This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

Plutarch.

7

1795
NSPL

7

1795
NSPL

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΤΟΥ ΧΑΙΡΩΝΕΩΣ

ΤΑ ΗΘΙΚΑ.

PLUTARCHI

CHÆRONENSIS

MORALIA,

ID EST

OPERA, EXCEPTIS VITIS, RELIQUA.

GRÆCA EMENDAVIT,
NOTATIONEM EMENDATIONUM, ET LATINAM XYLANDRI
INTERPRETATIONEM CASTIGATAM, SUBJUNXIT,
ANIMADVERSIONES EXPLICANDIS REBUS AC VERBIS, ITEM
INDICES COPIOSOS, ADJECIT,

DANIEL WYTTENBACH,

HIST. ELOQ. LITT. GR. ET LAT.
IN ILLUSTRI ATHEN. AMSTELOD. PROFESSOR.

TOMUS IV.

ASTOR LIBRARY NEW-YORK.

OXONII,
E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO.
M DCC XCVII.

Hoc Volumine IV, continentur,

PLUTARCHI MORALIA,

GRÆCE ET LATINE,

INTERJECTA EMENDATIONUM NOTATIONE.

		PAG.
LIX.	ΕΡΩΤΙΚΟΣ. *Amatorius Liber.*	1
LX.	ΕΡΩΤΙΚΑΙ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ. *Amatoriæ Narrationes.*	93
LXI.	ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΤΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΤΟΙΣ ΗΓΕΜΟΣΙ ΔΕΙ ΤΟΝ ΦΙΛΟΣΟΦΟΝ ΔΙΑΛΕΓΕΣΘΑΙ. *Maxime cum principibus Viris Philosopho esse disserendum.*	111
LXII.	ΠΡΟΣ ΗΓΕΜΟΝΑ ΑΠΑΙΔΕΥΤΟΝ. *Ad Principem ineruditum.*	127
LXIII.	ΕΙ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩ ΠΟΛΙΤΕΥΤΕΟΝ. *An Seni Respublica gerenda sit.*	143
LXIV.	ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ. *Præcepta gerendæ Reipublicæ.*	203
LXV.	ΠΕΡΙ ΜΟΝΑΡΧΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΟΛΙΓΑΡΧΙΑΣ. *De unius in Republica Dominatione, populari Statu, et paucorum Imperio.*	309
LXVI.	ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΗ ΔΕΙΝ ΔΑΝΕΙΖΕΣΘΑΙ. *De vitando Ære alieno.*	317
LXVII.	ΒΙΟΙ ΤΩΝ ΔΕΚΑ ΡΗΤΟΡΩΝ. *De Vitis decem Oratorum.*	337

		PAG.
LXVIII.	ΣΥΓΚΡΙΣΕΩΣ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΚΑΙ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ ΕΠΙΤΟΜΗ.	419
	De Comparatione Aristophanis et Menandri.	
LXIX.	ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΚΑΚΟΗΘΕΙΑΣ.	429
	De Herodoti Malignitate.	
LXX.	ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΡΕΣΚΟΝΤΩΝ ΤΟΙΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΙΣ. ΒΙΒΛΙΑ Ε'.	513
	De Placitis Philosophorum. Libri V.	
LXXI.	ΑΙΤΙΑΙ ΦΥΣΙΚΑΙ.	681
	Quæstiones Naturales.	
LXXII.	ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΜΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΩ, ΚΥΚΛΩ, ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.	721
	De Facie quæ in Orbe Lunæ apparet.	
LXXIII.	ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΨΥΧΡΟΥ.	829
	De primo Frigido.	
LXXIV.	ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΟΤΕΡΟΝ ΥΔΩΡ Η ΠΥΡ ΧΡΗΣΙΜΩΤΕΡΟΝ.	871
	Aquane an Ignis sit utilior.	
LXXV.	ΠΟΤΕΡΑ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΦΡΟΝΙΜΩΤΕΡΑ, ΤΑ ΧΕΡΣΑΙΑ Η ΤΑ ΕΝΥΔΡΑ.	889
	Terrestriane an aquatilia Animalia sint callidiora.	

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΕΡΩΤΙΚΟΣ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΕΡΩΤΙΚΟΣ.

PLUTARCHI

AMATORIUS LIBER.

α΄. ΦΛΑΟΥΙΑΝΟΣ. Ἐν Ἑλικῶνι φῂς, ὦ Αὐτόβουλε, τοὺς περὶ Ἔρωτος λόγους γενέσθαι, οὓς
F εἴτε γραψάμενος, εἴτε καταμνημονεύσας, τῷ πολλάκις ἐπανερέσθαι τὸν πατέρα, νυνὶ μέλλεις ἡμῖν δεηθεῖσιν ἀπαγγέλλειν.

ΑΥΤΟΒΟΥΛΟΣ. Ἐν Ἑλικῶνι παρὰ ταῖς Μούσαις, ὦ Φλαουϊανὲ, τὰ Ἐρωτικὰ Θεσπιέων ἀγόντων· ἄγουσι γὰρ ἀγῶνα πενταετηρικὸν, ὥσπερ καὶ ταῖς Μούσαις, καὶ τῷ Ἔρωτι, φιλοτίμως πάνυ καὶ λαμπρῶς.

I. FLAVIANUS. In Helicone ais, Autobule, sermones de Amore fuisse habitos, quos vel conscriptos abs te vel memoria comprehensos, quod de iis subinde e patre quæsivisti, nunc nobis rogatu nostro es enunciaturus.

AUTOBULUS. In Helicone apud Musas, Flaviane, Amatoria agentibus Thespiensibus: nam certamen quinquennale celebrant ut Musis, ita etiam Amori, magnifice admodum et splendide.

ΦΛΑΟΥΙΑΝΟΣ. Οἶσθα οὖν ὅ σου μέλλομεν δεῖσθαι πάντες οἱ πρὸς τὴν ἀκρόασιν ἥκοντες;

ΑΥΤΟΒΟΥΛΟΣ. Οὐκ· ἀλλὰ εἴσομαι λεγόντων. 749

ΦΛΑΟΥΙΑΝΟΣ. Ἄφελε τοῦ λόγου τὸ νῦν ἔχον ἐποποιῶν τε λειμῶνας καὶ σκιάς, καὶ ἅμα κιττοῦ τε καὶ λάκκων διαδρομάς, καὶ ὅσα ἄλλα τοιούτων τόπων ἐπιλαβόμενοι γλίχονται τὸν Πλάτωνος Ἰλισσόν, καὶ τὸν ἄγνον ἐκεῖνον, καὶ τὴν ἠρέμα προσάντη πόαν πεφυκυῖαν, προθυμότερον ἢ κάλλιον ἐπιγράφεσθαι.

ΑΥΤΟΒΟΥΛΟΣ. Τί δὲ δεῖται τοιούτων, ὦ ἄριστε Φλαουϊανέ, προοιμίων ἡ διήγησις; εὐθὺς ἡ πρόφασις, ἐξ ἧς ὡρμήθησαν οἱ λόγοι, χορὸν αἰτεῖ τῷ πάθει, καὶ σκηνῆς δεῖται, τά τε ἄλλα δράματος οὐδὲν ἐλλείπει· μόνον εὐχώμεθα τῇ μητρὶ τῶν Μουσῶν, ἵλεω εἶναι, καὶ συνανασώζειν τὸν μῦθον. B

F. 8. ὅ σοῦ] Distincte ita scripsi, ut Xyl. vers. et Mez. Accedit E. ὅσου. Vulgo, ὅσον.
A. 4. λάκκων] B. E. σμιλάκων. Paulo ante, ἐμποιῶν dedit Xyl. pro ἐποποιῶν.
A. 9. ἡ πρόφασις] ἡ addidi e Bas. Xyl. Mez.
B. 1. ἵλεω εἶναι] E. ἵλεω παρεῖναι.

FLAVIANUS. Scisne quid petituri abs te simus, quotquot ad audiendum confluximus?

AUTOBULUS. Non, sed novero ubi dixeritis.

FLAVIANUS. In præsentia noli sermoni inserere poëtarum prata et umbras, hederæque et aquæ discursus, aliaque id genus, quæ nonnulli in locorum descriptionem trahentes satagunt Platonis Ilissum, et viticem illum, leniterque sursum emissam herbam, studiosius quam rectius transcribere.

AUTOBULUS. Neque vero, mi Flaviane, narratio his opus habet exordiis. Ipsa statim occasio, unde cœpta fuit disputatio, chorum flagitat, scenaque indiget, et reliqua nihil a dramate absunt. Precemur modo matrem Musarum, ut propitia sit, nosque in sermone commemorando adjuvet.

β. Ὁ γὰρ πατὴρ, ἐπεὶ πάλαι πρὶν ἡμᾶς γενέσθαι, τὴν μητέρα νεωστὶ κεκομισμένος ἐκ τῆς γενομένης τοῖς γονεῦσιν αὐτῶν διαφορᾶς καὶ στάσεως, ἀφίκετο τῷ Ἔρωτι θύσων ἐπὶ τὴν ἑορτὴν, ἦγε τὴν μητέρα· καὶ γὰρ ἦν ἐκείνης ἡ εὐχὴ καὶ θυσία· τῶν δὲ φίλων οἴκοθεν μὲν αὐτῷ παρῆσαν οἱ συνήθεις, ἐν δὲ Θεσπιαῖς εὗρε Δαφναῖον τὸν Ἀρχιδάμου, Λυσάνδρας ἐρῶντα τῆς Σίμωνος, καὶ μάλιστα τῶν μνωμένων αὐτὴν εὐημεροῦντα, καὶ Σώκλαρον ἐκ Τιθόρας ἥκοντα τὸν Ἀριστίωνος· ἦν δὲ καὶ Πρω-
C τογένης ὁ Ταρσεὺς, καὶ Ζεύξιππος ὁ Λακεδαιμόνιος, ξένοι· Βοιωτῶν δὲ, ὁ πατὴρ ἔφη, τῶν γνωρίμων τοὺς πλείστους παρεῖναι. Δύο μὲν οὖν ἢ τρεῖς ἡμέρας κατὰ πόλιν, ὡς ἔοικεν, ἡσυχῆ πως φιλοσοφοῦντες ἐν ταῖς παλαίστραις καὶ διὰ τῶν θεάτρων ἀλλήλοις συνῆσαν· ἔπειτα φεύγοντες ἀργαλέον ἀγῶνα κιθαρῳδῶν, ἐντεύξεσι

B. 4. κεκομισμένος] Sic omnes libri, Ald. Bas. Xyl. B. E. Vulgo, κεκοσμημένος.

B. 6. ἑορτὴν, ἦγε] Sic omnes libri, Ald. Bas. Xyl. B. E. Vulgo, ἑορτὴν, καὶ ἦγε, quod Steph. habuit ex Leonic. et Schott.

B. 9. Λυσάνδρας] Ita Leonic. Schott. Mez. Amiot. et vers. Xyl. Vulgo, manifesto vitio Λύσανδρον.

II. Pater, cum jamdudum, ante nos natos, matre recens ducta, ob dissidium quoddam et rixam quæ parentibus eorum inciderat, veniret Amori sacrificatum, matrem una ad festivitatem adduxit: hujus enim erat votum et sacrificium. Domo secum comites habuit familiares: Thespiis autem invenit Daphnæum Archidami filium, qui Lysandram Simonis filiam amabat, omnium que procorum gratia primus erat: Soclarum quoque Aristionis filium Tithora venientem: aderant etiam hospites, Protogenes Tarsensis, et Zeuxippus Lacedæmonius. De Bœotis notorum plurimos aiebat pater ibidem fuisse. Biduum itaque aut triduum ea in urbe placide philosophando in palæstris et theatris una exegerunt: deinde fugientes molestum citharœdorum cer-

καὶ σπουδαῖς προειλημμένον, ἀνέζευξαν οἱ πλεῖστοι, ὥσ-
περ ἐκ πολεμίας, εἰς τὸν Ἑλικῶνα, καὶ κατηυλίσαντο
παρὰ ταῖς Μούσαις. Ἕωθεν οὖν ἀφίκετο πρὸς αὐτοὺς
Ἀνθεμίων καὶ Πεισίας ἄνδρες ἔνδοξοι, Βάκχωνι δὲ τῷ
καλῷ λεγομένῳ προσήκοντες, καὶ τρόπον τινὰ δι' εὔ-
νοιαν ἀμφότεροι τὴν ἐκείνου διαφερόμενοι πρὸς ἀλλή- D
λους. Ἦν γὰρ ἐν Θεσπιαῖς Ἰσμηνοδώρα γυνὴ πλούτῳ
καὶ γένει λαμπρά, καὶ, νὴ Δία, τὸν ἄλλον εὔτακτος
βίον· ἐχήρωσε γὰρ οὐκ ὀλίγον χρόνον ἄνευ ψόγου, καί-
περ οὖσα νέα καὶ ἱκανὴ τὸ εἶδος· τῷ δὲ Βάκχωνι φίλης
ὄντι καὶ συνήθους γυναικὸς υἱῷ πράττουσα γάμον κόρης
κατὰ γένος προσηκούσης, ἐκ τοῦ συμπαρεῖναι καὶ δια-
λέγεσθαι πολλάκις, ἔπαθε πρὸς τὸ μειράκιον αὐτή· καὶ
λόγους φιλανθρώπους ἀκούουσα καὶ λέγουσα περὶ αὐτοῦ, καὶ
πλῆθος ὁρῶσα γενναίων ἐραστῶν, εἰς τὸ ἐρᾶν προήχθη,

C. 9. ἀφίκετο] Malim ἀφίκοντο, cum Mez.
D. 8. ἔπαθε] Credo legendum, ἔπαθέ τι.

tamen prensationibus et studiis præoccupatum, plerique tanquam ex hostico castra moventes in Heliconem se subduxerunt, et apud Musas diverterunt. Prima luce venerunt ad eos Anthemion et Pisias, viri celebres, et uterque Bacchonis, qui formosus usurpabatur, necessarius, ac quodammodo ob benevolentiam ejus discordes. Res ita habet. Erat Thespiis mulier genere et opibus pollens Ismenodora, et quæ reliquo tempore pudice vixisset: nam satis diu vidua absque crimine manserat, quanquam ætate integra et forma non pœnitenda. Ceterum evenit, ut cujusdam amicæ et familiaris mulieris filio Bacchoni Ismenodora uxorem ambiret puellam quandam cognatam; ergo quia sæpe cum eo colloquebatur et una erat, affecta nonnihil est amore adversum adolescentem: cumque audiret de eo dici in bonam partem, et ipsa humaniter loqueretur, videretque multitudinem generosorum amatorum, amare eum

καὶ διενοεῖτο μηδὲν ποιεῖν ἀγενὲς, ἀλλὰ γημαμένη φανε-
E ρῶς συγκαταζῆν τῷ Βάκχωνι. Παραδόξου δὲ τοῦ πράγματος αὐτοῦ φανέντος, ἥ τε μήτηρ ὑφεωρᾶτο τὸ βάρος τοῦ οἴκου καὶ τὸν ὄγκον ὡς οὐ κατὰ τὸν ἐραστήν· τινὲς δὲ καὶ συγκυνηγοὶ τῷ μὴ καθ' ἡλικίαν τῆς Ἰσμηνοδώρας δεδιττόμενοι τὸν Βάκχωνα καὶ σκώπτοντες, ἐργωδέστεροι τῶν ἀπὸ σπουδῆς ἐνισταμένων ἦσαν ἀνταγωνισταὶ πρὸς τὸν γάμον. Ἠδεῖτο γὰρ ἔφηβος ἔτι ὢν
F χήρᾳ συνοικεῖν· οὐ μὴν ἀλλὰ τοὺς ἄλλους ἐάσας, παρεχώρησε τῷ Πεισίᾳ καὶ τῷ Ἀνθεμίωνι βουλεύσασθαι τὸ συμφέρον, ὧν ὁ μὲν ἀνεψιὸς αὐτοῦ ἦν πρεσβύτερος, ὁ δὲ Πεισίας αὐστηρότατος τῶν ἐραστῶν· διὸ καὶ πρὸς τὸν γάμον ἀντέπραττε, καὶ καθήπτετο τοῦ Ἀνθεμίωνος ὡς προϊεμένου τῇ Ἰσμηνοδώρᾳ τὸ μειράκιον· ὁ δὲ ἐκεῖνον οὐκ ὀρθῶς ἔλεγε ποιεῖν, ἀλλὰ, τὰ ἄλλα χρηστὸν ὄντα, μιμεῖσθαι τοὺς φαύλους ἐραστὰς, οἴκου καὶ γάμου καὶ πραγμάτων

F. 1. παρεχώρησε] Sic Bas. Xyl. eoque ducit Ald. παραχωρῆσαι. Vulgo, παραχωρεῖται, quod Steph. sumsit a Leonic. Schott. Anon. nec dissentiunt B. E.

F. 3. ὧν ὁ μὲν] μὲν assumsi ex B. E. Bas. Mez. Vulgo abest.

cœpit: nihil vero indignum se ipsa facere cogitavit, sed contracto matrimonio vitam cum Bacchone degere. Quæ res cum per se videretur insolens, tum mater quoque adolescentis suspectam habuit domus amplitudinem filio graviorem: quidam etiam æqualium et venationis sociorum, eo quod ætas Ismenodoræ non cum ipsius adolescentia congrueret, Bacchonem terrentes, et dicteriis incessentes, difficiliores matrimonii oppugnatores iis ipsis fuere qui serio id dissuadebant. Tamen Baccho aliis omissis, Pisiæ et Anthemioni quid ex re foret deliberandum dedit: quorum hic patruelis senior ejus, Pisias amatorum acerrimus erat, ideoque nuptias pro virili impediebat, et Anthemionem culpabat qui Ismenodoræ adolescentem proderet. Contra Anthemio eum male aiebat facere, et cæteroqui probum, hic æmulari vi-

μεγάλων ἀποστεροῦντα τὸν φίλον, ὅπως ἄθικτος αὐτῷ καὶ καθαρὸς ἀποδύοιτο πλεῖστον χρόνον ἐν ταῖς παλαίστραις. 750

γ'. Ἵνα οὖν μὴ παροξύνοντες ἀλλήλους κατὰ μικρὸν εἰς ὀργὴν περαγάγοιεν, ὥσπερ διαιτητὰς ἐλθόμενοι καὶ βραβευτὰς τὸν πατέρα καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ, παρεγένοντο· καὶ τῶν ἄλλων φίλων οἷον ἐκ παρασκευῆς τῷ μὲν ὁ Δαφναῖος παρῆν, τῷ δὲ ὁ Πρωτογένης· ἀλλὰ οὗτος μὲν ἀνέδην ἔλεγε κακῶς τὴν Ἰσμηνοδώραν· ὁ δὲ Δαφναῖος, Ὦ Ἡράκλεις, ἔφη, τί οὐκ ἄν τις προσδοκήσειεν, εἰ καὶ Πρωτογένης ἔρωτι πολεμήσων πάρεστιν, ᾧ καὶ παιδιὰ πᾶσα καὶ σπουδὴ περὶ Ἔρωτα καὶ δι' Ἔρωτος,

Λήθη μὲν λόγων, λήθη δὲ πάτρας, B

οὐχ ὡς τῷ Λαΐῳ πέντε μόνον ἡμερῶν ἀπέχοντι τῆς πατρίδος· βραδὺς γὰρ ὁ ἐκείνου καὶ χερσαῖος Ἔρως· ὁ δὲ σὸς ἐκ Κιλικίας Ἀθήναζε

—— λαιψηρὰ κυκλώσας πτερὰ

F. 9. ἄθικτος αὐτῷ] Ita Steph. ex Leonic. et Schott. Reliqui omnes ἀθίκτως αὐτῶν. In ἄθικτος tamen consentit E.

A. 9. παιδιὰ] Ita Xyl. Mez. et res ipsa postulat. Vulgo, παιδεία.

tiosos amatores, dum domo, matrimonio, rebusque magnis amicum privaret, ut is intactus et recens ipsi diutissime in palæstris se nudaret.

III. Ergo ne se invicem irritantes paulatim excandescerent, advenerunt arbitrium patri et qui cum eo erant deferentes. De reliquis amicis, tanquam de composito, Pisiæ Daphnæus patrocinabatur, Anthemioni Protogenes. Qui cum effuse insectaretur Ismenodoram, O Hercules, inquit Daphnæus, quid non exspectemus, quando etiam Protogenes adest bellum Amori facturus? cui seria et joca omnia circum Amorem et propter Amorem sunt: cujus caussa oblitus literarum, oblitus patriæ est: a qua non quinque duntaxat dierum spatio abest Laii exemplo, qui tardus fuit et terrestris Amor. Tuus vero, Protogenes, Amor e Cilicia usque Athenas

——*alas præpetes rotans*

διαπτάμενος πέταται, τοὺς καλοὺς ἐφορῶν καὶ συμπλανώμενος. Ἀμέλει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἐγεγόνει τοιαύτη τις αἰτία τῷ Πρωτογένει τῆς ἀποδημίας.

δ΄. Γενομένου δὲ γέλωτος, ὁ Πρωτογένης, Ἐγὼ δέ σοι δοκῶ, εἶπεν, Ἔρωτι νῦν πολεμεῖν, οὐχ ὑπὲρ Ἔρωτος διαμάχεσθαι πρὸς ἀκολασίαν καὶ ὕβριν αἰσχίστοις πράγμασι καὶ πάθεσιν εἰς τὰ κάλλιστα καὶ σεμνότατα
C τῶν ὀνομάτων εἰσβιαζομένην; Καὶ ὁ Δαφναῖος, Αἴσχιστα δὲ καλεῖς, ἔφη, γάμον καὶ σύνοδον ἀνδρὸς καὶ γυναικός, ἧς οὐ γέγονεν οὐδ' ἔστιν ἱερωτέρα κατάζευξις; Ἀλλὰ ταῦτα μὲν, εἶπεν ὁ Πρωτογένης, ἀναγκαῖα πρὸς γένεσιν ὄντα, σεμνύνουσιν οὐ φαύλως οἱ νομοθέται καὶ κατευλογοῦσι πρὸς τοὺς πολλούς· ἀληθινοῦ δὲ Ἔρωτος οὐδ' ὁτιοῦν τῇ γυναικωνίτιδι μέτεστιν, οὐδ' ἐρᾷν ὑμᾶς ἔγωγέ φημι τοὺς γυναιξὶ προσπεπονθότας ἢ παρθένοις, ὥσπερ οὐδὲ μυῖαι γάλακτος, οὐδὲ μέλιτται κηρίων ἐρῶσιν, οὐδὲ
D σιτευταὶ καὶ μάγειροι φιλοφρονοῦσι πιαίνοντες ὑπὸ

trans mare advolavit, ut formosos viseret, cumque iis oberraret. Videbatur autem principio talis quædam caussa Protogeni suæ fuisse peregrinationis.

IV. Oborto risu, Protogenes, Ego vero, inquit, tibi videor nunc Amorem impugnare, non pro Amore propugnare adversus intemperantiam et libidinem, quæ turpissimis factis atque affectibus in honestissima se nomina intrudit? Turpissimum vero vocas, aiebat Daphnæus, nuptias, et viri cum muliere consuetudinem? qua nulla est aut fuit unquam sanctior conjunctio? Hæc quidem, respondebat Protogenes, ad generationem necessaria non male laudibus vehunt legumlatores, et apud multitudinem prædicant. Veri Amoris ne minima quidem particula in gynæceo exstat: negoque ego, vos, erga mulieres aut virgines affectos, amare. Nam neque musca lac, neque favos apis amat; neque saginatores et coqui benevolentiæ caussa vitulos et

σκότῳ μόσχους καὶ ὄρνιθας. Ἀλλ᾽ ὥσπερ ἐπὶ σιτίον ἄγει καὶ ὄψον ἡ φύσις μετρίως καὶ ἱκανῶς τὴν ὄρεξιν, ἡ δὲ ὑπερβολὴ πάθους ἐνεργασαμένη, λαιμαργία τις, ἢ φιλοψία καλεῖται· οὕτως ἔνεστι τῇ φύσει τὸ δεῖσθαι τῆς ἀπ᾽ ἀλλήλων ἡδονῆς γυναῖκας καὶ ἄνδρας, τὴν δὲ ἐπὶ τοῦτο κινοῦσαν ὁρμὴν σφοδρότητι καὶ ῥώμῃ γενομένην πολλὴν καὶ δυσκάθεκτον, οὐ προσηκόντως Ἔρωτα καλοῦσιν. Ἔρως γὰρ εὐφυοῦς καὶ νέας ψυχῆς ἁψάμενος εἰς ἀρετὴν διὰ φιλίας τελευτᾷ· ταῖς δὲ πρὸς γυναῖκας ἐπιθυμίαις ταύταις, ἂν ἄριστα πέσωσιν, ἡδονὴν περίεστι καρποῦσθαι καὶ ἀπόλαυσιν ὥρας καὶ σώματος, ὡς ἐμαρτύ- E ρησεν Ἀρίστιππος τῷ κατηγοροῦντι Λαΐδος πρὸς αὐτὸν, ὡς οὐ φιλούσης, ἀποκρινάμενος, Ὅτι καὶ τὸν οἶνον οἴεται καὶ τὸν ἰχθὺν μὴ φιλεῖν αὐτὸν, ἀλλ᾽ ἡδέως ἑκατέρῳ χρῆται. Τέλος γὰρ ἐπιθυμίας, ἡδονὴ καὶ ἀπόλαυσις. Ἔρως δὲ προσδοκίας φιλίας ἀποβαλὼν, οὐκ ἐθέλει παραμένειν, οὐδὲ θεραπεύειν ἐφ᾽ ὥρᾳ τὸ λυποῦν καὶ

aves in tenebris saginant. Sed quemadmodum ad cibum natura moderato et sufficiente ducit appetitu, nimius jam vitium ingenerat, quod gulositas et belluatio dicatur sane: ita comparatum est natura, ut vir et mulier mutuo a se voluptatem expetant: quæ vero ad hoc movet concupiscentia, vehementior facta et effrænis, non convenienter Amor vocetur. Amor enim, ubi generosam adolescentis attigit indolem, in virtutem per amicitiam desinit: his autem cupiditatibus, quibus mulier et vir se invicem avent, si res optime cadat, licet corporis voluptate potiri, et formæ ætatisque fructum percipere: sicut Aristippus testatum fecit, qui Laidem apud se vituperanti quod non amaret, respondit, *A vino quoque et pisce non puto amari me, tamen utroque libenter vescor.* Nam finis concupiscentiæ voluptas est et fruitio: Amor, exspectatione amicitiæ amissa, non vult permanere, neque colere formæ gratia id quod molestum est,

ἀκμάζον, εἰ καρπὸν ἤθους οἰκεῖον εἰς φιλίαν καὶ ἀρετὴν οὐκ ἀποδίδωσιν. Ἀκούεις δέ τινος τραγικοῦ γαμέτου λέγοντος πρὸς τὴν γυναῖκα,

F Μισεῖς; ἐγὼ δὲ ῥᾳδίως μισήσομαι,
Πρὸς κέρδος ἕλκων τὴν ἐμὴν ἀτιμίαν.

Τούτου γὰρ οὐδὲν ἐστὶν ἐρωτικώτερος ὁ μὴ διὰ κέρδος ἀλλ' ἀφροδισίων ἕνεκα καὶ συνουσίας ὑπομένων γυναῖκα μοχθηρὰν καὶ ἄστοργον· ὥσπερ Στρατοκλεῖ τῷ ῥήτορι Φιλιππίδης ὁ κωμικὸς ἐπεγγελῶν ἐποίησεν,

Ἀποστρεφομένης τὴν κορυφὴν φιλεῖς μόλις.

Εἰ δ' οὖν καὶ τοῦτο τὸ πάθος δεῖ καλεῖν Ἔρωτα θῆλυν καὶ νόθον, ὥσπερ εἰς κυνόσαργες συντελοῦντα τὴν γυναικωνῖτιν· μᾶλλον δὲ, ὥσπερ ἀετόν τινα λέγουσι γνήσιον καὶ
751 ὀρειόν, ὃν Ὅμηρος μέλανα καὶ θηρευτὴν προσεῖπεν, ἄλλα δὲ γένη νόθων ἐστὶν ἰχθῦς περὶ ἕλη καὶ ὄρνιθας ἀργοὺς λαμβανόντων, ἀπορούμενοι δὲ πολλάκις ἀναφθέγγονταί τι λιμῶδες καὶ ὀδυρτικόν· οὕτως Ἔρως ὁ γνήσιος, ὁ παιδικός ἐστιν, οὐ πόθῳ στίλβων, ὡς ἔφη τὸν παρθένιον

neque id quod floret, si non fructum ingenii ad amicitiam et virtutem commodum efferat. Audis tragicum quendam maritum hæc uxori dicentem:

Odisti? ego me invisum facile patiar tibi,
Lucro meamque ducam contumeliam.

Nihilo magis hoc amator est, qui non ob lucrum, sed rei venereæ caussa perfert uxorem pravam et inhumanam: sicut Philippides comicus Stratoclem oratorem deridens fecit,

Aversæ retro verticem quam vix amas?

Si tamen hic quoque affectus sit Amor nominandus, effeminatus et spurius, et in gynæceum tanquam ad Cynosarges pertinens: immo, sicuti aquilam quandam dicunt germanam et montanam, quam Homerus nigram et venatricem vocavit: alia autem sunt spuriarum genera, quæ circum paludes captant pisces et aves ignavas, et sæpe cibi egentes lugubrem edunt præ fame sonum: sic germanus Amor est puerorum: non fulgens desiderio, ut de virgineo

Ἀνακρέων, οὐδὲ μύρων ἀνάπλεως καὶ γεγανωμένος, ἀλλὰ
λιτὸν αὐτὸν ὄψει καὶ ἄθρυπτον ἐν σχολαῖς φιλοσόφοις, ἢ
που περὶ γυμνάσια καὶ παλαίστρας, περὶ θήραν νέων ὀξὺ
μάλα καὶ γενναῖον ἐγκελευόμενον πρὸς ἀρετὴν τοῖς ἀξίοις
ἐπιμελείας· τὸν δὲ ὑγρὸν τοῦτον καὶ οἰκουρὸν ἐν κόλποις
διατρίβοντα καὶ κλινιδίοις γυναικῶν ἀεὶ διώκοντα τὰ μαλ- B
θακὰ, καὶ θρυπτόμενον ἡδοναῖς ἀνάνδροις καὶ ἀφίλοις καὶ ἀνεν-
θουσιάστοις, καταβάλλειν ἄξιον· ὡς καὶ Σόλων κατέβαλε,
δούλοις μὲν γὰρ ἐρᾷν ἀῤῥένων παίδων ἀπεῖπε καὶ ξηραλοι-
φεῖν, χρῆσθαι δὲ συνουσίαις γυναικῶν οὐκ ἐκώλυσε. Καλὸν
γὰρ ἡ φιλία καὶ ἀστεῖον· ἡ δὲ ἡδονὴ, κοινὸν καὶ ἀνελεύθερον.
Ὅθεν οὐ δοῦλον ἐρᾷν παίδων ἐλευθέριόν ἐστιν οὐδὲ ἀστεῖον·
συνουσίας γὰρ οὗτος ὁ Ἔρως, καθάπερ τῶν γυναικῶν.

έ. Ἔτι δὲ πλείονα λέγειν προθυμουμένου τοῦ Πρω-

B. 7. οὐ δοῦλον] Corrigendum, οὐδὲ δοῦλον, itaque verti. Paulo ante, in μὲν γὰρ, addidi γὰρ ex E.

B. 8. συνουσίας] Vulgo, ὁ συνουσίας, quod Steph. a Leonic. Schott. Anon. sumsit. Ald. E. οὐσία: B. οὐσίας: hinc Bas. Xyl. ὁ σίνει. Hoc ex dissensu veram effeci lectionem. Mox addendum ὁ ante τῶν γυναικῶν.

Anacreon ait, neque unguentis delibutus: sed nudum eum et absque mollitie videbis in scholis philosophorum aut circa palæstras et gymnasia, ac venationes adolescentium, acuta et generosa admodum voce ad virtutem eos exhortantem qui digni sunt accuratione: mollem autem istum et domo affixum invenies in mulierum gremiis et spondis versantem, semper mollia consectantem, et voluptatibus indulgentem a fortitudine, amicitia, instinctu animi divino alienis, dignum qui damnetur. Damnavit quidem Solon, qui puerorum amore et sicca unctione servis interdixit, concubitu mulierum non item. Est amicitia de rebus pulchris et scitis: voluptas vulgare quippiam et illiberale. Ita liberale non est, servum amare puerum: non enim hic Amor coitum habet, ut Amor mulierum.

V. Plura dicere cupientem Protogenem repressit Daph-

τοιγάρτοι, ἀντιπαρείσας ὁ Δαφναῖος, Εὖ γε, νὴ Δία, ἔφη, τοῦ Σόλωνος ἐμνήσθης· καὶ χρηστέον αὐτῷ γνώμονι τοῦ ἐρωτικοῦ ἀνδρός,

C *Ἔσθ' ἥβης ἐρατοῖσιν ἐπ' ἄνθεσι παιδοφιλήσῃ*
Μηρῶν ἱμείρων καὶ γλυκεροῦ στόματος.

Πρόσλαβε δὲ τῷ Σόλωνι καὶ τὸν Αἰσχύλον λέγοντα,

—— σέβας δὲ μηρῶν οὐ κατῃδέσω
Ὦ δυσχάριστε τῶν πυκνῶν φιλημάτων.

Ἕτεροι μὲν γὰρ καταγελῶσιν αὐτῶν εἰ καθάπερ θύτας καὶ μάντεις εἰς τὰ μηρία καὶ τὴν ὀσφὺν ἀποβλέπειν τοὺς ἐραστὰς κελεύουσιν· ἐγὼ δὲ παμμέγεθες τοῦτο ποιοῦμαι σημεῖον ὑπὲρ τῶν γυναικῶν· εἰ γὰρ ἡ παρὰ φύσιν ὁμιλία πρὸς ἄρρενας οὐκ ἀναιρεῖ τὴν ἐρωτικὴν εὔνοιαν οὐδὲ
D βλάπτει, πολὺ μᾶλλον εἰκός ἐστι τῶν γυναικῶν ἢ ἀνδρῶν Ἔρωτα τῇ φύσει χρώμενον εἰς φιλίαν διὰ χάριτος ἐξικνεῖσθαι. Χάρις γὰρ οἶμαι, ὦ Πρωτόγενες, ἡ τοῦ θήλεος

C. 5. *πυκνῶν*] Recepi a Schott. Anon. T. V. B. et alio loco ita exstat. Vulgo, *ἀνιαρῶν*.
C. 6. *θύτας*] Sic B. Mez. Vulgo, *θύται*.
D. 1. *τῶν γυναικῶν ἢ*] Xyl. vers. et Mez. *τὸν γυναικῶν καί*: in postremo non assentior.

neus, inquiens, Recte, per Jovem, Solonis est a te facta mentio, eoque utemur judice amatoris:

Altera tum pueris in floribus expete amantis,
Et femora, et dulcis corporis.——

Adjunge etiam Soloni Æschylum:

Femoris honorem non reveritus es tamen,
Ingrate, qui pro tot frequentibus osculis.

Alii enim derident eos, si velut sacrificulos et ariolos amatores jubent in femora et coxam inspicere. Ego autem hoc permagnum pro mulieribus argumentum censeo. Si enim consuetudo naturæ adversa cum viris nihil adimit amatoriæ benevolentiæ, neque eam lædit, multo magis probabile est, mulierum quam virorum Amorem naturæ opera utentem per gratiam ad amicitiam pervenire. Quod enim, Protogenes, mulier viro obsequi-

σχύνεται γὰρ ϗ φοβεῖται, δεῖ δέ τινος εὐπρεπείας ἀπτομένῳ καλῶν ϗ ὡραίων· πρόφασις οὖν, φιλία ϗ ἀρετή· κονίεται δὲ καὶ ψυχρολουτεῖ, καὶ τὰς ὀφρῦς αἴρει, ϗ φιλοσοφεῖν φησὶ ϗ σωφρονεῖν ἔξω, διὰ τὸν νόμον· εἶτα νύκτωρ καὶ καθ' ἡσυχίαν

Γλυκεῖ' ὀπώρα φύλακος ἐκλελοιπότος.

Εἰ δὲ, ὡς φησι Πρωτογένης, οὐκ ἔστιν ἀφροδισίων παιδικῶν κοινωνία, πῶς Ἔρως ἐστὶν, Ἀφροδίτης μὴ παρούσης, B ἣν εἴληχε θεραπεύειν ἐκ θεῶν ϗ περιέπειν, τιμῆς τε μετέχειν καὶ δυνάμεως ὅσον ἐκείνη δίδωσιν; εἰ δ' ἔστι τις Ἔρως χωρὶς Ἀφροδίτης, ὥσπερ μέθη χωρὶς οἴνου πρὸς σύκινον πόμα ϗ κρίθινον, ἄκαρπον αὐτοῦ ϗ ἀτελὲς τὸ ταρακτικόν ἐστι, ϗ πλήσμιον ϗ ἀψίκορον.

ϛʹ. Λεγομένων τούτων ὁ Πεισίας ἦν δῆλος ἀγανακτῶν καὶ παροξυνόμενος ἐπὶ τὸν Δαφναῖον· μικρὸν δὲ αὐτοῦ καταλιπόντος, Ὦ Ἡράκλεις, ἔφη, τῆς εὐχερείας ϗ θρα-

A. 11. παιδικῶν] Legendum, παιδικῷ.

pudore et metu compulsus: cumque opus ei sit aliqua præscriptione honesta, dum formosos consectatur, culpam amicitiæ ac virtutis prætextu velat. Itaque in pulvere versatur, frigida lavit, supercilium attollit, philosophari se ait et pudicitiam servare foris, legis scilicet metu: at noctu et per otium

Pomum remoto dulce custode aripit.

Si vero, ut Protogenes ait, non est puerilis Amoris communicatio rei venereæ, quomodo Amor est, Venere absente, quam ut colat Amor a Diis sortitus est, qui honorem et vim tantam omnino nanciscitur, quantam illa tribuit? Sin est Amor sine Venere, tanquam ebrietas sine vino e ficulneo aut hordaceo potu, is sine fructu et effectu turbabit fastidiosusque erit.

VI. Hæc dum dicerentur, præ se ferebat haud obscure Pisias, succensere se Daphnæo, et ejus sermonem iniquius ferre. Cumque is paululum conticuisset, Proh Hercules, inquit Pisias, levitatem

ντὸς ἀνθρώπους ὁμολογοῦντας ὥσπερ οἱ κύνες ἐκ μο- συνηρτῆσθαι, πρὸς τὸ θῆλυ μεθιστάναι καὶ μετοικί- τὸν θεόν, ἐκ γυμνασίων καὶ περιπάτων καὶ τῆς ἐν ἡλίῳ αέρος καὶ ἀναπεπταμένης διατριβῆς εἰς μακελεῖα καὶ ίδας καὶ φάρμακα καὶ μαγεύματα καθειργνύμενον ἀκο- ῶν γυναρίων· ἐπεὶ ταῖς γε σώφροσιν οὔτε ἐρᾶν οὔτε θαι δή που προσῆκόν ἐστιν. Ἐνταῦθα μέντοι καὶ ὁ ὴρ ἔφη τοῦ Πρωτογένους ἐπιλαβέσθαι καὶ εἰπεῖν,

Τόδ' ἐξοπλίζει τοὔπος Ἀργείων λεών,

Δία, Δαφναίῳ συνδίκους ἡμᾶς προστίθησιν οὐ με- ζων ὁ Πεισίας, ἀλλὰ τοῖς γάμοις ἀνέραστον ἐπάγων ἄμοιρον ἐνθέου φιλίας κοινωνίαν, ἣν τῆς ἐρωτικῆς πει- καὶ χάριτος ἀπολιπούσης, μονονοὺ ζυγοῖς καὶ χαλι- ὑπ' αἰσχύνης καὶ φόβου μάλα μόλις συνεχομένην ἦν. Καὶ ὁ Πεισίας, Ἐμοὶ μέν, εἶπεν, ὀλίγον μέλει όγου· Δαφναῖον δὲ ὁρῶ ταυτὸν πάσχοντα τῷ χαλ- ῷ γὰρ ἐκεῖνος οὐχ οὕτως ὑπὸ τοῦ πυρὸς, ὡς ὑπὸ

laciam! hominesne e pro- marem cum femina pu- s canum more devincire? norem e gymnasiis, am- ionibus, et sub dio pura : aperta conversatione tra- e atque includere in ma- cultellos, medicamenta, icia lascivarum mulie- Nam pudicæ quidem : amare convenit, neque . Hoc loco pater aiebat se ıgene apprehenso dixisse,

verba Achivum populum ad arma jam vocant:

etenim, per Jovem, Pisias facit ut Daphnæi caussæ me adjungam, modum ille excedens, et nuptialis Amoris divinitusque insitæ amicitiæ societatem e matrimonio tollens: quæ si amatoria suadela et gratia privetur, quantum videmus jugis et frenis a pudore et metu ægre continebitur. Non magnæ mihi curæ est, aiebat Pisias, hæc caussa. Daphnæum quidem video perinde atque æs affici: nam et æs non ita facile ab igni,

τοῦ πεπυρωμένου χαλκοῦ καὶ ῥέοντος, ἂν ἐπιχέῃ τις, ἀνατήκεται καὶ ῥεῖ συνεξυγραινόμενος· καὶ τοῦτον οὐκ ἐνοχλεῖ τὸ Λυσάνδρας κάλλος, ἀλλὰ συνδιακεκαυμένῳ καὶ γέμοντι πυρὸς. δ. πολὺν χρόνον ὁ πλησιάζων καὶ ἁπτόμενος ἀναπίμπλαται· καὶ δῆλός ἐστιν, εἰ μὴ ταχὺ φύγοι E
πρὸς ἡμᾶς, συντακησόμενος. Ἀλλ' ὁρῶ, εἶπε, γινόμενον ὅπερ ἂν μάλιστα ἐσπούδασεν Ἀνθεμίων, προσκρούοντα τοῖς δικασταῖς καὶ ἐμαυτόν· ὥστε παύομαι. Καὶ ὁ Ἀνθεμίων, Ὤνησας, εἶπεν, ὡς ἔδει γε ἀπ' ἀρχῆς λέγειν τι πρὸς τὴν ὑπόθεσιν.

ζ'. Λέγω τοίνυν, ὁ Πεισίας ἔφη, προκηρύξας ἐμοῦ γε ἕνεκα πάσαις γυναιξὶν ἐραστὴν, ὅτι τοῦ γυναικὸς ὁ πλοῦτος ἐστὶ φυλακτέος τῷ νεανίσκῳ, μὴ συμμίξαντες αὐτὸν ὄγκῳ καὶ βάρει τοσούτῳ, λάθωμεν ὥσπερ ἐν χαλκῷ κασσίτερον ἀφανίσαντες. Μέγα γὰρ ἂν ἐλαφρᾷ γυναικὶ καὶ λι-

D. 10. πυρὸς. δ. πολὺν χρόνον ὁ] Ita reliqui, quando Ald. Baſ. B. E. item habebant. Xyl. cum Leonic. Schott. ex δ. fecit διά. Mez. rectius ἤδη: poſſis et τῷδε *huic* corrigere. Mox ὁ delendum.
E. 4. καὶ ἐμαυτόν] καὶ delendum cum Mez. ἐμαυτὸν dedi ex eodem et E.
E. 5. ὡς ἔδει γε] Forte, ὅμως ἔδει σε.

ut a fluente et ignito ære, ſi quis affundat, colliquatur emollitumque fluit: et hunc non perturbat Lyſandræ pulchritudo: ſed cum hocce (Plutarcho) jam peruſto et ignis pleno dudum degens, ejus contagio afficitur; neque obſcurum eſt, niſi celeriter ad nos confugiat, colliquatum hominem iri. Interim video id fore, quod maximo opere effectum vellet Anthemio, ut offendam arbitros et me ipſum: itaque deſino. Sane hoc ad rem conducit, aiebat Anthemio, nam ab initio ſtatim aliquid de propoſito argumento dicendum fuerat.

VII. Hic Piſias, Dico igitur, proclamans, Bacchoni per me quidem licere omnes amare mulieres, cavendum ei eſſe ab Iſmenodoræ divitiis: ne, dum eum in tantum faſſum molemque admiſcemus, imprudentes tanquam in ære ſtannum aboleamus. Magnum enim eſt, ſi adoleſcente cum muliere tenui et humili

μειρακίῳ συνελθόντος εἰς ταυτὸν, ἡ κρᾶσις οἴνου δίκην ρατήσει· ταύτην δὲ ὁρωμένην ἄρχειν καὶ κρατεῖν δο-κεῖν· οὐ γὰρ ἂν ἀπορρίψασα δόξας καὶ γένη τηλικαῦτα λούτους, ἐμνᾶτο μειράκιον ἐκ χλαμύδος, ἔτι παιδα-γωγεῖσθαι δεόμενον. Ὅθεν οἱ νοῦν ἔχοντες αὐτοὶ περιϊέντας περικόπτουσιν, ὥσπερ ὠκύπτερα, τῶν γυναικῶν τὰ πε-ρ χρήματα, τρυφὰς ἐμποιοῦντα καὶ χαυνότητας ἐκ-ήους καὶ κιλίους, ὑφ᾽ ὧν ἐπαιρόμεναι πολλάκις ἀποπέ-αι· κἂν μείνωσι, χρυσαῖς, ὥσπερ ἐν Αἰθιοπίᾳ, πέ-δαις δεδέσθαι βέλτιον ἢ πλούτῳ γυναικός.

ή. Ἐκεῖνα δὲ οὐ λέγεις, Πρωτογένης εἶπεν, ὅτι κιν-υόμενον ἀναστρέφειν ἀτόπως καὶ γελοίως τὸν Ἡσίοδον, ἂν ίνου λόγος,

Μήτε τριήκοντ᾽ ὢν ἐτέων μάλα πόλλ᾽ ἀπολείπων,

τὰ περιττὰ] Non dubitavi reponere quod manifestum est et monitum a Salm. et Reisk. Vulgo, τὰ περὶ τά. Paulo ante ἡ κρᾶσις est ex E. Mez. pro vulgato εἰ κρᾶσις.

ἐκβεβαίως καὶ κιλίως] Corrupta puto: nec aliorum nec meæ mihi placent correctiones. Pro κιλίως B. E. κελίως. Mez. κιλλσίως. Jun. κιλικίως. Reisk. χαυνότητας ἐμβεβαιοῦντα καὶ κιβδηλίας, quorum ultimum non ineptum. Toup. Ep. Crit. p. 108.

οὐ λέγεις, Πρωτογένης εἶπεν] Ita reposui cum versione Xyl. flagitante sensu. Vulgo, οὐ λέγει Πρωτογένης, εἶπεν.

unсto, masculus sexus, ut m aqua dilutum, antecel- Atqui hæc imperatura et rior est futura, quantum ret: non enim alias pro- gloria tanta, et nobilitate ris, atque opibus, ambi- t adolescentulum chla- e etiamnum indutum, et dhuc pædagogis sit opus. ue ii qui sapiunt, ipsi, tan n alas, mulierum præci- nimias divitias, quæ eas ita inanes faciunt et leves, ut sæpe avolent. Alioqui præstat aureis compedibus ligatum manere, quod fit in Æthiopia, quam divitiis uxoriis.

VIII. Hoc vero non dicis, aiebat Protogenes, inepte et ridicule Hesiodi præceptum a nobis inverti? siquidem is dixit:

Tum tibi conjugii maturæ fœdus initur,
Cum triginta annos, vel paulo plusve minusve

Μήτ' ἐπιθεὶς μάλα πολλά· γάμος δέ τοι ὥριος οὗτος.
Ἡ δὲ γυνὴ τέτορ' ἡβώη, πέμπτῳ δὲ γαμοῖτο·

σχεδὸν ἡμεῖς οὕτοι τοσούτοις γυναικὶ πρεσβυτέρᾳ καθάπερ οἱ φοίνικες ἢ σῦκα * καὶ ἄωρον ἄνδρα προσάψομεν. Ἐρᾷ γὰρ αὐτοῦ, νὴ Δία, καὶ κάεται· τίς οὖν ὁ κωλύων ἐστὶ κω- B
μάζειν ἐπὶ θύρας, ᾄδειν τὸ παρακλαυσίθυρον, ἀναδεῖν τὰ εἰκόνια, παγκρατιάζειν πρὸς τοὺς ἀντεραστάς; ταῦτα γὰρ Ἐρωτικά· καὶ καθὸ αἴσθηται ὀφρὺς, καὶ παυσάσθω τρυφῶσα, καὶ σχῆμα λαβοῦσα τὴν τοῦ πάθους οἰκείαν. Εἰ δὲ αἰσχύνεται καὶ σωφρονεῖ, κοσμίως οἴκοι καθήσθω περιμένουσα τοὺς μνωμένους καὶ σπουδάζοντας· ἐρᾶν δὲ φάσκουσαν γυναῖκα φυγεῖν τις ἂν ἔχοι καὶ βδελυχθείη, μήτι γε λάβοι γάμου ποιησάμενος ἀρχὴν τὴν τοιαύτην ἀκρασίαν.

θ'. Παυσαμένου δὲ τοῦ Πρωτογένους, Ὁρᾷς, εἶπεν ὁ πα-

A. 9. οὗτοι τοσούτοις—προσάψομεν] Primum mutem in τοῦτον τοσούτῳ. Alterum difficilius sanatu: forte, καθάπερεὶ φοίνικι συκάμινον, ἄωρον ἄνδρα π.

B. 4. καθὸ αἴσθηται—λαβοῦσα—φυγεῖν τις ἂν ἔχοι] Corrigo, καθείσθω ἡ ὀφρὺς—λαβέτω—φύγοι τις νοῦν ἔχων.

B. 10. ὁ πατὴρ—βοηθήσων] Prius additum ex E. Reliqua ita corrigenda—κοινὴν ποιῆσαι—οὐδὲ φεύγουσιν τ. π. γάμον ε. χ.—ἄμυνε σὺ δ. π. αὐτὸς ἐρῶν, ἔτι δ. τ. πλ. βοήθησον.

Implevis vitæ: quatuor quater, aut
super unum
Nata annos nubat.—

nos totidem fere majori natu mulieri tanquam palmulas et ficus * et immaturum virum applicabimus. Amat, dices, eum, et uritur. Quid vero prohibet, quin comessatum ad fores ejus ipsa eat, cantet carmen quod a fletu ad januam vocatur paraklausithyrum, imagunculas sertis ornet, omni conatu cum rivalibus decertet: hæc enim Amatoria sunt; tum supercilium demittatur, luxu abstineat, et formam induat huic morbo convenientem. Si vero pudet et casta est, domi desideat modeste, exspectetque procos, et studia ambientium ejus nuptias. Mulierem quidem amare profitentem quis non fugiat et abominetur, metuens ne impudicitiam hanc faciat sui matrimonii principium?

IX. Postquam loqui desiit Protogenes, Videsne, inquit pater, mi Anthemio, rursum

τὴν, ὦ Ἀνθεμίων, ὅτι πάλιν κοινὴν ποιοῦσι τὴν ὑπόθεσιν καὶ τὸν λόγον, ἀναγκαῖον ἡμῖν τοῖς οὐκ ἀρνουμένοις, οὐδὲ φεύγουσι τοῦ περὶ γάμον Ἔρωτος εἶναι χορευταῖς; Καὶ, νὴ μὰ Δία, εἶπεν ὁ Ἀνθεμίων, ἀμύνει διὰ πλειόνων νῦν αὐτὸς ἐρῶν· εἰ δὲ τῷ πλούτῳ βοηθήσων, ᾧ μάλιστα δεδίττεται Πεισίας ἡμᾶς. Τί δὲ, εἶπεν ὁ πατὴρ, οὐκ ἂν ἔγκλημα γένοιτο γυναικὸς, εἰ δι' ἔρωτα καὶ πλοῦτον ἀποῤῥίψομεν Ἰσμηνοδώραν, βαρεῖα γὰρ καὶ πλουσία· τί δὲ εἰ καλὴ καὶ νέα; τί δὲ εἰ γένει σοβαρὰ, καὶ ἔνδοξος; αἱ δὲ σώφρονες οὐδὲ αὐστηρὸν καὶ κατεῤῥυπωμένον ἐπαχθὲς, * καὶ δυσκαρτέρητον ἔχουσι, καὶ ποίνας καλοῦσιν αὐτὰς, καὶ τοῖς ἀνδράσιν ὀργιζομένας, ὅτι σωφρονοῦσιν; Ἆρα οὖν κράτιστον ἐξ ἀγορᾶς γαμεῖν Ἀβρότονόν τινα Θρῇσσαν, ἢ Βακχίδα Μιλησίαν ἔγγυον ἐπαγομένην δι' ὠνῆς κατεσ-

C. 7. εἰ καλὴ—εἰ γένει—ποίνας—] εἰ—εἰ—ex Leonic. Schott. Anon. T. V. B. Tum legendum κατεῤῥυπωμένον ἐπαχθὲς πολλάκις καὶ δυσκ. ἔχουσι καὶ ποίνας. Conf. p. 142. A. ποίνας est in Ald. Baſ. Xyl. Ab initio item cum Mez. legam: βαρεῖα γὰρ ἡ πλουσία.

D. 2. δι' ὠνῆς—Ἀγαθοκλεία] Forte, κατλυμάτων. B. E. δι' ὠνῆς καὶ κατεστυμάτων: locum non expedio. Ἀριστονίκα ex B. E. Xyl. Mez. pro Ἀριστωίσα. Ἀγαθοκλεία e Xyl. pro Ἀγαθοκλία.

eos cauſſam et materiem orationis communem ac neceſſariam facere nobis, qui non negamus, neque fugimus, quin conjugialis Amoris in choro ſimus. Et profecto per Jovem, inquit Anthemio, defende Amorem longiore oratione, quippe ipſe amans: præterea adverſus objectionem de divitiis eſt agendum, qua maxime terret Piſias. Tum pater meus iſta dixit. Quid tandem non dabitur mulieri vitio, ſi propter amorem et divitias Iſmenodoram rejiciamus? Eſto enim imperioſa et dives: quid formoſæ et juvenculæ faciemus? quid nobilitate ſua ſuperbienti et illuſtri? Pudicæ vero nonne auſteritatem, moleſtam et intolerabilem habent, dicunturque Furiæ, quia præ pudicitia maritis iratæ ſunt? Nonne igitur optimum eſt e foro nuptum ducere Abrotonum aliquam Thracicam, aut Bacchidem Mileſiam, quæ eo ipſo quod emitur, ſpondeat ſe

συμμάτων; Ἀλλὰ καὶ ταύταις ἴσμεν οὐκ ὀλίγους αἴσχιστα δουλεύσαντας· αὐλητρίδες δὲ Σάμιαι καὶ ὀρχηστρίδες, Ἀριστονίκα καὶ τύμπανον ἔχουσα Οἰνάνθη καὶ Ἀγαθόκλεια διαδήμασι βασιλέων ἐπέβησαν. Ἡ δὲ Σύρα Σεμίραμις οἰκότριβος μὲν ἦν βασιλικοῦ θεράπαινα παλλακευομένη· Νίνου δὲ τοῦ μεγάλου βασιλέως ἐντυχόντος αὐτῇ καὶ στέρξαντος οὕτως ἐκράτησε καὶ κατεφρόνησεν, ὥστε ἀξιῶσαι καὶ μίαν ἡμέραν αὐτὴν περιιδεῖν ἐν τῷ θρόνῳ καθεζομένην, ἔχουσαν τὸ διάδημα καὶ χρηματίζουσαν· δόντος δὲ ἐ- E
κείνου, καὶ κελεύσαντος πάντας ὑπηρετεῖν ὥσπερ αὐτῷ καὶ πείθεσθαι, μετρίως ἐχρῆτο τοῖς πρώτοις ἐπιτάγμασι, πειρωμένη τῶν δορυφόρων· ἐπεὶ δὲ ἑώρα μηδὲν ἀντιλέγοντας μηδὲ ὀκνοῦντας, ἐκέλευσε συλλαβεῖν τὸν Νίνον, εἶτα δῆσαι, τέλος δὲ ἀποκτεῖναι· πραχθέντων δὲ πάντων, ἐβασίλευσε τῆς Ἀσίας ἐπιφανῶς πολὺν χρόνον. Ἡ δὲ Βελεστίχη, πρὸς Διός, οὐ βάρβαρον ἐξ ἀγορᾶς F
γύναιον, ἧς ἱερὰ καὶ ναοὺς Ἀλεξανδρεῖς ἔχουσιν ἐπιγρά-

obedientem viro fore? Sed tamen et harum nonnullis novimus viros turpiſſime ſerviviſſe: quando etiam tibicinæ Samiæ et ſaltatrices, Ariſtonica et tympanum gerens Œnanthe atque Agathoclia, regiis diadematibus inſultaverunt. Semiramis Syra ancilla fuit famuli regii, et pellex, quam cum Ninus rex ille magnus congreſſus dilexiſſet, adeo ſubegit eum atque contemſit mulier, ut poſtulaverit etiam ab eo concedi ſibi, uti per unum diem ipſa in ſolio regio ſederet, daretque mandata: quod ubi rex conceſſit, imperavitque univerſis, ut Semiramidi perinde atque ſibi obtemperarent et juſſa capeſſerent; principio ea ſtipatorum pertentans animos moderate quædam juſſit; at poſtquam vidit eos nihil refragari, alacriterque obire mandata, capere eos Ninum, mox vincire, tandem necare juſſit: quibus factis, ipſa regnum Aſiæ ſplendide per multos annos geſſit. Beleſtia vero, dii boni, nonne barbara et emta mulier fuit? cujus templa et fana Alexandrini habent, Veneris

φαντος δι' ἔρωτα τοῦ βασιλέως, Ἀφροδίτης Βελεστίχης; Ἡ δὲ σύνναος μὲν ἐνταῦθοι καὶ συνιερὸς τοῦ Ἔρωτος ἐν Δελφοῖς, κατάχρυσος δ' ἑστῶσα μετὰ τῶν βασιλέων καὶ βασιλειῶν, ποίᾳ προικὶ τῶν ἐραστῶν ἐκράτησεν; Ἀλλ', ὥσπερ ἐκεῖνοι δι' ἀσθένειαν ἑαυτῶν καὶ μαλακίαν ἔλαθον γενόμενοι λεία γυναικῶν, οὕτω πάλιν ἄδοξοι καὶ πένητες
154 ἕτεροι πλουσίαις γυναιξὶ καὶ λαμπραῖς συνελθόντες, οὐ διεφθάρησαν, οὐδ' ὑφῆκάν τι τοῦ φρονήματος, ἀλλὰ τιμώμενοι καὶ κρατοῦντες μετ' εὐνοίας συγκατεβίωσαν. Ὁ δὲ συστέλλων τὴν γυναῖκα, καὶ συνάγων εἰς μικρὸν, ὥσπερ δακτύλιον, ἴχνος, ὡς μὴ περιῤῥυῇ δεδιὼς, ὅμοιός ἐστι τοῖς ἀποκείρουσι τὰς ἵππους, εἶτα πρὸς ποταμὸν καὶ λίμνην ἄγουσι· καθορῶσαν γὰρ ἑκάστην τὴν εἰκόνα τῆς ὄψεως ἀκαλλῆ καὶ ἄμορφον, ἀφιέναι τὰ φρυάγματα λέγεται, καὶ προσδέχεσθαι τὰς τῶν ὄνων ἐπιβάσεις. Πλοῦτον δὲ γυναικὸς

F. 3. βασιλέως, Ἀφροδίτης] Vulgo, βασιλέως, καὶ Ἀφροδίτης, quod Steph. sumsit a Leonic. Schott. delevi καὶ cum B. E. Mez. ejus loco ἢ habet Xyl. Ald. Baf.

F. 4. ἐν Δελφοῖς, κατάχρυσος δ'] Lego, ἐν Δελφοῖς δὲ κατάχρυσος ——.

A. 4. ὥσπερ δακτύλιον, ἴχνος;] Corrigo, ὥσπερ δακτύλιον δακτύλου ἰσχνοῦ.

Belestiæ nomine, ob amorem rege id permittente. Quæ vero hic communi cum Cupidine templo et sacris fruitur, aureaque stat Delphis juxta reges et reginas, Phryne, quanam dote suos subegit amatores? Verum sicut isti ob suam imbecillitatem et mollitiem imprudentes mulierum præda sunt facti, ita rursum alii ignobiles atque pauperes ductis divitibus splendidisque uxoribus, corrupti non sunt, neque de animi magnitudine quicquam dimiserunt, sed honorati et imperantes ipsi amice cum iis vixere. Qui vero uxorem in arctum cogit et comprimit, veluti annulum digito ob gracilitatem alias delapsurum, similis est eorum qui equas tondent, et deinde ad fluvium vel lacum adducunt: nam suam formam conspicientes fœdatam, ferociam dicuntur amittere, ac pati porro ab asinis se conscendi. Illi-

αἱρεῖσθαι μὲν περὶ ἀρετῆς ἢ γένους, ἀφιλότιμον καὶ ἀνελεύθερον· ἀρετῇ δὲ καὶ γένει προσόντα φεύγειν ἀβέλτερον. B
Ὁ μὲν γὰρ Ἀντίγονος ὠχυρωμένῳ τὴν Μουνυχίαν τῷ φρουροῦντι γράφων ἐκέλευε ποιεῖν μὴ μόνον τὸν κλοιὸν ἰσχυρὸν, ἀλλὰ καὶ τὸν κύνα λεπτὸν, ὅπως ὑφαιρῇ τὰς εὐπορίας τῶν Ἀθηναίων· ἀνδρὶ δὲ πλουσίας ἢ καλῆς οὐ προσήκει μηδὲ τὴν γυναῖκα ποιεῖν ἄμορφον ἢ πενιχράν, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐγκρατείᾳ καὶ φρονήσει, καὶ τῷ μηδὲν ἐκπεπλῆχθαι τῶν περὶ ἐκείνην, ἴσον παρέχειν καὶ ἀδούλωτον, ὥσπερ ἐπὶ ζυγοῦ ῥοπὴν τῷ ἤθει προστιθέντα καὶ βάρος, ὑφ' οὗ κρατεῖται καὶ ἄγεται, καὶ ὡς ἅμα συμφερόντως. C
Καὶ μὴν ἡλικίᾳ γε πρὸς γάμον καὶ ὥρᾳ τὸ τίκτειν ἔχουσα καὶ τὸ γεννᾷν εὐάρμοστός ἐστιν· ἀκμάζειν δὲ τὴν γυναῖκα πυνθάνομαι· (καὶ ἅμα τῷ Πεισίᾳ προσμειδιάσας,) Οὐδενὸς γὰρ (ἔφη) τῶν ἀντεραστῶν πρεσβυτέρα, οὐδ' ἔχει πολιάς, ὥσπερ ἔνιοι τῶν Βάκχωνι προσαναχρωννυμένων. Εἰ δὲ

C. 1. καὶ ὡς ἅμα] Forte, καλῶς ἅμα καί—.

berale eſt divitias uxoris virtute aut genere antiquiores ducere: junctas autem his rebus averſari, ſtultum. Antigonus præfecto muniendæ Munychiæ ſcribens, jubebat non modo millum facere validum, ſed et ipſum canem macerare: nimirum ut Athenienſium opes attereret. At marito divitis vel formóſæ mulieris non convenit, ut eam deformem pauperemve reddat: ſed ut ſeipſum continentia ac prudentia, nihilque eorum quæ uxor habet ſtupendo, æqualem ei ſuique juris præſtet, moribuſque ſuis veluti in trutina pondus momentumque ſibi paret, quo uxorem deprimat et ſibi obtemperantem habeat, ſimul utiliter et honeſte. Quinetiam ætate Iſmenodora ad nuptias idonea eſt, ut quæ parere poſſit: audio enim in ipſo eam nunc ætatis vigore eſſe: (ſimulque ad Piſiam arridens) Nullo enim (aiebat) rivalium grandior natu eſt, neque canos habet, ut nonnulli eorum qui Bacchonem adſectantur: quorum ſi tempeſtiva

αὐτῇ καθ' ὥραν ὁμιλοῦσι, τί κωλύει κἀκείνην ἐπιμε-
ληθῆναι τοῦ νεανίσκου βέλτιον ἢ συνιοῦσαν νέας; δύσμικτα γὰρ
τὰ νέα καὶ δυσκέραστα, καὶ μόλις ἐν χρόνῳ πολλῷ τὸ φρύ-
αγμα καὶ τὴν ὕβριν ἀφίησιν, ἐν ἀρχῇ δὲ κυμαίνει καὶ ζυγο-
D μαχεῖ καὶ μᾶλλον ἂν Ἔρως ἐγγένηται, καὶ, καθάπερ πνεῦ-
μα κυβερνήτου μὴ παρόντος, ἐτάραξε καὶ συνέχεε τὸν γάμον
οὔτε ἄρχειν δυναμένων οὔτε ἄρχεσθαι βουλομένων. Εἰ δὲ ἄρ-
χει βρέφους μὲν ἡ τίτθη, καὶ παιδὸς ὁ διδάσκαλος, ἐφήβου
δὲ γυμνασίαρχος, ἐραστὴς δὲ μειρακίου, γενομένου δὲ ἐν ἡλι-
κίᾳ νόμος καὶ στρατηγὸς, οὐδεὶς δὲ ἄναρκτος, οὐδὲ αὐτοτε-
λὴς, τί δεινὸν εἰ γυνὴ νοῦν ἔχουσα πρεσβυτέρα κυβερνήσει νέου
βίον ἀνδρός· ὠφέλιμος μὲν οὖσα τῷ φρονεῖν μᾶλλον, ἡδεῖα
δὲ τῷ φιλεῖν καὶ προσηνής; Τὸ δὲ ὅλον, ἔφη, καὶ τὸν Ἡρα-
κλέα Βοιωτοὺς ὄντας ἔδει σέβεσθαι, καὶ μὴ δυσχεραίνειν τῷ
E παρ' ἡλικίαν τοῦ γάμου, γινώσκοντας ὅτι κἀκεῖνος τὴν ἑαυτοῦ
γυναῖκα Μεγάραν Ἰολάῳ συνῴκισεν ἑκκαιδεκαέτει τότε
ὄντι τρία καὶ τριάκοντα ἔτη τότε γεγενημένην.

habetur consuetudo, quid impedit, quin ipsa quoque adolescentem tractare possit melius, quam quævis juvencula? Difficulter enim commiscentur juvenes, et vix longo temporis decursu ferociam libidinemque exuunt: initio æstuant et jugum detrectant, maxime autem si quis amor exsistat, is, sicut ventus gubernatore absente navem, facile matrimonium conturbat atque confundit, cum juvenes invicem regere et parere non possint. Jam si nutrix infantem, puerum magister, ephebum gymnasii præfectus, amator amasium, adultum lex et prætor regit, ac nemo sui prorsus juris, et omnis imperii immunis est: quid mali habet res, si cordata mulier ætate minoris mariti juvenis gubernet vitam, utilis, quia prudentia eum superet, suavis autem et grata amando futura? In summa vero venerari nos, qui Bœoti sumus, Herculem decet, et matrimonio ætate inæqualium non esse iniquos, cum sciamus, hunc Megaram uxorem suam annos natam tres supra triginta Iolao nuptum dedisse, annum tunc agenti sextum supra decimum.

Ι. Τοιούτων λόγων, ὁ πατὴρ ἔφη, παρόντων αὐτοῖς,
ἐλθεῖν τοῦ Πεισίου ἑταῖρον ἐκ πόλεως ἵππῳ θέοντα,
πρᾶγμα θαυμαστὸν ἀπαγγέλλοντα τετολμημένον. Ἡ
γὰρ Ἰσμηνοδώρα αὐτὸν μὲν, ὡς ἔοικεν, οὐκ ἀηδῶς
ἔχειν οἰομένη τὸν Βάκχωνα πρὸς τὸν γάμον, αἰσχύνεσθαι
δὲ τοὺς ἀποτρέποντας, ἔγνω μὴ προέσθαι τὸ μειράκιον·
τῶν οὖν φίλων τοὺς μάλιστα τοῖς βίοις νεαροὺς καὶ συν- F
ερῶντας αὐτῇ. καὶ τῶν γυναικῶν τὰς συνήθεις μετα-
πεμψαμένη καὶ συγκροτήσασα, παρεφύλαττε τὴν ὥραν
ἣν ὁ Βάκχων εἶχεν ἀπιὼν εἰς παλαίστραν παρὰ τὴν οἰκίαν
αὐτῆς παρεξιέναι κοσμίως· ὡς οὖν τότε προσῄει μετὰ
δυοῖν ἢ τριῶν ἀληλιμμένος, αὐτὴ μὲν ἐπὶ τὰς θύρας
ἀπήντησεν ἡ Ἰσμηνοδώρα, καὶ τῆς χλαμύδος ἔθιγε μό-
νον, οἱ δὲ φίλοι καλὸν καλῶς ἐν τῇ χλαμύδι καὶ τῇ δι-
βολίᾳ συναρπάσαντες, εἰς τὴν οἰκίαν παρήνεγκαν ἀθ-
ρόοι, καὶ τὰς θύρας εὐθὺς ἀπέκλεισαν· ἅμα δὲ αἱ μὲν 755
γυναῖκες ἔνδον αὐτοῦ τὸ χλαμύδιον ἀφαρπάσασαι περιέ-

F. 1. συνερῶντας] An συνεαρίζοντας ?

X. Dum hæc illi inter ſe colloquuntur, Piſiæ ſocius (ſic enim narrabat pater) equo citato ex urbe venit, mirum renuncians, audaxque facinus. Etenim Iſmenodora exiſtimans, ut erat probabile, ipſum Bacchonem neutiquam a nuptiis abhorrere, tantum eos vereri qui dehortabantur; ſtatuerat adoleſcentem non dimittere. Itaque accitis qui amicorum maxime erant audaces, ejuſque amori favebant, et mulieribus familiaribus, re cum iis compoſita, horam exſpectavit, qua Baccho erat in palæſtram præter domum ipſius iturus. Qui ut eo venit unctus, duobus aut tribus comitantibus, ipſa ſub fores ei occurrit Iſmenodora, et chlamydem modo ejus attigit: amici autem pulchrum pulchre in chlamyde ipſa et læna arreptum frequentes intra domum pertulerunt, ſtatimque fores occluſerunt. Simul et mulieres intus Bacchoni chlamydem deripuerunt, et nup-

βαλον ἱμάτιον νυμφικόν· οἰκέται δὲ περικύκλῳ δραμόντες, ἀνέστεφον ἐλαίᾳ καὶ δάφνῃ τὰς θύρας οὐ μόνον τὰς τῆς Ἰσμηνοδώρας, ἀλλὰ καὶ τὰς τοῦ Βάκχωνος· ἡ δὲ αὐλητρὶς αὐλοῦσα διεξῆλθε τὸν στενωπόν. Τῶν δὲ Θεσπιέων καὶ τῶν ξένων οἱ μὲν ἐγέλων, οἱ δὲ ἠγανάκτουν καὶ τοὺς γυμνασιάρχους παρώξυνον· ἄρχουσι γὰρ ἰσχυρῶς τῶν ἐφήβων, καὶ προσέχουσι τὸν νοῦν σφόδρα τοῖς ὑπ' αὐτῶν πραττομένοις· ἦν δὲ λόγος οὐδεὶς τῶν ἀγωνιζομένων,
B ἀλλ' ἀφέντες τὸ θέατρον ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς Ἰσμηνοδώρας, ἐν λόγοις ἦσαν καὶ φιλονεικίαις πρὸς ἀλλήλους.

ια΄. Ὡς οὖν ὁ τοῦ Πεισίου φίλος ὥσπερ ἐν πολέμῳ προσελάσας τὸν ἵππον αὐτὸ τοῦτο τεταραγμένως εἶπεν, ὅτι Βάκχωνα ἥρπασεν Ἰσμηνοδώρα, τὸν μὲν Ζεύξιππον ὁ πατὴρ ἔφη γελάσαι καὶ εἰπεῖν, ἅτε δὴ καὶ φιλευριπίδην ὄντα,

Πλούτῳ χλιδῶσα, θνητὰ δὴ γύναι φρονεῖς·

B. 8. θνητὰ δὴ γύναι] Ita cum Xyl. pro vulgato θνητὰ δὲ γύναι. Forte verum sit, θνητά γ' ὦ γύναι. B. E. quidem habent ὦ.

tialem injecerunt vestem: servi autem circumcursitantes olea lauroque fores non Ismenodoræ modo, sed Bacchonis etiam redimiverunt: et tibicina canens per vicum transivit. Thespiensium vero et hospitum alii risere, alii indignati sunt, ac gymnasio præfectos instigaverunt, quorum est validum in ephebos imperium, et valde diligenter attendunt eorum facta: sed qui certabant, nihil istos morati, theatro relicto, ad fores Ismenodoræ accurrerunt, ibique inter se collocuti et altercati sunt.

XI. Postquam ergo Pisiæ amicus tanquam in bello advenit concitati equi cursu, idque ipsum perturbate renunciavit, raptum esse ab Ismenodora Bacchonem; Zeuxippum aiebat pater risisse, utque erat Euripidis studiosus, versum hunc pronunciasse,

Luxurians opibus, more hominum mulier agit:

τὸν δὲ Πεισίαν ἀναπηδήσαντα βοᾶν, Ὦ θεοί, τί πέρας ἔσται τῆς ἀνατρεπούσης τὴν πόλιν ἡμῶν ἐλευθερίας; ἤδη γὰρ εἰς ἀνομίαν τὰ πράγματα διὰ τῆς αὐτονομίας βαδίζει· καίτοι γελοῖον ἴσως ἀγανακτεῖν περὶ νόμων καὶ C δικαίων, ἡ γὰρ φύσις παρανομεῖται γυναικοκρατουμένη· τί τοιοῦτον ἡ Λῆμνος; ἴωμεν ἡμεῖς, ἴωμεν, εἰπεῖν, ὅπως καὶ τὸ γυμνάσιον ταῖς γυναιξὶ παραδῶμεν καὶ τὸ βουλευτήριον, εἰ παντάπασιν ἡ πόλις ἐκνενεύρισται. Προάγοντος οὖν τοῦ Πεισίου, ὁ μὲν Πρωτογένης οὐκ ἀπελείπετο, τὰ μὲν συναγανακτῶν, τὰ δὲ πραΰνων ἐκεῖνον· ὁ δὲ Ἀνθεμίων, Νεανικὸν μέν, ἔφη, τὸ τόλμημα, καὶ Λήμνιον ὡς ἀληθῶς· αὐτοὶ γὰρ ἴσμεν· σφόδρα ἐρώσης γυναικός. Καὶ ὁ Σώκλαρος ὑπομειδιῶν, Οἴει γὰρ ἁρπαγήν, ἔφη, D γεγονέναι καὶ βιασμόν, οὐκ ἀπολόγημα καὶ στρατήγημα τοῦ νεανίσκου νοῦν ἔχοντος, ὅτι τὰς τῶν ἐραστῶν ἀγκάλας διαφυγὼν ἐξηυτομόληκεν εἰς χεῖρας καλῆς καὶ πλουσίας

C. 9. αὐτοὶ γὰρ ἴσμεν] Lego cum Mez. αὐτοὶ γὰρ ἴσμεν: itaque verti.

Piſiam vero exſilientem clamaſſe, Proh deum fidem, quis finis erit evertentis civitatem noſtram licentiæ? jam enim libertas noſtra in violationem legum excidit: quanquam ridiculum fortaſſe eſt ob leges et jus indignari, cum ipſi naturæ vis fiat, injuſte ſub mulierum redactæ imperium: quid Lemnus tale habuit? eamus nos, eamus, ut gymnaſium quoque et curiam mulieribus tradamus, ſi omnino enervata eſt civitas. Ergo præeuntem Piſiam Protogenes comitatus eſt, partim ſocius indignationis, partim eum demitigans. Anthemion autem, Audax profecto, inquit, facinus hoc eſt, et re vera Lemnium, quod inter nos dictum ſit, mulieris vehementer amantis. Tum renidens Soclarus, Putas vero, inquit, raptionem vimque factam eſſe, non defenſionem et callidum artificium aſtuti adoleſcentis, qui ex ulnis amatorum profugerit in manus pulchræ et for-

γυναικός; Μὴ λέγε ταῦτα, εἶπεν, ὦ Σώκλαρε, μηδ' ὑπονόει ἐπὶ Βάκχωνος, ὁ Ἀνθεμίων, καὶ γὰρ εἰ μὴ φύσει τὸν τρόπον ἁπλοῦς ἦν καὶ ἀφελὴς, ἐμὲ γοῦν ἀπεκρύψατο τῶν πολλῶν μεταδιδοὺς ἁπάντων, ἔν τε τούτοις ὁρῶν προθυμότατον ὄντα τῆς Ἰσμηνοδώρας βοηθόν· Ἔρωτι δὲ μάχεσθαι χαλεπὸν, οὐ θυμῷ, καθ' Ἡρά-
E κλειτον· ὅ, τι γὰρ ἂν θελήσῃ, καὶ ψυχῆς ὠνεῖται καὶ χρημάτων καὶ δόξης. Ἐπεὶ τί κοσμιώτερον Ἰσμηνοδώρας ἐν τῇ πόλει; πότε δὲ εἰσῆλθεν ἢ λόγος αἰσχρὸς, ἢ πράξεως ὑπόνοια φαύλης ἔθιγε τῆς οἰκίας; ἀλλ' ἔοικε θεία τις ὄντως εἰληφέναι τὴν ἄνθρωπον ἐπίπνοια, καὶ κρείττων ἀνθρωπίνου λογισμοῦ.

ιβ'. Καὶ ὁ Πεμπτίδης ἐπιγελάσας, Ἀμέλει καὶ σώματός τις, ἔφη, νόσος ἐστὶν, ἣν ἱερὰν καλοῦσιν· οὐδὲν οὖν ἄτοπον εἰ καὶ ψυχῆς τὸ μανικώτατον πάθος καὶ μέγιστον,

D. 6. καὶ γὰρ—πολλῶν] γὰρ additum ex B. E. cetera cum Mez. et Reisk. ita corrigenda, ἐμὲ γ' οὐκ ἂν ἀπεκρύψατο, τῶν τ' ἄλλων——.

E. 5. ἐπίπνοια] Sic B. E. Vulgo, ἐπίνοια.

E. 7. Πεμπτίδης] Sic Bas. Xyl. quo accedit fere Ald. B. E. Πεμπτίδης: hinc Leonic. Πεμπτίδιος, quod vulgavit Steph.

mosae uxoris? Noli haec, aiebat Anthemion, dicere aut suspicari de Bacchone, qui, etiamsi non fuisset natura simplex et candidus, tamen me hoc non celasset, cui et alia sua arcana credebat omnia, et sciebat me hac in re promtissimum esse Ismenodorae adjutorem. Amori autem, non irae, ut aiebat Heraclitus, repugnare difficile est, qui quod cupit, vel vita vel pecunia vel fama redimit. Nam quid modestius Ismenodora in urbe fuit? quando aut turpis de ea sermo, aut suspicio facti inhonesti de ejus domo incidit? Sed videtur profecto divino aliquo instinctu, qui humanam excedat rationem, impulsa fuisse.

XII. Ibi Pemptides arridens, Nimirum, aiebat, corporis quidam est morbus, qui sacer dicitur; ut absurdum non sit, morbum animi furiosissimum et maximum a qui-

βήθη ποιησάμενος ἀρχὴν τῆς Μελανίππης, Ζεὺς γὰρ C
οἶδα πλὴν λόγῳ, μεταλαβὼν δὲ ἐχθεὶν ἄλλον ἐθάῤῥει, ὡς ἔοικε, τῷ δράματι γεγραμμένῳ πανηγυρικῶς καὶ περιττῶς, ἤλλαξε τὸν στίχον, ὡς νῦν γέγραπται, Ζεὺς, ὡς λέλεκται τῆς ἀληθείας ὕπο. Τί οὖν διαφέρει τὴν περὶ τοῦ Διὸς δόξαν ἢ τῆς Ἀθηνᾶς ἢ τοῦ Ἔρωτος εἰς ἀμφιβολίαν τῷ λόγῳ θέσθαι; ἢ καὶ ἄδηλον; οὐ γὰρ νῦν αἰτεῖ πρῶτον βωμὸν ὁ Ἔρως καὶ θυσίαν, οὐδὲ ἔπηλυς ἔκ τινος βαρβαρικῆς δεισιδαιμονίας, ὥσπερ Ἄτται τινὲς καὶ Ἀδωναῖοι λεγόμενοι, δι' ἀνδρογύνων καὶ γυναικῶν παρεισδύεται, καὶ κρύφα τιμὰς οὐ προσηκούσας καρπούμενος, ὥστε παρ- D
εισγραφῆς δίκην φεύγειν καὶ νοθείας τῆς ἐν θεοῖς. Ἀλλ' ὅταν Ἐμπεδοκλέους ἀκούσῃς λέγοντος, ὦ ἑταῖρε,

Καὶ φιλότης ἐν τοῖς ἴση μῆκός τε πλάτος τε,
Τὴν σὺ νόῳ δέρκευ, μηδ' ὄμμασιν ἧσο τεθηπώς·

C. 1. Ζεὺς—λόγῳ] λόγῳ dedi ex B. E. pro vulgato ἐγώ. Ita enim legendum, Ζεὺς ὅςις ἐςιν, οὐ γὰρ οἶδα πλὴν λόγῳ κλύων. Vid. Fragm. Eur. Musgr. T. III. p. 570.

C. 2. μεταλαβὼν—ἤλλαξε τὸν ςίχον] Forte, μεταλαβὼν δὲ ἀρχὴν ἄλλην ἐθάῤῥει—ἤλλαξέ τε τὸν ςίχον.

D. 5. σὺ νόῳ] Sic feci ex B. E. σὺν νόῳ, et alibi est ut exhibui. Vulgo, σὺν νῷ.

Melanippæ principium,

Quicunque tandem est Juppiter: nam nil scio,
Nisi famâ quod narravit:

ſumto alio principio fidens tragœdiæ, diligentiſſime et ad publicos conventus accommodate ſcriptæ, mutavit verſum, iſque nunc ſic legitur,

Qui dictus est a veritate Juppiter.

Neque vero refert, utrum de Jove vel Minerva, an vero de Amore quæ perhibentur, in dubium voces. Non enim nunc primum aram et hoſtiam Cupido exigit, neque ab aliqua barbarica ſuperſtitione advena eſt, ſicut Attæ quidam et Adonæi qui dicuntur, ab ſemimaribus et mulieribus introductus, ut libidine quadam inconvenienti fruatur, et merito tanquam ſpurius inter deos ad cauſſam dicendam citetur. Enimvero Empedoclem iſta legens, amice,

Est in eis et amor, planè quam cætera longus,
Quamque eadem latus: sed eum tu conſpice mente,
Nec stupidus frustra hunc oculorum lumine quære:

…ντα οἴεσθαι χρὴ λέγεσθαι περὶ Ἔρωτος· οὐ γάρ
… ὁρατὸς ἀλλὰ δοξαστὸς ἡμῖν ὁ θεὸς οὗτος ἐν τοῖς πά-
παλαιοῖς· ὧν ἐὰν περὶ ἑκάστου τεκμήριον ἀπαιτῇς, παν-
: ἁπλόμενος ἱερῶν, καὶ παντὶ βωμῷ σοφιστικὴν ἐπάγων
…ραν, οὐδὲν ἀσυκοφάντητον οὐδὲ ἀβασκάνιστον ἀπο-
…ψεις. Πόῤῥω γὰρ οὐκ ἄπειμι,

> Τὴν δ' Ἀφροδίτην οὐχ ὁρᾷς ὅση θεός·
> Ἡ δ' ἐστὶν ἡ σπείρουσα καὶ διδοῦσ' Ἔρον,
> Οὗ πάντες ἐσμὲν οἱ κατὰ χθόν' ἔκγονοι.

…δωρον γὰρ αὐτὴν Ἐμπεδοκλῆς, Εὔκαρπον δὲ Σοφο-
…ς, ἐμμελῶς πάνυ καὶ πρεπόντως ὠνόμασαν. Ἀλλ'
…ς τὸ μέγα τοῦτο καὶ θαυμαστὸν, Ἀφροδίτης μὲν ἔργον,
…ντος δὲ πάρεργόν ἐστιν Ἀφροδίτῃ συμπαρόντος· μὴ
…παρόντος δὲ, κομιδῇ τὸ γινόμενον ἄζηλον ἀπολείπεται
…τιμον καὶ ἄφιλον. Ἀνέραστος γὰρ ὁμιλία, καθάπερ πεῖνα
…ψα, πλησμονὴν ἔχουσα πέρας, εἰς οὐδὲν ἐξικνεῖται κα-

…, ἀβασκάνιστον] Forte natum ex duplici meliore lectione, ἀβάσκαντον et ἀβασάνιστον.

ὁρᾷς] Sic E. Mez. et auctor Euripides. Fragm. Oedip. xvii. Vulgo, ὁρῶ. Verſus nonnullos excidiſſe arbitratur Valckenarius ad Hippol. 449.

…lligendum eſt hæc de A-
… dici. Neque enim viſu
…, ſed intelligentia a nobis
…itur iſte, unus de antiquiſ-
…s: de quorum ſingulis ſi
…um indicium quæras, om-
… templa pervagans, et
…nvis aram ſophiſticum ſub
…nen vocans, nihil calum-
… et inquiſitionis relinques
…une. Ne procul abeam.

Non ego ſatis video, qualis dea ſit Venus.
Hæc eſt, quæ hominibus inſerit Cupidinem,
Cujus, quicunque terras incolimus, proles ſumus.

Venerem ſane *Zeidoron*, id eſt vitæ largitricem Empedocles, *Frugiferam* Sophocles ſcite et convenienter appellaverunt. Tamen magnum illud et admirandum opus eſt Veneris, ſed quod Amor adjuvet præſens: quo abſente, res venerea neque expetendum aliquid eſt, et omni honore et amicitia vacat. Coitus enim ſine Amore, ſicut fames et ſitis, implenda finitus cupiditate in ni-

λόν· ἀλλ' ἡ θεὸς Ἔρωτι τὸν κόρον ἀφαιροῦσα τῆς ἡδονῆς, F φιλότητα ποιεῖ καὶ σύγκρασιν. Διὸ Παρμενίδης μὲν ἀποφαίνει τὸν Ἔρωτα τῶν Ἀφροδίτης ἔργων πρεσβύτατον ἐν τῇ Κοσμογονίᾳ γράφων,

Πρώτιστον μὲν Ἔρωτα θεῶν μητίσατο πάντων·

Ἡσίοδος δὲ φυσικώτερον ἐμοὶ δοκεῖ ποιεῖν Ἔρωτα πάντων πρεσβύτατον, ἵνα πάντα δι' ἐκεῖνον μετάσχῃ γενέσεως. Ἂν οὖν τὸν Ἔρωτα τῶν νενομισμένων τιμῶν ἐκβάλλωμεν, οὐδὲ τὰ τῆς Ἀφροδίτης κατὰ χώραν μένουσιν. Οὐδὲ γὰρ τοῦτ' ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι τῷ μὲν Ἔρωτι λοιδοροῦνταί τινες, ἀλλ' ἀπέχονται ἐκείνης· ἀλλ' ἀπὸ μιᾶς σκηνῆς ἀκούομεν,

Ἔρως γὰρ ἀργὸν κἀπὶ τοιούτοις ἔφυ·

καὶ πάλιν αὖ ὧδε,

——— οὐ Κύπρις μόνον,
Ἀλλ' ἐστὶ πολλῶν ὀνομάτων ἐπώνυμος.
Ἔστιν μὲν ᾅδης, ἔστι δ' ἄφθιτος βία,
Ἔστιν δὲ λύσσα μανιάς·

ὥσπερ οὐδὲ τῶν ἄλλων θεῶν σχεδὸν ἀλοιδόρητος οὐδεὶς

F. 2. σύγκρασιν] Sic B. E. Mez. Vulgo, σύγκρισιν.

hil pulchrum definit: sed Venus Amore fastidium abolens, amicitiam ingenerat et animos contemperat. Itaque Parmenides Amorem ostendit Veneris operum esse antiquissimum, in libro de ortu mundi sic scribens,

Ante omnes alios superos generavit Amorem.

Hesiodus autem naturæ congruentius mihi videtur Amorem facere omnium antiquissimum, ut per eum omnia nascantur. Ergo si Amorem decretis ei honoribus spoliamus, ne Veneris quidem cultus suo loco manebit: non enim hoc dici potest, quosdam Amorem conviciis exagitare, abstinere a Venere: sed ex eadem scena audiuntur hæc,

Amor otiosus est, et occupat pigros:

et rursum,

O liberi, non Cypris est tantum Cypris,
Sed plurimis respondet nominibus suis.
Est Orcus illa, vis est indomabilis,
Et rabies est insana.——

Sicut et reliquorum fere deorum nullus effugit maledicta

ἐκπέφευγε τὴν ἀλοιδόρητον ἀμαθίαν. Σκόπει δὲ τὸν Ἄρην καθάπερ ἐν πίνακι χαλκῷ τὸν ἀντικειμένην ἐκ διαμέτρου τῷ Ἔρωτι χώραν ἔχοντι, πηλίκας εἴληχε τιμὰς ὑπ' ἀνθρώπων, καὶ πάλιν ὅσα κακῶς ἀκούει.

B Τυφλὸς γὰρ, ὦ γυναῖκες, οὐδ' ὁρῶν Ἄρης
Συὸς προσώπῳ πάντα τυρβάζει κακά.

Καὶ ΜΙΑΙΦΟΝΟΝ Ὅμηρος αὐτὸν καλεῖ καὶ ΑΛΛΟΠΡΟΣΑΛΛΟΝ. Ὁ δὲ Χρύσιππος ἐξηγούμενος τοὔνομα τοῦ θεοῦ, κατηγορίαν ποιεῖ καὶ διαβολήν· ἀναιρεῖν γὰρ εἶναι τὸν Ἄρην φησίν, ἀρχὰς διδοὺς τοῖς τὸ μαχητικὸν ἐν ἡμῖν καὶ διάφορον καὶ θυμοειδὲς, Ἄρην κεκλῆσθαι νομίζουσιν. Ἕτεροι δ' αὖ φήσουσι τὴν Ἀφροδίτην ἐπιθυμίαν εἶναι, καὶ τὸν Ἑρμῆν λόγον, καὶ τέχνας τὰς Μούσας, καὶ φρόνησιν τὴν Ἀθηνᾶν. Ὁρᾷς δήπου τὸν ὑπολαμβάνοντα βυθὸν C ἡμᾶς ἀθεότητος, ἂν εἰς πάθη καὶ δυνάμεις καὶ ἀρετὰς διαγραφώμεθα ἕκαστον τῶν θεῶν;

A. 12. ἀλοιδόρητον] Mez. Reisk. εὐλοιδόρητον. Forte, λοιδορητήν.
B. 5. ἀναιρεῖν] Sic E. Vulgo, ἀνηρεῖν. Reisk. ἀναιρέτην.

inſcitiæ ad conviciandum facilis. Conſidera enim Martem veluti in æerea tabula Amori e regione et ad lineam oppoſitum, quantos ei honores detulerint homines, et qualibus viciſſim impetant conviciis,

Cæcus, mulieres, eſt Mavors, nihil videns
Similis apro quæcunque conturbat mala.

Et Homerus eum *homicidiis pollutum* vocat atque *Alloproſallon*, quod ſubinde ab una parte ad alteram deſciſcat. Chryſippus nomen Martis ἄρης interpretans ἀναιρεῖν, id eſt *interimere*, accuſat ac reprehendit, ut anſam dederit iis, qui rationi repugnantem partem, in qua irarum ardores exſiſtunt, putent Martis voce notari. Sic alii dicent, Venerem eſſe concupiſcentiam, Mercurium ſermonem, artes Muſas, Minervam ſapientiam. Vides, quantum nos maneat impietatis profundum, ſi ſingulos deos in affectiones, facultates, et virtutes tranſcribamus?

ιδʹ. Ὁρῶ, εἶπεν ὁ Πεμπτίδης, ἀλλ' οὔτε πάθη τοὺς θεοὺς ποιεῖν ὅσιον, οὔτε αὖ πάλιν τὰ πάθη θεοὺς νομίζειν. Καὶ ὁ πατήρ, Τί οὖν, ἔφη, τὸν Ἄρην θεὸν εἶναι νομίζεις, ἢ πάθος ἡμέτερον; Ἀποκριναμένου δὲ τοῦ Πεμπτίδου, θεὸν ἡγεῖσθαι τὸν Ἄρην κοσμοῦντα τὸ θυμοειδὲς ἡμῶν καὶ ἀνδρῶδες· ἀνακραγὼν ὁ πατήρ, Εἶτα, ἔφη, τὸ μὲν παθητικόν, ὦ Πεμπτίδη, καὶ πολεμικὸν καὶ ἀντίπαλον θεὸν ἔχει, τὸ δὲ φιλητικὸν καὶ κοινωνικὸν καὶ συνελευστικὸν ἄθεόν ἐστι; καὶ κτείνοντας μὲν ἄρα καὶ κτεινομένους ἀνθρώπους, ὅπλα τε καὶ βέλη καὶ τειχομαχίας καὶ λεηλασίας D ἐστί τις ἐφορῶν καὶ βραβεύων θεὸς Ἐνυάλιος καὶ Στράτιος, πάθους δὲ γάμου καὶ φιλότητος εἰς ὁμοφροσύνην καὶ κοινωνίαν τελευτώσης οὐδεὶς θεῶν μάρτυς οὐδ' ἐπίσκοπος, οὐδὲ ἡγεμὼν ἢ συνεργὸς ἡμῖν γέγονεν; Ἀλλὰ δορκάδας μὲν θηρεύουσι καὶ λαγωοὺς καὶ ἐλάφους ἀγρότερός τις συνεπιθωΰσσει καὶ συνεξορμᾷ θεός, εὔχονται δ' Ἀρισταίῳ δόλοι-

D. 3. γάμου] γαμικοῦ Mez.
D. 6. συνεπιθωΰσσει] Sic B. E. Xyl. Mez. Vulgo, συνεπιθωΰσει.

XIV. Video, aiebat Pemptides, neque deos mutari in affectiones animi fas est, neque has pro diis putare. Quid ergo, inquit pater, Mars an videtur tibi deus? Respondit Pemptides, Martem sibi deum videri eum, qui partem animi irascentem et virilem componat. Tum exclamans pater, Ergone, inquit, quod nos perturbat, Pemptida, quod pugnax est et adversarium, deum habet; quod amoris, societatis, et congressus est efficax, eo caret? Est vero deus, qui homicidia, arma, jacula, murorum oppugnationes, prædationesque inspiciat et gubernet, Enyalius et Stratius inde dictus: affectio animi et amicitia in nuptias et communitatem desinens, nullum deorum testem, inspectorem, ducem, adjutoremque habet? Sed capreas quidem qui venantur, et lepores, sylvestre quoddam numen est quod præsens exhortetur et adjuvet: et Aristæo vota faciunt, foveis actis

τες ὀρύγμασι καὶ βρόχοις λύκους καὶ ἄρκτους,

> Ὃς πρῶτος θήρεσσιν ἔπηξε ποδάγρας·

ὁ δὲ Ἡρακλῆς ἕτερον θεὸν παρακαλεῖ μέλλων ἐπὶ τὸν ὄρνιν αἴρεσθαι τὸ τόξον, ὡς Αἰσχύλος φησιν,

E

> Ἀγρεὺς δ' Ἀπόλλων ὀρθὸν ἰθύνοι βέλος·

ἀνδρὶ δὲ τὸ κάλλιστον ἐπιχειροῦντι θήραμα φιλίαν ἑλεῖν, οὔτε θεὸς οὔτε δαίμων ἀπευθύνει καὶ συνεφάπτεται τῆς ὁρμῆς; Ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδὲ δρυὸς, οὐδὲ μορέας, οὐδ' ἣν Ὅμηρος ἩΜΕΡΙΔΑ σεμνύνων προσεῖπεν, ἀκαλλέστερον ἔρνος οὐδὲ φαυλότερον ἡγοῦμαι φυτὸν ἄνθρωπον, ὦ φίλε Δαφναῖε, βλαστήσεως ὁρμὴν ἔχοντα διαφαίνουσαν ὥρᾳ καὶ κάλλος ἅμα σώματος καὶ ψυχῆς.

ιε'. Καὶ ὁ Δαφναῖος, Τίς δὲ ἄλλως, εἶπεν, ὦ πρὸς τῶν θεῶν; Οὗτοι, νὴ Δία, ἔφη, πάντες, ὁ πατὴρ, οἱ νο-

F μίζοντες ἀρότου καὶ σπόρου καὶ φυτείας ἐπιμέλειαν θεοῖς

E. 1. ἰθύνοι] Sic E. Vulgo, ἰθύνει.
E. 5. προσεῖπεν] Posui loco vulgati προεῖπεν.
E. 9. ἄλλως] Sic Leonic. Vulgo, ἄλλος.
F. 1. ἀρότου] Scripsi pro vulgato ἀρότρου.

aut laqueis positis qui lupis aut ursis insidiantur,

> *Ille feris primus pedicas quia tendere cœpit:*

et Hercules, cum esset sagittam avi intentaturus, alterius dei auxilium implorat, ut est apud Æschylum,

> *Venator Apollo sagittam rectà dirigat:*

viri autem pulcherrimam amicitiæ venationem molientis, neque deus, neque genius ullus conatum adjuvat? Ego quidem neque quercus, neque mori, neque labruscæ, quam Homerus prædicans ἡμερίδα ob teneritatem vocat, germine deformius aut deterius germen hominem censeo, mi Daphnæe, cum ejus pullulatio progressum habeat pulchritudine cum corporis tum animi splendentem.

XV. Estne, inquit Daphnæus, per deos, qui secus sentiat? Ii, aiebat pater, mehercle, qui opinantur arationis, sationis, plantationis curam diis convenire. Non

προσήκειν. Οὐ γὰρ νύμφαι τινὲς αὐτοῖς δρυάδες εἰσὶν

> Ἴσον δένδρου τέκμαρ αἰῶνος λαχοῦσαι·
> Δενδρέων δὲ τρόπον Διόνυσος, πολύ τι φέγγος αὐξάνει, φέγγος ἁγνὸν ὀπώρας,

κατὰ Πίνδαρον· μειρακίων δ' ἄρα καὶ παίδων ἐν ὥρᾳ καὶ ἄνθει πλαττομένων καὶ ῥυθμιζομένων τροφαὶ καὶ αὐξήσεις οὐδενὶ θεῶν ἢ δαιμόνων προσήκουσιν; οὐδ' ἔστιν ᾧ μέλει φυόμενον ἄνθρωπον εἰς ἀρετὴν ὀρθὸν ἐλθεῖν, καὶ μὴ παρα- 75
τραπῆναι μηδὲ κλασθῆναι τὸ γενναῖον, ἐρημίᾳ κηδεμόνος ἢ κακίᾳ τῶν προστυγχανόντων; Ἢ καὶ τὸ λέγειν ταῦτα δεινόν ἐστι καὶ ἀχάριστον, ἀπολαύοντάς γε τοῦ θείου τοῦ φιλανθρώπου πανταχόσε νενεμημένου καὶ μηδαμοῦ προλείποντος ἐν χρείαις· ὧν ἀναγκαιότερον ἔνιαι τὸ τέλος ἢ κάλλιον ἔχουσιν; Ὥσπερ εὐθὺς περὶ τὴν γένεσιν ἡμῶν, οὐκ εὐπρεπὴς οὖσα δι' αἵματος καὶ ὠδίνων, ὅμως ἔχει θείαν

F. 4. φέγγος] Legendum, Δενδρέων δὲ νόμον Διόνυσος πολυγαθὴς αὐξάνει ἁγνὸν φέγγος ὀπώρας. Vid. ſupra, p. 365. A. 745. A.

A. 4. ἀπολαύοντάς γε] Prius eſt ex Leonic. et Mez. alterum conſequenter ipſe correxi. Vulgo, ἀπολαύοντάς τε. Baſ. Xyl. ἀπολαύοντας τε τὸν θεὸν τοῦ φ. Mox τοῦ ante φιλανθρώπου deleam. Itaque verti.

enim Nymphæ quædam illis ſunt *Dryades, eundem cum arbore finem ævi ſortitæ:* et *Bacchus*, ut apud Pindarum eſt, *arborum fructus, autumnumque ſplendidum efficit:* adoleſcentium et puerorum in flore ætatis formandorum componendorumque nutritio atque incrementa nulli deorum aut geniorum curæ erunt: neque eſt qui procuret, ut natus homo ad virtutem recta feratur, neque indoles ejus generoſa avertatur et frangatur, deſtituta ductore, aut ob pravitatem eorum cum quibus vivit? An potius dirum hoc ingratumque dictu utique habendum ſit; præſertim cum Numinis humanitatem percipiamus quaquaverſum diffuſam nulloque in uſu deficientem noſtro: etiam eorum quorum finis neceſſarius magis eſt quam pulcher? Ita ſtatim partus noſter, ſane non ſpecioſus, ut qui doloribus et ſanguine conficiatur, tamen habet divinam inſpectricem et obſte-

ἐπίσκοπον Εἰλείθυιαν καὶ Λοχείαν· ἣν δέ που μὴ γίνεσθαι
κρεῖττον, ἢ γενέσθαι κακὸν, ἁμαρτάνοντα κηδεμόνος ἀγα-
θοῦ καὶ φύλακος. Οὐ μὴν οὐδὲ νοσοῦντος ἀνθρώπου θεὸς
B ἀποστατεῖ τὴν περὶ τοῦτο χρείαν καὶ δύναμιν εἰληχὼς, ἀλλ'
οὐδὲ ἀποθανόντος· ἔστι δέ τις ἐκεῖ κομιστὴρ ἐνθένδε καὶ
ἀρωγὸς ἐν τέλει γενομένων κατευναστὴς καὶ ψυχοπομ-
πὸς, ὥσπερ οὗτος,

Οὐ γάρ με νὺξ ἔτικτε δεσπότην λύρας,
Οὐ μάντιν, οὐδ' ἰατρὸν, ἀλλὰ θνητὸν ἅμα ψυχαῖς.

Καὶ τὰ τοιαῦτα πολλὰς ἔχει δυσχερείας· ἐκείνου δ' οὐδ'
ἔστιν εἰπεῖν ἔργον ἱερώτερον οὐδὲ ἅμιλλαν ἑτέραν, οὐδ' ἀ-
γῶνα θεῷ πρέπειν μᾶλλον ἐφορᾶν καὶ βραβεύειν ἢ τὴν
περὶ τοὺς καλοὺς καὶ ὡραίους ἐπιμέλειαν τῶν ἐρώντων καὶ
δίωξιν. Οὐδὲν γάρ ἐστιν αἰσχρὸν οὐδ' ἀναγκαῖον, ἀλλὰ πει-
C θὼ καὶ χάρις ἐνδιδοῦσα πόνον ἡδὺν ὡς ἀληθῶς κάματον

B. 2. κομιστὴρ—καὶ ἀρωγὸς] Prius est ex B. E. pro κομιστόν: alterum mutem in ἀγωγοῖς.

B. 6. θνητὸν ἅμα ψυχαῖς] ἡγήτορα ψυχαῖς corrigit Valcken. Eur. Phœn. p. 506.

B. 7. Καὶ τὰ τοιαῦτα] Forte, καίτοι ταῦτα.

C. 1. ἐνδιδοῦσα—κάματον] Prius ex E. pro ἡ διδοῦσα. Cetera ita legenda, πόνον ἡδὺν καὶ ὡς ἀληθῶς εὐκάματον.

tricem Lucinam. Nimirum autem præstabat non nasci, quam nasci malum inopia curatoris et custodis. Jam ne ægrotantem quidem hominem deus deserit, qui istis est præfectus usibus, neque morientem. Sed est quidam, qui animas hinc abducat auxiliarius, qui somnum conciliet, et animam ad manes deducat, sicut ille ait,

Non nox enim genuit me principem lyræ,
Vatemve, vel medicum: sed qui mortalium
Animas suis ductor reponam sedibus.

Et quidem hæc multas habent difficultates. Nullum vero sanctius dici potest studium, neque certamen, ullamve consectationem arbitrio suo gubernare magis convenit deo, quam pulchrorum et formosorum; nihil enim habet turpe, nihil coactum: persuadendo et gratia labor vere dulcis fac-

ὑφηγεῖται πρὸς ἀρετὴν καὶ φιλίαν, οὔτε ἄνευ θεοῦ τὸ προσῆκον τέλος λαμβάνουσαν, οὔτε ἄλλον ἔχουσαν ἡγεμόνα καὶ δεσπότην θεὸν, ἀλλὰ τὸν Μουσῶν καὶ Χαρίτων καὶ Ἀφροδίτης ἑταῖρον, Ἔρωτα.

Γλυκὺ γὰρ θέρος ἀνδρὸς ὑποσπείρων πραπίδων πόθον,

κατὰ τὸν Μελανιππίδην, τὰ ἥδιστα μίγνυσι τοῖς καλλίστοις· ἢ πῶς, ἔφη, λέγομεν, ὦ Ζεύξιππε;

ιϛ'. Κἀκεῖνος, Οὕτως, ἔφη, νὴ Δία, παντὸς μᾶλλον· ἄτοπον γὰρ ἀμέλει τοὐναντίον. Ἐκεῖνο δὲ, ὁ πατὴρ, οὐκ ἄτοπον, εἶπεν, εἰ τέσσαρα γένη τῆς φιλίας ἐχούσης, ὥσπερ οἱ παλαιοὶ διώρισαν, τὸ φυσικὸν πρῶτον, εἶτα τὸ D συγγενικὸν ἐπὶ τούτῳ, καὶ τρίτον τὸ ἑταιρικὸν, καὶ τελευταῖον τὸ ἐρωτικὸν, ἔχει τούτων ἕκαστον ἐπιστάτην θεὸν, ἢ φίλιον, ἢ ξένιον, ἢ ὁμόγνιον καὶ πατρῷον· μόνον δὲ τὸ ἐρωτικὸν, ὥσπερ δυσιεροῦν, ἄνομον καὶ ἀδέσποτον ἀφεῖται, καὶ ταῦτα πλείστης ἐπιμελείας καὶ κυβερνήσεως δεόμενον;

D. 3. ἔχει τούτων] Malim ἔχει τῶν ἄλλων, vel, ἔχει ἐκείνων.
D. 5. δυσιεροῦν, ἄνομον] Prius eſt ex E. poſterius non dubitavi ipſe corrigere. Vulgo, δυσιερὲς, ἄνοσον—.

tus ducit ad virtutem et amicitiam, quæ neque ſine deo poteſt ad debitum finem pervenire, neque alium habet ducem et præſidem de diis, quam Amorem, Muſarum, Gratiarum, et Veneris ſodalem. *Deſiderii enim ſuavem ſegetem ſeminans tacite in viri præcordiis*, ut ait Melanippides, ſuaviſſima pulcherrimis permiſcet. Aut quomodo aliter dicemus, Zeuxippe?

XVI. Omnino ſic potiſſimum, ait hic, contrarium enim aperte abſurdum eſt. Tum pater, Nonne, inquit, abſurdum et hoc ſit, cum amicitiæ quatuor ſint genera, ſicut antiqui diſtinxerunt, primum naturale, ſecundum cognationis, tertium ſocietatis, quartum amoris, et quodvis reliquorum habeat deum aliquem ſibi præfectum, ſive Amicitiæ patronum, ſive Hoſpitalem, ſive Gentilem aut Paternum: ſolum quartum, quaſi impium, abſque procuratore relinquatur? cum quidem plu-

Ἔχει καὶ ταῦτα, ὁ Ζεύξιππος εἶπεν, οὐ μὴν ἀλλοτρίαν. Ἀλλὰ μὴν, ὁ πατὴρ ἔφη, τά τε τοῦ Πλάτωνος ἐπιλάβοιτ' ἂν τοῦ λόγου καὶ παρεξιόντα. Μανία γὰρ ἡ μὲν
E ἀπὸ σώματος ἐπὶ ψυχὴν ἀνεσταλμένη δυσκρασίαις τισὶν ἢ συμμίξεσιν, ἢ πνεύματος βλαβεροῦ περιφερομένου, τραχεῖα καὶ χαλεπὴ καὶ νοσώδης. Ἑτέρα δ' ἐστὶν οὐκ ἀθείαστος, οὐδὲ οἰκογενὴς, ἀλλ' ἔπηλυς ἐπίπνοια καὶ παρατροπὴ τοῦ λογιζομένου καὶ φρονοῦντος, ἀποχὴν κρείττονος δυνάμεως ἀρχὴν ἔχουσα καὶ κίνησιν, ἧς τὸ μὲν κοινὸν ἐνθουσιαστικὸν καλεῖται πάθος· ὡς γὰρ ἔμπνουν τὸ πνεύματος πληρωθὲν, ἔμφρον δὲ τὸ φρονήσεως, οὕτως ὁ τοιοῦτος σάλος ψυχῆς ἐνθουσιασμὸς ὠνόμασται, μετοχῇ καὶ κοινωνίᾳ θειοτέρας δυνάμεως· ἐνθουσιασμοῦ δὲ τὸ μαντικὸν ἐξ Ἀπόλλωνος ἐπιπνοίας καὶ κατοχῆς· τὸ δὲ βακ-

D. 7. οὐ μὴν ἀλλοτρίαν] Lego, ὁμοίαν ἀλογίαν.
D. 8. τά τε τοῦ] Legendum, τά γε τοῦ.
E. 5. ἀποχὴν] Lego cum Mez. κατοχήν. Ald. Baſ. B. E. ἀρχὴν, cujus loco vulgatum ἀποχὴν ex Leonic. Schott. ſumſit Steph. Xyl. omiſit.
E. 10. τὸ μαντικὸν] τὸ additum ex E.

rimum curæ et gubernationis deſideret. Id quoque, aiebat ille, a ratione eſt alienum. Enimvero, intulit pater, Platonis quoque ſententia diſputationi noſtræ vel præterire volenti manum injiciat. Furor enim a corpore in animam deditus intemperie aliqua, aut commixtione, aut noxii ſpiritus illapſu, morbus eſt aſper ac difficilis. Alius autem eſt non expers divini inſtinctus, neque indigena, ſed advena afflatus et conturbatio rationis, ejuſque principium et motus a meliore eſt facultate: ejus communis affectio vocatur enthuſiaſmus, qui eſt furor divinitus immiſſus: prouti enim ἔμπνουν vocatur, quod ſpiritu eſt repletum, et ἔμφρον, quod prudentia: ita hujuſmodi exagitatio et fluctuatio animæ enthuſiaſmus dicitur, ob communicationem divinioris facultatis. Enthuſiaſmorum porro genus divinationi conjunctum, fit Apolline inſpirante: cum bacchatione, a

χεῖον ἐκ Διονύσου,

Κἀπὶ κορυβάντεσσι χορεύσατε, F

φησὶ Σοφοκλῆς, τὰ γὰρ μητρῷα καὶ πανικὰ κοινωνεῖ τοῖς βακχικοῖς ὀργιασμοῖς.- Τρίτη δὲ ἀπὸ Μουσῶν λαβοῦσα ἁπαλὴν καὶ ἄβατον ψυχὴν, τὸ ποιητικὸν καὶ μουσικὸν ἐξώρμησε καὶ ἀνεῤῥίπισεν. Ἡ δὲ ἀρειμάνιος αὕτη λεγομένη καὶ πολεμικὴ παντὶ δῆλον ὅτι τῷ θεῷ ἀνίεται καὶ βακχεύεται, ἄχαριν, ἀκίθαριν ἀκ * γονον ἀρ * τατε δῆμον ἐξοπλίζουσαν. Λείπεται δὲ τῆς ἐξαλλαγῆς ἐν ἀνθρώπῳ 759
καὶ παρατροπῆς οὐκ ἀμαυρὸν οὐδὲ ἡσυχαῖον, ὦ Δαφναῖε, μόριον, ὑπὲρ οὗ βούλομαι τουτονὶ Πεμπτίδην ἐρέσθαι * τί * καρπονθύρσον ἀνασείει θεῶν τὸν φιλητικὸν τοῦτον περὶ παῖδας ἀγαθοὺς καὶ σώφρονας γυναῖκας ἐνθουσιασμὸν πολὺ δριμύτατον ὄντα καὶ θερμότατον. Ἦ γὰρ

F. 7. ἀκίθαριν—ἐξοπλίζουσαν] Ita omnes libri: forte fupplendum, ἀκίθαριν, ἀκαλλῆ, ἄγονον ἁρμονίαν, καὶ πᾶν ἔθνος πάντα τε δῆμον ἐξοπλίζουσαν. Paulo ante pro ὅτι τῷ θεῷ legam, ὅτῳ θεῷ.

A. 3. ἐρέσθαι *—φιλητικὸν] Forte fupplendum, ἐρέσθαι διὰ τί οὐδενὶ τὸν ἀείκαρπον θύρσον—. Ex E. et Mez. eft φιλητικὸν loco vulgati φιλιτικόν.

Libero eft patre :

Et cum Corybantibus faltabitis,

inquit Sophocles : nam Magnæ Matris et Panici furores Bacchi cum orgiis conveniunt. Tertium genus a Mufis eft, quod excitatum in tenera anima atque placida, poëticam et muficam viri exfufcitat. Arimanius autem ille et bellicofus enthufiafmus fatis notum eft quod debeatur Marti, cui eo conciti bacchantur fine gratiis, fine cithara, fine jucunditate, fterilem harmoniam, omnem gentem omnemque populum armantem. Reftat autem furoris, quo ratio in homine conturbatur, non obfcurum aut tranquillum, Daphnæe, genus : de quo e Pemptida hoc quæram, quamobrem fecundum illum thyrfum, amicitiæ illum inquam effectorem furorem, qui circa pueros præclaros et pudicas fœminas cernitur, longe acerrimum illum et calidiffimum, nemini Deorum confecratum quaffatumque velit. Nonne

οὐχ ὁρᾷς, ὡς ὁ μὲν στρατιώτης τὰ ὅπλα θεὶς πέπαυται τῆς πολεμικῆς μανίας,

—— τοῦ μὲν ἔπειτα
Γηθόσυνοι θεράποντες ἀπ' ὤμων τεύχε' ἕλοντο,

καὶ κάθηται τῶν ἄλλων ἀπόλεμος θεατής; ταυτὶ δὲ B τὰ βακχικὰ καὶ κορυβαντικὰ σκιρτήματα, τὸν ῥυθμὸν μεταβάλλοντες ἐκ τροχαίου, καὶ τὸ μέλος ἐκ Φρυγίου, πραΰνουσι καὶ καταπαύουσιν· ὡς δ' αὔτως ἡ Πυθία τοῦ τρίποδος ἐκβᾶσα καὶ τοῦ πνεύματος, ἐν γαλήνῃ καὶ ἡσυχίᾳ διατελεῖ. Τὴν δὲ ἐρωτικὴν μανίαν τοῦ ἀνθρώπου καθαψαμένην ἀληθῶς καὶ διακαύσασαν, οὐ Μοῦσά τις, οὐκ ἐπῳδὴ θελκτήριος, οὐ τόπου μεταβολὴ καθίστησιν· ἀλλὰ καὶ παρόντες ἐρῶσι, καὶ ἀπόντες ποθοῦσι· καὶ μεθ' ἡμέραν διώκουσι, καὶ νύκτωρ θυραυλοῦσι· καὶ νήφοντες καλοῦσι τοὺς καλοὺς, καὶ πίνοντες ᾄδουσι. Καὶ C οὐχ, ὥς τις εἶπεν, αἱ ποιητικαὶ φαντασίαι διὰ τ' ἐνάργειαν ἐγρηγορότων ἐνύπνιά εἰσιν, ἀλλὰ μᾶλλον αἱ τῶν

C. 2. μᾶλλον αἱ] Ita recte Xyl. Vulgo, μᾶλλον οἱ.

enim vides, bellatorem armis positis liberari bellico furore?

Illius ex humeris laeti mox arma ministri
Detraxere:

spectatque deinde reliquos ipse bello defunctus. Bacchicas quoque et Corybanticas saltationes modulatione e trochaeo, et cantu e Phrygio modo emoto sedant. Eodemque modo Pythia a tripode et spiritu digressa conquiescit. Furorem autem amatorium, ubi is hominem recte invasit atque inflammavit, non Musa aliqua, non demulcens incantatio, non loci mutatio compescit. Sed et praesentes amant, et absentes desiderant, et interdiu sectantur, et noctu ad fores excubant, et sobrii vocant pulchros, et bibentes canunt. Et non, ut quidam dixit, visa poëtarum ob efficacitatem somnia sunt vigilantium: sed de visis

ὤνιόν ἐστι δραχμῆς, καὶ οὔτε πόνον οὐδεὶς οὔτε κίνδυνον ἀφροδισίων ἕνεκα μὴ ἐρῶν ὑπέμεινε. Καὶ ὅπως ἐνταῦθα μὴ Φρύνας ὀνομάζωμεν, ὦ ἑταῖρε, ἢ Λαΐδας, Γναθαίνιον

Ἐφ' ἑσπέρου δαίουσα λαμπτῆρος σέλας

ἐκδεχομένη καὶ καλοῦσα παροδεύεται πολλάκις· ἐλθὼν δ' ἐξαπίνης ἄνεμος σὺν ἔρωτι πολλῷ καὶ πόθῳ ταὐτὸ τοῦτο τῶν Ταντάλου λεγομένων ταλάντων καὶ τῆς αὐτοῦ ἀρχῆς ἀντάξιον ἐποίησεν. Οὕτως ἀσθενὴς καὶ ἁψίκορός ἐστιν ἡ τῆς Ἀφροδίτης χάρις, Ἔρωτος μὴ ἐπιπνεύσαντος. Ἔτι δὲ μᾶλλον κἀκεῖθεν ἂν συνίδοις· πολλοὶ γὰρ ἀφροδισίων ἑτέροις ἐκοινώνησαν, οὐ μόνον ἑταίρας ἀλλὰ καὶ γαμετὰς προαγωγεύοντες· ὥσπερ καὶ ὁ Ῥωμαῖος ἐκεῖνος, ὦ ἑταῖρε, Κάλβας εἱστία Μαικήναν, ὡς ἔοικεν, εἶτα ὁρῶν 14 διαπληκτιζόμενον ἀπὸ νευμάτων πρὸς τὸ γύναιον, ἀπέκλινεν ἡσυχῇ τὴν κεφαλὴν, ὡς δὴ καθεύδων· ἐν τούτῳ δὲ τῶν οἰκετῶν τινος προσρυέντος ἔξωθεν τῇ τραπέ-

A. 1. Κάλβας] Hoc Steph. dedit ex Leonic. Schott. libri omnes Ald. Baf. Xyl. B. E. Κάββας.

neream Amoris expertem denario proſtare, neque ejus gratia quenquam non amantem vel laborem pertuliſſe, vel periculum adiiſſe ullum. Ac ne hic Phrynas nominemus, amice, aut Laidas, Gnathænium

Sub veſperam lucernæ ſuccendens jubar

ſæpenumero exſpectans et vocans præteritur.

At ſubito exoriens ventus

magni amoris ac deſiderii, concubitum reddidit pretio Tantali talentis comparabilem. Adeo imbecillis et faſtidioſa eſt Veneris gratia, Amore non adſpirante. Idque hoc argumento magis etiam cognoſces. Multi concubitus ſocios paſſi ſunt eſſe alios, non cum ſcortis modo, ſed etiam uxores iis ſuas proſtituentes: ut Cabbas ille Romanus, qui cum Mæcenatem excepiſſet, et eum nutibus videret ad ſuam uxorem alludere, ſenſim capite inclinato ſomnum ſimulavit: cum autem interim ſervorum quidam ad menſam ac-

ζῇ, καὶ τὸν οἶνον ὑφαιρουμένου, διαβλέψας, "Κακόδαι- "μον," εἶπεν, "οὐκ οἶσθα ὅτι μόνῳ Μαικήνᾳ κα- "θεύδω;" τοῦτο μὲν οὖν ἴσως οὐ δεινόν ἐστιν· ἦν γὰρ ὁ Κάλ- βας γελωτοποιός. Ἐν δὲ Ἄργει Νικόστρατος ἀντεπο- λιτεύσατο πρὸς Φαύλιον· ἐπιδημήσαντος οὖν Φιλίπ- που τοῦ βασιλέως, ἐπίδοξος ἦν διὰ τῆς γυναικὸς ἐκ- πρεποῦς οὔσης, εἰ συγγένοιτο τῷ Φιλίππῳ, διαπράξ-
B ασθαί τινα δυναστείαν αὑτῷ καὶ ἀρχήν· αἰσθομένων δὲ τῶν περὶ Νικόστρατον τοῦτο, καὶ περὶ τὰς θύρας τῆς οἰκίας περιπατούντων, ὁ Φαύλιος ὑποδήσας τὴν γυ- ναῖκα κρηπῖσι, καὶ χλαμύδα περιθεὶς καὶ καυσίαν Μα- κεδονικὴν, ὡς ἕνα τῶν βασιλικῶν νεανίσκων παρεισέπεμ- ψε λαθοῦσαν. Ἆρ᾽ οὖν ἐραστῶν τοσούτων γεγονότων καὶ ὄντων, οἶσθα ἐπὶ ταῖς τοῦ Διὸς τιμαῖς περιαγωγὸν ἐρωμένου γενόμενον; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι· πόθεν γάρ; ὅπου καὶ τοῖς τυράννοις ἀντιλέγων μὲν οὐδεὶς οὔτε ἀντι- πολιτευόμενός ἐστιν, ἀντερῶντες δὲ πολλοὶ καὶ φιλοτιμού-

cessisset extrinsecus, ac vinum suffuraretur, apertis oculis, *Perdite*, inquit, *an nescis me soli dormire Mæcenati?* Hoc quidem indignum est facinus fortasse: et erat quoque Cabbas sannio. Argis contentio erat Nicostrato et Phayllo de republica. Eo cum venisset Philippus rex, apparebat, hunc, si uxorem, quæ erat insigni forma, regi abutendam præberet, magistratum aliquem sibi et principatum impetraturum: cumque sentiret hoc Nicostratus, et circa fores domus obambularet, Phayllus uxori crepidas subligavit, chlamydeque et causia Macedonica ornatam, tanquam unum de pueris regiis, ignotam aliis regi submisit. An vero cum tot fuerint sintque amatores, ullum nosti qui vel Jovis honores depactus amasium prostituisset? Non quidem puto: unde enim? quando etiam tyrannorum qui se dictis aut factis in republica opponat, nemo est: multi autem qui de amore formosorum et bonorum adversus eos certamina

μένοι περὶ τῶν καλῶν καὶ ὡραίων. Ἀκούεται γὰρ ὅτι καὶ C Ἀριστογείτων Ἀθηναῖος καὶ Ἀντιλέων Μεταποντῖνος καὶ Μενάλιππος ὁ Ἀκραγαντῖνος οὐ διεφέροντο τοῖς τυράννοις, πάντα τὰ πράγματα λυμαινομένους καὶ παροινοῦντας ὁρῶντες· ἐπεὶ δὲ τοὺς ἐρωμένους αὐτῶν ἐπείρων, ὥσπερ ἱεροῖς ἀσύλοις καὶ ἀθίκτοις ἀμύνοντες, ἠφείδησαν ἑαυτῶν. Λέγεται καὶ Ἀλέξανδρος ἐπιστεῖλαι Θεοδώρῳ Πρωτέου ἀδελφῷ, "Πέμψον μοι τὴν μουσουργὸν δέκα τάλαντα λαβὼν, εἰ μὴ ἐρᾷς αὐτῆς·" ἑτέρου δὲ τῶν ἑταίρων Ἀντιπατρίδου μετὰ ψαλτρίας ἐπικωμάσαντος, ἡδέως διατεθεὶς πρὸς τὴν ἄνθρωπον, ἐρέσθαι τὸν Ἀντιπατρίδην, "Οὐ δή που σὺ τυγχάνεις ἐρῶν ταύτης;" τοῦ δὲ, "Καὶ πάνυ," φήσαντος, εἰπὼν, "Ἀπόλοιο τοίνυν D κακὸς κακῶς," ἀποσχέσθαι καὶ μὴ θιγεῖν τῆς γυναικός.

ιζ'. Σκόπει τοίνυν αὖθις, ἔφη, τοῖς ἀρηΐοις ἔργοις ὅσον Ἔρως περίεστιν, οὐκ ἀργὸς ὢν, ὡς Εὐριπίδης ἔλε-

C. 1. Ἀκούεται] Legendum, Ἀκούετε, ut et Reisk. monuit.

susceperint. Perhibitum est enim Aristogitonem Atheniensem, Antileontem Metapontinum, Menalippum Agrigentinum non contendisse cum tyrannis, etsi eos viderent omnia vastare, et violentæ indulgere libidini: postquam autem tyranni eorum tentarunt amasios, tanquam asyla et sacrosancta defensuri cum capitis periculo illis restiterunt. Fertur etiam Alexandrum Theodoro Proteæ fratri scripsisse, *Mitte mihi musicam tuam, et pro ea talenta decem accipe, nisi ipse eam amas:* et rursus, cum unus de sociis Antipatridas ad ipsum cum psaltria comessatum venisset, et ea perplacuisset, quæsivisse ex Antipatrida, numnam amaret psaltriam: cumque is admodum a se eam diligi respondisset, fatum, *Male ergo pereas malus*, abstinuisse etiam contactu mulieris.

XVII. Porro autem considera, quantum Amor excellat in operibus Martiis, non ig-

γεν, οὐδὲ ἀστράτευτος, οὐδ'

Ἐν μαλακαῖσιν ἐννυχεύων παρειαῖς νεανίδων.

Ἀνὴρ γὰρ ὑποπλησθεὶς Ἔρωτος, οὐδὲν Ἄρεως δεῖται μαχόμενος πολεμίοις, ἀλλὰ τὸν αὑτοῦ θεὸν ἔχων συνόντα, πῦρ καὶ θάλασσαν καὶ πνοὰς τὰς αἰθέρος περᾶν ἕτοιμος ὑπὲρ τοῦ φίλου, οὗπερ ἂν κελεύῃ. Τῶν μὲν γὰρ τοῦ Σοφοκλέους Νιοβιδῶν βαλλομένων καὶ θνησκόντων, ἀνακα-
E λεῖταί τις οὐδένα βοηθὸν ἄλλον οὐδὲ σύμμαχον, ἢ τὸν ἐραστὴν

Ὦ * ἀμφ' ἐμοῦ στεῖλαι.

Κλεόμαχον δὲ τὸν Φαρσάλιον ἴστε δήπουθεν ἐξ ἧς αἰτίας ἐτελεύτησεν ἀγωνιζόμενος; Οὐχ ἡμεῖς γοῦν· οἱ περὶ Πεμπτίδην ἔφασαν· ἀλλ' ἡδέως ἂν πυθοίμεθα. Καὶ γὰρ ἄξιον· ἔφη ὁ πατήρ· ἧκεν ἐπίκουρος Χαλκιδεῦσι τοῦ Θεσσαλικοῦ πολέμου πρὸς Ἐρετριεῖς ἀκμάζοντος· καὶ τὸ μὲν πεζὸν ἐδόκει τοῖς Χαλκιδεῦσι ἐρρῶσθαι, τοὺς δ' ἱπ-

D. 6. μαλακαῖσιν ἐννυχεύων] Ita ſcripſi e Sophocl. Antig. 795. ut monuerunt viri docti. Omnes libri habent μαλακαῖσιν * αν.

D. 10. οὗπερ] Sic B. E. Vulgo, ὥσπερ.

navus, ut Euripides vocat, non mollis,

Non mollibus puellarum infixus genis.

Vir enim Amoris inſtinctu repletus nihil indiget, Marte pugnaturus in hoſtem, ſed ſui dei fretus præſentia, per

Ignem, mariſque fluctus, atque turbines
Venti paratus eſt tranſire,

amici gratia, quocunque is juſſerit. Etenim de Niobæ filiis apud Sophoclem, cum ii ſagittis necarentur, unus nullum alium auxiliarium inclamat, quam amaſium,

*O * circum me componere.*

Scitis vero, Cleomachus Pharſalius qua de cauſſa in pugna perierit? Mihi ſane, inquit Pemptidas, ignotum eſt, ſed audire velim. Et profecto cognitione digna res eſt, aiebat pater. Flagrante inter Chalcidenſes et Eretrienſes bello, Chalcidenſibus auxilio venerat Cleomachus. Videbantur autem hi peditatu ſatis valere, ſed equites hoſtium

καὶ οἰκείους καὶ, νὴ Δία, γονεῖς καὶ παῖδας ἐγκαταλείπουσιν· ἐραστοῦ δὲ καὶ ἐρωμένου μέσος οὐδεὶς πώποτε διεξῆλθε πολέμιος, οὐδὲ διεξήλασεν· ὅπου καὶ μηδὲν δεομένοις ἐπιδεικνῦναι τὸ φιλοκίνδυνον καὶ φιλόψυχον· ὡς Θήρων ὁ Θεσσαλὸς προσβαλὼν τὴν χεῖρα τῷ τείχει τὴν εὐώνυμον, καὶ σπασάμενος τὴν μάχαιραν, ἀπέκοψε τὸν ἀντίχειρα προκαλούμενος τὸν ἀντεραστήν· ἕτερος δέ τις ἐν μάχῃ πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον, ὡς ἔμελλε παίσειν αὐτὸν ὁ πολέμιος, ἐδεήθη περιμεῖναι μικρὸν ὁ ἐρώμενος ἤδη κατὰ νώτου τετρωμένον. Οὐ μόνον τοίνυν τὰ μα- D
χιμώτατα τῶν ἐθνῶν ἐρωτικώτατα, Βοιωτοὶ καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ Κρῆτες, ἀλλὰ καὶ τῶν παλαιῶν ὁ Μελέαγρος, ὁ Ἀχιλλεύς, ὁ Ἀριστομένης, ὁ Κίμων, ὁ Ἐπαμεινώνδας· καὶ γὰρ οὗτος ἐρωμένους ἔσχε Ἀσώπιχον καὶ Καφισόδωρον, ὃς αὐτῷ συναπέθανεν ἐν Μαντινείᾳ, καὶ τέθαπται πλησίον· τὸν δὲ μω * φοβερώτερον γενόμενον τοῖς πολεμίοις,

C. 6. ἐπιδεικνῦναι—φιλόψυχον] Mez. et Reisk. recte, ἐπιδείκνυνται—ἀφιλόψυχον: et ita jam verterat Xyl.

C. 11. ὁ ἐρώμενος ἤδη] Legendum cum Mez. et verf. Xyl. μὴ ὁ ἐρώμενος ἴδῃ.

D. 7. μω *] Haud scio, an emendandum Ἐπαμεινώνδαν: quod nomen iisdem de caussis per ει scripsi, quibus alibi: licet hic libri servent simplex ι.

liares, adeoque parentes etiam et liberos, sunt qui deserant: per medios amatorem et amasium nullus unquam penetravit hostis; qui etiam nulla cogente necessitate ostentant audaciam suam et vitæ contemtum. Sic Thero Thessalus sinistram parieti applicuit, et ense dextra stricto pollicem amputavit, provocans ad hoc æmulandum rivalem. Alius quidam, cum in pugna cecidisset in faciem, ab hoste jam icturo petiit, ut exspectaret tantisper dum se in tergum converteret, ne amasius eum videret in tergo vulneratum. Non modo itaque bellicosissimæ gentes amori sunt deditissimæ, Bœoti, Lacedæmonii, Cretenses, sed et de veteribus Meleager, Achilles, Aristomenes, Cimon, Epaminondas: nam et hic amasios habuit Asopicum, et Caphisodorum, qui cum eo apud Mantineam occubuit, ac juxta sepultus est: et Mu * terribiliorem hostibus factum, quod primus substi-

καὶ δεξιώτατον ὁ πρῶτος ἐπισφάξας καὶ πατάξας Εὔκναμος Ἀμφισσεὺς, ἡρωϊκὰς ἔχει τιμὰς παρὰ Φωκεῦσιν. Ἡρακλέους δὲ τοὺς μὲν ἄλλους ἔρωτας ἔργον ἐστὶν εἰπεῖν διὰ πλῆθος· Ἰόλαον δὲ νομίζοντες ἐρώμενον αὐτοῦ γεγονέναι,
E μέχρι νῦν σέβονται καὶ τιμῶσιν, Ἔρωτος ὅρκους τε καὶ πίστεις ἐπὶ τοῦ τάφου παρὰ τῶν ἐρωμένων λαμβάνοντες. Λέγεται δὲ καὶ τὴν Ἄλκηστιν ἰατρικὸς ὢν ἀπεγνωσμένην σῶσαι τῷ Ἀδμήτῳ χαριζόμενος, ἐρῶντι μὲν αὐτοῦ τῆς γυναικὸς, ἐρωμένῳ δὲ αὐτοῦ γενομένῳ· καὶ γὰρ τὸν Ἀπόλλωνα μυθολογοῦσιν ἐραστὴν γενόμενον

'Αδμήτῳ παραθητεῦσαι μέγαν εἰς ἐνιαυτόν.

Εὖ δέ πως ἐπὶ μνήμην ἦλθεν ἡμῖν Ἄλκηστις. Ἄρεος γὰρ οὐ πάνυ μέτεστι γυναικὶ, ἡ δ' ἐξ Ἔρωτος κατοχὴ προάγεταί τι τολμᾶν παρὰ φύσιν καὶ ἀποθνήσκειν. Εἰ δήπου τι καὶ μύθων πρὸς πίστιν ὄφελός ἐστι, δηλοῖ τὰ
E περὶ τὴν Ἄλκηστιν, καὶ Πρωτεσίλεων, καὶ Εὐρυδίκην τὴν Ὀρφέως, ὅτι μόνῳ θεῶν ὁ Ἅιδης Ἔρωτι ποιεῖ τὸ προσ-

E. 9. ἐξ Ἔρωτος] Ita Xyl. Ceteri ἐξέρωτος. Mox δέ που legam pro δήπου.

tisset et feriisset Eucnamus Amphissensis, heroicis honoribus est a Phocensibus ornatus. Herculis vero amores enumerare est ob multitudinem molestum. Iolaum certe existimantes fuisse amasium ejus, etiamnum venerantur, Amoremque amantibus amasii jurejurando apud sepulchrum ejus firmare solent. Fertur etiam, rei medicæ peritus cum esset, Alcestidem jam desperatam Admeto restituisse conjugis amatori, suo amasio. Quin et Apollinem Admeti fuisse amatorem fabulæ aiunt, ideoque *ei per magnum annum servivisse*. Commodum autem nobis incidit Alcestidis mentio. Nam cum Marte quidem non multum est mulieribus rei: furor autem amatorius ad audendum aliquid, atque etiam moriendum impellit. Quod si quid ad veritatem fabulæ conducunt, Alcestis, Protesilaus, et Orphei Eurydice ostendunt, soli Amori Plutonem esse dicto audien-

πατλόμενον. Καίτοι πρός γε τοὺς ἄλλους, ὥς φησι Σοφοκλῆς, ἅπαντας

Οὔτε τὸ ἐπιεικὲς οὔτε τὴν χάριν
Οἶδεν, μόνην δὲ στέρξαι τὴν ἁπλῶς δίκην·

αἰδεῖται δὲ τοὺς ἐρῶντας, καὶ μόνοις τούτοις οὐκ ἔστιν ἀδάμαστος οὐδ' ἀμείλιχος. Ὅθεν ἀγαθὸν μὲν, ὦ ἑταῖρε, τῆς ἐν Ἐλευσῖνι τελετῆς μεταοχεῖν· ἐγὼ δὲ ὁρῶ τοῖς Ἔρωτος ὀργιασταῖς καὶ μύσταις ἐν ἅδου βελτίονα μοῖραν τυ οὖσαν· οὔτοι τοῖς μύθοις πειθόμενος, οὐ μὴν οὐδὲ ἀπιστῶν παντάπασιν· εὖ γὰρ δὴ λέγουσι, καὶ θείᾳ τινὶ τύχῃ ψαύουσι τοῦ * λέγοντες ἐξ ἅδου τοῖς ἐρωτικοῖς ἄνοδον εἰς φῶς ὑπάρχειν· ὅπῃ δὲ καὶ ὅπως, ἀγνοοῦσι, ὥσπερ ἀτραποῦ διαμαρτόντες, ἣν πρῶτος ἀνθρώπων διὰ φιλοσοφίας Πλάτων κατεῖδε· καίτοι λεπταί τινες ἀπόρροιαι καὶ ἀμυδραὶ τῆς ἀληθείας ἔνεισι ταῖς Αἰγυπτίων ἐνδιεσπαρμέναι μυθολογίαις, ἀλλὰ ἰχνηλάτου δεινοῦ δέονται, καὶ με-

F. 6. Οἶδεν] Ita Xyl. pro οἶδε. Aliter Valckenarius Diatrib. p. 187.
A. 4. τοῦ * λέγοντες] Excidit ἀληθῶς, ut Xyl. jam vidit.

tem, quanquam hic adversus alios omnes, ut est apud Sophoclem, neque æquitatem curat, neque gratiam,

Soloque jure simpliciter stricto utitur:

tamen amantes reveretur, iisque solis non est implacabilis neque indomitus. Proinde bonum quidem est, amice, sacris initiatum esse Eleusiniis: ego autem Amoris orgia agentibus ejusque mystis video meliorem esse apud manes conditionem, neque fidem fabulis adhibens, neque omnem tamen derogans. Bene enim dicunt, et divina quadam fortuna veritatem attingunt, dicentes, amori deditis reditum ab inferis concedi: quorsum autem, et quomodo, ignorant, veluti a semita aberrantes, quam primus hominum Plato philosophiæ auxilio perspexit. Sunt quidem etiam in Ægyptiorum fabulis exilia quædam veritatis vestigia, sed indagatorem desiderant acutum, et qui magna e parvis venari queat, itaque ea missa facie-

γάλα μικρᾶς ἐλθὸν δυναμένου. Διὰ ταῦτα μὲν ἐῶμεν,
B μετὰ δὲ τὴν ἰσχὺν τοῦ Ἔρωτος οὖσαν τοσαύτην, ἤδη τὴν
πρὸς ἀνθρώπους εὐμένειαν καὶ χάριν ἐπισκοπῶμεν, οὐκ
εἰ πολλὰ τοῖς χρωμένοις ἀγαθὰ περιποιεῖ, δῆλα γὰρ
ἐστὶ ταῦτά γε πᾶσιν, ἀλλ' εἰ πλείονα καὶ μείζονα τοὺς
ἐρῶντας αὐτοῦ ὀνίνησιν. Ἐπεὶ καίπερ ὢν ἐρωτικὸς ὁ Εὐρι-
πίδης, τὸ σμικρότατον ἀπεθαύμασεν, ἐπεὶ ποιητὴν ἄρα
Ἔρως διδάσκει, κἂν ἄμουσος ᾖ τὸ πρίν. Συνετόν τε γὰρ
ποιεῖ κἂν ῥάθυμος ᾖ τὸ πρίν· καὶ ἀνδρεῖον, ἢ λέλεκται,
τὸν ἄτολμον, ὥσπερ οἱ τὰ ξύλα πυρακτοῦντες ἐκ μα-
λακῶν ἰσχυρὰ ποιοῦσι. Δωρητικὸς δὲ ἁπλῶς καὶ μεγα-
C λόφρων γίνεται πᾶς ἐραστὴς, κἂν γλίσχρος ᾖ πρότερον,
τῆς μικρολογίας καὶ φιλαργυρίας δίκην σιδήρου διὰ πυ-
ρὸς ἀνιεμένης· ὥστε χαίρειν τοῖς ἐρωμένοις διδόντας, ὡς
παρ' ἑτέρων οὐ χαίρουσιν αὐτοὶ λαμβάνοντες. Ἴστε γὰρ
δήπου ὡς Ἀνύτῳ Ἀνθεμίωνος ἐρῶντι μὲν Ἀλκιβιάδου,

B. 3. χρωμένοις—αὐτοῦ] Legendum, ἐρωμένοις—αὐτὸς, cum Mez.
B. 6. ἐπεὶ ποιητὴν—ἄμουσος] Legendum, εἰπὼν ποιητήν. Ex Baſ. et Xyl. ſumtum ἄμουσος pro ἄμουσον.
C. 5. Ἀνύτῳ] Forte, Ἀνύτῳ τῷ—.

mus. Ceterum poſt vim Amoris tantam, jam nunc conſideremus ejus erga homines benignitatem et gratiam: non, an multa amatis bona paret, cum hæc omnibus ſint manifeſta, ſed an pluribus ac majoribus commoditatibus amantes afficiat. Nam Euripides quidem, quanquam amatorius, minimum hoc admiratus prædicavit,

—— muſicam
Amor docet, quamlibet ejus rudem prius.

Ille vero et ſocordem ante, prudentem facit, et fortem qui prius inaudax erat, quomodo adurendo ligna de mollibus dura reddunt: munificus autem et liberalis fit omnis amans, quanquam adhuc fuerit tenax, avaritia iſta et puſillanimitate, quaſi ferro igne, emollita, ita ut magis jam gaudeat dans amaſio, quam ab alio accipiens. Noſtis enim, quomodo ad Anytum Anthemionis filium, cum ſplendido con-

φύσεως αὐτῶν, ἰσχύος τε καὶ δυνάμεως, μεγάλα διαφερόμενοι πρὸς ἀλλήλους. Ἐκεῖνοι μὲν γὰρ οἱ τῶν φιλοσόφων, ἄνοσοι καὶ ἀγήρῳ, πόνων τε ἄπειροι, βαρυβόαν πορθμὸν πεφευγότες Ἀχέροντος· ὅθεν οὐδὲ προσίενται ποιητικὰς Ἔριδας, οὐ Λιτάς, οὐ Δειμόν, οὐδὲ Φόβον ἐθέλουσι θεοὺς εἶναι παῖδας Ἄρεος ὁμολογεῖν· μάχονται D δὲ περὶ πολλῶν, καὶ τοῖς νομοθέταις, ὥσπερ Ξενοφάνης Αἰγυπτίους ἐκέλευσε τὸν Ὄσιριν, εἰ θνητὸν νομίζουσιν, μὴ τιμᾶν ὡς θεόν, εἰ δὲ θεὸν ἡγοῦνται, μὴ θρηνεῖν. Αὖθις δὲ ποιηταὶ καὶ νομοθέται, φιλοσόφων ἰδέας τινὰς καὶ ἀριθμοὺς μονάδας τε καὶ πνεύματα θεοὺς ποιουμένων, οὔτε ἀκούειν ὑπομένουσιν, οὔτε συνιέναι δύνανται. Πολλὴν δὲ ὅλως ἀνωμαλίαν ἔχουσιν αἱ δόξαι καὶ διαφοράν. Ὥσπερ οὖν ἦσάν ποτε τρεῖς στάσεις Ἀθήνησιν, Παράλων, Ἐπακρίων, Πεδιέων, χαλεπῶς ἔχουσαι καὶ διαφερόμεναι πρὸς ἀλλήλας· ἐπεὶ δὲ πάντες ἐν ταυτῷ γενόμενοι, καὶ τὰς ψή- E φους λαβόντες ἤνεγκαν πάσας Σόλωνι, καὶ τοῦτον εἵλοντο

tura, et poteſtate, maximæ ſunt inter ipſos diſſenſiones. Quos enim philoſophi deos agnoſcunt, ii *morborum, ſenii, laborumque expertes* perhibentur, qui, ut ille ait, *late ſonantem Acherontis effugere trajectum.* Itaque etiam philoſophi poëtarum iſtas Eridas, Litas non admittunt, neque Terrorem et Metum volunt deos, aut Martis eſſe filios: in multis rebus etiam legum conditoribus repugnant: ut Xenophanes, qui Ægyptiis præcipiebat, *ſi Oſirin mortalem crederent, ne eum colerent; ſi deum, ne deplorarent.* Rurſum poëtæ et legumlatores, neque audire philoſophos, neque intelligere poſſunt, quando hi ideas quaſdam, et numeros, et unitates, et ſpiritus, pro diis ponunt. Denique maxima eſt ſententiarum diverſitas et repugnantia. Ergo ſicut olim fuerunt Athenis tres factiones, Paralorum, Epacriorum, Pediæorum, inter ſe diſcordes et animis abalienatis; quæ tamen in unum coëuntes, communibus ſuffragiis Solonem compoſitorem, arbitrum, et legumlatorem de-

κοινῇ διαλλακτὴν καὶ ἄρχοντα καὶ νομοθέτην, ὃς ἔδοξε τῆς ἀρετῆς ἔχειν ἀδηρίτως τὸ πρωτεῖον· οὕτως αἱ τρεῖς στάσεις αἱ περὶ θεῶν διχοφρονοῦσαι, καὶ ψῆφον ἄλλην ἄλλη φέρουσαι, καὶ μὴ δεχόμεναι ῥαδίως τὴν ἐξ ἑτέρας, περὶ ἑνὸς βεβαίως ὁμογνωμονοῦσι, καὶ κοινῇ τὸν Ἔρωτα συνεγγράφουσιν εἰς θεοὺς ποιητῶν οἱ κράτιστοι, καὶ νομοθετῶν καὶ φιλοσόφων ἀθρόᾳ φωνῇ, ΜΕΓΑ ΕΠΑΙΝΕΟΝΤΕΣ, ὥσπερ ἔφη τὸν Πιττακὸν ὁ Ἀλκαῖος αἱρεῖσθαι τοὺς Μιτυ-
F ληναίους τύραννον. Ἡμῖν δὲ βασιλεὺς καὶ ἄρχων καὶ ἁρμοστὴς ὁ Ἔρως ὑπὸ Ἡσιόδου καὶ Πλάτωνος καὶ Σόλωνος ἀπὸ τοῦ Ἑλικῶνος εἰς τὴν Ἀκαδημίαν ἐστεφανωμένος κατάγεται, καὶ κεκοσμημένος εἰσελαύνει, πολλαῖς συνωρίσι φιλίας καὶ κοινωνίας· οὐχ οἵαν Εὐριπίδης φησίν,

— ἀχαλκεύτοις ἐζεῦχθαι πέδαις,

ψυχρὰν οὗτός γε καὶ βαρεῖαν ἐν χρείᾳ περιβαλὼν ὑπ᾽ αἰσχύνης ἀνάγκην, ἀλλ᾽ ὑπὸ πτερῶ φερομένοις ἐπὶ τὰ

F. 5. οἷαν—ὑπὸ πτερῶ φερομένοις] Aut legendum, οἵαις—φερομέναις, ut referatur ad συνωρίσι: aut οἵαν—ὑποπτέρω φερομένης referendo ad κοινωνίαν, quod vertendo expressi.

legerunt, qui citra controversiam omnibus aliis virtute videbatur anteire: sic tres illæ sectæ de diis dissentientes, aliæque suis suffragiis alio tendentes, neque facile una alterius sententiæ subscribentes, de uno Amore consentiunt, eumque unanimes in deorum numero ponunt poëtarum, philosophorum, legislatorumque maximi, *confertim collaudantes, et prolixe*, ut Pittacum Alcæus ait à Mitylenæis consensu creatum tyrannum. Nobis autem rex, princeps, et moderator ab Hesiodo, Platone, et Solone in Academiam ex Helicone deducitur, coronatusque et ornatus invehitur cum multis amicitiæ societatisque bigis: non ejusmodi amicitiæ, qualem ait Euripides

Sine ære facta contineri compede,

frigidam ille et molestam ad usum præ turpitudine prætexens amori necessitatem: sed ejusmodi, quæ alis feratur, ad

περὶ χαὶ νοσεῖ, τὴν τοῦ θεοῦ δύναμιν, οὐ τὴν αὑτοῦ μεμ-
φόμενον ἀσθένειαν. Πλὴν ἐκείνη γε δόξειεν ἂν διαφέ-
ρειν, ἣ δείκνυσιν ἥλιος μὲν ἐπὶ γῆς τὰ καλὰ καὶ τὰ αἰσ-
χρὰ τοῖς ὁρῶσιν· Ἔρως δὲ μόνων τῶν καλῶν φέγγος ἐστὶ D
καὶ πρὸς ταῦτα μόνα τοὺς ἐρῶντας ἀναπείθει βλέπειν
καὶ στρέφεσθαι, τῶν δ' ἄλλων πάντων περιορᾶν. Γῆν δὲ
κατ' οὐδὲν Ἀφροδίτην καλοῦντες ἅπτονταί τινος ὁμοιότη-
τος· καὶ γὰρ οἷα καὶ οὐρανία καὶ μίξεως χώρα τοῦ ἀθα-
νάτου πρὸς τὸ θνητόν, ἀδρανὴς δὲ καθ' ἑαυτὴν καὶ σκο-
τώδης ἡλίου μὴ προσλάμποντος, ὥσπερ Ἀφροδίτη μὴ
παρόντος Ἔρωτος. Ἐοικέναι μὲν οὖν Ἀφροδίτῃ σελήνην,
ἥλιον δὲ Ἔρωτι, τῶν ἄλλων θεῶν μᾶλλον εἰκός ἐστιν, οὐ μὴν
εἶναί γε παντάπασι τοὺς αὐτούς· οὐ γὰρ ψυχῇ σῶμα
ταὐτόν, ἀλλ' ἕτερον· ὥσπερ ἥλιον μὲν, ὁρατόν, Ἔρωτα δὲ, E
νοητόν. Εἰ δὲ μὴ δόξει πικρότερον λέγεσθαι, καὶ τἀναν-

D. 1. μόνων] Sic B. E. Mez. Vulgo, μόνον.
D. 4. κατ' οὐδὲν] Forte, κατευδίαν. Mez. delet.
D. 5. οἷα] Forte, θεία. Mez. Reisk.
E. 2. πικρότερον] Forte, γλισχρότερον vel ψυχρότερον.

boque corripitur, dei vim, non suam culpans imbecillitatem. Hoc tamen intereſt, quod Sol pulchra et turpia oſtendit in terra intuentibus: Amor tantum curat pulchrorum ſplendorem, et in hæc ſola inſpicere atque intentos eſſe ſinit, reliqua omnia jubet contemnere. Terram autem dum Veneris afficiunt vocabulo, ſimilitudinem quandam aſſequuntur: etenim admiſceri aliquid ei divinum ac cœleſte poteſt: per ſe ſola inefficax eſt ac tenebroſa Sole non affulgente, ſicut Venus abſente Amore. Probabile itaque eſt, Lunam Veneri, Solem Cupidini aſſimilem eſſe, potius quam ullis aliis e numero deorum: non eſſe tamen prorſus eoſdem: non enim idem atque anima eſt corpus, ſed ab eo diverſum: ſicut Sol etiam oculis, Amor ſola mente cernitur. Quod ſi non videatur dictum hoc acerbius, contraria pro-

τα φαίη τις ἂν ἥλιον Ἔρωτι ποιεῖν· ἀποστρέφει γὰρ ἀπὸ τῶν νοητῶν ἐπὶ τὰ αἰσθητὰ τὴν διάνοιαν, χάριτι καὶ λαμπρότητι τῆς ὄψεως γοητεύων, καὶ ἀναπείθων ἐν ἑαυτῷ καὶ περὶ αὐτὸν αἰτεῖσθαι τά τε ἄλλα καὶ τὴν ἀλήθειαν, ἑτέρωθι δὲ μηθέν·

Δυσέρωτες δὴ φαινόμεθ' ὄντες
Τοῦδ', ὅτι τοῦτο στίλβει κατὰ γῆν,

ὡς Εὐριπίδης φησί,

Δι' ἀπειροσύνην ἄλλου βιότου·

μᾶλλον δὲ λήθην ὧν Ἔρως ἀνάμνησίς ἐστιν. Ὥσπερ γὰρ
F εἰς φῶς πολὺ καὶ λαμπρὸν ἀνεγειρομένων ἐξοίχεται πάντα τῆς ψυχῆς τὰ καθ' ὕπνους φανέντα καὶ διαπέφευγεν, οὕτω τῶν γενομένων ἐνταῦθα καὶ μεταβαλόντων ἐκπλήττειν ἔοικε τὴν μνήμην καὶ φαρμάττειν τὴν διάνοιαν ὁ ἥλιος, ὑφ' ἡδονῆς καὶ θαύματος ἐκλανθανομένων ἐκείνων. Καίτοι γε ὕπαρ ὡς ἀληθῶς ἐκεῖ καὶ περὶ ἐκεῖνα τῆς ψυ-

E. 6. αἰτεῖσθαι] Aliud deſidero: αἱρεῖσθαι, vel κεῖσθαι, vel διαιτᾶσθαι: non item Reiſkii ζητεῖσθαι.

F. 6. τῆς ψυχῆς—τῶν ἐνυπνίων] Prius ex E. pro ταῖς ψυχαῖς. Reliqua forte ita explenda, δευρὶ δὲ ἀφικομένη ὄναρ ἐστι, ἐν ᾧ τὸν ἥλιον, ὡς τῶν ἐνυπνίων—. Ita et verti.

nunciavero eſſe Solis et Amoris effecta. Avertit enim Sol animum ab intelligibilibus ad ſenſilia, venuſtate et ſplendore aſpectus illiciens, perſuadenſque ut ſemper in ſe et circa ſe verſari putet cum reliqua bona tum veritatem, alibi autem nihil. Sed, ut ait Euripides,

Nimium ſed nos Amor hujus habet
Supra terras, quod ſola fulget,
Vitæ alterius bona inexpertos,
Atque ignaros quid condat humus:

aut potius eorum oblivione, quorum Amor eſt recordatio. Sicut enim cum a ſopore excitati in copioſam et ſplendidam lucem prodimus, omnia, quæ animo per ſomnium oblata fuere, evaneſcunt: ita animorum, qui ex illa in hanc vitam veniunt ac mutantur, memoriam percellere Sol, et inficere ſolet intelligentiam, cum ob voluptatem et admirationem illorum obliviſcuntur. Et quidem res ipſa ac veritas et vigilia illic eſt in altera vita: in hac vita, ut in ſom-

λισμοῦ θλιβομένων, διάχυσιν δὲ θαυμαστὴν καὶ γόνιμον, ὥσπερ ἐν φυτῷ βλαστάνοντι καὶ τρεφομένῳ, καὶ πόρους ἀνοίγουσαν εὐπειθείας καὶ φιλοφροσύνης, οὐκ ἂν ὁ πολὺς χρόνος ἐν ᾧ τό, τε σῶμα τὸ τῶν ἐρωμένων παρελθόντες ἔσω φέρονται, καὶ ἅπτονται τοῦ ἤθους ἐκκαλυμμένος τὰς ὄψεις, καθορῶσι καὶ συγγίνονται διὰ λόγων πολλὰ καὶ πράξεων ἀλλήλοις, ἂν περίκομμα τοῦ καλοῦ καὶ εἴδωλον ἐν ταῖς διανοίαις ἔχωσιν· εἰ δὲ μή, D χαίρειν ἐῶσι, καὶ τρέπονται πρὸς ἑτέρους, ὥσπερ αἱ μέλιτται πολλὰ τῶν χλωρῶν καὶ ἀνθηρῶν, μέλι δὲ οὐκ ἐχόντων, ἀπολιπόντες· ὅπου δ᾽ ἂν ἔχωσιν ἴχνος τι τοῦ θείου καὶ ἀπόῤῥοιην καὶ ὁμοιότητα σαίνουσαν, ὑφ᾽ ἡδονῆς καὶ θαύματος ἐνθουσιῶντες καὶ περιεπῶντες, εὐπαθοῦσι τῇ μνήμῃ καὶ ἀναλάμπουσι πρὸς ἐκεῖνο τὸ

C. 5. διάχυσιν] Ita jam verſ. Xyl. et Reiſk. Vulgo, διάλυσιν.
C. 7. φιλοφροσύνης] Legendum videtur, φιλοφροσύνης. Οὐκοῦν πολὺς χρόνος—.
C. 9. ἐκκαλύμενος τὰς ὄψεις] Forte, ἐκκεκαλυμμένοι τε τὰς ὄψεις: vel, ὃ, ἐκκεκαλυμμένοι τὰς ὄψεις, καθορῶσι—.
D. 1. ἔχωσιν] Forte, εὕρωσιν, aut ἕλωσιν.
D. 6. περιεπῶντες;] Malim σκιρτῶντες.
D. 7. τῇ μνήμῃ καὶ ἀναλάμπουσι] Addidi ex B. E.

morum ob tenuitatem et titillationem eliſarum, ſed diffuſionem mirabilem et ſecundam, tanquam in planta germinante et augeſcente, meatuſque aperientem obſequii et benevolentiæ) ii parvo temporis ſpatio corpus amaſiorum prætereuntes intus feruntur, indolemque attingentes eorum, quam aperto jam evolutoque viſu intuentur, invicem in actionibus et ſermonibus jam agunt; ſi quidem reliquias et ſimulachra pulchri in animis habeat amatus: ſin vero, eo valere juſſo, alio ſe conferunt, apis in morem, quæ multa viridia et florentia prætererit, quia iis nihil mellis inſit: ubi vero veſtigium aliquod divinitatis, defluxumque et ſimilitudinem abblandientem nacti ſunt, jam præ voluptate et admiratione extra ſe rapti eam adſectantur, ſuntque

μιον ἀληθῶς καὶ μακάριον καὶ φίλιον ἅπασι καὶ ἀ-πτόν.

. Τὰ μὲν οὖν πολλὰ ποιηταὶ προσπαίζοντες ἐοί-τῷ θεῷ γράφειν περὶ αὐτοῦ καὶ ᾄδειν ἐπικωμάζοντες, ι δὲ εἴρηται μετὰ σπουδῆς αὐτοῖς, εἴτε κατὰ νοῦν καὶ μόν, εἴτε σὺν θεῷ τῆς ἀληθείας ἁψαμένοις· ὧν ἓν αὶ τὸ περὶ τῆς γενέσεως,

Δεινότατον θεῶν γείνατο εὐπέδιλος Ἶρις χρυσοκόμᾳ ζεφύρῳ μιχθεῖσα·

ι τι καὶ ὑμᾶς ἀναπεπείκασιν οἱ γραμματικοί, λέ-ς πρὸς τὸ ποικίλον τοῦ πάθους καὶ τὸ ἀνθηρὸν γεγο-την εἰκασίαν. Καὶ ὁ Δαφναῖος, Πρὸς τί γὰρ, ἔφη, ν; Ἀκούετε· εἶπεν ὁ πατήρ· οὕτω γὰρ βιάζεται τὸ μενον λέγειν. Ἀνάκλασις δή που τὸ περὶ τὴν ἶριν ῆς ὄψεως πάθος, ὅταν ἡσυχῇ νοτερῷ, λείῳ δὲ καὶ μέ-πάχος ἔχοντι προσπεσοῦσα νέφει τοῦ ἡλίου ψαύσῃ ἀνάκλασιν, καὶ τ᾽ περὶ ἐκεῖνον αὐγὴν ὁρῶσα καὶ ὡς, δόξαν ἡμῖν ἐνεργάζηται τοῦ φαντάσματος ὡς ἐν

ſime affecti adverſus il-re omnibus amabile, be-diligendumque.

. Poëtæ quidem plera-a de Amore ſcribunt, ut m alludere et inter co-idum iſta canere vide-: pauca de eo ſerio di-ſive prudentes hoc et de-era, ſive deo ad verita-ucente. De his eſt e-quod de natalibus ejus : *Acerrimum deorum pe-ulchre calceata Iris, au-mixta Favonio:* niſi Grammatici fidem vobis fecerunt, qui hanc comparationem ob affectus hujus varietatem aiunt inſtitutam. Quorſum enim alio? aiebat Daphnæus. Audite, inquit pater. Sic Grammaticos cogit loqui ſpecies, quæ videtur et apparet. Iris quidem affectio eſt viſus, ejuſque refractio quædam, quando ſenſim roridæ, lævi autem et mediocriter illuminatæ nubi is incidens, ſolem refractis radiis ejuſque lumen intuetur, opinionemque nobis hanc facit, quaſi vero id quod videmus

τῷ νέφει ὄντος. Τοῦτο δὴ τὸ ἐρωτικὸν μηχάνημα καὶ σόφισμα περὶ τὰς εὐφυεῖς καὶ φιλοκάλους ψυχὰς ἀνάκλασιν ποιεῖ τῆς μνήμης ἀπὸ τῶν ἐνταῦθα φαινομένων καὶ προσαγορευομένων καλῶν, εἰς τὸ θεῖον καὶ ἐράσμιον καὶ μακάριον ὡς ἀληθῶς ἐκεῖνο καὶ θαυμάσιον καλόν. Ἀλλ' οἱ πολλοὶ μὲν ἐν παισὶ καὶ γυναιξὶν, ὥσπερ ἐν κατόπτροις, εἴδωλον αὐτοῦ φανταζόμενον διώκοντες καὶ ψηλαφῶντες, οὐδὲν ἡδονῆς μεμιγμένης λύπῃ δύνανται λαβεῖν βεβαιότε- 16
ρον· ἀλλ' οὗτος ἔοικεν ὁ τοῦ πλείονος ἴλιγγος εἶναι καὶ πλάνος, ἐν νέφεσι κενὸν ὥσπερ σκιαῖς θηρωμένου τὸ ποθούμενον· ὥσπερ οἱ παῖδες προθυμούμενοι τὴν ἶριν ἑλεῖν ταῖς χερσὶν, ἑλκόμενοι πρὸς τὸ φαινόμενον. Εὐφυοῦς δὲ ἐραστοῦ καὶ σώφρονος ἄλλος τρόπος· ἐκεῖ γὰρ ἀνακλᾶται πρὸς τὸ θεῖον καὶ νοητὸν καλόν· ὁρατοῦ δὲ σώματος ἐντυχὼν κάλλει, καὶ χρώμενος οἷον ὀργάνῳ τινὶ τῆς μνή-

A. 3. θηρωμένου] Ita correxi vulgatum θηρωμένους, quod omnes libros et editos et ſcriptos occupavit.

in ipſa inſit nube. Sic et Amoris callidum commentum in generoſis pulchrique amantibus quandam efficit refractionem memoriæ ab iis, quæ foris apparent et dicuntur pulchra, ad divinum illud, amabile, vereque beatum, et admirandum pulchrum. Verum plerique in pueris et mulieribus tanquam ſpeculis expreſſam ejus imaginem conſectantes et apprehendentes, nihil ſtabilius voluptate dolori permixta poſſunt adipiſci, videturque ea vertigo, is error eſſe vulgi, ut in nubibus tanquam umbris inane captent deſiderium, puerorum in morem, qui arcum cœleſtem manibus volunt arripere, id quod apparet ipſis captantes. Alio modo ſe ingenuus et modeſtus gerit amator: illuc enim refrangitur ad divinam et ſola mente contuendam pulchritudinem, et pulchritudine oblata viſibilis corporis, eo uti tanquam memoriæ inſtrumento ſatis habet, et in ejus conſue-

μης, ἀσπάζεται καὶ ἀγαπᾷ, καὶ συνὼν καὶ γεγηθὼς ἔτι μᾶλλον ἐκφλέγεται τὴν διάνοιαν· καὶ οὔτε μετὰ σωμάτων
B ὄντες ἐνταῦθα τουτὶ τὸ φῶς ἐπιποθοῦντες κάθηνται καὶ θαυμάζοντες· οὔτε ἐκεῖ γινόμενοι μετὰ τὴν τελευτὴν, δεῦρο πάλιν στρεφόμενοι καὶ δραπετεύοντες ἐν θύραις νεογάμων καὶ δωματίοις κυλινδοῦνται, δυσόνειρα φαντασμάτια φιληδόνων καὶ φιλοσωμάτων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν οὐ δικαίως ἐρωτικῶν προσαγορευομένων. Ὁ γὰρ ὡς ἀληθῶς ἐρωτικὸς ἐκεῖ γενόμενος, καὶ τοῖς καλοῖς ὁμιλήσας ᾗ θέμις, ἐπτέρωται καὶ κατωργίασται, καὶ διατελεῖ περὶ τὸν αὐτὸν θεὸν ἄνω χορεύων καὶ συμπεριπολῶν, ἄχρις οὗ πάλιν εἰς τοὺς σελήνης καὶ Ἀφροδίτης λειμῶνας ἐλθὼν καὶ καταδαρθὼν,
C ἑτέρας ἄρχηται γενέσεως. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ἔφη, μείζονας ἔχει τῶν παρόντων λόγων ὑποθέσεις. Τῷ δὲ Ἔρωτι καὶ τοῦτο καθάπερ τοῖς ἄλλοις θεοῖς ἔνεστιν, ὥς Εὐριπίδης φησὶ,

B. 1. ἐπιποθοῦντες] Legendum, ἔτι ποθοῦντες.
B. 4. δυσόνειρα] Sic B. E. Vulgo, δύσοναρ.
B. 8. περὶ τὸν αὐτὸν θεὸν] Legendum, περὶ τὸν αὐτοῦ θεόν: ex Platonica ratione.

tudine lætitiaque inde percepta magis etiam intellectus ipsius inflammatur. Itaque neque hic cum corpore degentes lucem illam desiderantes et admirantes desident, neque post mortem illuc delati, huc rursum profugientes ad fores et domicilia recens maritatorum corporum obversantur, imagunculæ difficilia exhibentes somnia virorum et mulierum voluptati et corpori deditorum, et quibus nullo jure amantium nomen tribuatur.

Qui enim vere est amatorius, illuc profectus, et, quantum fas est, pulchrorum usus consuetudine, alatus est, et orgiis initiatus semper circa suum Deum versatur, sursum choreas ducens atque una circumvehens, donec rursus in Lunæ et Veneris prata veniens et obdormiens, novum ortum auspicetur. Sed hæc majoris sunt proposito argumenti. Ceterum Amori id quoque adest, quod reliquis diis adesse Euripides dixit,

τιμωμένῳ χαίρειν ἀνθρώπων ὕπο, καὶ τοὐναντίον· εὐμενέστατος γάρ ἐστι τοῖς δεχομένοις ἐμμελῶς αὐτὸν, βαρὺς δὲ τοῖς ἀπαυθαδιαζομένοις. Οὔτε γὰρ ξένων καὶ ἱκετῶν ἀδικίας ὁ Ξένιος, οὔτε γονέων ἀρὰς ὁ Γενέθλιος οὕτω διώκει καὶ μέτεισι ταχὺ, ὡς ἐρασταῖς ἀγνωμονηθεῖσιν ὁ Ἔρως ὀξὺς ὑπακούει, τῶν ἀπαιδεύτων καὶ ὑπερηφάνων κολαστής. Τί γὰρ ἂν λέγοι τις, Εὐξύνθετον καὶ Λευκομάντιδα τὴν ἐν Κύ- D
πρῳ Παρακύπτουσαν ἔτι νῦν προσαγορευομένην; Ἀλλὰ τὴν Γοργοῦς ἴσως ποινὴν οὐκ ἀκηκόατε τῆς Κρήσσης, παραπλήσια τῇ Παρακυπτούσῃ παθούσης. Πλὴν ἐκείνη μὲν ἀπελιθώθη παρακύψασα τὸν ἐραστὴν ἰδεῖν ἐκκομιζόμενον. Τῆς δὲ Γοργοῦς Ἄσανδρός τις ἠράσθη, νέος ἐπιεικὴς καὶ γένει λαμπρὸς, ἐκ δὲ λαμπρῶν εἰς ταπεινὰ πράγματα καὶ εὐτελῆ ἀφιγμένος, ὅμως αὑτὸν οὐδενὸς ἀπηξίου, ἀλλὰ τὴν Γοργὼ διὰ πλοῦτον, ὡς ἔοικε, περιμάχητον οὖσαν καὶ πολυμνήστευτον, ᾔτει γυναῖκα συγγενὴς ὤν, πολλοὺς ἔχων καὶ ἀγαθοὺς συνερῶν-

Ab hominibus se gaudet honoribus affici: et contra. Est enim benignissimus iis, qui scite eum suscipiunt: gravis, contumaciter eum aversantibus: et neque hospitum supplicumque injurias tam celeriter Jupiter Hospitalis, neque parentum imprecationem Genitalis persequitur atque ulciscitur, quam mox amatores circumscriptos Cupido exaudit, rudium et superborum hominum vindex. Quid enim referam Euxynthetum et Leucomantidem, quæ in Cypro *parakyptusa*, id est prospiciens, etiamnum appellatur? Vos autem fortasse non audivistis pœnam Gorgus Cretensis, cui idem fere usu venit, quod *parakyptusæ.* Nam hæc quidem caput exserens ut amatorem suum efferri videret, in lapidem est conversa. Gorgonem adamavit Asander, juvenis probus, et qui illustri natus genere e re lauta ad tenuem redactus fortunam, tamen nusquam de seipso desperaret: sed Gorgonem, quæ ob divitias, uti apparebat, a multis certatim petebatur, uxorem sibi dari postulavit: cognatus ipse quidem,

E τας αὐτοῦ, πάντας δὲ περὶ τὴν κόρην ἐπιτρόπους καὶ οἰκείους πεπεικώς. **

κα'. * Ἔτι τοίνυν ἃς λέγουσιν αἰτίας καὶ γενέσεις Ἔρωτος, ἴδιαι μὲν οὐδετέρου γένους εἰσί, κοιναὶ δὲ ἀμφοτέρων· καὶ γὰρ εἴδωλα δήπουθεν ἐνδυόμενα τοῖς ἐρωτικοῖς καὶ διατρέχοντα, κινεῖν καὶ γαργαλίζειν τὸν ὄγκον εἰς σπέρμα συνολισθαίνοντα τοῖς ἄλλοις σχηματισμοῖς, οὐ δυνατὸν μὲν ἀπὸ παίδων, ἀδύνατον δὲ ἀπὸ γυναικῶν, καὶ τὰς καλὰς ταύτας καὶ ἱερὰς ἀναμνήσεις καλοῦμεν ἡμεῖς ἐπὶ τὸ θεῖον καὶ ἀληθινὸν καὶ ὀλύμπιον ἐκεῖνο κάλλος, αἷς ψυχὴ πτε-
F ροῦται, τί οὖν κωλύει γίνεσθαι μὲν ἀπὸ παίδων καὶ ἀπὸ νεανίσκων, γίνεσθαι δὲ ἀπὸ παρθένων καὶ γυναικῶν, ὅταν ἦθος ἁγνὸν καὶ κόσμιον ἐν ὥρᾳ καὶ χάριτι μορφῆς διαφανὲς γένηται; (καθάπερ ὄρθιον ὑπόδημα δείκνυσι ποδὸς εὐφυΐαν, ὡς Ἀρίστων ἔλεγεν,) ὅταν ἐν εἴδεσι καλοῖς καὶ κα-

E. 7. τοῖς ἄλλοις σχηματισμοῖς—ὅταν ἐν εἴδεσι καλοῖς] Hæc pars orationis multis laborans locis forte ita reſtituenda ſit—τοῖς ἀλλήλοις σχηματισμοῖς—ἀπὸ γυναικῶν ἥκειν· καὶ τὰς καλὰς ταύτας καὶ ἱερὰς ἀναμνήσεις, καὶ ἀνακλήσεις ἐπὶ τὸ θεῖον—πτεροῦται, οὐδὲν κωλύει γίνεσθαι—γυναικῶν ὧν ἂν ἦθος ἁγνὸν—γένηται. Proxima parentheſi incluſimus.

et qui ſuam cauſſam omnibus puellæ tutoribus ac neceſſariis probaſſet, multos tamen et egregios haberet rivales. **

XXI. Porro quas dicunt cauſſas et generationes Amoris, neutrius ſunt ſexus propriæ, ſed communes utriuſque. Neque enim ita ſe res habet, ut imagines, quæ ad amorem propenſos ſubeunt ac diſcurrunt, moventque et titillant corpus ad ſemen prolabens aliis figurationibus, proficiſci poſſint a pueris, a feminis non poſſint. Et pulchræ illæ ſacræque recordationes ac revocationes ad divinam, veram, ac cœleſtem illam pulchritudinem, quibus quaſi alis animus ſublevatur, quid impedit, quo minus proficiſcantur, ut a pueris et adoleſcentulis, ita et a mulieribus, quando indoles caſta et modeſta in ætate florente et venuſtate formæ eluceſcit? (quomodo rectum calceum pedis pulchritudinem monſtrare dixit Ariſto:) cum in forma ho-

θαροῖς σώμασιν ἴχνη λαμπρὰ κείμενα ψυχῆς ὀρθὰ καὶ ἄθρυπτα κατίδωσιν οἱ δεινοὶ τῶν τοιούτων αἰσθάνεσθαι. Οὐ γὰρ ὁ μὲν φιλήδονος, ἐρωτηθεὶς εἰ

Πρὸς θῆλυ νεύει μᾶλλον ἢ ἐπὶ τὰ ἄρρενα,

καὶ ἀποκρινάμενος, 761

Ὅπου προσῇ τὸ κάλλος, ἀμφιδέξιος,

ἔδοξεν οἰκείως ἀποκρίνασθαι τῇ ἐπιθυμίᾳ· ὁ δὲ φιλόκαλος καὶ γενναῖος οὐ πρὸς τὸ καλὸν, οὐδὲ τὴν εὐφυΐαν, ἀλλὰ μορίων διαφορὰς ποιεῖται τοὺς ἔρωτας· καὶ φίλιππος μὲν ἀνὴρ οὐδὲν ἧττον ἀσπάζεται τὴν Ποδάργου τὴν εὐφυΐαν, ἢ Αἴθην τὴν Ἀγαμεμνονέην· καὶ θηρατικὸς οὐ τοῖς ἄρρεσι χαίρει μόνον, ἀλλὰ καὶ Κρήσσας τρέφει καὶ Λακαίνας σκύλακας· ὁ δὲ φιλόκαλος καὶ φιλάνθρωπος οὐχ ὁμαλός ἐστιν οὐδ' ὅμοιος ἀμφοτέροις τοῖς γένεσιν, ἀλλ' ὥσπερ ἱματίων οἰόμενος εἶναι διαφορὰς ἐρώντων γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν; Καίτοι τὴν γε ὥραν ἄνθος ἀρετῆς εἶναι λέγουσι· μὴ φά- B

F. 6. κείμενα] Ita Mez. Vulgo, καὶ κείμενα.
A. 11. διαφορὰς ἐρώντων] Forte, cum Reisk. δ. ἐρώτων.

nesta et corpore puro vestigia animæ erecta conspiciunt ii, qui istæc animadvertere callent. Non enim voluptatum quidem studiosus, interrogatus utrum

Ad mulieres inclinet, aut potius mares,

cum responderet,

In partem utramque pulchritudo me movet,

videbitur convenienter suæ cupiditati respondisse: amator autem formæ et generosus, membrorum discrimine, non pulchritudine et indole, suos amores moderabitur? Sane equorum studiosus non minus amplectetur Podargi celeritatem, quam Ætham Agamemnoneam: venationique deditus non masculis tantum canibus gaudet, sed etiam Cretenses Spartanasque caniculas alit: pulchritudinis vero et humanitatis amans non erit idem adversus eundem sexum, sed tanquam vestium discrimen statuet inter eos? Atqui formam virtutis esse florem dicunt: absurdum vero dictu est,

ναι δὲ ἀνθεῖν τὸ θῆλυ, μηδὲ ποιεῖν ἔμφασιν εὐφυΐας πρὸς ἀρετὴν, ἄτοπόν ἐστι· καὶ γὰρ Αἰσχύλος ὀρθῶς ἐποίησε,

Νέας γυναικὸς οὔ με μὴ λάθῃ φλέγων
Ὀφθαλμὸς, ἥτις ἀνδρὸς ᾖ γεγευμένη.

Πότερον οὖν ἰταμοῦ μὲν ἤθους καὶ ἀκολάστου καὶ διεφθορότος σημεῖα τοῖς εἴδεσι τῶν γυναικῶν ἐπιτρέχει, κοσμίου δὲ καὶ σώφρονος οὐδὲν ἔπεστι τῇ μορφῇ φέγγος; πολλὰ μὲν
C ἔπεστι καὶ συνεπιφαίνεται, κινεῖ δὲ οὐθὲν οὐδὲ προσκαλεῖται τὸν ἔρωτα; Οὐδέτερον γὰρ εὔλογον, οὐδὲ ἀληθές· ἀλλὰ κοινῶς, ὥσπερ δέδεικται, τοῖς γένεσι πάντων ὑπαρχόντων ὥσπερ κενοῦ συστάντος *, ὦ Δαφναῖε, πρὸς ἐκείνους μαχόμεθα τοὺς λόγους οὓς Ζεύξιππος ἀρτίως διῆλθεν, ἐπιθυμίᾳ τὸν Ἔρωτα ταυτὸ ποιῶν ἀκαταστάτῳ, καὶ πρὸς τὸ ἀκόλαστον ἐκφερούσῃ τὴν ψυχήν· οὐκ αὐτὸς οὕτω πεπεισμένος, ἀκηκοὼς δὲ πολλάκις ἀνδρῶν δυσκόλων καὶ ἀνεράστων· οἱ μὲν ἄθλια γύναια προικιδίοις ἐφελκόμε-

B. 8. πολλὰ μὲν] Forte, ἢ πολλὰ μὲν, cum Mez. et Reisk.
C. 4. ὥσπερ κενοῦ συστάντος *, ὦ Δ.] Lacuna forte relicta a librariis excidisse quid putantibus. Nil desideres, corrigendo, ὡς ὑπὲρ κοινοῦ συστάντες, ὦ Δ. Ita et verti. Mox corrigendum μαχώμεθα.
C. 9. ἀνεράστων· οἱ] Legendum, cum Mez. et Reisk. ἀνεράστων· ὧν οἱ—;

mulieres non florere, neque indolem ad virtutem aptam ostendere. Recte quidem Æschylus scripsit,

Flagrans mulieris oculus adolescentulæ
Me neutiquam latebit, expertæ virum.

Ergo in forma mulieris, ingenii procacis, impudici, et corrupti, indicia exstant, modesti et pudici nullum lumen effulgebit? aut, multa quidem inerunt et apparebunt, nullum tamen movebit et amorem alliciet? Neutrum profecto horum veritati et rationi congruit: sed communiter, sicut demonstratum est, iis in utroque inhærentibus sexu, veluti pro communi caussa conjunctis viribus, mi Daphnæe, illas impugnemus rationes, quas modo retulit Zeuxippus, Amorem idem faciens atque incompositam cupiditatem, et quæ animum ad lasciviam impellat: non quod ita sentiret ipse, sed sæpenumero audiisset morosos et amoris rudes viros: quorum, alii miseras mulierculas cum dote attractas

να μετὰ χρημάτων εἰς οἰκονομίαν καὶ λογισμοὺς ἐμβάλλοντες ἀνελευθέρους, ζυγομαχοῦντες ὁσημέραι διὰ χειρὸς ἔχουσιν· οἱ δὲ, παίδων δεόμενοι μᾶλλον ἢ γυναικῶν, ὥσπερ οἱ D
τέττιγες, εἰς σκίλλαν ἤ τι τοιοῦτο τὴν γονὴν ἀφιᾶσιν, οὕτω διὰ τάχους οἷς ἔτυχε σώμασιν ἐναπογεννήσαντες, καὶ καρπὸν ἀράμενοι, χαίρειν ἐῶσιν ἤδη τὸν γάμον, ἢ μένοντος οὐ φροντίζουσιν, οὐδὲ ἀξιοῦσιν ἐρᾶν οὐδὲ ἐρᾶσθαι, στέργεσθαι δὲ καὶ στέργειν ἑνί μοι δοκεῖ γράμματι τοῦ στέγειν παραλλάττον, εὐθὺς ἐμφαίνειν τὴν ὑπὸ χρόνου καὶ συνηθείας ἀνάγκῃ μεμιγμένην εὔνοιαν. Ὧ, δ' ἂν Ἔρως ἐπισκήψῃ, καὶ ἐπιπνεύσῃ, πρῶτον μὲν ἐκ τῆς Πλατωνικῆς πόλεως τὸ ἐμὸν οὐχ ἕξει καὶ τὸ οὐκ ἐμόν· οὐ γὰρ ἁπλῶς κοινὰ τὰ φίλων * ἀλλ' οἱ τοῖς σώμασιν ὁριζόμενοι τὰς ψυχὰς βίᾳ συνάγουσι καὶ συντήκουσι, μήτε βουλόμενοι E
δύο εἶναι, μήτε νομίζοντες· ἔπειτα σωφροσύνη πρὸς ἀλλήλους, ἧς μάλιστα δεῖται γάμος, ἡ μὲν ἔξωθεν καὶ νόμων

D. 6. στέργειν ἑνὶ] Legendum, στέργειν, ὃ ἑνί, itaque verti.
D. 11. φίλων * ἀλλ' οἱ] Forte, φίλων, ἀλλὰ τούτων μόνον οἱ.

cum in rei familiaris adminiſtrationem et ratiocinationes illiberales conjecerunt, quotidie cum iis delitigant: alii pueros potius quam mulieres ſectantes, quomodo cicadæ in ſcillam aut aliud tale ſuum ſemen dimittunt, ita celeriter libidine exſaturata in quovis corpore, aut valedicunt matrimonio, aut id curæ non habent, neque operam dant ut ament et amentur, ſed ut mutua acquieſcant voluntate, quod Græcis eſt στέργειν καὶ στέργεσθαι, et una litera differens a στέγειν *continere*, prima fronte oſtendere videtur benevolentiam tempore et conſuetudine neceſſitati permixtam. Cui vero conjugio Amor adſpiraverit, primum tanquam a Platonica civitate ejicit voces *meum*, *tuum*: non enim ſimpliciter communia amicorum, ſed in iis tantummodo, qui corporibus disjuncti animas vi conducunt et colliquant; cum neque velint duo eſſe, neque duo ſe eſſe cenſeant. Deinde mutuæ caſtitatis, qua maxime opus habet conjugium, ex-

πλέον ἔχουσα τοῦ ἑκουσίου τὸ βεβιασμένον, ὑπ' αἰσχύνης καὶ φόβων,

Πολλῶν χαλινῶν ἔργον οἰάκων θ' ἅμα,

παρὰ χρεὸς ἐστὶν ἀεὶ τοῖς συνοῦσιν· Ἔρωτι δ' ἐγκρατείας τοσοῦτον καὶ κόσμου καὶ πίστεως μέτεστιν, ὥστε κἂν ἀκο-
F λάστου ποτὲ θίγῃ ψυχῆς, ἀπέστρεψε τῶν ἄλλων ἐραστῶν, ἐκκόψας δὲ τὸ θράσος, καὶ κατακλάσας τὸ σοβαρὸν καὶ ἀνάγωγον, ἐμβαλὼν αἰδῶ, καὶ σιωπὴν, καὶ ἡσυχίαν, καὶ σχῆμα περιθεὶς κόσμιον, ἑνὸς ὑπήκοον ἐποίησεν. Ἴστε δήπουθεν ἀκοῇ Λαΐδα τὴν ἀοίδιμον ἐκείνην καὶ πολυήρατον, ὡς ἐπέφλεγε πόθῳ τὴν Ἑλλάδα, μᾶλλον δὲ ταῖς δυσὶν ἦν περιμάχητος θαλάσσαις· ἐπεὶ δὲ Ἔρως ἔθιγεν αὐτῆς Ἱππολόχου τοῦ Θεσσαλοῦ,

Ὕδατι χλωρῷ κατακλυζόμενον προλιποῦσ'
Ἀκροκόρινθον,

καὶ ἀποδράσασα τὸν ἄλλων ἐραστῶν κρύφα, * μέγαν
768 στρατὸν, ᾤχετο κοσμίως· ἐκεῖ δὲ αὐτὴν αἱ γυναῖκες ὑπὸ

F. 11. κρύφα, * μέγαν] Signum defectus, ut fit, non suo loco positum, ponendum post κοσμίως.

terna illa, legum necessitate magis quam voluntate constricta, ob pudorem et metum,

Permulta fræna, multaque gubernacula

desiderat. Amori tantum adest continentiæ, modestiæ, fidelitatis, ut etiam si libidinosum attigerit animum, eum ab aliis amoribus avertat, ferociaque et protervitate excisis, verecundiam, taciturnitatem, tranquillitatem, modestiamque conciliet, unique amatori faciat morigerum. Inaudivistis haud dubie quid Laidi obtigerit. Nobilis illa, et tam multis amata viris, quæ sui desiderio Græciam inflammavit, atque adeo de qua duo maria certaverunt: postquam eam Hippolochi Thessali amor invasit, *Acrocorintho, qui viridi* (ut ille ait) *unda alluitur*, deserto, magnum aliorum amatorum clam subterfugiens exercitum, modeste ad eum concessit: ibi vero eam mulieres invidia pul-

τὸ λοιπόν· ὡς δὲ εἶδεν ἐκπεπωκότα, λαμπρὸν ἀνωλό-
λυξε, καὶ φθεγξαμένη τοὔνομα τοῦ τεθνεῶτος, “ Ταύτην,”
εἶπεν, “ ἐγὼ τὴν ἡμέραν, ὦ φίλτατε ἄνερ, προσμένουσα
“ σοῦ χωρὶς ἔζων ἀνιαρῶς· νῦν δὲ κόμισαί με χαίρων· ἠ-
“ μυνάμην γὰρ ὑπὲρ σοῦ τὸν κάκιστον ἀνθρώπων, σοὶ μὲν
“ βίου, τούτῳ δὲ θανάτου κοινωνὸς ἡδέως γενομένη.” Ὁ
μὲν οὖν Σινόριξ ἐν φορείῳ κομιζόμενος, μετὰ μικρὸν ἐτε-
λεύτησεν· ἡ δὲ Κάμμα τὴν ἡμέραν ἐπιβιώσασα καὶ τὴν E
νύκτα, λέγεται μάλα εὐθαρσῶς καὶ ἱλαρῶς ἀποθανεῖν.

κγ′. Πολλῶν δὲ τοιούτων γεγονότων καὶ παρ᾽ ἡμῖν καὶ παρὰ τοῖς βαρβάροις, τίς ἀνάσχοιτο τῶν τὴν Ἀφροδίτην λοιδορούντων, ὡς Ἔρωτι προσθεμένη καὶ παροῦσα, κωλύει φιλίαν γενέσθαι; Τὴν μὲν πρὸς ἄρρενα ἄρρενος ὁμιλίαν, μᾶλλον δὲ ἀκρασίαν καὶ ἐπιπήδησιν εἴποι τις ἂν ἐννοήσας,

Ὕβρις τάδ᾽ οὐχ ἡ Κύπρις ἐξεργάζεται.

E. 6. Τὴν μὲν] Addendum ἄν, vel γάρ.

norigi ebibendum propinavit: postquam ebibisse vidit, alte sublato ejulatu, nomine maritum invocans, *Hanc ego*, inquit, *diem præstolans adhuc sine te, Sinate carissime, vitam acerbam toleravi: nunc vero lætus me accipe, ultam tui gratia scelestissimum virum, utque tibi vitæ, ita huic mortis sociam perlibenter factam.* Ac Sinorix quidem lectica vectus, paulo post vivendi finem fecit: Cammam ferunt diem illam noctemque supervixisse, valdeque alacrem et hilarem decessisse.

XXIII. Talia multa cum sint facta et apud nos, et apud barbaros, quis eos ferat, qui Venerem maledictis incessunt, negantque eam Amori adjunctam posse amicitiæ auctorem fieri? Maris quidem cum mare consuetudinem, potius vero intemperantiam et lasciviam aliquis considerans, dicere possit,

Non Veneris hæc sunt opera, sed libidinis.

Διὸ τοὺς μὲν ἡδομένους τῷ πάσχειν εἰς τὸ χείριστον τιθέμενοι γένος κακίας, οὔτε πίστεως μοῖραν, οὔτ' αἰδοῦς, οὔτε φιλίας νέμομεν, ἀλλ' ὡς ἀληθῶς κατὰ τὸν Σοφοκλέα,

Φίλων τοιούτων οἱ μὲν ἐςερημένοι
Χαίρουσιν, οἱ δ' ἔχοντες εὔχονται φυγεῖν.

Ὅσοι δὲ μὴ κακοὶ πεφυκότες ἐξηπατήθησαν ἢ κατεβιάσθησαν ἐνδοῦναι καὶ παρασχεῖν ἑαυτοὺς, οὐδένα μᾶλλον ἀνθρώπων ἢ τοὺς διαθέντας ὑφορώμενοι καὶ μισοῦντες διατελοῦσι, καὶ πικρῶς ἀμύνονται καιροῦ παραδόντος. Ἀρχέλαόν τε γὰρ ἀπέκτεινε Κρατεύας ἐρώμενος γεγονώς· καὶ τὸν Φεραῖον Ἀλέξανδρον Πυθόλαος· Περίανδρος δὲ ὁ Ἀμβρακιατῶν τύραννος ἠρώτα τὸν ἐρώμενον, εἰ μήπω κύει, κἀκεῖνος παροξυνθεὶς ἀπέκτεινεν αὐτόν. Ἀλλὰ
69 γυναιξί τε γαμεταῖς ἀρχαὶ ταῦτα φιλίας ὥσπερ ἱερῶν μεγάλων κοινωνήματα, καὶ τὸ τῆς ἡδονῆς μικρόν· ἡ δὲ ἀπὸ

E. 10. εἰς τὸ χείριστον] εἰς additum ex B. E.
F. 8. Κρατεύας] Scripsi cum Xyl. Vulgo, Κρατίας.
A. 1. ἀρχαὶ—κοινωνήματα] Forte, ἄρχει ταῦτα φ. ὥ. ἱ. μ. τὰ κοινωνήματα.

Itaque qui corpus ſuum libenter proſtituunt, eos omnium deterrimos cenſemus, nullamque iis fidem, nullam reverentiam, nullum amicitiæ uſum tribuimus: ſed vere, ut eſt apud Sophoclem,

Tales amicos quiſquis amittit, ſolet
Gaudere: quique habent, cupiunt amittere.

Qui vero non mala indole præditi decepti aut vim paſſi ſunt, neminem hominum magis oderunt quam auctores ſceleris, eoſque ſemper ſuſpectos et inviſos habent, et oblata occaſione injuriam graviter ulciſcuntur. Nam Archelaum Crateuas, quem is amaſium habuerat, interfecit: et Alexandrum Pheræum Pytholaus: et amaſius Periandrum Ambraciotarum tyrannum necavit, ægre ferens ſe ab eo interrogatum, *ecquid uterum ferret.* At uxoribus initia ſunt amicitiæ, tanquam magnorum ſacrorum hæ communicationes. Et voluptatis quidem exigua eſt portio: ſed qui

ταύτης ἀναβλαστάνουσα καθ' ἡμέραν τιμὴ καὶ χάρις καὶ ἀγάπησις ἀλλήλων καὶ πίστις, οὔτε Δελφοὺς ἐλέγχει ληροῦντας, ὅτι τὴν Ἀφροδίτην Ἅρμα καλοῦσιν, οὔτε Ὅμηρον φιλότητα τὴν τοιαύτην προσαγορεύοντα συνουσίαν· τόν τε Σόλωνα μαρτυρεῖ γεγονέναι τῶν γαμικῶν ἐμπειρότατον νομοθέτην, κελεύσαντα μὴ ἔλαττον ἢ τρὶς κατὰ μῆνα τῇ γαμετῇ πλησιάζειν, οὐχ ἡδονῆς ἕνεκα· πόθεν; ἀλλ' ὥσπερ αἱ πόλεις διὰ χρόνου σπονδὰς ἀνανεοῦνται πρὸς ἀλλήλας, οὕτως ἄρα βουλόμενον ἀνανεοῦσ- B
θαι τὸν γάμον ἐκ τῶν ἑκάστοτε συλλεγομένων σχημάτων ἐν τῇ τοιαύτῃ φιλοφροσύνῃ. Ἀλλὰ πολλὰ φαῦλα καὶ μανικὰ τῶν γυναικείων Ἐρώτων; τί δὲ οὐχὶ πλείονα τῶν παιδικῶν;

Οἰκειότητα ἐμβλέπων ὠλίσθανον,
Ἀγένειος, ἁπαλὸς, καὶ νεανίας καλός.
Ἐμφύντα ἀποθανεῖν καὶ ἐπιγράμματος τυχεῖν.

B. 1. βουλόμενον] Ita sententia postulabat, monente et Reisk. Vulgo, βουλόμενοι. Xyl. Mez. βουλόμενος.

B. 2. σχημάτων] Legendum, ἰσχημάτων.

B. 4. γυναικείων Ἐρώτων] Sic Mez. posterius etiam E. Vulgo, γυναικῶν ἐρώντων.

hinc quotidie pullulat honor, gratia, Amor mutuus, atque fides, ostendit Delphos nequaquam delirasse, qui Venerem, *Harma* quasi currum a conjunctione nominaverunt: neque Homerum, qui conjugum concubitum *amicitiæ* voce ornavit: tum Solonem peritissimum fuisse conjugialium legum conditorem, qui ter minimum quovis mense maritum cum uxore coire jussit, non sane voluptatis caussa: sed sicut civitates inter se foedera temporis aliquo intervallo renovant: ita volens amicitiam matrimonii subinde hac ratione instaurari. Atque multa, inquies, male et furiose agunt mulieres amantes. Nonne vero plura masculus amor habet fœda? qualia hæc sunt: *Familiaritatem respiciens lapsus sum, imberbis, mollis, pulcher juvenis*: Item hoc, *Inhærescens cupio mori, et inscriptionem sepulchri nancisci.* Sed

Ἀλλ' ὥσπερ τοῦτο παιδομανία τὸ πάθος, οὐδέτερον δὲ Ἔρως ἐστίν. Ἄτοπον οὖν τὸ γυναιξὶν ἀρετῆς φάναι μηδ' ἄλλης μετεῖναι· τί δεῖ λέγειν; περὶ δὲ σωφροσύνης καὶ συνέσεως αὐτῶν, ἔτι δὲ πίστεως καὶ δικαιοσύνης, ὅπου καὶ τὸ ἀνδρεῖον καὶ τὸ θαῤῥαλέον καὶ τὸ μεγαλόψυχον ἐν πολλαῖς
C ἐπιφανὲς γέγονε· πρὸς δὲ τὰ ἄλλα καλὰ τὴν φύσιν αὐτῶν, μὴ ψέγοντας, εἰς μόνην φιλίαν ἀνάρμοστον ἀποφαίνειν, παντάπασιν δεινόν. Καὶ γὰρ φιλότεκνοι καὶ φίλανδροι, καὶ τὸ στερκτικὸν ὅλως ἐν αὐταῖς ὥσπερ εὐφυὴς χώρα καὶ δεκτικὴ φιλίας, οὔτε πειθοῦς οὔτε χαρίτων ἄμοιρον ὑπόκειται. Καθάπερ δὲ λόγῳ ποίησις ἡδύσματα μέλη καὶ μέτρα καὶ ῥυθμοὺς ἐφαρμόσασα, καὶ τὸ παιδεῦον αὐτοῦ κινητικώτερον ἐποίησε, καὶ τὸ βλάπτον ἀφυλακτότερον· οὕτως ἡ φύσις γυναικὶ περιθεῖσα χάριν ὄψεως, καὶ φωνῆς πιθανότητα,

B. 9. ὥσπερ τοῦτο παιδομανία] Supplendum cum Mez. et Reisk. ὥσπερ ἐκεῖνο θηλυμανία, οὕτω τοῦτο παιδομανία.

B. 11. τί δεῖ λέγειν—σωφροσύνης] Legam cum Mez. τί γὰρ δεῖ λέγειν περὶ σωφροσύνης;

C. 1. γέγονε—ψέγοντας] Ita correxi partim e codicibus, partim consequenter: δὲ est in E. ψέγοντας ex B. E. Vulgo, γέγονε πρὸς τὰ ἄλλα κατὰ τὴν φύσιν αὐτῶν· ἀλλ' ἢ ψέγονται—.

quemadmodum ea affectio furor adversum pueros, ita neutrum Amor est. Cæterum omnem mulieribus detrahere virtutem, rationi repugnat. Et cum earum pudicitia, prudentia, fides, justitia, quin et fortitudo, audacia, magnanimitas in multis elucescat insignis; plane ineptum est, naturam earum ad alia omnia officia idoneam a nobis judicatam nec vituperatam, dictitari eandem ad solam amicitiam nihil habere concinnitatis. Nam et virorum suorum et liberorum suorum amantes sunt natura mulieres, et naturales illas diligendi affectiones, tanquam uber aliquis ager, in se habent, facileque recipiunt Amorem, neque a Gratiis neque a Suadela alienæ. Quo autem modo poësis sermoni condimenta quædam modulorum, mensurarum, rhythmorum accommodans, cum ea quæ ad docendum faciunt efficaciora, tum ea quæ nocent cautu minus facilia reddit: sic natura mulieri accommodans venustatem aspectus, et illece-

καὶ μείζονες ἀπ' ἄλλων, οὔτε χρεῖαι συνεχέστεραι πρὸς ἄλλους, οὔτε φιλίας τὸ καλὸν ἑτέρας ἔνδοξον οὕτω καὶ ζηλωτὸν,

> Ὡς ὅθ' ὁμοφρονέοντε νοήμασιν οἶκον ἔχητον
> Ἀνὴρ ἠδὲ γυνή·

καὶ γὰρ ὁ νόμος βοηθεῖ, καὶ γεννήσεως κοινῆς καὶ τοὺς θεοὺς Ἔρωτος ἡ φύσις ἀποδείκνυσι δεομένους. Οὕτω γὰρ ἐρᾷν ὄμβρου γαῖαν οἱ ποιηταὶ λέγουσι καὶ γῆς οὐρανὸν, ἥλιον δὲ σελήνης ἐρᾷν οἱ φυσικοὶ, καὶ συγγενέσθαι καὶ κυεῖσθαι· καὶ γῆν δὲ ἀνθρώπων μητέρα καὶ ζώων καὶ φυτῶν ἁπάντων γένεσιν, οὐκ ἀναγκαῖον ἀπολέσθαι ποτὲ καὶ σβεσθῆναι παντάπασιν, ὅταν ὁ δεινὸς Ἔρως ἢ ἵμερος τοῦ θεοῦ τὴν ὕλην ἀπολίπῃ, καὶ παύσηται ποθοῦσα καὶ διώκουσα τὴν ἐκεῖθεν ἀρχὴν καὶ κίνησιν; Ἀλλ' ἵνα μὴ μακρὰν ἀποπλανᾶσθαι δοκῶμεν, ἢ κομιδῇ φλυαρεῖν, οἶσθα τοὺς παιδικοὺς Ἔρωτας ὡς ἀβεβαιότατα πολλὰ λέ-

A. 9. ὄμβρου γαῖαν] Addidi ex B. E.
B. 3. κίνησιν] Legendum, κύησιν cum Mez.
B. 5. ὡς—λέγουσι] Lego, ὡς εἰς ἀβεβαιότητα πολλὰ ψέγουσι.

majorem alter alteri voluptatem aut magis perpetuas utilitates præbere poteſt, neque honeſtas illuſtrior æmulandaque magis exſtat,

> *Unanimes quam cum didicere maritus et uxor*
> *Incoluiſſe domum:*

cum et lex eis adſtipuletur, et ipſos deos ad communis prolis procreationem indigere Amoris opera oſtendat natura. Sic enim poëtæ aiunt, terram imbris amore teneri: phyſici dicunt, cœlum terræ, Solem Lunæ amore teneri; et coire, ac fœtu implere: et terram hominum matrem et animalium atque ſtirpium originem, nonne neceſſe eſt aliquando plane perire, ubi acris Amor materiem deſeret qui pars eſt dei, ceſſabitque ipſa deſiderare et perſequi motum principiumque divinum? Sed ne longe videamur evagari, aut omnino nugari, noſti amores puerorum inſtabiliſſimos vulgo dici, et ſalſe de iis hoc jactari iſtam amicitiam

ι καὶ σκώπτουσι λέγοντες, ὥσπερ ᾠὸν αὐτῶν τριχῇ ισθαι τὴν φιλίαν, αὐτοὺς δὲ νομάδων δίκην ἐνεαρί-ις τοῖς τεθηλόσι καὶ ἀνθηροῖς, εὐθὺς ἐκ τῆς πο-ίας ἀνασρατοπεδεύειν· ἔτι δὲ φορτικώτερον ὁ σοφιστὴς ι τὰς τῶν καλῶν τρίχας Ἁρμοδίους ἐκάλει καὶ στογείτονας, ὡς ἅμα καλῆς τυραννίδος ἀπαλλατ-μένους ὑπ' αὐτῶν τοὺς ἐραστάς. Ταῦτα μὲν οὐ δι-ς κατηγορεῖται τῶν γνησίων ἐραστῶν. Τὰ δὲ ὑπὸ ιπίδου ῥηθέντα ἐστὶ κομψά· ἔφη γὰρ Ἀγάθωνα τὸν ὸν ἤδη γενειῶντα περιβάλλων καὶ κατασπαζόμενος, τῶν καλῶν καὶ τὸ μετόπωρον καλὸν ἐκδέχεται μό-* οὐδὲν πολιαῖς ἀκμάζων καὶ ῥυτίσιν, ἀλλ' ἄχρι σων καὶ μνημάτων παραμένει· καὶ συζυγίας ὀλίγας παιδικῶν, μυρίας δὲ γυναικείων Ἐρώτων καταριθ-

τριχῆ αἱρεῖσθαι] Legendum, τριχὶ διαιρεῖσθαι cum Mez. et D. Ruhnk. ad Tim. p. 190.

εὐθὺς ἐκ] Corrigendum cum Mez. εὐθὺς ὡς ἐκ.

καλὸν ἐκδέχεται μόνον *—πολιαῖς] Forte, καλόν· ἐγὼ δὲ φημὶ ὅτι ὁ τῶν γυναικῶν τῶν καλῶν καὶ σωφρόνων Ἔρως οὐ μόνον ἐν γήρᾳ οὐδ' ἐν πολιαῖς. Ita certe et verti. Postremum est ex Bas. Xyl. pro vulgato πολιαῖ.

instar crine dividi: et a-ores Nomadum instar cum floridis et virentibus ver sumserint, statim tanquam iostico castra movere: Bi-Sophista importunius non-l formosorum crines Har-lios vocavit atque Aristo-nes, quod iis enatis pul-ı tyrannide amatores sese icare cogantur. Hæc non :e intentantur crimina ger-iis amatoribus. Scita sunt :m quæ de Euripide di-cuntur: is enim Agathonem formosum, cui jam lanugo genas vestire inciperet, amplectens et deosculans dixit, *Pulchrorum etiam autumnum esse pulchrum.* At ego dicam, Amorem honestarum castarumque mulierum non solum in senectute et canis vigere et rugis, sed usque ad sepulturam monumentumque perdurare. Ac puerilium Amorum paria pauca possunt, uxoriorum Amorum multa enumerari mil-

αὐτοῖς τελευτῆσαι λόγον, τῶν Θεσπιῶν ἐγγὺς οὖσι· ὀφ-
θῆναι δὲ προσιόντα θᾶττον ἢ βάδην πρὸς αὐτοὺς ἕνα
τῶν Πεισίου ἑταίρων Διογένη· τοῦ δὲ Σωκλάρου πρὸς αὐ-
τὸν ἔτι πόῤῥωθεν εἰπόντος, Οὐ πόλεμόν γε, ὦ Διόγενες,
ἀπαγγέλλων, ἐκεῖνον, Οὐκ εὐφημήσετε, φάναι, γάμων
ὄντων, καὶ προάζετε θᾶσσον, ὡς ὑμᾶς τῆς θυσίας περι-
μενούσης; Πάντας μὲν οὖν ἡσθῆναι, τὸν δὲ Ζεύξιππον
ἐρέσθαι, εἰ ἔτι χαλεπός ἐστι· Πρῶτος μὲν οὖν, ὡς ἐνῆν,
συνεχώρησε τῇ Ἰσμηνοδώρᾳ· καὶ νῦν ἑκὼν στέφανον καὶ λευκὸν
ἱμάτιον λαβὼν, οἷός ἐστιν ἡγεῖσθαι δι' ἀγορᾶς πρὸς τὸν
θεόν. Ἀλλ' ἴωμεν, ναὶ μὰ Δία, τὸν πατέρα εἰπεῖν, ἴω- E
μεν, ὅπως ἐπεγγελάσωμεν τῷ ἀνδρὶ, καὶ τὸν θεὸν προσ-
κυνήσωμεν· δῆλος γάρ ἐστι χαίρων καὶ παρὼν εὐμενὴς τοῖς
πραττομένοις.

D. 9. ἐρέσθαι, εἰ ἔτι] Ita veram lectionem constitui ex E. ἐρᾶσθαι ἔτι. Vulgo, ὁρᾶσθαι ὅτι. Locum vertendo explicui.
D. 9. ὡς ἐνῆν] E. ἐν ᾗ, unde forte corrigendum ἔφη.

fuisse impositum in vicinia Thespiensium. Visum enim fuisse quendam de Pisiæ sociis Diogenem, qui concitato gressu accederet. Tum Soclarum dixisse adhuc eminus venienti, Non sane puto, Diogenes, bellum nunciaturus ades. Illum vero respondisse, Bona verba: quin vos nuptiis jam conceptis pergitis celerius, sacrificium absentia vestra morantes? Ibi omnibus exhilaratis Zeuxippum quæsivisse, an Pisias adhuc succenseret. Immo, inquit Diogenes, omnium primus concessit Ismenodoræ: nuncque ultro coronatus et alba veste indutus, ei ad deum accedenti ductor est. Eamus ergo, aiebat pater, eamus, ut rideamus hominem, et deo supplicemus; non enim obscurum est, quin præsens lætusque adsit iis quæ aguntur.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΕΡΩΤΙΚΑΙ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ.

Καλλισθένης γε πλέον ἐφέρετο· ἦν γὰρ καὶ γένει προσήκων τῇ κόρῃ. Ἀπορῶν δὲ τῷ πράγματι ὁ Θεοφάνης, ἐδεδίει γὰρ τὸν Στράτωνα πλούτῳ τε καὶ γένει σχεδὸν ἁπάντων διαφέροντα τῶν Βοιωτῶν, τὴν αἵρεσιν ἐβούλετο τῷ Τροφωνίῳ ἐπιτρέψαι· καὶ ὁ Στράτων, ἀνεπέπειστο γὰρ ὑπὸ τῶν τῆς παρθένου οἰκετῶν ὡς πρὸς αὐτὸν μᾶλλον ἐκείνη ῥέποι, ἠξίου ἐπ' αὐτῇ ποιεῖσθαι τῇ γαμουμένῃ τὴν ἐκλογήν. Ὡς δὲ τῆς παιδὸς ὁ Θεοφάνης ἐπυνθάνετο ἐν ὄψει πάντων, ἡ δὲ τὸν Καλλισθένην προέκρινεν, εὐθὺς μὲν ὁ Στράτων δῆλος ἦν βαρέως φέρων τὴν ἀτιμίαν· ἡμέ- B
ρας δὲ διαλιπὼν δύο, προσῆλθε τῷ Θεοφάνει καὶ τῷ Καλλισθένει, ἀξιῶν τὴν φιλίαν αὐτῷ πρὸς αὐτοὺς διαφυλάττεσθαι, εἰ καὶ τοῦ γάμου ἐφθονήθη ὑπὸ δαιμονίου τινός. Οἱ δὲ ἐπῄνουν τὰ λεγόμενα, ὥστε καὶ ἐπὶ τὴν ἑστίασιν τῶν γάμων παρεκάλουν αὐτόν. Ὁ δὲ ἧκε παρεσκευασμένος ἑταίρων ὄχλον, καὶ πλῆθος οὐκ ὀλίγον θεραπόν-

B. 6. ἧκε] Aſſumſi ex margine E.

men præferebatur: quod etiam generis propinquitate puellam attingeret. Theophanes in hac re animi dubius, ut qui Stratonem metueret opibus ac nobilitate omnes pene Bœotos ſuperantem, rem voluit Trophonio dijudicandam permittere. Strato, cui virginis famuli perſuaſiſſent, eam magis ad ipſum inclinare, ipſam puellam voluit optione ſoluta deligere utrum vellet. Filia in omnium conſpectu interrogata, Calliſthenem prætulit. Statim præ ſe tulit Strato, iniquo ſe animo hunc contemtum ferre: tamen duabus interpoſitis diebus convenit Theophanem atque Calliſthenem, petiitque ut, quando nuptias ipſi numen aliquod invidiſſet, tamen ſibi cum ipſis amicitiam paterentur eſſe integram. Hi non tantum approbaverunt ipſius verba, ſed etiam ad feſtivitatem nuptiarum invitaverunt hominem. Strato ſociorum caterva ſubornata, multiſque famulorum ſuorum ſub-

εσπαρμένους παρὰ τούτοις, καὶ λανθάνοντας, ἕως ἡ κόρη τὰ πάτρια ἐπὶ τὴν Κισσόεσσαν καλουμένην κρήνην ι ταῖς Νύμφαις τὰ προτέλεια θύσουσα· τότε δὴ ραμόντες πάντες οἱ λοχῶντες ἐκεῖνοι συνελάμβανον . Καὶ ὁ Στράτων εἴχετο τῆς παρθένου· ἀντελαμ- ι δὲ, ὡς εἰκὸς, ὁ Καλλισθένης ἐν μέρει, καὶ οἱ σὺν ἕως ἔλαθεν ἡ παῖς ἐν χερσὶ τῶν ἀνθελκόντων δια- σα. Ὁ Καλλισθένης μὲν οὖν παραχρῆμα ἀφα- ένετο, εἴτε διαχρησάμενος ἑαυτὸν, εἴτε φυγὰς ὼν ἐκ τῆς Βοιωτίας· οὐκ εἶχε δ' οὖν τις εἰπεῖν ῃ ἐπεπόνθει. Ὁ δὲ Στράτων φανερῶς ἐπικατ- εν ἑαυτὸν τῇ παρθένῳ.

β'.

ίδων τις τῶν Πελοποννησίων ἐπιτιθέμενος ἀρχῇ, τὴν ων πόλιν τὴν πατρίδα τῶν ἑαυτοῦ ἡγεμονεύειν τῶν ι βουλόμενος, πρῶτον ἐπεβούλευσε Κορινθίοις· πέμ-

ίδων] Ita B. constanter: E. Venet. Φίδων. Vulgo, Φίλων. Mox τῶν mutem in τῇ.

qui sparsim apud istos itur, in insidiis latuit: rgo ad fontem Cissoës- ajorum more descen- oteleia, quæ initiativa um sunt sacra, faceret. cursu ex insidiis facto rripuerunt, ipso virgi- enente Stratone. Ab parte Callisthenes cum inum injecit, quod co- facile est: puella inter ncertationem non ob- ibus qui hac illac raptabant, periit. Callisthenes subito amissus fuit, neque dicere quisquam potuit quid ei accidisset: sive mortem sibi ipse conscivit, sive exilii caussa Bœotiam deseruit. Strato palam super virgine seipsum jugulavit.

II.

Phido quidam Argivus, cum hoc moliretur, qui patria ipsius in alias omnes Peloponnesi civitates imperium obtineret, primum insidias teten-

ψας γὰρ ᾔτει παρ' αὐτῶν νεανίας χιλίους, τοὺς ἀκμῇ διαφέροντας καὶ ἀνδρείᾳ· οἱ δὲ πέμπουσι τοὺς χιλίους, στρατηγὸν αὐτῶν ἀποδείξαντες Δέξανδρον. Ἐν νῷ δ' ἔχων ὁ Φείδων ἐπιθέσθαι τούτοις, ἵν' ἔχοι Κόρινθον ἀτονωτέραν, καὶ τῇ πόλει χρήσαιτο, (προτείχισμα γὰρ τοῦτο ἐπιτηδειότατον ἔσεσθαι τῆς ὅλης Πελοποννήσου) τὴν πρᾶξιν ἀνέθετο τῶν ἑταίρων τισίν. Ἦν δὲ καὶ Ἄβρων ἐν αὐτοῖς· οὗτος δὲ ξένος ὢν τοῦ Δεξάνδρου, ἔφρασεν αὐτῷ τὴν ἐπιβουλήν. Καὶ οὕτως οἱ μὲν Φλιάσιοι πρὸ τῆς ἐπιθέσεως εἰς τὴν Κόρινθον ἐσώθησαν· Φείδων δὲ ἀνευρεῖν ἐπειρᾶτο τὸν προδόντα, καὶ ἐπιμελῶς ἐζήτει. Δείσας δ' ὁ Ἄβρων φεύγει εἰς Κόρινθον, ἀναλαβὼν τὴν γυναῖκα καὶ τοὺς οἰκέτας, ἐν Μελίσσῳ κώμῃ τινὶ τῆς Κορινθίων χώρας· ἔνθα καὶ παῖδα γεννήσας, Μέλισσον προσηγόρευσεν, ἀπὸ τοῦ τόπου θέμενος τοὔνομα αὐτῷ. Τούτου δὴ τοῦ Μελίσσου υἱὸς Ἀκταίων γίνεται, κάλλιστος καὶ σωφρονέστατος τῶν ὁμηλίκων, οὗ πλεῖστοι μὲν

E. 2. Φλιάσιοι] Recte Mez. Χίλιοι.

dit Corinthiis. Itaque misit, qui ab iis peterent adolescentes mille, vigore et fortitudine præstantes: iique hos miserunt, duce Dexandro. In animo habebat Phido istos per fraudem opprimere, ut Corinthum viribus diminutam eo facilius occuparet, opportunissimam eam munitionem totius Peloponnesi futuram: et rem cum quibusdam sociis suis communicavit, inter quos erat Abro. Hic Dexandro, hospitio ipsius utenti, rem aperuit. Sic mille isti ante tempus opprimendis ipsis constitutum, Corinthum evaserunt. Phido autem magno studio inquirebat, quis consilium hoc ipsius prodidisset. Ideo sibi metuens Abro, Corinthum profugit, assumta uxore et servis, inque pago quodam Corinthiaco consedit, cui nomen erat Melissus. Ibi sibi filium natum, a loco Melissum dixit. Hujus ergo Melissi filius Actæon formæ venustate et pudicitia omnes suos æquales su-

ο ἐρασθῆ, διαφερόντως δὲ Ἀρχίας, γένους μὲν ὢν ῦ Ἡρακλειδῶν, πλούτῳ δὲ καὶ τῇ ἄλλῃ δυνάμει ρότατος Κορινθίων. Ἐπεὶ δὲ πείθειν οὐκ ἠδύνα- παῖδα, ἔγνω βιάσασθαι καὶ συναρπάσαι τὸ μει- ἐπεκώμασεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τοῦ Μελίσσου, πλῆθος μενος καὶ φίλων καὶ οἰκετῶν, καὶ ἀπάγειν τὸν παῖδα το· ἀντιποιουμένου δὲ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν φίλων, αμόντων δὲ καὶ τῶν γειτόνων καὶ ἀνθελκόντων, ἀν- μενος ὁ Ἀκταίων διεφθάρη· καὶ οἱ μὲν οὕτως ἀπε- Μέλισσος δὲ τὸν νεκρὸν τοῦ παιδὸς εἰς τὴν ἀγο- ῶν Κορινθίων παρακομίσας, ἐπεδείκνυε, δίκην ἀ- ' παρὰ τῶν ταῦτα πραξάντων· οἱ δὲ πλέον οὐδὲν ἄνδρα ἠλέουν. Ἄπρακτος δὲ ἀναχωρήσας παρ- σε τὴν πανήγυριν τῶν Ἰσθμίων· ἀναβάς τε ἐπὶ τὸν τοῦ ῶνος νεὼν, κατεβόα τῶν Βακχιαδῶν, καὶ τὴν τοῦ

ρπάσαι] Forte, συναρπάσειν. Vulgatum Steph. habuit a Leonico. Nam Ald. Bas. B. E. P. συναρπάσας. Schott. T. V. B. συναρπάσασθαι.

Ἰσθμίων] Sic B. Vulgo, τοῦ Ἰσθμίου.

: amatusque est a plu- maxime Archia, qui ab Heraclidis ducens, et potentia reliquis an- Corinthiis. Is cum Ac- ion persuaderet ut sibi , vi rapere puerum ag- comessatum venit ad domum, amicorum et m turba stipatus: re- bus autem patre et a- ac vicinis quoque ac- ibus, et eripere pue- entibus, Actæon, dum

utraque pars ad se eum trahit, interit: Archias cum suis ab- eunt. Melissus cadaver filii in Corinthiorum forum cum attulisset, atque ostentasset et a flagitii auctoribus ut pœnæ exigerentur petiisset, a magis- tratu nihil aliud quam quod est ejus miseritum, abstulit. Re ergo infecta digressus, Isth- micum conventum exspecta- vit: ibi conscensa Neptuni ara, Bacchiadas insectatus ver- bis, patrisque sui Abronis

πατρὸς Ἄβρωνος εὐεργεσίαν ὑπεμίμνησκε· τούς τε θεοὺς
ἐπικαλεσάμενος, ῥίπτει ἑαυτὸν κατὰ τῶν πετρῶν. Μετ'
οὐ πολὺ δὲ αὐχμὸς καὶ λοιμὸς κατελάμβανε τὴν
πόλιν· καὶ τῶν Κορινθίων περὶ ἀπαλλαγῆς χρωμένων, B
ὁ θεὸς ἀνεῖλε, μῆνιν εἶναι Ποσειδῶνος, οὐκ ἀνήσοντος ἕως
ἂν τὸν Ἀκταίωνος θάνατον μετέλθοιεν. Ταῦτα πυθό-
μενος Ἀρχίας (αὐτὸς γὰρ θεωρὸς ἦν) εἰς μὲν τὴν Κό-
ρινθον ἑκὼν οὐκ ἐπανῆλθε, πλεύσας δ' εἰς τὴν Σι-
κελίαν, Συρακούσας ἔκτισεν· πατὴρ δὲ γενόμενος ἐν-
ταῦθα θυγατέρων δυεῖν Ὀρτυγίας τε καὶ Συρακούσης,
ὑπὸ τοῦ Τηλέφου δολοφονεῖται, ὃς ἐγεγόνει μὲν αὐτοῦ
παιδικά, νεὼς δὲ ἀφηγούμενος, συνέπλευσεν εἰς Σι-
κελίαν.

γ'.

Ἀνὴρ πένης, Σκέδασος τοὔνομα, κατῴκει Λεύκτροις·
ἔστι δὲ κώμιον τῆς τῶν Θεσπιέων χώρας· τούτῳ θυγα-
τέρες γίνονται δύο· ἐκαλοῦντο δὲ Ἱππὼ καὶ Μιλητία, ἢ, C

beneficio commemorato, deos comprecatus, de ſaxis ſeſe projecit. Paulo poſt Corinthios ſiccitas et peſtis invaſerunt: cumque conſuluiſſent de liberatione mali oraculum, miſſo ad eam rem ipſo Archia, reſpondit deus, iram eſſe Neptuni, non ceſſaturam, donec Actæonis mortem ulciſcerentur. Hoc ubi audivit Archias, ultro ſibi exilium a Corintho indixit, et in Siciliam navigavit, ac Syracuſas condidit. Ibi cum duas filias genuiſſet, Ortygiam et Syracuſam, per fraudem a Telepho necatus eſt, quo abuſus ad fœdam fuerat libidinem, et qui navi præfectus una in Siciliam navigaverat.

III.

Pauper quidam homo, nomine Scedaſus, Leuctris habitavit, qui eſt Theſpienſis regionis exiguus vicus. Filiæ huic fuerunt duæ, Hippo et Miletia: ab aliis Theano et

ὥς τινες, Θεανὼ καὶ Εὐξίππη· ἦν δὲ χρηστὸς ὁ Σκέδασος, καὶ τοῖς ξένοις ἐπιτήδειος, καίπερ οὐ πολλὰ κεκτημένος. Ἀφικομένους οὖν πρὸς αὐτὸν δύο Σπαρτιάτας νεανίας ὑπεδέξατο προθύμως· οἱ δὲ, τῶν παρθένων ἡττώμενοι, διεκωλύοντο πρὸς τὴν τόλμαν ὑπὸ τῆς τοῦ Σκεδάσου χρηστότητος. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ Πυθῶδε ἀπῄεσαν· αὕτη γὰρ αὐτοῖς προὔκειτο ἡ ὁδός· καὶ τῷ θεῷ χρησάμενοι περὶ ὧν ἐδέοντο, πάλιν ἐπανῄεσαν οἴκαδε, καὶ χωροῦντες διὰ τῆς Βοιωτίας, ἐπέστησαν πάλιν τῇ τοῦ Σκεδάσου οἰκίᾳ. Ὁ δὲ ἐτύγχανεν οὐκ
D ἐπιδημῶν τοῖς Λεύκτροις, ἀλλ' αἱ θυγατέρες αὐτοῦ ὑπὸ τῆς συνήθους ἀγωγῆς τοὺς ξένους ὑπεδέξαντο. Οἱ δὲ καταλαβόντες ἐρήμους τὰς κόρας, βιάζονται· ὁρῶντες δὲ αὐτὰς καθ' ὑπερβολὴν τῇ ὕβρει χαλεπαινούσας ἀπέκτειναν, καὶ ἐμβαλόντες ἔς τι φρέαρ ἀπηλλάγησαν. Ἐπανελθὼν δὲ ὁ Σκέδασος τὰς μὲν κόρας οὐχ ἑώρα, πάντα δὲ τὰ καταλειφθέντα εὑρίσκει σῶα, καὶ τῷ πράγ-

C. 2. Εὐξίππη] Sic B. E. Venet. P. Xyl. Vulgo, Εὐαξίππη.
D. 1. αὐτοῦ] Sic B. E. Ald. Bas. Xyl. Mez. Vulgo, αὐτῆς.

Euxippa nominantur. Ipse Scedasus vir erat bonus, et hospitalis, quanquam tenui fortuna. Ergo ad se venientes duos Spartanos juvenes, comiter hospitio excepit, qui amore puellarum correpti, audere tamen aliquid bonitate Scedasi fuerunt prohibiti. Postridie ad Pythium oraculum, quo iter instituerant, profecti sunt: cumque deum de iis quæ statuerant consuluissent, rursum per Bœotiam itinere facto in Scedasi domo diverterunt. Aberat tum Leuctris Scedasus: ejus filiæ, sicut consueverant, hospites exceperunt: ii solas nacti puellas, per vim vitiaverunt: cumque eas viderent hanc contumeliam iniquissime ferre, interfectas in puteum quendam abjecerunt, itaque discesserunt. Domum reversus Scedasus, filias nusquam videns, omnia alia quæ reliquerat salva inveniens, expedire se ex hac re

ματι ἠπόρει, ἕως τῆς κυνὸς κνυζομένης, καὶ πολλάκις μὲν προστρεχούσης πρὸς αὐτὸν, ἀπὸ δὲ αὐτοῦ εἰς τὸ φρέαρ ἐπανιούσης, εἴκασεν, ὅπερ ἦν, καὶ τῶν θυγατέρων τὰ νεκρὰ οὕτως ἀνιμήσατο. Πυθόμενος δὲ παρὰ τῶν γειτόνων ὅτι ἴδοιεν τῇ χθὲς ἡμέρᾳ τοὺς καὶ πρώην καταχθέντας E
ἐπ' αὐτοὺς Λακεδαιμονίους εἰσιόντας, συνεβάλετο τὴν πρᾶξιν ἐκείνων, ὅτι καὶ πρώην συνεχῶς ἐπῄνουν τὰς κόρας, μακαρίζοντες τοὺς γαμήσοντας. Ἀπήει εἰς Λακεδαίμονα, τοῖς Ἐφόροις ἐντευξόμενος· γενόμενος δὲ ἐν τῇ Ἀργολικῇ, νυκτὸς καταλαμβανούσης, εἰς πανδοκεῖόν τι κατήχθη· κατὰ τὸ αὐτὸ δὲ καὶ πρεσβύτης τις ἕτερος, τὸ γένος ἐξ Ὠρεοῦ πόλεως τῆς Ἑστιαιάτιδος· οὗ στενάξαντος καὶ Λακεδαιμονίων ἀρὰς ποιουμένου, ἀκούσας F
ὁ Σκέδασος, ἐπυνθάνετο τί κακὸν ὑπὸ Λακεδαιμονίων πεπονθὼς εἴη. Ὁ δὲ διηγεῖτο ὡς ὑπήκοος μέν ἐστι τῆς Σπάρτης, πεμφθεὶς δὲ εἰς Ὠρεὸν Ἀριστόδημος ἁρμοστὴς

E. 4. Ἀπήει] Forte excidit subjuncta particula ἄν.

nequibat: tandem cane mussitante et subinde ad ipsum accurrente, atque ab ipso ad puteum redeunte, id quod res erat, suspicatus, inventa ibi filiarum cadavera exhausit. Cumque e vicinis cognovisset, visos pridie fuisse in domum ipsius intrantes Lacedæmonios eos, quibus etiam pridem hospitium dedisset, conjecit hoc ipsorum esse facinus; quod tunc etiam perpetuo puellas laudassent, beatosque prædicassent, quibus eæ nupturæ essent. Ergo Spartam contendit, Ephoris rem significaturus. Cum in Argolicam pervenisset, nocte ingruente in cauponam quandam divertit. Eodem tum venit etiam quidam senex, Orei Hestiæotidis in Eubœa civis. Hic cum ingemuisset, diraque Lacedæmoniis esset imprecatus; Scedasus hoc audiens, quæsivit quidnam mali a Spartanis accepisset. Tum senex ita rem narravit. Sum, inquit, Spartanorum subditus: sed missus

παρὰ Λακεδαιμονίων, ὠμότητα καὶ παρανομίαν ἐπιδείξαιτο πολλήν· ἐρασθεὶς γὰρ, ἔφη, τοῦ ἐμοῦ παιδὸς, ἐπειδὴ πείθειν ἀδύνατος ἦν, ἐπεχείρει βιάσασθαι καὶ ἀπάγειν αὐτὸν τῆς παλαίστρας· κωλύοντος δὲ τοῦ παιδοτρίβου, καὶ νεανίσκων πολλῶν ἐκβοηθούντων, παραχρῆμα ὁ Ἀριστόδημος ἀπεχώρησε· τῇ δ' ὑστεραίᾳ πληρώσας τριήρη, συνήρπασε τὸ μειράκιον, καὶ ἐξ Ὠρεοῦ διαπλεύσας εἰς τὴν περαίαν, ἐπεχείρει ὑβρίσαι, οὐ συγχωροῦντα
74 δ' αὐτὸν ἀπέσφαξεν· ἐπανελθὼν δὲ εἰς τὴν Ὠρεὸν εὐωχεῖτο· ἐγὼ δὲ ἔφθην τὸ πραχθὲν πυθόμενος, καὶ τὸ σῶμα κηδεύσας, παρεγενόμην εἰς τὴν Σπάρτην, καὶ τοῖς Ἐφόροις ἐνετύγχανον· οἱ δὲ λόγον οὐκ ἐποιοῦντο. Σκέδασος δὲ ταῦτα ἀκούων, ἀθύμως διέκειτο, ὑπολαμβάνων ὅτι οὐδ' αὐτοῦ λόγον τινὰ ποιήσονται οἱ Σπαρτιᾶται· ἐν μέρει τε τὴν οἰκείαν διηγήσατο συμφορὰν τῷ ξένῳ· ὁ δὲ παρεκάλει αὐτὸν μηδὲ ἐντυχεῖν τοῖς Ἐφόροις, ἀλλ' ὑποστρέψαντα εἰς τὴν Βοιωτίαν κτίσαι τῶν θυγατέρων τὸν

ab eis Ariſtodemus, qui Oreum gubernaret, crudeliter admodum ac nefarie egit. Nam amore filii mei captus, cum ei perſuadere vitium nequiret, vim inferre aggreſſus eſt eumque e palæſtra abripere: reſiſtente autem pædotriba, et multis adoleſcentibus ad opem filio ferendam accurrentibus, tunc quidem diſceſſit: poſtridie autem triremi inſtructa filium illum meum arreptum in ulteriorem continentem trajecit: ibique libidini ipſius reluctantem cum jugulaſſet, Oreum reverſus convivium celebravit. Ego, qui mature quid actum eſſet reſciviſſem, corpus filii humavi, Spartamque profectus, rem ad Ephoros retuli: ſed illi facinoris ejus nullam habuerunt rationem. Hæc narratio Scedaſi animo mœſtitiam attulit, ſuſpicanti ſuam quoque cauſſam Spartanis curæ non futuram: ſuam interim calamitatem ſeorſim hoſpiti narravit: is ei hoc conſilii dedit, neutiquam appellaret Ephoros, ſed in Bœotiam reverſus, filiabus ſe-

τάφον. Οὐκ ἐπείθετο δὲ ὅμως ὁ Σκέδασος, ἀλλ' εἰς τὴν Σπάρτην ἀφικόμενος, τοῖς Ἐφόροις ἐντυγχάνει· B ὧν μηδὲν προσεχόντων, ἐπὶ τοὺς Βασιλέας ἵεται, καὶ ἀπὸ τούτων ἑκάστῳ τῶν δημοτῶν προσιὼν ὠδύρετο· μηδὲν δὲ πλέον ἀνύων, ἔθει διὰ μέσης τῆς πόλεως, ἀνατείνων πρὸς ἥλιον τὼ χεῖρε, αὖθις δὲ τὴν γῆν τύπτων ἀνεκαλεῖτο τὰς ἐριννύας, καὶ τέλος αὑτὸν τοῦ ζῆν μετέστησεν. Ὑστέρῳ γε μὴν χρόνῳ δίκας ἔδοσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι. Ἐπειδὴ γὰρ τῶν Ἑλλήνων ἁπάντων ἦρχον, καὶ τὰς πόλεις φρουραῖς κατειλήφεσαν, Ἐπαμεινώνδας ὁ Θηβαῖος πρῶτον μὲν τὴν παρ' αὐτῷ φρουρὰν ἀπέσφαξε. Λακεδαιμονίων δὲ ἐπὶ τούτῳ πόλεμον ἐξενεγκάντων, ἀπήντων οἱ C Θηβαῖοι ἐπὶ τὰ Λεῦκτρα, αἰσιούμενοι τὸ χωρίον, ὅτι καὶ πρότερον ἐνταῦθα ἠλευθερώθησαν, ὅτε Ἀμφικτύων ὑπὸ Σθενέλου φυγὰς ἐλαθεὶς εἰς τὴν Θηβαίων ἀφίκετο πόλιν, καὶ Χαλκιδεῦσιν ὑποφόρους λαβὼν, ἔπαυσε τὸν δασμόν,

C. 5. Χαλκιδεῦσιν] Sic B. et verſ. Xyl. Vulgo, Χαλκιδεῖς.

pulchrum conderet. Scedaſus non obtemperavit, ſed Spartam profectus rem ad Ephoros detulit, iiſque animum non advertentibus, ad Reges acceſſit, atque ab his digreſſus quemvis popularium accedens, ſuam miſeriam deploravit. Tandem cum nihil ageret, per mediam diſcurrit urbem, manuſque ad Solem intendens, ac rurſum terram iis feriens, evocavit Furias, ac ſibi denique mortem conſcivit. Verum enimvero poſtea pœnas luerunt Lacedæmonii. Cum enim in omnes Græcos imperium occupaviſſent, et urbibus præſidia impoſuiſſent: primum apud ſuos collocatum præſidium Epaminondas Thebanus interfecit: deinde, cum ea de cauſſa Lacedæmonii bellum intuliſſent, occurrerunt ad Leuctra Thebani, moti omine loci: nam et ante ibi fuerant liberati, quo tempore Amphictyon extorris a Sthenelo factus Thebas venit, eoſque inveniens Chalcidenſibus ſtipendiarios, interfecto Rege Euboënſium Chalcodonte, a

Χαλκώδοντα τὸν βασιλέα τῶν Εὐβοέων ἀποκτεῖναι. Συνέβη δὲ Λακεδαιμονίων ἧτταν παντελῆ γενέσθαι περὶ αὐτὸ τὸ μνῆμα τῶν Σκεδάσου θυγατέρων. Φασὶ δὲ πρὸ τῆς μάχης, Πελοπίδῃ ἑνὶ τῶν στρατηγῶν τοῦ Θηβαϊκοῦ στρατεύματος, ἐπὶ σημείοις τισὶν οὐ καλῶς κρινομένοις
D θορυβουμένῳ, Σκέδασον ἐπιστῆναι κατὰ τοὺς ὕπνους, θαῤῥεῖν κελεύοντα, παραγίνεσθαι γὰρ εἰς Λεῦκτρα Λακεδαιμονίους, αὐτῷ τε καὶ ταῖς θυγατράσι δώσοντας δίκας, πρὸ μιᾶς δ' ἡμέρας ἢ συμβαλεῖν τοῖς Λακεδαιμονίοις, πῶλον ἐκέλευεν ἵππου λευκὸν ἕτοιμον παρὰ τῷ τάφῳ τῶν παρθένων σφαγιάσασθαι· τὸν δὲ Πελοπίδαν, ἔτι τῶν Λακεδαιμονίων στρατευομένων ἐν Τεγέᾳ, εἰς Λεῦκτρα πέμψαι τοὺς ἐξετάσοντας περὶ τοῦ τάφου τούτου, καὶ πυθόμενον παρὰ τῶν ἐγχωρίων, θαῤῥοῦντα τὴν στρατιὰν ἐξαγαγεῖν καὶ νικῆσαι.

C. 10. καλῶς] Forte, καλοῖς, cum verſ. Xyl. et Bryan. Vitar. T. ii. p. 575.
D. 5. λευκὸν] Sic B. E. P. Ald. Baſ. Xyl. Vulgo, λευκοῦ.

tributo abſolvit. Evenit autem, ut omnino ſuccumberent in prœlio Lacedæmonii apud ipſum filiarum Scedaſi monumentum. Traditum eſt ante illum conflictum, Pelopidæ uni de ductoribus Thebani exercitus, ob quædam oſtenta quæ ipſi non admodum viderentur proſpera, de auſpicum ſententiis perturbato in ſomnis adſtitiſſe Scedaſum, hortantem ut bono eſſet animo: nam Lacedæmonios eo ad Leuctra venire, ut Scedaſo ejuſque filiabus pœnas pendant: et juſſiſſe, ut ea die quæ pugnam eſſet antegreſſura, pullum equinum album ad virginum ſepulchrum immolaret: Pelopidam, adhuc Lacedæmoniis apud Tegeam caſtra habentibus, miſiſſe qui de eo ſepulchro explorarent: cumque rem ita habere ex ejus loci incolis accepiſſet, confirmato animo exercitum in aciem produxiſſe, victoriaque eſſe potitum.

δ'.

Φῶκος, Βοιώτιος μὲν ἦν τὸ γένος· ἦν γὰρ ἐκ Κλείσαντος· πατὴρ δὲ Καλλιρρόης, κάλλει τε καὶ σωφροσύνῃ διαφερούσης. Ταύτην ἐμνηστεύοντο νεανίαι τριάκοντα εὐδοκιμώτατοι ἐν Βοιωτίᾳ· ὁ δὲ Φῶκος ἄλλας ἐξ ἄλλων ἀναβολὰς τῶν γάμων ἐποιεῖτο, φοβούμενος μὴ βιασθείη, τέλος δὲ λιπαρούντων ἐκείνων, ἠξίου ἐπὶ τῷ Πυθίῳ ποιήσασθαι τὴν αἵρεσιν. Οἱ δὲ πρὸς τὸν λόγον ἐχαλέπηναν, καὶ ὁρμήσαντες ἀπέκτειναν τὸν Φῶκον· ἐν δὲ τῷ θορύβῳ ἡ κόρη φυγοῦσα ἵετο διὰ τῆς χώρας· ἐδίωκον δὲ αὐτὴν οἱ νεανίαι· ἡ δὲ ἐντυχοῦσα γεωργοῖς ἐν ἅλῳ σῖτον συντιθεῖσι, σωτηρίας ἔτυχε παρ' αὐτῶν· ἀπέκρυψαν γὰρ αὐτὴν οἱ γεωργοὶ ἐν τῷ σίτῳ. Καὶ οὕτω παρῆξαν μὲν οἱ διώκοντες· ἡ δὲ διασωθεῖσα, ἐφύλαξε τὴν τῶν Παμβοιωτίων ἑορτὴν, καὶ τότε εἰς Κορώ-

E. 2. Κλείσαντος] Xyl. Γλισάντος e Strabon. et Steph. Byz.

IV.

Phocus Bœotius erat, Glisante urbe natus. Habuit is filiam Callirhoen pulchritudine, juxtaque pudicitia præstantem. Hujus conjugium expetebant triginta juvenes e tota Bœotica juventute nobilissimi. Phocus cum alias ex aliis dilationes nuptiarum fecisset, a vi sibi metuens, tandem, illis urgentibus, postulavit ut Apollini Pythio judicium sponsi filiæ deligendi permitterent. Illi indigne ferentes hanc ejus orationem, facto impetu hominem interfecerunt. Virgo in eo tumultu effugit, ac per regionem istam se proripuit, insequentibus ipsam juvenibus: cum autem incidisset in rusticos frumentum in horreo componentes, ab iis servata est: occultaverunt enim eam in frumento: itaque ii qui insequebantur, transvecti sunt cursu. Sic servata, præstolata est tempus solennis omnium Bœotorum conventus, quæ Pambœotia vocantur: quod ubi appulit, Coroneam pro-

νειαν ἐλθοῦσα, ἱκέτις καθέζεται ἐπὶ τῷ βωμῷ τῆς Ἰτωνίας Ἀθηνᾶς, καὶ τῶν μνηστήρων τὴν παρανομίαν διηγεῖτο, τό, τε ἑκάστου ὄνομα καὶ τὴν πατρίδα σημαίνουσα. Ἠλέουν οὖν οἱ Βοιωτοὶ τὴν παῖδα, καὶ τοῖς νεανίαις ἠγανάκτουν· οἱ δέ, ταῦτα πυθόμενοι, εἰς Ὀρχομενὸν καταφεύγουσιν. Οὐ δεξαμένων δὲ αὐτοὺς τῶν Ὀρχομενίων,
775 πρὸς Ἱππότας εἰσώρμησαν· κώμη δὲ ἦν παρὰ τῷ Ἑλικῶνι κειμένη μεταξὺ Θήβης καὶ Κορωνείας· οἱ δὲ ὑποδέχονται αὐτούς. Εἶτα πέμπουσι Θηβαῖοι ἐξαιτοῦντες τοὺς Φώκου φονεῖς· τῶν δὲ οὐ διδόντων, ἐστράτευσαν μὲν μετὰ τῶν ἄλλων Βοιωτῶν, στρατηγοῦντος Φοίδου, ὃς τότε τὴν ἀρχὴν τῶν Θηβαίων διεῖπε· πολιορκήσαντες δὲ τὴν κώμην ὀχυρὰν οὖσαν, δίψει δὲ τῶν ἔνδον κρατηθέντων, τοὺς μὲν φονεῖς ληφθέντας κατέλευσαν, τοὺς δ' ἐν τῇ κώμῃ ἐξηνδραποδίσαντο· κατασκάψαντες δὲ
B τὰ τείχη καὶ τὰς οἰκίας, διένειμαν τὴν χώραν Θηβαιεῦσί

B. 1. Θηβαιεῦσί τε καὶ Κορωνεῦσι] Utrumque habet Xyl. posterius etiam B. E. Venet. P. Vulgo, Θηβεῦσί τε καὶ Κορωνεῦσι.

facta supplex consedit in ara Itoniae Minervae, ac de scelere procorum conquesta est, nomine et patria singulorum indicatis. Miserati puellam Boeoti, succensuerunt procis. Hi, eo comperto, Orchomenum confugerunt: exclusique ab oppidanis, Hippotas contenderunt, quod est oppidulum ad Heliconem inter Thebas et Coroneam situm. Ibi ergo fuerunt recepti. Miserunt deinde Thebani, qui dedi percussores Phoci juberent: cumque non dederentur, expeditionem in Hippotas una cum aliis Boeotis fecerunt, duce Phoedo tum Thebanorum praetore: obsessoque oppidulo, quod munitum erat, siti hostes in potestatem redegerunt. Proinde comprehensos homicidas lapidibus obruerunt: reliquos Hippotenses in servitutem abduxerunt, murisque et domibus destructis, agrum inter Thebanos et Coronenses

τε καὶ Κορωνεῦσι. Φασὶ δὲ νυκτὸς, περὶ τῆς ἁλώσεως
τῆς Ἱπποτῶν, φωνὴν ἐκ τοῦ Ἑλικῶνος πολλάκις
ἀκουσθῆναι λέγοντός τινος, Πάρειμι· τοὺς δὲ μνηστῆρας
τοὺς τριάκοντα τόδε τὸ φώνημα γνωρίζειν ὅτι τοῦ Φώκου
εἴη· ᾗ δὲ ἡμέρᾳ κατελεύσθησαν, τὸ ἐν Κλεισάντι μνῆ-
μα τοῦ γέροντος κρόκῳ φασὶ ῥεῦσαι· Φοίδῳ δὲ τῷ Θη-
βαίων ἄρχοντι καὶ στρατηγῷ ἐκ τῆς μάχης ἐπανιόντι,
ἀγγελθῆναι θυγατέρα γεγενημένην, αἰσιούμενον προσ-
αγορεῦσαι Νικοστράτην.

ε΄.

Ἄλκιππος τὸ μὲν γένος Λακεδαιμόνιος ἦν· γήμας
δὲ Δαμοκρίταν, πατὴρ θυγατέρων γίνεται δύο· συμβου- c
λεύων δὲ τῇ πόλει κράτιστά τε καὶ πράττων ὅτου δέοιντο
Λακεδαιμόνιοι, ἐφθονήθη ὑπὸ τῶν ἀντιπολιτευομένων,
οἳ τοὺς Ἐφόρους ψευδέσι λόγοις παραγαγόντες, ὡς Ἀλ-
κίππου βουλομένου τοὺς νόμους καταλῦσαι, φυγῇ περιέβα-
λον τὸν ἄνδρα. Καὶ ὁ μὲν ἀπεξῆλθε τῆς Σπάρτης.

B. 7. τοῦ Θηβαίων] Sic Venet. P. Vulgo, τῶν Θηβαίων.
B. 9. αἰσιούμενον] Aut præmittendum ἦν, aut corrigendum ἀγγελθεῖσαν.

diviſerunt. Ea nocte, quæ Hippotarum excidium præceſſit, vocem ex Helicone crebro auditam tradunt dicentis, *Adſum:* et procos illos triginta intellexiſſe eam Phoci eſſe vocem: qua autem die lapidibus ſunt obruti, monumentum ſenis Phoci Gliſante poſitum, crocum ſtillaſſe: Phœdo etiam a pugna reverſo nuncium allatum de nata ipſi filiola, cui ominis gratia Nicoſtratæ nomen fecerit.

V.

Alcippus Lacedæmonius ex uxore Damocrita duas filias ſuſcepit. Is cum optime conſuleret reipublicæ remque ex ejus uſu gereret, ab adverſæ factionis hominibus per invidiam apud Ephoros delatus fuit, iiſque perſuaſum mendaci oratione, Alcippum leges convellere inſtituiſſe. Juſſus itaque ſolum vertere,

Δαμοκρίταν δὲ τὴν γυναῖκα μετὰ τῶν θυγατέρων βουλομένην ἕπεσθαι τἀνδρὶ ἐκώλυον, ἀλλὰ καὶ τὴν οὐσίαν αὐτῆς ἐδήμευσαν, ἵνα μὴ εὐπορῶσι προικὸς αἱ παρθένοι. Ἐπεὶ
D δὲ καὶ ὡς ἐμνηστεύοντό τινες τὰς παῖδας διὰ τὴν τοῦ πατρὸς ἀρετὴν, ἐκώλυσαν οἱ ἐχθροὶ διὰ ψηφίσματος μὴ μνηστεύεσθαί τινας τὰς κόρας, λέγοντες ὡς ἡ μήτηρ αὐτῶν Δαμοκρίτα πολλάκις εὔξατο τὰς θυγατέρας ταχέως γεννῆσαι παῖδας, τιμωροὺς τῷ πατρὶ γενησομένους. Πανταχόθεν δὲ ἡ Δαμοκρίτα περιελαυνομένη, ἐτήρησε τινα πάνδημον ἑορτὴν, ἐν ᾗ γυναῖκες ἅμα παρθένοις καὶ οἰκείοις καὶ νηπίοις ἑώρταζον, αἱ δὲ τῶν ἐν τέλει, καθ' ἑαυτὰς ἐν ἀνδρῶνι μεγάλῳ διεπαννύχιζον· ξίφος τε ὑποζωσαμένη, καὶ τὰς κόρας λαβοῦσα νυκτὸς ἦλθεν
E εἰς τὸ ἱερὸν, καιρὸν παραφυλάξασα ἐν ᾧ πᾶσαι τὸ μυστήριον ἐπετέλουν ἐν τῷ ἀνδρῶνι· καὶ κεκλεισμένων τῶν εἰσόδων ξύλα ταῖς θύραις πολλὰ προσνήσασα, (ταῦτα δὲ ἦν εἰς τὴν τῆς ἑορτῆς θυσίαν ὑπ' ἐκείνων παρεσκευ-

Sparta abiit. Uxorem autem cum filiabus ſequi maritum volentem magiſtratus retinuit, publicatis inſuper Alcippi bonis, ne dos eſſet filiabus. Cum vero nihilominus eſſent qui eas ob patris virtutem ambirent, inimici edictum de non ambiendis eis impetraverunt, hoc cauſſæ prætendentes, Damocritam ſæpenumero optaviſſe ut quamprimum filiæ ipſius filios parerent, ultores paternæ injuriæ futuros. Ita undequaque circumſcripta Damocrita, publicam expectavit ſolennitatem, qua de more mulieres una cum virginibus, domeſticis, et infantibus conveniebant, matronæ autem procerum ſeorſim in androne ſeu conclavi quodam noctem feſtivam ducebant. Tum gladio ſuccincta, una cum filiabus in templum ſe contulit, obſervavitque id tempus, quo univerſæ in androne myſteria peragebant. Ibi aditibus occluſis, multa ad fores ligna congeſſit, quæ fuerant ad ejus feſtivitatis ſacrificium comparata, ignemque immiſit. Vi-

ασμένα) πῦρ ἐνῆκε· συνθεόντων δὲ τῶν ἀνδρῶν ἐπὶ τὴν βοήθειαν, ἡ Δαμοκρίτα τὰς θυγατέρας ἀπέσφαξε, καὶ ἐπ' ἐκείναις ἑαυτήν. Οὐκ ἔχοντες δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι ὅποι τὸν θυμὸν ἀπερείσονται, ἐκτὸς ὅρων ἔρριψαν τῆς τε Δαμοκρίτας καὶ τῶν θυγατέρων τὰ σώματα. Ἐφ' ᾧ μηνίσαντος τοῦ θεοῦ, τὸν μέγαν ἱστοροῦσι Λακεδαιμονίοις σεισμὸν ἐπιγενέσθαι.

ris autem ad reſtinguendum incendium accurrentibus, Damocrita filias, ſeque ſuper eas jugulavit. Lacedæmonii cum non haberent in quem deſævirent, cadavera Damocritæ et filiarum extra fines projecerunt. Ob quod facinus irato deo, magnum illum terræ motum Lacedæmoniis immiſſum fuiſſe narrant.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ

ΟΤΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΤΟΙΣ ΗΓΕΜΟΣΙ ΔΕΙ ΤΟΝ ΦΙΛΟΣΟΦΟΝ ΔΙΑΛΕΓΕΣΘΑΙ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ

ΓΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΤΟΙΣ ΗΓΕΜΟΣΙ ΔΕΙ ΤΟΝ ΦΙΛΟΣΟΦΟΝ ΔΙΑΛΕΓΕΣΘΑΙ.

PLUTARCHI

AXIME CUM PRINCIPIBUS VIRIS PHILOSOPHO ESSE DISSERENDUM.

ΩΡΚΑΝΟΝ ἐγκολπίσασθαι, καὶ φιλίαν τιμᾶν καὶ μετιέναι καὶ προσδέχεσθαι καὶ γεωργεῖν, πολλοῖς δίᾳ, πολλοῖς δὲ καὶ δημοσίᾳ χρήσιμον καὶ ἔγκαρπον ισομένην, φιλοκάλων ἐστὶ καὶ πολιτικῶν καὶ φιλαν-πων, οὐχ, ὡς ἔνιοι νομίζουσι, φιλοδόξων· ἀλλὰ καὶ ναντίον, φιλόδοξός ἐστι καὶ ψοφοδεὴς, ὁ φεύγων καὶ φο-

Σωρκανὸν ἐγκολπίσασθαι] Locus si quis alius corruptus, sic legitur in omnibus libris scriptis. Amiot. et Mez. priorem vocem mutant in Ἔρωτα κοινόν. Baf. habet Λωρκανόν. Xyl. Λωρκανόν, ita vertens tamen ut reliquimus. T. V. καλὸν, vel Σωρακόν. Anon. Σύρακον. Forte nec secunda vox fana. Pro τιμᾶν Ald. Baf. Xyl. E. G. Colleg. Nov. τῷ ι Voff. nil in textu, in margine habet τιμαῖς: vulgatum τιμᾶν est in Anon. et marg. E. Reifkii Ἀρχόντων ἐγκολπίσασθαι καὶ τιμᾶν φιλίαν, non magis probo quam similes meas, hic omittendas conjecturas.

QUOD instituisti te in amicitiam Sorani inare, eamque amplecti et re, quæ multis privatim, tis etiam publice sit utiatque frugifera futura: rem facis honestatis, reipublicæ, humanitatisque studioso homini convenientem: non, ut nonnulli opinantur, ambitioso. Etenim hoc potius verum est, ambitiosum esse, et

βούμενος ἀκοῦσαι λιπαρὴς τῶν ἐν ἐξουσίᾳ καὶ θεραπευτικός. Ἐπεὶ τί φησιν ἀνὴρ θεραπευτικὸς, καὶ φιλοσοφίας δεόμενος; Σίμων εἰ γενοίμην ὁ σκυτοτόμος, ἢ Διονύσιος ὁ γραμματιστὴς, ἐκ Περικλέους ἢ Κάτωνος, ἵνα μοι προσδιαλέγηται καὶ προσκαθίζῃ ὡς ὁ Σωκράτης ἐκείνοις. Καὶ Ἀρίστων μὲν ὁ Χῖος ἐπὶ τῷ πᾶσι διαλέ- C
γεσθαι τοῖς βουλομένοις, ὑπὸ τῶν σοφιστῶν κακῶς ἀκούων, Ὤφειλεν, εἶπεν, καὶ τὰ θηρία λόγων συνιέναι κινητικῶν πρὸς ἀρετήν. Ἡμεῖς δὲ φευξούμεθα τοῖς δυνατοῖς καὶ ἡγεμονικοῖς, ὥσπερ ἀγρίοις καὶ ἀνημέροις, γίνεσθαι συνήθεις; Οὐκ ἀνδριαντοποιός ἐστιν ὁ τῆς φιλοσοφίας λόγος, ὥστ' ἐλινύοντα ποιεῖν ἀγάλματα ἐπ' αὐτᾶς βαθμίδος ἑσταῶτα, κατὰ Πίνδαρον· ἀλλ' ἐνεργὰ βούλεται ποιεῖν ὧν ἂν ἅψηται, καὶ πρακτικὰ καὶ ἔμψυχα, καὶ κινητικὰς ὁρμὰς ἐπιτίθησι καὶ κρίσεις ἀγωγοὺς ἐπὶ τὰ ὠφέλιμα, καὶ προ- D

B. 8. ἀνὴρ θεραπευτικὸς] Conjeceram ἀνὴρ ἀρχικός: nunc magis placet Amiot. Mez. θεραπεύσεως.

B. 11. ὡς ὁ Σωκράτης] Lego, ὁ Σωκράτης ὡς.

C. 3. Ὤφειλεν, εἶπεν] Sic et Mez. et Jun. et Xyl. verf. Vulgo, ὠφελεῖν εἰπεῖν.

meticulofum eum, qui fugit vereturque dici adhærere iis, qui in aliqua poteftate funt conftituti, et eos demereri. Nonne enim homo ingenii culturæ patiens, et philofophiæ indigens dicat: utinam Simo fierem cerdo, aut Dionyfius literator de Pericle vel Catone, ut mihi ficut illis adfideret ac colloqueretur Socrates? Arifto fane Chius a fophiftis impetitus maledictis, quod cum omnibus qui hoc vellent differeret, *Optare se*, dixit, *ut etiam bruta animalia intelligere possent verba ad virtutem incitantia.* Nos vero potentium et principum virorum confuetudinem, tanquam agreftium et ferorum animalium, vitabimus? Non ftatuarii morem fervat philofophiæ oratio, ut *fimulacbra*, quod eft apud Pindarum, *faciat in fua perpetuo hærentia bafi:* fed quidquid attingit, id induftrium vult reddere, effi-

ις φιλοκάλους, καὶ φρόνημα καὶ μέγεθος μετὰ πραό-ς καὶ ἀσφαλείας, δι' ὧν τοῖς ὑπερέχουσι καὶ δυνα-ὁμιλοῦσιν οἱ πολιτικοὶ προθυμότερον. Καὶ γὰρ ἂν ὸς ᾖ φιλόκαλος, ἥδιον ὀφθαλμὸν ἰάσεται τὸν ὑπὲρ ῶν βλέποντα καὶ πολλοὺς φυλάσσοντα· καὶ φιλό-ς ψυχῆς ἐπιμελήσεται προθυμότερον, ἣν ὑπὲρ ῶν φροντίζουσαν ὁρᾷ, καὶ πολλοῖς φρονεῖν καὶ φιλο-ν καὶ δικαιοπραγεῖν ὀφείλουσαν. Καὶ γὰρ εἰ δει-ῦ περὶ ζήτησιν ὑδάτων καὶ συναγωγήν, ὥσπερ ἱστο-τὸν Ἡρακλέα καὶ πολλοὺς τῶν πάλαι, οὐκ ἂν ε φρεωρυχῶν ἐν ἐσχατιᾷ περὶ Κόρακος πέτρῃ τὴν τικὴν ἐκείνην Ἀρέθουσαν, ἀλλὰ ποταμοῦ τινος ἀεν-πηγὰς ἀνακαλύπτων πόλεσι τε καὶ στρατοπέδοις καὶ ίαις βασιλέων καὶ ἄλσεσιν. Ἀκούομεν δὴ Ὁμήρου Μίνω θεοῦ ὀαριστὴν ἀποκαλοῦντος· τοῦτο δ' ἐστίν, ὡς

D. 3. ἀσφαλείας] Forte, ἀφελείας.

tque animatum, impetuf-ngenerat, et judicia qui-d ad utilia incitetur, con-honeftatem refpicientia dinemque animi cum uetudine et cautione con-am. Atque hæc cauffa cur libentius cum emi-bus ac potentia præftan-confuefcant viri civiles. pe et medicus honeftatis ofus malit oculum fanare pro multis videat, mul-e cuftodiat: et philofo-promtior erit ad curan-animum, quem pro multis procurare videt, et qui debeat multis fapere, philofophari, ac juftitiam colere. Nam qui peritus effet aquæ inveniendæ et conducendæ, quod de Her-cule et multis veteribus narra-tur, is profecto non oblectaret fe in aliqua agri extremitate aperiendo fonte, qualis illa fubulci eft ad Corvi faxum Arethufa, fed fluminis alicujus perennes fontes propagando ad urbes, caftra, agros regum cultos atque lucos. Homerum audimus, qui Minoëm Jovis *oariftam* appellat, hoc

φησὶν ὁ Πλάτων, ὁμιλητὴν καὶ μαθητήν. Οὐδὲ γὰρ ἰδιώτας, οὐδὲ οἰκουροὺς, οὐδὲ ἀπράκτους ἠξίουν εἶναι θεῶν μαθητὰς, ἀλλὰ βασιλεῖς, οἷς εὐβουλίας γενομένης καὶ δικαιοσύνης καὶ χρηστότητος καὶ μεγαλοφροσύνης, πάντες ἔμελλον ὠφεληθήσεσθαι καὶ ἀπολαύειν οἱ χρώμενοι. Τὸ ἐρύγγιον τὸ βοτάνιον λέγουσι μιᾶς αἰγὸς εἰς τὸ στόμα λαβούσης, αὐτήν τε πρῶτον ἐκείνην καὶ τὸ λοιπὸν αἰπόλιον ἵστασθαι, μέχρις ἂν ὁ αἰπόλος ἐξέλῃ προσελθών· τοιαύτην ἔχουσιν αἱ ἀπόρροιαι τῆς δυνάμεως ὀξύτητα, πυρὸς δίκην ἐπινεμομένην τὰ γειτνιῶντα καὶ κατασκιδναμένην. Καὶ μὴν ὁ τοῦ φιλοσόφου λόγος ἐὰν μὲν ἰδιώτην ἕνα λάβῃ χαίροντα ἀπραγμοσύνῃ καὶ περιγράφοντα ἑαυτὸν, ὡς κέντρῳ καὶ διαστήματι γεωμετρικῷ, ταῖς περὶ τὸ σῶμα χρείαις, οὐ διαδίδωσιν εἰς ἑτέρους, ἀλλ' III
ἐν ἑνὶ ποιήσας ἐκείνῳ γαλήνην καὶ ἡσυχίαν, ἀπεμαράνθη καὶ συνεξέλιπεν· ἂν δὲ ἄρχοντος ἀνδρὸς καὶ πολιτικοῦ καὶ πρακτικοῦ καθάψηται, καὶ τοῦτον ἀναπλήσῃ καλο-

eſt, Platone interprete, familiarem atque diſcipulum. Non enim privatos homines, aut domi deſidentes, otioſoſve, deorum eſſe voluerunt diſcipulos: ſed reges, qui prudentiam, juſtitiam, bonitatem ac magnanimitátem conſecuti, ea ad omnium eſſent utilitatem converſuri. Eryngium herbam aiunt ſi una capella in os ſumat, ipſam primum, mox totum gregem ſubſiſtere, donec accedens, paſtor ori eam eximat: tantam vim celeritatis odor ejus habet, qui ignis in morem in proxima quæque diſſipetur atque ea occupet. At enim philoſophica doctrina, ſi in privatum aliquem incidat, qui otio gaudens, et corporis ſui uſibus ſe tanquam circulo ducto circumſcribat, non propagatur ad alios, ſed in eo ſolo tranquillitate ac quiete facta evaneſcit. Si vero in principem virum et in republica verſantem rebuſque gerendis deditum illabatur, eumque ſtudio virtutis

κἀγαθίας, πολλοὺς δι' ἑνὸς ὠφέλησεν, ὡς Ἀναξαγόρας Περικλεῖ συγγενόμενος, καὶ Δίωνι Πλάτων, καὶ Πυθαγόρας τοῖς πρωτεύουσιν Ἰταλιωτῶν. Κάτων δὲ αὐτὸς ἔπλευσεν ἀπὸ στρατείας ἐπ' Ἀθηνόδωρον· καὶ Σκηπίων μετεπέμψατο Παναίτιον, ὅτε αὐτὸν ἡ σύγκλητος ἐξέπεμψεν,

Ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἐφορώμενον,

B ὡς φησι Ποσειδώνιος. Τί οὖν ἔδει λέγειν τὸν Παναίτιον; "Εἰ μὲν ἦς ἢ Κάτων ἢ Πολυδεύκης, ἤ τις ἄλλος ἰδιώτης, τὰ μέσα τῶν πόλεων ἀποδιδράσκειν βουλόμενος, ἐν γωνίᾳ τινὶ καθ' ἡσυχίαν ἀναλύων συλλογισμοὺς καὶ περιέλκων φιλοσόφων, ἄσμενος ἄν σε προσεδεξάμην καὶ συνῆν· ἐπεὶ δὲ υἱὸς Αἰμιλίου Παύλου τοῦ δισυπάτου γέγονας, υἱωνὸς δὲ Σκηπίωνος τοῦ Ἀφρικανοῦ τοῦ νικήσαντος Ἀννίβαν τὸν Καρχηδόνιον, οὐκ ἄν σοι προσδιαλέξωμαι."

A. 8. Σκηπίων] Ita E. constanter. Vulgo, Σκιπίων.
A. 10. ἐφορώμενον] Imo, ἐφορῶντα, ut T. II. p. 200. E.
B. 2. Κάτων] Forte, Βάτων: vel Κάστωρ ut T. V. personæ Comicæ.
B. 5. περιέλκων] Forte, περὶ ἑλίκων: aut, περὶ ἐλέγχων, ut Xyl. aut περιπλέκων, καί, ut Mez.

impleat, multis per unum prodest. Tales fuerunt Pericles Anaxagora, et Platone Dion præceptore usus, ac Pythagora principes Italorum. Cato quidem ipse ab expeditione ad Athenodorum navigavit: et Scipio Panætium arcessivit, cum esset legatus a Senatu, ut quemadmodum Posidonius ait,

Inspiceret mores hominum pravosque bonosque.

Quid, putas, fuit dicendum Panætio? *Si esses Cato, aut Pollux, aut alius quidam idiota, qui e medio urbis te subducens per otium in aliquo angulo syllogismos resolveret, ac de elenchis philosopharetur, libenter me tibi darem, tecumque essem: nunc quia Æmilii Pauli filius es, ejus qui duos gessit consulatus, nepos Scipionis Africani a quo Annibal Carthaginiensis victus est, nolo tecum philosophari.*

β'. Τὸ δὲ λέγειν ὅτι δύο λόγοι εἰσίν, ὁ μὲν ἐνδιάθετος, ἡγεμόνος Ἑρμοῦ δῶρον, ὁ δ' ἐν προφορᾷ, διάκτορος καὶ ὀργανικός, ἕωλόν ἐστι, καὶ ὑποπιπτέτω τῷ, Τοῦτο μὲν ᾔδειν πρὶν Θέογνιν γεγονέναι· ἐκεῖνο δ' οὐκ ἐνοχλήσειεν, C ὅτι καὶ τοῦ ἐνδιαθέτου λόγου καὶ τοῦ προφορικοῦ φιλία τέλος ἐστί, τοῦ μὲν πρὸς ἑαυτόν, τοῦ δὲ πρὸς ἕτερον. Ὁ μὲν γὰρ εἰς ἀρετὴν διὰ φιλοσοφίας τελευτῶν, σύμφωνον ἑαυτῷ καὶ ἄμεμπτον ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ μεστὸν εἰρήνης καὶ φιλοφροσύνης τῆς πρὸς ἑαυτὸν ἀεὶ παρέχεται τὸν ἄνθρωπον·

Οὐ στάσις, οὐ δῆρις ἐναίσιμος ἐν μελέεσσιν·

οὐ πάθος λόγῳ δυσπειθές, οὐχ ὁρμῆς μάχη πρὸς ὁρμήν, οὐ λογισμοῦ πρὸς λογισμὸν ἀντίβασις, οὐχ ὥσπερ ἐν μεθορίῳ τοῦ ἐπιθυμοῦντος καὶ τοῦ μετανοοῦντος, τὸ τραχὺ καὶ ταραχῶδες καὶ τὸ ἡδόμενον, ἀλλ' εὐμενῆ πάντα καὶ φίλα, καὶ ποιοῦντα πλείστων τυγχάνειν ἀγαθῶν, ἑαυτῷ χαί- D

B. 10. Τὸ δὲ λέγειν] Forte proxime antecedentia quædam exciderunt: quod Mez. ſuſpicabatur.

C. 7. οὐ δῆρις ἐναίσιμος;] Xyl. οὐδέ τι δῆρις: præterea corrigendum ἀναίσιμος cum Mez. et Reiſk.

D. 1. ἀγαθῶν, ἑαυτῷ] Forte, ἀγαθῶν τῷ ἑαυτῷ, ut Jun.

II. Quod autem dicitur, orationem eſſe duplicem, unam intus contentam, Mercurii munus principis, alteram quæ enunciatur, Mercurii agitatoris, inſtrumentalem: frivolum eſt, ac ſubjiciatur huic dicto, *Noveram hoc antequam Theognis exſiſteret.* Id autem nihil moleſtiæ afferat, et intus contentæ orationis, et enunciatæ finem eſſe amicitiam, illius cum ſeipſo, hujus cum alio. Quem enim philoſophia ad virtutem perducit, is homo redditur ſibi ipſi concinens, nunquam ſeipſum culpans, paceque ſecum et amore perpetuo fruens:

Non eſt ſeditio in membris, contentio nulla eſt:

non rationi refragans animi motus, non cupiditatum inter ſe concertatio, non cogitationi contraria cogitatio, non tanquam in confinio concupiſcentiæ et pœnitentiæ aſperum ac tumultuoſum gaudium. Sed pacata omnia et amica, ac plurimorum bonorum fertilia,

ῥεῖν ἕκαστον. Τοῦ δὲ προφορικοῦ τὴν Μοῦσαν ὁ Πίνδαρος οὐ φιλοκερδῆ φησὶν οὐδ' ἐργάτιν εἶναι πρότερον, οἶμαι δὲ μηδὲ νῦν, ἀλλ' ἀμουσίᾳ καὶ ἀπειροκαλίᾳ τὸν κοινὸν Ἑρμῆν, ἐμπολαῖον καὶ ἔμμισθον γενέσθαι. Οὐ γὰρ ἡ μὲν Ἀφροδίτη ταῖς τοῦ προσπόλου θυγατεράσιν ἐμήνιεν, ὅτι

Πρῶται μύσια μηχανήσαντο καταχέειν νεανίσκων·

ἡ δ' Οὐρανία καὶ Καλλιόπη καὶ ἡ Κλειὼ χαίρουσι τοῖς ἐν ἀργυρίῳ διαδεχομένοις τὸν λόγον. Ἀλλ' ἔμοιγε δοκεῖ τὰ τῶν Μουσῶν ἔργα καὶ δῶρα μᾶλλον ἢ τὰ τῆς Ἀφροδίτης φιλοτήσια εἶναι. Καὶ γὰρ τὸ ἔνδοξον ὃ τινὲς τοῦ λόγου ποι-
E οῦνται τέλος, ὡς ἀρχὴ καὶ σπέρμα φιλίας ἠγαπήθη· μᾶλλον δ' ὅλως οἵγε πολλοὶ κατ' εὔνοιαν τὴν δόξαν τίθενται, νομίζοντες ἡμᾶς μὴ μόνον ἐπαινεῖν οὓς φιλοῦμεν. Ἀλλ'

D. 3. ἐργάτιν] Sic Xyl. Vulgo, ἐργάτιν.

D. 6. προσπόλου—νεανίσκων] G. Colleg. Nov. ὅτι πρῶται μήδεα μαχλήσαντο καταχέειν νεανίσκων.

D. 8. ἐν ἀργυρίῳ—λόγον] Legendum videtur vel ἐπ' ἀργυρίῳ διαλεγομένοις: vel, ἐπ' ἀργυρίῳ διατιθεμένοις τὸν λόγον, ut fere Reisk.

E. 3. ἡμᾶς μὴ μόνον] μὴ delent Xyl. et Mer. recte quidem, sed vel sic quid desideres.

efficientiaque ut seipso quis gaudeat. Musam vero enunciatæ orationis præsidem neque ante Pindarus dixit lucri cupidam esse atque operariam, neque, puto, nunc diceret: sed ob inscitiam atque imperitiam honesti communem Mercurium factum fuisse mercenarium atque venalem. Non enim Venus quidem administri sui filiabus succensuit,

Quod primæ juvenes in fraudem inducere turpi
Instituere dolo:

Urania autem, Calliope, et Clio gaudeant iis, qui pecuniæ gratia doctrinam profitentur. Sed mihi videntur Musarum opera et dona magis etiam quam Veneris, amicitiæ ergo data ac gratuita esse. Etenim gloria, quam nonnulli finem orationis faciunt, tanquam semen et initium amicitiæ in pretio fuit: immo autem omnino plerique gloriam pro benevolentia tribuunt, putantes eos duntaxat a nobis laudari, quos diligi-

οὗτοι μὲν, ὡς ὁ Ἰξίων διώκων τὴν Ἥραν ὤλισθεν εἰς τὴν νεφέλην, οὕτως ἀντὶ τῆς φιλίας εἴδωλον ἀπατηλὸν καὶ πανηγυρικὸν καὶ περιφερόμενον ὑπολαμβάνουσιν. Ὁ δὲ νοῦν ἔχων ἂν πολιτείαις καὶ πράξεσιν ἀναστρέφηται, δεήσεται δόξης τοσαύτης ὅση δύναμιν περὶ τὰς πράξεις ἐκ τοῦ πιστεύεσθαι δίδωσιν· οὔτε γὰρ ἡδὺ μὴ βουλομένους, οὔτε ῥᾴδιον ὠφελεῖν· βούλεσθαι δὲ ποιεῖ τὸ πιστεύειν· ὥσπερ τὸ φῶς μᾶλλόν ἐστιν ἀγαθὸν τοῖς βλέπουσιν ἢ τοῖς βλεπομένοις, οὕτως ἡ δόξα τοῖς αἰσθανομένοις ἢ τοῖς μὴ παρορωμένοις. Ὁ δὲ ἀπηλλαγμένος τοῦ τὰ κοινὰ πράττειν, καὶ συνὼν ἑαυτῷ, καὶ τἀγαθὸν ἐν ἡσυχίᾳ καὶ ἀπραγμοσύνῃ τιθέμενος, τὴν μὲν ἐν ὄχλοις καὶ θεάτροις πάνδημον καὶ ἀναπεπταμένην δόξαν, οὕτως ὡς τὴν Ἀφροδίτην ὁ Ἱππόλυτος ἄπωθεν ἁγνὸς ὢν ἀσπάζεται, τῆς δέ γε τῶν ἐπιεικῶν καὶ ἐλλογίμων οὐδὲ αὐτὸς καταφρονεῖ· πλοῦτον δὲ καὶ δόξαν ἡγεμονικὴν καὶ δύναμιν ἐν φιλίαις οὐ διώκει, οὐ μὴν οὐδὲ φεύγει ταῦτα προσόντα μετρίῳ ἤθει· οὐδὲ γὰρ τοὺς

mus. Verum hi quidem, quo modo Ixion Junonem persequens in nubem delapsus est, ita loco amicitiæ simulachrum fallax, et ad pompam compositum, atque instabile amplectuntur. Sana mente præditus autem, si in republica ac rebus gerendis versetur, tantam captabit existimationem, quanta ob fidem quæ ei habetur, potentiam ipsius actionibus conciliet. Nam neque jucundum est neque facile nolentibus prodesse: ut velint, fides faciet. Sicut enim lumen melius est videntibus, quam visis: ita gloria magis conducit sentientibus quam animadversis. Qui vero omissa reipublicæ tractatione secum vivit, felicitatem in otio et quiete ponens, is eam quidem gloriam, quæ in hominum turba theatrisque publica prostat, ita ut Hippolytus Venerem eminus, ipse castus, salutabit: bonorum tamen ac celebrium virorum de se opinionem nequaquam negliget: divitias autem, et principe dignam gloriam ac potentiam in amicitiis neque sectabitur, neque, si modice affluant, aver-

καλοὺς τῶν νέων διώκει καὶ ὡραίους, ἀλλὰ τοὺς εὐαγώγους καὶ κοσμίους καὶ φιλομαθεῖς· οὐδὲ οἷς ὥρα καὶ χάρις συνέπεται καὶ ἄνθος δεδίττεται τὸν φιλόσοφον, οὐδὲ ἀποσοβεῖ καὶ ἀπελαύνει τῶν ἀξίων ἐπιμελείας τὸ κάλλος. Οὕτως οὖν ἀξίας ἡγεμονικῆς καὶ δυνάμεως ἀνδρὶ μετρίῳ καὶ ἀστείῳ προσούσης, οὐκ ἀφέξεται τοῦ φιλεῖν καὶ ἀγα-
B πᾶν, οὐδὲ φοβηθήσεται ὁ αὐλικὸς ἀκοῦσαι καὶ θεραπευτικός.

Οἱ γὰρ Κύπριν φεύγοντες ἀνθρώπων ἄγαν
Νοσοῦσιν ὁμοίως τοῖς ἄγαν θηρωμένοις·

καὶ οἱ πρὸς ἔνδοξον οὕτως καὶ ἡγεμονικὴν φιλίαν ἔχοντες. Ὁ μὲν οὖν ἀπράγμων φιλόσοφος οὐ φεύξεται τοὺς τοιούτους· ὁ δὲ πολιτικὸς καὶ περιέξεται αὐτῶν ἀκούειν, οὐκ ἐνοχλῶν, οὐδ' ἐπισταθμεύων τὰ ὦτα διαλέξεσιν ἀκαίροις καὶ σοφιστικαῖς, βουλομένοις δὲ χαίρων καὶ διαλεγόμενος καὶ σχολάζων καὶ συνὼν προθύμως.

B. 3. ἄγαν θηρωμένοις] Vulgo, ἀγαθὰ ἡρημένοις. Illud sumsi ex marg. G. Mez. dudum probatum Viris doctis. Vid. Valckenar. ad Eur. Hippol. 113.

B. 6. ἀκύειν, οὐκ] Legendum, ἄκυσι μὲν οὐκ—. cum Mez. et Reisk.

sabitur. Nam neque formosos adolescentes sectatur, sed modestos, compositos, et discendi cupidos: neque quibus forma, flos ætatisque et venustas adest, reformidat: neque culturæ dignos ob pulchritudinem rejicit. Ita dignitate et potentia principe digna præditum virum, philosophus civilis ac moderatus, non recusabit amare ac diligere: nec verebitur aulicus appellari et blandus:

Qui dona Veneris sprenit, animi contumax,
Nimium sequente non magis culpa vacat:

itidem errant gloriam et gratiam apud principes fugiendo. Philosophus ergo rebus gerendis abstinens tales non fugiet. Civilis etiam amplectetur eos, nihil turbans nolentes, neque aures intempestivis atque sophisticis collocutionibus interpellans: sed volentibus illis disserere gaudens, colloquens, vacans, et conversans.

γʹ. Σπείρω δ' ἄρουραν δώδεκ' ἡμερῶν ὁδὸν
Βερέκυνθα χῶρον·

οὗτος εἰ μὴ μόνον φιλογεωργὸς, ἀλλὰ καὶ φιλάνθρωπος, C
ἥδιον ἂν ἔσπειρε τὴν τοσούτους τρέφειν δυναμένην, ἢ τὸ
Ἀντισθένους ἐκεῖνο χωρίδιον, ἣν μόλις αὐτῷ αὖ πάλιν
ἀνήρηκας· εἰ δὲ σε ἠρεμίην τὴν οἰκουμένην ἅπασαν ἐπι-
στρέφειν παραιτοῦμαι. Καίτοι Ἐπίκουρος τἀγαθὸν ἐν τῷ
βαθυτάτῳ τῆς ἡσυχίας, ὥσπερ ἐν ἀκλύστῳ λιμένι καὶ
κωφῷ, τιθέμενος, τοῦ εὖ πάσχειν τὸ εὖ ποιεῖν οὐ μόνον κάλ-
λιον ἀλλὰ καὶ ἥδιον εἶναί φησι. Χαρᾶς γὰρ οὐδὲν οὕτως
γόνιμόν ἐστιν ὡς χάρις· ἀλλὰ σοφὸς ἦν ὁ ταῖς Χάρισι
τὰ ὀνόματα θέμενος, Ἀγλαΐαν καὶ Εὐφροσύνην καὶ Θά-
λειαν· τὸ γὰρ ἀγαλλόμενον καὶ τὸ χαῖρον ἐν τῷ διδόντι τὴν D
χάριν πλεῖόν ἐστι καὶ καθαρώτερον. Διὸ τῷ πάσχειν εὖ
αἰσχύνονται πολλάκις, ἀεὶ δὲ ἀγάλλονται τῷ εὖ ποιεῖν· αὖ

C. 1. φιλάνθρωπος] Addendum ἦν, cum Jun.

C. 3. ἣν μόλις—παραιτοῦμαι] Corrigo, ὃ μόλις Αὐτολύκῳ ἐμπαλαίειν ἤρκεσε. Ἐγὼ δὲ ἀρουμένην τὴν οἰκουμένην ἅπασαν ἐπιστρέφειν παραιτοῦμαι: posterioris partis ratio nondum satis expedita est, in ἐγὼ δέ: de priore non est quod dubitetur, auctore Xenophonte Sympos. III, 8. quo respicitur.

III. *Bis sex dierum consero viam, solum*
Berecynthiam regionem:

Is, si non tantum agriculturæ studiosus, sed etiam humanitatis fuisset, maluisset profecto conserere agrum tot alendis sufficientem, quam Antisthenis illum agellum, qui vix Autolyco, in quo luctaretur, satis magnus erat. Equidem arando terrarum orbem subvertere recusem. Quanquam Epicurus bonum in altissima quiete, tanquam in portu ab undis tuto ac silente collocans, beneficium dare non modo pulchrius, sed etiam jucundius esse ait quam accipere. Nil enim tam est ferax gaudii, quam gratia: et sapuit, qui Gratiis nomina imposuit, Aglaiæ, Euphrosynes, et Thaliæ. Major enim et purior est lætitia dantis. Itaque sæpe pudet accipere beneficium: semper cum gaudio gratificamur aliis. Bene au-

δὲ ποιοῦσι πολλοὺς οἱ ποιοῦντες ἀγαθοὺς ὧν πολλοὶ δέονται·
καὶ τοὐναντίον, οἱ ἀεὶ διαφθείροντες ἡγεμόνας ἢ βασιλεῖς
ἢ τυράννους διάβολοι καὶ συκοφάνται καὶ κόλακες, ὑπὸ
πάντων ἐλαύνονται καὶ κολάζονται, καθάπερ οὐκ εἰς μίαν
κύλικα φάρμακον ἐμβάλλοντες θανάσιμον, ἀλλ' εἰς πη-
γὴν δημοσίᾳ ῥέουσαν, ᾗ χρωμένους πάντας ὁρῶσιν. Ὥσπερ
E οὖν τοὺς Καλλίου κωμῳδουμένους κόλακας λέγουσιν, Οὐ πῦρ
οὐ σίδηρος οὐδὲ χαλκὸς εἴργει μὴ φοιτᾶν ἐπὶ δεῖπνον,
κατὰ τὸν Εὔπολιν· τοὺς δ' Ἀπολλοδώρου τοῦ τυράννου καὶ Φα-
λάριδος καὶ Διονυσίου φίλους καὶ συνήθεις ἀπετυμπάνιζον,
ἐστρέβλουν, καὶ ἐνεπίμπρασαν, ἐναγεῖς ἐποιοῦντο καὶ κατ-
αράτους· ὡς ἐκεῖνοι μὲν ἀδικοῦντες ἕνα, τούτων δὲ πολ-
λοὺς δι' ἑνὸς τοῦ ἄρχοντος· οὕτως οἱ μὲν ἰδιώταις συνόν-
τες, αὐτοὺς ἐκείνους ποιοῦσιν ἑαυτοῖς ἀλύπους καὶ ἀβλα-
βεῖς καὶ προσηνεῖς· ὁ δὲ ἄρχοντος ἦθος ἀφαιρῶν μοχθη-
F ρόν, ἢ γνώμην ἐφ' ὃ δεῖ συγκατευθύνων, τρόπον τινὰ

E. 1. λέγουσιν] Forte, γελῶσιν, οὐ;—.

tem multis faciunt, qui eos bonos reddunt, quorum opera multi indigent: ſicut contra qui principes, reges, tyrannosque ſolent corrumpere, ſycophantæ, calumniatores, atque adulatores, ab omnibus profligantur atque puniuntur: ut qui lethale venenum non in unum aliquem injecerunt calicem, ſed in fontem publicum, et quo univerſos uti norint. Sicut igitur ridemus Calliæ illos in comœdia Eupolis traductos adulatores, quos dixit, *non igni, non aëre, non ferro arceri poſſe, ne ad cœnam commeent:* Apollodori autem tyranni, et Phalaridis, et Dionyſii amicos atque familiares ad necem verberarunt, tormentis excruciarunt, combuſſerunt, diriſque devoverunt; quod illi unum injuria afficerent, hi per unum principem multos læderent: ita qui cum privato conſueſcit philoſophus, efficit ut is ſeipſum nulla moleſtia, nullo damno afficiat, placideque vivat: qui vero principis alicujus malos mores corrigit, animumque ad officium dirigit, is quodammodo publice philo-

δημοσίᾳ φιλοσοφεῖ καὶ τὸ κοινὸν ἐπανορθοῦται, ὡς πάντες διοικοῦνται. Τοῖς ἱερεῦσιν αἰδῶ καὶ τιμὴν αἱ πόλεις νέμουσιν, ὅτι τἀγαθὰ παρὰ τῶν θεῶν οὐ μόνον αὐτοῖς καὶ φίλοις καὶ οἰκείοις, ἀλλὰ κοινῇ πᾶσιν αἰτοῦνται τοῖς πολίταις· καίτοι τοὺς θεοὺς οἱ ἱερεῖς οὐ ποιοῦσιν ἀγαθῶν δοτῆρας, ἀλλὰ τοιούτους ὄντας παρακαλοῦσι· τοὺς δ᾽ ἄρχοντας οἱ συνόντες τῶν φιλοσόφων δικαιοτέρους ποιοῦσι καὶ μετριωτέρους καὶ προθυμοτέρους εἰς τὸ εὖ ποιεῖν, ὥστε καὶ χαίρειν εἰκός ἐστι μᾶλλον.

δ΄. Ἐμοὶ δὲ δοκεῖ καὶ λυροποιὸς ἀνὴρ ἥδιον λύραν ἐργάσασθαι καὶ προθυμότερον, μαθὼν ὡς ὁ ταύτην κτησάμενος τὴν λύραν μέλλει τὸ Θηβαίων ἄστυ τειχίζειν ὡς ὁ Ἀμφίων, ἢ τὴν Λακεδαιμονίων στάσιν παύειν ἐπᾴδων καὶ παραμυθούμενος ὡς Θαλῆς· καὶ τέκτων ὁμοίως, πηδάλιον δημιουργῶν ἡσθῆναι, πυθόμενος ὅτι τοῦτο τὴν Θεμιστοκλέους ναυαρχίδα κυβερνήσει προπολεμοῦσαν τῆς Ἑλλά-

F. 2. ὡς πάντες] Jun. Mez. Reisk. ᾧ πάντες, quod probo. Xyl. ὡς πάντες διοικῶνται.

sophatur, optimumque publicum emendat, quo omnes gubernantur. Sacerdotibus civitates honorem habent, eosque venerantur, quod bona ii a diis non sibi tantum, suisque amicis et familiaribus, sed in commune omnibus civibus precantur: et vero ii deos non faciunt bonorum largitores, sed cum tales suapte sint natura, eos obsecrant. Principes philosophi cum iis versantes justiores faciunt, moderatiores, et ad beneficentiam propensiores, ut par sit eos etiam magis gaudere.

IV. Mihi quidam faber lyram quoque eo libentius videtur alacriusque fabricaturus, si sciret, eum, qui habiturus eam esset, canendo Thebas muris circumdaturum, ut fecit Amphion, aut Lacedæmoniorum seditionem pacaturum, ut fecit Thales: itemque gubernaculum conficiens, si gubernatorem eo intelligeret usurum ad regendam Themistoclis prætoriam navem propug-

δικῆς, ἢ τῆς Πομπηΐου τὰ πειρατικὰ καταναυμαχοῦντος.
Τί οὖν οἴει περὶ τοῦ λόγου τὸν φιλόσοφον, διανοούμενον
ὡς ὁ τοῦτον παραλαβὼν πολιτικὸς ἀνὴρ καὶ ἡγεμονικὸς,
B κοινὸν ὄφελός ἐστι; δικαιοδοτῶν, νομοθετῶν· κολάζων τοὺς
πονηροὺς, αὔξων τοὺς ἐπιεικεῖς καὶ ἀγαθούς; Ἐμοὶ δὲ
δοκεῖ καὶ ναυπηγὸς ἀστεῖος ἥδιον ἐργάσασθαι πηδάλιον,
πυθόμενος ὅτι τοῦτο τὴν Ἀργὼ κυβερνήσει πᾶσι μέλου-
σαν· καὶ τεκτονικὸς οὐκ ἂν οὕτω κατασκευάσαι ἄροτρον
προθύμως ἢ ἅμαξαν, ὡς τοὺς ἄξονας οἷς ἔμελλε Σό-
λων τοὺς νόμους ἐγχαράξειν. Καὶ μὴν οἱ λόγοι τῶν φι-
λοσόφων, ἐὰν ψυχαῖς ἡγεμονικῶν καὶ πολιτικῶν ἀνδρῶν
ἐγγραφῶσι βεβαίως καὶ κρατήσωσι, νόμων δύναμιν λαμ-
βάνουσιν. Ἧ, καὶ Πλάτων εἰς Σικελίαν ἔπλευσεν, ἐλπί-
ζων τὰ δόγματα νόμους καὶ ἔργα ποιήσειν ἐν τοῖς Διο-
C νυσίου πράγμασιν· ἀλλ᾽ εὗρε Διονύσιον, ὥσπερ βιβλίον
παλίμψηστον, ἤδη μολυσμῶν ἀνάπλεων, καὶ τὴν βαφὴν
οὐκ ἀνιέντα τῆς τυραννίδος, ἐν πολλῷ χρόνῳ δευσο-

nantem pro Græcia, Pompeiive prædones maritimos exſcindentis. Nonne hoc etiam de ſua doctrina ſtatuet philoſophus: ea imbutum civilem atque principem virum in publicum utilem futurum, jus dicendo, leges condendo, malos puniendo, bonos augendo? Equidem navium opificem bonum aliqua cum voluptate arbitror clavum fabricaturum, ſi audiat eo gubernandam Argo navem illam ab omnibus celebratam: neque tam alacriter carpentarius aratrum currumve conſtruet, ut axones in quos Solon ſuas ſit leges inſcripturus. Et quidem doctrina philoſophica ubi in animum principis ac civilis viri inſcripta hæſit, vim legis adipiſcitur. Atque eo nomine in Siciliam navigavit Plato ſperans ſe id conſecuturum, ut Dionyſius in agendo decretis philoſophiæ tanquam legibus uteretur, eaque factis repræſentaret: ſed Dionyſium invenit inſtar libri, in quo quæ ſcripta ſunt, rurſum expungi ſolent, jam ſordibus et maculis refertum, neque tyrannidis tincturam dimittentem, quam

ποιὸν οὖσαν καὶ δυσέκπλυτον· δρομαίους δὲ ὄντας ἔτι δεῖ τῶν χρηστῶν ἀντιλαμβάνεσθαι λόγων.

C. 4. δρομαίους δὲ] Forte, διὸ νέους δή: vel διὸ νεαροὺς δέ. Possis et conjicere καθαροὺς δέ. Mez. δροσερούς.
C. 5. λόγων] Non integer fine libellus. Mez.

temporis longinquitas penetrabilem jam et indelebilem reddiderat. Oportet autem tales, dum in cursu adhuc et motu sunt vitia, bonas amplecti disputationes.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΡΟΣ ΗΓΕΜΟΝΑ ΑΠΑΙΔΕΥΤΟΝ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΡΟΣ ΗΓΕΜΟΝΑ ΑΠΑΙΔΕΥΤΟΝ.

PLUTARCHI

AD PRINCIPEM INERUDITUM.

α'. ΠΛΑΤΩΝΑ Κυρηναῖοι παρεκάλουν νόμους τε γραψάμενον αὐτοῖς ἀπολιπεῖν, καὶ διακοσμῆσαι τὴν πολιτείαν· ὁ δὲ παρῃτήσατο, φήσας χαλεπὸν εἶναι Κυρηναίοις νομοθετεῖν οὕτως εὐτυχοῦσιν.

Οὐδὲν γὰρ οὕτω γαῦρον

καὶ τραχὺ καὶ δύσαρκτον,

—— ὡς ἀνὴρ ἔφυ

εὐπραγίας δοκούσης ἐπιλαμβανόμενος. διὸ τοῖς ἄρχουσι χαλεπόν ἐστι σύμβουλον περὶ ἀρχῆς γενέσθαι· τὸν γὰρ λό-

I. PLATO a Cyrenæis rogatus, ut leges ipsis scriptas relinqueret, rempublicamque constitueret, recusavit: quod diceret, *difficulter Cyrenæis leges posse poni, rebus eorum ita lætis.* Ac profecto, nihil ita est petulans, ferox, atque imperio reluctans, atque est homo rebus, ut videtur, secundis fruens. Itaque difficile est imperantibus consilium de imperio dare: verentur enim doctrinam, ut-

γον ὥσπερ ἄρχοντα παραδέξασθαι φοβοῦνται, μὴ τῆς ἐξουσίας αὐτῶν τὸ ἀγαθὸν κολούσῃ τῷ καθήκοντι δουλωσάμενος. Οὐ γὰρ ἴσασι τὰ Θεοπόμπου τοῦ Σπαρτιατῶν βασιλέως, ὃς πρῶτος ἐν Σπάρτῃ τοῖς βασιλεῦσι καταμίξας τοὺς Ἐφόρους, εἶτα ὀνειδιζόμενος ὑπὸ τῆς γυναικὸς εἰ τοῖς παισὶν ἐλάττονα παραδώσει τὴν ἀρχὴν ἧς παρέλαβε, "Μείζονα μὲν οὖν, εἶπεν, ὅσῳ καὶ βεβαιοτέ-"ραν." Τὸ γὰρ σφοδρὸν ἀνεὶς καὶ ἄκρατον αὐτῆς, ἅμα τῷ φθόνῳ διέφυγε τὸν κίνδυνον. Καίτοι Θεόπομπος μὲν εἰς ἑτέρους τὸ τῆς ἀρχῆς ὥσπερ ῥεύματος μεγάλου ῥεῦθρον παροχετευσάμενος, ὅσον ἄλλοις ἔδωκεν, αὑτοῦ περιέκοψεν· ὁ δὲ ἐκ φιλοσοφίας τῷ ἄρχοντι πάρεδρος καὶ φύλαξ ἐγκατοικισθεὶς λόγος, ὥσπερ εὐεξίας τῆς δυνάμεως τὸ ἐπισφαλὲς ἀφαιρῶν, ἀπολείπει τὸ ὑγιαῖνον.

β'. Ἀλλὰ νῦν οὐκ ἔχοντες οἱ πολλοὶ τῶν βασιλέων καὶ ἀρχόντων μιμοῦνται τοὺς ἀτέχνους ἀνδριαντοποιούς, οἳ νομίζουσι μεγάλους καὶ ἁδροὺς φαίνεσθαι τοὺς κολοσσούς, ἂν

pote imperaturam ipſis, admittere, ne potentiæ ipſorum præſtantiam ea rationibus officii ſubjugans minuat. Quippe ignorant iſti Theopompi Spartanorum regis conſilium, qui cum primus Spartæ regibus Ephoros adjunxiſſet, exprobranti uxori, quod filiis regnum minus quam acce-piſſet ipſe relicturus eſſet, reſpondit, *Tanto id majus eſſe relicturum, quanto firmius*: nimia enim vehementia et immoderata regni potentia remiſſa, ſimul cum invidia periculum declinavit. Et tamen Theopompus imperio tanquam magno fluvio ad alios derivato, quantum iis dedit, tantum ſibi ipſe ademit. Doctrina autem philoſophica in principe habitans, ejusque cuſtos et tanquam conſiliarius, potentiæ veluti nimis habiti corporis majorem juſto vim detrahens, id relinquit quod eſt ſanum.

II. Sed plerique principum atque regum ob amentiam imitantur imperitos ſtatuarios, qui putant magnos ac validos

διαβεβηκότας σφόδρα καὶ διατεταμένους καὶ κεχηνότας πλάσωσι· καὶ γὰρ οὗτοι βαρύτητι φωνῆς, καὶ βλέμματος τραχύτητι, καὶ δυσκολίᾳ τρόπων, καὶ ἀμιξίᾳ διαίτης, ὄγκον ἡγεμονίας καὶ σεμνότητα μιμεῖσθαι δοκοῦσιν, οὐδ' ὁτιοῦν τῶν κολοσσικῶν διαφέροντες ἀνδριάντων, οἳ τὴν ἔξωθεν ἡρωϊκὴν καὶ θεοπρεπῆ μορφὴν ἔχοντες, ἐντός εἰσι γῆς μεστοὶ καὶ λίθου καὶ μολύβδου· πλὴν ὅτι τῶν μὲν ἀνδριάντων ταῦτα τὰ βάρη τὴν ὀρθότητα μόνιμον καὶ ἀκλινῆ διαφυλάττει, οἱ δὲ ἀπαίδευτοι στρατηγοὶ καὶ ἡγεμόνες, ὑπὸ τῆς ἐντὸς ἀγνωμοσύνης πολλάκις σαλεύονται καὶ περιτρέ-
B πονται· βάσει γὰρ οὐ κειμένῃ πρὸς ὀρθὰς ἐξουσίαν ἐποικοδομοῦντες ὑψηλὴν συναπονεύουσι. Δεῖ δέ, ὥσπερ ὁ κανὼν αὐτός, ἀστραβὴς γινόμενος καὶ ἀδιάστροφος, οὕτως ἀπευθύνει τὰ λοιπὰ τῇ πρὸς αὐτὸν ἐφαρμογῇ καὶ παραθέσει συνεφομοιῶν παραπλησίως τὸν ἄρχοντα πρῶτον αὐ-

A. 1. πλάσωσι] Sic Ald. Baſ. Xyl. Venet. Stob. p. 319. Vulg. πλάσσωσι.
B. 5. συνεφομοιῶν] Forte, συναφομοιῶν, vel cum Stob. συνεξομοιῶν: utrumque Plutarcho frequens: vulgatum hic ſemel exſtat.
B. 5. αὐτὸν—ἀρχὴν] Stob. ἀρχὴν—ψυχήν: in priori aſſentiuntur Venet. et Colleg. Nov.

viſum iri coloſſos, ſi eos admodum divaricatis cruribus, diſtentoſque et hiantes fingant. Sic enim et ipſi vocis gravitate, et vultus torvitate, morumque importunitate, et averſatione convictus videntur majeſtatem imperii præ ſe ferre, nihil omnino differentes a coloſſicis iſtis ſtatuis, quæ foris heroica aut divina ornatæ forma, intus terra, lapidibus, et plumbo ſunt repletæ. Hoc intereſt, quod ſtatuarum iſtarum moles rectitudinem ſervat perpetuam ſine inclinatione, ineruditi autem principes ab interna ſua inſcitia ſæpenumero labefactantur atque ſubvertuntur; baſi enim non ſitæ ad lineam et angulos rectos poteſtatem ſuperſtruentes excelſam, una vergunt. Enimvero ſicut neceſſe eſt primo omnium ipſam regulam rectam et firmam eſſe, atque ita deinde ea, quibus applicatur, ipſa quoque ſui ſimilia facere atque ad rectitudinem perducere: ita oportet princi-

τὸν κτησάμενον ἐν αὑτῷ καὶ κατευθύναντα τὴν ἀρχήν, καὶ καταστησάμενον τὸ ἦθος, οὕτω συναρμόττειν τὸ ὑπήκοον· οὔτε γὰρ πίπτοντός ἐστιν ὀρθοῦν, οὔτε διδάσκειν ἀγνοοῦντος, οὔτε κοσμεῖν ἀκοσμοῦντος, ἢ τάττειν ἀτακτοῦντος, ἢ ἄρχειν μὴ ἀρχομένου. Ἀλλ' οἱ πολλοὶ κακῶς φρονοῦντες οἴονται πρῶτον ἐν τῷ ἄρχειν ἀγαθὸν εἶναι τὸ μὴ ἄρχεσθαι, καὶ ὅ γε Περσῶν βασιλεὺς πάντας ἡγεῖτο δούλους πλὴν τῆς αὑτοῦ γυναικός, ἧς μάλιστα δεσπότης ὤφειλεν εἶναι.

γ'. Τίς οὖν ἄρξει τοῦ ἄρχοντος; Ὁ νόμος, ὁ πάντων βασιλεὺς θνατῶν τε καὶ ἀθανάτων, ὥς φησι Πίνδαρος, οὐκ ἐν βιβλίοις ἔξω γεγραμμένοις, οὐδέ τισι ξύλοις, ἀλλ' ἔμψυχος ὢν ἐν ἑαυτῷ λόγος, ἀεὶ συνοικῶν καὶ παραφυλάττων, καὶ μηδέποτε τὴν ψυχὴν ἐῶν ἔρημον ἡγεμονίας. Ὁ μὲν γὰρ Περσῶν βασιλεὺς ἕνα τῶν κατευναστῶν εἶχε πρὸς τοῦτο τεταγμένον, ὥστε ἕωθεν εἰσιόντα λέγειν

C. 7. γεγραμμένοις—ἑαυτῷ] Primum mutandum in γεγραμμένῳ cum Mss. Alterum mutem in ἐν ἀνθρώπῳ: Colleg. Nov. ἐν ἑαυτῷ.

pem prius in se ipso imperium moresque recte constituere atque dirigere, postea ei subditos accommodare: nam neque cadentis est erigere, neque componere incompositi, neque ordinare inordinati, neque imperare nulli imperio subditi. Sed plerique inepta decepti sententia, primum hoc putant esse in imperio bonum, nulli subesse imperio: atque adeo rex Persarum omnes pro servis habuit, excepta sua uxore, cujus maxime debebat esse dominus.

III. Quis ergo imperabit principi? Lex, omnium rex mortalium atque immortalium, ut ait Pindarus, non ea foris scripta in libris, aut lignis insculpta, sed viva in ipsius corde ratio, semper una habitans atque excubans, et animum nunquam sinens esse principatus vacuum. Sane Persarum rex unum de cubicularis ad hoc habebat constitutum, ut mane ad regem ingrediens diceret, *Surge, O*

αὐτὸν, "Ἀνάστα, ὦ βασιλεῦ, καὶ φρόντιζε πραγμάτων ὧν σε φροντίζειν ὁ Μεσορομάσδης ἠθέλησε" πεπαιδευμένου καὶ σωφρονοῦντος ἄρχοντος ἐντὸς ἐστιν, φθεγγόμενος ἀεὶ καὶ παρακελευόμενος. Πολέ- ἔλεγε τὸν Ἔρωτα εἶναι θεῶν ὑπηρεσίαν εἰς νέων ειαν· ἀληθέστερον δ' ἂν τις εἴποι, τοὺς ἄρχοντας ετεῖν θεῷ περὶ ἀνθρώπων ἐπιμέλειαν καὶ σωτη- τως ὧν θεὸς δίδωσιν ἀνθρώποις καλῶν καὶ ἀγαθῶν νέμωσι, τὰ δὲ φυλάττωσιν.

Ὁρᾷς τὸν ὑψοῦ τόνδ' ἄπειρον αἰθέρα,
Καὶ γῆν πέριξ ἔχονθ' ὑγραῖς ἐν ἀγκάλαις;

καθίησιν ἀρχὰς σπερμάτων προσηκόντων, γῆ δὲ ωσιν· αὔξεται δὲ τὰ μὲν ὄμβροις, τὰ δὲ ἀνέμοις, ἄστροις ἐπιθαλπόμενα καὶ σελήνῃ· κοσμεῖ δὲ ἥλιος , καὶ πᾶσι τοῦτο δὴ τὸ παρ' αὐτοῦ φίλτρον ἐγκε-. Ἀλλὰ τῶν τοσούτων καὶ τηλικούτων ἃ θεοὶ χαρί- δώρων καὶ ἀγαθῶν οὐκ ἔστιν ἀπόλαυσις οὐδὲ χρῆσις χα νόμου καὶ δίκης καὶ ἄρχοντος. Δίκη μὲν οὖν

curam rerum gere, *curare Oromasdes vo-* ruditus et cordatus intus habet, qui hoc n occinat et admo- Etenim Polemo deo- ministrum esse dice- orem, ad adolescenti- urationem destinatum. autem hoc dixeris, s dei esse administros adam hominum salu- quæ dii bona homini- giuntur, ea partim dis- , partim conservent.

Vides sublime fusum immoderatum ætherem,
Qui tenero terram circumvectu amplectitur?

Is quidem principia demittit seminum convenientium, terra autem ea vegetat: augentur alia imbribus, alia ventis, alia calore siderum lunæque fovente: omnia autem ea Sol ornat, et illum quem ferunt amoris illicem indit. Et tamen istis tot tantisque donis quæ dii largiuntur, sine lege, justitia, et principe frui non est permissum. Etenim jus-

νόμου τέλος ἐστίν· νόμος δὲ, ἄρχοντος ἔργον· ἄρχων δὲ, εἰκὼν θεοῦ τοῦ πάντα κοσμοῦντος, οὐ Φειδίου δεόμενος πλάττοντος, οὐδὲ Πολυκλείτου καὶ Μύρωνος, ἀλλ᾽ αὐτὸς αὑτὸν εἰς ὁμοιότητα θεῷ δι᾽ ἀρετῆς καθιστὰς, καὶ δημιουργῶν ἀγαλμάτων τὸ ἥδιστον ὀφθῆναι καὶ θεοπρεπέστατον. Οἷον F δὲ ἥλιον ἐν οὐρανῷ περικαλλὲς εἴδωλον ἑαυτοῦ καὶ σελήνην ὁ θεὸς ἐνίδρυσε, τοιοῦτον ἐν πόλεσι μίμημα καὶ φέγγος ἄρχων,

——————Ὅστι θεουδὴς
Εὐδικίας ἀνέχῃσι·——

τουτέστι θεοῦ λόγον ἔχων διάνοιαν, οὐ σκῆπτρον, οὐδὲ κεραυνὸν, οὐδὲ τρίαιναν, ὡς ἔνιοι πλάττουσιν ἑαυτοὺς καὶ γράφουσι, τῷ ἀνεφίκτῳ ποιοῦντες ἐπίφθονον τὸ ἀνόητον. Νεμεσᾷ γὰρ ὁ θεὸς τοῖς ἀπομιμουμένοις βροντὰς καὶ κεραυνοὺς καὶ ἀκτινοβολίας· τοὺς δὲ τὴν ἀρετὴν ζηλοῦντας αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὸ καλὸν καὶ φιλάνθρωπον ἀφομοιοῦντας ἑαυτοὺς, ἡδόμενος αὔξει, καὶ μεταδίδωσι τῆς περὶ αὐτὸν

F. 7. διάνοιαν] Malim δικαιοσύνην, vel εὔνοιαν, vel εὐνομίαν.

titia legis eſt finis: lex principis opus: princeps dei imago omnia digerentis, neque is opus habet Phidia qui fingat, aut Polycleto, vel Myrone: ſed virtutis opera ſeipſum deo quam ſimillimum facit, jucundiſſimumque ſpectat opus, et diis chariſſimum. Quale vero elegantiſſimum in cœlo ſimulachrum ſui Deus Solem atque Lunam infixit, tale in civitatibus ejus exemplum eſt atque lumen princeps,

Jura Dei ſimilis qui dat mortalibus æqua:

ſcilicet recta præditus ratione, idque habens divinum, non ſceptrum, non fulmen, non tridentem: quomodo nonnulli ſe pingi ac fingi jubentes, ſtultitiam ſuam invidiæ expoſuerunt, dum affectant ea quæ conſequi nequeunt. Succenſet enim Deus tonitrua et fulmina radiorumque projectus imitantibus: qui vero virtutem ipſius æmulantur, et honeſtate humanitateque ipſum referre conantur, hos ſtudio eorum delectatus auget, ſuaque eos æquitate, juſtitia, ve-

εὐνομίας καὶ δίκης καὶ ἀληθείας καὶ πραότητος· ὧν θειότερον οὐ πῦρ ἐστιν, οὐ φῶς, οὐχ ἡλίου δρόμος, οὐκ ἀνατολαὶ καὶ δύσεις ἄστρων, οὐ τὸ ἀΐδιον καὶ ἀθάνατον. Οὐ γὰρ χρόνῳ ζωῆς ὁ θεὸς εὐδαίμων, ἀλλὰ τῆς ἀρετῆς τῷ ἄρχοντι· τοῦτο γὰρ θεῖόν ἐστι· καλὸν δὲ αὐτῆς καὶ τὸ ἀρχόμενον.

δ'. Ἀνάξαρχος μὲν οὖν ἐπὶ τῷ Κλείτου φόνῳ δεινοπαθοῦντα παραμυθούμενος Ἀλέξανδρον, ἔφη, "Καὶ
B "τῷ Διὶ τὴν Δίκην εἶναι καὶ τὴν Θέμιν παρέδρους, ἵνα "πᾶν πραττόμενον ὑπὸ βασιλέως, θεμιτὸν δοκῇ καὶ "δίκαιον" οὐκ ὀρθῶς οὐδ' ὠφελίμως τὴν ἐφ' οἷς ἥμαρτε μετάνοιαν αὐτοῦ τῷ πρὸς τὰ ὅμοια θαρρύνειν ἰώμενος. Εἰ δὲ δεῖ ταῦτα εἰκάζειν, ὁ μὲν Ζεὺς οὐκ ἔχει τὴν Δίκην πάρεδρον, ἀλλ' αὐτὸς Δίκη καὶ Θέμις ἐστὶ, καὶ νόμων ὁ πρεσβύτατος καὶ τελειότατος. Οἱ παλαιοὶ

A. 11. Καὶ τῷ Διὶ—παρέδρους] Ita ex Vit. Alex. p. 699. A. emendandum passim monuerunt viri docti: jam Xyl. ita etiam vertens, ut Amiot. postea Leopard. Emend. III, 10. Petav. ad Themist. p. 51. Ed. Flex. Junius. Mez. M. Solanus ad Vit. Plut. Alex. T. IV. p. 567. Ergo nolui vulgatam monstri similem relinquere, Κλείτῳ δὲ τὴν δίκην εἶναι, καὶ τὴν τῶν θεῶν πάρεδρον. Ultimum παρέδρους est ex Venet.

ritate, ac mansuetudine impertit: quibus nihil est divinius, non ignis, non lumen, non Solis cursus, non siderum ortus atque obitus, non ipsa perpetuitas atque æternitas. Non enim ob tempus vitæ beatus est Deus, sed virtutis principatu: id enim divinum est: et pulchrum idipsum, quod ab ea regitur.

IV. Sane Anaxarchus Alexandrum consolans ob Cliti cædem animi se angentem, *An ignoras*, aiebat, *Jus et Fas Jovi assidere, ut quidquid rex agat, id fas justumque putetur?* non recte ille pœnitentiam delicti, animo ad alia audendum similia exhortando ejus, amoliens. Quod si conjecturis hæc sunt examinanda, non profecto Jovi Justitia assidet, sed ipse Jus et Fas est, et omnium legum antiquissima et perfectissima. Atque

οὕτω λέγουσι καὶ γράφουσι καὶ διδάσκουσιν, ὡς ἄνευ δίκης ἄρχειν μηδὲ τοῦ Διὸς καλῶς δυναμένου· ἡ δέ γε παρθένος ἐστὶ, καθ' Ἡσίοδον, ἀδιάφθορος, αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης καὶ ὠφελείας ἔνοικος· ὅθεν ΑΙΔΟΙΟΥΣ προσαγο- C ρεύουσι τοὺς βασιλεῖς· μάλιστα γὰρ αἰδεῖσθαι προσήκει τοῖς ἥκιστα φοβουμένοις. Φοβεῖσθαι δὲ δεῖ τὸν ἄρχοντα τοῦ παθεῖν κακῶς μᾶλλον τὸ ποιῆσαι· τοῦτο γὰρ αἴτιόν ἐστιν ἐκείνου, καὶ οὗτός ἐστιν ὁ φόβος τοῦ ἄρχοντος φιλάνθρωπος καὶ οὐκ ἀγεννὴς, ὑπὲρ τῶν ἀρχομένων δεδιέναι μὴ λάθωσι βλαβέντες,

> Ὡς δὲ κύνες περὶ μῆλα δυσωρήσονται ἐν αὐλῇ,
> Θηρὸς ἀκούσαντες κρατερόφρονος,

οὐχ ὑπὲρ αὑτῶν, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν φυλαττομένων. Ὁ δὲ Ἐπαμεινώνδας εἰς ἑορτήν τινα καὶ πότον ἀνειμένως τῶν Θηβαίων ῥυέντων, μόνος ἐφώδευε τὰ ὅπλα καὶ τὰ D τείχη, Νήφειν, λέγων, καὶ ἀγρυπνεῖν ὅπως ἐξῇ τοῖς

C. 1. ὠφελείας ἔνοικος] Legendum cum Xyl. et Reisk. ἀφελείας σύνοικος.

propterea Veteres iſtæc finxerunt docueruntque, ut oſtenderent ſine juſtitia, ne Jovem quidem recte potuiſſe imperare. Illa autem virgo eſt, ut ait Heſiodus, incorrupta, verecundiæ, pudicitiæ, et veritatis contubernalis. Atque hinc reges venerandi vocantur: maxime enim venerationem merentur, qui minime metuunt. Debet autem princeps magis metuere ne quid faciat mali, quam ne quid patiatur: illud enim hujus eſt cauſſa. Atque hic metus humanus eſt principis et non degener, timere ſubditis, ne quod imprudentibus accidat malum:

> *Qualis propter oves canibus metus acris in aula*
> *Incidit, audita eſt ubi fors fera:*

non pro ſe, ſed pro cuſtodiæ ſuæ commiſſis. Epaminondas quidem, cum feſto quodam die Thebani effuſius ſe compotationi dediſſent, ſolus circumiens arma et muros luſtrabat, *ſobrium ſe eſſe ac vigi-*

ἄλλοις μεθύειν καὶ καθεύδειν. Καὶ Κάτων ἐν Ἰτύκῃ τοὺς ἄλλους ἅπαντας ἀπὸ τῆς ἥττης ἐκήρυττε πέμπειν ἐπὶ θάλατταν· καὶ ἐμβιβάσας, εὔπλοιαν εὐξάμενος ὑπὲρ αὐτῶν, εἰς οἶκον ἐπανελθὼν, ἑαυτὸν ἀπέσφαξε· διδάξας ὑπὲρ τίνων δεῖ τὸν ἄρχοντα τῷ φόβῳ χρῆσθαι, καὶ τίνων δεῖ τὸν ἄρχοντα καταφρονεῖν. Κλέαρχος δὲ ὁ Ποντικὸς τύραννος εἰς κιβωτὸν ἐνδυόμενος ὥσπερ ὄφις ἐκάθευδε.
1 Καὶ Ἀριστόδημος ὁ Ἀργεῖος εἰς ὑπερῷον οἴκημα θύραν ἔχον ἐπιρρακτὴν, ἧς ἐπάνω τιθεὶς τὸ κλινίδιον, ἐκάθευδε μετὰ τῆς ἑταίρας· ἡ δὲ μήτηρ ἐκείνης ὑφεῖλκε κάτωθεν τὸ κλιμάκιον, εἶτα ἡμέρας πάλιν προσετίθει φέρουσα. Πῶς οὗτος, οἴεσθε, τὸ θέατρον ἐπεφρίκει, καὶ τὸ ἀρχεῖον, τὸ βουλευτήριον, τὸ συμπόσιον, ὁ τὸν θάλαμον ἑαυτῷ δεσμωτήριον πεποιηκώς; Τῷ γὰρ ὄντι δεδίασιν οἱ βασιλεῖς ὑπὲρ τῶν ἀρχομένων, οἱ δὲ τύραννοι τοὺς ἀρχομένους· διὸ τῇ δυνάμει τὸ δέος συναύξουσι· πλειόνων γὰρ ἄρχοντες πλείονας φοβοῦνται.

E. 1. Ἀριστόδημος] Ἀρίστιππος legendum ex Plut. Arat. p. 1039. B.

lere, dicens, *ut aliis ebriis esse ac dormire liceret*. Et Cato Uticæ cum reliquos a clade universos per præconem ad mare convocasset, inque naves imposuisset, felicem iis precatus navigationem, domum rediens seipse interfecit, docens, pro quibus princeps metum gerere, quæ debeat contemnere. At Clearchus Ponticus tyrannus, in cistam irrepens anguis in morem dormiebat. Et Aristodemus Argivorum tyrannus, sponda in sublimi conclavi posita, supra januam pensilem, cum amica dormiebat, et amicæ mater, ubi ascendissent, scalas removebat, rursumque luce facta apponebat. Quomodo, putas, hic prætorium, theatrum, curiam, convivium metuebat, qui de cubili suo carcerem fecerat? Re enim vera principes a subditis, tyranni subditos metuunt: itaque horum cum potentia crescit metus, et quo pluribus imperant, eo plures timent.

ε. Οὐ γὰρ εἰκὸς οὐδὲ πρέπον, ὥσπερ ἔνιοι φιλόσοφοι λέγουσι, τὸν θεὸν ἐν ὕλῃ πάντα πασχούσῃ καὶ πράγμασι μυρίας δεχομένοις ἀνάγκας καὶ τύχας καὶ μεταβολὰς, ὑπάρχειν ἀναμεμιγμένον· ἀλλ' ἡμῖν ἄνω που περὶ τὴν ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ οὕτω φύσιν ἔχουσαν ἱδρυμένος ἐν βάθροις ἁγίοις, ᾗ, φησι Πλάτων, εὐθεία περαίνει κατὰ φύσιν περιπορευόμενος· οἷον δὲ ἥλιον ἐν οὐρανῷ μίμημα τὸ περικαλλὲς αὐτοῦ δι' ἐσόπτρου εἴδωλον ἀναφαίνεται τοῖς ἐκεῖνον ἐνορᾷν δι' αὐτοῦ δυνατοῖς, οὕτω τὸ ἐν πόλεσι φέγγος εὐδικίας καὶ λόγου τοῦ περὶ αὐτὴν ὥσπερ εἰκόνα καθίστησιν, ἣν οἱ μακάριοι καὶ σώφρονες ἐκ φιλοσοφίας ἀπογράφονται, πρὸς τὸ κάλλιστον τῶν πραγμάτων πλάττοντες ἑαυτούς. Ταύτην δὲ οὐδὲν ἐμποιεῖ τὴν διάθεσιν ἢ λόγος ἐκ φιλοσοφίας παραγενόμενος· ἵνα μὴ πάσχωμεν τὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὃς ἐν Κορίνθῳ Διογένην θεασάμενος,

F. 4. ἀλλ' ἡμῖν—ἔχουσαν] Lego, ἀλλ' ὁ μὲν ἄνω που περὶ τὴν ἀεὶ κατὰ ταυτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχουσαν—.
F. 10. περὶ αὐτὴν] Legendum, περὶ αὐτόν. Mez.
A. 2. πραγμάτων πλάττοντες] Mez. παραδειγμάτων πλάττοντες: ultimum recepi, quando etiam in Colleg. Nov. exſtabat. Vulgo, πραγμάτων πράττοντες. Xyl. τάττοντες.

V. Non enim probabile eſt, neque convenit, quod nonnulli philoſophorum putant, deum permixtum eſſe materiæ omnia ſuſtinenti, et infinitas rerum neceſſitates, caſus, mutationeſque perpetienti: ſed is quidem ſupra alicubi apud naturam ſempiternam, eodemque ſemper modo affectam collocatus ſupra ſacra, ut ait Plato, fundamenta, recta ſecundum naturam proficiſcens ad finem pergit. Sicut autem in cœlo pulcherrimum ſui documentum poſuit, in quo tanquam ſpeculo gnaris ſe cernendum præbet: ita in civitatibus juſtitiæ ſplendor quandam divinæ ſapientiæ imaginem reddit, quam beati et prudentes e philoſophia deſcribunt, ad rem pulcherrimam ſtudium ſuum adjungentes. Ceterum hanc animi affectionem nihil aliud efficit quam doctrina philoſophica: ne idem nobis uſu veniat, quod Alexandro, qui cum eſſet Diogenem Co-

εὐφυΐαν ἀγαπήσας καὶ θαυμάσας τὸ φρόνημα καὶ …γεθος τοῦ ἀνδρὸς, εἶπεν, "Εἰ μὴ Ἀλέξανδρος …ν, Διογένης ἂν ἤμην" ὀλίγου δεῖν εἰπεῖν τὴν περὶ εὐτυχίαν καὶ λαμπρότητα καὶ δύναμιν, ὡς κώλυσιν καὶ ἀσχολίαν βαρυνόμενος, καὶ ζηλοτυπῶν τὸν …α καὶ τὴν πήραν, ὅτι τούτοις ἦν ἀνίκητος καὶ ἀν…ς Διογένης, οὐχ, ὡς ἐκεῖνος, ὅπλοις καὶ ἵπποις καὶ …ις. Ἐξῆν οὖν φιλοσοφοῦντα καὶ τῇ διαθέσει γίνεσ…ιογένην, καὶ τῇ τύχῃ μένειν Ἀλέξανδρον, καὶ διὰ …ενέσθαι Διογένην μᾶλλον, ὅτι ἦν Ἀλέξανδρος, ὡς …ύχην μεγάλην πολὺ πνεῦμα καὶ σάλον ἐχούσαν, …ς πολλοῦ καὶ κυβερνήτου μεγάλου δεόμενον.

. Ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἀσθενέσι καὶ ταπεινοῖς καὶ ἰδιώταις, …δυνάτῳ μιγνύμενον τὸ ἀνόητον εἰς τὸ ἀναμάρτητον …ει, ὥσπερ ὀνείρασι φαύλοις τις ἀνία τὴν ψυχὴν …ράττει, συνεξαναστῆναι ταῖς ἐπιθυμίαις μὴ δυνα-

…—ἀνίαν] Legendum, ἄνοια—κῦρα: prius Mez. monuit, alterum habet Stob.

contemplatus, miratus …usque hominis ingeni…gnanimitatemque, dix… *Alexander essem, Dio… se vellem*: tantum non oneratus felicitate, …re ac potentia sua tan… impedimentis virtutis …otii, æmulansque pal… …peram, *his inexpugna… …t invictum se præstat …es, ut armis Alexander …s ac sarissis*. Atqui …ei philosophanti et ani…ri Diogenem, et fortuna manere Alexandrum, eoque magis fieri Diogenem, quia erat Alexander, cui ad magnam fortunam multisque ventis et fluctibus agitatam opus erat valido firmamento atque gubernatore.

VI. Apud humiles enim et plebeios imbecillitati admixta stultitia peccandi occasione destituitur: et stultitia tanquam somniis vitiosis animus exagitatur, cum non habeat tantum virium ut cupiditatibus obsequatur. At po-

μανίαν· ἡ δὲ ἐξουσία προσλαβοῦσα τὴν κακίαν, ἀνίαι τοῖς πάθεσι προστίθησι. Καὶ τὸ τοῦ Διονυσίου ἀληθές ἐστιν· ἔφη γὰρ, Ἀπολαύειν μάλιστα τῆς ἀρχῆς ὅταν ταχέως ἃ βούλεται ποιῇ. Μέγας οὖν ὁ κίνδυνος βούλεσθαι ἃ μὴ δεῖ, τὸν ἃ βούλεται ποιεῖν δυνάμενον,

Αὐτίκ' ἔπειτά γε μῦθος ἔην, τετέλεστο δὲ ἔργον.

Ὀξὺν ἡ κακία διὰ τῆς ἐξουσίας δρόμον ἔχουσα, πᾶν πάθος ἐξωθεῖ, ποιοῦσα τὴν ὀργὴν, φόνον· τὸν ἔρωτα, μοιχείαν· πλεονεξίαν, δήμευσιν·

Αὐτίκ' ἔπειθ' ἅμα μῦθος ἔην;

καὶ ἀπόλωλεν ὁ προσκρούσας· ὑπόνοια, καὶ τέθνηκεν ὁ διαβληθείς. Ἀλλ' ὥσπερ οἱ φυσικοὶ λέγουσι τὴν ἀστραπὴν D
τῆς βροντῆς ὑστέραν μὲν ἐκπίπτειν, ὡς αἷμα τραύματος, προτέραν δὲ φαίνεσθαι, τὸν μὲν ψόφον ἐκδεχομένης τῆς ἀκοῆς, τῷ δὲ φωτὶ τῆς ὄψεως ἀπαντώσης· οὕτως ἐν ταῖς ἀρχαῖς φθάνουσιν αἱ κολάσεις τὰς κατηγορίας, καὶ προεκπίπτουσιν αἱ καταδίκαι τῶν ἀποδείξεων.

tentiæ ubi pravitas acceſſit, robur motibus animi additur. Et verum eſt illud Dionyſii, qui *tum maxime ſe frui imperio*, aiebat, *cum celeriter faceret quæ vellet*. Valde autem magnum periculum eſt, ne, cui licet facere quod vult, is velit, quod non debet.

Nam ſimul ac dictum verbum eſt, factum ilicet exſtat.

Pravitas a potentia celerem nacta curſum, omnes animi motus in facta expellit: de ira cædem, de amore adulterium, de avaritia publicationem alienorum bonorum facit.

Nam ſimul ac dictum eſt,

periit qui offenderat: ſimul ac ſuſpicio incidit, interficitur qui delatus fuit. Ac ſicut phyſici dicunt fulgur tonitru poſterius erumpere, ut ſanguis vulnus ſequitur, prius tamen videri, auditu ſonum exſpectante, viſu lumini occurrente: ſic in imperiis ſupplicia accuſationibus antevertunt, et damnatio criminis demonſtrationem:

Ἐπεὶ γὰρ ἤδη θυμὸς οὐκ ἔτ' ἀντίσχει,
Θινῶδες ὡς ἄγκιστρον ἀγκύρας σάλον,

ἂν μὴ βάρος ἔχων λογισμὸς ἐπιθλίβῃ καὶ πιέζῃ τὴν ἐξουσίαν, μιμουμένου τὸν ἥλιον τοῦ ἄρχοντος, ὃς ὅταν
E ὕψωμα λάβῃ μέγιστον, ἐξαρθεὶς ἐν τοῖς βορείοις, ἐλάχιστα κινεῖται, τῷ σχολαιοτέρῳ τὸν δρόμον εἰς ἀσφαλὲς καθιστάμενος.

ζ'. Οὐδὲ γὰρ λαθεῖν οἷόν τε τὰς κακίας ἐν ταῖς ἐξουσίαις· ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐπιληπτικοὺς, ἂν ἐν ὕψει τινὶ γένωνται καὶ περιενεχθῶσιν, ἴλιγγος ἴσχει καὶ σάλος, ἐξελέγχων τὸ πάθος αὐτῶν, τοὺς δὲ ἀπαιδεύτους καὶ ἀμαθεῖς ἡ τύχη μικρὸν ἐκκουφίσασα πλούτοις τισὶν ἢ δόξαις ἢ ἀρχαῖς μετεώρους γενομένους, εὐθὺς ἐπιδείκνυσι πίπτοντας· μᾶλλον δὲ, ὥσπερ τῶν κενῶν ἀγγείων οὐκ ἂν διαγνοίης τὸ ἀκέραιον καὶ πεπονθὸς, ἀλλ' ὅταν ἐγχέῃς,
F φαίνεται τὸ ῥέον· οὕτως αἱ σαθραὶ ψυχαὶ τὰς ἐξουσίας μὴ στέγουσαι, ῥέουσιν ἔξω ταῖς ἐπιθυμίαις, ταῖς ὀργαῖς, ταῖς ἀλαζονείαις, ταῖς ἀπειροκαλίαις. Καὶ τί δεῖ ταῦτα

Impellit ira namque statim, resistere
Ut curvus fluctibus uncus ancbora haud valet:

nisi gravitate præpedita ratio compescat reprimatque potentiam; ut scilicet Solem imitetur princeps, qui ad summam evectus altitudinem in partibus septentrionalibus, lentissime movetur, tarditate cursum tutum reddens.

VII. Nam ne latere quidem vitia potentium possunt. Sed sicut morbo comitiali laborantes si in frigore versentur, vertigine corripiuntur et agitatione morbum eorum arguente: ita fortuna ubi ineruditos et ineptos homines aliquantulum opibus, gloria, aut principatu extulit, statim eorum ruinam demonstrat. Atque adeo sicut inter vacua vasa non facile discernere possis, quod eorum integrum, quod sit vitiosum: ubi aliquid infuderis, statim apparet quod perfluat: ita animæ rimis fatiscentes infusam potentiam non continent, sed foras diffluunt cupiditatibus, iris, arrogantiis, ineptiis. Et quid

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

Ι ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩι ΠΟΛΙΤΕΥΤΕΟΝ.

PLUTARCHI

SENI RESPUBLICA GERENDA SIT.

ΟΤΙ μὲν, ὦ Εὔφανες, ἐπαινέτης ὢν Πινδάρου, πολλάκις ἔχεις διὰ στόματος, ὡς εἰρημένον πιθανῶς ὑπ' αὐτῷ,

Τιθεμένων ἀγώνων
Πρόφασις ἀρετὰν
Εἰς αἰπὺν ἔβαλε σκότον,

γνοοῦμεν. Ἐπειδὴ δὲ πλείστας αἱ πρὸς τοὺς πο-
ς ἀγῶνας ἀποκνήσεις καὶ μαλακίαι προφάσεις ἔχου-
ελευταίαν ὥσπερ τὴν ἀφ' ἱερᾶς ἐπάγουσιν ἡμῖν τὸ
, καὶ μάλιστα δὴ τούτῳ τὸ φιλότιμον ἀμβλύνειν καὶ

OVIMUS te, mi Euphanes, Pindari, cu-
dator es, dictum illud
m probabiliter ac recte
atum in ore frequenter

ituto certamine
etextus aliquis virtutem
ltas tenebras dejecerit.

lo autem cunctatio et mollities a certaminibus nos avocans civilibus cum plurimas alias præscriptiones usurpant, tum ultimam hanc quasi a sacra, quod dicitur, linea adducunt senectutis excusationem, eaque cum primis honestos nostros conatus retundere atque deterrere nituntur, dum persuadere volunt quen-

δυσωπεῖν δοκοῦσαν, πείθουσιν εἶναί τινα πρέπουσαν οὐκ ἀθλητικῆς μόνον ἀλλὰ καὶ πολιτικῆς περιόδου κατάλυσιν· οἴομαι δεῖν ἃ πρὸς ἐμαυτὸν ἑκάστοτε λογίζομαι, καὶ πρὸς C σὲ διελθεῖν περὶ τῆς πρεσβυτικῆς πολιτείας· ὅπως μηδέτερος ἀπολείψει τὴν μακρὰν συνοδίαν μέχρι δεῦρο κοινῇ προερχομένην, μηδὲ τὸν πολιτικὸν βίον, ὥσπερ ἡλικιώτην καὶ συνήθη φίλον ἀποῤῥίψας, μεταβάληται πρὸς ἄλλον ἀσυνήθη, καὶ χρόνον οὐκ ἔχοντα συνήθη γενέσθαι καὶ οἰκεῖον· ἀλλ' ἐμμένωμεν οἷς ἀπ' ἀρχῆς προειλόμεθα, ταὐτὸ τοῦ ζῆν καὶ τοῦ καλῶς ζῆν ποιησάμενοι πέρας· εἴγε δὴ μὴ μέλλοιμεν ἐν βραχεῖ τῷ λειπομένῳ τὸν πολὺν ἐλέγχειν χρόνον, ὡς ἐπ' οὐδενὶ καλῷ μάτην ἀνηλωμένον. Οὐ γὰρ ἡ τυραννίς, ὥς τις εἶπε Διονυσίῳ, καλὸν ἐντάφιον· ἀλλ' ἐκείνῳ γε τὴν μοναρχίαν μετὰ τῆς ἀδικίας τό γε μὴ παύσασθαι, συμφορὰν τελεωτέραν ἐποίησε· καὶ καθὼς Διογένης ὕστερον ἐν Κορίνθῳ τὸν υἱὸν αὐτοῦ θεασάμενος ἰδιώτην ἐκ τυράννου γεγενημένον, "Ὡς ἀναξίως,

dam eſſe convenientem non āthletici tantum, ſed etiam civilis decurſus terminum atque concluſionem: quæ mecum identidem de ſenili reipublicæ adminiſtratione ratiocinor, ea tecum quoque mihi communicanda ſum arbitratus; ut neuter noſtrum quem hactenus una longum tenuimus curſum deſerat: neve civilem vitam, quaſi æqualem et conſuetudine nobis devinctum amicum, omittat, ad aliamque tranſeat inuſitatam, et cujus conſuetudini ac familiaritati parandæ tempus non ſuppetat: ſed in eo perſiſtamus quod a principio inſtitueramus, eundemque vivendi et honeſte vivendi finem faciamus: niſi velimus in exiguo quod ſupereſt vitæ ſpatio oſtendere, longam, quam exegimus, ætatem a nobis fuiſſe nulla præclara in re conſumtam. Non recte is, qui Dionyſio dixit, *tyrannidem pulchrum eſſe ſepulchrum*: ſed hæc illi tanto perfectiorem paravit miſeriam: et Diogenes melius, qui cum poſtea temporis filium ejus Corinthi videret privatum de tyranno factum: *Quam indig-*

, Διονύσιε, σεαυτοῦ περιάπτεις· οὐ γὰρ ἐνταῦθά σε μεθ' ῶν ἔδει ζῆν ἐλευθέρως καὶ ἀδεῶς, ἀλλ' ἐκεῖ τοῖς ραννείοις ἐγκατῳκοδομημένον, ὥσπερ ὁ πατὴρ, ἄχρι ως ἐγκαταβιῶσαι." Πολιτεία δὲ δημοκρατικὴ καὶ ος ἀνδρὸς εἰθισμένου παρέχειν αὐτὸν οὐχ ἧττον ἀρχό- ὠφελίμως ἢ ἄρχοντα, καλὸν ἐντάφιον, ὡς ἀληθῶς ι τοῦ βίου δόξαν τῷ θανάτῳ περιτίθησι· τοῦτο γὰρ

Ἔσχατον δύεται κατὰ γᾶς,

ισι Σιμωνίδης, πλὴν ὧν προαποθνήσκει τὸ φιλάν- ον καὶ φιλόκαλον, καὶ προαπαυδᾷ τῆς τῶν ἀναγκαίων μίας ὁ τῶν καλῶν ζῆλος, ὡς τὰ πρακτικὰ μέρη ια τῆς ψυχῆς ἐξιτηλότερα τῶν παθητικῶν καὶ σω- ῶν ἐχούσης· ὅπερ οὐδὲ λέγειν καλὸν, οὐδὲ ἀποδέ- ι τῶν λεγόντων, ὡς κερδαίνοντες μόνον οὐ κοπιῶμεν· καὶ τὸ τοῦ Θουκυδίδου παράγειν ἐπὶ τὸ βέλτιον, μὴ ότιμον ἀγήρω μόνον ἡγουμένους, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ

λὴν ὧν—ἐχούσης· ὅπερ] Oratio turbata vitio librariorum: neque in codicibus quid melius nec apud Stob. p. 303. qui in compendium redegit. Ut nunc est, legam in fine ἐχούσαις. Διόπερ—.

iebat, *teipso vitam agis: im hic te libere ac tuto conveniebat, sed in parci tyrannicæ inclusum o patris tui consenescere.* publica popularis ac le- viro, qui ita eam gerit, n minus pareat utiliter imperet, pulchrum re rnamentum gloriam vi- partam morti ac funeri Ea enim, ut Simoni- it, *ultima subit terræ*: qui sunt quorum ante emoritur humanitatis honestatisque studium, priusque elanguescit pulchri æmulatio, quam necessariarum rerum appetitio: quorum animi facultatem ad agendum destinatam ac divinam corporea et affectibus obnoxia habent imbecilliorem. Neque vero nobis audiendi sunt, qui omnibus aliis rebus, *solo lucro faciendo nos non defatigari*, aiunt: sed et Thucydidis sententia in meliorem partem accipienda est: itaque statuendum, non modo *honoris stu-*

κοινωνικὸν καὶ πολιτικόν· ὃ καὶ μύρμηξιν ἄχρι τέλους παραμένει καὶ μελίτταις· οὐδεὶς γὰρ οἶδεν ὑπὸ γήρως κηφῆνα γενομένην μέλιτταν, ὥσπερ ἔνιοι τοὺς πολιτικοὺς ἀξιοῦσιν, ὅταν παρακμάσωσιν, οἴκοι σιτουμένους καθῆσθαι καὶ ἀποκεῖσθαι, καθάπερ ἰῷ σίδηρον, ὑπ' ἀργίας τὴν πρακτικὴν ἀρετὴν σβεννυμένην περιορῶντας. Ὁ γὰρ Κάτων ἔλεγεν, Ὅτι πολλὰς ἰδίας ἔχοντι τῷ γήρᾳ κῆρας οὐ δεῖ τὴν ἀπὸ τῆς κακίας ἑκόντας ἐπάγειν αἰσχύνην. Πολλῶν δὲ κακιῶν οὐδεμιᾶς ἧττον ἀπραξία καὶ δειλία καὶ μαλακία καταισχύνουσιν ἄνδρα πρεσβύτην, ἐκ πολιτικῶν ἀρχείων καταδυόμενον εἰς οἰκουρίαν γυναικῶν, ἢ κατ' ἀγρὸν ἐφορῶντα καλαμητρίας καὶ θεριστάς.

Ὁ δ' Οἰδίπους ποῦ καὶ τὰ κλεῖν' αἰνίγματα;

Τὸ μὲν γὰρ ἐν γήρᾳ πολιτείας ἄρχεσθαι, καὶ μὴ πρότερον, (ὥσπερ Ἐπιμενίδην λέγουσι κατακοιμηθέντα κα-

F. 4. οἶδεν] Rectius sit, εἶδεν cum Reisk.

dium non consenescere, sed multo minus communitatis atque reipublicæ, quod apes etiam et formicæ conservant usque ad finem. Nemo enim unquam vidit apem senectute in fucum degenerasse: quod a civilibus quidam viris exigunt, ut vigore ætatis prælapso domi desideant, cibumque conquirant et reponant, otioque patiantur virtutem agendi, tanquam rubigine ferrum, absumi. Cato quidem dicebat, *Senectutis, quæ ex sese multa haberet incommoda, non debere turpitudinem vitiis superaddi.* Atqui cum multa sint vitia, nullo minus est otium, ignavia, et mollities, quæ viro seni dedecus afferunt, e curia se in muliebrem domus curationem includenti, aut in agro messores et lectrices stipularum inspicienti:

Ast Oedipus ubi, nobiliaque ænigmata?

Etenim qui in senectute ad rempublicam se conferat, nunquam ante in ea versatus, (sicut Epimenidem dicunt, cum

ἐξέγρεσθαι γέροντα μετὰ πεντήκοντα ἔτη,) οὔτ' ο μακρὰν καὶ συμβεβηκυῖαν ἡσυχίαν ἀποθέμενον, εῖν ἑαυτὸν εἰς ἀγῶνας καὶ ἀσχολίας, ἀήθη καὶ ἀγύμ-ὄντα, καὶ μήτε πράγμασιν ἐνωμιληκότα πολιτι-μήτε ἀνθρώποις, ἴσως ἂν αἰτιωμένῳ τινὶ παράσχοι ; Πυθίας εἰπεῖν, " Ὀψέ μ' ἦλθες," ἀρχὴν καὶ ηγίαν διζήμενος, καὶ παρ' ὥραν στρατηγίου κόπτεις ὥσπερ τις ἀτεχνότερος ὢν νύκτωρ ἐπὶ κῶμος ἀφιγ-ἢ ξένος, οὐ τόπον οὐδὲ χώραν, ἀλλὰ βίον, οὗ μὴ ρασαι, μεταλλάττων. Τὸ γάρ,

——Πόλις ἄνδρα διδάσκει,

ιμωνίδην, ἀληθές ἐστιν ἐπὶ τῶν ἔτι χρόνον ἐχόντων ιδαχθῆναι καὶ μεταμαθεῖν μάθημα, διὰ πολλῶν καὶ πραγμάτων μόλις ἐκπονούμενον, ἄνπερ ἐν φύσεως ἐπιλάβηται καὶ πόνον ἐνεγκεῖν καὶ δυσημε-

τ' ἂν—συμβεβηκυῖαν] Prius delendum cum Mez. ut ortum ex ὄντα, quod refertur ad antecedens ὥσπερ. Alterum mutem in συντετηκυῖαν. Reisk. συμβεβιωκυῖαν.

χνότερος ὢν] Forte, ἀγροικότερος ὢν, vel ἀτεχνῶς γέρων.

ns obdormivisset, post iginta annos evigilasse em) et tam longinquo ue aucto otio relicto, mina se et occupatio-jiciat insuetum atque itatum, et neque in re-ibus, neque inter ho-versatum, reprehensu-uis Pythiæ illud obji-sit, *Sero ad me venisti*, atum et populi guber-m quærens: intem-pulsas prætorii ja-nuam, velut inscitior aliquis noctu per comessationem ac-cedens aut hospes, non locum aut regionem mutare, sed vi-tam cujus es imperitus, inire cupiens. Quod enim Simo-nides dixit, *Civitas virum do-cet*, verum est de his, quibus adhuc tempus est dediscendi sua, et addiscendi scientiam, quæ multis certaminibus at-que rebus ægre elaboratur, ubi tempestive ingenium ap-prehendit, quod labores diffi-

ῥίαν εὐκόλως διαμενούσης. Ταῦτα δόξει τις μὴ κακῶς λέγεσθαι πρὸς τὸν ἀρχόμενον ἐν γήρᾳ πολιτείας.

β΄. Καίτοι τοὐναντίον ὁρῶμεν ὑπὸ τῶν νοῦν ἐχόντων τὰ μειράκια καὶ τοὺς νέους ἀποτρεπομένους τοῦ τὰ κοινὰ πράττειν· καὶ μαρτυροῦσιν οἱ νόμοι διὰ τοῦ κήρυκος ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, οὐκ Ἀλκιβιάδας οὐδὲ Πυθέας ἀνιστάντες ἐπὶ τὸ βῆμα πρώτους, ἀλλὰ τοὺς ὑπὲρ πεντήκοντα ἔτη γεγονότας, λέγειν καὶ συμβουλεύειν παρακαλοῦντες· οὐ γὰρ D τοσοῦτον ἀήθεια τόλμης καὶ τριβῆς ἔνδεια καὶ προτρέπουσιν ἑκάστῳ στρατιωτῶν. Ὁ δὲ Κάτων μετὰ ὀγδοήκοντα ἔτη δίκην ἀπολογούμενος, ἔφη, Χαλεπὸν εἶναι, βεβιωκότα μεθ' ἄλλων, ἐν ἄλλοις ἀπολογεῖσθαι. Καίσαρος δὲ τοῦ καταλύσαντος Ἀντώνιον, οὐ μικρῷ βασιλικώτερα καὶ δημωφελέστερα γενέσθαι πολιτεύματα πρὸς τῇ τελευτῇ πάντες ὁμολογοῦσιν· αὐτὸς δὲ τοὺς νέους ἔθεσι καὶ νόμοις

D. 1. *οὐ γὰρ τοσοῦτον—στρατιωτῶν*] Ita omnes libri, gravi corruptela: cujus nisi vera, probabilis forte hæc sit correctio: *οὐ γὰρ τοσοῦτον ἔνδεια τόλμης, ὅσον ἀήθεια τριβῆς ποιεῖ τροπαίου ἐκστῆναι στρατηγόν.* Xyl. vertens reliquit lacunam, quæ in libris nulla est.

cultatesque facile ferre possit. Hæc videntur non male in eum dici, qui in senectute incipiat rempublicam gerere.

II. Atqui contra videmus a prudentibus adolescentes et juvenes a tractandis publicis negotiis arceri, testanturque hoc leges, ubi præco in concione non Alcibiadas aut Pytheas ad suggestum progredi jubet, sed qui annum ætatis quinquagesimum excesserint, ad dicendum et consulendum exhortatur. Non enim insolentia audaciæ et imperitia et impulsio unicuique militum * * At Cato octogenario major cum diceret caussam, *Difficile*, inquit, *est eum qui cum aliis vixisset, aliorum subire judicia.* Cæsaris vero Augusti actiones sub finem vitæ, nihilo reliquis minus imperatore dignas, aut in publicum utiles fuisse in confesso est: et ipse cum juvenes moribus legibusque austeris corrigeret,

αὐστηρῶς σωφρονίζων, ὡς ἐθορυβήθησαν, Ἀκούσατε, εἶπε,
νέοι γέροντος, οὗ νέου γέροντες ἤκουον. Ἡ δὲ Περικλέους
E πολιτεία τὸ μέγιστον ἐν γήρᾳ κράτος ἔσχεν, ὅτε καὶ τὸν
πόλεμον ἄρασθαι τοὺς Ἀθηναίους ἔπεισε· καὶ προθυμουμένων
οὐ κατὰ καιρὸν μάχεσθαι πρὸς ἑξακισμυρίους ὁπλίτας,
ἐνέστη καὶ διεκώλυσε, μονονοῦ τὰ ὅπλα τοῦ δήμου καὶ τὰς
κλεῖς τῶν πυλῶν ἀποσφραγισάμενος. Ἀλλὰ μὴν ἅ
γε Ξενοφῶν περὶ Ἀγησιλάου γέγραφεν, αὐτοῖς ὀνόμασιν
ἄξιόν ἐστι παραθέσθαι. " Ποίας γὰρ, φησὶ, νεότητος
" οὐ κρεῖττον τὸ ἐκείνου γῆρας ἐφάνη; τίς μὲν γὰρ τοῖς
" ἐχθροῖς ἀκμάζων οὕτως φοβερὸς ἦν ὡς Ἀγησίλαος
" τὸ μήκιστον τοῦ αἰῶνος ἔχων; τίνος δ' ἐκποδὼν
" γενομένου μᾶλλον ἥσθησαν οἱ πολέμιοι ἢ Ἀγησιλάου,
F " καίπερ γηραιοῦ τελευτήσαντος; τίς δὲ συμμάχοις
" θάρσος παρέσχεν ἢ Ἀγησίλαος, καίπερ ἤδη πρὸς τὸ

D. 9. ἐθορυβήθησαν] ἐθορύβησαν B. et T. II. p. 207. E.

E. 10. αἰῶνος] Sic omnes libri et ſcripti et editi. Vulgo, ἀγῶνος a Steph. inductum, habet Anon. et T.

iique tumultuarentur: *Audite*, aiebat, *juvenes ſenem*, *quem ſenes juvenem audiverunt*. Periclis quoque adminiſtratio reipublicæ plurimum in ſenectute virium habuit, cum et bellum ut ſuſciperent perſuaſit Athenienſibus: et cum alieno tempore confligere cum ſexaginta millibus armaturæ gravis militum vellent, obſtitit ac prohibuit, tantum non arma populi et claves portarum ſigillo ſuo muniens. Quæ autem Xenophon de Ageſilao ſcripſit, operæ pretium eſt ipſius verbis referri. *Qua*, inquit, *juventute non fuit præſtantior ejus ſenectus? Quis enim ætate vigens tanto terrori hoſtibus fuit*, *quanto Ageſilaus prope finem vitæ? Quo ſublato magis gaviſi ſunt hoſtes*, *quam Ageſilao*, *quanquam gravis annis deceſſit? Quis ſociis animos addidit*, *niſi Ageſilaus*, *quanquam ei jam mors immineret? Quem juvenem amici*

" τέρμα τοῦ βίου ὤν; τίνα δὲ νέον οἱ φίλοι πλέον ἐπόθησαν
" ἢ Ἀγησίλαον γηραιὸν ἀποθανόντα."

γʹ. Εἶτα ἐκείνους μὲν τηλικαῦτα πράττειν ὁ χρόνος οὐκ ἐκώλυεν, ἡμεῖς δὲ οἱ νῦν τρυφῶντες ἐν πολιτείαις, μὴ τυραννίδα, μὴ πόλεμόν τινα, μὴ πολιορκίαν ἐχούσαις, ἀπολέμους δὲ ἁμίλλας, καὶ φιλοτιμίας νόμῳ τὰ πολλὰ καὶ λόγῳ μετὰ δίκης περαινομένας, ἀποδειλιῶμεν; οὐ μόνον στρατηγῶν τῶν τότε καὶ δημαγωγῶν, ἀλλὰ καὶ ποιητῶν καὶ σοφιστῶν καὶ ὑποκριτῶν ὁμολογοῦντες εἶναι κακίους· εἴ γε Σιμωνίδης μὲν ἐν γήρᾳ χοροῖς ἐνίκα, ὡς τοὐπίγραμμα δηλοῖ τοῖς τελευταίοις ἔπεσιν,

> Ἀμφὶ διδασκαλίῃ δὲ Σιμωνίδῃ ἕσπετο κῦδος
> Ὀγδωκονταέτῃ, παιδὶ Λεωπρέπεος.

Σοφοκλῆς δὲ λέγεται μὲν ὑπὸ τῶν υἱῶν παρανοίας δίκην φεύγων, ἀναγνῶναι τὴν ἐν Οἰδίποδι τῷ ἐπὶ

A. 5. δὲ Σιμωνίδῃ] δὲ additum e Pol. Mez.
A. 7. ὑπὸ τῶν υἱῶν] Sic Coll. Muret. Vulgo, ὑπὸ υἱῶν. Ald. Bas. B. E. ὑπὸ πολλῶν. Xyl. ὑπὸ παίδων.

majore sunt prosecuti desiderio, quam Agesilaum senem mortuum?

III. Ergo illos a tantis rebus gerendis ætas non abstinuit: nos in republica luxuriantes, nullam tyrannidem, nullum bellum, nullam obsidionem sustinentes, certamina duntaxat et contentiones quæ legibus plerumque, orationibus, et judicio finiantur, ob ignaviam subterfugimus? scilicet non prætoribus modo et oratoribus priscis, sed et poetis, et sophistis, et histrionibus fatentes nos esse deteriores. Siquidem senex Simonides choris victoriam reportavit, idque inscriptio testatur his extremis versibus,

> *Octoginta annos Simonidæ jam illi nato*
> *Gloria doctrina est parta Leoprepidæ.*

Sophocles fertur, cum, ut desipiens, esset a filiis in judicium vocatus, recitasse de Œdipo Coloneo chori in scenam progredientis carmen, cujus

Κολωνοῦ πάροδον, ἧς ἐστὶν ἀρχή,

Εὐίππου ξένε τᾶσδε χώρας
Ἵκου τὰ κράτιστα γᾶς ἔπαυλα,
Τὸν ἀργῆτα Κολωνόν,
Ἔνθα λίγεια μινύρεται
Θαμίζουσα μάλιστ' ἀηδὼν
Χλωραῖς ὑπὸ βάσσαις.

B θαυμαστοῦ δὲ τοῦ μέλους φανέντος, ὥσπερ ἐκ θεάτρου, τοῦ δικαστηρίου προπεμφθῆναι μετὰ κρότου καὶ βοῆς τῶν παρόντων. Τουτὶ δὲ ὁμολογουμένως Σοφοκλέους ἐστὶ τὸ ἐπιγραμμάτιον,

ᾨδὴν Ἡροδότῳ τεῦξε Σοφοκλῆς ἐτέων ὢν
Πέντ' ἐπὶ πεντήκοντα.

Φιλήμονα δὲ τὸν κωμικὸν καὶ Ἄλεξιν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἀγωνιζομένους καὶ στεφανουμένους ὁ θάνατος κατέλαβε. Πῶλον δὲ τὸν τραγῳδὸν Ἐρατοσθένης καὶ Φιλόχορος ἱστοροῦσιν ἑβδομήκοντα ἔτη γεγενημένον, ὀκτὼ τραγῳδίας C ἐν τέτταρσιν ἡμέραις διαγωνίσασθαι μικρὸν ἔμπροσθεν τῆς τελευτῆς.

δ'. Ἆρ' οὖν οὐκ αἰσχρόν ἐστι τῶν ἀπὸ σκηνῆς γερόντων τοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος ἀγεννεστέρους ὁρᾶσθαι, καὶ

-sit hoc initium,

Equorum strenuis hujus hospes regionis
Venisti ad optimum agrum,
Albicantem Colonum:
Ubi frequens philomela suave cantillat
virentibus in vallibus.

quod cum perplacuisset, e foro tanquam e theatro cum plausu et clamore eorum qui aderant deductus est. Hanc quidem constat Sophoclis esse inscriptionem,

Carmen hoc Herodoto composuit Sophocles, annos
Undecies natus quinos.—

Philemonem quoque comicum, et Alexidem in scena certantes mors occupavit. Polum tragoedum Eratosthenes et Philochorus scripserunt annos octoginta natum, octo tragoedias quatriduo decertasse paucis ante obitum diebus.

IV. Nonne autem turpe est senibus scenicis concionales senes videri turpiores, et desertores sacrorum: revera

τῶν ἱερῶν ὡς ἀληθῶς ἐξισταμένους ἀγώνων, ἀποτίθεσθαι τὸ πολιτικὸν πρόσωπον, οὐκ οἶδα ὁποῖον ἀντιμεταλαμβάνοντας; Καὶ γὰρ τὸ τῆς γεωργίας ἐκ βασιλικοῦ, ταπεινόν· ὅπου γὰρ ὁ Δημοσθένης φησὶν ἀνάξια πάσχειν τὴν πάραλον ἱερὰν οὖσαν τριήρη, ξύλα καὶ χάρακας καὶ βοσκήματα τῷ Μειδίᾳ παρακομίζουσαν, ἦ που πολιτικὸς ἀνὴρ ἀγωνοθεσίας καὶ Βοιωταρχίας καὶ τὰς ἐν Ἀμφικτύοσι προεδρίας ἀπολιπὼν, εἶτα ὁρώμενος ἐν ἀλφίτων καὶ D στεμφύλων διαμετρήσει, καὶ πόκοις προβάτων, οὐ παντάπασι δόξει τοῦτο δὴ τὸ καλούμενον ἵππου γῆρας ἐπάγεσθαι, μηδενὸς ἀναγκάζοντος; Ἐργασίας γε μὴν βαναύσου καὶ ἀγοραίας ἅπτεσθαι μετὰ πολιτείας, ὅμοιόν ἐστι τῷ γυναικὸς ἐλευθέρας καὶ σώφρονος ἔνδυμα περισπάσαντα καὶ περίζωμα δόντα, συνέχειν ἐπὶ καπηλείου· καὶ γὰρ τῆς πολιτικῆς ἀρετῆς οὕτως ἀπόλλυται τὸ ἀξίωμα καὶ τὸ μέγεθος πρός τινας οἰκονομίας καὶ χρηματισμοὺς

certaminum, depoſita civili perſona, neſcio quam ejus loco induere? Nam de rege agricolam fieri, nimis eſt humile. Quando enim Demoſthenes ait injuriam Paralo navi fieri, quæ ſacra erat triremis, quod ligna, vallos, et pecudes cogeretur Midiæ vehere: nonne vir civilis poſt præmiorum in certaminibus tribuendorum, et Bœotarchiæ, et inter Amphictyones primi in conſeſſu loci obitam functionem, ſi his relictis videatur occupatus farinarum aut fracium dimenſione, vel lanæ ovillæ negotiatione, videbitur plane id quod proverbio jactatur *equi ſenium* ſibi nulla coactus neceſſitate inducere? Atqui illiberale opificium et forum ſectari ab adminiſtratione reipublicæ, non eſt aliud, quam ſi matronæ liberali et pudicæ veſtibus ſuis detractis cincturam coquinariam circumdes, eamque in caupona colloces: eodem quippe modo civilis virtutis majeſtas atque dignitas peſſundatur, ubi ad rei familiaris procurationem, et quæſtum faciendum pertrahitur.

ψύης. Ἂν δὲ, ὅπερ λοιπόν ἐστι, ῥᾳστώνας καὶ ἀπολαύσεις
ἡδυπαθείας καὶ τὰς τρυφὰς ὀνομάζοντες, ἐν ταύταις
ινόμενον ἡσυχῇ παρακαλῶσι γηράσκειν τὸν πολιτικόν,
οἶδα πότερα δυεῖν εἰκόνων αἰσχρῶν πρέπειν δόξει
ον ὁ βίος αὐτοῦ· πότερον ἀφροδίσια ναύταις ἄγουσι,
κ τὸν λοιπὸν ἤδη χρόνον οὐκ ἐν λιμένι τὴν ναῦν
ιν, ἀλλ' ἔτι πλέουσαν ἀπολείπουσιν· ἢ καθάπερ ἔνιοι
Ἡρακλέα παίζοντες οὐκ εὖ γράφουσιν, ἐν Ὀμφάλης
ωτοφόρον ἐνδιδόντα Λυδαῖς θεραπαινίσι ῥιπίζειν καὶ
πλέκειν ἑαυτόν· οὕτως τὸν πολιτικὸν ἐκδύσαντες τὸ
ῆν καὶ κατακλίναντες, εὐωχήσομεν ἀεὶ καταψαλλό-
καὶ καταυλούμενον; οὐδὲ τῇ τοῦ Πομπηίου Μάγνου
διατραπέντες, τῇ πρὸς Λεύκολλον, ἣν εἶπεν, αὐτὸν
εἰς λουτρὰ καὶ δεῖπνα καὶ συνουσίας μεθημερινάς, καὶ
ὴν ἄλλην, καὶ κατασκευὰς οἰκοδομημάτων νεοπρεπεῖς

ν εἶπεν] Forte delendum.
πολλὴν ἄλλην] Ita Xyl. Nec procul abeunt Coll. Muret. Anon. Jun. πολλὴν ἄλλην. Ald. Baſ. B. E. πολλὴν, ἄλλην. Cui corrigendo addiderunt ἡδυπάθειαν. Pol. Schott. Jannot. ut Steph. vulgavit.

d ſi, id quod reſtat, ob-
tiones et ſaginationes iſ-
omine quietis atque fru-
is commodorum velantes,
is paulatim tabeſcentem
neſcere jubent civilem
n, neſcio de duabus tur-
s imaginibus utri ſimilior
tura ejus vita: nautiſne
eris ſacra per omnem vi-
colentibus, et navem non-
portui ſubeuntem, ſed
c in alto vehentem deſe-
bus: an quemadmodum
ulli joci cauſſa Hercu-

lem inepte pingunt apud Omphalem in veſte crocota ſedentem, ſeque ventilandum et comendum ancillis præbentem: ita civilem virum poſito leonis exuvio ad menſam reclinabimus, ut ſemper epuletur, ac tibias barbitaque audiat? Nec pudorem nobis vox iſta Pompeii Magni incutiet? qui a Lucullo ob intempeſtivam tanto natu ambitionem honorum ac magiſtratus gerendi reprehenſus, poſt rem domi militiæque geſ-

μετὰ τὰς στρατείας καὶ πολιτείας ἀφεικότα, τῷ δὲ Πομπηΐῳ φιλαρχίαν ἐγκαλοῦντα καὶ φιλοτιμίαν παρ' ἡλικίαν· ἔφη γὰρ ὁ Πομπήϊος, Ἀωρότερον εἶναι γέροντι τὸ τρυφᾷν ἢ τὸ ἄρχειν· ἐπεὶ δὲ νοσοῦντι συνέταξε κίχλην ὁ ἰατρὸς, ἦν δὲ δυσπόριστον καὶ παρ' ὥραν, ἔφη δέ τις εἶναι παρὰ Λευκόλλῳ πολλὰς τρεφομένας, οὐκ ἔπεμψεν, οὐδὲ ἔλαβεν, εἰπὼν, "Οὐκοῦν, εἰ μὴ Λεύκολλος ἐτρύφα, "Πομπήϊος οὐκ ἂν ἔζησε;"

ε'. Καὶ γὰρ εἰ ζητεῖ πάντως ἡ φύσις τὸ ἡδὺ καὶ τὸ χαίρειν, τὸ μὲν σῶμα τῶν γερόντων ἀπείρηκε πρὸς πάσας πλὴν ὀλίγων τῶν ἀναγκαίων τὰς ἡδονὰς, καὶ οὐχ

Ἡ Ἀφροδίτη τοῖς γέρουσιν ἄχθεται

μόνον, ὡς Εὐριπίδης φησὶν, ἀλλὰ καὶ τὰς περὶ πόσιν καὶ βρῶσιν ἐπιθυμίας ἀπημβλυμμένας τὰ πολλὰ καὶ νωδὰς κατέχοντες μόλις οἷον ἐπιθήγουσι καὶ χαράττουσιν· ἐν δὲ τῇ ψυχῇ παρασκευαστέον ἡδονὰς οὐκ ἀγεννεῖς οὐδὲ ἀνελευθέρους, ὡς Σιμωνίδης ἔλεγε πρὸς τοὺς ἐγκαλοῦντας αὐτῷ

tam balneis, cœnis, ac quotidianis conviviis, otio dissoluto, ac splendidissimis ædificiis dedito, respondit, *Magis esse intempestivum luxuriare senem, quam rempublicam gubernare.* Idem Pompeius, cum ægrotanti sibi medicus turdi esum mandasset, et tunc is per anni tempus haberi vix posset, ac quidam multos turdos apud Lucullum ali significaret; non misit petitum, *Quid*, inquiens *nisi Lucullus luxuriaret, non viveret Pompeius?*

V. Nam ut maxime natura voluptatem et delectationem desideret, tamen senum corpora fere ad omnes voluptates, paucis iisque necessariis exceptis, facta jam sunt inepta. Non modo enim

Ætate provectos aversatur Venus,

ut ait Euripides, sed etiam ciborum ac potus suavitas iis hebes et quasi edentula est, exiguumque sui gustum exhibet. In animo itaque parare sibi voluptates debent, non indignas eas ipsis aut illiberales, ut Simonides, qui eum ob avaritiam culpantibus respon-

ογρίᾳ, Ὅτι τῶν ἄλλων ἀπεστερημένος διὰ τὸ γῆρας ν, ὑπὸ μιᾶς ἔτι γηροβοσκεῖται τῆς ἀπὸ τοῦ κερ-ν. Ἀλλ' ἡ πολιτεία καλλίστας μὲν ἡδονὰς ἔχει καὶ ας, αἷς καὶ τοὺς θεοὺς εἰκός ἐστιν ἢ μόναις ἢ μάλιστα ιν· αὗται δέ εἰσιν, ἃς τὸ εὖ ποιεῖν καὶ καλόν τι ττειν ἀναδίδωσιν. Εἰ γὰρ Νικίας ὁ ζωγράφος οὕτως ε τοῖς τῆς τέχνης ἔργοις, ὥστε τοὺς οἰκέτας ἐρωτᾶν άκις, "Εἰ λέλουται καὶ ἠρίστηκεν" Ἀρχιμήδην δὲ κίδι προσκείμενον ἀποσπῶντες βίᾳ καὶ ἀποδύοντες ον οἱ θεράποντες, ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ σώματος ἀληλιμ-διέγραφε τὰ σχήματα· Κανὸς δὲ ὁ αὐλητής, ὃν ὺ γινώσκεις, ἔλεγεν, "Ἀγνοεῖν τοὺς ἀνθρώπους, ῳ μᾶλλον αὐτὸν αὐλῶν ἢ ἑτέρους εὐφραίνει· λαμ-νειν γὰρ ἂν μισθὸν οὐ διδόναι τοὺς ἀκούειν ἐθέλοντας·" κ ἐπινοοῦμεν ἡλίκας ἡδονὰς αἱ ἀρεταὶ τοῖς χρω-ἀπὸ τῶν καλῶν πράξεων καὶ τῶν κοινωνικῶν ἔργων ιλανθρώπων παρασκευάζουσιν; οὐ κνῶσαι οὐδὲ

per senectutem reliquis um voluptatibus, unica di oblectatione gravem re ætatem. Sed rei-æ administratio pulmas habet maximasque ates, quibus aut solis ræcipuis frui deos proest: eæ autem sunt, bonis actionibus hoque factis proficiscuntur. m Nicias pictor ita artis peribus gavisus est, ut mero e servis quæsi-*Lavine, pransusne sum?* chimedem vi a tabula cui inhærebat avellentes atque vestibus exuentes unxerunt famuli, ille autem in uncto corpore figuras geometricas pinxit: Canus quoque tibicen, quem tu etiam nosti, dicebat, *Nescire, quanto seipsum magis quam alios delectaret canens: alioquin audire volentes mercedem non daturos ipsi, sed exacturos:* non intelligimus quantas virtus honestis et ad societatem humanitatemque facientibus actionibus voluptates ea utentibus conciliet? non titillantes illas aut

θρύπτουσαι, ὥσπερ αἱ εἰς σάρκα λεῖαι καὶ προσηνεῖς γινόμεναι κινήσεις· ἀλλ' αὗται μὲν οἰστρώδεις καὶ ἀβέβαιοι D καὶ μεμιγμένον σφυγμῷ τὸ γαργαλίζον ἔχουσιν· αἱ δὲ ἐπὶ τοῖς καλοῖς ἔργοις, οἵων δημιουργὸς ὁ πολιτευόμενος ὀρθῶς ἐστιν, οὐ ταῖς Εὐριπίδου χρυσαῖς πτέρυξιν, ἀλλὰ ταῖς Πλατωνικοῖς ἐκείνοις καὶ οὐρανίοις πτεροῖς ὅμοια τῆς ψυχῆς μέγεθος καὶ φρόνημα μετὰ γήθους λαμβάνουσαν ἀναφέρουσι.

ϛʹ. Ὑπομίμνησκε δὲ σεαυτὸν ὧν πολλάκις ἀκήκοας. Ὁ μὲν γὰρ Ἐπαμεινώνδας ἐρωτηθεὶς τί ἥδιστον αὐτῷ γέγονεν, ἀπεκρίνατο, τὸ τοῦ πατρὸς ἔτι ζῶντος καὶ τῆς μητρὸς νικῆσαι τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην. Ὁ δὲ Σύλλας, ὅτε τῶν ἐμφυλίων πολέμων τὴν Ἰταλίαν καθήρας προσέμιξε τῇ Ῥώμῃ πρῶτον, οὐδὲ μικρὸν ἐν τῇ νυκτὶ κατέδαρθεν, E ὑπὸ γήθους καὶ χαρᾶς μεγάλης, ὥσπερ πνεύματος ἀναφερόμενος τὴν ψυχήν· καὶ ταῦτα περὶ αὐτοῦ γέγραφεν ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν. Ἄκουσμα μὲν γὰρ ἔστω μηδὲν ἥδιον ἐπαίνου, κατὰ τὸν Ξενοφῶντα· θέαμα δὲ καὶ μνημόνευμα καὶ διανόημα τῶν ὄντων οὐδέν ἐστιν ὃ τοσαύτην φέρει

emollientes, ſicut in carne faciunt lenes ac ſuaves motiones, quæ pruritum habent furioſum et inſtabilem ac magna cum exagitatione conjunctum: ſed præclara facta, quorum quaſi opifex eſt qui recte rempublicam tractat, non aureis Euripidis, ſed Platonicis ac divinis alis animum elatione et gaudio præditum evehunt.

VI. In memoriam tibi redige, quæ ſæpe audiviſti. Epaminondas interrogatus, quid ipſi jucundiſſimum accidiſſet, reſpondit, *Quod patre ac matre viventibus Leuctricam victoriam reportaſſet.* Sylla cum liberata civilibus bellis Italia Romam pervenit, prima nocte ne tantillum quidem dormivit, præ lætitia ingentique gaudio, tanquam vento animum incitante, atque hoc ipſe de ſe in commentariis ſcripſit. Eſto enim, ut Xenophon ait, nulla ſuavior auditio laude: ſpectaculum quidem et recordatio atque conſideratio nullius rei

ὅσην πράξεων ἰδίων ἐν ἀρχαῖς καὶ πολιτείαις,
ρ ἐν τόποις λαμπροῖς καὶ δημοσίοις, ἀναθεώρησις.
ἣν ἀλλὰ καὶ χάρις εὐμενὴς ἡ συνομαρτοῦσα τοῖς
, καὶ συναμιλλώμενος ἔπαινος εὐνοίας δικαίας ἡγεμών,
ι φῶς καὶ γάνωμα τῷ χαίροντι τῆς ἀρετῆς προστίθησι·
μὴ περιορᾷν, ὥσπερ ἀθλητικὸν στέφανον, ἐν γήρᾳ
ν γενομένην τὴν δόξαν, ἀλλὰ καινὸν ἀεί τι καὶ προσ-
ν ἐπιφέροντα, τὴν τῶν παλαιῶν χάριν ἐγείρειν, καὶ
ἀμείνω καὶ μόνιμον. Ὥσπερ γὰρ οἱ τεχνῖται οἷς
ιτο φροντίζειν σῶον εἶναι τὸ Δηλιακὸν πλοῖον, ἀντὶ
πονούντων ξύλων ἐμβάλλοντες ἄλλα καὶ συμπηγνύντες,
ἐκ τῶν τότε χρόνων καὶ ἄφθαρτον ἐδόκουν διαφυ-
ιν· οὕτως ἐστὶ καὶ δόξης καὶ φλογὸς οὐ χαλεπὴ σωτηρία
ήρησις, ἀλλὰ μικρῶν ὑπεκκαυμάτων δεομένη, κα-
σβεσθὲν δὲ καὶ καταψυχθὲν οὐδέτερον ἄν τις ἀπραγ-
πάλιν ἐξάψειεν. Ὁ δὲ Λάμπις ὁ ναυκληρικὸς

F. 1. ἡγεμὼν—προστίθησι] Forte, γνωμὼν—προστίθησι.

ſt grata, quam propria-
ıctionum in magiſtratu
ublica tanquam illuſtri-
t publicis locis contem-
. Enimvero gratia be-
, factis teſtimonium per-
s, ac laus cum virtute
ıs, dux et auctor juſtæ
olentiæ, tanquam lumen
orem aliquem gaudio de
e concepto adjiciunt.
e eſt gloria, veluti co-
athletica, negligenda,
ittendumve ut in ſe-
te exareſcat, ſed ſemper
liquid ac recens profe-
n, quo veterum gratia
excitetur, augeatur, ſtabiliatur. Nam prouti Deliacam navem, lignis quæ vitium concepiſſent identidem ſubmotis, aliiſque eorum loco inſertis, crediti ſunt homines ab antiquiſſimo tempore in hanc uſque ætatem pertuliſſe, et quaſi æternitati aſſeruiſſe: ita etiam gloria, ut flamma, non difficulter conſervatur, ſed alimentum ſeu fomitem haud magnum requirit: exſtinctam neutram facile et ſine labore rurſum incenderis atque excitaveris. Lampis navicularius interrogatus, quo modo divi-

ἐρωτηθεὶς πῶς ἐκτήσατο τὸν πλοῦτον, Οὐ χαλεπῶς, ἔφη, τὸν μέγαν, τὸν δὲ βραχὺν ἐπιπόνως καὶ βραδέως· οὕτω τῆς πολιτικῆς δόξης καὶ δυνάμεως ἐν ἀρχῇ τυχεῖν οὐ ῥᾴδιόν ἐστι, τὸ δὲ συναυξῆσαι καὶ διαφυλάξαι μεγάλην ἀπὸ τῶν τυχόντων γενομένην, ἕτοιμον. Οὔτε γὰρ φίλος ὅταν γένηται πολλὰς λειτουργίας ἐπιζητεῖ καὶ μεγάλας, ἵνα
μένῃ φίλος, μικροῖς δὲ σημείοις τὸ ἐνδελεχὲς ἀεὶ διαφυ- B
λάττει τὴν εὔνοιαν· ἥ τε δήμου φιλία καὶ πίστις οὐκ ἀεὶ δεομένη χορηγοῦντος, οὐδὲ προδικοῦντος, οὐδὲ ἄρχοντος, αὐτῇ τῇ προθυμίᾳ συνέχεται, καὶ τῷ μὴ προαπολείποντι μηδὲ ἀπαγορεύοντι τῆς ἐπιμελείας καὶ φροντίδος. Οὐδὲ γὰρ αἱ στρατεῖαι παρατάξεις ἀεὶ καὶ μάχας καὶ πολιορκίας ἔχουσιν, ἀλλὰ καὶ θυσίας ἔστιν ὅτε καὶ συνουσίας διὰ μέσου, καὶ σχολὴν ἄφθονον ἐν παιδιαῖς καὶ φλυαρίαις δέχονται· πόθεν γε δὴ τὴν πολιτείαν φοβητέον, ὡς ἀπαραμύθητον καὶ πο-

A. 8. μεγάλην—ἕτοιμον] Transponendo legendum, μεγάλην γενομένην, ἀπὸ τῶν τυχόντων ἕτοιμον.

B. 2. δεομένη—προδικοῦντος] Vulgo, δεχομένη—προσδικοῦντος. Prius correxi ex Jannot. Anon. Mez. posterius ex Jannot. Anon. T. V. B. libri ante Stephanum nostri, id est, Ald. Baf. Xyl. B. E. habent προσδικοῦντος.

tias consecutus esset, respondit, *Magnas non difficulter, parvas cum ærumna et tarde.* Sic ab initio gloriam in republica et potentiam sibi parare, non est facile: augere partam et amplificatam conservare, quibusvis actionibus in promtu est. Nam neque qui amicus factus est, multa aut magna desiderat ministeria, ut retineatur, sed assiduitas etiam exiguorum signorum benevolentiam conservat: et populi amicitia ac fides non semper requirit sumtus publice facientem, aut defendentem, sed sola magistratum gerentis alacritate retinetur, dum is reipublicæ curam non deserit neque defatigatur. Nam ne bellum quidem semper conflictus, prœlia, et obsidiones habet, sed sacrificia nonnunquam intercedunt, et induciæ, et joci ac ludi. Unde igitur fiat, ut reipublicæ administratio pro tristi et tetrica, la-

νον καὶ βαρεῖαν, ὅπου καὶ θυσίαι καὶ πομπαὶ καὶ νεμήσεις ροὶ καὶ μοῦσα καὶ ἀγλαΐα, καὶ θεοῦ τινος ἀεὶ τιμὴ ὀφρῦς λύουσα παντὸς ἀρχείου καὶ συνεδρίου, πολλασιον τὸ ἐπιτερπὲς καὶ κεχαρισμένον ἀποδίδωσιν;

'. Ὁ τοίνυν μέγιστον κακὸν ἔχουσιν αἱ πολιτεῖαι, όνον, ἥκιστα διερείδεται πρὸς τὸ γῆρας· κύνες γὰρ ΰζουσιν ὃν ἂν μὴ γινώσκωσι, καθ' Ἡράκλειτον· καὶ ; τὸ ἀρχόμενον, ὥσπερ ἐν θύραις τοῦ βήματος, μά- | καὶ πάροδον οὐ διδῶσι· τὸ δὲ σύντροφον καὶ συνήθη οὐκ ἀγρίως οὐδὲ χαλεπῶς, ἀλλὰ πράως ἀνέχεται. τὸν φθόνον ἔνιοι τῷ καπνῷ παρεικάζουσι· πολὺς γὰρ οῖς ἀρχομένοις διὰ τὸ φλέγεσθαι προεκπίπτων, ἐκλάμψωσιν, ἀφανίζεται. Καὶ ταῖς μὲν ἄλλαις οχαῖς προσμάχονται καὶ διαμφισβητοῦσιν ἀρετῆς καὶ καὶ φιλοτιμίας, ὡς ἀφαιροῦντες αὐτῶν ὅσον ἄλλοις

ρὸς τὸ ἀρχόμενον] πρὸς ex Jannot. Anon. Jun. T. V. B. pro vulgato πῶς.

ſa, ac difficili debeat hacum et theatra, et pomet diribitiones, et chori, uſica, et lætitia, ſemper aliquis alicui deo habifrontem exporrigant in et conſeſſibus, multoampliorem moleſtis deionem, et gratiam affe-

I. Jam invidia, quod num habet reipublicæ iſtratio malum, minime es incumbit. *Canes qui-* ut aiebat Heraclitus, *non agnoſcunt, latratu unt obſcuro:* et invidia etiam quodammodo tanquam præ foribus acceſſuro ad ſuggeſtum repugnat, aditumque negat, conſuetam autem et familiarem gloriam non ægre fert, ſed placide tolerat. Ideo invidiam nonnulli fumo comparaverunt, qui cum initio adeuntibus ad rempublicam quaſi incenſis largus efferatur, poſtquam hi effulſere, evaneſcit. Ac reliquis quidem excellentiis, ut virtutis, nobilitatis, ambitionis, ſolent repugnare ac de iis litem movere, quod quantum in his concedimus aliis, tantum nobis videmur

ὑφίεσθαι, τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ χρόνου πρωτεῖον, ὃ καλεῖται κυρίως πρεσβεῖον, ἀζηλοτύπητόν ἐστι καὶ προσκεχαρισμένον· οὐδεμιᾷ γὰρ οὕτω τιμῇ συμβέβηκε τὸν τιμῶντα μᾶλλον ἢ τὸν τιμώμενον κοσμεῖν, ὡς τῇ τοῦ γέροντος. Ἔτι τῇ μὲν ἀπὸ τοῦ πλούτου δύναμιν, ἢ λόγου δεινότητος, ἢ σοφίας, οὐ πάντες αὐτοῖς γενήσεσθαι προσδοκῶσιν· ἐφ' ἣν δὲ προάγει τὸ γῆρας αἰδῶ καὶ δόξαν, οὐδεὶς ἀπελπίζει τῶν πολιτευομένων. Οὐδὲν οὖν διαφέρει κυβερνήτου πρὸς ἐναντίον κῦμα καὶ πνεῦμα πλεύσαντος ἐπισφαλῶς, εὐδίας δὲ καὶ εὐαερίας γενομένης ὁρμίσασθαι ζητοῦντος, ὁ τῷ B φθόνῳ διαναυμαχήσας πολὺν χρόνον, εἶτα παυσαμένου καὶ στρεσθέντος ἀναχωρούμενος ἐκ τῆς πολιτείας, καὶ προϊέμενος ἅμα ταῖς πράξεσι τὰς κοινωνίας καὶ τὰς ἑταιρείας. Ὅσῳ γὰρ χρόνος γέγονε πλείων, καὶ φίλους πλείονας καὶ συναγωνιστὰς πεποίηκεν, οὓς οὔτε συνεξάγειν ἑαυτῷ πάντας ἐνδέχεται καθάπερ διδασκάλῳ χορὸν, οὔτε ἐγκαταλιπεῖν

detrahere. Sed honor senectutis, quod *presbeion* Græci ab ea ætate deflexo verbo dicunt, obtrectationis securus est et conceditur ultro: nullus enim alius honor ita eum qui habet magis quam cui habetur cohonestat, ut qui senibus defertur. Ad hæc, honorem divitiis, eloquentia, aut sapientia partum non quivis se quoque sperat consecuturum: ad quam autem senectus producit reverentiam et gloriam, eam quilibet in republica agentium exspectat. Plane igitur similis est nautæ, qui ubi adverso fluctu et vento periculose navigavit, tranquillitate et bona aëris constitutione oborta navem in stationem velit subducere, qui cum diu adversus invidiam depugnaverit, ea desinente et pacata se e republica recipiat, simulque cum actionibus communitates societatesque deserat. Quanto enim diutius in republica aliquis fuit versatus, tanto plures etiam amicos et conatuum certaminumque socios sibi paraverit, quos neque educere secum omnes ut chorum magister potest, et relin-

ιον· ἀλλ' ὥσπερ τὰ παλαιὰ δένδρα τὴν μακρὰν πολιν οὐ ῥᾴδιόν ἐστιν ἀνασπάσαι, πολύρριζον οὖσαν, καὶ ράγμασιν ἐμπεπλεγμένην ἃ πλείονας παρέχει ταραχὰς καὶ σπαραγμοὺς ἀπερχομένοις ἢ μένουσιν. Εἰ δέ τι εστι φθόνου λείψανον ἢ φιλονεικίας πρὸς τοὺς γέροντας τῶν πολιτικῶν ἀγώνων, κατασβεστέον τοῦτο τῇ δυνάμει λον, ἢ δοτέον τὰ νῶτα, γυμνοὺς καὶ ἀνόπλους ἀπιόντας· ὰρ οὕτως ἀγωνιζομένοις φθονοῦντες, ὡς ἀπειπαμένοις καταφρονήσαντες, ἐπιτίθενται.

η'. Μαρτυρεῖ δὲ καὶ τὸ λεχθὲν ὑπὸ Ἐπαμεινώνδα μεγάλου πρὸς τοὺς Θηβαίους, ὅτε χειμῶνος ὄντος οἱ κάδες παρεκάλουν αὐτοὺς ἐν ταῖς οἰκίαις διαιτᾶσθαι ελθόντας εἰς τὴν πόλιν· οὐ γὰρ εἴασεν, « Ἀλλὰ νῦν μὲν," ἔφη, « θαυμάζουσιν ὑμᾶς καὶ θεῶνται πρὸς τὰ πλα γυμναζομένους καὶ παλαίοντας· ἂν δὲ πρὸς τῷ πυρὶ καθημένους ὁρῶσι τὸν κύαμον κόπτοντας, οὐδὲν αὐτῶν ἡγήσονται διαφέρειν." Οὕτω δὴ σεμνόν ἐστι

re injustum est. Sed sicut stae arbores, ita antiqua ublicae tractatio difficulter li potest, cum multas egedices, sitque negotiis imta, quae abeuntibus quam entibus plus exhibeant arum et occupationum. n si quae omnino reliquiae rsunt invidiae in senes ob ia certamina susceptae: is eae opprimendae poia parta sunt, quam dan tergum, si nudi inermesdiscedamus; non enim certantibus invidi instant, quam ob contemtum insultant animum despondentibus.

VIII. Testatur hoc illud magni Epaminondae ad Thebanos dictum, cum hyeme Arcades ab ipsis peterent, ut urbem ipsorum ingressi in aedibus una habitarent: prohibuit enim ac dixit, *Nunc Arcadibus nos sumus admirationi, cum nos spectant in armis corpora exercentes atque luctantes: si autem videant nos ad ignem desidere et fabas tundere, nihilo ipsis praestantiores nos putabunt.* Ita praeclarum sane est

θέαμα πρεσβύτης λέγων τι καὶ πράττων καὶ τιμώμενος· ὁ δ' ἐν κλίνῃ διημερεύων ἢ καθήμενος ἐν γωνίᾳ στοᾶς φλυαρῶν καὶ ἀπομυττόμενος, εὐκαταφρόνητος. Τοῦτο δὲ ἀμέλει καὶ Ὅμηρος διδάσκει τοὺς ὀρθῶς ἀκούοντας· ὁ μὲν γὰρ Νέστωρ στρατευόμενος ἐν Τροίᾳ, σεμνὸς ἦν καὶ πολυτίμητος· ὁ δὲ Πηλεὺς καὶ ὁ Λαέρτης οἰκουροῦντες ἀπερρίφησαν καὶ κατεφρονήθησαν. Οὐδὲ γὰρ ἡ τοῦ φρονεῖν ἕξις ὁμοίως παραμένει τοῖς μεθεῖσιν αὑτοὺς, ἀλλ' ὑπ' ἀργίας ἐξανιεμένη καὶ ἀναλυομένη κατὰ μικρὸν, ἀεί τινος ποθεῖ φροντίδος μελέτην, τὸ λογιστικὸν καὶ πρακτικὸν ἐγειρούσης καὶ διακαθαιρούσης.

Λάμπει γὰρ ἐν χρείαισιν ὥσπερ εὐπρεπὴς
Χαλκός——

οὐ γὰρ τόσον σώματος ἀσθένεια κακὸν πρόσεστι ταῖς πολιτείαις τῶν παρ' ἡλικίαν ἐπὶ τὸ βῆμα καὶ τὸ στρατήγιον

C. 1. σώματος ἀσθένεια] Abest ab Ald. Baf. Xyl. B. E. Additur in Pol. Leonic. Schott. Jannot. Anon. unde Steph. habet, fed inepto loco pofuit, inter χαλκὸς et οὐ γάρ. Repofuimus fuo loco, monente etiam Mez.

fpectaculum fenex orans, agens aliquid rei, et honore affectus: qui vero dies ad menfam exigit, aut in angulo porticus defidens nugatur et emungitur, is facile contemnitur. Nimirum autem Homerus hoc quoque docet eos, qui ipfum recte intelligunt. Etenim Neftor in bello verfans Trojano fufpiciebatur, inque fummo erat honore: Peleus autem et Laërtes domi defidentes, abjecti erant ac fpreti. Neque enim habitus prudentiæ qualis fuerat manet in iis, qui fefe otio dederunt: fed ignavia eum paulatim diffipat: cum ad hoc requiratur fubinde cura aliqua et meditatio, quæ ratiocinatricem et actiones gubernantem animi facultatem excitet atque repurget. Etenim ufu ratio fplendefcit, quo pacto

Æs ufibus nitefcit.—

Cæterum imbecillitas corporis non tantum affert incommodi iis, qui confecta jam prope ætate ad tribunal et

όντων, ὅσον ἔχουσιν ἀγαθὸν τὴν εὐλάβειαν καὶ τὴν ιν, καὶ ὃ μὴ φαινόμενον, ἀλλὰ τὰ μὲν ἐσφαλμένα, ὑπὸ δόξης κενῆς προσπίπτειν πρὸς τὰ κοινὰ, ιεφέλκεσθαι τὸν ὄχλον, ὥσπερ θάλατταν ὑπὸ άτων ἐκταραττόμενον, ἀλλὰ πράως κεχρῆσθαι τρίως τοῖς ἐντυγχάνουσιν. Ὅθεν αἱ πόλεις, ὅταν ωσιν ἢ φοβηθῶσι, πρεσβυτέρων ποθοῦσιν ἀρχὴν πων· καὶ πολλάκις ἐξ ἀγροῦ κατάγουσαι γέροντα ιμενον μηδὲ βουλόμενον ἠνάγκασαν, ὥσπερ οἰάκων μενον, εἰς ἀσφαλὲς καταστῆσαι τὰ πράγματα, ιμεναι τε στρατηγοὺς καὶ δημαγωγοὺς βοᾷν μέγα ειν ἀπνευστὶ, καὶ, νὴ Δία, τοῖς πολεμίοις διαβάντας χεσθαι δυναμένους· οἷον οἱ ῥήτορες Ἀθήνησι Τιμοθέῳ ρατει Χάρητα τὸν Θεοχάρους ἐπαποδύοντες ἀκμάζοντα ματι καὶ ῥωμαλέον, ἠξίουν τοιοῦτον εἶναι τὸν τῶν

ὁ μὴ—κενῆς] Corrigo, καὶ τὸ μὴ, τὰ μὲν φλεγόμενον, τὰ δὲ σφαλλόμενον, ὑπὸ δόξης κενῆς—.

um se conferunt, quanlitatis eorum ipsorum atque prudentia secum Usu enim rerum innon vana ambitione , rempublicam capesseque populum vi seipiunt tanquam mare xagitatum: sed placide lerate cum iis agunt, ibus res est. Itaque cicubi aliqua adversitas tus incidit, gubernari is cupiunt: et sæpe ex iem aliquem nihil tale desiderantem invitumque ad clavum reipublicæ pertrahunt, eique reipublicæ constituendæ munus dant, repudiatis prætoribus et oratoribus, qui magnum clamare, et uno spiritu perorare, imo etiam per medios hostes penetrare pulchre pugnando calleant. In locum Timothei et Iphicratis oratores Athenienses Charetem Theocharis filium subornantes, valido et vigenti viribus corpore virum, talem autumabant debere esse ducem A-

θέαμα πρεσβύτης λέγων τι καὶ πράττων καὶ τιμώμενος· ὁ δ' ἐν κλίνῃ διημερεύων ἢ καθήμενος ἐν γωνίᾳ στοᾶς φλυαρῶν καὶ ἀπομυττόμενος, εὐκαταφρόνητος. Τοῦτο δὲ ἀμέλει καὶ Ὅμηρος διδάσκει τοὺς ὀρθῶς ἀκούοντας· ὁ μὲν γὰρ Νέστωρ στρατευόμενος ἐν Τροίᾳ, σεμνὸς ἦν καὶ πολυτίμητος· ὁ δὲ Πηλεὺς καὶ ὁ Λαέρτης οἰκουροῦντες ἀπερρίφησαν καὶ κατεφρονήθησαν. Οὐδὲ γὰρ ἡ τοῦ φρονεῖν ἕξις ὁμοίως παραμένει τοῖς μεθεῖσιν αὐτοὺς, ἀλλ' ὑπ' ἀργίας ἐξανιεμένη καὶ ἀναλυομένη κατὰ μικρὸν, ἀεί τινα ποθεῖ φροντίδος μελέτην, τὸ λογιστικὸν καὶ πρακτικὸν ἐγειρούσης καὶ διακαθαιρούσης.

Λάμπει γὰρ ἐν χρείαισιν ὥσπερ εὐπρεπὴς
Χαλκὸς——

οὐ γὰρ τόσον σώματος ἀσθένεια κακὸν προσεστι ταῖς πολιτείαις τῶν παρ' ἡλικίαν ἐπὶ τὸ βῆμα καὶ τὸ στρατήγιον

C. 1. σώματος ἀσθένεια] Abest ab Ald. Bas. Xyl. B. E. Additur in Pol. Leonic. Schott. Jannot. Anon. unde Steph. habet, sed inepto loco posuit, inter χαλκὸς et οὐ γάρ. Reposuimus suo loco, monente etiam Mez.

spectaculum senex orans, agens aliquid rei, et honore affectus: qui vero dies ad mensam exigit, aut in angulo porticus desidens nugatur et emungitur, is facile contemnitur. Nimirum autem Homerus hoc quoque docet eos, qui ipsum recte intelligunt. Etenim Nestor in bello versans Trojano suspiciebatur, inque summo erat honore: Peleus autem et Laërtes domi desidentes, abjecti erant ac spreti. Neque enim habitus prudentiæ qualis fuerat manet in iis, qui sese otio dederunt: sed ignavia eum paulatim dissipat: cum ad hoc requiratur subinde cura aliqua et meditatio, quæ ratiocinatricem et actiones gubernantem animi facultatem excitet atque repurget. Etenim usu ratio splendescit, quo pacto

Æs usibus nitescit.—

Cæterum imbecillitas corporis non tantum affert incommodi iis, qui confecta jam prope ætate ad tribunal et

όντων, ὅσον ἔχουσιν ἀγαθὸν τὴν εὐλάβειαν καὶ τὴν ιν, καὶ τὸ μὴ φαινόμενον, ἀλλὰ τὰ μὲν ἐσφαλμένα, ὑπὸ δόξης κενῆς προσπίπτειν πρὸς τὰ κοινὰ, ιεφέλκεσθαι τὸν ὄχλον, ὥσπερ θάλατταν ὑπὸ άτων ἐκταραττόμενον, ἀλλὰ πράως κεχρῆσθαι τρίως τοῖς ἐντυγχάνουσιν. Ὅθεν αἱ πόλεις, ὅταν σιν ἢ φοβηθῶσι, πρεσβυτέρων ποθοῦσιν ἀρχὴν των· καὶ πολλάκις ἐξ ἀγροῦ κατάγουσαι γέροντα όμενον μηδὲ βουλόμενον ἠνάγκασαν, ὥσπερ οἰάκων μενον, εἰς ἀσφαλὲς καταστῆσαι τὰ πράγματα, όμεναι τε στρατηγοὺς καὶ δημαγωγοὺς βοᾷν μέγα ειν ἀπνευστὶ, καὶ, νὴ Δία, τοῖς πολεμίοις διαβάντας χεσθαι δυναμένους· οἷον οἱ ῥήτορες Ἀθήνησι Τιμοθέῳ ρατει Χάρητα τὸν Θεοχάρους ἐπαποδύοντες ἀκμάζοντα ματι καὶ ῥωμαλέον, ἠξίουν τοιοῦτον εἶναι τὸν τῶν

ὁ μὴ—κενῆς] Corrigo, καὶ τὸ μὴ, τὰ μὲν φλεγόμενον, τὰ δὲ σφαλλόμενον, ὑπὸ δόξης κενῆς—.

um se conferunt, quanilitatis eorum ipsorum atque prudentia secum Usu enim rerum innon vana ambitione , rempublicam capesieque populum vi seipiunt tanquam mare xagitatum: sed placide lerate cum iis agunt, iibus res est. Itaque ciubi aliqua adversitas tus incidit, gubernari is cupiunt: et sæpe ex iem aliquem nihil tale desiderantem invitumque ad clavum reipublicæ pertrahunt, eique reipublicæ constituendæ munus dant, repudiatis prætoribus et oratoribus, qui magnum clamare, et uno spiritu perorare, imo etiam per medios hostes penetrare pulchre pugnando calleant. In locum Timothei et Iphicratis oratores Athenienses Charetem Theocharis filium subornantes, valido et vigenti viribus corpore virum, talem autumabant debere esse ducem A-

Ἀθηναίων στρατηγόν· ὁ δὲ Τιμόθεος, "Οὐ μὰ τοὺς θεοὺς, "εἶπεν, ἀλλὰ τοιοῦτον μὲν εἶναι τὸν μέλλοντα τοῦ στρα-"τηγοῦ τὰ στρώματα κομίζειν· τὸν δὲ στρατηγὸν ἅμα "πρόσω καὶ ὀπίσω τῶν πραγμάτων ὁρῶντα, καὶ μηδενὶ "πάθει τοὺς περὶ τῶν συμφερόντων λογισμοὺς ἐπιτα-"ραττόμενον." Ὁ γὰρ Σοφοκλῆς, Ἄσμενος, ἔφη, τὰ ἀφροδίσια γεγηρακὼς ἀποπεφευγέναι καθάπερ ἄγριον καὶ λυττῶντα δεσπότην· ἐν δὲ ταῖς πολιτείαις οὐχ ἕνα δεῖ δεσπότην ἔρωτα παίδων ἢ γυναικῶν ἀποφεύγειν, ἀλλὰ πολλοὺς μανικωτέρους τούτου, φιλονεικίαν, φιλοδοξίαν, τὴν τοῦ πρῶτον εἶναι καὶ μέγιστον ἐπιθυμίαν, γονιμώτατον φθόνου νόσημα καὶ ζηλοτυπίας καὶ διχοστασίας· ὧν τὰ μὲν ἀνίησι καὶ παραμβλύνει, τὰ δὲ ὅλως ἀποσβέννυσι καὶ καταψύχει τὸ γῆρας, οὐ τοσοῦτον τῆς πρακτικῆς ὁρμῆς παραιρούμενον, ὅσον τῶν ἀκράτων καὶ διαπύρων ἀπερύκει παθῶν, ὥστε νήφοντα καὶ καθεστηκότα τὸν λογισμὸν ἐπάγειν ταῖς φροντίσι.

F. 3. ἀπερύκει] Forte, ἀπαρύτει.

theniensium. Ibi Timotheus, *Non mehercle*, inquit, *ducem talem oportet esse: sed eum, qui ducis stragula sit portaturus: imperatorem autem eum esse necesse est, qui et antegressa et consecutura animo videns, nulla perturbatione sibi rationes eorum quae sint in rem futura excuti sinat.* Sophocles quidem dixit, lubenter se a re Venerea profugisse tanquam a fero et rabioso domino. At in republica non unus tantum dominus fugiendus est amor mulierum aut puerorum, sed hoc multo insaniores, studium contentionis, ambitio, primi loci appetentia, qui morbus invidiae est et obtrectationis ac dissidiorum feracissimus. Horum vitiorum alia senectus retundit atque diminuit, alia omnino abolet atque restinguit: non tantum de incitationibus animi ad agendum detrahens, quantum ab impotentibus ac fervidis revellens motibus, ut sobria ac composita ratione cogitationes possint suscipi.

. Οὐ μὴν ἀλλ' ἔστω καὶ δοκείτω διατρεπτικὸς τῆς ει)
, πρὸς τὸν ἀρχόμενον ἐν πολιτείαις νεανιεύεσθαι λε-
ος, καὶ καθαπτόμενος ἐκ μακρᾶς οἰκουρίας ὥσπερ
ίας, ἐξανισταμένου καὶ κινουμένου γέροντος ἐπὶ στρα-
ν ἢ πραγματείαν,

Μίμν', ὦ ταλαίπωρ', ἀτρέμας σοῖς ἐν δεμνίοις·

τὸν ἐμβεβιωκότα πολιτικαῖς πράξεσι καὶ ἀγῶσ-
ον οὐκ ἐῶν ἐπὶ τὴν δᾷδα καὶ τὴν κορωνίδα τοῦ βίου
ἐλθεῖν, ἀλλ' ἀνακαλούμενος, καὶ κελεύων ὥσπερ ἐκ
μακρᾶς μεταβαλέσθαι, παντάπασιν ἀγνώμων καὶ
ἐκείνῳ προσεοικώς ἐστιν. Ὥσπερ γὰρ ὁ γαμεῖν
σκευαζόμενον γέροντα ἐστεφανωμένον καὶ μυριζόμενον
ρέπων, καὶ λέγων τὰ πρὸς τὸν Φιλοκτήτην,

Τίς δ' ἄν σε νύμφη, τίς δὲ παρθένος νέα
Δέξαιτ' ἄν; εὖγ' οὖν ὡς γαμεῖν ἔχεις τάλας,

ἄτοπος ἐστί· καὶ γὰρ αὐτοὶ πολλὰ τοιαῦτα παί-

αγματείαν] Sic omnes libri, Ald. Baſ. Xyl. B. E. Mez. Vulgo, γραμματείαν, non ineptum, ſed nulla auctoritate.

Veruntamen habeat, ırque habere momen- ęc oratio ad movendum ɔdumque eum, qui jam ns ad rempublicam ſe ị conatu conferre in- nhibeatque a longa rei içæ procuratione veluti ɔ morbo exſurgentem et ad præturam ſe aut ɩtionem efferentem:

ɩuis te in ſtratis placide contine:

dem certe iniqua eſt, ɩe cum illa ſimile habet, um, qui in adminiſtratione reipublicæ ac certaminibus civilibus vitam exegerit, non ſinit ad facem ac coronidem vitæ progredi, ſed revocat, jubetque tanquam e longo itinere alio ſe convertere. Sicut enim qui ſenem nuptias meditantem coronatumque et unctum dehortans, et ea occinens quæ in Philoctetam dicta ſunt,

Quæ te puella, quæ virgo juvencula
Te recipiet? quas nuptias paras miſer?

nihil facit abſurdi: quando ipſi quoque in ſeipſos multa

ζῶσιν εἰς ἑαυτοὺς,

Γαμῶ γέρων, εὖ οἶδα, καὶ τοῖς γείτοσιν·

ὁ δὲ τὸν πάλαι συνοικοῦντα καὶ συμβιοῦντα πολὺν χρόνον ἀμέμπτως, οἰόμενος δεῖν ἀφεῖναι διὰ τὸ γῆρας τὴν γυναῖκα, καὶ ζῆν καθ' ἑαυτὸν, ἢ παλλακίδιον ἀντὶ τῆς γαμετῆς ἐπισπάσασθαι, σκαιότητος ὑπερβολὴν οὐκ ἀπολέλοιπεν· ὅπως ἔχῃ τινὰ λόγον τὸ προσιόντα δήμῳ πρεσβύτην, ἢ Χλίδωνα τὸν γεωργὸν, ἢ Λάμπωνα τὸν ναύκληρον, ἤ τινα τῶν ἐκ τοῦ κήπου φιλοσόφων, νουθετῆσαι καὶ κατασχεῖν ἐπὶ τῆς συνήθους ἀπραγμοσύνης· ὁ δὲ Φωκίωνος, ἢ Κάτωνος, ἢ Περικλέους ἐπιλαβόμενος, καὶ λέγων, Ὦ ξένε Ἀθηναῖε, ἢ Ῥωμαῖε, ἀζαλέῳ γήρᾳ καταντλιδῶν κήδη, χραψάμενος ἀπολείψειν τὴν πολιτείαν, καὶ τὰς περὶ τὸ βῆμα καὶ τὸ στρατήγιον ἀφεὶς διατριβὰς καὶ τὰς φροντίδας, εἰς

B. 10. Λάμπωνα] Præstat Λάμπιν.

C. 2. καταντλιδῶν κήδη] An ἀκανθιδῶν κήδη; Reisk. καταφθίνων ἤδη. Neutrum satis placet.

C. 3. ἀπολείψειν τὴν πολιτείαν] Legendum, ἀπόλειψιν τῇ πολιτείᾳ cum Jun. Mez. Reisk.

ludunt talia,

Duco uxorem, probe scio, vicinis quoque.

qui vero per longum tempus cum uxore vixerit commode, eum jubens, hac dimissa propter senectutem, solum vivere, aut pellice adscita in uxoris locum, nihil is ad extremam perversitatem sibi fecerit reliquum: sic ratione non caret, si quis accedentem ad populi gubernationem senem, aut Chlidonem agricolam, aut Lamponem navicularium, aut aliquem ex horto philosophum, redhibeat inque otio usitato contineat. Phocionem autem vel Periclem vel Catonem ita compellans, Heus hospes Atheniensis aut Romane, arida confecte senectute, missam jam nunc rempublicam fac, ac versari circa tribunal et procurare prætorium desinens rus propera, ibi cum vetula ancilla agriculturæ vacaturus, aut in rei fa-

ἀγρὸν ἐπείγου, σὺν ἀμφιπόλῳ τῇ γεωργίᾳ συνεσόμενος, ἢ πρὸς οἰκονομίᾳ τινὶ καὶ λογισμοῖς διαθησόμενος τὸν λοιπὸν χρόνον, ἄδικα πείθει καὶ ἀχάριστα πράττειν τὸν πολιτικόν.

ι. Τί οὖν; φήσαι τις ἂν, οὐκ ἀκούομεν ἐν κωμῳδίᾳ στρατιώτου λέγοντος,

Λευκή με θρὶξ ἀπόμισθον ἐντεῦθεν ποιεῖ;

πάνυ μὲν οὖν, ὦ ἑταῖρε· τοὺς γὰρ Ἄρεος θεράποντας ἡβᾶν πρέπει καὶ ἀκμάζειν, οἷα δὴ πόλεμον πολέμοιό τε μέρ-
D μερα ἔργα διέποντας, ἐν οἷς τοῦ γέροντος κἂν τὸ κράνος ἀποκρύψῃ τὰς πολιάς, ἀλλά γε λάθρη γυῖα βαρύνεται, καὶ προαπολείπει τῆς προθυμίας ἡ δύναμις· τοὺς δὲ τοῦ Βουλαίου καὶ Ἀγοραίου καὶ Πολιέως Διὸς ὑπηρέτας, οὐ ποδῶν ἔργα καὶ χειρῶν ἀπαιτοῦμεν, ἀλλὰ βουλῆς καὶ προνοίας καὶ λόγου, μὴ ῥαχίαν ποιοῦντος ἐν δήμῳ καὶ ψόφον, ἀλλὰ νοῦν ἔχοντος καὶ φροντίδα πεπνυμένην καὶ ἀσφάλειαν· οἷς ἡ γελωμένη πολιὰ καὶ ῥυτὶς, ἐμπειρίας

C. 5. ἐπείγου] Sic revocavi ex Ald. Baf. Xyl. B. E. Mez. Vulgo, ἐπείγῃ, quod Steph. a Jannot. habuit.

miliaris administratione reliquum vitæ consumturus, is iniqua suadet, et injuria virum civilem afficit.

X. Quid vero? dices, nonne audimus militem in comœdia dicentem?

Albus capillus jam me donavit rude.

Omnino, amice! nam famulos Martis vigere viribus ætateque convenit, utpote qui tractent

Bella manu, bellique opera ardua.—

in quibus ut etiam canos senis galea occultet,

Robore membra tamen paulatim destituuntur,

alacritatemque vires produnt. At a Consiliarii, Forensis, Urbanique Jovis administris, non pedum manuumve opera exigimus, sed consilii, providentiæ, rationis, non tumultum et strepitum in turba excitantis, sed prudenter ac tuto consulentis: unde elucescat canities et ruga rideri solita, testis peritiæ, auxiliatricem ad

μάρτυς ἐπιφαίνεται, καὶ πειθοῦς συνεργὸν αὐτοῦ καὶ δόξαν ἤθους περιτίθησι. Πειθαρχικὸν γὰρ ἡ νεότης, ἡγεμονικὸν δὲ τὸ γῆρας, καὶ μάλιστα σώζεται πόλις,

> Ἔνθα βουλαὶ γερόντων, καὶ νέων ἀνδρῶν ἀριστεύουσιν αἰχμαί·

καὶ τὸ,

> Βουλὴν δὲ πρῶτον μεγαθύμων ἷζε γερόντων
> Νεστορέῃ παρὰ νηΐ,

θαυμαστῶς ἐπαινεῖται. Διὸ τὴν μὲν ἐν Λακεδαίμονι παραζευχθεῖσαν ἀριστοκρατίαν τοῖς βασιλεῦσιν ὁ Πύθιος ΠΡΕΣΒΥΓΕΝΕΑΣ, ὁ δὲ Λυκοῦργος ἄντικρυς ΓΕΡΟΥΣΙΑΝ ὠνόμασεν· ἡ δὲ Ῥωμαίων σύγκλητος ἄχρι νῦν γερουσία καλεῖται· καὶ καθάπερ ὁ νόμος τὸ διάδημα καὶ τὸν στέφανον, οὕτω τὴν πολιὰν ἡ φύσις ἔντιμον ἡγεμονικοῦ σύμβολον ἀξιώματος ἐπιτίθησι· καὶ τὸ ΓΕΡΑΣ, οἶμαι, καὶ τὸ ΓΕΡΑΙΡΕΙΝ ὄνομα, σεμνὸν ἀπὸ τῶν γερόντων γενόμενον διαμένει, οὐχ ὅτι θερμολουτοῦσι καὶ καθεύδουσι μαλακώ-

D. 9. καὶ δόξαν] καὶ delendum cum Mez.

persuadendum afferens, ingenii existimationem et morum. Nam ad parendum juvenilis, ad imperandum senilis ætas accommodata est: ac maxime salva est civitas, ubi *consilia senum, et juvenum arma obtinent:* laudaturque majorem in modum isthuc:

> *Primum ætate graves, et forti pectore claros*
> *Nestoream ad navem conductos dicere jussit,*
> *Consiliumque dare.*—

atque ideo optimatum magistratum Spartanæ civitatis regibus adjunctum Apollo *presbygeneas*, id est, magno natu præditos, Lycurgus diserte *Gerontes*, id est senes, nominavit. Et Romanorum Senatus in hunc usque diem a senio nomen gerit: atque ut lex coronam ac diadema, ita canos natura venerabile dignitatis et principatus signum fecit. Et *geras*, quod eximium honorem, ac *gerærein*, quod venerari significat, a senectute ejusque præstantia Græcis retinentur: quæ sane non in eo consistit, quod calida lavantur, et mollius dor-

ον, ἀλλ' ὡς βασιλικὴν ἐχόντων τάξιν ἐν ταῖς πόλεσι
ι τὸ φρόνιμον, ὡς καθάπερ ὀψιμάθου φυτοῦ τὸ οἰκεῖον
ᾳθὸν καὶ τέλειον ἐν γήρᾳ μόλις ἡ φύσις ἀποδίδωσι.
ι γοῦν βασιλέα τῶν βασιλέων εὐχόμενον τοῖς θεοῖς,

Τοιοῦτοι δέκα μοι συμφράδμονες εἶεν Ἀχαιῶν,

: ἦν ὁ Νέστωρ, οὐδεὶς ἐμέμψατο τῶν ἀρηίων καὶ μένεα
ἐόντων Ἀχαιῶν, ἀλλὰ συνεχώρουν ἅπαντες, οὐκ ἐν
λιτείᾳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν πολέμῳ μεγάλην ἔχειν
ὴν τὸ γῆρας.

Σοφὸν γὰρ ἓν βούλευμα τὰς πολλὰς χέρας
Νικᾷ,

μία γνώμη λόγον ἔχουσα καὶ πειθώ, τὰ κάλλιστα
μέγιστα διαπράττεται τῶν κοινῶν.
ια'. Ἀλλὰ μὴν ἥ τε βασιλεία τελειοτάτη πασῶν
ι καὶ μεγίστη τῶν πολιτειῶν πλείστας φροντίδας ἔχει
πόνους καὶ ἀσχολίας· τὸν γοῦν Σέλευκον ἑκάστοτε λέγειν
ουσιν, Εἰ γνοῖεν οἱ πολλοὶ τὸ γράφειν μόνον ἐπιστολὰς

unt: sed quod ob pruden-
a in civitatibus regio sunt
honore, quae instar sero
ctum reddentis plantae su-
et perfectum bonum in
ectute demum, ita natura
parante, profert. Certe
em illum regum a diis hoc
ntem,

consultores mihi sint bis quinque
Pelasgi,
les consilio, qualis Nelida senex est!

io de bellicosis istis, et ro-
spirantibus Achivis repre-
dit, sed concesserunt hoc
versi, non in pace modo,
in bello etiam magnum
esse senectutis momentum.

Sapiens enim consilium plurimas manus
Superat vel unum:—

et unica sententia ad persuadendum apta atque ratione nitens, pulcherrima ac summa reipublicae negotia potest conficere.

XI. Enimvero regium imperium, quae est perfectissima et amplissima reipublicae forma, plurimis curis, laboribus, occupationibus distinetur. Seleucum quidem perhibent identidem dixisse, *si plerique hoc saltem scirent, quantum haberet molestiae, tot scribere et*

τοσαύτας καὶ ἀναγινώσκειν ὅσον ἐργῶδές ἐστιν, ἐρριμμένον οὐκ ἂν ἑλέσθαι διάδημα· τὸν δὲ Φίλιππον ἐν καλῷ B χωρίῳ μέλλοντα καταστρατοπεδεύειν, ὡς ἤκουσεν ὅτι χόρτος οὐκ ἔστι τοῖς ὑποζυγίοις, Ὦ Ἡράκλεις, εἶπεν, οἷος ἡμῶν ὁ βίος, εἰ καὶ πρὸς τὴν τῶν ὄνων χρείαν ὀφείλομεν ζῆν. Ὥρα τοίνυν καὶ βασιλεῖ παραινεῖν πρεσβύτῃ γενομένῳ, τὸ μὲν διάδημα καταθέσθαι καὶ τὴν πορφύραν, ἱμάτιον δὲ ἀναλαβόντα καὶ καμπύλην ἐν ἀγρῷ διατρίβειν, μὴ δοκῇ περίεργα καὶ ἄωρα πράττειν ἐν πολιαῖς βασιλεύων. Εἰ δ' οὐκ ἄξιον ταῦτα λέγειν περὶ Ἀγησιλάου καὶ Νουμᾶ καὶ Δαρείου, μηδὲ τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῆς Σόλωνα, C μηδὲ τῆς συγκλήτου Κάτωνα διὰ τὸ γῆρας ἐξάγωμεν, οὐκοῦν μηδὲ Περικλεῖ συμβουλεύωμεν ἐγκαταλιπεῖν τὴν δημοκρατίαν· οὐδὲ γὰρ ἄλλως λόγον ἔχει νέον ὄντα κατασκιρτῆσαι τοῦ βήματος, εἶτα ἐκχέαντα τὰς μανικὰς ἐκείνας φιλοτιμίας καὶ ὁρμὰς εἰς τὸ δημόσιον, ὅταν ἡ τὸ

B. 1. ἂν ἑλέσθαι] Forte, ἀνελέσθαι. Modo pro ὅσον dedi ὡς ex E. B. T. V. B. Mer.
B. 3. εἶπεν] Immo, εἰπεῖν.

legere epistolas, abjectum diadema non esse accepturos. Et Philippum, cum castra opportuno positurus loco audivisset pabulum ibi jumentis defuturum: *Qualis, dii boni, vita nostra est, qui cogimur eam vel asinorum commoditatibus adaptare!* Tempus ergo est, ut regi quoque grandævo suadeamus, ut deposito diademate ac purpura, tunicam pedumque sumat, et ruri degat, ne canus regnans res supervacaneas et intempestivas videatur agere. Quod si hoc indignum est, Agesilaum, Numam, aut Darium juberi: ex Areopagitico concilio Solonem, e Senatu Catonem itidem non expellemus: neque Pericli suadebimus, ut popularem reipublicæ formam deserat. Nam alias quoque absurdum est, ut qui juvenis ad tribunal per lasciviam prosiluerit, is postquam furiosas suas ambitiones atque impetus in publicum profuderit, ubi ætas peritiam ac prudentiam attu-

φρονεῖν ἐπιφέρουσα δι᾽ ἐμπειρίαν ἡλικία παραγένηται, προέσθαι καὶ καταλιπεῖν ὥσπερ γυναῖκα τὴν πολιτείαν καταχρησάμενον.

ιβʹ. Ἡ μὲν γὰρ Αἰσώπειος ἀλώπηξ τὸν ἐχῖνον οὐκ εἴα τοὺς κρότωνας αὐτῆς ἀφαιρεῖν βουλόμενον· Ἂν γὰρ
D τούτους, ἔφη, μεστοὺς ἀπαλλάξῃς, ἕτεροι προσίασι πεινῶντες· τὴν δὲ πολιτείαν ἀεὶ τοὺς γέροντας ἀποβάλλουσαν, ἀναπίμπλασθαι νέων ἀνάγκη διψώντων δόξης καὶ δυνάμεως, νοῦν δὲ πολιτικὸν οὐκ ἐχόντων· πόθεν γάρ, εἰ μηδενὸς ἔσονται μαθηταὶ μηδὲ θεαταὶ πολιτευομένου γέροντος; Ἢ πλοίων μὲν ἄρχοντας οὐ ποιεῖ γράμματα κυβερνητικά, μὴ πολλάκις γενομένους ἐν πρύμνῃ θεατὰς τῶν πρὸς κῦμα καὶ πνεῦμα καὶ νύκτα χειμερίων ἀγώνων,

Ὅτε Τυνδαριδᾶν ἀδελφῶν ἄλιον ναύταν πόθος βάλλει·

πόλιν δὲ μεταχειρίσασθαι καὶ πεῖσαι δῆμον ἢ βουλὴν
E δύναιτ᾽ ἂν ὀρθῶς νέος ἀναγνοὺς βίβλον, ἢ σχολὴν περὶ πολιτείας ἐν Λυκείῳ γραψάμενος, ἂν μὴ παρ᾽ ἡνίαν

lit, rempublicam omittat atque destituat, quasi mulierculam qua ad suam libidinem explendam fuerit abusus.

XII. Æsopi illa vulpecula a ricinis infestata, abigere eos volentem echinum non sinebat, dicens, *His qui jam essent saturi remotis, alios esurientes successuros.* Ita rempublicam quoque, quæ subinde senes dimittat, necesse est occupari a juvenibus gloriæ et potentiæ cupidis, prudentiæque civilis imperitis: unde enim paraverint, qui nullius senis rempublicam gerentis discipuli ac spectatores fuerint? Nisi forte navis rectorem de arte gubernandi scriptus liber facere non potest eum, qui non sæpe in puppi spectaverit certamina adversus tempestatem, fluctus, et ventos, ac noctem,

Quando in profundo Tyndaridas mari Votis nauta vocat.—

civitatem autem regere, populumque aut senatum suadendo ducere poterit juvenis, lecto libro aut schola in Lyceo de republica scripta, qui non sæpenumero fræna moderanti-

καὶ παρ' οἴακα πολλάκις στὰς, δημαγωγῶν καὶ στρατηγῶν ἀγωνιζομένων ἐμπειρίαις ἅμα καὶ τύχαις συναποκλίνων ἐπ' ἀμφότερα, μετὰ κινδύνων καὶ πραγμάτων λάβῃ τὴν μάθησιν; Οὐκ ἔστιν εἰπεῖν. Ἀλλ' εἰ διὰ μηδὲν ἄλλο τῷ γέροντι, παιδείας ἕνεκα τῶν νέων καὶ διδασκαλίας πολιτευτέον ἐστίν. Ὡς γὰρ οἱ γράμματα καὶ μουσικὴν διδάσκοντες, αὐτοὶ προαναχρούονται καὶ προαναγινώσκουσιν, ὑφηγούμενοι τοῖς μανθάνουσιν· οὕτως ὁ πολιτικὸς, οὐ λέγων μόνον οὐδὲ ὑπαγορεύων ἔξωθεν, ἀλλὰ πράττων τὰ κοινὰ καὶ διοικῶν, ἐπευθύνει τὸν νέον, ἔργοις ἅμα καὶ λόγοις πλαττόμενον ἐμψύχως καὶ κατασχηματιζόμενον. Ὁ γὰρ τοῦτον ἀσκηθεὶς τὸν τρόπον, οὐκ ἐν παλαίστραις καὶ κηρώμασιν ἀκινδύνως εὐρύθμων σοφιστῶν, ἀλλ' ὡς ἀληθῶς ἐν Ὀλυμπιακοῖς καὶ Πυθικοῖς ἀγῶσιν,

Ἄθηλος ἵππῳ πῶλος ὡς ἅμα τρέχει,

κατὰ Σιμωνίδην· ὡς Ἀριστείδης Κλεισθένει, καὶ Κίμων

V. 3. ἐμψύχως—ἀκινδύνως] Rectius legas cum Mez. ἐμψύχοις—ἀκινδύνοις.

bus clavumque tenentibus adstiterit oratoribus atque ducibus peritia simul fortunaque certantibus adjutrice, et cum iis in utramque partem inclinando non sine periculis et negotiis gerere didicerit rempublicam? Nequaquam hoc concessero. Imo si nulla alia seni sit caussa, docendorum formandorumque juvenum caussa gerere rempublicam debet. Sicut enim qui literas et Musicam docent, ipsi prælegunt ac præeunt canendo discipulis: ita vir civilis non dicens modo dictansve foris, sed agens ac publica administrans juvenem instituit, simul et verbis et factis animum ejus intus formans atque fingens. Et qui hoc modo fuerit exercitatus, non in palæstra aut ceromate umbratico concinnorum sophistarum sine periculo sed in veris et quasi Olympicis ac Pythicis certaminibus

Lactens equum ceu pullus propter cursitat:

ut ait Simonides. Ita sectatus est Clisthenem Aristides, hunc

Ἀριστείδῃ, καὶ Φωκίων Χαβρίᾳ, καὶ Κάτων Μαξίμῳ Φαβίῳ, καὶ Σύλλᾳ Πομπήϊος, καὶ Φιλοποίμενι Πολύβιος· νέοι γὰρ οὗτοι πρεσβυτέροις ἐπιβάλλοντες, εἶτα οἷον παραβλαστάνοντες καὶ συνεξανιστάμενοι ταῖς ἐκείνων πολιτείαις καὶ πράξεσιν, ἐμπειρίαν καὶ συνήθειαν ἐκτῶντο πρὸς τὰ κοινὰ μετὰ δόξης καὶ δυνάμεως.

ιγ'. Ὁ μὲν οὖν Ἀκαδημαϊκὸς Αἰσχίνης, σοφιστῶν τινῶν λεγόντων ὅτι προσποιεῖται γεγονέναι Καρνεάδου, μὴ γεγονὼς μαθητὴς, "Ἀλλὰ τότε γε," εἶπεν, "ἐγὼ Καρνεάδου διήκουον, ὅτε τὴν ῥαχίαν καὶ τὸν ψόφον ἀφεικὼς ὁ λόγος αὐτοῦ διὰ τὸ γῆρας, εἰς τὸ χρήσιμον συνῆκτο καὶ κοινωνικόν." Τῆς δὲ πρεσβυτικῆς πολιτείας οὐ τῷ λόγῳ μόνον ἀλλὰ καὶ ταῖς πράξεσιν ἀπηλλαγμένης πανηγυρισμοῦ καὶ δοξοκοπίας· ὥσπερ τὴν ἶβιν λέγουσιν, ὅταν παλαιὰ γενομένη, τὸ βρομῶδες ἀποπνεύσῃ καὶ θολερὸν, εὐωδέστερον τὸ ἀρωματικὸν ἴσχειν· οὕτως οὐδὲν ἐστὶ δόγμα γεροντικὸν οὐδὲ βούλευμα τεταραγμένον,

Cimon, Chabriam Phocio, Cato Fabium Maximum, Syllam Pompeius, Philopœmenem Polybius: qui cum adoleſcentes ſe ſenibus adjunxiſſent, deinceps tanquam efflorescentes et creſcentes eorum reipublicæ adminiſtratione atque factis, peritiam reipublicæ gerendæ cum gloria et potentia ſibi paraverunt.

XIII. Æſchines Academicus, ſophiſtis quibuſdam dicentibus eum fingere ſe Carneadis fuiſſe, cum non fuerit, diſcipulum, *Ego vero*, inquit, *Carneadem tunc audivi, cum oratio ipſius contentione et ſtrepitu ob ſenectutem omiſſis in utilia et communicationi idonea ſe contraxit.* Senilis autem reipublicæ adminiſtratio quum non verbis duntaxat, ſed ipſis etiam actionibus jam ab ambitione et oſtentatione abſtineat (ſicut Ibin aiunt cum vetus eſt facta, exhalatis viroſis et turbidis partibus odoratiorem habere aromaticam virtutem) nullum jam ſenile decretum, nullum conſilium cum tumultu eſt conjunctum,

ἀλλ' ἐμβριθῆ πάντα καὶ καθεστῶτα. Διὸ καὶ τῶν νέων ἕνεκα δεῖ, καθάπερ εἴρηται, πολιτεύεσθαι τὸν πρεσβύτην, ἵνα, ὃν τρόπον φησὶ Πλάτων ἐπὶ τοῦ μιγνυμένου πρὸς ὕδωρ ἀκράτου, μαινόμενον θεὸν ἑτέρῳ θεῷ νήφοντι σωφρονίζεσθαι κολαζόμενον, οὕτως εὐλάβεια γεροντικὴ κερανυμένη πρὸς ζέουσαν ἐν δήμῳ νεότητα, βακχεύουσαν ὑπὸ δόξης καὶ φιλοτιμίας, ἀφαιρῇ τὸ μανικὸν καὶ λίαν ἄκρατον.

ιδ'. Ἄνευ δὲ τούτων, ἁμαρτάνουσιν οἱ τὸ πλεῦσαι καὶ τὸ στρατεύσασθαι, τοιοῦτον ἡγούμενοι καὶ τὸ πολιτεύσασθαι, πρὸς ἄλλα πραττόμενον, εἶτα καταλῆγον ἐν τῷ τυχεῖν ἐκείνου· λειτουργία γὰρ οὐκ ἔστιν ἡ πολιτεία τὴν χρείαν ἔχουσα πέρας, ἀλλὰ βίος ἡμέρου καὶ πολιτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ζώου, καὶ πεφυκότος ὅσον χρὴ χρόνον πολιτικῶς καὶ φιλοκάλως καὶ φιλανθρώπως ζῆν. Διὸ πολιτεύεσθαι καθῆκόν ἐστιν, οὐ πεπολιτεῦσθαι·

C. 5. οἱ τὸ πλεῦσαι] Jannot. Jun. οἷον τὸ πλεῦσαι. Unde corrigendum, οἱ ἂν τὸ πλεῦσαι.

sed gravia omnia et firma. Quapropter, ut diximus, juvenum gratia senibus est in republica versandum; ut quomodo Plato de vino aqua diluto ait, *insanum deum alio sobrio coërceri atque temperari:* ita cautio senilis cum fervente in populo juvenum ac bacchante gloriæ et honorum studio commixta, insaniam et nimiam vehementiam eorum reprimat.

XIV. Jam præter hæc peccant, qui ut navigandi et militandi, ita etiam rempublicam tractandi finem aliquem statuunt, ad quem ubi perventum sit, actio ipsa desinat, ad aliud relata. Non enim reipublicæ tractatio ministerium est aliquod, cujus terminus et finis sit utilitas: sed vita est mansueti, civilis, et ad societatem facti animalis, quod a natura habet, ut omne tempus vitæ civiliter, honestatisque et humanitatis studiose vivat. Itaque convenit non gessisse, sed gerere rem-

ὥσπερ ἀληθεύειν, οὐκ ἀληθεῦσαι· καὶ δικαιοπραγεῖν, καιοπραγῆσαι· καὶ φιλεῖν, οὐ φιλῆσαι τὴν πατρίδα τοὺς πολίτας. Ἐπὶ ταῦτα γὰρ ἡ φύσις ἄγει, καὶ ας ὑπαγορεύει τὰς φωνὰς τοῖς μὴ διεφθαρμένοις τελέως ἀργίας καὶ μαλακίας,

Πολλοῦ σε θνητοῖς ἄξιον τίκτει πατὴρ,
Καὶ μήτε παυσαίμεσθα δρῶντες εὖ βροτούς.

ιε΄. Οἱ δὲ τὰς ἀρρωστίας περιβαλλόμενοι καὶ τὰς ναμίας, νόσου καὶ πηρώσεως μᾶλλον ἢ γήρως κατηγο- ι· καὶ γὰρ νέοι πολλοὶ, νοσώδεις, καὶ ῥωμαλέοι, γέροντες· δεῖ μὴ τοὺς γέροντας, ἀλλὰ τοὺς ἀδυνάτους ἀποτρέ-, μηδὲ τοὺς νέους παρακαλεῖν, ἀλλὰ τοὺς δυναμένους. γὰρ καὶ Ἀριδαῖος ἦν νέος, γέρων δὲ Ἀντίγονος· ὁ μὲν ἅπασαν ὀλίγου δεῖν κατεκτήσατο τὴν ίαν· ὁ δὲ, ὥσπερ ἐπὶ σκηνῆς δορυφόρημα κωφὸν, ἦν

παυσαίμεσθα] Ita Mez. Vulgo, παυσαίμεθα.
δορυφόρημα—βασιλέως] Sic B. in distinguendis vocibus consentit E. Vulgo, δορυφόρημα, κωφὸν ἦν ὄνομα βασιλείας.

icam: sicut esse, non fu- veracem: colere, non co- justitiam: non amavisse, amare patriam ac cives. enim natura ducit, ac suggerit voces iis, qui plane ignavia mollitieque corrupti:

gno æstimandum te pater mortalibus uit.—

c desinamus benefacere mortalibus.

XV. Qui vero imbecilli- m corporis excusationi tendunt, ii non tam se- nectutem, quam morbum et mutilationem corporis accusant. Quippe multi valetudinarii adolescentes, multi robusti senes inveniuntur; ut par sit a republica non senes, sed viribus destitutos arcere: ad eamque capessendam non juvenes cohortari, sed qui præesse valeant. Etenim adolescens fuit Aridæus, senex Antigonus: et tamen hic universam pæne Asiam subegit, ille velut in scena stipatus mutam regis personam gere-

ὄνομα βασιλέως, καὶ πρόσωπον ὑπὸ τῶν ἀεὶ κρατούντων παροινούμενον. Ὥσπερ οὖν ὁ Πρόδικον τὸν σοφιστὴν ἢ Φιλήταν τὸν ποιητὴν ἀξιῶν πολιτεύεσθαι, νέους μὲν, ἰσχνοὺς δὲ καὶ νοσώδεις, καὶ τὰ πολλὰ κλινοπετεῖς διʼ ἀῤῥωστίαν ὄντας, ἀβέλτερός ἐστιν· οὕτως ὁ κωλύων ἄρχειν καὶ στρατηγεῖν τοιούτους γέροντας οἷος ἦν Φωκίων, οἷος ἦν Μασανάσσης ὁ Λίβυς, οἷος Κάτων ὁ Ῥωμαῖος. Ὁ μὲν γὰρ Φωκίων ὡρμημένων πολεμεῖν ἀκαίρως τῶν Ἀθηναίων, παρήγγειλε τοὺς ἄχρι ἑξήκοντα ἐτῶν ἀκολουθεῖν ὅπλα λαβόντας· ὡς δὲ ἠγανάκτουν, "Οὐδὲν," ἔφη, "δεινόν· "ἐγὼ γὰρ ἔσομαι μεθʼ ὑμῶν ὁ στρατηγὸς ὑπὲρ ὀγδο-"ήκοντα ἔτη γεγονώς." Μασανάσσην δʼ ἱστορεῖ Πολύβιος ἐνενήκοντα μὲν ἐτῶν ἀποθανεῖν, τετραετὲς καταλιπόντα παιδάριον ἐξ αὐτοῦ γεγενημένον, ὀλίγῳ δὲ ἔμπροσθεν τῆς τελευτῆς, μάχῃ νικήσαντα μεγάλῃ Καρχηδονίους, ὀφθῆναι τῇ ὑστεραίᾳ πρὸ τῆς σκηνῆς ῥυπαρὸν ἄρτον ἐσθίοντα, καὶ πρὸς τοὺς θαυμάζοντας εἰπεῖν

bat, semper eorum qui plus valerent expositus ludibriis. Ergo sicut stultus sit, qui Prodicum sophistam, aut Philetam poëtam jubeat rempublicam gubernare, integra quidem ætate, verum graciles et ob infirmitatem valetudinis crebro decumbentes: ita is quoque, qui magistratum bellumve gerere vetet tales senes, quales fuerunt Phocion, Masinissa Afer, Cato Romanus. De his Phocion, cum Athenienses intempestive ad bellum suscipiendum ruerent, ad sexagenarios usque arma capere omnes cives jussit, et se sequi: cumque rem indignam putarent, *Nibil*, inquit, *est injuriæ, cum ego imperator sim vobiscum futurus, octogenario major.* Masinissam vero Polybius scribit e vita discessisse annos natum nonaginta, relicto quem ipse genuerat quatuor annorum filiolo: pauloque ante obitum, cum prœlio vicisset Carthaginienses, postridie conspectum fuisse pane vescentem sordido: idque mirantibus dixisse, Facere

ποιεῖ, *

Λάμπει γὰρ ἐν χρείαισιν ὥσπερ εὐπρεπὴς
Χαλκός· χρόνῳ δ' ἀργῆσαν ἤμυσε στέγος,

Σοφοκλῆς· ὡς δὲ ἡμεῖς φαμὲν, ἐκεῖνο τῆς τὸ γάνωμα, καὶ τὸ φέγγος, ᾧ λογιζόμεθα καὶ μεν καὶ φρονοῦμεν.

Διὸ καὶ τοὺς βασιλεῖς φασὶ γίνεσθαι βελτίονας ἐν έμοις καὶ ταῖς στρατείαις ἢ σχολὴν ἄγοντας. γοῦν τὸν Εὐμένους ἀδελφὸν ὑπὸ ἀργίας μακρᾶς ἐκλυθέντα κομιδῆ, Φιλοποίμην εἷς τῶν ἑταίρων ν ἀτεχνῶς πιαινόμενον· ὥστε καὶ τοὺς Ῥωμαίους ς ἑκάστοτε διαπυνθάνεσθαι παρὰ τῶν ἐξ Ἀσίας , εἰ δύναται παρὰ τῷ Φιλοποίμενι βασιλεύς. ς δὲ Ῥωμαίων οὐ πολλοὺς ἄν τις εὕροι δεινο- ρατηγοὺς, ὅτε τῷ πράττειν τὸ φρονεῖν συνεῖχεν· μεθῆκεν ἑαυτὸν εἰς βίον ἄπρακτον καὶ δίαιταν

ν ποιεῖ, *] Exciderunt reliqua dicti. Nec alibi locus Polybianus egrior exstat.

es velut decorum splendet
:
bitata tempore concidat de-

phocles: quod nos imus de luce et animi, ejusque vi te, memoria, ac

Itaque reges etiam fuisse traduntur in xpeditionibus, quam Attalum sane Eumenis fratrem longo otio et pace dissolutum Philopœmen amicorum unus quasi pascebat, pinguem ignavia redditum: ita ut Romani subinde per jocum quærerent ex his qui ex Asia navigabant, *Rexne apud Philopœmenem aliquid posset.* Inter Romanos non invenies multos Lucullo meliores imperatores, dum is rebus gerendis curam impendit: ubi vero sese in vitam otiosam domi delitescens et curis va-

οἰκουρὸν καὶ ἄφροντιν, ὥσπερ οἱ σπόγγοι ταῖς γαλήναις ἐννεκρωθεὶς καὶ καταμαρανθεὶς, εἶτα Καλλισθένει τινὶ τῶν ἀπελευθέρων βόσκειν καὶ τιθασεύειν παρέχων τὸ γῆρας, ἐδόκει καταφαρμακεύεσθαι φίλτροις ὑπ' αὐτοῦ καὶ γοητεύ- C μασιν· ἄχρις οὗ Μάρκος ὁ ἀδελφὸς, ἀπελάσας τὸν ἄνθρωπον, αὐτὸς ᾠκονόμει καὶ ἐπαιδαγώγει τὸν λοιπὸν αὐτοῦ βίον, οὐ πολὺν γενόμενον. Ἀλλὰ Δαρεῖος ὁ Ξέρξου πατὴρ ἔλεγεν, Αὐτὸς αὑτοῦ περὶ τὰ δεινὰ γίνεσθαι φρονιμώτερος· ὁ δὲ Σκύθης Ἀτέας, Μηδὲν οἴεσθαι τῶν ἱπποκόμων διαφέρειν ἑαυτὸν, ὅτε σχολάζοι· Διονύσιος δὲ ὁ πρεσβύτερος πρὸς τὸν πυθόμενον εἰ σχολάζει, Μηδέποτε, εἶπεν, ἐμοὶ τοῦτο συμβαίη. Τόξον μὲν γὰρ, ὥς φασιν, ἐπιτεινόμενον, ῥήγνυται, ψυχὴ δὲ, ἀνιεμένη. Καὶ γὰρ ἁρμονικοὶ τὸ κατακούειν ἡρμοσμένου, καὶ γεωμέτραι τὸ D ἀναλύειν, καὶ ἀριθμητικοὶ τὴν ἐν τῷ λογίζεσθαι συνέχειαν ἐκλιπόντες, ἅμα ταῖς ἐνεργείαις ἀμαυροῦσι ταῖς ἡλικίαις

D. 3. ταῖς ἡλικίαις] Suspectus vitii locus. An, ἅμα ταῖς ἐνεργείαις ἐκλειπομέναις ἀμαυροῦσι τὰς ἕξεις.

cuus demisit, spongiæ instar, tranquillitate enecatus et contabescens, et Callistheni libertorum uni se alendum, suamque senectutem cicurandam tradens, creditus fuit ab eo veneficiis et amatoriis poculis corruptus: donec Marcus frater, hoc remoto, ipse reliquam fratris vitam, non multam illam, pædagogi in morem curavit. At vero Darius Xerxis pater dicebat, *Se sibi ipsi in rebus arduis prudentia præstare:* et Ateas Scytha, *Se nihilo equisonibus meliorem si otiaretur:* Dionysius major interroganti an esset otiosus, respondit, *Absit ut hoc mihi unquam contingat.* Nimirum arcus, ut fertur, nimium si intendatur, rumpitur: animus laxando perit. Etenim Musici si concentus audiendi, Geometræ demonstrationes resolvendi, Arithmetici ratiocinandi assiduitatem si omittant, una cum exercitationibus etiam ipsos habitus progressu ætatis diminuunt, quanquam

ις, καίπερ οὐ πρακτικὰς ἀλλὰ θεωρητικὰς τέχνες· ἡ δὲ τῆς πολιτικῶν ἕξις, εὐβυλία καὶ φρόνησις ισύνη, πρὸς δὲ τύτοις ἐμπειρία στοχαστικὴ καιρῶν, πειθῦς δημιυργῶν δύναμις ὖσα, ᾗ λέγειν ἀεὶ ράττειν καὶ λογίζεσθαι καὶ δικάζειν συνέχεται· καὶ δή- τύτων ἀποδεῖσα· πεῖόν ἐστι τηλικαύτας ἀρετὰς ύτας ἐκρυείσας τῆς ψυχῆς· καὶ γὰρ τὸ φιλάνθρωπον ῆν ἀπομαραίνεσθαι, καὶ τὸ κοινωνικὸν καὶ τὸ εὐχά- ν ἐδεμίαν εἰκὸς δεῖ τελευτὴν ὐδὲ πέρας.

Εἰ γῦν πατέρα τὸν Τιθωνὸν εἶχες, ἀθάνατον μὲν χρείαν δὲ ἔχοντα διὰ γῆρας ἀεὶ πολλῆς ἐπιμε- οὐκ ἂν οἶμαί σε φυγεῖν ὐδ' ἀπείπασθαι τὸ θε- ιν καὶ προσαγορεύειν καὶ βοηθεῖν ὡς λελειτυργηκότα χρόνον· ἡ δὲ πατρὶς καὶ μητρὶς, ὡς Κρῆτες ;, πρεσβυτέρα καὶ μείζονα δίκαια γονέων ἔχυσα, ρόνιος μέν ἐστιν, ού μὴν ἀγήρως ὐδὲ αὐτάρκης,

agendo, fed in confi- positos. At civilium virorum, confilii fa- prudentia, et juftitia, ritia conjectrix oppor- s eademque orationum onis effectricium fa- femper aliquid loquen- endo, ratiocinando, et ndo continetur: ut in- ı fit facinus, eum hæc ugiendo committere, ut teque virtutes ex ani- luant, fimul etiam hu- tis, focietatis, et bene- é ftudio elanguefcenti- iarum nullus finis, nul- lus terminus debuit effe.

XVII. Quod fi pater tibi effet Tithonus, immortalis quidem, fed qui tamen fe- nectutis cauffa multa identi- dem indigeret curatione: non puto te detrectaturum aut gravate fubiturum effe labo- rem ejus curandi, compel- landi, et adjuvandi, qui tam longo tibi inferviviffet tem- pore. At enim patria, et, Cretenfium more ut loquar, matria, plus in te quam pa- rentes tui jus habet, diuturna quidem, non tamen a fenec- tute immunis aut fibi ipfa fuf-

ἀλλ᾽ ἀεὶ πολυωρίας δεομένη καὶ βοηθείας καὶ φροντίδος, F
ἐπισπᾶται καὶ κατέχει τὸν πολιτικόν,

Εἱανοῦ ἁπτομένη καί τ᾽ ἐσσυμένην κατερύκει.

Καὶ μὴν οἶσθά με τῷ Πυθίῳ λειτουργοῦντα πολλὰς Πυθιάδας· ἀλλ᾽ οὐκ ἂν εἴποις, Ἱκανά σοι, ὦ Πλούταρχε, τέθυται καὶ πεπόμπευται καὶ κεχόρευται, νῦν δὲ ὥρα πρεσβύτερον ὄντα τὸν στέφανον ἀποθέσθαι, καὶ τὸ χρηστήριον ἀπολιπεῖν διὰ τὸ γῆρας. Οὐκοῦν μηδὲ σεαυτὸν οἴου δεῖν τῶν πολιτικῶν ἱερῶν ἔξαρχον ὄντα καὶ προφήτην, ἀφεῖναι τὰς τοῦ Πολιέως καὶ Ἀγοραίου τιμὰς Διός, ἔκπαλαι κατωργιασμένον αὐταῖς.

ιη'. Ἀλλ᾽ ἀφέντες, εἰ βούλει, τὸν ἀποσπῶντα τῆς A πολιτείας λόγον, ἐκεῖνο σκοπῶμεν ἤδη καὶ φιλοσοφῶμεν, ὅπως μηδὲν ἀπρεπές, μηδὲ βαρὺ τῷ γήρᾳ προσάξομεν ἀγώνισμα, πολλὰ μέρη τῆς πολιτείας ἐχούσης ἁρμόδια

F. 3. ἐσσυμένην] ἐσσύμενον E. Pol. Leonic. Schott. Anon. Xyl. T. V. B.

ficiens: itaque semper procurationis et opitulationis indiga ad se trahit et revocat civilem virum,

Injectaque manu vesti tenet ire volentem.

Atqui novisti, me Apollini Pythio multis jam Pythicis solennitatibus operam navasse: neque tamen hoc mihi diceres, *Satis abs te, O Plutarche, sacrificatum est, et pompæ choreæque ductum: jam tempus est ut provectæ ætatis rationem habens coronam deponas, atque oraculum relinquas.* Proinde tu quoque existimare noli tibi sacrorum civilium principi atque interpreti deserendos esse Forensis atque Urbium protectoris Jovis honores, quibus curandis jampridem es consecratus.

XVIII. Sed, si ita videtur, repudiata ea disputatione, quæ a publicis munerum functionibus senem abstrahit, id nunc deliberemus, quo modo nullum indecorum, aut grave senectuti injungamus certamen, cum quidem respublica multas habeat partes senibus con-

σφορα τοῖς τηλικούτοις. Ὥσπερ γὰρ εἰ καθῆκον
ον(τας) διατελεῖν, ἔδει, πολλῶν τόνων καὶ τρόπων
μένων φωνῆς, οὓς ἁρμονίας οἱ μουσικοὶ καλοῦσι, μὴ
ιν ἅμα καὶ σύντονον διώκειν γέροντας γενομένους,
ᾧ τὸ ῥᾴδιον ἔπεστι μετὰ τοῦ πρέποντος ἤθους·
ἐπεὶ τὸ πράττειν καὶ λέγειν μᾶλλον ἀνθρώποις, ἢ
τὸ ᾄδειν μέχρι τελευτῆς κατὰ φύσιν ἐστὶν, οὐκ
τὴν πρᾶξιν ὥσπερ τινὰ λύραν σύντονον, ἀλλ'
ἐπὶ τὰ κοῦφα καὶ μέτρια καὶ προσῳδὰ πρεσ-
πολιτεύματα μεθαρμοττομένους. Οὐδὲ γὰρ τὰ
παντελῶς ἀκίνητα καὶ ἀγύμναστα περιορῶμεν, ὅτι
υάμεθα σκαφείοις μηδὲ ἁλτῆρσι χρῆσθαι, μηδὲ
ν μηδὲ ὁπλομαχεῖν, ὡς καὶ πρότερον, ἀλλ'
καὶ περιπάτοις, ἔνιοι δὲ καὶ σφαίρᾳ προσπαλαίοντες
ς, καὶ διαλεγόμενοι, κινοῦσι τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ θερ-
ῥιπίζουσι· μήτε δὴ τελέως ἐκπαγέντας ἑαυτοὺς καὶ
χθέντας ἀπραξίᾳ περιίδοιμεν, μήτε αὖ πάλιν

s. Nam quemadmo-
decuisset nos ad ex-
usque vitæ diem ca-
m multæ sint vocis
ones, modi multi in
quas Musici vocant
as, oportebat jam æ-
gravescente non acu-
et arduum consectari
sed eum qui decoram
facilitatem: ita cum
naturæ magis con-
m sit, ut ad mortem
gat et dicat, quam o-
canat, non dimittenda
, tanquam lyra acriter
tensa, sed remittenda, et ad faciliora, moderata, senibusque congruentia reipublicæ argumenta accommodanda. Neque enim patimur corpora omni prorsus motu atque exercitatione vacare, propterea, quod non possumus ligonibus aut ponderum librationibus uti, vel discum jacere, et in armis depugnare, ut quondam: sed gestationibus et ambulationibus, nonnulli pilæ lusu, aut disserendo spiritum movemus, caloremque refocillamus. Itaque neque refri-

πᾶσαν ἀρχὴν ἐπαυρόμενοι καὶ παντὸς ἐπιδρατ7όμενοι πολιτεύματος, ἀναγκάζωμεν τὸ γῆρας ἐξελεγχόμενον ἐπὶ τοιαύτας φωνὰς καταφέρεσθαι,

> Ὦ δεξιὰ χεὶρ, ὡς ποθεῖς λαβεῖν δόρυ·
> Ἐν δ' ἀσθενείᾳ τὸν πόθον διώλεσας.

Οὐδὲ γὰρ ἀκμάζων καὶ δυνάμενος ἀνὴρ ἐπαινεῖται, πάντα συλλήβδην ἀναπιθεὶς ἑαυτῷ τὰ κοινὰ πράγματα, καὶ μηδὲν ἑτέρῳ παριέναι βουλόμενος, ὥσπερ οἱ D Στωϊκοὶ τὸν Δία λέγουσιν, εἰς πάντα παρενείρων, καὶ πᾶσι καταμιγνὺς ἑαυτὸν ἀπληστίᾳ δόξης, ἢ φθόνῳ τῶν μεταλαμβανόντων ἁμωσγέπως τιμῆς τινος ἐν τῇ πόλει καὶ δυνάμεως· πρεσβύτῃ δὲ κομιδῇ κἂν τὸ ἄδοξον ἀφέλῃς, ἐπίπονος καὶ ταλαίπωρος ἡ πρὸς πᾶν μὲν ἀεὶ κληρωτήριον ἀπαντῶσα φιλαρχία, παντὶ δὲ ἐφεδρεύουσα δικαστηρίου καιρῷ καὶ συνεδρίου πολυπραγμοσύνη, πᾶσαν δὲ πρεσβείαν καὶ προδικίαν ὑφαρπάζουσα φιλοτιμία. Καὶ

C. 3. ἐπαυρόμενοι] Forte, ἐπαιρόμενοι, ut Xyl.

gerari omnino nos atque congelare sinamus: neque omni magistratu, omni publico negotio capessendo, cogamus senium imbecillitatis convictum in hujusmodi delabi voces,

> *O dextra quam gestis tenere hastam manus!*
> *Sed imbecillitas desiderium opprimit:*

quando ne vigens quidem ætate et viribus probatur vir, qui omnia in universum publica in se recipit munia, et nihil aliis volens relinquere, omnibus se rebus, quod Jovem facere Stoici autumant, ingerens, sive inexsaturabili gloriæ cupiditate actus, sive invidia adversum eos, qui utcunque in civitate in partem gloriæ aut potentiæ venerunt. Atqui seni, ut absit infamia rei, usquequaque laboriosa et misera est ad quævis comitia præsentatio ob principatus appetentiam, et omnibus insidians tribunalium et conciliorum temporibus ambitio curiosa, omnem legationem, omne patrocinium ad se rapiens

ἴδα πράτλειν κὴ μετ᾽ εὐνοίας, βαρὺ παρ᾽ ἡλικίαν·
ι δὲ γε τἀναντία· μισοῦνται μδὺ γὸ ὑπὸ τῶν
μὴ παριέμδυοι πράξεων αὐτοῖς ἀφορμὰς, μηδὲ
ν ἐῶντες προελθεῖν· ἀδοξεῖ δὲ παρὰ τοῖς ἄλλοις
πρῶτον αὐτῶν κὴ φίλαρχον ἐχ ἧτlον ἢ τὸ φιλό-
ετέρων γερόντων κὴ φιλήδονον.

Ὥσπερ οὖν τὸν Βυκέφαλον ὁ Ἀλέξανδρος
ερον ὄντα μὴ βελόμδυος πιέζειν, ἑτέροις ἐπο-
ρὸ τῆς μάχης ἵπποις, ἐφοδεύων τὴν φάλαγγα
ιςὰς εἰς τὴν τάξιν· εἶτα δὲς τὸ σιώθημα κὴ
ς ἐπ᾽ ἐκεῖνον, εὐθὺς ἐπῆγε τοῖς πολεμίοις κὴ
ιζεν· ὅτως ὁ πολιτικὸς, ἂν ἔχῃ νῦν, αὐτὸς αὑ-
χῶν πρεσβύτlω γενόμδυον, ἀφέξεται τῶν ὀκ
ων, κὴ παρήσῃ τοῖς ἀκμάζεσι χρῆσθαι πρὸς τὰ
ρα τὴν πόλιν, ἐν δὲ τοῖς μεγάλοις αὐτὸς
ει προθύμως. Οἱ μδὺ γὸ ἀθληταὶ τὰ σώματα
γκαίων πόνων ἄθικτα τηρῦσι κὴ ἀκέραια πρὸς

a. Hæc enim agere, ıs aliis, aliena jam æ-cile eft: quin contra odia incurrunt, ut-bus nullas relinquant endi occafiones, ne-in medium progredi et apud alios non mi-e audit eorum primi rincipatus, quam alio-um divitiarum et vo-ı appetitio.

Ergo ficut Alex-ıcephalum jam annis m nolens premere, gnam aliis vehebatur equis, obiens exercitum et ordines inftruens: deinde il-lum data teffera confcendebat, in hoftes ducebat, ac decerta-bat: ita vir civilis, fi quidem fapit, fenectutem affecutus moderabitur fibi ipfe, ac non neceffariis negotiis abftinebit, junioribufque uti civitatem in rebus minoribus finens, ipfe in gravioribus alacriter elabor-abit. Athletæ quidem cor-pora fua a laboribus neceffa-riis immunia atque integra fervant, ut inutiles fuftineant: nos contra exiguis et levibus

τοὺς ἀχρήστους· ἡμεῖς δὲ τοὐναντίον, ἐῶντες τὰ μικρὰ καὶ φαῦλα, τοῖς ἀξίοις σπουδῆς φυλάξομεν ἑαυτούς. Νέῳ μὲν γὰρ ἴσως ἐπέοικε, καθ' Ὅμηρον, πάντα· καὶ ἔχονται καὶ ἀγαπῶσι, τὰ μὲν μικρὰ καὶ πολλὰ πράγματα, δημοτικὸν καὶ φιλόπονον· τὰ δὲ λαμπρὰ καὶ σεμνά, γενναῖον καὶ μεγαλόφρονα καλοῦντες· ἔτι δ' ὅπου τὸ καὶ τὸ φιλόνεικον καὶ παράβολον, ὥραν ἔχει τινὰ καὶ χάριν ἐπιπρέπουσαν τοῖς τηλικούτοις· ὁ πρεσβύτης δὲ ἀνὴρ ἐν πολιτείᾳ διακονικὰς λειτουργίας ὑπομένων, οἷα τελῶν πράσεις καὶ λιμένων ἐπιμελείας καὶ ἀγορᾶς, ἔτι δὲ πρεσβείας καὶ ἀποδημίας πρὸς ἡγεμόνας καὶ δυνάστας ὑποτρέχων, ἐν αἷς ἀναγκαῖον οὐδὲν οὐδὲ σεμνὸν ἔνεστιν ἀλλὰ θεραπεία καὶ τὸ πρὸς χάριν, ἐμοὶ μὲν οἰκτρόν, ὦ φίλε, φαίνεται καὶ ἄζηλον, ἑτέροις δ' ἴσως, καὶ ἐπαχθὲς φαίνεται καὶ φορτικόν.

κ'. Οὐδὲ γὰρ ἐν ἀρχαῖς τὸν τηλικοῦτον ὥρα φέρεσθαι,

F. 10. καὶ ἔχονται—καλοῦντες] Corrigendum, καὶ δέχονται καὶ ἀγαπῶσι, τὸν μὲν μικρὰ καὶ πολλὰ πράττοντα δημοτικὸν καὶ φιλόπονον, τὸν δὲ λαμπρὰ καὶ σεμνά, γενναῖον καὶ μεγαλόφρονα καλοῦντες.

A. 5. ἀγορᾶς] Sic E. Vulgo, ἀγοράς.

A. 9. ἐπαχθὲς φαίνεται] Deleam φαίνεται cum Mez. nec ineptum Reiskii φανήσεται: nec E. φαίνηται.

negotiis omissis, seriis nosmet servemus. Fortasse enim *juvenem*, ut est apud Homerum, *decent omnia*: civesque eum probant ubique et amplectuntur, ob exiguas et crebras actiones popularem, et ad labores impigrum, ob splendidas et magnificas generosum, et alto animo præditum appellantes: interdum etiam contentio et temeritas eorum tempestiva et grata videtur. Senex autem in republica ministri officia sustinens, ut vectigalium locationes, portuum procurationes ac fori, item legationes et profectiones ad principes et regulos obiens, in quibus necessarium aut splendidum inest nihil, tantum ministerium et captatio gratiæ, mihi quidem, mi Euphanes, miser et æmulatione indignus, aliis fortassis etiam insolens importunusque videtur.

XX. Senem enim ne cum magistratu quidem esse tem-

σαι γε μέγεθός τι κέκτηται καὶ ἀξίωμα· καθάπερ νῦν Ἀθήνησι μεταχειρίζῃ τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου ἐπιςασίαν, καὶ, νὴ Δία, τὸ πρόσχημα τῆς Ἀμ-ίας, ἥν σοι διὰ τοῦ βίου παντὸς ἡ πατρὶς ἀνατέθεικε, ιδὴν χρῆματόν τ' εὐχρῆματον ἔχουσαν. Δεῖ δὲ καὶ μὴ διώκειν τὰς τιμὰς, ἀλλὰ φεύγοντας ἄρχειν ἡττουμένους ἀλλὰ παραιτουμένους, μηδὲ ὡς αὐτοῖς τὸ λαμβάνοντας, ἀλλ' ὡς αὐτοὺς τῷ ἄρχειν ἐπι-;. Οὐ γὰρ, ὡς Τιβέριος ὁ Καῖσαρ ἔλεγε, τὸ τὴν τῷ ἰατρῷ προτείνειν ὑπὲρ ἑξήκοντα ἔτη γεγονότας, ἐστὶν· ἀλλὰ μᾶλλον τὸ τὴν χεῖρα τῷ δήμῳ προτεί-ψῆφον αἰτοῦντας ἢ φωνὴν ἀρχαιρεσιάζουσαν· ἀγεννὲς γὰρ καὶ ταπεινόν· ὡς τοὐναντίον ἔχει τινὰ σεμνότητα καὶ αἱρουμένης τῆς πατρίδος καὶ καλούσης, καὶ περιμενούσης, κατὰ τιμῆς καὶ φιλοφροσύνης, γεραρὸν ὡς ἀληθῶς βλέπον ἀσπάσασθαι καὶ δεξιώσασθαι τὸ γέρας.

;] Ita Steph. ex Pol. nec quid requirendum aliud hac sententia quam in Latinis reddidi. Ald. Bas. Xyl. B. E. γῆρας.

n est, nisi qui ampli- et dignitate præstet: st, quam tu nunc ge- :opagitici consilii præ- et mehercle Am- nici muneris excellen- d tibi patria per totam dministrandum tribuit, ito et felici labore con- i. Sed et hos honores ctare debet senex, ve- cusans suscipere, non neque eos tam sumere am seipsum isti officio Non recte Tiberius Cæsar dixit, *turpe esse ei, qui sexagesimum ætatis annum excesserit, manum medico porrigere:* imo hoc eum magis decet, manum ad populum intendere in comitiis suffragium petentem. Est enim hoc animi degeneris et abjecti: sicut contra decus majestatemque aliquam conciliat, patria deligente, vocante, et exspectante, descendere venerandum et gratiosum, et honorem revera honorificum ac conspicuum suscipere et amplecti.

κα΄. Οὕτω δὲ πως καὶ λόγῳ χρηστέον ἐν ἐκκλησίᾳ πρεσβύτην γενόμενον, μὴ ἐπιπηδῶντα συνεχῶς τῷ βήματι, μηδὲ ἀεὶ δίκην ἀλεκτρυόνος ἀντᾴδοντα τοῖς φθεγγομένοις, μηδὲ τῷ συμπλέκεσθαι καὶ διερεθίζειν ἀποχαλινοῦντα τὴν πρὸς αὐτὸν αἰδῶ τῶν νέων, μηδὲ μελέτην ἐμποιοῦντα καὶ συνήθειαν ἀπειθείας καὶ δυσηκοΐας, ἀλλὰ D καὶ παριέντα ποτὲ καὶ διδόντα πρὸς δόξαν ἀναχαιτίσαι καὶ θρασύνεσθαι, μηδὲ παρόντα, μηδὲ πολυπραγμονοῦντα· ὅπου μὴ μέγα τὸ κινδυνευόμενόν ἐστι πρὸς σωτηρίαν κοινὴν, ἢ τὸ καλὸν καὶ πρέπον. Ἐκεῖ δὲ χρὴ καὶ μηδενὸς καλοῦντος ὠθεῖσθαι δρόμῳ παρὰ δύναμιν, ἀναθέντα χειραγωγοῖς αὑτὸν, ἢ φοράδην κομιζόμενον. Ὥσπερ ἱστοροῦσιν ἐν Ῥώμῃ Κλαύδιον Ἄππιον· ἡττημένην γὰρ ὑπὸ Πύρρου μάχῃ μεγάλῃ πυθόμενος τὴν σύγκλητον ἐνδέχεσθαι λόγους περὶ σπονδῶν καὶ εἰρήνης, οὐκ ἀνασχετὸν ἐποιήσατο, καίπερ ἀμφοτέρας ἀποβεβληκὼς τὰς

D. 8. ἡττημένην] Forte, ἡττημένων.

XXI. Hoc modo etiam in concione senex oratione utetur, non identidem ad suggestum prosiliens, neque galli in morem loquentibus reclamans, neque colluctando et irritando verecundiam ipsi a junioribus debitam effrænans, neque iis studium ingenerans et consuetudinem refragandi: sed nonnunquam iis suam sententiam impugnandi facultatem concedens, absens ipse et nihil curiose inquirens; si quidem id de quo disputatur non habet magnum momentum ad communem salutem vel honestatem et decorum. Sin vero, jam etiam nemine vocante præter vires cursu in publicum se proripere, aut manu se eo ducendum vel humeris gestandum præbere debet. Quale est quod de Appio narratur Claudio. Is cum audivisset Senatum, quod Romani a Pyrrho magna essent pugna victi, de conditionibus pacis ineundæ consultare, impatientia compulsus, quam-

ἀλλὰ ἧκε δι' ἀγορᾶς φερόμενος πρὸς τὸ βουλευ-
εισελθὼν δὲ καὶ καταστὰς εἰς μέσον, ἔφη, "Πρό-
ον μὲν ἄχθεσθαι τῷ τῶν ὀμμάτων στέρεσθαι, νῦν
ἂν εὔξασθαι μηδ' ἀκούειν οὕτως αἰσχρὰ καὶ ἀγεννῆ
λευομένους καὶ πράττοντας ἐκείνους." ἐκ δὲ τούτου
ν καθαψάμενος αὐτῶν, τὰ δὲ διδάξας καὶ παρορ-
, ἔπεισεν εὐθὺς ἐπὶ τὰ ὅπλα χωρεῖν, καὶ διαγωνί-
αι περὶ τῆς Ἰταλίας πρὸς τὸν Πύρρον. Ὁ δὲ
ν, τῆς Πεισιστράτου δημαγωγίας, ὅτι τυραννίδος ἦν
ημα, φανερᾶς γενομένης, μηδένα ἀμύνεσθαι μηδὲ
ειν τολμῶντος, αὐτὸς ἐξενεγκάμενος τὰ ὅπλα καὶ
τῆς οἰκίας θέμενος, ἠξίου βοηθεῖν τοὺς πολίτας· πεμ-
ις δὲ τοῦ Πεισιστράτου πρὸς αὐτὸν, καὶ πυνθανομένου
εποιθὼς ταῦτα πράττει, Τῷ γήρᾳ, εἶπεν.

β'. Ἀλλὰ τὰ μὲν οὕτως ἀναγκαῖα καὶ τοὺς ἀπει-
ας κομιδῆ γέροντας, ἂν μόνον ἐμπνέωσιν, ἐξάπτει
ανίστησιν· ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ποτὲ μὲν, ὥσπερ εἴρηται,

utrumque amiserat ocu-
ier forum in curiam de-
venit: ingressusque, et
edio adsistens, *Ante se*
'uluisse, dixit, *quod captus*
uminibus: nunc optare,
lire etiam nequiret, *Se-*
tam turpia et indigna
'are et agere: porro au-
qua reprehendendis pa-
, qua docendis et exci-
, persuasit ut recta arma
ent, et de Italia cum
o decertarent. Et So-
bi deprehensum fuit Pi-
um gratiam popularem
captando tyrannidem moliri, nemine resistere, nemine libertatem defendere audente, ipse sua arma extulit, et ante domum proposuit, auxiliumque cives poposcit: cumque ad eum mitteret Pisistratus qui interrogarent, *Cujusnam fiducia rei ista faceret*, respondit, *Senectute se esse fretum.*

XXII. Verum tantæ necessitates etiam confectos plano senio viros, modo spiritus superfit, accendunt et erigunt. Aliis autem in rebus interdum, ut dixi, eam adhibebit

παραιτούμενος ἐμμελὴς ἔσται τὰ γλίσχρα καὶ διακονικά, καὶ μείζονας ἔχοντα τοῖς πράττουσιν ἀσχολίας, ἢ δι' οὓς πράττεται χρείας καὶ ὠφελείας· ἔστι δὲ ὅπου περιμένων καλέσαι, καὶ ποθῆσαι καὶ μετελθεῖν οἴκοθεν τοὺς πολίτας, ἀξιοπιστότερος δεομένοις κάτεισι. Τὰ δὲ πλεῖστα καὶ παρὼν σιωπῇ τοῖς νεωτέροις λέγειν παρίησιν, οἷον βραβεύων φιλοτιμίας πολιτικῆς ἅμιλλαν· ἐὰν δ' ὑπερβάλλῃ τὸ μέτριον, καθαπτόμενος ἠπίως, καὶ μετὰ εὐμενείας ἀφαιρῶν φιλονεικίας καὶ βλασφημίας καὶ ὀργάς, ἐν δὲ ταῖς γνώμαις τὸν ἁμαρτάνοντα παραμυθούμενος ἄνευ ψόγου καὶ διδάσκων, ἐπαινῶν δὲ ἀφόβως τὸν κατορθοῦντα, καὶ νικώμενος ἑκουσίως καὶ παριέμενος τὸ πείθειν καὶ περιγενέσθαι πολλάκις, ὅπως αὐξάνωνται καὶ θαρσῶσι, B ἐνίοις δὲ καὶ συναναπληρῶν μετὰ εὐφημίας τὸ ἐλλεῖπον, ὡς ὁ Νέστωρ,

A. 9. παραμυθούμενος] Convenit σφαλλομένῳ, ut mox C. 5. hic requiro ἐπανορθούμενος.

A. 10. ἀφόβως] Legendum, ἀφθόνως, quod et Reisk. monuit.

accurationem, ut recuſet vilia et ſervilia munera, quæ obeunti plus moleſtiarum, quam iis, quorum gratia fiunt, utilitatis atque commodi afferunt: aliquando exſpectando dum deſideratus ad ea vocetur, e domo deinde ad cives deſcendet rogatus, eoque fidem ſibi augebit. Sed pleraque etiam præſens junioribus dicenda relinquet, tanquam arbiter civilis de honore certaminis: et ubi aliquid ultra modum fuerit actum, benigne reprehendet, ac comiter contentiones, maledicta, et iras auferet: ſi quid in ſententia erratum fuerit, corriget abſque vituperatione, et docebit: bene autem dicentem laudabit libere: quin et victoriam interdum ultro concedet, ac ſe in diverſam perduci ſententiam ſinet, ut animos juvenibus addat: quibuſdam etiam cum collaudatione implebit id, in quo defecerant, ut Neſtor Diomedi,

Οὔτις τοι τὸν μῦθον ὀνόσσεται, ὅσσοι Ἀχαιῶν,
Οὐδὲ πάλιν ἐρέει· ἀτὰρ οὐ τέλος ἵκεο μύθων.
Ἦ μὴν καὶ νέος ἐσσὶ, ἐμὸς δέ κε καὶ παῖς εἴης.

. Τούτου δὲ πολιτικώτερον, μὴ μόνον ἐμφανῶς ημοσίᾳ ὀνειδίζειν ἄνευ δηγμοῦ σφόδρα κολούοντος πεινοῦντος, ἀλλὰ μᾶλλον ἰδίᾳ τοῖς εὖ πεφυκόσι πολιτείαν, ὑποτιθέμενος καὶ συνεισηγούμενος ; λόγους τε χρηστοὺς καὶ πολιτεύματα, συνεξορμῶν τὰ καλὰ καὶ συνεπιλαμπρύνων τὸ φρόνημα, καὶ ον, ὥσπερ οἱ διδάσκοντες ἱππεύειν, ἐν ἀρχῇ χει- καὶ πρᾶον ἐπιβῆναι τὸν δῆμον· εἰ δέ τις σφα- ιὴ περιορᾶν ἐξαθυμοῦντα τὸν νέον, ἀλλ᾽ ἀνιστὰς καὶ ωθούμενος, ὡς Ἀριστείδης Κίμωνα, καὶ Μνησίφιλος κλέα, δυσχεραινομένους, καὶ κακῶς ἀκούοντας ἐν τῇ τὸ πρῶτον, ὡς ἰταμοὺς καὶ ἀκολάστους, ἐπῆραν καὶ ωσαν. Λέγεται δὲ καὶ Δημοσθένους ἐκπεσόντος

ικώτερον—ὀνειδίζειν] Turbida constructio, ita restituenda, πολιτικώτερος ὁ μὴ μόνον—ὀνειδίζων·

ınc sermonem nemo culpabit A-
ivum,
et contra: sed non oratio fine
te conclusa suo, non omnia dixti,
enis tamen, et posses mihi filius
le.

[II. Illud vero civilius n modo aperte et pub- prehendere sine morsu mos nimium reprimat lejiciat: sed multo ma- vatim iis qui ad rem- ım gerendam apto sunt › subjicere comiter bo- cepta et consilia, et ex- ıd res pulchras, animis- orum alacritatem ad-

dere: ac (quod solent facere qui docent equitare) populum illis ita parare, ut ad primum accessum eorum mansuetum is se facilemque præbeat: tum si quis juvenum initio impegerit, non pati ut animo is concidat, sed consolari et erigere. Sic Aristides Cimonem, et Mnesiphilus Themistoclem, initio a civibus male exceptos, et protervitatis atque intemperantiæ nomine eorum sermonibus vapulantes, confirmaverunt. Demosthenem quoque, cum exactus a po-

ἐν τῷ δήμῳ καὶ βαρέως φέροντος, ἅψασθαι παλαιόν τινα γέροντα τῶν ἀκηκοότων Περικλέους, καὶ εἰπεῖν, ὡς D ἐκείνῳ τἀνδρὶ προσεοικὼς τὴν φύσιν, οὐ δικαίως αὑτοῦ κατέγνωκεν. Οὕτω δὲ καὶ Τιμόθεον Εὐριπίδης συριττόμενον ἐπὶ τῇ καινοτομίᾳ, καὶ παρανομεῖν εἰς τὴν μουσικὴν δοκοῦντα, θαῤῥεῖν ἐκέλευσεν, ὡς ὀλίγου χρόνου τῶν θεάτρων ὑπ' αὐτῷ γενησομένων.

κδ'. Καθόλου δὲ, ὥσπερ ἐν Ῥώμῃ ταῖς Ἑστιάσι παρθένοις τοῦ χρόνου διώρισται, τὸ μὲν μανθάνειν, τὸ δὲ δρᾷν τὰ νενομισμένα, τὸ δὲ τρίτον ἤδη διδάσκειν· καὶ τῶν ἐν Ἐφέσῳ περὶ τὴν Ἄρτεμιν, ὁμοίως ἑκάστην Μελλιέρην τὸ πρῶτον, εἶθ' Ἱέρην, τὸ δὲ τρίτον, Παριέρην καλοῦσιν· E οὕτως ὁ τελέως πολιτικὸς ἀνὴρ, τὰ μὲν πρῶτα μανθάνων ἔτι πολιτεύεσθαι καὶ μυούμενος, τὰ δὲ ἔσχατα, διδάσκων καὶ μυσταγωγῶν. Τὸ μὲν γὰρ ἐπιστατεῖν ἀθλοῦσιν ἑτέροις,

D. 10. ἑκάςου] Mez. ἑκάςην, forte recte.
E. 3. πολιτεύεσθαι] Legendum, πολιτεύεται.

pulo in gravi esset moerore, accessisse dicitur quidam senex, qui Periclem olim audiverat, et monuisse, injuste ipsum agere, qui indole Pericli similis ita de seipso desperaret. Sic etiam Euripides Timotheum exsibilatum ob novitatem artificii, et peccasse in leges musicæ creditum, bono esse animo jussit, ut qui paulo post sub se habiturus esset theatra.

XXIV. Denique, sicut Romæ Vestalibus tempus distinctum fuit, ita ut prima ejus parte sacra discerent, secunda facerent, tertia alias docerent: utque sacerdotes Dianæ apud Ephesum primum Mellieren, id est futuram sacerdotem, deinde Hieren, ut jam sacerdotem, postremo Parieren vocant, quasi defunctam sacerdotio: sic vir perfecte civilis rempublicam geret, primum quidem dum initiatur ac discit, deinde initians ipse ac docens. Qui præest aliis certantibus, is ipse interim cer-

ἐστὶν αὐτὸν ἀθλεῖν· ὁ δὲ παιδοτριβῶν νέον ἐν πραγ-
κοινοῖς καὶ δημοσίοις ἀγῶσι, καὶ παρασκευάζων τῇ
ἰ,

Μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι πρηκτῆρά τε ἔργων,

μικρῷ μέρει πολιτείας οὐδὲ φαύλῳ χρήσιμος
ἀλλ' εἰς ὃ μάλιστα καὶ πρέπον ὁ Λυκοῦργος ἐνέτεινας
, ἔθισε τοὺς νέους παντὶ πρεσβύτῃ καθάπερ νο-
η πειθομένους διατελεῖν. Ἐπεὶ πρὸς τί βλέψας
ανδρος εἶπεν, ὡς ἐν Λακεδαίμονι κάλλιστα γη-
ἄρ' ὅτι γεωργεῖν ἔξεστιν μάλιστα τοῖς πρεσβυτέροις
καὶ δανείζειν, ἢ κυβεύειν συγκαθεζομένους, ἢ πίνειν
κυβεύοντας; οὐκ ἂν εἴποις. ἀλλ' ὅτι τρόπον
πάντες οἱ τηλικοῦτοι τάξιν ἀρχόντων ἢ τινῶν πατρο-
ἢ παιδαγωγῶν ἔχοντες, οὐ τὰ κοινὰ μόνον ἐπισκο-
ἀλλὰ καὶ τῶν νέων ἕκαστα ἀεὶ περί τε τὰ γυμνάσια
ιδείας καὶ διαίτας καταμανθάνουσιν οὐ παρέργως,
ὶ μὲν ὄντες τοῖς ἁμαρτάνουσιν, αἰδεστοὶ δὲ τοῖς ἀγα-

κυβεύοντας] Forte, κυβεύσαντας; vel καθεύδοντας, vel κατακλιθέντας.

on poteſt. Qui vero m in negotiis commu- et certaminibus publi- ſtituit, patriæque eum nat, ut poſſit

... docto, et rebus clarere gerendis,

non exiguam aut vilem licæ partem conducit: eam, ad quam potiſſi- Lycurgus contendens, aſ- t adoleſcentes, ut cuivis unquam legiſlatori con- obtemperarent. Nam putas Lyſandrum re- e, cum diceret *homines* *Spartæ pulcherrime ſeneſcere?* an quia ſenibus ibi maxime licet agros colere, fœnerari, talis ludere, potare una? non profecto: ſed quia quivis ſe- nex quodammodo vices ma- giſtratus alicujus, aut tutoris, aut pædagogi gerens, non rempublicam modo inſpectant, ſed ſingula etiam ſingulorum adoleſcentium facta, exercita- tiones, ludos, victum, idque non obiter, ſed ita ut et pec- cantibus ſint terrori, et probi eos revereantur ac deſiderent:

θοῖς καὶ ποθεινοί· θεραπεύουσι γὰρ ἀεὶ καὶ διώκουσιν αὐτοὺς οἱ νέοι, τὸ κόσμιον καὶ τὸ γενναῖον αὔξοντας καὶ συνεπιγαυροῦντας ἄνευ φθόνου.

κε΄. Τοῦτο γὰρ τὸ πάθος οὐδενὶ χρόνῳ πρέπει ἡλικίας, ὅμως ἐν νέοις εὐπορεῖ χρηστῶν ὀνομάτων, ἅμιλλαι καὶ ζῆλος καὶ φιλοτιμία προσαγορευόμενον· ἐν δὲ πρεσβύταις παντελῶς ἄωρον ἐστὶ καὶ ἄγριον καὶ ἀγεννές. Διὸ δεῖ πορρωτάτω τοῦ φθονεῖν ὄντα τὸν πολιτικὸν γέροντα, μή, καθάπερ τὰ βάσκανα γεράνδρυα, τῶν παραβλαστανόντων καὶ ὑποφυομένων σαφῶς ἀφαιρεῖσθαι καὶ κολούειν τὴν βλάστην καὶ τὴν αὔξησιν, ἀλλ' εὐμενῶς προσδέχεσθαι καὶ παρέχειν τοῖς ἀντιλαμβανομένοις καὶ προσπλεκομένοις ἑαυτὸν ὀρθοῦντα καὶ χειραγωγοῦντα καὶ τρέφοντα, μὴ μόνον ὑφηγήσεσι καὶ συμβουλίαις ἀγαθαῖς, ἀλλὰ καὶ παραχωρήσεσι πολιτευμάτων τιμὴν ἐχόντων καὶ δόξαν, ἤ τινας ὑπουργίας ἀβλαβεῖς μέν, ἡδείας δὲ τοῖς πολλοῖς καὶ πρὸς χάριν ἐσομένας· ὅσα δὲ ἐστὶν ἀν-

colunt enim eos et ſectantur adoleſcentes, quorum elegantia et generoſa indoles ab iis provehitur et alacritate imbuitur abſque ulla invidia.

XXV. Hoc enim vitium quanquam nulli ætati convenit, tamen apud adoleſcentes ſpecioſis nominibus certaminis, æmulationis, et honorum ſtudii velatur: ſed in ſene omnino eſt intempeſtivum, ferum, et indecorum. Oportet itaque civilem ſenem quam longiſſime ab invidentia abeſſe: neque inſtar veterum runcorum faſcino quodam juxta virentia et ſuccreſcentia ſucco privare, eorumque impedire incrementa: ſed benigne recipere ad ſe eos qui ſe adjungunt atque ſectantur, eoſque dirigere, manu ducere, et educare non præceptis modo et conſiliis bonis, ſed et concedenda iis facultate res ad publicum pertinentes gerendi, unde honor aliquis et gloria ad eos poſſit redire: aut miniſteriorum obeundorum, quæ nullo cum reipublicæ damno, grata multitudini ſint futura, ipſiſque gratiam conciliatura. Quæ vero adverſa-

ι καὶ προσάντη, καὶ, καθάπερ τὰ φάρμακα, δάκνει
(ρῆμα καὶ λυπεῖ, τὸ δὲ καλὸν καὶ λυσιτελὲς ὕστε-
ποδίδωσι, μὴ τοὺς νέους ἐπὶ ταῦτα προσάγοντα,
ἀποβάλλοντα θορύβοις, ὄχλων ἀγνωμονούντων
ὄντα, ἀλλ' αὐτὸν ἐκδεχόμενον τὰς ὑπὲρ τῶν
ἰόντων ἀπεχθείας. Τοῦτο γὰρ εὐνουστέρους τε ποιήσει
ους καὶ προθυμοτέρους ἐν ταῖς ἄλλαις ὑπη-

'. Παρὰ πάντα δὲ ταῦτα χρὴ μνημονεύειν ὡς
τι πολιτεύεσθαι μόνον τὸ ἄρχειν, καὶ πρεσβεύειν, καὶ
βοᾶν ἐν ἐκκλησίᾳ, καὶ περὶ τὸ βῆμα βακχεύειν,
τας ἢ γράφοντας ἃ οἱ πολλοὶ τοῦ πολιτεύεσθαι
σιν· ὥσπερ ἀμέλει καὶ φιλοσοφεῖν τοὺς ἀπὸ τοῦ δίφρου
γομένους, καὶ σχολὰς ἐπὶ βιβλίοις περαίνοντας· ἡ
εχὴς ἐν ἔργοις καὶ πράξεσιν ὁρωμένη καθ' ἡμέραν

D. 2. ὁρωμένη καθ' ἡμέραν] Malim καθ' ἡμέραν, ὁρωμένη—.

›ent causſæ, et ſunt ar-
: medicamentorum in-
rſum principio moleſ-
e inferunt, bonum et
m poſtmodo ſuo tem-
laturæ: ad has juve-
ractandas nequaquam
t, neque eum rerum
um in turbas homi-
onjiciet male ſentien-
it ex eventu in ipſum
dundent. Hoc pacto
m erga ſe benevolen-
ıgebit, eoſque ad alia
ria reddet alacriores.
VI. Præter hæc quæ

diximus omnia, illud memoria tenendum eſt, reipublicæ adminiſtrationem non in hoc ſolo conſiſtere, ut imperes, legationes obeas, in concione vehementer vociferaris, et ad ſuggeſtum baccheris, dicendoque et ſcribendo graſſeris: quibus rebus nonnulli reipublicæ adminiſtrationem definiunt: ſicut et philoſophari hos duntaxat putant, qui in exhedra diſſerunt, aut libris conſcriptis ſcholas ſuas complectuntur: interim eos fallit, quæ quotidie in factis actio-

οὐδαμῶς πολιτεία καὶ φιλοσοφία λέληθεν αὐτούς. Καὶ γὰρ τοὺς ἐν ταῖς στοαῖς ἀνακάμπτοντας, περιπατεῖν φασὶν, ὡς ἔλεγε Δικαίαρχος, οὐκ ἔτι δὲ τοὺς εἰς ἀγρὸν ἢ πρὸς φίλον βαδίζοντας. Ὅμοιον δ' ἐστὶ τῷ φιλοσοφεῖν τὸ πολιτεύεσθαι. Σωκράτης γοῦν οὔτε βάθρα θεὶς, οὔτ' εἰς θρόνον καθίσας, οὔτε ὥραν διατριβῆς ἢ περιπάτου τοῖς γνωρίμοις τεταγμένην φυλάττων, ἀλλὰ καὶ παίζων, ὅτε τύχοι, καὶ συμπίνων, καὶ συστρατευόμενος ἐνίοις, καὶ συναγοράζων, τέλος δὲ καὶ συνδεδεμένος καὶ πίνων τὸ φάρμακον, ἐφιλοσόφει· πρῶτος ἀποδείξας τὸν βίον ἅπαντι χρόνῳ καὶ μέρει καὶ πάθεσι καὶ πράγμασιν ἁπλῶς ἅπασι φιλοσοφίαν δεχόμενον. Οὕτω δὴ διανοητέον καὶ περὶ πολιτείας, ὡς τοὺς μὲν ἀνοήτους, οὐδ' ὅταν στρατηγῶσιν ἢ γραμματεύωσιν ἢ δημηγορῶσι, πολιτευομένους, ἀλλ' ὀχλοκοποῦντας ἢ πανηγυρίζοντας ἢ στα-

E. 1. συνδεδεμένος] Immo, δεδεμένος.

nibusque continuatur atque conspicua est philosophia, atque civilis ratio. Nam, sicut Dicæarchus refert, eos aiebant ambulare, qui in porticibus spatia sursum deorsumque conficerent, non qui in agrum aut ad amicos irent. At enim eadem est philosophandi ratio, quæ rempublicam tractandi. Nam Socrates, cum neque posuisset subsellia, neque cathedram conscendisset, neque discipulis scholæ aut deambulationis ullam certam constituisset horam: cum aliis ludens, cum aliis, ut res dabat, bibens, militans, in foro versans, ad extremum etiam in carcere vinctus, et venenum bibens, philosophabatur: primusque ostendit vitæ omne tempus, partem, casum, negotium omnino aptum esse studio sapientiæ. Quod cogitandum mehercle est etiam de gubernatione civitatis: scilicet stolidos, sive ii prætores sint, sive scribæ, sive oratores, nunquam gerere rempublicam: sed vel popularem captare laudem, vel sese conventui ostentare, vel moliri dissidia, vel

ις ἢ λειτουργοῦντας ἀναγκαίως· τὸν δὲ κοινωνικὸν λάνθρωπον καὶ φιλόπολιν καὶ κηδεμονικὸν καὶ ὸν ἀληθῶς, κἂν μηδέποτε τὴν χλαμύδα περι-πολιτευόμενον ἀεὶ τῷ παρορμᾶν τοὺς δυναμένους σθαι τοῖς δεομένοις, συμπαρεῖναι τοῖς βουλευομένοις, έπειν τοὺς κακοπραγμονοῦντας, ἐπιρρωννύναι τοὺς ονας, φανερὸν εἶναι μὴ παρέργως προσέχοντα τοῖς μηδὲ ὅπου σπουδή τις ἢ παράκλησις διὰ τὸ ν εἰς τὸ θέατρον βαδίζοντα καὶ τὸ βουλευτήριον· δὲ διαγωγῆς χάριν ὡς ἐπὶ θέαν ἢ ἀκρόασιν, έλθῃ, παραγενόμενον, ἀλλὰ κἂν μὴ παραγένηται ματι, παρόντα τῇ γνώμῃ, καὶ τῷ πυνθάνεσθαι τὰ μὲν όμενον, τοῖς δὲ δυσκολαίνοντα τῶν πραττομένων.

Οὐδὲ γὰρ Ἀθηναίων Ἀριστείδης, οὐδὲ Ῥωμαίων ἦρξε πολλάκις, ἀλλὰ πάντα τὸν αὑτοῦ βίον ἐν-

ιάκλησις διὰ τὸ πρῶτον] Xyl. vertit, quasi legisset διὰ τὸ πρωτεῖον: quod probat Reisk. ego non item, aliud in toto loco requirens. Verti, ut potui.

ti in obeundo aliquo io inservire: eum ve- civilis societatis, hu- s, reipublicæque serio iosus ac vere horum erat, etiamsi nunquam em induat, semper ta- publicam gerere, dum itat qui duces aucto- is esse possunt, quibus : dum consultantibus udorem incutit male is, confirmat eos qui tiunt, ostendit se non nimum reipublicæ ad-vertere, neque ubi advocatur ipse aut negotii necessitas urget primum, se venire in theatrum curiamve, alioquin animi gratia tanquam ad spectaculum aut auditionem, ubi ita libuerit, accedere, sed absentem etiam corpore, sua coram esse sententia: in audiendoque alia eorum quæ aguntur probare, alia improbare.

XXVII. Profecto enim neque apud Athenienses Aristides, neque apud Romanos Cato sæpe magistratum sum-

ἔργον ἀεὶ ταῖς πατρίσι παρέχον. Ἐπαμεινώνδας δὲ πολλὰ μὲν καὶ μεγάλα κατώρθωσε στρατηγῶν, οὐκ ἔλαττον δὲ αὐτοῦ μνημονεύεται μηδὲ στρατηγοῦντος μηδὲ ἄρχοντος ἔργον περὶ Θετταλίαν, ὅτε τῶν στρατηγῶν εἰς τόπους χαλεποὺς ἐμβαλόντων τὴν φάλαγγα, καὶ θορυβουμένων (ἐπέκειντο γὰρ οἱ πολέμιοι βάλλοντες) ἀνακληθεὶς ἐκ τῶν ὁπλιτῶν, πρῶτον μὲν ἔπαυσε θαῤῥύνας τὸν τοῦ στρατεύματος τάραχον καὶ φόβον, ἔπειτα διατάξας καὶ διαρμοσάμενος τὴν φάλαγγα συγκεχυμένην ἐξήγαγε ῥᾳδίως, καὶ κατέστησεν ἐναντίαν τοῖς πολεμίοις, ὥστε ἀπελθεῖν ἐκείνους μεταβαλλομένους. Ἄγιδος δὲ τοῦ βασιλέως ἐν Ἀρκαδίᾳ τοῖς πολεμίοις ἐπάγοντος ἤδη τὸ στράτευμα συντεταγμένον εἰς μάχην, τῶν πρεσβυτέρων τις Σπαρτιατῶν ἐπεβόησεν, ὅτι διανοεῖται κακὸν κακῷ ἰάσασθαι, δηλῶν τὴν ἐξ Ἄργους εὐπετοῦς ἀναχωρήσεως τὴν παροῦσαν ἄκαιρον προθυμίαν ἀναλη-

mum geſſit: ſed tota tamen eorum vita ſemper patriæ efficacitatem induſtriamque ſuam navavit. Et Epaminondæ ubi exercitum duxit, multæ ac magnæ memorantur res præclare gèſtæ: id tamen ejus facinus, quod ſine omni prorſus cum eſſet magiſtratu fecit, cuivis earum poteſt æquari. Apud Theſſaliam, cum duces exercitum in loca iniqua ac difficilia conjeciſſent et tumultuarentur, urgentibus, ac telis impetentibus hoſtibus, ipſe de gravis armaturæ militibus evocatus, primum verbis animos ſuorum confirmando perturbationem et metum depulit, deinde phalangem conturbatam in ordinem componens, non magno negotio e difficultate locorum eduxit, hoſtibuſque adverſam conſtituit; ita quidem ut ii mutata ſententia retro cederent. Cum Agis Spartanorum rex in Arcadia inſtructum jam ad pugnam exercitum in hoſtes duceret, quidam de ſenioribus Spartanis inclamavit, velle eum malo aliud malum remedii loco adhibere: quaſi diceret, Agidem temerariæ ex Argis diſceſſioni, in præſentia alacritate ad pugnandum in-

λόμενον εἶναι, ὡς ὁ Θουκυδίδης φησίν· ὁ δὲ Ἆγις σας ἐπείσθη, καὶ ἀνεχώρησε μὲν, ἐκράτει δέ· καὶ ρος ἔκειτο καθ' ἡμέραν παρὰ ταῖς θύραις τοῦ ἀρχείου, πολλάκις ἀνιστάμενοι πρὸς αὐτὸν οἱ Ἔφοροι διεπυνθάνοντο καὶ συνεβουλεύοντο περὶ τῶν μεγίστων, ἐδόκει γὰρ φρων ἀνὴρ εἶναι, καὶ συνετὸς ἱστορεῖται· διὸ καὶ παντάπασιν ἤδη τὴν τοῦ σώματος ἐξημαυρωμένος δύναμιν, καὶ πολλὰ κλινήρης διημερεύων, μεταπεμπομένων εἰς ορὰν τῶν Ἐφόρων, ὥρμησε μὲν ἐξαναστὰς βαδίζειν, λις δὲ καὶ χαλεπῶς προερχόμενος, εἶτα παιδαρίοις υχὼν καθ' ὁδὸν, ἠρώτησεν εἴ τι γινώσκουσιν ἀναγκαιρον ὂν τοῦ πείθεσθαι δεσπότῃ, τῶν δὲ φησάντων, "τὸ μὴ δύνασθαι," τοῦτο τῆς λειτουργίας λογισάμενος ας, ἀνέστρεψεν οἴκαδε. Δεῖ γὰρ μὴ προαπολιπεῖν

. ἀνεχώρησε—δίφρος] Ita Ald. Baſ. Xyl. B. E. At Jannot. Schott. Coll. Muret. T. V. B. Mez. ex libro Vatic. ἀνεχώρησε. Μανικράτει δὲ δίφρος. Neutrum probabile. Forte probabilius ſit, ἀνεχώρησε· γεγηρακότι δὲ καὶ δίφρος. In loco Thucydidis V, 65. nil ad hæc verba exſtat præſidii.

. ἱστορεῖται] Non expedio. Ald. Baſ. B. E. ἱστορεῖσθαι. Ut nunc eſt, legam, συνετός· ἱστορεῖται δὲ καί.

pеſtiva mederi velle: ut ait ucydides; Agis, hoc au-, obtemperavit, et receptui init. Vicit tamen, et quoe ei ſella ante archivi fores ita eſt: ac ſæpenumero de cilio ſurgentes Ephori ad um exiverunt, de maximis us conſilium ejus ſciſcites: vir enim fuiſſe corus et prudens perhibetur. que ille ipſe Agis jam plaexhauſtis corporis viribus, n plerumque in lecto decumberet, in forum ab Ephoris evocatus, conatus eſt lecto relicto ire: cumque ægre incederet, inque pueros in via incideret, quæſivit ex iis, ſcirentne aliquid magis neceſſarium, quam obedientiam domino præſtandam: qui ubi reſponderunt, *ab imbecillitate majorem imponi neceſſitatem*: hunc ratus ſui miniſterii finem eſſe, domum rediit. Voluntatem ſcilicet non oportet deponere, viribus ſuppetenti-

τὴν προθυμίαν τῆς δυνάμεως, ἐγκαταλειφθεῖσαν δὲ μὴ βιάζεσθαι. Καὶ μὴν Γαΐῳ Λαιλίῳ Σκιπίων ἐχρῆτο συμβούλῳ, στρατηγῶν ἀεὶ καὶ πολιτευόμενος· ὥστε καὶ λέγειν ἐνίους ὑποκριτὴν τῶν πράξεων Σκιπίωνα, ποιητὴν δὲ τὸν Γάϊον εἶναι. Κικέρων δὲ αὐτὸς ὁμολογεῖ τὰ κάλλιστα καὶ μέγιστα τῶν συμβουλευμάτων, οἷς ὀρθώσας ἐνυπατεύων τὴν πατρίδα διέσωζε, μετὰ Ποπλίου Νιγιδίου τοῦ φιλοσόφου συνθεῖναι.

κη'. Οὕτω ἄρα πολλῶν τρόπων τῆς πολιτείας οὐδεὶς ἀποκωλύει τοὺς γέροντας ὠφελεῖν τὸ κοινὸν ἀπὸ τῶν βελτίστων, λόγου, καὶ γνώμης, καὶ παῤῥησίας, καὶ φροντίδος πινυτῆς, ὡς δὴ ποιηταὶ λέγουσιν. Οὐ γὰρ αἱ χεῖρες ἡμῶν, οὐδὲ οἱ πόδες, οὐδὲ ἡ τοῦ σώματος ῥώμη, κτῆμα καὶ μέρος ἐστὶ τῆς πόλεως μόνον, ἀλλὰ πρῶτον ἡ ψυχὴ καὶ τὰ τῆς ψυχῆς κάλλη, δικαιοσύνη, καὶ σωφροσύνη, καὶ φρόνησις· ὧν ὀψὲ καὶ βραδέως τὸ οἰκεῖον ἀπολαμβανόντων, ἄτοπόν ἐστι τὴν μὲν οἰκίαν καὶ τὸν ἀγρὸν ἀπο-

bus: viribus deficientibus, vis non est inferenda corpori. Sane Scipio etiam in bello ac pace gerendis rebus consiliarium adhibuit C. Lælium; ita quidem, ut non defuerint, qui poëtam actionum ejus Lælium, Scipionem actorem dicerent. Cicero autem ipse confessus est, se in pulcherrimis ac maximis suis consiliis, quibus suo consulatu præclare fungens patriam servavit, opera auxilioque P. Nigidii philosophi usum, concipiendis.

XXVIII. Usque adeo multis modis expeditum est senibus rempublicam adjuvare, optima utentibus re, ratione, inquam, sententia, libertate dicendi, et prudentia. Non enim manus nostræ aut pedes aut robur corporis tantummodo a civitate possidentur: sed ipse in primis animus, ejusque ornamenta, justitia videlicet, temperantia, prudentia: quæ cum tarde seroque maturitatem nanciscantur suam, absurdum est domum et agrum reliquasque opes et

ὴν καὶ τὰ λοιπὰ χρήματα, καὶ κτήματα, κοινῇ δὲ τῇ ρίδι καὶ τοῖς πολίταις μηκέτι χρησίμους εἶναι διὰ τὸν ῆνον, οὐ τοσοῦτον τῶν ὑπηρετικῶν παρῃρημένον δυνάμεων, ι ταῖς ἡγεμονικαῖς καὶ πολιτικαῖς προστίθησι. Διὸ καὶ Ἑρμῶν τοὺς πρεσβυτέρους, ἄχειρας καὶ ἄποδας, ἐν-ταμένους δὲ τοῖς μορίοις δημιουργοῦσιν, αἰνιττόμενοι τῶν όντων ἐλάχιστα δεῖσθαι διὰ τοῦ σώματος ἐνεργούντων, τὸν λόγον ἐνεργὸν ὡς προσήκει καὶ γόνιμον ἔχωσιν.

. αἰνιττόμενοι] Requiro quid ad abſolutionem ſententiæ: forte excidit τὰς πόλεις, vel τὰ πράγματα.

uniam iis frui per ætatem: eandem vero publice, pa-e, civibuſque nihil nos deſſe: cum quidem de fa-ate obeundorum miniſte-um non tantum nobis de-erit ſenectus, quantum ci-et gubernatrici peritiæ ad-t. Eam ob cauſſam etiam Mercurios ſeniores ſine manibus et pedibus, rigente faſcino fingunt: hoc ænigmate indicantes, minime hoc a ſenibus requiri, ut corpore ſervitia obeant; modo iis ratio, ut convenit, efficax ſit et fœcunda.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ.

PLUTARCHI

'RÆCEPTA GERENDÆ REIPUBLICÆ.

Ε Ι πρὸς ἄλλο τι χρήσασθαι καλῶς ἐστὶν ἔχον, ὦ Μενέμαχε, τὸ

Οὔτις τοι τὸν μῦθον ὀνόσσεται, ὅσσοι Ἀχαιοί,
Οὐδὲ πάλιν ἐρέει· ἀτὰρ οὐ τέλος ἵκεο μύθων·

πρὸς τοὺς προτρεπομένους τῶν φιλοσόφων, διδάσ-
'τας δὲ μηδέν, μηδὲ ὑποτιθεμένους· ὅμοιοι γάρ εἰσι
s τοὺς λύχνους προμύττουσιν, ἔλαιον δὲ μὴ ἐγχέουσιν.
ρῶν οὖν σε παρωρμημένον ὑπὸ τοῦ λόγου πρὸς πολι-

B. 3. προμύττουσιν] Ita omnes libri: ſententia flagitat προανάπτουσιν.

QUOD apud Homerum ille dicit,

ane hunc ſermonem nemo culpabit Achivum,
Nec dicet contra: ſed non oratio ſine
Eſt abs te concluſa ſuo, non omnia dixti:

, ſicubi alias recte uſurpari, mmode in eos philoſophos verti poteſt, qui adhortantur quidem, nihil tamen docent, neque præceptis inſtruunt. Similes videlicet eorum, qui lucernas cum emungant, oleum non affundunt. Itaque te, mi Menemache, cernens doctrina ad capeſſendam rempub-

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ.

PLUTARCHI

RÆCEPTA GERENDÆ REIPUBLICÆ.

Εἰ πρὸς ἄλλο τι χρήσασθαι καλῶς ἔστιν ἔχειν, ὦ Μενέμαχε, τὸ

Οὔτις τοι τὸν μῦθον ὀνόσσεται, ὅσσοι Ἀχαιοὶ,
Οὐδὲ πάλιν ἐρέει· ἀτὰρ οὐ τέλος ἵκεο μύθων·

πρὸς τοὺς προτρεπομένους τῶν φιλοσόφων, διδάσκοντας δὲ μηδὲν, μηδὲ ὑποτιθεμένους· ὅμοιοι γάρ εἰσι ς τοὺς λύχνους προμύττουσιν, ἔλαιον δὲ μὴ ἐγχέουσιν. ρῶν οὖν σε παρωρμημένον ὑπὸ τοῦ λόγου πρὸς πολι-

B. 3. προμύττουσιν] Ita omnes libri: ſententia flagitat προανάπτουσιν.

QUOD apud Homerum ille dicit,

lane hunc ſermonem nemo culpabit A-chivum,
Nec dicet contra: ſed non oratio fine
Eſt abs te concluſa ſuo, non omnia dixti:

ſicubi alias recte uſurpari, mmode in eos philoſophos verti poteſt, qui adhortantur quidem, nihil tamen docent, neque præceptis inſtruunt. Similes videlicet eorum, qui lucernas cum emungant, oleum non affundunt. Itaque te, mi Menemache, cernens doctrina ad capeſſendam rempub-

τείαν, καὶ βουλόμενον ἀξίως τῆς εὐγενείας ἐν τῇ πατρίδι

Μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι πρηκτῆρά τε ἔργων,

ἐπειδὴ χρόνον οὐκ ἔχεις ἀνδρὸς φιλοσόφου βίον ὕπαιθρον ἐν πράξεσι πολιτικαῖς καὶ δημοσίοις ἀγῶσι καταvοῆσαι, καὶ γενέσθαι παραδειγμάτων ἔργῳ μὴ λόγῳ περαινομένων θεατὴς, ἀξιοῖς δὲ παραγγέλματα λαβεῖν πολιτικά· τὴν μὲν ἄρνησιν οὐδαμῶς ἐμαυτῷ πρέπουσαν εἶναι νομίζω, τὸ δὲ ἔργον εὔχομαι καὶ τῆς σῆς ἄξιον σπουδῆς καὶ τῆς ἐμῆς προθυμίας γενέσθαι· τοῖς δὲ παραδείγμασι ποικιλωτέροις, ὥσπερ ἠξίωσας, ἐχρησάμην.

β'. Πρῶτον μὲν οὖν ὑποκείσθω Πολιτείᾳ καθάπερ ἔδαφος βέβαιον καὶ ἰσχυρὸν, ἡ προαίρεσις ἀρχὴν ἔχουσα, κρίσιν καὶ λόγον, ἀλλὰ μὴ πτοίαν ὑπὸ δόξης κενῆς, ἢ φιλονεικίας τινὸς, ἢ πράξεων ἑτέρων ἀπορίας. Ὥσπερ γὰρ οἷς οὐδέν ἐστιν οἴκοι χρηστὸν, ἐν ἀγορᾷ διατρίβουσι, κἂν μὴ δέωνται, τὸν πλεῖστον χρόνον· οὕτως ἔνιοι, τῷ

licam concitatum, cupere nobilitati tuæ convenienter in patria

Ore loqui docto, et virtutem ostendere factis:

quando tibi non vacat philosophi viri vitam sub dio versantis ex actionibus civilibus, publicisque certaminibus perspicere, contemplarique exempla factis non verbis repræsentata; petis autem præcepta tibi tradi civilia; detrectationem quidem plane me indignam judico: quod autem sum aggressus, id ut et studio tuo et meæ animi promtitudini satisfaciat opto. Usus sum autem, quod postulaveras, exemplorum varietate aliquanto majore.

II. Jam primum administrationi reipublicæ soli instar firmi ac validi substratum sit institutum animi, a judicio et ratione profectum, non a levi quodam animi impulsu, vanæ gloriæ aut contendendi studio, vel aliarum actionum penuria excitati. Quemadmodum enim quibus domi nihil est boni, ii in foro maximam temporis partem nulla etiam de caussa exigunt; ita nonnulli, quia nihil habent quod agere sit operæ pretium, in

ν ἴδιον πράττειν ἄξιον σπουδῆς, ἐμβάλλουσιν δημόσια πράγματα τῇ Πολιτείᾳ διαγωγῇ. Πολλοὶ δὲ ἀπὸ τῆς τύχης ἀψάμενοι τῶν ναπλησθέντες, οὐκέτι ῥᾳδίως ἀπελθεῖν δύν- ὑπὸ τοῖς ἐμβᾶσιν εἰς πλοῖον αἰώρας χάριν, σπασθεῖσιν εἰς πέλαγος, πεπονθότες, ἔξω βλέ- ποντες καὶ ταραττόμενοι, μένειν δὲ καὶ χρῆσθαι σιν ἀνάγκην ἔχοντες, Λευκᾶς καθύπερθε γα- ρόσωποι σφᾶς παρήϊσαν ἔραντες ναΐας κλῃῖδος τοντι δαιμονίαν ἐς ὕβριν. Οὗτοι καὶ μάλιστα ουσι τὸ πρᾶγμα τῷ μετανοεῖν καὶ ἀσχάλλειν, ξαν ἐλπίσαντες, ἀδοξίᾳ περιπέσωσιν, ἢ φο- σδοκήσαντες ἑτέροις ἔσεσθαι διὰ δύναμιν, εἰς κ κινδύνους ἔχοντα καὶ ταραχὰς ἄγωνται. Ὁ λιστα προσῆκεν ἑαυτῷ καὶ κάλλιστον ἔργον ἀπὸ γισμῷ τὰ κοινὰ πράττειν ἀρξάμενος, ὑπ'

ν—χαράξει πόντῳ] Mez. παρήϊξαν ἔρωτες ναΐας ἐκ κλῃῖδος χαραξι- ν—.

ν] Mez. recte, προσῆκεν. Mox, καὶ λογισμῷ, probo Reiskium.

: ingerunt negotia, cæ tractatione ani- e gratia usurpant. m forte fortuna m attigissent, saturi am, discedere inde : possunt: quibus venit, quod iis qui caussa navigium einde a terra avulsi bripiuntur, ac foras t nauseantes atque , interim necesse ha- nere ac præsentem ferre fortunam. Hi maxime reipublicæ administrationem in odium adducunt sua pœnitentia, atque indignatione animi, cum vel gloriæ spe inducti in ignominiam inciderunt, aut ob potentiam se aliis terrori futuros rati, in res periculis ac turbis obnoxias devenerunt. Qui vero, ut sibi convenientissimum et præstantissimum negotium, reipublicæ tractationem ratione consilioque ductus aggreditur, e-

οὐδενὸς ἐκπλήττεται τούτων, οὐδ' ἀναςρέφεται τὴν γνώμην. Οὐδὲ γὰρ ἐπ' ἐργασίᾳ καὶ χρηματισμῷ προσιτέον τοῖς κοινοῖς, ὡς οἱ περὶ Στρατοκλέα καὶ Δρομοκλείδην ἐπὶ τὸ χρυσοῦν θέρος, τὸ βῆμα μετὰ παιδιᾶς οὕτως ὀνομάζοντες, ἀλλήλους παρεκάλουν· οὔτε οἷον ἐκπλήκτους ὑπὸ πάθους ἄφνω γενομένους, ὡς Γάϊος Γράκχος ἐπὶ θερμοῖς τοῖς περὶ τὸν ἀδελφὸν ἀτυχήμασιν ἀπωτάτω τῶν κοινῶν τὸν βίον θέμενος, εἶτα ὕβρει τινῶν καὶ λοιδορίᾳ πρὸς αὐτὸν ἀναφλεχθεὶς ὑπ' ὀργῆς ἐνέπεσε τοῖς κοινοῖς, καὶ ταχὺ μὲν ἐπλήσθη πραγμάτων καὶ δόξης, ζητῶν δὲ παύσασθαι, καὶ δεόμενος μεταβολῆς καὶ ἡσυχίας, οὐχ εὗρε καταθέσθαι τὴν δύναμιν αὐτοῦ διὰ μέγεθος, ἀλλὰ προαπώλετο. Τούς τε πρὸς ἅμιλλαν ἢ δόξαν ὥσπερ ὑποκριτὰς εἰς θέατρον ἀναπλάττοντας ἑαυτούς, ἀνάγκη μετανοεῖν, ἢ δουλεύοντας ὧν ἄρχειν ἀξιοῦσιν, ἢ προσκρού-

E. 7. ἀναςρέφεται] Jun. ἀνατρέπεται.
E. 10. θέρος] δέρος Salmas.

um nihil istorum percellit aut de sententia deturbat. Nam neque capturæ quæstusque gratia accedendum est ad rempublicam: quomodo Stratocles et Dromoclidas ad auream messem (sic enim tribunal per jocum nominabant) se invicem sunt cohortati. Neque subito quodam animi motu perculsi ac quasi furore correpti conferre nos eo debemus: quod C. Graccho contigit, qui cum, recente adhuc fratris exitio, longissime a reipublicæ cura vitæ suæ instituum abduxisset, deinde injuria et contumeliis quorundam irritatus, conjecit sese in reipublicæ administrationem: moxque rerum gestarum et gloriæ satur, desistere cupiens, mutationemque et otium quærens, potentiam suam præ magnitudine quomodo deponeret non reperit, sed suo eam interitu delevit. Jam qui contentione vel ambitione ducti se veluti histriones ad theatrum fingunt, eos necesse est consilii pœnitere sui, cum vel serviunt his quibus volebant

; ἀρέσκειν ἐθέλουσιν. Ἀλλ᾽ ὥσπερ εἰς φρέαρ, ὦ Πολιτείαν, τοὺς μὲν ἐμπίπτοντας αὐτομάτως λόγως ταράττεσθαι καὶ μετανοεῖν, τοὺς δὲ καταβα- ς ἐκ παρασκευῆς καὶ λογισμοῦ καθ᾽ ἡσυχίαν, τε τοῖς πράγμασι μετρίως, καὶ πρὸς μηδὲν νειν, ἅτε δὴ τὸ καλὸν αὐτὸ καὶ μηδὲν ἄλλο τῶν ἔχοντας τέλος.

Οὕτω δὴ τὴν προαίρεσιν ἀπερείσαντας ἐν ἑαυ- ποιήσαντας ἄτρεπτον καὶ δυσμετάθετον, τρέπεσθαι ὸς κατανόησιν τοῦ ἤθους τῶν πολιτῶν, ὃ μά- γκραθὲν ἐκ πάντων ἐπιφαίνεται καὶ ἰσχύει. Τὸ εὐθὺς αὐτὸν ἐπιχειρεῖν ἠθοποιεῖν καὶ μεθαρμόττειν υ τὴν φύσιν, οὐ ῥᾴδιον οὐδ᾽ ἀσφαλές, ἀλλὰ καὶ εόμενον πολλοῦ καὶ μεγάλης δυνάμεως. Δεῖ δέ, νος ἐν ἀρχῇ μὲν ὑπὸ τῶν ἠθῶν κρατεῖται τοῦ ἡσυχῇ δὲ διαθάλπων καὶ κατακεραννύμενος

vel offendunt eos, acere studebant. E- sic statuo, sicut qui m, ita etiam qui in icam fortuito et de incidunt, eos per- c pœnitudine capi: eo sensim descendunt ati ac præparati, eos criter ferre quæ eve- nulla re graviter af- pe quibus actionum ter ipsam honestatem propositus.

Ioc pacto animi in- ubi firmatum fuerit, e fixum et immobile redditum, conferendus est ad contemplandum civium ingenium, quale ex tota multitudine maxime contemperatum apparet atque præcellit. Qui enim ipsi statim conantur fingere mores populi, ejusque indolem mutare, rem ii tentant neque facilem neque tutam, ad quam præterea et temporis multum, et magna requiratur potentia. Sed quemadmodum vinum initio bibentis ingenio obsequitur, deinde sensim calorem diffundens ac corporis temperiem occupans bibentem jam mu-

αὐτὸς ἠθοποιεῖ τὸν πίνοντα καὶ μεθίστησιν, οὕτω τὸν πολι- C
τικόν, ἕως ἂν ἰσχὺν ἀγωγὸν ἐκ δόξης καὶ πίστεως κατα-
σκευάσηται, τοῖς ὑποκειμένοις ἤθεσιν εὐάρμοστον εἶναι,
κατανοεῖν καὶ στοχάζεσθαι τούτων ἐπιστάμενον οἷς χαίρει
ὁ δῆμος καὶ ὑφ' ὧν ἄγεσθαι πέφυκεν. Οἷον ὁ Ἀθηναίων
εὐκίνητός ἐστι πρὸς ὀργήν, εὐμετάθετος πρὸς ἔλεον,
μᾶλλον ὀξέως ὑπονοεῖν ἢ διδάσκεσθαι καθ' ἡσυχίαν βου-
λόμενος· ὥσπερ τῶν ἀνδρῶν τοῖς ἀδόξοις καὶ ταπεινοῖς
βοηθεῖν προθυμότερος, οὕτως τῶν λόγων τοὺς παιγνιώδεις
καὶ γελοίους ἀσπάζεται καὶ προτιμᾷ· τοῖς μὲν ἐπαινοῦσιν
αὐτὸν μάλιστα χαίρει, τοῖς δὲ σκώπτουσιν ἥκιστα δυσχεραίνει·
φοβερός ἐστιν ἄχρι τῶν ἀρχόντων, εἶτα φιλάνθρωπος
ἄχρι τῶν πολεμίων. Ἕτερον ἦθος τοῦ Καρχηδονίων
δήμου, πικρόν, σκυθρωπόν, ὑπήκοον τοῖς ἄρχουσι, βαρὺ
τοῖς ὑπηκόοις, ἀγεννέστατον ἐν φόβοις, ἀγριώτατον ἐν ὀρ-

C. 4. κατανοεῖν] Abest a Schott. et P. credo factum ex κατὰ νοῦν, glossema vocis εὐάρμοστον.

tat, ingeniumque ejus fingit: ita qui ad Rempublicam se contulit, is donec gloria sua fideque vim sibi ad ducendos populi animos sufficientem conciliet, interim se eorum quos subjectos habet moribus accommodare, eosque sibi ad sequendum propositos habere debet, gnarus eorum quibus ii gaudent, quibusque duci assolent. Verbi gratia: Athenienses ad iram facile provocantur, et ad misericordiam non magno negotio traducuntur, maluntque celeriter suspicari quippiam, quam per otium de re doceri: utque promtius obscuris et humilibus viris subveniunt, ita sermonis jocosum et facetum genus maxime amplectuntur: laudari se apprime gaudent, æquissimo animo salse in ipsos dicta ferunt: metuendi ipsis etiam magistratibus, ne hostem quidem sua humanitate dedignantur. Diversum Carthaginiensis populi ingenium, morosum, tetricum, magistratibus obsequens, subditis grave, abjectissimum dum metuit, se-

γαῖς, ἐπίμονον τοῖς γνωσθεῖσι, πρὸς παιδιὰν καὶ χάριν ἀνήδυντον καὶ σκληρόν· οὐκ ἂν οὗτοι, Κλέωνος ἀξιοῦντος αὐτοὺς, ἐπεὶ τέθυκε καὶ ξένους ἑστιᾶν μέλλει, τὴν ἐκκλησίαν ὑπερθέσθαι, γελάσαντες ἂν καὶ κροτήσαντες ἀνέστησαν· οὐκ Ἀλκιβιάδῃ, ὄρτυγος ἐν τῷ λέγειν διαφυγόντος ἐκ τοῦ ἱματίου, φιλοτίμως συνθηρεύσαντες ἀπέδωκαν· ἀλλὰ καὶ ἀπέκτειναν ἄν, ὡς ὑβρίζοντας καὶ τρυφῶντας· ὅπου
E καὶ Ἄννωνα λέοντι χρώμενον σκευοφόρῳ παρὰ τὰς στρατείας, αἰτιασάμενοι τυραννικὰ φρονεῖν, ἐξήλασαν. Οἶμαι δ' ἂν ἔγωγε μηδὲ Θηβαίους ἀποσχέσθαι γραμμάτων πολεμίων κυρίους γενομένους, ὡς Ἀθηναῖοι Φιλίππου γραμματοφόρους λαβόντες ἐπιστολὴν ἐπιγεγραμμένην Ὀλυμπιάδι κομίζοντας, οὐκ ἔλυσαν οὐδὲ ἀπεκάλυψαν ἀπόρρητον ἀνδρὸς ἀποδήμου πρὸς γυναῖκα φιλοφροσύνην· οὐδέ γε αὖ πάλιν Ἀθηναίους Ἐπαμεινώνδου πρὸς τὴν κατηγορίαν ἀπολογεῖσθαι μὴ θέλοντος, ἀλλ' ἀναστάντος ἐκ τοῦ θεά-
F τρου, καὶ διὰ τῆς ἐκκλησίας εἰς τὸ γυμνάσιον ἀπιόντος,

vissimum ubi irascitur, perstans in decretis, durum adversus jocos et blanditias: non illi, Cleone concionem differri petente, quod sacrificasset ipse et excepturus convivio esset hospites, risu sublato datoque plausu concionem solvissent: neque coturnicem, quæ Alcibiade concionante e veste ejus avolarat, certatim venati reddidissent: quinimo eos interfecissent ut lascivientes et insultantes: quando Annoni exilium ii indixerunt, affectari ab eo tyrannidem caussati, quod militiæ impedimentorum bajulo uteretur leone. Neque vero, nisi fallor, Thebani ab hostilium literarum, si quæ in eorum pervenissent manus, lectione abstinuissent: cum Athenienses captis Philippi tabellariis epistolam Olympiadi inscriptam ferentibus, non solverint eam, neque patefecerint mariti peregre absentis uxori missam salutationem. Neque vicissim Athenienses fastum Epaminondæ æquo animo tolerassent, cum is crimine oblato caussam dicere nolens e theatro discessit, ac per mediam concionem in

εὐκόλως ἐνεγκεῖν τὴν ὑπεροψίαν καὶ τὸ φρόνημα τοῦ ἀνδρός· πολλοῦ δ' ἂν ἔτι καὶ Σπαρτιάτας δεῆσαι τὴν Στρατοκλέους ὕβριν ὑπομεῖναι καὶ βωμολοχίαν πείσαντος μὲν αὐτοὺς εὐαγγέλια θύειν ὡς νενικηκότας, ἐπεὶ δὲ τῆς ἥττης ἀληθῶς ἀπαγγελθείσης ἠγανάκτουν ἐρωτῶντος τὸν δῆμον τί ἠδίκηται, τρεῖς ἡμέρας δι' αὐτὸν ἡδέως γεγονώς. Οἱ μὲν οὖν αὐλικοὶ κόλακες, ὥσπερ ὀρνιθοθῆραι, μιμούμενοι τῇ φωνῇ καὶ συνεξομοιοῦντες ἑαυτοὺς ὑποδύονται μάλιστα καὶ προσάγουσι δι' ἀπάτης τοῖς βασιλεῦσι· τῷ δὲ πολιτικῷ μιμεῖσθαι μὲν οὐ προσήκει τοῦ δήμου τὸν τρόπον, ἐπίστασθαι δὲ καὶ χρῆσθαι πρὸς ἕκαστον οἷς ἁλώσιμός ἐστιν· ἡ γὰρ ἄγνοια τῶν ἠθῶν ἀστοχίας φέρει καὶ διαπτώσεις οὐχ ἥττονας ἐν ταῖς Πολιτείαις ἢ ταῖς φιλίαις τῶν βασιλέων.

δ'. Τὸ μὲν οὖν τῶν πολιτῶν ἦθος ἰσχύοντα δεῖ καὶ πιστευόμενον ἤδη πειρᾶσθαι ῥυθμίζειν ἀτρέμα πρὸς τὸ βέλτιον ὑπάγοντα καὶ πρᾴως μεταχειριζόμενον· ἐργώδης γὰρ ἡ μετάθεσις τῶν πολλῶν· αὐτὸς δ' ὥσπερ ἐν

gymnasium abiit. Nullo vero pacto arbitror Spartanos toleraturos fuisse Stratoclis scurrilem insultationem, qui Atheniensibus ut ob lætum partæ victoriæ nuncium acceptum sacrificarent persuasit: cumque ii de accepta clade vero allato nuntio succenserent, populum interrogavit, *ecquid injuriæ passi essent, qui ipsius opera triduum suavius vixissent.* Enimvero adulatores aulici aucupum more vocem suam ad imitationem regum componunt, itaque eos subeunt et decipiunt: Rempublicam autem gerenti non convenit mores populi imitari, nosse eos eaque se iis ratione accommodare, qua capi singulos posse cernit, operæ est. Morum enim ignoratio non minus impedit irritaque facit consilia in civilibus negotiis quam in amicitiis regum.

IV. Ergo civium mores potentia jam ac fide instructus formare conaberis, sensim eos ad meliora subducens, ac placide tractans: operosa enim est multitudinis mutatio. Ipse

λοιπὸν ἀναπεπταμένῳ βιωσόμενος, ἐξάσκει καὶ
μει τὸν τρόπον· εἰ δὲ μὴ ῥᾴδιον ἀπαλλάξαι παν-
ῆς ψυχῆς τὴν κακίαν, ὅσα γοῦν ἐπανθεῖ μάλιστα
απίπτει τῶν ἁμαρτημάτων, ἀφαιρῶν καὶ κολούων.
γὰρ ὅτι Θεμιστοκλῆς ἅπτεσθαι τῆς πολιτείας δια-
, ἀπέστησε τῶν πότων καὶ τῶν κώμων ἑαυτὸν,
ιν δὲ καὶ νήφων καὶ πεφροντικὼς λέγει πρὸς τοὺς
ὡς οὐκ ἐᾷ καθεύδειν αὐτὸν τὸ Μιλτιάδου τρό-
Περικλῆς δὲ καὶ περὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν δίαιταν
ξεν ἑαυτὸν ἠρέμα βαδίζειν, καὶ πράως διαλέ-
καὶ τὸ πρόσωπον ἀεὶ συνεστηκὸς ἐπιδείκνυσθαι, καὶ τὴν
συνέχειν ἐντὸς τῆς περιβολῆς, καὶ μίαν ὁδὸν πο-
τὴν ἐπὶ τὸ βῆμα καὶ τὸ βουλευτήριον. Οὐ γὰρ εὐ-
ιστον οὐδὲ ῥᾴδιον ἁλῶναι τὴν σωτήριον ἅλωσιν
οῦ τυχόντος ὄχλον, ἀλλ' ἀγαπητὸν εἰ μήτε ὄψει
ινῇ πτυρόμενος, ὥσπερ θηρίον ὕποπτον, καὶ ποικί-

ων] Revocavi ex Ald. Baf. Xyl. A. E. P. Mez. Vulgo, ὄχλου.

ut deinceps in aperto theatro, mores tuos : atque orna: quod si ile sit omnia arcere itia, ea tamen amolire nue, quæ maxime in ıc conspectu sunt. Au- Themistoclem, cum ad gerendam rem- ı appulisset, a pota- se et comessationibus ſſe, vigilantemque jam um ac seriis deditum xisse ad amicos, *tro- Miltiadis sibi somnum adimere:* et Periclem corporis quoque gestum ac vitæ rationem mutasse, ut et incederet tardius, et placide colloqueretur, vultumque semper constantem gereret, et manum intra amiculum contineret, unamque eam viam, qua ad tribunal et curiam itur, tereret. Non enim ita tractabilis est multitudo, ut cujusvis sit, salutare ei frænum injicere: immo in aliqua felicitatis parte ponendum, si ut est bellua suspiciosa et inconstans, nullo

λον, ἐνδέχοιτο τὴν ἐπιστασίαν. Οὐ τοίνυν οὐδὲ τούτων ἐπιμελητέον ἐστὶ παρέργως, ἧπου τῶν περὶ τὸν βίον καὶ τὸ ἦθος ἀμελητέον, ὅπως ᾖ ψόγου καθαρὰ καὶ διαβολῆς ἁπάσης. Οὐ γὰρ ὧν λέγουσιν ἐν κοινῷ καὶ πράττουσιν οἱ πολιτευόμενοι μόνον εὐθύνας διδόασιν, ἀλλὰ καὶ δεῖπνον αὐτῶν πολυπραγμονεῖται, καὶ κοίτη, καὶ γάμος, καὶ παιδιὰ, καὶ σπουδὴ πᾶσα. Τί γὰρ δεῖ λέγειν Ἀλκιβιάδην, ὃν περὶ τὰ κοινὰ πάντων ἐνεργέστατον ὄντα καὶ στρατηγὸν ἀήττητον, ἀπώλεσεν ἡ περὶ τὴν δίαιταν ἀναγωγία καὶ θρασύτης, καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν αὐτοῦ τὴν πόλιν ἀνόνητον ἐποίησε διὰ τὴν πολυτέλειαν καὶ τὴν ἀκολασίαν; ὅπου καὶ Κίμωνος οὗτοι τὸν οἶνον, καὶ Ῥωμαῖοι Σκηπίωνος, οὐδὲν ἄλλο ἔχοντες λέγειν, τὸν ὕπνον ᾐτιῶντο, Πομπήϊον δὲ Μάγνον ἐλοιδόρουν οἱ ἐχθροὶ παραφυλάξαντες ἑνὶ δακτύλῳ τὴν κεφαλὴν κνώμενον. Ὡς γὰρ ἐν τῷ προσώπῳ

C. 9. Οὐ τοίνυν—ἧπου] Forte, Εἰ τοίνυν—ἧπου. B. habet ὡς pro Οὐ.

visu audituve consternata rectorem admittat. Quod si ne hæc quidem negligenter observanda sunt, quanto magis vitæ morumque ratio habenda erit, ut omnis sint reprehensionis et criminis expertes. Non enim qui Rempublicam gerunt, iis tantum de publice dictis factisque ratio est reddenda: sed et in cœnam eorum inquiritur, et cubile, et matrimonium, et quidquid serii jocive agunt. Quid enim attinet Alcibiadem dicere? qui cum in Republica gerenda esset summa præditus efficacitate, et imperator invictus, vitæ ratione effræni atque ferocia sua periit, et ut nihil ex reliquis quæ in eo erant bonis utilitatis percipere posset civitas, luxuria ejus atque prodigalitas fecerunt: cum et vinum Cimonis Athenienses, et somnum, quia aliud nihil inveniebant, Scipionis Romani culpaverint: et Pompeio Magno inimici vitio verterint, quod caput uno digito scaberet. Sicut enim in facie lens et verruca molestiores sunt

φακοὶ καὶ ἀκροχορδόνες διαφαίνονται μᾶλλον, ἢ στίγματα καὶ κολοβότητες καὶ οὐλαὶ τοῦ λοιποῦ σώματος, οὕτω τὰ μικρὰ φαίνεται μεγάλα τῶν ἁμαρτημάτων, ἐν ἡγεμονικοῖς καὶ πολιτικοῖς ὁρώμενα βίοις, διὰ δόξαν ἣν οἱ πολλοὶ περὶ ἀρχῆς καὶ πολιτείας ἔχουσιν, ὡς πράγματος μεγάλου καὶ καθαρεύειν ἀξίου πάσης ἀτοπίας καὶ πλημμελείας. Εἰκότως οὖν Λίβιος Δροῦσος ὁ δημαγωγὸς εὐδοκίμησεν, ὅτι τῆς οἰκίας αὐτοῦ πολλὰ μέρη κάτοπτα τοῖς γειτνιῶσιν ἐχούσης καὶ τῶν τεχνιτῶν τινος ὑπισχνουμένου ταῦτα ἀποστρέψειν καὶ μεταθήσειν ἀπὸ πέντε μόνων ταλάντων, « Δέκα, » ἔφη, « λαβὼν, ὅλην μου ποίησον τὴν οἰκίαν καταφανῆ, ἵνα πάντες ὁρῶσιν οἱ πολῖται πῶς διαιτῶμαι » καὶ γὰρ ἦν ἀνὴρ σώφρων καὶ κόσμιος. Ἴσως δὲ ταύτης οὐδὲν ἔδει τῆς καταφανείας αὐτῷ· διορῶσι γὰρ οἱ πολλοὶ καὶ τὰ πάνυ βαθέως περιαμπέχεσθαι δοκοῦντα τῶν πολιτευομένων ἤθη καὶ βουλεύματα, καὶ πράξεις καὶ

F. 1. Λίβιος] Sic Mss. Vulgo, Ἰούλιος. Xyl. Λίβιος.

quam reliquae corporis maculae, mutilationes, et cicatrices: sic exigua peccata, ubi in principis cernuntur vita, pro magnis habentur, propter opinionem eam, quam vulgo de principatu et Republica gerunt, rem eam esse magnam, et quae vacare debeat omni errore atque vitio. Idcirco non injuria celebri est laude Livius Drusus tribunus plebis, qui cum domus ipsius multae partes vicinis essent perspicuae, ac faber quidam polliceretur se eas impendio quinque modo talentorum aversurum et mutaturum, *Immo*, ait, *decem abs me aufer talenta lege hac, ut totam demum meam reddas omnium inspectui patentem, quo universi cives cernere possint, qua utar vitae degendae ratione.* Erat enim vir temperans et modestus. Ac nihil quidem fortassis opus ei erat hac perspicuitate. Plerique enim mores et consilia, actionesque et vitae rationem Rempublicam gerentium, quae

βίους· οὐχ ἧττον ἀπὸ τῶν ἰδίων ἢ τῶν δημοσίων ἐπιτηδευμάτων, τοὺς μὲν φιλοῦντες καὶ θαυμάζοντες, τοὺς δὲ δυσχεραίνοντες καὶ καταφρονοῦντες. Τί οὖν δή; οὐχὶ καὶ τοῖς ἀσελγῶς καὶ τεθρυμμένως ζῶσιν αἱ πόλεις χρῶνται; Καὶ γὰρ αἱ κιττῶσαι λίθους, καὶ οἱ ναυτιῶντες ἁλμυρίδας καὶ τοιαῦτα βρώματα διώκουσι πολλάκις, εἶτα ὀλίγον ὕστερον ἐξέπτυσαν καὶ ἀπεστράφησαν· οὕτω δὴ καὶ οἱ δῆμοι διὰ τρυφὴν καὶ ὕβριν ἢ βελτιόνων ἀπορίᾳ δημαγωγῶν, χρῶνται τοῖς ἐπιτυχοῦσι, βδελυττόμενοι καὶ καταφρονοῦντες, εἶτα χαίρουσι τοιούτων εἰς αὐτοὺς λεγομένων οἷα Πλάτων ὁ κωμικὸς τὸν δῆμον αὐτὸν λέγοντα ποιεῖ,

Λαβοῦ, λαβοῦ τῆς χειρὸς ὡς τάχιστά μου,
Μέλλω στρατηγὸν χειροτονεῖν Ἀγύρριον·

καὶ πάλιν αἰτοῦντα λεκάνην καὶ πτερὸν, ὅπως ἐμέσῃ, λέγοντα,

Προσίσταταί μου πρὸς τὸ βῆμα μαντίλη·

καὶ,

Βόσκει δυσώδη κεφαλὴν αἰσχίστην νόσον.

B. 9. δυσώδη κεφαλὴν] Mez. δυσώδη κραιπάλην. Forte rectius sit δυσώδης κεφάλων.

vel maxime abdita putantur, perſpiciunt: neque minus ob privata quam ob publica ſtudia alios amant et admirantur, alios oderunt atque deſpiciunt. Quid ergo? inquies, non etiam iis, quorum impudica eſt et mollis vita, civitates utuntur? Sane: quomodo gravidæ cum pica vexantur lapides, et qui nauſeant ſalſuginem aliosque id genus cibos appetunt ſæpenumero, paulo poſt exſputuri et averſaturi. Sic enim et populi ob luxuriam aut petulantiam, vel inopia meliorum ductorum, quibuſcunque oblatis utuntur, abominantes eos et contemnentes, deinde gratum ipſis eſt, cum in iſtos talia dicuntur, qualia Plato comicus ipſum populum dicere fingit,

Manu prebende me, prebende celeriter,
Qui principem jam deſignabo Agyrrium.

rurſumque pelvim poſcentem et pennam ut vomat, ac dicentem,

Hic ad tribunal mantile adſiſtit mihi.

et,

Alit caput fœtens luem turpiſſimam.

δὲ Ῥωμαίων δῆμος, ὑποσχομένου τι Κάρβωνος, καὶ ιθέντος ὅρκον δή τινα καὶ ἀρὰν, ἀντώμοσεν ὁμοῦ μὴ ύειν. Ἐν δὲ Λακεδαίμονι τινὸς Δημοσθένους, ἀνδρὸς λάστου, γνώμην εἰπόντος ἁρμόζουσαν, ἀπέρριψεν ὁ ος, οἱ δὲ Ἔφοροι κληρώσαντες ἕνα τῶν γερόντων, ἐκέ- σαν εἰπεῖν τὸν αὐτὸν λόγον ἐκεῖνον, ὥσπερ εἰς καθαρὸν γεῖον ἐκ ῥυπαροῦ μετακεράσαντες, ὅπως εὐπρόσ- τος γένηται τοῖς πολλοῖς. Οὕτω μεγάλην ἔχει ῥοπὴν Πολιτείᾳ πίστις ἤθους, καὶ τοὐναντίον.

Ε'. Οὐ μὴν ἀμελητέον γε διὰ τοῦτο τῆς περὶ τὸν ν χάριτος καὶ δυνάμεως, ἐν ἀρετῇ θεμένους τὸ σύμ- , ἀλλὰ τὴν ῥητορικὴν νομίσαντες μὴ δημιουργὸν, ἀλλά συνεργὸν εἶναι πειθοῦς, ἐπανορθωτέον τὸ τοῦ Μενάνδρου,

Τρόπος ἔσθ' ὁ πείθων τοῦ λέγοντος, οὐ λόγος·

γὰρ ὁ τρόπος καὶ ὁ λόγος· εἰ μὴ, νὴ Δία, φήσει τις τὸν κυβερνήτην ἄγειν τὸ πλοῖον, οὐ τὸ πηδάλιον, καὶ

ἀλλά τι] B. Xyl. ἀλλά τινι. Neutrum placet: vel delendum τι vel in τινὰ mutandum cum Reisk. Modo Mez. corrigit νομίσαντας, probabiliter.

populus Romanus Car- aliquid promittente, ac ante dirasque devotiones nte, contra uno ore jura- e non crediturum. Spartæ Demosthenes quidam ho- intemperans sententiam modam dixisset, eam po- s rejecit: Ephori autem lecto cuidam senum eam ndam dederunt, tanquam sordido vase in sincerum diffundentes, ut grata fie- nultitudini. Tantum in mque partem in Republica momenti habet persuasio de ingenio hominis concepta.

V. Neque tamen propterea ita negligenda est orationis elegantia ac facultas, ut omnia virtuti adscribantur: sed ut non opificem persuasionis censeamus esse rhetoricam, adjutricem tamen censeamus, corrigamusque illud Menandri,

Mores movent dicentis, haud oratio.

Etenim et mores persuadent, et oratio: nisi quis ita intelligat, sicut navem agit non clavus sed gubernator, equesque

τὸν ἱππέα στρέφειν τὸν ἵππον, οὐ τὸν χαλινόν, οὕτως πό- D
λιν πείθειν, οὐ λόγῳ ἀλλὰ τρόπῳ χρωμένην, ὥσπερ οἴακι καὶ χαλινῷ, τὴν πολιτικὴν ἀρετήν, ὅπερ εὐστροφώτατον ζῶον, ὥς φησι Πλάτων, οἷον ἐκ πρύμνης ἀποτεμνομένην καὶ κατευθύνουσαν. Ὅπου γὰρ οἱ μεγάλοι βασιλεῖς ἐκεῖνοι καὶ διογενεῖς, ὡς Ὅμηρός φησιν, ἁλουργίσι καὶ σκήπτροις καὶ δορυφόροις καὶ θεῶν χρησμοῖς ἐξογκοῦσιν αὑτούς, καὶ δουλούμενοι τῇ σεμνότητι τοὺς πολλοὺς ὡς κρείττονες, ὅμως ἐβούλοντο μύθων τε ῥητῆρες ἔμεναι, καὶ οὐκ ἠμέλουν τῆς τοῦ λέγειν χάριτος,

> Οὐδ' ἀγορέων ἵνα τ' ἄνδρες ἀριπρεπέες τελέθουσιν,

οὐδὲ Διὸς Βουλαίου μόνου ἔχρῃζον, οὐδ' Ἄρεος Ἐνυαλίου E
καὶ Στρατίας Ἀθηνᾶς, ἀλλὰ καὶ τὴν Καλλιόπην παρεκάλουν, ἣ

> —— ἣ βασιλεῦσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ,

πραΰνουσα πειθοῖ καὶ καταιδοῦσα τῶν δήμων τὸ αὔθαδες

E. 5. καταιδοῦσα] Forte, κατᾴδουσα, vel κατῄδουσα.

equum verſat, non frænum: ita a civili virtute urbem duci non oratione, ſed moribus loco fræni aut gubernaculi adhibitis, eamque veluti a prora dirigere urbem, animal, ut Plato ait, maxime verſatile. At vero magni illi reges, et *a Jove*, ut Homerus ait, *prognati*, purpuris, ſceptris, ſtipatoribus, deorumque oraculis ſeipſos extollentes, ubi majeſtate ſua tanquam præſtantioris ipſi naturæ vulgus ſibi ſubjecerunt, voluerunt tamen oratores eſſe, neque dicendi elegantiam neglexerunt, ſed curæ fuit eis

> *Concio, qua decus eximium facundia gignit:*

neque ſolum Jovem Conſiliarium, Martemve Homicidam, et Militarem Minervam coluerunt, ſed et Calliopem invocaverunt,

> *Quæ comes uſque ſolet venerandis regibus eſſe,*

facundia ſua demulcens et ad verecundiam redigens contu-

καὶ βίαιον· ἢ πῶς δυνατὸν ἄνθρωπον ἰδιώτην ἐξ ἱματίου καὶ σχήματος δημοτικοῦ πόλιν ἄγειν βουλόμενον, ἐξισχῦσαι καὶ κρατῆσαι τῶν πολλῶν, εἰ μὴ λόγον ἔχει συμπείθοντα καὶ προσαγόμενον; Οἱ μὲν οὖν τὰ πλοῖα κυβερνῶντες, ἑτέροις χρῶνται κελευσταῖς· ὁ δὲ πολιτικὸς ἐν ἑαυτῷ μὲν ὀφείλει τὸν κυβερνῶντα νοῦν ἔχειν, ἐν ἑαυτῷ δὲ τὸν ἐγκελευόμενον λόγον, ὅπως μὴ δέηται φωνῆς ἀλλοτρίας, μηδ' ὥσπερ Ἰφικράτης, ὑπὸ τῶν περὶ Ἀριστοφῶντα καταρρητορευόμενος, λέγῃ, « Βελτίων μὲν ὁ τῶν ἀντιδίκων « ὑποκριτής, δρᾶμα δὲ τοὐμὸν ἄμεινον," μηδὲ πολλάκις δέηται τῶν Εὐριπιδείων ἐκείνων,

Εἴθ' ἦν ἄφωνον σπέρμα δυστήνων βροτῶν.

καὶ,

Φεῦ, φεῦ, τὸ μὴ τὰ πράγματ' ἀνθρώποις ἔχειν
Φωνήν, ἵν' ἦσαν μηδὲν οἱ δεινοὶ λέγειν.

L. 6. δυνατὸν] Revocavi ex B. P. Ald. Baſ. Xyl. Mez. flagitante uſu formulæ. Vulgo, ἀδύνατον, quod Steph. habuit ex Schott. Leonic. Anon.

maciam violentiamque populi. Quod cum ita ſit, quonam pacto privatus aliquis a toga et habitu plebeio ad regendam urbem ſe conferens multitudinem in ſua poteſtate habere queat, niſi oratione inſtructus in perſuadendo et alliciendo adminiſtra? Qui naves gubernant, ii quidem munus remigum regendorum aliis mandant: at Rempublicam qui gerit, non gubernatrice modo mente præditus eſſe, ſed in ſeipſo habere debet facultatem orationis, qua imperia tradat, ne aliena opus habeat voce, neve id ei uſu veniat quod Iphicrati, qui cum Ariſtophon eum oratione premeret, *adverſarium hiſtrionem meliorem, ſuam autem cauſſam potiorem eſſe*, dixit: neve ſæpius uti cogatur Euripideis iſtis,

Utinam eſſet expers vocis humanum genus.

et,

Cur non, malum, data vox rebus mortalium eſt,
Nullo diſerti ut eſſent in pretio viri?

Ταῦτα μὲν γὰρ ἴσως Ἀλκαμένει, καὶ Νησιώτῃ, καὶ Ἰκτίνῳ, καὶ πᾶσι τοῖς βαναύσοις καὶ χειρώναξι τὸ δύνασθαι λέγειν ἀπομνυμένοις, δοτέον ἀποδιδράσκειν· ὥσπερ Ἀθήνησιν ἀρχιτεκτόνων ποτὲ δυεῖν ἐξεταζομένων πρὸς δημόσιον ἔργον, ὁ μὲν αἱμύλος καὶ κομψὸς εἰπεῖν, λόγον τινὰ διελθὼν περὶ τῆς κατασκευῆς μεμελετημένον, ἐκίνησε τὸν δῆμον· ὁ δὲ βελτίων τῇ τέχνῃ, λέγειν δὲ ἀδύνατος, παρελθὼν εἰς μέσον, B "Ἄνδρες," εἶπεν, "Ἀθηναῖοι, ὡς οὗτος εἴρηκεν, ἐγὼ "ποιήσω." Τὴν γὰρ Ἐργάνην οὗτοι μόνον θεραπεύουσιν, ὥς φησι Σοφοκλῆς, οἱ παρ' ἄκμονι τυπάδι βαρείᾳ καὶ πληγαῖς ὑπακούουσαν ὕλην ἄψυχον δημιουργοῦντες. Ὁ δὲ τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς καὶ τῆς Βουλαίας Θέμιδος,

Ἥτ' ἀνδρῶν ἀγορὰς ἠμὲν λύει ἠδὲ καθίζει,

προφήτης, ἑνὶ χρώμενος ὀργάνῳ τῷ λόγῳ, τὰ μὲν πλάττων καὶ συναρμόττων, τὰ δὲ ἀντιστατοῦντα πρὸς τὸ ἔργον,

A. 5. Νησιώτῃ] Mez. Νησοκλεῖ ex Plin. XXXIV, 8. Certe est nomen proprium: id saltem in Latinis expressi.
A. 5. Ἰκτίνῳ] Sic B. Jannot. Xyl. Vulgo, Ἰκτίῳ.

Hæc enim fortassis Alcameni, Nesiotæ, Ictino, aliisque illiberalibus et manu victum quærentibus, facundiamque ejurantibus concedantur effugia: cujus generis est quod Athenis aliquando contigit, cum duo architecti de conducendo publico opere contenderent, alter disserendi copia et elegantia instructus, cum de apparatu operis oratione usus meditata populum movisset, alter arte præstantior, sed dicendi ignarus, in medium progressus, *Viri*, inquit, *Athenienses*, *quemadmodum iste dixit*, *ego efficiam*. Nam Erganam, id est, opificem, hi tantum colunt Minervam, ut ait Sophocles, qui *ad incudem gravi malleo* et ictibus obedientem materiam inanimam fabricantur. At Minervæ, quæ quod urbibus præsit Polias dicitur, et Consiliariæ Themidis, cui a jure nomen, et quæ

Conventus hominum cogitque eademque resolvit,

interpres, unico utens orationis instrumento, atque alia fingens et concinnans, alia

ους τινὰς ἐν ξύλῳ, καὶ διπλόας ἐν σιδήρῳ, μα-
, καταλεαίνων, κοσμεῖ τὴν πόλιν. Διὰ τοῦτο
ερικλέα Πολιτεία λόγῳ μὲν, ὥς φησι Θουκυδί-
οκρατία, ἔργῳ δὲ ὑπὸ τοῦ πρώτου ἀνδρὸς ἀρχὴ
υ τοῦ λόγου δύναμιν. Ἐπεὶ καὶ Κίμων ἀγαθὸς
φιάλτης, καὶ Θουκυδίδης· ἀλλὰ ἐρωτηθεὶς οὗτος
χιδάμου βασιλέως τῶν Σπαρτιατῶν, πότερον αὐτὸς
λῆς παλαίει βέλτιον, "Οὐκ ἂν εἰδείη τις," εἶπεν,
γὰρ ἐγὼ καταβάλω παλαίων, ἐκεῖνος λέγων μὴ
πεσεῖν, νικᾷ καὶ πείθει τοὺς θεωμένους." Τοῦτο δὲ
ῷ μόνῳ ἐκείνῳ δόξαν, ἀλλὰ καὶ τῇ πόλει σωτη-
ρε· πειθομένη γὰρ αὐτῷ τὴν ὑπάρχουσαν εὐ-
ν ἔσωζε, τῶν δὲ ἐκτὸς ἀπείχετο. Νικίας δὲ τὴν
προαίρεσιν ἔχων, πειθοῦς δὲ τοιαύτης ἐνδεὴς ὤν,
ὥσπερ ἀμβλεῖ χαλινῷ τῷ λόγῳ πειρώμενος ἀπο-
δῆμον, οὐ κατέσχεν οὐδὲ ἐκράτησεν, ἀλλ' ᾤχετο

C. 1. λόγῳ μὲν] Addendum, ἦν.

ri impedimento sunt, los quosdam in ligno, essus in ferro, molque lævigans, urbem Itaque administratio icæ, qua usus fuit Peverbo quidem, teste ide, populi fuit, reipsa rincipis viri potestas. Cimon bonus erat, et s, et Thucydides: veerrogatus hic ab Ar Spartæ rege, ipsene les melius luctaretur: *n est*, respondit, *cum enim ego eum dejicio, negando se cecidisse vincit, idque spectatoribus persuadet.* Atque ea quidem res non gloriam tantum Pericli, sed et urbi salutem attulit: dum enim ei paruit, felicitatem jam partam servavit, abstinuitque ab exteris negotiis. Sed Nicias cum idem sequeretur propositum, neque tantum haberet ad persuadendum virium, atque oratione veluti fræno laxo uteretur in dehortando populum, non obtinuit neque per-

βίᾳ φερόμενος εἰς Σικελίαν καὶ συνεκτραχηλιζόμενος. Τὸν μὲν οὖν λύκον οὔ φασι τῶν ὤτων κρατεῖν· δῆμον δὲ καὶ πόλιν ἐκ τῶν ὤτων ἄγειν δεῖ μάλιστα, μὴ, καθάπερ ἔνιοι τῶν ἀγυμνάστων περὶ λόγον λαβὰς ἀμούσους καὶ ἀτέχνους ζητοῦντες ἐν τοῖς πολλοῖς, τῆς γαστρὸς ἕλκουσιν εὐωχοῦντες, ἢ τοῦ βαλαντίου διδόντες, ἢ πυρρίχας τινὰς ἢ μονομάχων θεάματα παρασκευάζοντες ἀεὶ δημαγωγοῦσι, μᾶλλον δὲ δημοκοποῦσι. Δημαγωγία γὰρ ἡ διὰ λόγου πειθομένων ἐστίν· αἱ δὲ τοιαῦται τιθασεύσεις τῶν ὄχλων, οὐδὲν ἀλόγων ζώων ἄγρας καὶ βουκολήσεως διαφέρουσι.

ϛʹ. Ὁ μέντοι λόγος ἔστω τοῦ πολιτικοῦ μήτε νεαρὸς καὶ θεατρικὸς, ὥσπερ πανηγυρίζοντος καὶ στεφανηπλοκοῦντος ἐξ ἁπαλῶν καὶ ἀνθηρῶν ὀνομάτων· μήτε αὖ πάλιν, ὡς ὁ Πυθέας τὸν Δημοσθένους ἔλεγεν ἐλλυχνίων ὄζειν, καὶ σοφισ-

E. 7. ὄζειν] Recte Mez. et Reisk. ὄζων, proxima enim non sunt pars dicterii Pytheae: itaque saltem distinxi.

vicit: sed in Siciliam abiit vi actus, et obtorto quasi collo multitudinis impetu eo abreptus. Lupum quidem auribus teneri posse negant. Populum autem et civitatem vel maxime auribus ducere oportet: neque sequi eos, qui exercitatione dicendi destituti, multitudinis ducendae ansas quaerunt elegantiae artisque vacuas, et aut ventre trahunt epulis praebendis, vel marsupio largientes, aut saltationes aut gladiatorum spectacula crebra exhibentes populi favorem captant, aut potius vim ei afferunt. Captant enim favorem populi, eumque ducunt, qui dicendo persuadent: at istiusmodi cicurationes, nihil a brutorum illectatione et captura habent diversi.

VI. Sit autem versantis in Republica viri oratio non juvenilis aut ad theatrum conformata, veluti corollam ex delicatis ac floridis vocabulis undequaque colligentis: neque rursum, qualem Demosthenis dicebat Pytheas lucernam redolere, et sophistica di-

ἐνεργίας ἐνθυμήμασι πικροῖς καὶ περιόδοις περὶ τὴν διαβάσιν ἀποκριβωμένας· ἀλλ᾽ ὥσπερ οἱ τὴν θίξιν ἀξιοῦσι τῶν χορδῶν ἠθικὴν καταφαίνειν κρουστικὴν, οὕτω τῷ λόγῳ τοῦ πολιτευομένου καὶ εὔνοντος καὶ ἄρχοντος ἐπιφαινέσθω μὴ δεινότης, μηνία, μηδὲ εἰς ἔπαινον αὐτοῦ τιθέσθω τὸ ἘΚΤΙΚΩΣ, ΙΚΩΣ, ἢ ΔΙΑΙΡΕΤΙΚΩΣ, ἀλλὰ ἤθους ἀπλάστου καὶ τος ἀληθινοῦ, καὶ παῤῥησίας πατρικῆς, καὶ προνοίας, ἐσίως κηδομένης ὁ λόγος ἔστω μεστὸς, ἐπὶ τῷ ὁ κεχαρισμένον ἔχων καὶ ἀγωγὸν, ἔκ τε σεμνῶν ν καὶ νοημάτων ἰδίων καὶ πιθανῶν. Δέχεται δὲ ὁ ὸς λόγος δικανικοῦ μᾶλλον καὶ γνωμολογίας, καὶ καὶ μύθους, καὶ μεταφορὰς, αἷς μάλιστα κινοῦσιν οἱ οι μετρίως καὶ κατὰ καιρὸν· ὡς ὁ εἰπὼν, Μὴ ποιόφθαλμον τὴν Ἑλλάδα· καὶ Δημάδης, Τὰ ναυ-

ῖς] ... Schott. Mez. Potuit item rectius scriptum fuisse ab Auctore, ψυχροῖς, vel γλίσχροις.

abundantia, argu- constans acribus, et nibus ad normam ac accuratissime exac- quemadmodum Mu- ros tangi volunt mo- n pulsu: ita oratio licam gerentis, con- ac regentis præ se m debet vim dicendi ditatem: neque laudi it, si existimetur dix- *babitu, secundum ar- scientiam dividendi:* a esse debet ingenui- veræ animi magnitu- et paternæ libertatis, ac providentiæ, et sapientiæ suorum curam gerentis, in bono proposito gratiosam adhibens et ad persuadendum aptam rationem, ex verborum majestate, et sententiarum proprietate ac probabilitate. Admittit autem civilis oratio facilius quam judicialis sententias communes, historias, fabulas, et translationes, quibus maxime moventur animi hominum, modice et opportune usurpatis: quale fuit ejus, qui dixit, *Nolite Greciam altero oculo privare:* et Demadis, *qui se naufragia reipublicæ,*

ἄγια, λέγων, πολιτεύεσθαι τῆς πόλεως· καὶ ὁ Ἀρχίλοχος,

Μηδ' ὁ Ταντάλου λίθος τῆσδ' ὑπὲρ νήσου κρεμάσθω·

καὶ Περικλῆς, Τὴν λήμην τοῦ Πειραιῶς ἀφελεῖν, κελεύων· καὶ Φωκίων ἐπὶ τῆς Λεωσθένους νίκης, Καλὸν τὸ στάδιον εἰπὼν, δεδιέναι δὲ τοῦ πολέμου τὸν δόλιχον. Καθόλου δὲ ὁ μὲν ὄγκος καὶ τὸ μέγεθος τῷ πολιτικῷ μᾶλλον ἁρμόττει· παράδειγμα δὲ οἵ τε Φιλιππικοὶ, καὶ τῶν Θουκυδίδου δημηγοριῶν, ἡ Σθενελαΐδα τοῦ Ἐφόρου, καὶ Ἀρχιδάμου τοῦ βασιλέως ἐν Πλαταιαῖς, καὶ Περικλέους ἡ μετὰ τὸν λοιμόν· ἐπὶ δὲ τῶν Ἐφόρου καὶ Θεοπόμπου καὶ Ἀναξιμένους ῥητορειῶν καὶ περιόδων, ἃς περαίνουσιν ἐξοπλίσαντες τὰ στρατεύματα καὶ παρατάξαντες, ἔστιν εἰπεῖν,

Οὐδεὶς σιδήρου ταῦτα μωραίνει πέλας.

ζ'. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ σκῶμμα καὶ γελοῖον ἔστιν ὅτε γίνεται πολιτικοῦ λόγου μέρος, εἰ μὴ πρὸς ὕβριν ἢ βωμολοχίαν, ἀλλὰ χρησίμως ἐπιπλήττοντος ἢ διασύροντος λέγοιτο. Μάλιστα δὲ εὐδοκιμεῖ τὰ τοιαῦτα περὶ τὰς

aiebat, *tractare:* et Archilochi istuc,

Neve Tantali lapis
Huic immineat insulæ:

sic et Pericles *lemam Piræi auferri* jussit: et de Leosthenis victoria pronunciavit Phocion, *Stadium decursum sibi probari, sed metuere quomodo ejus belli dolichus absolvatur.* In universum autem majestas quædam civili orationi magis congruit: exemplo sunt Philippicæ, et apud Thucydidem conciones Sthenelaidæ Ephori, Archidami regis ad Platæas, et Periclis post pestem habita. Sed de Ephori, Theopompi, et Anaximenis orationculis ac comprehensionibus sententiarum, quibus utuntur in armandis et in aciem educendis exercitibus, licet effari,

Quis inter arma locus sit his ineptiis?

VII. Veruntamen et falsè dicta, et ridicula nonnunquam in partem orationis civilis admittuntur: cum non petulanter aut scurriliter, sed ab eo, qui utiliter increpet aut subsannet, proferuntur. Maxime autem probantur ista in responsionibus et objectioni-

ις ϰ̀ τὰς ἀπαντήσεις. Τὸ γὰρ ἐκ παρασκευῆς ϰ̀
ροντα, γελωτοποιῶντός ἐστιν, ϰαὶ δόξα ϰαϰοηθείας
ην· ὡς προσῆν τοῖς Κικέρωνος σκώμμασι, ϰ̀ τοῖς
ις τῦ πρεσβυτέρου, ϰ̀ Εὐξιθέου τῦ Ἀριστοτέλους
ς· οὗτοι γὰρ ἔσκωπτον πολλάκις ἀρχόμενοι. Ἀμυ-
δὲ συγγνώμην ἅμα ϰ̀ χάριν ὁ ϰαιρὸς δίδωσι· ϰα-
Δημοσθένει πρὸς τὸν αἰτίαν ἔχοντα κλέπτειν,
ζοντα δὲ αὐτῦ τὰς νυκτογραφίας, "Οἶδα ὅτι
υπῶ λύχνον ϰαίων" ϰ̀ πρὸς Δημάδην βοῶντα,
θένης ἐμὲ βύλεται διορθοῦν, ἡ ὗς τὴν Ἀθηνᾶν,
η μέντοι πέρυσιν ἡ Ἀθηνᾶ μοιχεύουσα ἐλήφθη"
δὲ ϰαὶ τὸ Ξεναινέτου πρὸς τὺς πολίτας λοιδοροῦν-
τὸν ὅτι στρατηγὸς ὢν πέφευγε, Μεθ' ὑμῶν γε, ὦ
κεφαλαί. Τὸ δὲ ἄγαν φυλακτέον ἐν τῷ γελοίῳ,
λυπουῦ ἀκαίρως τὺς ἀκούοντας, ἢ τὸν λέγοντα

[am subsannare de in-
idque non provocatus,
:t, risum captare puta-
ieque sine suspicione
tatis: quod vitium
: Ciceronis, Catonis
, Euxitheique sales,
ii Aristotelis fuit fa-
: ii enim sæpenumero
mordebant, nulla la-
iorum dicacitate. Qui
us defendit aut ulcis-
i opportunitas et ve-
onciliat, et gratiam:
ſt responsum Demos-
:i datum qui furti sus-
ucubrationes ipsius ex-
, *Novi me ægre tibi*
facere, qui lucernam uram: et
Demadi ab eodem, vocife-
ranti, Corrigere me vult De-
mosthenes, Sus Minervam,
*Illa quidem Minerva superiore
anno est in adulterio depre-
hensa.* Illud quoque Xenæ-
neti venustum, qui civibus ei
fugam tum factam ab ipso
cum ductor esset exercitus ex-
probrantibus, *Fugi*, respondit,
*sed vobiscum, O suavissimi ho-
mines.* Verum in ridiculis ca-
vendum est, ne quid ultra mo-
dum sit: tum ne quid exci-
dat, quod vel audientes offen-
dat alieno tempore, vel dicti
auctorem ostendat esse igno-

ποιεῖν ἀγεννὴ καὶ ταπεινόν, ὥσπερ τὰ Δημοκράτους· ἀναβαίνων μὲν γὰρ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἔφη, Καθάπερ ἡ πόλις, μικρὸν ἰσχύειν καὶ μέγα φυσᾶν· ἐν δὲ τοῖς Χαιρωνικοῖς παρελθὼν εἰς τὸν δῆμον, "Οὐκ ἂν ἐβουλόμην κακῶς οὕτω πεπραγέναι τὴν πόλιν, ὥστε κἀμοῦ συμβουλεύοντος ὑμᾶς ἀκούειν" καὶ γὰρ καὶ τοῦτο μικρόν, κἀκεῖνο μανικόν, πολιτικῷ δ' οὐδ' ἕτερον ἁρμόττον. Φωκίωνος δὲ καὶ τὴν βραχυλογίαν ἐθαύμαζον· ὁ γοῦν Πολύευκτος ἀπεφαίνετο, "Ῥήτορα μέγιστον εἶναι Δημοσθένην, δεινότατον δὲ εἰπεῖν Φωκίωνα· πλεῖστον γὰρ αὐτοῦ τὸν λόγον λέξει βραχυτάτῃ νοῦν περιέχειν." καὶ ὁ Δημοσθένης, τῶν ἄλλων καταφρονῶν, εἰώθει λέγειν ἀνισταμένου Φωκίωνος, "Ἡ τῶν ἐμῶν λόγων κοπὶς ἀνίσταται."

η'. Μάλιστα μὲν οὖν ἐσκεμμένῳ πειρῶ καὶ μὴ διακένῳ τῷ λόγῳ χρῆσθαι πρὸς τοὺς πολλούς, μετ' ἀσφαλείας, εἰδὼς ὅτι καὶ Περικλῆς ἐκεῖνος ηὔχετο πρὸ τοῦ

bili aut abjecto animo. Exemplo sunt Democratis dicta. Nam is in concione dixit, *Se itidem ut ipsam civitatem parum posse, et magnos edere flatus.* Et clade Chæronensi accepta ad populum progressus, *Nollem*, inquit, *hac fortuna usam esse civitatem, ut ego quoque consiliarius vobis essem audiendus:* quorum dictorum hoc abjecti animi fuit, illud insani, civili homini neutrum conveniens. Brevitas autem dictorum Phocionis ipsa quoque admirationi fuit: eam ob rem Polyeuctus pronunciavit, *Maximum oratorem esse Demosthenem, Phocionem autem dicendi vi omnibus aliis antecellere, quod hujus oratio brevissimis verbis plurimum sententiæ complecteretur.* Et Demosthenes, reliquorum contemtor, dicere solebat Phocione ut diceret surgente, *Meorum dictorum securis surgit.*

VIII. In primis autem danda est tibi opera, ut ad multitudinem oratione utaris meditata caute, non inani, cum scias etiam magnum illum Periclem antequam in publico verba faceret optare

ορεῖν μηδὲ ῥῆμα μηδὲν ἀλλότριον τῶν πραγμάτων
εῖν αὐτῷ. Δεῖ δὲ ὅμως καὶ πρὸς τὰς ἀπαντήσεις τὸν
εὔστροφον ἔχειν καὶ γεγυμνασμένον· ὀξεῖς γὰρ αἱ
, καὶ πολλὰ φέροντες ἐν ταῖς πολιτείαις αἰφνίδια.
; Δημοσθένης ἠλαττοῦτο πολλῶν, ὥς φασι, παρὰ τὸν
ἀναδυόμενος καὶ κατοκνῶν· Ἀλκιβιάδην δὲ, ὁ Θεό-
ς ἱστορεῖ, μὴ μόνον ἃ δεῖ, λέγειν, ἀλλὰ καὶ ὡς δεῖ βου-
ον, πολλάκις ἐν αὐτῷ τῷ λέγειν ζητοῦντα καὶ συλ-
α τὰς λέξεις, ἐνίσχεσθαι καὶ διαπίπτειν. Ὁ δὲ ἀπὸ
ραγμάτων αὐτῶν ἀνιστάμενος καὶ ὑπὸ τῶν καιρῶν,
ὑπτει μάλιστα καὶ προσάγεται τοὺς πολλοὺς καὶ με-
ησιν. Οἷον ὁ Βυζάντιος Λέων ἧκε δή ποτε τοῖς
αίοις στασιάζουσι διαλεξόμενος· ὀφθεὶς δὲ μικρὸς
ασθεὶς, « Τί δὲ, » εἶπεν, « εἰ τὴν γυναῖκά μου ἐθεά-
θε μόλις ἐξικνουμένην πρὸς τὸ γόνυ; » πλείων οὖν
ο γέλως· « Ἀλλ᾽ ἡμᾶς, » ἔφη, « μικροὺς οὕτως
ς, ὅταν διαφερώμεθα πρὸς ἀλλήλους, ἡ Βυζαν-

, ne vel ullum ſibi ver- re alienum incideret. n tamen oportet oratio- d ea quæ occurrunt ver- exercitamque habere: ites enim ſunt occaſio- ultaque ferunt in ne- publicis repentina. Ita- t Demoſthenes multis ferior, ut aiunt, cum e occaſione tergiverſa- et Alcibiadem narrat hraſtus, cum non tan- uæ, ſed et quomodo di- erant, cuperet diſſerere, ter orandum verba con-

quirentem atque componentem hæſiſſe atque excidiſſe. Qui vero ab ipſis rebus et oblatis occaſionibus excitatur ad dicendum, is maxime percellit multitudinem atque permovet. Sic Leo Byzantius, cum ad Athenienſes ſeditione exagitatos verba facturus proceſſiſſet, et ob ſtaturæ brevitatem riſu exciperetur, *Quid*, inquit, *ſi meam videritis uxorem, quæ vix genu mihi attingit?* majore oborto riſu, *Atqui*, inquit, *nos ita parvos, ubi invicem diſſentimus, By-*

“ τίων πόλις οὐ χωρεῖ.” Πυθέας δὲ ὁ ῥήτωρ, ὅτε περὶ τὰς Ἀλεξάνδρου τιμὰς ἀντέλεγεν, εἰπόντος τινός, “ Οὕτω “ σὺ νέος ὢν περὶ πραγμάτων τολμᾷς λέγειν τηλι- “ κούτων;” “ Καὶ μὴν Ἀλέξανδρος,” εἶπεν, “ ἐμοῦ “ νεώτερός ἐστιν ὃν ψηφίζεσθε θεὸν εἶναι.”

θ'. Δεῖ δὲ καὶ φωνῆς εὐεξίᾳ καὶ πνεύματος ῥώμῃ πρὸς οὐ φαῦλον ἀλλὰ πάμμαχον ἀγῶνα τὸν τῆς Πολιτείας ἠθλημένα κομίζειν τὸν λόγον, ὡς μὴ πολλάκις ἀπαγορεύοντα καὶ σβεννύμενον ὑπερβάλλοι τις αὐτὸν

Ἅρπαξ κικράκτης, κυκλοβόρου φωνὴν ἔχων.

Κάτων δὲ περὶ ὧν οὐκ ἤλπιζε πείσειν, τῷ προκατέχεσθαι χάρισι καὶ σπουδαῖς τὸν δῆμον ἢ τὴν βουλήν, ἔλεγε τὴν ἡμέραν ὅλην ἀναστάς, καὶ τὸν καιρὸν οὕτως ἐξέκρουε. Περὶ μὲν οὖν τῆς τοῦ λόγου παρασκευῆς καὶ χρείας ἱκανὰ ταῦτα τῷ δυναμένῳ τὸ ἀκόλουθον προσεξευρίσκειν.

ι'. Εἰσβολαὶ δὲ καὶ ὁδοὶ δύο τῆς Πολιτείας εἰσίν, ἡ μὲν ταχεῖα καὶ λαμπρὰ πρὸς δόξαν, οὐ μὴν ἀκίνδυνος, ἡ

zantium non capit. Et Pytheas rhetor, cum contra honores Alexandro decretos dissereret, dicente quodam, *Tune, cum adeo sis juvenis, tantis de rebus audes dicere?* respondit, *Atqui Alexander, quem vos decreto vestro in deorum refertis numerum, me natu minor est.*

IX. Oportet etiam bono vocis habitu ac robore spiritus exercitatam atque firmatam orationem afferre ad Reipublicæ non vilia, sed acerrima certamina: ne aliquando defatigatum dicendo atque exstinctum superet aliquis

Rapax clamator, Cycloberi vocem gerens.

Cato, cum se gratia ac studiis præoccupato senatu populove obtinere caussam non posse videret, totam diem dicendo exegit, itaque occasionem adversariis præripuit. Ac de orationis quidem apparatu usuque dicta hæc sufficiunt ei, qui porro id, quod horum est consequens, inveniendo addere potest.

X. Cæterum ad Rempublicam duo sunt aditus et quasi viæ: altera brevis et ad gloriæ splendorem expedita, non

τέρα καὶ βραδυτέρα, τὸ δὲ ἀσφαλὲς ἔχουσα. Οἱ μὲν γὰρ εὐθὺς, ὥσπερ ἐξ ἄκρας πελαγίου, ως ἐπιφανοῦς καὶ μεγάλης, ἔχούσης δὲ τόλμαν, , ἀφῆκαν ἐπὶ τὴν Πολιτείαν, ἡγούμενοι λέγειν · Πίνδαρον, ὡς

Ἀρχομένῳ ἔργου πρόσωπον χρὴ θέμεν τηλαυγές·

δεχόνται περθυμότερον οἱ πολλοὶ κόρῳ τινὶ καὶ νῇ τῶν συνήθων τὸν ἀρχόμενον, ὥσπερ ἀγωνιστὴν θεα- τὸν φθόνον ἐκπλήττουσιν αἱ λαμπρὰν ἔχουσαι καὶ αὔξησιν ἀρχαὶ καὶ δυνάμεις. Οὔτε γὰρ πῦρ, φησὶν ων, καπνὸν ποιεῖν, οὔτε δόξαν φθόνον, ἢν εὐθὺς ψῃ καὶ ταχέως, ἀλλὰ τοὺς κατὰ μικρὸν αὐξανο- καὶ σχολαίως, ἄλλον ἀλλαχόθεν ἐπιλαμβάνεσθαι. λλοὶ πρὶν ἀνθῆσαι περὶ τὸ βῆμα κατεμαράνθη- ὅπου δὲ, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ Λάδα λέγουσιν,

Ὁ ψόφος ἦν ὕσπληγγος ἐν οὔασιν, ἔνθα καὶ ἐστεφανοῦτο,

—ἐστεφανοῦτο] Corrigendum ex Epigrammate Anthol. II, 1, 9. οὔασι ἐστεφανοῦται. Plura vide apud Xyl.

ericuli expers: altera, s pedestris ac tardior, r. Sunt enim qui a aliquo et magno fa- quod non fiat sine au- veluti a promontorio in altum procurrente s, in Rempublicam la, existimantes recte a Pindaro,

e opere, primordium
ponendum est late fulgens:

ordientem et plerique rum satietate ac tædio s excipiunt, quemadmodum spectatores certatorem, invidiamque absterret splendido ac celeri incremento constans potentia. Nam, ut ait Aristo, *neque fumum ignis gignit, neque invidiam gloria, si subito ac celeriter effulgeat: qui paulatim extolluntur et tarde, iis alii aliunde manus injiciunt.* Unde factum, ut multi circa tribunal ante florem emarcuerint. Ubi autem, quemadmodum Ladam ferunt carcerum funiculo adhuc in auribus a laxatione so-

πρεσβεύων, ἢ θριαμβεύων, ἢ στρατηγῶν ἐπιφανῶς, οὔτε οἱ φθονοῦντες, οὔτε οἱ καταφρονοῦντες ὁμοίως ἐπὶ τούτων ἰσχύουσιν· οὕτω παρῆλθεν εἰς δόξαν Ἄρατος, ἀρχὴν ποιησάμενος πολιτείας τὴν Νικοκλέους τοῦ τυράννου κατάλυσιν· οὕτως Ἀλκιβιάδης, τὰ Μαντινικὰ συστήσας ἐπὶ Λακεδαιμονίους. Πομπήϊος δὲ καὶ θριαμβεύειν ἠξίου μήπω παριὼν εἰς σύγκλητον· οὐκ ἐῶντος δὲ Σύλλα, “Πλείονες,” ἔφη, “τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα προσκυνοῦσιν ἢ δυόμενον” καὶ Σύλλας ὑπεῖξε, τοῦτο ἀκούσας. Καὶ Σκηπίωνα δὲ Κορνήλιον, οὐκ ἀφ' ἧς ἔτυχεν ἀρχῆς ὁ Ῥωμαίων δῆμος ἀγορανομίαν μετερχόμενον, ἐξαίφνης ὕπατον ἀπέδειξε παρὰ τὸν νόμον, ἀλλὰ θαυμάσας αὐτοῦ μειρακίου μὲν ὄντος τὴν ἐν Ἰβηρίᾳ μονομαχίαν καὶ νίκην, μικρὸν δὲ ὕστερον τὰ πρὸς Καρχηδόνι χιλιαρχοῦντος ἔργα, περὶ ὧν καὶ Κάτων ὁ πρεσβύτερος ἀνεφώνησεν,

Οἶος πέπνυται, τοὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσιν.

nante decurſo ſtadio coronam reportaſſe, ſubito aliquis legatione obita, triumpho ducto, aut ſummo potius magiſtratu efflorescit: in eum neque invidia, neque contemtus quicquam facile poſſunt. Hac via Aratus ad gloriam contendit, initium gerendæ Reipublicæ a Nicoclis tyranni excidio faciens: ſic Alcibiades, Mantinenſe contra Lacedæmonios bellum conflando. Pompeius etiam triumphum poſtulavit, nondum ſenator factus, et Sylla negante, *Plures eſſe*, dixit, *qui orientem, quam qui accidentem Solem adorent*: quo audito conceſſit Sylla. Cornelium quoque Scipionem, cum ædilitatem peteret, ſubito conſulem præter leges deſignavit populus Romanus, non ſane levia ſecutus principia: ſed quod et victoriam ejus quam adoleſcens etiamnum in Hiſpania ſingulari prœlio obtinuerat, et paulo poſt res ab eo tribuno militum ad Carthaginem geſtas admirabatur, de quibus etiam Cato major exclamavit,

Tanquam umbræ volitant alii, ſolus ſapit iſte.

ὅτι τὰ πράγματα τῶν πόλεων οὐκ ἔχει ἡγεμονίας, οὐδὲ τυραννίδων καταλύσεις, οὐδὲ ὰς πράξεις, τίνα ἄν τις ἀρχὴν ἐπιφανοῦς λαμπρᾶς Πολιτείας; Αἱ δίκαι γε λείπονται ῃ, καὶ πρεσβεῖαι πρὸς αὐτοκράτορα, ἀνδρὸς ι καὶ θάρσος ἅμα καὶ νοῦν ἔχοντος δεόμεναι. ὲ ἔστι καὶ τῶν παρειμένων ἐν ταῖς πόλεσι αλαμβάνοντα, ἢ τῶν ἐξ ἔθους φαύλου παραγ- ἐπ' αἰσχύνῃ τινὶ τῆς πόλεως, ἢ βλάβῃ, μεθ- πρὸς αὐτὸν ἐπιστρέφειν. Ἤδη δὲ καὶ δίκη καλῶς δικασθεῖσα, καὶ πίστις ἐν συνηγορίᾳ ἀδίκου ἰσχυρὸν ὑπὲρ ἀσθενοῦς, καὶ παρρησία εμόνα μοχθηρὸν ὑπὲρ τοῦ δικαίου, κατέστησεν ἀρχὴν Πολιτείας ἔνδοξον. Οὐκ ὀλίγοι δὲ καὶ ις ηὐξήθησαν, ἐπιχειρήσαντες ἀνθρώποις ἐπι- ουσιν ἀξίωμα καὶ φοβερόν· εὐθὺς γὰρ ἡ τοῦ κατα-

πιστρέφειν] τὴν πόλιν, malim diserte additum quam subauditum.

ro tempestate, cum ellicis imperiis, ty- excidiis, aut con- actionibus careant, principium illustris ica versationis possit stant utique judicia et ad Imperatorem , quæ virum acrem, icia simul et consilio n flagitant. Multa urbibus præclara ur, quibus restitu- ilta cum dedecore urbium ex prava ine introducta sunt, quibus corrigendis animos multitudinis in te convertas. Quin et nonnullis magna in judicio recte disceptata controversia, aut fideli patrocinio impotentis contra adversarium potentem, et libera justitiæ adversus principem injustum defensio, primum in Republica locum cum splendore paraverunt. Alios inimicitiæ extulerunt, qui homines dominationem invisam atque formidolosam gerentes adorti sunt: statim enim potentia dejecti, cum meliore existima-

λυθέντος ἰσχὺς, τῷ κρατήσαντι μετὰ βελτίονος δόξης C
ὑπάρχει. Τὸ μὲν γὰρ ἀνδρὶ χρηστῷ καὶ δι' ἀρετὴν πρωτεύοντι προσμάχεσθαι κατὰ φθόνον, ὡς Περικλεῖ Σιμμίας, Ἀλκμαίων δὲ Θεμιστοκλεῖ, Πομπηΐῳ δὲ Κλώδιος, Ἐπαμεινώνδᾳ δὲ Μενεκλείδης ὁ ῥήτωρ, οὔτε πρὸς δόξαν καλὸν, οὔτε ἄλλως συμφέρον· ὅταν γὰρ ἐξαμαρτόντες οἱ πολλοὶ πρὸς ἄνδρα χρηστὸν, εἶτα, ὃ γίνεται ταχέως, ἐπ' ὀργῇ μετανοήσωσι, πρὸς τοῦτο τὴν ῥᾴστην ἀπολογίαν δικαιοτάτην νομίζουσιν, ἐπιτρῖψαι τὸν ἀναπείσαντα καὶ καταρξάμενον. Τὸ μέντοι φαῦλον ἄνθρωπον, ἀπονοίᾳ δὲ καὶ δεινότητι πεποιημένον ὑφ' αὑτῷ τὴν πόλιν, οἷος ἦν Κλέων Ἀθήνησι καὶ Κλεοφῶν, D
ἐπαναστάντα ταπεινῶσαι καὶ καθελεῖν, λαμπρὰν ποιεῖ τὴν πάροδον ὥσπερ δράματος, τῆς Πολιτείας. Οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι καὶ βουλὴν τινὲς ἐπαχθῆ καὶ ὀλιγαρχικὴν κολούσαντες, ὥσπερ Ἐφιάλτης Ἀθήνησι καὶ Φορμίων παρ' Ἠλείοις, δύναμιν ἅμα καὶ δόξαν ἔσχον· ἀλλὰ

tione in eum, qui dejecit, tranſit. Sane ob invidiam ſe opponere viro bono, et quem ſua virtus ad ſumma evexit, qualis fuit in Periclem Simmias, in Themiſtoclem Alcmæon, Clodius in Pompeium, Meneclides rhetor in Epaminondam, neque ad gloriam facit, neque omnino utile eſt: cum enim populus aliquid in bonum virum commiſit culpæ, ubi primum, quod celeriter fit, iræ pœnituit, eam quæ juſtiſſima eſt, expeditiſſimam ſui excuſandi delicti rationem arripit, ut auctorem injuriæ bono viro factæ ac ſuaſorem peſſundet. Qui vero contra improbum hominem, ac qui ſua audacia et calliditate civitatem ſubegit, quales erant Athenis Cleon et Clitophon, inſurgens eum opprimit, is progreſſum, tanquam fabulæ in ſcenam, in Rempublicam ſplendidum ſibi conficit. Non ſum neſcius, quoſdam, ſenatu moleſto et paucis imperium vindicante dejecto, potentiam et gloriam adeptos, ut Athenis Ephialtem, apud Eleos Phormionem: verum in hoc magnum eſt ei, qui

ἀρχομένῳ Πολιτείας οὗτος ὁ κίνδυνός ἐστι. Διὸ
ινα Σόλων ἔλαβεν ἀρχὴν, διεστώσης εἰς τρία μέρη
λεως, τὸ τῶν Διακρίων λεγομένων, καὶ τὸ τῶν Πε-
ὶ τὸ τῶν Παραλίων· οὐδενὶ γὰρ ἐμμίξας ἑαυτὸν,
κοινὸς ὢν πᾶσι, καὶ πάντα λέγων καὶ πράττων
ὁμόνοιαν, ᾑρέθη νομοθέτης ἐπὶ τὰς διαλύσεις, καὶ
ησεν οὕτω τὴν ἀρχήν. Ἡ μὲν οὖν ἐπιφανεστέρα
ος εἰς τὴν Πολιτείαν τοσαύτας ἔχει καὶ τοιαύτας

. Τὴν δὲ ἀσφαλῆ καὶ σχολαίαν εἵλοντο πολλοὶ τῶν
ων, Ἀριστείδης, Φωκίων, Παμμένης ὁ Θηβαῖος,
λλος ἐν Ῥώμῃ, Κάτων, Ἀγησίλαος ὁ Λακεδαι-
τούτων γὰρ ἕκαστος, ὥσπερ οἱ κιττοὶ τοῖς ἰσχύουσι
δένδρων περιπλεκόμενοι συνεξανίστανται, προσ-
ν ἀνδρὶ πρεσβυτέρῳ ἔτι νέος καὶ ἄδοξος ἐνδόξῳ,
μικρὸν αἰρόμενος ὑπὸ τῆς περὶ ἐκεῖνον δυνάμεως,
συναυξανόμενος, ἤρειστε καὶ κατερρίζωσεν ἑαυτὸν εἰς τὴν
τείαν. Ἀριστείδην μὲν γὰρ ηὔξησε Κλεισθένης, καὶ

m primum se ad Rem-
m confert, periculum:
iore usus est principio
qui civitate in tres di-
rtes, Diacriorum, Pe-
n, Paralorum, nulli ha-
immiscens, sed com-
a omnibus præbens,
que dicta ac facta sua ad
diam dirigens, legum-
d tollenda dissidia delec-
empublicam constituit.
ot ac talia sunt prin-
splendidioris ad capes-
Rempublicam aditus.

XI. Tutum autem et tardum illum multi nobiles viri secuti sunt, Aristides, Phocion, Pammenes Thebanus, Lucullus, Cato, Agesilaus Spartanus: horum unusquisque imitatus hederam, quæ validam amplexa arborem simul attollitur, seni alicui juvenis, et illustri obscurus se applicuit, ejusque potentiæ paulatim sese subjiciens atque una augescens, radices in Rempublicam egit. Nam Aristidem auxit Clisthenes, Pho-

Φωκίωνα Χαβρίας, Λεύκολλον δὲ Σύλλας, Κάτωνα δὲ Μάξιμος, Ἐπαμεινώνδαν δὲ Παμμένης, καὶ Λύσανδρος Ἀγησίλαον· ἀλλ' οὗτος μὲν φιλοτιμίας ἀκαίρου καὶ ζηλοτυπίας δόξαν ὑβρίσας, ἀπέῤῥιψε ταχὺ τὸν καθηγεμόνα τῶν πράξεων· οἱ δὲ ἄλλοι καλῶς καὶ πολιτικῶς καὶ ἄχρι τέλους ἐθεράπευσαν καὶ συνεπεκόσμησαν, ὥσπερ τὰ πρὸς ἥλιον ὑφιστάμενα σώματα, τὸ λαμπρῦνον αὐτοὺς πάλιν ἀφ' ἑαυτῶν αὔξοντες καὶ συνεκφωτίζοντες. Οἱ γοῦν Σκηπίωνι βασκαίνοντες ὑποκριτὴν αὐτὸν ἀπεφαίνοντο τῶν πράξεων, ποιητὴν δὲ Λαίλιον τὸν ἑταῖρον· ὁ δὲ Λαίλιος ὑπ' οὐδενὸς ἐπήρθη τούτων, ἀλλ' ἀεὶ διετέλεσε τῇ Σκηπίωνος ἀρετῇ καὶ δόξῃ συμφιλοτιμούμενος. Ἀφράνιος δὲ Πομπηΐου φίλος, εἰ καὶ πάνυ ταπεινὸς ἦν, ὅμως ἐπίδοξος ὢν ὕπατος αἱρεθήσεσθαι, Πομπηΐου σπουδάζοντος ἑτέροις, ἀπέστη τῆς φιλοτιμίας, εἰπὼν, « Οὐκ ἂν οὕτω λαμπρὸν αὐτῷ γενέσθαι τὸ τυχεῖν

F. 7. φιλοτιμίας—ὑβρίσας] Deest quid ad integritatem. Mez. corrigit ὑπὸ φιλοτιμίας: recte quidem: sed præterea legendum δόξας ὑβρισθείς. Reisk. δόξῃ ἐξυβρίσας.

cionem Chabrias, Lucullum Sylla, Catonem Maximus, Epaminondam Pammenes, Lysander Agesilaum. Verum hic intempestivo contentionis studio et opinione æmulationis irritatus, contumeliose suum agendi præceptorem abjecit: reliqui præclare, et civiliter, et ad finem usque coluerunt suos et exornarunt: quemadmodum solent objecta Soli corpora, ipsos vicissim augentes et illustrantes. Certe qui Scipioni invidebant, histrionem eum vocabant, actionum auctorem esse Lælium ipsius socium: neque Lælium tamen quicquam istorum inflavit, sed perrexit suo studio virtutem et gloriam Scipionis amplificare. Afranius autem Pompeii amicus, quanquam plane humili loco ortus, tamen cum se consulem designatum iri certo crederet, ubi intellexit Pompeium aliis cupere, petitione destitit, dicens, *Consulatum adepto sibi non tantum accessurum splendoris, quan-*

απείας, ὡς ἀνιαρὸν ἅμα καὶ δυσχερὲς, εἰ Πομ- μὴ θέλοντος μηδὲ συμπράττοντος" ἐνιαυτὸν ἦν μος μόνον οὔτε τῆς ἀρχῆς ἀπέτυχε καὶ τὴν φιλίαν :. Τοῖς δὲ οὕτω χειραγωγουμένοις ὑφ' ἑτέρων αν ἅμα συμβαίνει ἐνὶ χαρίζεσθαι καὶ πολλοῖς, συμβαίνῃ δύσκολον, ἧττον ἀπεχθάνεσθαι· διὸ καὶ ος Ἀλεξάνδρῳ παρῄνει, "Κτᾶσθαι φίλους, ξεστι βασιλεύοντος ἑτέρου πρὸς χάριν ὁμιλοῦντα ιλοφρονούμενον."

Αἱρεῖσθαι δὲ δεῖ τὸν ἀρχόμενον Πολιτείας ἡγεμόνα, ῶς τὸν ἔνδοξον καὶ δυνατὸν, ἀλλὰ καὶ τὸν δι' ἀρετὴν Ὡς γὰρ οὐ πᾶν δένδρον ἐθέλει προσίεσθαι καὶ εριπλεκομένην τὴν ἄμπελον, ἀλλ' ἔνια καταπνίγει φθείρει τὴν αὔξησιν αὐτῆς· οὕτως ἐν ταῖς πό- μὴ φιλόκαλοι, φιλότιμοι δὲ καὶ φίλαρχοι μόνον, ίενται τοῖς νέοις πράξεων ἀφορμὰς, ἀλλ' ὥσπερ ἑαυτῶν τὴν δόξαν ἀφαιρουμένους, πιέζουσιν ὑπὸ

tiæ ac difficultatis, si neque volente neque e consul crearetur: io tantum anno cum ſſet, deinde neque re- ſt paſſus, et amicitiam rit. Porro qui hoc aſi manu ducuntur ad gloriam, ii ſimul t multitudini gratifi- iinuſque ſunt in odio incommodi accidit. t Philippus Alexan- tabatur, *ut dum lice- regnante, amicos ſibi et officiis ſuis pa- raret.*

XII. Deligendus autem eſt dux ad Rempublicam non ſimpliciter glorioſus et potens, ſed et qui ob virtutem talis ſit. Nam ſicut non quævis arbor patitur educitque circumplicatam ſibi vitem, ſed quædam ſuffocant, et incrementis ejus officiunt: ita in rebus publicis qui non ſunt ſtudioſi bonorum, ſed tantum honorum et potentiæ cupidi, nullas concedunt juvenibus actionum occaſiones, ſed gloriam ſibi eos quaſi alimentum præripi-

φθόνου καὶ καταμαραίνουσιν· ὡς Μάριος ἐν Λιβύῃ, καὶ πάλιν ἐν Γαλατίᾳ πολλὰ διὰ Σύλλα κατορθώσας, ἐπαύσατο χρώμενος, ἀχθεσθεὶς μὲν αὐτοῦ τῇ αὐξήσει, πρόφασιν δὲ τὴν σφραγῖδα ποιησάμενος, ἀπέρριψεν· D ὁ γὰρ Σύλλας ὅτε τῷ Μαρίῳ στρατηγοῦντι συνῆν ταμιεύων ἐν Λιβύῃ πεμφθεὶς ὑπ' αὐτοῦ πρὸς Βόκχον ἤγαγεν Ἰογόρθαν αἰχμάλωτον, οἷα δὲ νέος φιλότιμος ἄρτι δόξης γεγευμένος οὐκ ἤνεγκε μετρίως τὸ εὐτύχημα, γλυψάμενος δὲ εἰκόνα τῆς πράξεως ἐν σφραγῖδι, τὸν Ἰογόρθαν αὐτῷ παραδιδόμενον, ἐφόρει· καὶ τοῦτο ἐγκαλῶν Μάριος ἀπέρριψεν αὐτόν· ὁ δὲ πρὸς Κάτλον καὶ Μέτελλον ἄνδρας ἀγαθοὺς καὶ Μαρίῳ διαφόρους μεταστάς, ταχὺ τὸν Μάριον ἐξήλασε καὶ κατέλυσε τῷ ἐμφυλίῳ πολέμῳ μικροῦ δεήσαντα τὴν Ῥώμην ἀνατρέψαι. Σύλλας μέντοι καὶ Πομπήιον ἐκ νέου μὲν ἦρεν ὑπεξανιστάμενος αὐτῷ καὶ τὴν κεφαλὴν ἀποκαλυπτόμενος ἐπιόντι· καὶ τοῖς ἄλλοις νέοις πράξεων ἡγεμονικῶν μεταδιδοὺς ἀφο-

entes invidia premunt. Sic Marius cum in Africa, ac rursum in Galatia multa opera Syllæ feliciter gessisset, progressus ad gloriam ejus ægre ferens, uti ipso desiit, planeque abjecit, sigilli usus præscriptione. Etenim Sylla cum esset Marii prætoris in Africa quæstor, missus ab eo ad Bocchum, adduxit Jugurtham captivum, eumque successum, utpote ambitiosus juvenis, et qui recens gloriæ gustum percepisset, non tulit mediocriter: sed imaginem rei in annulo insculpens Jugurtham sibi traditum, pro sigillo gestavit: itaque ei vitio vertens Marius, hominem abjecit: at Sylla ad Catulum Metellumque viros bonos et Mario inimicos transiit, moxque Marium expulit ac dejecit civili bello, cum is pæne Romam evertisset. Sane Sylla Pompeium quoque jam inde ab adolescentia extulit, assurgens accedenti, caputque detegens: reliquisque juvenibus actionum principe dig-

ἐνίους δὲ καὶ παρεξύνων ἄκοντας, ἐνέπλησε φιλο-
καὶ ζήλου τὰ στρατεύματα· καὶ πάντων ἐκράτησε,
θυμος ἦν) μὴ μόνος, ἀλλὰ πρῶτος καὶ μέγιστος ἐν
ις καὶ μεγάλοις. Τούτων οὖν ἔχεσθαι δεῖ τῶν ἀνδρῶν,
οις ἐμφύεσθαι, μὴ καθάπερ ὁ Αἰσώπου βασιλίσκος,
τῶν ὤμων τοῦ ἀετοῦ κομισθεὶς, αἰφνίδιον ἐξέπτη καὶ
θασεν, οὕτως τὴν ἐκείνων δόξαν ὑφαρπάζοντας αὐ-
ἀλλὰ παρ' ἐκείνων ἅμα μετ' εὐνοίας καὶ φιλίας
νοντας· ὡς οὐδὲ ἄρξαι καλῶς τοὺς μὴ πρότερον
δουλεύσαντας, ἥ φησιν ὁ Πλάτων, δυναμένους.

. Ἕπεται δὲ τούτοις ἡ περὶ φίλων κρίσις, μήτε τὴν
οκλέους ἐπαινοῦσα, μήτε τὴν Κλέωνος, διάνοιαν.
ὁ γὰρ Κλέων, ὅτε πρῶτον ἔγνω τῆς Πολιτείας
θαι, τοὺς φίλους συναγαγὼν εἰς ταυτὸ, διελύσατο
ιλίαν πρὸς αὐτοὺς, ὡς πολλὰ τῆς ὀρθῆς καὶ δι-
προαιρέσεως μαλάσσουσαν ἐν τῇ Πολιτείᾳ καὶ
γουσαν· ἄμεινον δ' ἂν ἐποίησε τὴν φιλοπλουτίαν
λῶν τῆς ψυχῆς καὶ τὴν φιλονεικίαν, καὶ φθόνου καὶ

subministrans occasio- ıosdam etiam invitos in- , gloriæ studio et æ- ɔne implevit exercitus, ļue sub se habuit, ut ın solus, sed primus et ıus esse inter multos et s cuperet. Tales ergo ıendi sunt, iisque adhæ- ı: nec, quomodo regu- ĺsopi, humeris aquilæ , subito evolavit et an- t, ita eorum debemus ri gloriam: sed ab iis amice et cum benevolentia accipere: quando qui non ante servivere, dominari recte non possunt, ut ait Plato.

XIII. Sequitur de amicis judicium, quo neque Themistoclis probamus, neque Cleonis sententiam. Cleon enim ad Rempublicam se collaturus, conductis in unum amicis suis, amicitiæ eorum renunciavit, quod ea in Republica persæpe a recta et justa voluntate animum averteret atque emolli-

κακοηθείας καθήρας αὑτόν· οὐ γὰρ ἀφίλων αἱ πόλεις ἀνδρῶν καὶ ἀνεταίρων, ἀλλὰ χρηστῶν καὶ σωφρόνων δέονται· νυνὶ δὲ τοὺς μὲν φίλους ἀπήλασεν,

> Ἑκατὸν δὲ κύκλῳ κεφαλαὶ κολάκων οἰμωζομένων ἐλιχμῶντο
> Περὶ αὐτόν,

ὡς οἱ κωμικοὶ λέγουσι· καὶ τραχὺς ὢν πρὸς τοὺς ἐπιεικεῖς καὶ βαρύς, αὖθις ὑπέβαλε τοῖς πολλοῖς πρὸς χάριν ἑαυτόν,

> Γεροντάγωγῶν, καὶ ἀναμισθαρνεῖν διδούς,

καὶ τὸ φαυλότατον καὶ τὸ νοσοῦν μάλιστα τοῦ δήμου προσεταιριζόμενος ἐπὶ τοὺς ἀρίστους. Ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς πάλιν πρὸς τὸν ἀποφηνάμενον ὡς ἄρξει καλῶς ἴσον ἅπασι παρέχων ἑαυτόν, « Μηδέποτε, » εἶπεν, « εἰς τοιοῦτον ἐγὼ « καθίσαιμι θρόνον, ἐν ᾧ πλέον οὐχ ἕξουσιν οἱ φίλοι « παρ' ἐμοὶ τῶν μὴ φίλων » οὐδὲ οὗτος ὀρθῶς τῇ φιλίᾳ κατεπαγγελλόμενος τὴν Πολιτείαν, καὶ τὰ κοινὰ καὶ δημόσια ταῖς ἰδίαις χάρισι καὶ σπουδαῖς ὑφιέμενος· καίτοι

ret. Rectius hic divitiarum et contendendi cupiditatem animo ejecisset, eumque ab invidia et perversitate purgasset. Non enim hominibus amicorum et sodalium exsortibus, sed bonis indiget Respublica ac temperantibus. Nunc ille amicos quidem repudiavit, *centum autem in orbem capita violentorum adulatorum lambebant*, ut aiunt Comici: et qui asperum se præberet ac molestum bonis, rursum multitudini gratiæ captandæ caussa se submittebat,

> *Ductans senes, atque pueros rursus educans,*

plebisque perditissimam ac vitiosissimam partem adversus optimates sibi adsciscens. Contra Themistocles cuidam pronuncianti, Optime ipsum Reipublicæ præfuturum, si se omnibus æqualem præberet, respondit, *Absit ut ego tali insideam solio, unde non plus a me ad amicos quam ad alios perveniat.* Ne hic quidem recte, qui civitatem amicitiæ addiceret, resque publicas privato favori ac studio submitteret:

ρὸς Σιμωνίδην ἀξιοῦντά τι τῶν μὴ δικαίων, "Οὔτε οιητὴς," ἔφη, "σπουδαῖός ἐστιν ᾄδων παρὰ μέλος, ἄρχων ἐπιεικὴς, παρὰ τὸν νόμον χαριζόμενος." γὰρ ὡς ἀληθῶς καὶ σχέτλιον, εἰ ναύτας μὲν ἐκ-αι κυβερνήτης, καὶ κυβερνήτην ναύκληρος,

> Εὖ μὲν ἐνὶ πρύμνῃ οἰήϊον, εὖ δὲ κεραίην
> Εἰδότας ἐντείνασθαι ἐπερχομένοιο ἀνέμοιο·

ις ἀρχιτέκτων ὑπουργοὺς καὶ χειροτέχνας, οἳ μὴ διαφθεροῦσιν αὐτοῦ τὸ ἔργον, ἀλλ' ἄριστα συνεκπονήσουσιν· πολιτικὸς, ἀριστοτέχνας τις ὤν, κατὰ Πίνδαρον, καὶ γὸς εὐνομίας καὶ δίκης, οὐκ εὐθὺς αἱρήσεται φίλους παθεῖς, καὶ ὑπηρέτας, καὶ συνενθουσιῶντας αὐτῷ τὸ καλὸν, ἄλλου κ' ἄλλου πρὸς ἄλλην ἀεὶ χρείαν λοντος αὐτὸν ἀδίκως καὶ βιαίως· οὐδὲν γὰρ ὀφθή- διαφέρων οἰκοδόμου τινὸς ἢ τέκτονος ἀπειρίᾳ καὶ

λλου—κάμπτοντος] Corrigendum, ἀλλ' ἄλλους πρὸς ἄλλην ἀεὶ χρείαν κάμπτοντας.

dem Simonidi abs se ali- injustum petenti idem dit, *Neque poëtam pro- sse, qui præter cantilenæ canteт, neque magistra- robum, qui præter leges cetur.* Indignum enim est ac miserandum, cum eligat gubernator, et natorem navis magister,

> *recte in puppi norit defigere cla- vum,*
> *ecte antennas surgente intendere vento:*

ne architectus ministros erarios conducat, non qui corrumpant opus, sed qui in eo quam rectissime absolvendo adjuvent: civilem virum, qui *optimæ* sit, ut Pindarus loquitur, *artis magister*, opifexque justitiæ et juris, non statim ab initio deligere amicos eodem modo affectos, et ministros eodem ad honestatem animi instinctu excitatos: sed eos adhibere, qui alii subinde ad alios usus eum injuste ac violenter detorqueant. Nihil profecto is differet ab opifice, qui per imperitiam et inscitiam normis utatur regu-

πλημμελείᾳ γωνίαις χρωμένου καὶ κανόσι καὶ σταθμαῖς, ὑφ' ὧν διαστρέφεσθαι τὸ ἔργον ἔμελλεν· ὄργανα γὰρ οἱ φίλοι ζῶντα καὶ φρονοῦντα τοῦ πολιτικοῦ ἀνδρῶν εἰσι, καὶ οὐ δεῖ συνολισθαίνειν αὐτοῖς παραβαίνουσιν, ἀλλὰ προσέχειν ὅπως μηδὲ ἀγνοοῦντος αὐτοῦ ἐξαμαρτάνωσι. Τοῦτο γὰρ καὶ Σόλωνα κατῄσχυνε καὶ διέβαλε πρὸς τοὺς πολίτας· ἐπεὶ γὰρ ἐν νῷ λαβὼν τὰ ὀφλήματα κουφίσαι, καὶ τὴν σεισάχθειαν, τοῦτο δὲ ἦν ὑποκόρισμα χρεῶν ἀποκοπῆς, εἰσενεγκεῖν, ἐκοινώσατο τοῖς φίλοις· οἱ δ' ἔργον ἀδικώτατον ἔπραξαν· ἐδανείσαντο γὰρ ὑποφθάσαντες ἀργύριον πολὺ, καὶ μετ' ὀλίγον χρόνον εἰς φῶς τοῦ νόμου προαχθέντος, οἱ μὲν ἐφάνησαν οἰκίας τε λαμπρὰς καὶ γῆν συνεωνημένοι πολλὴν ἐξ ὧν ἐδανείσαντο χρημάτων, ὁ δὲ Σόλων αἰτίαν ἔσχε συναδικεῖν ἠδικημένος. Ἀγησίλαος δὲ περὶ τὰς τῶν φίλων σπουδὰς αὐτὸς αὑτοῦ γινόμενος:

E. 4. προαχθέντος] Reposui ex Ald. Bas. Xyl.

lisque et libellis iis, ob quas pravum fieri opus necesse sit. Etenim civilium virorum viva et intelligentia instrumenta sunt amici: neque is peccantibus iis socium se lapsus præbere, imo operam dare debet, ne se inscio etiam ii delinquant. Quæ res Soloni dedecus attulit, et calumniis civium fecit eum obnoxium. Cum enim in animum induxisset æris alieni diminutionem, et *seisachtheiæ* (sic novæ tabulæ mitiori voce ab oneribus excutiendis ducta appellabantur) in Republica institutionem, rem cum amicis communicavit: ii autem indignissimum fecerunt facinus: magnam enim præcepto tempore pecuniam sumserunt mutuam: ac paulo post prolata in lucem Solonis lege, apparuit eos mutuo sumta pecunia splendidas domos, multumque agri coëmisse: Solon autem insimulatus fuit, tanquam injustum id facinus, quo quidem facto ipsi fiebat injuria, aliqua ex parte ipsi esset imputandum. Agesilaus autem nulla in re impo-

ςατος καὶ ταπεινότατος, ὥσπερ ὁ Εὐριπίδου Πή-
ι

Ἔπτηξ' ὑπείκων μᾶλλον ἢ μᾶλλον θέλοι,

; ἀτυχίαις προθυμότερον βοηθῶν ἢ δέοντος ἐδόκει ποιεῖσθαι ταῖς ἀδικίαις· καὶ γάρ τοι Φοιβίδαν κρί- ι ἔσωσεν ἐπὶ τῷ τὴν Καδμείαν καταλαβεῖν ἄνευ ἱγματος, φήσας τὰ τοιαῦτα δεῖν αὐτοματίζειν· καὶ ιαν ἐπ' ἔργῳ παρανόμῳ καὶ δεινῷ φεύγοντα δίκην, λε γὰρ εἰς τὴν Ἀττικὴν φίλων ὄντων καὶ συμ- , ἀφεθῆναι διεπράξατο, δεήσεσιν ἐρωτικαῖς τοῦ μαλαχθείς· καὶ πρός τινα δυνάστην ἐπιστόλιον οιοῦτον φέρεται, "Νικίαν, εἰ μὲν οὐκ ἀδικεῖ, ἄφες· δ' ἀδικεῖ, ἐμοὶ ἄφες· πάντως δὲ ἄφες." Ἀλλὰ ν οὐδὲ τῷ γαμβρῷ Χαρίκλῳ δίκην ἔχοντι περὶ τῶν λείων συνεισῆλθεν, "Ἀλλ' ἐγώ σε," φήσας, "ἐπὶ

πτηξ'—] Euripidis e Bellerophonte: posterius μᾶλλον delendum censet Musgrav. T. III. p. 556. Mutavit in αὐτὸς Grotius Excerpt. Trag. p. 381. Alia est ratio Lennepii ad Phalar. p. 52.

atque animi demissioris iam in studiis erga ami- c veluti Euripidis Pe-

quam volebat se submisit territus:

sque amicorum calami- subveniens quam offi- erebat, creditus est eo- igitiis esse similis: nam ebidam servavit, in ju- accusatum, quod sine to Cadmeam occupasset, *d genus negotia injussu ficienda:* et Sphodriam atrocisque facinoris re- um, quod in Atticam impres- sionem fecisset, sociis tum et confederatis Spartanorum A- theniensibus, damnationi sub- traxit, amatoriis filii mollitus precibus: et fertur ejus ad quendam potentem tale epis- tolium, *Niciam, si insons est, dimitte: sin vero, mei caussa dimitte: omnino autem dimitte.* At vero Phocion ne genero quidem suo Charillo, cum is de Harpalea pecunia reus esset factus, in judicio adfuit: sed hoc fatus, *Ego te mihi gene-*

“ πᾶσι τοῖς δικαίοις ἐποιησάμην κηδεστήν,” ᾤχετο ἀπιών. Καὶ Τιμολέων ὁ Κορίνθιος τὸν ἀδελφὸν ἐπεὶ διδάσκων καὶ δεόμενος οὐκ ἀπέστησε τῆς τυραννίδος, συνέπραξε τοῖς ἀνελοῦσι. Δεῖ γὰρ οὐκ ἄχρι τοῦ βωμοῦ φίλον εἶναι τῷ μὴ συνεπιορκεῖν, ὥς ποτε Περικλῆς εἶπεν, ἀλλ' ἄχρι παντὸς νόμου καὶ δικαίου καὶ συμφέροντος, ὃ παροφθὲν εἰς μεγάλην βλάβην ἀναφέρει καὶ κοινήν, ὡς ἀνεφέρετο τὸ μὴ δοῦναι δίκην Σφοδρίαν μηδὲ Φοιβίδαν· οὗτοι γὰρ οὐχ ἥκιστα τὴν Σπάρτην ἐνέβαλεν εἰς τὸν Λευκτρικὸν πόλεμον. Ἐπεὶ τοῖς γε μετρίοις ἁμαρτήμασι τῶν φίλων ἐπεμβαίνειν βαρὺν, ὁ πολιτικὸς οὐκ ἀναγκάζει λόγος, ἀλλὰ καὶ δίδωσιν, εἰς ἀσφαλὲς θεμένους τὰ μέγιστα τῶν κοινῶν, ἐκ περιουσίας βοηθεῖν τοῖς φίλοις, καὶ παρίστασθαι καὶ συνεκπονεῖν ὑπὲρ αὐτῶν. Εἰσὶ δὲ καὶ χάριτες ἀνεπίφθονοι, συλλαβέσθαι πρὸς ἀρχὴν τῷ φίλῳ, μᾶλλον δὲ ἐγχειρίσαι τινὰ διοίκησιν ἔνδοξον ἢ πρεσβείαν φιλάνθρωπον, οἷον ἡγεμόνος τιμὰς ἔχουσαν, ἢ πρὸς πόλιν

rum ad omnia justa allegi, discessit. Et Timoleon Corinthius cum fratrem suum monendo et deprecando a tyrannide non deduceret, cædem ejus consilio suo adjuvit. Oportet enim non modo *usque ad aram amicum esse*, neque se perjurii socium facere, ut aliquando Pericles dixit: sed et usque ad omnem legem, jus, atque utilitatem, quod neglectum in magnum atque publicum exit damnum: quo et pertinuit Sphodriæ ac Phœbidæ impunitas, qui non minima caussa fuerunt Spartanis, cur in Leuctricum conjicerentur bellum. Alioqui mediocribus amicorum delictis graviter insultare civilis ratio non cogit: sed concedit maxima reipublicæ parte in tuto collocata, ex eo quod superest opitulari amicis, iisque adstare, et pro ipsis elaborare. Gratificari etiam licet amicis citra invidiam, eisque potissimum ad magistratum consequendum adjumento esse, administrationem aliquam splendidam iis demandando, aut plausibilem legationem, ut ubi legatus principis honore afficitur,

ρ φιλίας καὶ ὁμονοίας ἔντευξιν· ἂν δὲ ᾖ τις ἐργώδης, φανὴς δὲ καὶ μεγάλη πρᾶξις, αὐτὸν ἐπὶ ταύτῃ ξαντα πρῶτον, εἶτα προσελέσθαι τὸν φίλον, ὡς ὁ ιμήδης,

Εἰ μὲν δὴ ἕταρόν γε κελεύετ' ἐμαυτὸν ἑλέσθαι,
Πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην;

κεῖνος αὖ πάλιν ἀνταποδίδωσιν οἰκείως τὸν ἔπαινον·

Ἵπποι δ' οἵδε, γεραιὲ, νεήλυδες οὓς ἐρεείνεις,
Θρηΐκιοι, τὸν δέ σφιν ἄνακτ' ἀγαθὸς Διομήδης
Ἔκτανε, πὰρ δ' ἑτάρους δυοκαίδεκα πάντας ἀρίστους.

τη γὰρ ἡ πρὸς τοὺς φίλους ὕφεσις οὐχ ἧττον ἐπι-μεῖ τῶν ἐπαινουμένων τοὺς ἐπαινοῦντας· ἡ δὲ αὐθάδεια, σὶν ὁ Πλάτων, ἐρημίᾳ σύνοικος. Ἔτι τοίνυν ταῖς χα-ῖς καὶ φιλανθρώποις χάρισι δεῖ τοὺς φίλους συνεισ-ιεῖν, καὶ κελεύειν τοὺς εὖ παθόντας ἐκείνους ἐπαινεῖν καὶ απᾷν, ὡς αἰτίους ἅμα καὶ συμβούλους γεγενημένους· ς δὲ φαύλας καὶ ἀτόπους ἀξιώσεις ἀποτρίβεσθαι, μὴ

n aut aliqua republica de e et concordia agit. Cum o difficilis aliqua, ſed ea-n illuſtris ac magna, im-idet actio; eam civilis vir mum ipſe ſuſcipiet, tum ad s ſocietatem amicum adſciſ-: quemadmodum Diome-s

Quod ſi me ſocium mibi vos adſciſcere vultis:
Divini quonam pacto obliviſcar Ulyſſis?

ciſſimque Ulyſſes ei conve-nter laudem facinoris attri-it:

Quæris equi, Neſtor, modo quos adduximus, iſti
Inde adſint? Thraces bello adduxere feroces.
Rex quorum, et bis ſex, fortiſſima corpora, juxta
Tydidæ manibus ſocii cecidere peremti.

Hujus enim modi conceſſio, qua amicis laudem deferimus, non minus laudantem exornat quam laudatum: quando *ſeipſum duntaxat probare, vitium eſt*, ut ait Plato, *ſolitudini contubernale.* Præterea vero honeſtorum humaniterque a nobis exhibitorum officiorum pars amicis eſt adſcribenda: et quibus benefactum eſt, ii jubendi amicos noſtros laudare atque diligere, ut qui cauſſam et conſilium noſtro officio in ipſos conferendo præbuerint. Quæ vero amicorum ſunt ineptæ et abſurdæ petitiones, eæ non acerbe, ſed manſuete

πικρῶς, ἀλλὰ πράως διδάσκοντα καὶ παραμυθούμενον, ὡς οὐκ ἄξιαι τῆς ἐκείνων ἀρετῆς εἰσι καὶ δόξης. Ἄριστα δὲ ἀνθρώπων ὁ Ἐπαμεινώνδας, ἀρνησάμενος δεηθέντι τῷ Πελοπίδᾳ τὸν κάπηλον ἐκ τῆς εἱρκτῆς ἀφεῖναι, καὶ μετ᾽ ὀλίγον τῆς ἐρωμένης δεηθείσης ἀφεὶς, "Τοιαύτας," ἔφη, "χάριτας, ὦ Πελοπίδα, λαμβάνειν ἑταιριδίοις οὐ στρατηγοῖς πρέπον ἐστίν." Ὁ δὲ Κάτων βαρέως καὶ αὐθαδῶς, ἐπεὶ Κάτλος ὁ τιμητὴς φίλος ὢν ἐν τοῖς μάλιστα καὶ συνήθης ἐξῃτεῖτό τινα τῶν κρινομένων ὑπ᾽ αὐτοῦ ταμιεύοντος, "Αἰσχρόν ἐστιν," ἔφη, "σὲ τὸν ὀφείλοντα τοὺς νέους ἡμᾶς σωφρονίζειν, ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ὑπηρετῶν ἐκβάλλεσθαι·" τῷ γὰρ ἔργῳ τὴν χάριν ἐξῆν ἀπονειμάμενον, ἀφελεῖν τοῦ λόγου τὴν τραχύτητα καὶ πικρίαν, ὡς μηδὲ τῇ πράξει τὸ λυπηρὸν ἑκουσίως ἀλλ᾽ ἀναγκαίως ἐπιφέροντα διὰ τὸν νόμον καὶ τὸ δίκαιον. Εἰσὶ δὲ καὶ πρὸς χρηματισμὸν οὐκ ἀγεννεῖς ἐν Πολιτείᾳ τοῖς δεομένοις τῶν φίλων αἱ συλλήψεις. Οἷον ὁ Θεμιστοκλῆς μετ

ſunt rejiciendæ, dehortandique ſunt, et oſtendendum iſtas virtute exiſtimationeque ipſorum non eſſe dignas. Optime omnium hominum Epaminondas, qui cum cauponem e carcere ad deprecationem Pelopidæ dimittere abnuiſſet, paulo poſt eundem amaſia precibus intercedente miſſum fecit, *Hujuſmodi*, inquiens, *beneficia accipere meretriculas par eſt, non prætores.* Moroſe Cato et inſolenter, qui, cum Catulus cenſor ſummus ejus amicus et familiaris deprecaretur pro quodam, qui ab ipſo tum quæſturam gerente judicabatur, *Turpe*, ait, *eſt*, *te qui nobis adoleſcentes debes bene moratos reddere*, *a meis ejici famulis:* licebat enim re ipſa officium hoc denegantem, aſperam dicti acerbitatem prætermittere, ut videretur facti quoque amico moleſti cauſa non voluntas ipſis, ſed legum et juſtitiæ neceſſitas fuiſſe. Sunt et ad juvandos in paranda pecunia amicos in adminiſtratione Reipublicæ rationes nequaquam illiberales: ut Themiſtocles cum a pugna videret cadaver aureis torqui-

ἀχλὺν ἰδὼν νεκρὸν στρεπτὰ χρυσᾶ καὶ μανιάκην πε-
θέμενον αὐτὸς μὲν παρῆλθεν, ἐπιστραφεὶς δὲ πρὸς τὸν
, " Ἀνελοῦ ταῦτα," εἶπεν, οὐ γὰρ καὶ σὺ Θεμιστο-
κλῆς γέγονας." Δίδωσι γὰρ καὶ τοῦτο πολλάκις τῷ
ιτικῷ τὰ πράγματα πρὸς τοὺς φίλους. Οὐ γὰρ
Μενεμάχοι πάντες εἰσί· τῷ μὲν ἐγχείρισον συνηγορίαν
θον ὑπὲρ τοῦ δικαίου, τῷ δὲ σύστησον πλούσιον ἐπιμε-
καὶ προστασίας δεόμενον· ἄλλῳ δὲ εἰς ἐργολαβίαν τινὰ
πραξον, ἢ μίσθωσιν ὠφελείας ἔχουσαν. Ἐπαμει-
ς δὲ καὶ πλουσίῳ τινὶ προσελθόντα φίλον αἰτεῖν
λευσεν ἓν τάλαντον, ὡς αὐτοῦ δοῦναι κελεύσαντος· ἐπεὶ
αἰτηθεὶς ἐλθὼν ἐπυνθάνετο τὴν αἰτίαν, " Ὅτι
ρηστὸς," εἶπεν, " οὗτος ὢν πένης ἐστί· σὺ δὲ πλου-
ῖς πολλὰ τῆς πόλεως νενοσφισμένος." Καὶ τὸν Ἀ-
λαον ὁ Ξενοφῶν ἀγάλλεσθαί φησι πλουτίζοντα τοὺς
ους, αὐτὸν ὄντα κρείττονα χρημάτων.

A. 8. ἓν] Forte delendum, cum Reisk.

t monili insigne, præter-
se, et ad amicum con-
s, *Aufer*, inquit, *hæc:*
nim tu quoque es Themis-
Talia amicis præstandi
sæ versanti in Republica
numero occasionem præ-
Non enim omnes sunt
machi; proinde huic pa-
ium justæ caussæ cum
io conjunctum demanda,
divitem commenda pro-
ione et defensione indi-
m, alium in conductione
a quæstuosa adjuva. Epa-
minondas quidem amico cui-
dam suo mandavit, ut divitem
quempiam accederet, et ab eo
talentum posceret, ita se im-
perasse dicens: cumque dives
accessisset, caussam sciscitans:
Quia, inquit, *hic vir bonus*
eget, *tu dives es*, *qui multa*
civitatis bona in rem tuam
vertisti. Et Agesilaum Xe-
nophon scribit lætatum fuisse
quoties amicum ditaret, cum
quidem ipse divitias despi-
ceret.

νοῦσαι, ἅμα καὶ κοσμεῖ τοὺς νουθετοῦντας. Πολιτικῶς δὲ καὶ ὁ Νέστωρ ὁ τοῦ Σοφοκλέους ἀποκρίνεται λοιδορούμενος ὑπὸ τοῦ Αἴαντος,

Οὐ μέμφομαί σε· δρῶν γὰρ εὖ, κακῶς λέγεις. C

Καὶ Κάτων διενεχθεὶς πρὸς τὸν Πομπήϊον, ἐν οἷς ἐβιάζετο τὴν πόλιν μετὰ Καίσαρος, ἐπεὶ κατέστησαν εἰς πόλεμον, ἐκέλευσε Πομπηΐῳ παραδοῦναι τὴν ἡγεμονίαν, ἐπειπὼν, Ὅτι τῶν αὐτῶν ἐστὶ καὶ ποιεῖν τὰ μεγάλα κακὰ καὶ παύειν. Ὁ γὰρ μεμιγμένος ἐπαίνῳ ψόγος οὐκ ἔχων ὕβριν, ἀλλὰ παῤῥησίαν, οὐδὲ θυμὸν, ἀλλὰ δηγμὸν ἐμποιῶν καὶ μετάνοιαν, εὐμενὴς φαίνεται καὶ θεραπευτικός· αἱ δὲ λοιδορίαι τοῖς πολιτικοῖς ἥκιστα πρέπουσιν. Ὅρα δὲ τὰ πρὸς Αἰσχίνην ὑπὸ Δημοσθένους εἰρημένα, καὶ τὰ πρὸς τοῦτον ὑπ' Αἰσχίνου, καὶ πάλιν ἃ πρὸς Δημάδην γέγραφεν Ὑπερίδης, εἰ Σόλων ἂν εἶπεν ἢ Περικλῆς ἢ Λυκοῦργος ὁ Λακεδαιμόνιος ἢ Πιττακὸς ὁ Λέσβιος· καίτοι D γε καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ δικανικῷ τὸ λοίδορον ἔχει μόνῳ, οἱ δὲ Φιλιππικοὶ καθαρεύουσι καὶ σκώμματος καὶ βωμολο-

rectores decent. Civiliter etiam Neſtor apud Sophoclem reſpondet convicianti Ajaci,

Non culpo te: bene enim meritus dicis male.

Et Cato cum Pompeio reſtitiſſet, Cæſari in vi reipublicæ facienda ſocium ſe præbenti, exorto inter hos bello, Pompeium ſummæ rerum juſſit præfici, *ejuſdem eſſe*, inquiens, *magna mala ciere et amoliri.* Permixta enim laudationi reprehenſio, non contumeliam, ſed libertatem in ſe habens, neque iram, ſed morſum et pœnitentiam excitans, benigna videtur et ad corrigendum apta. Convicia civiles minime decent. Tuum enim facio judicium, an quæ Æſchines et Demoſthenes alter in alterum ſcripſerunt, aut quæ adverſus Demadem Hyperides, Solon, aut Pericles, aut Lycurgus Spartanus, aut Pittacus Leſbius fuiſſent uſurpaturi: quanquam Demoſthenes in judiciali tantum oratione uſus eſt maledictis, Philippicæ omnis et dicacitatis et ſcurrilitatis

χίας ἁπάσης· τὰ γὰρ τοιαῦτα τῶν ἀκουόντων μᾶλλον αἰσχύνει τοὺς λέγοντας, ἔτι καὶ σύγχυσιν ἀπεργάζεται τῶν πραγμάτων, καὶ διαταράττει τὰ βουλευτήρια καὶ τὰς ἐκκλησίας. Ὅθεν ἄριστα ὁ Φωκίων ὑποχωρήσας τῷ λοιδοροῦντι καὶ παυσάμενος τοῦ λέγειν, ἐπεὶ μόλις ἐσιώπησεν ὁ ἄνθρωπος, αὖθις παρελθών, "Οὐκοῦν," ἔφη "περὶ μὲν τῶν ἱππέων καὶ τῶν ὁπλιτῶν ἀκηκόατε, λείπεται δέ μοι περὶ τῶν ψιλῶν καὶ πελταστῶν διελθεῖν." Ἀλλ' ἐπεὶ πολλοῖς
E δυσκάθεκτόν ἐστι τὸ πρᾶγμα, καὶ πολλάκις οὐκ ἀχρήστως οἱ λοιδοροῦντες ἐπιστομίζονται ταῖς ἀπαντήσεσιν, ἔστω βραχεῖα τῇ λέξει, καὶ μὴ θυμὸν ἐμφαίνουσα μηδὲ ἀκροχολίαν, ἀλλὰ πρᾳότητα μετὰ παιδιᾶς καὶ χάριτος ἀμωσγέπως δάκνουσαν· αἱ δὲ ἀντεπιστρέφουσαι μάλιστα τοιαῦται. Καθάπερ γὰρ τῶν βελῶν ὅσα πρὸς τὸν βαλόντα φέρεται πάλιν, ῥώμῃ τινὶ δοκεῖ καὶ στερεότητι τοῦ πληγέν-
F τος ἀνακρουόμενα τοῦτο πάσχειν· οὕτω τὸ λεχθὲν ὑπὸ

D. 5. ἔτι καὶ] Vel delendum ἔτι, vel legendum ἔτι δέ.

sunt puræ. Nam id quidem genus dicteria dicentibus quam in quos dicuntur plus afferunt dedecoris: ac præterea confusionem secum trahunt negotiorum, conturbantque deliberationes et conciones. Optime itaque Phocion, qui cum cessisset convicianti, ac dicere destitisset, postquam ille tandem conticuit, rursum in concionem progressus, *Ergo*, inquit, *de equitibus et gravis armaturæ militibus audivistis: reliquum mihi est de levis armaturæ militibus et cetratis differere.* Verum quia plerique in hoc negotio continere se non possunt, ac sæpenumero non inutiliter maledicentium ora responsis obturantur: esto responsio brevis, neque iram præ se aut stomachum ferat, sed mansuetudinem cum joco et gratia tamen utcunque mordentem: quales maxime sunt quæ dictum retorquent. Sicut enim tela in eum qui misit redeuntia, vi quadam et soliditate iis impetiti retro averti videntur: ita maledictum robore et calliditate ejus in

ῥώμης καὶ συνέσεως τοῦ λοιδορηθέντος, ἐπὶ τοὺς λοιδορήσαντας ἀναστρέφειν ἔοικεν. Ὡς τὸ Ἐπαμεινώνδου πρὸς Καλλίστρατον ὀνειδίζοντα Θηβαίοις καὶ Ἀργείοις τὴν Οἰδίποδος πατροκτονίαν, καὶ τὴν Ὀρέστου μητροκτονίαν· ὅτι "Τοὺς ταῦτα ποιήσαντας ἡμῶν ἐκβαλόντων, ὑμεῖς "ἐδέξασθε·" καὶ τὸ Ἀνταλκίδου τοῦ Σπαρτιάτου πρὸς τὸν Ἀθηναῖον τὸν φήσαντα, Πολλάκις ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ Κηφισοῦ ἐδιώξαμεν, "Ἀλλ' ἡμεῖς γε ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ Εὐ"ρώτα οὐδέποτε." Χαριέντως δὲ καὶ ὁ Φωκίων, τοῦ Δημοσθένους κεκραγότος, Ἀθηναῖοί σε ἀποκτενοῦσιν, "Ἄν γε "μανῶσιν," ἔφη, "σὲ δὲ, ἂν σωφρονῶσι·" καὶ Κράσσος ὁ ῥήτωρ, Δομιτίου πρὸς αὐτὸν εἰπόντος, "Οὐ σὺ μυραίνης "ἐν κολυμβήθρᾳ σοι τρεφομένης, εἶτα ἀποθανούσης, "ἔκλαυσας;" ἀντηρώτησεν, "Οὐ σὺ τρεῖς γυναῖκας "θάψας οὐκ ἐδάκρυσας;" Ταῦτα μὲν οὖν ἔχει χρείαν τινὰ καὶ πρὸς τὸν ἄλλον βίον.

ιέ. Πολιτείας δὲ οἱ μὲν εἰς ἅπαν ἐνδύονται μέρος, ὥσπερ ὁ Κάτων, οὐδεμιᾶς ἀξιοῦντες εἰς δύναμιν ἀπο-

quem jactum fuit in auctorem reverti apparet. Quale est, quod Epaminondas Callistrato exprobranti Thebanis, Œdipi, qui patrem, et Argivis, Orestis, qui matrem interfecit, facinora, respondit, *Atqui vos hos ipsos a nobis ejectos recepistis.* Et Antalcidæ Spartani ad Athenienſem dicentem, *Vos sæpe a nobis estis a Cephiso in fugam acti*, responsum, *At vos a nobis nunquam estis ab Eurota fugati.* Eleganter etiam Phocion Demosthene vociferante, *Athenienses te interficient*, *ubi cœperint insanire:* respondit, *Te vero, ubi sapere cœperint.* Et Crassus orator Domitio objicienti, *Nonne tu mortuam murænam, quam alueras in piscina, deflevisti?* reddidit, *Nonne tu nullam lacbrymam trium uxorum sepulturæ impendisti?* Atque hæc quidem etiam in reliqua vita suam habent utilitatem.

XV. Sunt porro qui nullam non partem publici muneris subeunt, ut Cato, existi-

ϑαι φροντίδος, οὐδ' ἐπιμελείας τὸν ἀγαθὸν πολί-
χαὶ τὸν Ἐπαμεινώνδαν ἐπαινοῦσιν, ὅτι φθόνῳ καὶ πρὸς
ἀποδειχθεὶς τελέαρχος ὑπὸ τῶν Θηβαίων, οὐκ
ησεν, ἀλλ' εἰπὼν, "Ὡς οὐ μόνον ἀρχὴ ἄνδρα δεί-
ισιν, ἀλλὰ καὶ ἀρχὴν ἀνὴρ," εἰς μέγα καὶ σεμνὸν ἀξίωμα
προήγαγε τὴν τελεαρχίαν οὐδὲν οὖσαν πρότερον,
ἢ περὶ τοὺς στενωποὺς ἐκβολῆς κοπρίων καὶ ῥευμάτων
ροπῆς ἐπιμέλειάν τινα. Κἀγὼ δὲ ἀμέλει παρέχω
ται τοῖς παρεπιδημοῦσιν, ὁρώμενος ἐν δημοσίῳ περὶ
ιαῦτα πολλάκις· ἀλλὰ βοηθεῖ μοι τὸ τοῦ Ἀντι-
ς μνημονευόμενον· θαυμάσαντος γάρ τινος εἰ δι'
ᾶς αὐτὸς φέρει τάριχον, "Ἐμαυτῷ γε," εἶπεν· ἐγὼ
ἔμπαλιν πρὸς τοὺς ἐγκαλοῦντας, εἰ κεράμῳ παρέστη-
διαμετρουμένῳ, καὶ φυράμασι καὶ λίθοις παρακομιζο-
, "Οὐκ ἐμαυτῷ γε, φημὶ, ταῦτα οἰκοδομεῖν, ἀλλὰ

C. 4. οἰκοδομεῖν] Præstat οἰκονομεῖν, cum Mez. et Xyl.

s bono civi nullam cu-
ut industriam omitten-
|uæ ad potentiam conci-
n conducat. Laudant-
i Epaminondam, quod
eum Thebani invidia
et contumeliæ faciendæ
Telearcham designas-
ion detrectavit: sed fa-
Non modo magistratu vi-
sed etiam viro magistra-
alis sit demonstrari, Te-
iam ad magnam digni-
ac majestatem evexit:
nte is magistratus non
nisi stercorum ex angi-
portis ejiciendorum, ac aquarum derivandarum procuratio quædam. Atque ipse quoque nimirum peregre huc advenientibus risum moveo, cum talia videor frequenter in publico tractare. Sed tuetur me Antisthenis dictum memoriæ proditum, qui miranti cuidam, quod salsamentum per forum gestaret, respondit, *Mihi quidem ipsi fero*. Atque ego vicissim incusantibus quod dimensioni testarum adsto, ac cæmenti et lapidum vecturæ, respondeo, *Non mihi me*, *sed*

“ τῇ πατρίδι.” Εἰς γὰρ ἄλλα πολλὰ μικρὸς ἄν τις εἴη καὶ γλίσχρος αὑτῷ διοικῶν, καὶ δι' αὑτὸν πραγματευόμενος· εἰ δὲ δημοσίᾳ καὶ διὰ τὴν πόλιν, οὐκ ἀγεννὲς, ἀλλὰ μεῖζον τὸ μέχρι μικρῶν ἐπιμελὲς καὶ πρόθυμον. Ἕτεροι δὲ σεμνότερον οἴονται καὶ μεγαλοπρεπέστερον εἶναι τὸ τοῦ Περικλέους· ὧν καὶ Κριτόλαός ἐστιν ὁ περιπατητικὸς, ἀξιῶν, ὥσπερ ἡ Σαλαμινία ναῦς Ἀθήνησι καὶ ἡ Πάραλος οὐκ ἐπὶ πᾶν ἔργον ἀλλ' ἐπὶ τὰς ἀναγκαίας καὶ μεγάλας D κατεσπῶντο πράξεις, οὕτως ἑαυτῷ πρὸς τὰ κυριώτατα καὶ μέγιστα χρῆσθαι, ὡς ὁ τοῦ κόσμου βασιλεὺς,

— τῶν ἄγαν γὰρ ἅπτεται
Θεὸς, τὰ μικρὰ δ' εἰς τύχην ἀνεὶς ἐᾷ,

κατὰ τὸν Εὐριπίδην. Οὐδὲ γὰρ τοῦ Θεαγένους τὸ φιλότιμον ἄγαν καὶ φιλόνεικον ἐπαινοῦμεν, ὃς οὐ μόνον τὴν περίοδον νενικηκὼς, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ἀγῶνας, οὐ παγκρατίῳ μόνον ἀλλὰ καὶ πυγμῇ καὶ δολιχῷ, τέλος

patriæ ista administrare. Ut enim sordidus haberi potest, qui multa id genus sibi ipsi tractat, suique caussa administrat: ita cum publice ista, et commodo civitatis tractantur, nequaquam illiberalis est, sed magna etiam ad exigua hæc se demittens procuratio et officii promtitudo. Alii Periclis institutum magnificentius ac splendidius judicant, in quorum numero est Critolaus quoque Peripateticus. Volebat enim, quemadmodum Athenis Salaminia navis et Paralus non cujusvis negotii, sed necessariorum tantum ac magnorum caussa deducerentur in mare, ita se quoque non nisi ad summam rerum pertinentes maximasque adhiberi actiones, exemplo regis Universi, qui, ut est ab Euripide scriptum,

—— *summa procurat modo*
Deus, adque fortunam minora rejicit.

Neque enim nimium honoris ac contendendi studium in Theagene probamus: qui cum non solum circuitum vicisset, sed et multa certamina alia, non tantum pancratio, sed et pugillatione, et longa decursione, ad extremum cum

α δειπνῶν ἐπιταφίῳ τινὸς, ὥσπερ εἰώθει, παρατεθείσης ισι τῆς μερίδος ἀναπηδήσας, διεπαγκρατίασεν, ὡς ξένα νικᾷν δέον αὐτοῦ παρόντος· ὅθεν ἤθροισε χιλίους καὶ κοσίους στεφάνους, ὧν συρφετὸν ἄν τις ἡγήσαιτο τοὺς είστους. Οὐδὲν οὖν τούτου διαφέρουσιν οἱ πρὸς πᾶσαν ενδυόμενοι πολιτικὴν πρᾶξιν, ἀλλὰ ποιοῦσιν μεμπτοὺς τοὺς τοῖς πολλοῖς, ἐπαχθεῖς τε γίνονται καὶ κατορθοῦντες ἐπίφθονοι, κᾂν σφαλῶσιν ἐπίχαρτοι, καὶ τὸ θαυμαζόμενον αὐτῶν ἐν ἀρχῇ τῆς ἐπιμελείας εἰς χλευασμὸν ὑπονοστεῖ καὶ γέλωτα. Τοιοῦτον,

> Μητίοχος μὲν στρατηγεῖ, Μητίοχος δὲ τὰς ὁδοὺς,
> Μητίοχος δὲ ἄρτους ἐποπτᾷ, Μητίοχος δὲ τὰ ἄλφιτα,
> Μητίοχος δὲ πάντα ποιεῖται, Μητίοχος δ' οἰμώξεται.

ν Περικλέους οὗτος εἷς τῶν ἑταίρων, τῇ δι' ἐκεῖνον, ὡς ε, δυνάμει χρώμενος ἐπιφθόνως καὶ καταχόρως. ῖ δὲ, ὥς φασιν, ἐρῶντι τῷ δήμῳ τὸν πολιτικὸν προσεσθαι, καὶ μὴ παρόντος ἑαυτοῦ πόθον ἐναπολείπειν· ὃ

ebribus quibusdam heroicis s cœnaret, proposita de re cuivis portione prosiluit, pancratio decertavit; per- s ac si nemini liceret vin- e se præsente: unde fac- i est, ut coronas congesserit enas supra millenas, qua- s plerasque pro quisquiliis eres. Nihil ab hoc diver- n faciunt, qui omnia sub- t civilia munera: nam re- hensionibus multorum sese ponunt, molestique fiunt, et n bene rem gerunt, invidia, n male, gaudio excipiun- : denique quæ ab initio admirationi erat eorum industria, in ludibrium et risum excidit. Quale est,

> *Metiochus prætor est, Metiochus viarum procurator,*
> *Metiochus panes, Metiochus farinam distribuit,*
> *Metiochus omnibus præest, Metiochus habebit infortunium.*

Fuit hic unus de sociis Periclis, et, ut apparet, potentia, qua propter hunc erat præditus, odiose et cum fastidio civium abusus. Oportet autem civilem virum ad populum amore ipsius captum accedere, suique etiam absentis desiderium in animis civium relin-

καὶ Σκηπίων ὁ Ἀφρικανὸς ἐποίει, πολὺν χρόνον ἐν ἀγρῷ διατρίβων, ἅμα καὶ τοῦ φθόνου τὸ βάρος ἀφαιρῶν, καὶ διδοὺς ἀναπνοὴν τοῖς πιέζεσθαι δοκοῦσιν ὑπὸ τῆς ἐκείνου δόξης. Τιμησίας δὲ ὁ Κλαζομένιος, τὰ μὲν ἄλλα ἦν περὶ τὴν πόλιν ἀνὴρ ἀγαθὸς, τῷ δὲ πάντα πράσσειν δι' ἑαυτοῦ φθονούμενος ἠγνόει καὶ μισούμενος, ἕως αὐτῷ συνέβη τι τοιοῦτον· ἔτυχον ἐν ὁδῷ παῖδες ἐκ λάκκου τινὸς ἀστράγαλον ἐκκόπτοντες ἐκείνου παριόντος, οἱ μὲν ἔφασκον μένειν, ὁ δὲ πατάξας, "Οὕτως," εἶπεν, "ἐκκόψαιμι Τιμησίου τὸν ἐγκέφαλον, ὡς οὗτος ἐκκέκοπται." τοῦτο ὁ Τιμησίας ἀκούσας, καὶ συνεὶς τὸν διήκοντα διὰ πάντων αὐτοῦ φθόνον, ἀναστρέψας ἔφρασε τὸ πρᾶγμα τῇ γυναικὶ, καὶ κελεύσας ἕπεσθαι συνεσκευασμένην εὐθὺς ἀπὸ τῶν θυρῶν ᾤχετο ἀπιὼν ἐκ τῆς πόλεως. Ἔοικε δὲ καὶ Θεμιστοκλῆς τοιούτου τινὸς ἀπαντῶντος αὐτῷ παρὰ τῶν Ἀθηναίων, εἰπεῖν, "Τί, ὦ μακάριοι,

B. 3. δὲ ᾗ] Revocavi ex Ald. Baſ. Xyl. omiſſum a Stephano. B. γὰρ καί.

quere: quod fecit Scipio Africanus, multum temporis ruri degens, ut et invidiæ minueret onus, et reſpirandi facultatem concederet iis, qui gloria ipſius premi videbantur. Contra Timeſias Clazomenius, vir alioqui de Republica bene meritus, non animadvertit ſe propterea quod omnia ſolus ageret, in invidia eſſe et odio apud ſuos, donec tale ei quippiam uſu venit: in via pueri talum e foſſa excutiebant, Timeſia prætereunte: eorum alii dicebant non excuſſum iri talum: qui vero eum excutiebat, *Utinam*, inquit, *ita Timeſiæ cerebrum excutiam, ut hunc talum excuſſero:* hoc audito Timeſias, intelligenſque odium ſui omnium animos pervagari, domum revertit, et uxori re expoſita mandavit, ut rebus convaſatis ſe ſequeretur, rectaque a foribus digreſſus urbe exivit. Apparet etiam Themiſtocli aliquid ſimile ab Athenienſibus eveniſſe, cum dice-

ῖτε πολλάκις εὖ πάσχοντες;" Αὕτη δὲ τούτων ὀρθῶς, τὰ δὲ οὐκ εὖ λέλεκται. Τῇ μὲν γὰρ ἡ κηδεμονίᾳ δεῖ μηδενὸς ἀφεστάναι τῶν κοινῶν, ἔστι προσέχειν καὶ γινώσκειν ἕκαστα, μηδὲ ὥσπερ ίῳ, σκεῦος ἱερὸν ἀποκεῖσθαι τὰς ἐσχάτας περι- χρείας τῆς πόλεως καὶ τύχας· ἀλλ' ὡς οἱ αι τὰ μὲν ταῖς χερσὶ δι' αὑτῶν πράττουσι, ὀργάνοις ἑτέροις δι' ἑτέρων ἄπωθεν καθήμενοι πι καὶ στρέφουσι, χρῶνται δὲ καὶ ναύταις καὶ πρῳ- ι κελευσταῖς, καὶ τούτων ἐνίους ἀνακαλούμενοι ς εἰς πρύμναν ἐγχειρίζουσι τὸ πηδάλιον· οὕτω ιτικῷ προσήκει παραχωρεῖν μὲν ἑτέροις ἄρχειν καλεῖσθαι πρὸς τὸ βῆμα μετ' εὐνοίας καὶ φιλ- ως, κινεῖν δὲ μὴ πάντα τῆς πόλεως τοῖς αὐτοῦ ψηφίσμασιν ἢ πράξεσιν, ἀλλ' ἔχοντα πιστοὺς καὶ ἄνδρας, ἕκαστον ἑκάστῃ χρείᾳ κατὰ τὸ οἰκεῖον

7. προκαλεῖσθαι] Forte rectius προσκαλεῖσθαι, cum B.

defatigamini, O fe- ra accipiendo bene- orum autem quæ- dicta sunt, quædam Nam quod ad stu- procurationem atti- a pars Reipublicæ deferenda, curandæ dæque sunt omnes: bet, veluti in navi ora, seipsum ad ex- itatis necessitates et vare. Sed quemad- gubernator alia suis it manibus, alia in- strumentis ac manibus aliorum eminus ipse sedens versat, utiturque nautis, proretis, et remigum magistris, quorum nonnullis interdum in puppim evocatis clavum tradit: sic civilis viri est officium, ut aliis quoque imperium concedat, eosque benigne ad tribunal invitet, neque omnes civitatis res suis unius orationibus, decretis, atque actionibus administret, sed fidos habeat bonosque viros, quorum unumquemque pecu-

προσαρμόττειν· ὡς Περικλῆς Μενίππῳ μὲν ἐχρῆτο πρὸς τὰς στρατηγίας, δι' Ἐφιάλτου δὲ τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴν ἐταπείνωσε, διὰ δὲ Χαρίνου τὸ κατὰ Μεγαρέων ἐκύρωσε ψήφισμα, Λάμπωνα δὲ Θουρίων οἰκιστὴν ἐξέπεμψεν. Οὐ γὰρ μόνον τῆς δυνάμεως εἰς πολλοὺς διανέμεσθαι δοκούσης ἧττον ἐνοχλεῖ τὸν φθόνον τὸ μέγεθος· ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν χρειῶν ἐπιτελεῖται μᾶλλον. Ὡς γὰρ ὁ τῆς χειρὸς εἰς τοὺς δακτύλους μερισμὸς οὐκ ἀσθενῆ πεποίηκεν, ἀλλὰ τεχνικὴν καὶ ὀργανικὴν αὐτῆς τὴν χρῆσιν, οὕτως ὁ πραγμάτων ἑτέροις ἐν πολιτείᾳ μεταδιδοὺς ἐνεργοτέραν ποιεῖ τῇ κοινωνίᾳ τὴν πρᾶξιν· ὁ δὲ ἀπληστίᾳ δόξης ἢ δυνάμεως πᾶσαν ἑαυτῷ τὴν πόλιν ἀνατιθεὶς, καὶ πρὸς ὃ μὴ πέφυκε μηδὲ ἤσκηται προσάγων αὑτὸν, ὡς Κλέων πρὸς τὸ στρατηγεῖν, Φιλοποίμην δὲ πρὸς τὸ ναυαρχεῖν, Ἀννίβας δὲ πρὸς τὸ δημηγορεῖν, οὐκ ἔχει παραίτησιν ἁμαρτάνων· ἀλλὰ προσακούει τὸ τοῦ Εὐριπίδου,

liari alicui negotio accommodet tractando. Sic Pericles Menippo uſus eſt ad gerenda bella, Ephialtis opera concilium Areopagiticum depreſſit, per Charinum legem contra Megarenſes pertulit, Lamponem Thurios conditum emiſit. Non enim tantum minus obnoxia eſt invidiæ ob magnitudinem potentia, quæ in multos diſtributa videtur: ſed et rectius negotia conficiuntur. Sicut enim manus in digitos diviſio, non imbecillum ejus reddidit, ſed artificioſum et inſtrumentis expeditum uſum: ita qui in Republica aliis munera publica committit, actiones efficit ob ſocietatem efficaciores. At qui inſatiabili gloriæ potentiæve ſtudio totam ſibi imponit Rempublicam et ea quoque aggreditur, ad quæ vel a natura vel ab exercitatione eſt imparatus, (ut cum Cleon ad ducendum exercitum, Philopœmen ad regendam claſſem, Annibal ad concionandum ſe contulit) ejus ubi quid peccatum eſt non habet locum excuſatio, ſed occinitur præterea ei Euripideum hoc,

Τίκτων γὰρ ὢν ἐστράτευες οὐ ξυλουργικά·

ἀπίθανος ὢν ἐπρέσβευες, ἢ ῥᾴθυμος ὢν ᾠκονόμεις,
ν ἄπειρος ἐταμίευες, ἢ γέρων καὶ ἀσθενὴς ἐστρα-
. Περικλῆς δὲ καὶ πρὸς Κίμωνα διενείματο τὴν
ιν, αὐτὸν μὲν ἄρχειν ἐν ἄστει, τὸν δὲ, πληρώ-
. τὰς ναῦς τοῖς βαρβάροις πολεμεῖν· ἦν γὰρ ὁ
ρὸς Πολιτείαν, ὁ δὲ πρὸς πόλεμον εὐφυέστερος.
ῦσι δὲ καὶ τὸν Ἀναφλύστιον Εὔβουλον, ὅτι πίστιν
ἐν τοῖς μάλιστα καὶ δύναμιν, οὐδὲν τῶν Ἑλληνικῶν
ξεν, οὐδ' ἐπὶ στρατηγίαν ἦλθεν, ἀλλ' ἐπὶ τὰ χρή-
τάξας ἑαυτὸν, ηὔξησε τὰς κοινὰς προσόδους, καὶ
α τὴν πόλιν ἀπὸ τούτων ὠφέλησεν. Ἰφικράτης
μελέτας λόγων ποιούμενος ἐν οἴκῳ πολλῶν παρόντων
ιάζετο· εἰ γὰρ εἰ λογεὺς ἀγαθὸς ἀλλὰ μὴ φαῦλος
ει τὴν ἐν τοῖς ὅπλοις δόξαν ἀγαπῶντα τῆς σχολῆς
σθαι τοῖς σοφισταῖς.

. Ἐπεὶ δὲ παντὶ δήμῳ τὸ κακόηθες καὶ φιλαίτιον

ſti, qui faber eſſes, non fabrilia,
legationem obiiſti artis
lendi rudis, annonam
aſti ſocors, quæſturam
ignarus calculi, ſenex
becillus exercitum dux-
ericles vero etiam cum
ie potentiam diviſit, ut
urbe imperaret, Cimon
ı in barbaros duceret:
aim hic ad bellum, ad
res ille natura aptior.
tur etiam Eubulus An-
ius, qui cum fide eſſet
, atque potentia, nihil
Græcarum geſſit, neque ad præturam bellicam ſe contulit: ſed adminiſtrationem pecuniæ amplexus, publicos auxit reditus, magnoque fuit patriæ emolumento. Iphicrates contra domi multis præſentibus declamans riſui fuit, quia etſi fuiſſet, quod minime erat, orator bellus, tamen contentus bellica gloria, decedere ſchola ſophiſtis debebat.

XVI. Præterea quoniam omnes populi ea laborant animorum perverſitate, ut de iis maligne ſentiant qui Rempub-

ἔνεστι πρὸς τοὺς πολιτευομένους, καὶ πολλὰ τῶν χρησίμων, ἂν μὴ στάσιν ἔχῃ, μηδὲ ἀντιλογίαν ὑπονοοῦσι πράττεσθαι συνωμοτικῶς, καὶ τοῦτο διαβάλλει μάλιστα τὰς ἑταιρείας καὶ φιλίας· ἀληθινὴν μὲν ἔχθραν ἢ διαφορὰν οὐδεμίαν ἑαυτοῖς ὑπολειπτέον, ὡς ὁ τῶν Χίων δημαγωγὸς Ὀνομάδημος οὐκ εἴα, τῇ στάσει κρατήσας, πάντας ἐκβάλλειν τοὺς ὑπεναντίους, "Ὅπως," ἔφη, "μὴ πρὸς τοὺς φίλους ἀρξώμεθα διαφέρεσθαι, τῶν ἐχθρῶν παντάπασιν ἀπαλλαγέντες." Τοῦτο μὲν γὰρ εὔηθες· ἀλλ' ὅταν ὑπόπτως ἔχωσιν οἱ πολλοὶ πρός τι πρᾶγμα καὶ μέγα καὶ σωτήριον, οὐ δεῖ πάντας ὥσπερ ἀπὸ συντάξεως ἥκοντας, τὴν αὐτὴν λέγειν γνώμην, ἀλλὰ καὶ δύο καὶ τρεῖς διαστάντας ἀντιλέγειν ἠρέμα τῷ φίλῳ, εἶτα ὥσπερ ἐξελεγχομένους μετατίθεσθαι· συνεφέλκονται γὰρ ὑπὸ τὸν δῆμον, ὑπὸ τοῦ συμφέροντος ἄγεσθαι δόξαντες. Ἐν μέντοι τοῖς ἐλάττοσι καὶ πρὸς μέγα μηδὲν διήκουσιν,

licam regunt, utquc ansas eos culpandi captent, multaque utilia quæ citra dissidium aut altercationem aguntur in suspicionem vocent, tanquam per conjurationem gesta, eaque res maxime sodalitia et amicitias calumniis objicit: non debet sane vir civilis veram inimicitiam ullam aut dissensionem sibi facere reliquam; quantumvis Onomademus Chiorum populi ductor cum in seditione victor extitisset, non passus fuerit omnes ejici adversarios, quod *vereri se* diceret, *ne inimicis omnino liberati cum amicis dissentire inciperent*. Hoc quidem fatuum est. Verum cum multitudini suspecta est actio aliqua magna et salutaris, non expedit universos tanquam ex composito ad unam eandemque dicendam sententiam venire: sed duo vel tres, facta discessione, placide contra amicum dicant, ac tandem veluti convicti a sua sententia discedant: sic enim una in sententiam propositam populus ab iis perducitur, dum eos utilitate moveri existimat. In exiguis quidem caussis, et ad nullam magnam rem per-

ν ἔϛι καὶ ἀληθῶς ἐὰν διαφέρεσθαι τοὺς φίλους,
ῳ λογισμῷ χρώμενον, ὅπως περὶ τὰ κυριώτατα
φαίνωνται πρὸς τὸ βέλτιϛον οὐκ ἐκ παρα-
μοφρονοῦντες.

Φύσει μὲν οὖν ἄρχων ἀεὶ πόλεως ὁ πολιτικὸς,
εμὼν ἐν μελίτταις· καὶ τοῦτο χρὴ διανοούμενον
δημόσια διὰ χειρός· ἃς δὲ ὀνομάζουσιν ἐξ-
χειροτονοῦσιν ἀρχὰς, μήτε ἄγαν διώκειν καὶ πολ-
ύ γὰρ σεμνὸν οὐδὲ δημοτικὸν ἡ φιλαρχία) μήτε
ται, τοῦ δήμου κατὰ νόμον διδόντος καὶ καλοῦντος·
ἂν ταπεινότεραι τῆς δόξης ὦσι, δέχεσθαι καὶ
πιμεῖσθαι (δίκαιον γὰρ, ὑπὸ τῶν μειζόνων κοσ-
ἀρχῶν, ἀντικοσμεῖν τὰς ἐλάττονας) καὶ ταῖς μὲν
ν, οἷον ϛρατηγίαις Ἀθήνησι, καὶ πρυτανείαις ἐν
Βοιωταρχίαις παρ᾽ ἡμῖν, ὑφίεσθαί τι καὶ παρ-
μετριάζοντα· ταῖς δὲ μικροτέραις ἀξίωμα

s nihil impedit, quin
era finas amicos dif-
noquolibet fuas fe-
nes: ut in negotiis
ous atque maximis
optimi publici cauf-
dita in hoc prius o-
entire.

Enimvero civilis
æ ratione femper
eft civitatis, ut rex
: idque cogitantem
eipublicæ guberna-
anibus habere: reli-
ores magiftratus ne-
dum capeffere, ne-
: (nam magiftra-
rendorum cupiditas
neque cum majeftate, neque
cum populari gratia conve-
nit:) neque rurfum averfari
eos deferente et invitante po-
pulo, fed tametfi inferiores
gloria ipfius fint, in iis capef-
fendis ftudium multitudinis
comprobare: (æquum enim
eft, ut ex fuperioribus magif-
tratibus ornamenta adeptus,
inferiores viciffim exornet:)
et in majoribus illis dignitati-
bus, qualis eft Athenis præ-
tura, Rhodi prytaneia, et apud
nos Bœotarchia, ea modera-
tione verfari, ut nonnihil de
eorum majeftate ultro remit-
tat, minoribus aliquid digni-

προστιθέναι καὶ ὄγκον· ὅπως μήτε περὶ ταύτας εὐκαταφρόνητοι, μήτ' ἐπίφθονοι περὶ ἐκείνας ὦμεν. Εἰσιόντα δὲ εἰς ἅπασαν ἀρχὴν οὐ μόνον ἐκείνους δεῖ προχειρίζεσθαι τοὺς λογισμοὺς, οὓς ὁ Περικλῆς αὐτὸν ὑπεμίμνησκεν ἀναλαμβάνων τὴν χλαμύδα, "Πρόσεχε "Περίκλεις· ἐλευθέρων ἄρχεις, Ἑλλήνων ἄρχεις, πο-"λιτῶν Ἀθηναίων·" ἀλλὰ κἀκεῖνο λέγειν πρὸς ἑαυτὸν, Ἀρχόμενος ἄρχεις, ὑποτεταγμένης πόλεως, ἀνθυπάτοις, ἐπιτρόποις Καίσαρος· οὐ ταῦτα λόγχης πεδία, οὐδὲ αἱ παλαιαὶ Σάρδεις, οὐδὲ ἡ Λυδῶν ἐκείνη δύναμις· εὐσταλεστέραν δεῖ τὴν χλαμύδα ποιεῖν, καὶ βλέπειν ἀπὸ τοῦ στρατηγίου πρὸς τὸ βῆμα, καὶ τῷ στεφάνῳ μὴ πολὺ φρόνημα πιστεύειν, ὁρῶντα τοὺς καλτίους ἐπάνω τῆς κεφαλῆς· ἀλλὰ μιμεῖσθαι τοὺς ὑποκριτὰς, πάθος μὲν ἴδιον καὶ ἦθος καὶ ἀξίωμα τῷ ἀγῶνι προστιθέντας, τοῦ δὲ ὑποβολέως ἀκούοντας, καὶ μὴ παρεκβαίνοντας τοὺς ῥυθμοὺς καὶ

E. 5. λόγχης πεδία] E. λόγχης παιδιά. Reisk. Ἀλόπης πεδία. Vulgata forte tuenda.

tatis atque amplitudinis conciliet: atque ut in his a contemtu se, sic in illis ab invidia tutum præstet. Porro qualemcumque magistratum occipienti non eæ modo in promtu sunt habendæ rationes, quibus Pericles seipsum officii commonefaciebat, quoties chlamydem sumeret, *Animum adverte, Pericles, liberis Græcis præes, civibus Atheniensibus:* sed et hæc secum commemoranda, Imperas subditus, urbi præfectus, quæ proconsulibus, aut procuratoribus Cæsaris est subjecta: non hic lanceæ campi sunt, nec priscæ Sardes, neque Lydorum illa potentia: gestanda est tibi chlamys vilior, et a prætorio oculi in tribunal convertendi, neque multum fiduciæ in corona ponendum, cum supra caput tuum calceos cernas. Sed imitandi sunt histriones, et suo modo actioni affectus, gestusque et ornamenta adhibentes, interim verba suggerenti aures præbentes, neque extra mo-

μέτρα τῆς δεδομένης ἐξουσίας ὑπὸ τῶν κρατούντων. γὰρ ἔκπτωσις οὐ φέρει συριγμὸν οὐδὲ χλευασμόν ὰ πολλοῖς μὲν ἐπέβη

Δεινὸς κολαστὴς πέλεκυς αὐχένος τομεὺς,

τοῖς περὶ Παρδάλαν τὸν ὑμέτερον, ἐκλαθομένοις τῶν ὁ δέ τις ἐκριφθεὶς εἰς νῆσον γέγονε κατὰ τὸν Σό-α,

—— Φολεγάνδριος, ἢ Σικινίτης,
Ἀντί γ' Ἀθηναίου πατρίδ' ἀμειψάμενος.

μὲν γὰρ μικρὰ παιδία τῶν πατέρων ὁρῶντες ἐπι-ροῦντα τὰς κρηπῖδας ὑποδεῖσθαι καὶ τοὺς στεφάνους ιτίθεσθαι, μετὰ παιδιᾶς γελῶμεν· οἱ δ' ἄρχοντες ἐν ; πόλεσιν ἀνοήτως τὰ τῶν προγόνων ἔργα καὶ φρο-ατα καὶ πράξεις ἀσυμμέτρους τοῖς παροῦσι καιροῖς καὶ άγμασιν οὔσας μιμεῖσθαι κελεύοντες, ἐξαίρουσι τὰ ήθη, γελοῖά τε ποιοῦντες, οὐκέτι γέλωτος ἄξια χουσιν, ἂν μὴ πάνυ καταφρονηθῶσι. Πολλὰ γὰρ ἄλλα τῶν προτέρων Ἑλλήνων διεξιόντα τοῖς νῦν,

et mensuram ab eo cujus na est potestas præscrip- muneri concesso egredi-s. Hoc enim loco error sibilos aut sannas excitat: nultos arripuit

ndex atrox securis cervicem amputans,

l evenit Pardalæ nostro, m oblito: alius in insu-relegatus factus est, juxta l Solonis,

—Pholegandrius, aut Sicinita,
terris patriæ limine Cecropiæ.

im cum videmus pueru-los parentum crepidas conari subligare sibi, aut coronas eorum capitibus suis imponere, per jocum ridemus: at urbani magistratus, majorum opera, arduos conatus, et facta præsentibus temporibus ac rebus non congruentia stulte jubentes imitari, multitudinem concitant: et cum ridicula sunt moliti, non risu jam digna patiuntur, nisi plane sint contemti. Sunt sane multa priscorum Græcorum facta, quibus recensendis nostrorum

προσεστάναι καὶ ὄγκον· ὅπως μήτε περὶ ταύτας εὐκαταφρόνητοι, μήτ' ἐπίφθονοι περὶ ἐκείνας ὦμεν. Εἰσιόντα δὲ εἰς ἅπασαν ἀρχὴν οὐ μόνον ἐκείνους δεῖ προχειρίζεσθαι τοὺς λογισμοὺς, οὓς ὁ Περικλῆς αὐτὸν ὑπεμίμνησκεν ἀναλαμβάνων τὴν χλαμύδα, "Πρόσεχε Περίκλεις· ἐλευθέρων ἄρχεις, Ἑλλήνων ἄρχεις, πολιτῶν Ἀθηναίων·" ἀλλὰ κἀκεῖνο λέγειν πρὸς ἑαυτὸν, Ἀρχόμενος ἄρχεις, ὑποτεταγμένης πόλεως ἀνθυπάτοις, ἐπιτρόποις Καίσαρος· οὐ ταῦτα λόγχης πεδία, οὐδὲ αἱ παλαιαὶ Σάρδεις, οὐδὲ ἡ Λυδῶν ἐκείνη δύναμις· εὐσταλεστέραν δεῖ τὴν χλαμύδα ποιεῖν, καὶ βλέπειν ἀπὸ τοῦ στρατηγίου πρὸς τὸ βῆμα, καὶ τῷ στεφάνῳ μὴ πολὺ φρόνημα πιστεύειν, ὁρῶντα τοὺς καλτίους ἐπάνω τῆς κεφαλῆς· ἀλλὰ μιμεῖσθαι τοὺς ὑποκριτὰς, πάθος μὲν ἴδιον καὶ ἦθος καὶ ἀξίωμα τῷ ἀγῶνι προστιθέντας, τοῦ δὲ ὑποβολέως ἀκούοντας, καὶ μὴ παρεκβαίνοντας τοὺς ῥυθμοὺς καὶ

E. 5. λόγχης πεδία] E. λόγχης παιδιά. Reisk. 'Αλόσιος πεδία. Vulgata forte tuenda.

tatis atque amplitudinis conciliet: atque ut in his a contemtu se, sic in illis ab invidia tutum præstet. Porro qualemcumque magistratum occipienti non eæ modo in promtu sunt habendæ rationes, quibus Pericles seipsum officii commonefaciebat, quoties chlamydem sumeret, *Animum adverte, Pericles, liberis Græcis præes, civibus Atheniensibus :* sed et hæc secum commemoranda, Imperas subditus, urbi præfectus, quæ proconsulibus, aut procuratoribus Cæsaris est subjecta: non hic lanceæ campi sunt, nec priscæ Sardes, neque Lydorum illa potentia: gestanda est tibi chlamys vilior, et a prætorio oculi in tribunal convertendi, neque multum fiduciæ in corona ponendum, cum supra caput tuum calceos cernas. Sed imitandi sunt histriones, et suo modo actioni affectus, gestusque et ornamenta adhibentes, interim verba suggerenti aures præbentes, neque extra mo-

ιέτρα τῆς διδομένης ἐξουσίας ὑπὸ τῶν χειροτονούντων.
γὰρ ἔκπλωσις οὐ φέρει συριγμὸν οὐδὲ χλευασμόν·
ὶ πολλοῖς μὲν ἐπέβη

Δεινὸς κολαστὴς πέλεκυς αὐχένος τομεύς,

οῖς περὶ Πάρδαλαν τὸν ὑμέτερον, ἐκλαθομένοις τῶν
ὁ δέ τις ἐκριφεὶς εἰς νῆσον γέγονε κατὰ τὸν Σό-
ι,

—— Φολεγάνδριος, ἢ Σικινίτης,
Ἀντί γ' Ἀθηναίου πατρίδ' ἀμειψάμενος.

μὲν γὰρ μικρὰ παιδία τῶν πατέρων ὁρῶντες ἐπι-
οῦντα τὰς κρηπῖδας ὑποδεῖσθαι καὶ τοὺς στεφάνους
τίθεσθαι, μετὰ παιδιᾶς γελῶμεν· οἱ δ' ἄρχοντες ἐν
πόλεσιν ἀνοήτως τὰ τῶν προγόνων ἔργα καὶ φρο-
τα καὶ πράξεις ἀσυμμέτρους τοῖς παροῦσι καιροῖς καὶ
γμασιν οὔσας μιμεῖσθαι κελεύοντες, ἐξαίρουσι τὰ
θη, γελοῖά τε ποιοῦντες, οὐκέτι γέλωτος ἄξια
ουσιν, ἂν μὴ πάνυ καταφρονηθῶσι. Πολλὰ γὰρ
ἄλλα τῶν πρότερον Ἑλλήνων διεξιόντα τοῖς νῦν,

et menſuram ab eo cujus
ıa eſt poteſtas præſcrip-
muneri conceſſo egredi-
. Hoc enim loco error
ibilos aut ſannas excitat:
ıultos arripuit

*lex atrox ſecuris cervicem ampu-
tans,*

evenit Pardalæ noſtro,
n oblito: alius in inſu-
elegatus factus eſt, juxta
Solonis,

*-Pholegandrius, aut Sicinita,
orris patriæ limine Cecropiæ.*

im cum videmus pueru-
los parentum crepidas conari
ſubligare ſibi, aut coronas eo-
rum capitibus ſuis imponere,
per jocum ridemus: at urbani
magiſtratus, majorum opera,
arduos conatus, et facta præ-
ſentibus temporibus ac rebus
non congruentia ſtulte juben-
tes imitari, multitudinem con-
citant: et cum ridicula ſunt
moliti, non riſu jam digna
patiuntur, niſi plane ſint con-
temti. Sunt ſane multa priſ-
corum Græcorum facta, qui-
bus recenſendis noſtrorum

ἠθοποιεῖν καὶ σωφρονίζειν· ὡς Ἀθήνησιν ὑπομιμνήσκοντας μὴ τῶν πολεμικῶν, ἀλλ' οἷον ἐστι τὸ ψήφισμα τὸ τῆς ἀμνηστίας ἐπὶ τοῖς τριάκοντα· καὶ τὸ ζημιῶσαι Φρύνιχον τραγῳδίᾳ διδάξαντα τὴν Μιλήτου ἅλωσιν· καὶ ὅτι Θήβας Κασσάνδρου κτίζοντος, ἐστεφανηφόρησαν· τὸν δὲ ἐν Ἄργει πυθόμενοι σκυταλισμόν, ἐν ᾧ πεντακοσίους καὶ χιλίους ἀνηρήκεσαν ἐξ αὐτῶν οἱ Ἀργεῖοι, περιενεγκεῖν καθάρσιον περὶ τὴν ἐκκλησίαν ἐκέλευσαν· ἐν δὲ τοῖς Ἁρπαλείοις τὰς οἰκίας ἐρευνῶντες, μόνην τὴν τοῦ γεγαμηκότος νεωστὶ παρῆλθον. Ταῦτα γὰρ ἔξεστι καὶ νῦν ζηλοῦντας, ἐξομοιοῦσθαι τοῖς προγόνοις· τὸν δὲ Μαρα- c θῶνα, καὶ τὸν Εὐρυμέδοντα, καὶ τὰς Πλαταιάς, καὶ ὅσα τῶν παραδειγμάτων οἰδεῖν ποιεῖ καὶ φρυάττεσθαι διακενῆς τοὺς πολλούς, ἀπολιπόντας ἐν ταῖς σχολαῖς τῶν σοφιστῶν.

ιη'. Οὐ μόνον δὲ δεῖ παρέχειν αὐτόν τε καὶ τὴν πατρίδα πρὸς τοὺς ἡγεμόνας ἀναίτιον, ἀλλὰ καὶ φίλον ἔχειν ἀεί τινα τῶν ἄνω δυνατωτάτων, ὥσπερ ἕρμα τῆς πολιτείας

possimus formare et corrigere mores. Ut si quis Athenis non bello gestas res, sed, verbi gratia, decretum de conterendis oblivione injuriis factum post dejectos triginta tyrannos referat: et quod Phrynichum mulctaverunt, qui tragœdiam de capta Mileto docuisset: quod Cassandro Thebas instaurante, coronas gestaverunt: quod audito Argivos scytalismo facto millenos et quingenos cives interfecisse, concionem lustrare jusserunt: quod ob Harpali pecunias domos perscrutantes eam solam eximiam habuerunt, in qua novus maritus agebat. His enim etiamnum imitandis licet majorum similes fieri. Marathon autem, Eurymedon, Plataeæ, et quæ alia exempla animos multitudinis inflant, inanique ferocia extollunt, in rhetorum scholis sunt relinquenda.

XVIII. Non modo autem se et patriam civilis vir inculpatam apud principem præstare debet, sed præterea semper aliquem ex potentissimis habere amicum, veluti fulcrum reipublicæ stabile. Eo

ν· τοιοῦτοι γὰρ εἰσι Ῥωμαῖοι, πρὸς τὰς πολιτι-
σπουδὰς προθυμότατοι τοῖς φίλοις· καὶ καρπὸν ἐκ
ιλίας ἡγεμονικῆς λαμβάνοντες, οἷον ἔλαβε Πολύ-
Παναίτιος τῇ Σκιπίωνος εὐνοίᾳ πρὸς αὐτοὺς με-
τὰς πατρίδας ὠφελήσαντες, εἰς εὐδαιμονίαν ἐξ-
αθαι καλόν. Ἄρειόν τε Καῖσαρ, ὅτε τὴν Ἀλεξ-
ν εἷλε, διὰ χειρὸς ἔχων, καὶ μόνῳ προσομιλῶν
ωήθων, συνεισήλασεν, εἶτα τοῖς Ἀλεξανδρεῦσι τὰ
προσδοκῶσι καὶ δεομένοις, ὁ Αὔγουστος ἔφη, "Δι-
άττεσθαι, διά τε τὸ μέγεθος τῆς πόλεως, καὶ διὰ τὸν
στὴν Ἀλέξανδρον, καὶ τρίτον, ἔφη, τῷ φίλῳ μου τούτῳ
ιζόμενος." Ἆρά γε ἄξιον τῇ χάριτι ταύτῃ παρα-
ν τὰς πολυταλάντους ἐπιτροπὰς καὶ διοικήσεις τῶν
ῶν, ἃς διώκοντες οἱ πολλοὶ γηράσκουσι πρὸς ἀλλο-
θύραις, τὰ οἴκοι προλιπόντες; ἢ τὸν Εὐριπίδην
ρθωτέον ᾄδοντα καὶ λέγοντα, ὡς εἴπερ ἀγρυπνεῖν

καρπὸν ἐκ—καλόν] Locus, ita ut est, in omnibus libris corruptus, forte ita restituatur: καὶ καρπὸν ἐκ φιλίας ἡγεμονικῆς λαμβάνοντας, οἷον—εἰς δημόσιαν εὐδαιμονίαν ἐξηγήσασθαι καλόν.

sunt Romani ingenio,
officiis civilibus prom-
s se amicis exhibeant.
e decorum, ex princi-
amiliaritate talem per-
utilitatem, qualem per-
nt Polybius et Panæ-
cipionis adjuti favore,
triæ uterque suæ mag-
l felicitatem attulit ad-
tum. Et Cæsar cum
ndream cepisset, Areium
tenens, cumque eo fa-
um solo colloquens, in
bem est invectus: me-
tuentibusque extrema Alexandrinis ac deprecantibus, *Veniam se dare*, respondit, *cum ob urbis amplitudinem, tum ob conditorem ejus Alexandrum, ac tertio in Areii amici sui gratiam.* Numnam hujusmodi beneficio comparari merentur procurationes illæ et administrationes provinciarum pecuniosissimæ, quas plerique sectantes, rebus domi relictis, consenescunt ad alienas fores? aut potius Euripides corrigendus, itaque canendum et di-

ἠθοποιεῖν καὶ σωφρονίζειν· ὡς Ἀθήνησιν ὑπομιμνήσκοντα μὴ τῶν πολεμικῶν, ἀλλ' οἷον ἐστι τὸ ψήφισμα τὸ τῆς ἀμνηστίας ἐπὶ τοῖς τριάκοντα· καὶ τὸ ζημιῶσαι Φρύνιχον τραγῳδίᾳ διδάξαντα τὴν Μιλήτου ἅλωσιν· καὶ ὅτι Θήβας Κασσάνδρου κτίζοντος, ἐστεφανηφόρησαν· τὸν δ' ἐν Ἄργει πυθόμενοι σκυταλισμὸν, ἐν ᾧ πεντακοσίους ἐπὶ χιλίους ἀνῃρήκεσαν ἐξ αὐτῶν οἱ Ἀργεῖοι, περιενεγκεῖν καθάρσιον περὶ τὴν ἐκκλησίαν ἐκέλευσαν· ἐν δὲ τοῖς Ἁρπαλείοις τὰς οἰκίας ἐρευνῶντες, μόνην τὴν τοῦ γεγαμηκότος νεωστὶ παρῆλθον. Ταῦτα γὰρ ἔξεστι καὶ νῦν ζηλοῦντας, ἐξομοιοῦσθαι τοῖς προγόνοις· τὸν δὲ Μαραθῶνα, καὶ τὸν Εὐρυμέδοντα, καὶ τὰς Πλαταιάς, καὶ ὅσα τῶν παραδειγμάτων οἰδεῖν ποιεῖ καὶ φρυάττεσθαι διακενῆς τοὺς πολλοὺς, ἀπολιπόντας ἐν ταῖς σχολαῖς τῶν σοφιστῶν. C

ιη'. Οὐ μόνον δὲ δεῖ παρέχειν αὑτόν τε καὶ τὴν πατρίδα πρὸς τοὺς ἡγεμόνας ἀναίτιον, ἀλλὰ καὶ φίλον ἔχειν ἀεί τινα τῶν ἄνω δυνατωτάτων, ὥσπερ ἕρμα τῆς πολιτείας

possimus formare et corrigere mores. Ut si quis Athenis non bello gestas res, sed, verbi gratia, decretum de conterendis oblivione injuriis factum post dejectos triginta tyrannos referat: et quod Phrynichum mulctaverunt, qui tragœdiam de capta Mileto docuisset: quod Cassandro Thebas instaurante, coronas gestaverunt: quod audito Argivos scytalismo facto millenos et quingenos cives interfecisse, concionem lustrare jusserunt: quod ob Harpali pecunias domos perscrutantes eam solam eximiam habuerunt, in qua novus maritus agebat. His enim etiamnum imitandis licet majorum similes fieri. Marathon autem, Eurymedon, Platææ, et quæ alia exempla animos multitudinis inflant, inanique ferocia extollunt, in rhetorum scholis sunt relinquenda.

XVIII. Non modo autem se et patriam civilis vir inculpatam apud principem præstare debet, sed præterea semper aliquem ex potentissimis habere amicum, veluti fulcrum reipublicæ stabile. Eo

° τοιοῦτοι γάρ εἰσι Ῥωμαῖοι, πρὸς τὰς πολιτι-
ουδὰς προθυμότατοι τοῖς φίλοις· καὶ καρπὸν οὐκ
λίας ἡγεμονικῆς λαμβάνοντες, οἷον ἔλαβε Πολύ-
Παναίτιος τῇ Σκιπίωνος εὐνοίᾳ πρὸς αὐτοὺς με-
τὰς πατρίδας ὠφελήσαντες, εἰς εὐδαιμονίαν ἐξ-
θαι καλόν. Ἀρείον τε Καῖσαρ, ὅτε τὴν Ἀλεξ-
εἷλε, διὰ χειρὸς ἔχων, καὶ μόνῳ προσομιλῶν
ήθων, συνεισήλασεν, εἶτα τοῖς Ἀλεξανδρεῦσι τὰ
προσδοκῶσι καὶ δεομένοις, ὁ Αὔγουστος ἔφη, "Δι-
ίεσθαι, διά τε τὸ μέγεθος τῆς πόλεως, καὶ διὰ τὸν
ὴν Ἀλέξανδρον, καὶ τρίτον, ἔφη, τῷ φίλῳ μου τούτῳ
ζόμενος." Ἆρά γε ἄξιον τῇ χάριτι ταύτῃ παρα-
τὰς πολυταλάντους ἐπιτροπὰς καὶ διοικήσεις τῶν
ὧν, ἃς διώκοντες οἱ πολλοὶ γηράσκουσι πρὸς ἀλλο-
θύραις, τὰ οἴκοι προλιπόντες; ἢ τὸν Εὐριπίδην
ωτέον ᾄδοντα καὶ λέγοντα, ὡς εἴπερ ἀγρυπνεῖν

ρπὸν ἐκ—καλόν] Locus, ita ut est, in omnibus libris corruptus, forte ita restituatur: καὶ καρπὸν ἐκ φιλίας ἡγεμονικῆς λαμβάνοντας, οἷον—εἰς δημόσιαν εὐδαιμονίαν ἐξεληλάσθαι καλόν.

ant Romani ingenio, fficiis civilibus promfe amicis exhibeant. e decorum, ex principmiliaritate talem pertilitatem, qualem pert Polybius et Panæcipionis adjuti favore, riæ uterque ſuæ magfelicitatem attulit adum. Et Cæſar cum dream cepiſſet, Areium enens, cumque eo faım ſolo colloquens, in em eſt invectus: metuentibuſque extrema Alexandrinis ac deprecantibus, *Veniam ſe dare*, reſpondit, *cum ob urbis amplitudinem, tum ob conditorem ejus Alexandrum, ac tertio in Areii amici ſui gratiam.* Numnam hujuſmodi beneficio comparari merentur procurationes illæ et adminiſtrationes provinciarum pecunioſiſſimæ, quas plerique ſectantes, rebus domi relictis, conſeneſcunt ad alienas fores? aut potius Euripides corrigendus, itaque canendum et di-

χρὴ, καὶ φοιτᾷν ἐπ' αὐλὴν ἑτέρου, καὶ ὑποβάλλειν ἑαυτὸν ἡγεμονικῇ συνηθείᾳ, πατρίδος περὶ κάλλιστον ἐπὶ πάντα χωρεῖν, τὰ δὲ ἄλλα τὰς ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ δικαίοις φιλίας ἀσπάζεσθαι καὶ διώκειν.

ιθ'. Ποιοῦντα μέντοι καὶ παρέχοντα τοῖς κρατοῦσιν εὐπειθῆ τὴν πατρίδα, δεῖ μὴ προσεκταπεινοῦν, μηδὲ τοῦ σκέλους δεδεμένου προσυποβάλλειν καὶ τὸν τράχηλον· ὥσπερ ἔνιοι καὶ μικρὰ καὶ μείζω φέροντες ἐπὶ τοὺς ἡγεμόνας, ἐξονειδίζουσι τὴν δουλείαν, μᾶλλον δὲ ὅλως τὴν Πολιτείαν ἀναιροῦσι καταπλῆγα καὶ περιδεῆ καὶ πάντων ἄκυρον ποιοῦντες. Ὥσπερ γὰρ οἱ χωρὶς ἰατροῦ μήτε δειπνεῖν μήτε λούεσθαι συνεθισθέντες, οὐδ' ὅσον ἡ φύσις δίδωσι, χρῶνται τῷ ὑγιαίνειν· οὕτως οἱ παντὶ δόγματι καὶ συνεδρίῳ καὶ χάριτι καὶ διοικήσει προσάγοντες ἡγεμονικὴν κρίσιν, ἀναγκάζουσιν ἑαυτῶν μᾶλλον ἢ βούλονται δεσπότας εἶναι τοὺς ἡγουμένους. Αἰτία δὲ τούτου μάλιστα πλεονεξία καὶ φιλονεικία τῶν πρώτων· ἢ γὰρ ἐν οἷς βλάπτουσι τοὺς ἐλάττονας ἐκβιάζονται φεύγειν

cendum,

Nam si pervigilandum est,—

et aula alterius frequentanda, submittendumque sese principis familiaritati, patriæ caussa hæc rectissime subeas, cæteroqui amicitiæ æquis et justis conditionibus parandæ sunt.

XIX. Interim qui patriam principibus obsequentem reddit, non debet ei opprimendæ socium se præbere, neque, ligato crure, subjicere etiam cervices: sicut nonnulli omnia et parva et magna ad principes dum deferunt, patriæ servitutem exprobrant, immo totam potius Rempublicam abolent, pavidam eam et formidolosam, nulliusque rei compotem reddentes. Quo enim pacto qui sine medico neque cœnare neque lavare sunt adsueti, ne tantum quidem, quantum natura concessit, sanitate fruuntur: eodem, qui cuivis decreto, concilio, muneri, administrationi principis auctoritatem inducunt, cogunt principes magis quam ii vellent ipsorum dominos esse. In caussa est præcipue procerum avaritia et contendendi studium: nam aut in his quæ cum damno inferiorum agunt, operam dant ut civium judicium sub-

όλιν, ἢ περὶ ὧν διαφέρονται πρὸς ἀλλήλους οὐκ ἀξι-
: ἐν τοῖς πολίταις ἔχειν ἔλαττον, ἐπάγονται τοὺς
ονας· ἐκ τούτου δὲ καὶ βουλὴ καὶ δῆμος καὶ δικαστήρια
ρχὴ πᾶσα τὴν ἐξουσίαν ἀπόλλυσι. Δεῖ δὲ τοὺς μὲν
ς ἰσότητι, τοὺς δὲ δυνατοὺς ἀνθυπείξει πραΰνοντα,
χειν ἐν τῇ Πολιτείᾳ καὶ διαλύειν τὰ πράγματα,
ιπαλὺ τινα ποιούμενον αὐτῶν, ὥσπερ νοσημάτων ἀπόρ-
ν, ἰατρείαν, αὐτόν τε μᾶλλον ἡττᾶσθαι βουλόμενον ἐν
πολίταις ἢ νικᾶν ὕβρει καὶ καταλύσει τῶν οἴκοι δικαίων,
τε ἄλλων ἑκάστου δεόμενον καὶ διδάσκοντα τὴν φιλο-
ν ὅσον ἐστὶ κακόν. Νῦν δὲ ὅπως μὴ πολίταις καὶ
έταις οἴκοι καὶ γείτοσι καὶ συνάρχουσιν ἀνθυπείξωσι
τιμῆς καὶ χάριτος, ἐπὶ ῥητόρων θύρας καὶ πραγματι-
χεῖρας ἐκφέρουσι σὺν πολλῇ βλάβῃ καὶ αἰσχύνῃ τὰς
φοράς. Οἱ μὲν γὰρ ἰατροὶ τῶν νοσημάτων ὅσα μὴ
ται παντάπασιν ἀνελεῖν, ἔξω τρέπουσιν εἰς τὴν ἐπι-
ιαν τοῦ σώματος· ὁ δὲ πολιτικὸς ἂν μὴ δύνηται τὴν

igiant, aut de quibus inter tercantur, dum non ferunt ter cives posteriores ferre, t consequantur, potentio- introducunt: inde fit, ut natus, et populus, et ju- , et magistratus omnis oritatem suam amittat. Est m civilis viri, plebeios æ- itate, potentes mutuis ob- iis demulcere, et negotia a Reipublicæ fines hac ra- e contenta transigere, iis- civilem quandam, tan- m morbis arcanis, medici- i facere: ut et ipse potius r cives cadere caussa dig- netur, quam cum contumelia et corruptela patriæ legum victoriam consequi: reliquosque singulos ad idem precibus cohortabitur, docendo quantum in pervicacia sit mali. Nunc vero, ne domi civibus ac tribulibus, vicinis, ac collegis cum honore et gratia mutuo concedant, magno cum damno ac dedecore lites suas ad rhetorum fores et in caussidicorum manus deferunt. Ac medici quidem morbos, quos plane abolere non possunt, foras in superficiem corporum avertunt: et civilis vir, si non

πόλιν ἀπράγμονα παντελῶς διαφυλάττειν, ἐν αὑτῇ γε περιέσεται τὸ ταρασσόμενον αὐτῆς καὶ στασιάζον ἀποκρύπτων ἰᾶσθαι καὶ διοικεῖν, ὡς ἂν ἥκιστα τῶν ἐκτὸς ἰατρῶν καὶ φαρμάκων δέοιτο. Ἡ μὲν γὰρ προαίρεσις ἔστω τοῦ πολιτικοῦ τῆς ἀσφαλείας ἐχομένη, καὶ φεύγουσα τὸ ταραχτικὸν τῆς κενῆς δόξης καὶ μανικόν, ὡς εἴρηται· τῇ μέντοι διαθέσει φρόνημα καὶ μένος πολυθαρσὲς ἐνέστω.

"Ἄτρομον, οἷόν τ' ἄνδρας ἐπέρχεται, οἳ περὶ πάτρης
Ἀνδράσι δυσμενέεσσι,

καὶ πράγμασι δυσκόλοις καὶ καιροῖς ἀντερείδουσι καὶ διαμάχονται. Δεῖ γὰρ οὐ ποιεῖν χειμῶνας αὐτόν, ἀλλὰ μὴ προλιπεῖν ἐπιπεσόντων· οὐδὲ κινεῖν τὴν πόλιν ἐπισφαλῶς, σφαλλομένῃ δὲ καὶ κινδυνευούσῃ βοηθεῖν, ὥσπερ ἄγκυραν ἱερὰν αἰρόμενον ἐξ αὑτοῦ τὴν παρρησίαν ἐπὶ τοῖς μεγίστοις· οἷα Περγαμηνοὺς ἐπὶ Νέρωνος κατέλαβε πράγματα, καὶ Ῥοδίους ἔναγχος ἐπὶ Δομετιανοῦ, καὶ Θεσσαλοὺς

potest efficere ut omnibus litibus careat civitas, at saltem in ipsa civitate conabitur id quod turbas dat ac diffidia excitat, occultatum sanare et componere, ut quam minimum externis medicis atque medicamentis habeat opus. Esto enim viri civilis institutum tenax eorum quæ tuta sunt, fugiatque inanis gloriæ tumultuatricem istam, de qua verba fecimus, ac furiosam cupiditatem: interim illius affectioni insit elatio quædam animi, et confidentia

*Intrepida, et qualis subeat fiducia civem
Pro patria—*

inimicis, ac rebus difficilibus, durisque tempestatibus renitens atque decertans. Non enim oportet ipsum caussam præbere tempestatibus: sed incidentibus iis, non est Reipublicæ navis deserenda: neque exagitare urbem periculose ipsius est, sed quassatæ ac periclitanti subvenire, ac tanquam sacram anchoram jacere suam in agendo libertatem, ubi res in summum fuerint discrimen adductæ: in quales difficultates incidit Pergamena civitas sub Nerone, et nuper Rhodii sub Domitiano, atque antea temporis Thessali sub

ὥσπερ ἐπὶ τοῦ Σεβαστοῦ, Πετραῖον ζῶντα καταχαῦσαι.

Ἔνθ' οὐκ ἂν βρίζοντα ἴδοις,

οὐδὲ καταπτώσσοντα τὸν ἀληθῶς πολιτικὸν, οὐδὲ αἰτιώμενον ἑτέρους, αὑτὸν δὲ τῶν δεινῶν ἔξω τιθέμενον, ἀλλὰ καὶ πρεσβεύοντα, καὶ πλέοντα, καὶ λέγοντα πρῶτον, οὐ μόνον

Ἥκομεν οἱ κτείναντες, ἀπότρεπε λοιγὸν, Ἄπολλον·

ἀλλὰ κἂν τῆς ἁμαρτίας μὴ μετάσχῃ τοῖς πολλοῖς, τοὺς κινδύνους ὑπὲρ αὐτῶν ἀναδεχόμενον. Καὶ γὰρ καλὸν τοῦτο· καὶ πρὸς τῷ καλῷ πολλάκις ἑνὸς ἀνδρὸς ἀρετὴ καὶ φρόνημα θαυμασθὲν ἠμαύρωσε τὴν πρὸς πάντας ὀργὴν, καὶ διεσκέδασε τὸ φοβερὸν καὶ πικρὸν τῆς ἀπειλῆς· οἷα καὶ πρὸς Βοῦλιν ἔοικε καὶ Σπέρχιν τοὺς Σπαρτιάτας παθεῖν ὁ Πέρσης· καὶ πρὸς Σθένωνα Πομπήιος ἔπαθεν, Μαμερτίνους μέλλοντος αὐτοῦ κολάζειν διὰ τὴν

* Σπέρχιν] B. Σπέρχιν. Herodot. Σπερθίην.

Σθένωνα] In Vita Pompeii, p. 623. F. scribitur Σθένις. T. II. p. 203. C. Σθένιος.

Augusto, cum Petræum vivum cremassent.

Non hic dormientem videas,

formidantem vere civilem virum, neque incusantem alios, dum ipse periculis sese subtrahat: sed et legationes obeuntem, et navigantem, primumque omnium dicentem, non hoc tantum,

Averte exitium Titan: namque adsumus ultro

Interfectores:

sed etiam si culpæ multitudinis particeps non sit, tamen pro ea subeuntem pericula. Est enim hoc honestum: acceditque ad honestatem, quod sæpenumero unius viri virtus atque magnanimitas admirationi habita iram, quæ concepta fuerat in universos, demitigavit, comminationisque terrorem et acerbitatem dissipavit. Id videtur Persarum regi usu venisse, Buli et Sperchi Spartanis oblatis ei: et Pompeio cum in Sthenonem incidisset. Cum enim Mamertinos ob defectionem affi-

τοῖς γε τοιούτοις ἠξίου τιμᾶν καὶ φιλοφρονεῖσθαι διὰ τὴν ἀρχήν. Ὅπου τοίνυν ἀνδρὶ τἆλλα θαυμασίῳ τῷ Σκιπίωνι μικρὸν οὕτω φιλανθρώπευμα παραλειφθὲν ὑπεροψίας ἤνεγκε δόξαν, ἦπου κολούων ἄν τις ἀξίωμα συνάρχοντος, ἢ πράξεσιν ἐχούσαις φιλοτιμίαν ἐπηρεάζων, ἢ πάντα συλλήβδην ἀνατιθεὶς ἅμα καὶ περιάγων ὑπ' αὐθαδείας εἰς ἑαυτόν, ἐκεῖνον δὲ ἀφαιρούμενος, D ἐπιεικὴς ἂν φανείη καὶ μέτριος; Μέμνημαι νέον ἐμαυτὸν ἔτι πρεσβευτὴν μεθ' ἑτέρου πεμφθέντα πρὸς ἀνθύπατον, ἀπολειφθέντος δέ πως ἐκείνου, μόνον ἐντυχόντα καὶ διαπραξάμενον· ὡς οὖν ἔμελλον ἐπανελθὼν ἀποπρεσβεύειν, ἀναστὰς ὁ πατὴρ κατ' ἰδίαν ἐκέλευσε μὴ λέγειν, Ὠιχόμην, ἀλλ', Ὠιχόμεθα· μηδέ, Εἶπον, ἀλλ' Εἴπομεν, καὶ τἆλλα συνεφαπτόμενον οὕτω καὶ κοινούμενον ἀπαγγέλλειν. Οὐ γὰρ μόνον ἐπιεικὲς τὸ τοιοῦτον καὶ φιλάνθρωπόν ἐστιν, ἀλλὰ καὶ τὸ λυποῦν τὸν φθόνον ἀφαιρεῖ τῆς δόξης. Ὅθεν οἱ με- E

E. 1. τὸ λυποῦν τὸν φθόνον] Forte, τὸν λυποῦν φθόνον.

tamen genere collegæ ob magistratum erat honor habendus. Quando igitur Scipionem, virum alioqui admirabilem, tam exiguæ comitatis neglectio aliorum despicientiæ suspectum reddidit: is qui de dignitate collegæ detrahat, aut splendidis actionibus malitiose officiat, aut præ fastu omnia sibi uni arroget ademta socio, æquus haberi et moderatus numnam poterit? Memini me, cum juvenis adhuc ad proconsulem essem legatus cum collega missus, hoc nescio qua de caussa in itinere subsistente, solum rem confecisse: cum autem reversus rationem obitæ legationis essem redditurus, seorsim mihi pater adsistens monuit, ne dicerem, *Profectus sum*, sed *Profecti sumus*, et *Diximus*, non *Dixi*, eodemque modo reliqua omnia cum socio inter referendum communicarem. Hoc enim non modo benignum humanumque, sed et invidiæ tutam gloriam præstat. Quamobrem etiam

ἄλλοι καὶ δαίμονα καὶ τύχην τοῖς κατορθώμασιν συνεπιγράφουσιν· ὡς Τιμολέων, ὁ τὰς ἐν Σικελίᾳ καταλύσας τυραννίδας, Αὐτοματίας ἱερὸν ἱδρύσατο· καὶ Πύθων ἐπὶ τῷ Κότυν ἀποκτεῖναι θαυμαζόμενος καὶ τιμώμενος ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, "Ὁ θεὸς," ἔφη, "ταῦτα ἔπραξε τὴν χεῖρα παρ' ἐμοῦ χρησάμενος·" Θεόπομπος δὲ ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων, πρὸς τὸν εἰπόντα, σώζεσθαι τὴν Σπάρτην διὰ τοὺς βασιλεῖς ἀρχικοὺς ὄντας, "Μᾶλλον," ἔφη, "διὰ τοὺς πολλοὺς πειθαρχικοὺς ὄντας."

κα'. Γίνεται μὲν οὖν δι' ἀλλήλων ἀμφότερα ταῦτα. Λέγουσι δὲ οἱ πλεῖστοι καὶ νομίζουσι πολιτικῆς παιδείας ἔργον εἶναι τὸ καλῶς ἀρχομένους παρέχειν· καὶ γὰρ πλέον ἐστὶ τοῦ ἄρχοντος ἐν ἑκάστῃ πόλει τὸ ἀρχόμενον· καὶ χρόνον ἕκαστος ἄρχει βραχὺν, ἄρχεται δὲ τὸν ἅπαντα χρόνον ἐν δημοκρατίᾳ πολιτευόμενος. Ὥστε κάλλιστον εἶναι μάθημα καὶ χρησιμώτατον, τὸ πειθαρχεῖν τοῖς ἡγουμένοις, κἂν ὑποδεέστεροι δυνάμει καὶ δόξῃ τυγχάνωσιν ὄντες.

insigni viri rebus praeclare gestis Genium et Fortunam secum, ut auctores inscribunt: sicut Timoleon, excisis in Sicilia tyrannidibus, Casui fanum dedicavit: et Python, cum Athenienses eum ob Cotyi necem admirarentur, atque venerarentur, *Deum*, dixit, *haec egisse, sua autem manu usum*. Ceterum Theopompus Lacedaemoniorum rex dicenti Spartam servari regum imperandi peritia, respondit, *magis ideo hoc fieri, quod cives imperio essent obsequentes.*

XXI. Atque horum quidem duorum alterum ab altero proficiscitur. Plerique tamen dicunt et sentiunt, civilis institutionis opus esse, efficere ut cives bene pareant; plures enim in unaquavis civitate sunt, qui regantur, quam qui regant: et praeest quivis exiguum temporis, totam aetatem in reipublicae forma populari regitur degens. Itaque pulcherrima est et utilissima disciplina, parere magistratibus, etiamsi minus instructi a potentia et gloria sint. Absur-

Ἄτοπον γὰρ ἐστι τὸν μὲν ἐν τραγῳδίᾳ πρωταγωνιστὴν Θεόδωρον ἢ Πῶλον ὄντα μισθωτῷ τῷ τὰ τρία λέγοντι πολλάκις ἕπεσθαι καὶ προσδιαλέγεσθαι ταπεινῶς, ἂν ἐκεῖνος ἔχῃ τὸ διάδημα καὶ τὸ σκῆπτρον· ἐν δὲ πράξεσιν ἀληθιναῖς καὶ Πολιτείᾳ τὸν πλούσιον καὶ ἔνδοξον ὀλιγωρεῖν καὶ καταφρονεῖν ἄρχοντος ἰδιώτου καὶ πένητος, ἐνυβρίζοντα καὶ καθαιροῦντα τῷ περὶ αὐτὸν ἀξιώματι τὸ τῆς πόλεως, ἀλλὰ μὴ μᾶλλον αὔξοντα καὶ προστιθέντα τὴν ἀπ' αὐτοῦ δόξαν καὶ δύναμιν τῇ ἀρχῇ· καθάπερ ἐν Σπάρτῃ τοῖς Ἐφόροις οἵ τε βασιλεῖς ὑπεξανίσταντο, καὶ τῶν ἄλλων ὁ κληθεὶς οὐ βάδην ὑπήκουεν, ἀλλὰ δρόμῳ καὶ σπουδῇ δι' ἀγορᾶς θέοντες, ἐπεδείκνυντο τὴν εὐπείθειαν τοῖς πολίταις, ἀγαλλόμενοι τῷ τιμᾶν τοὺς ἄρχοντας· οὐχ ὥσπερ ἔνιοι τῶν ἀπειροκάλων καὶ σολοίκων, οἷον ἰσχύος ἑαυτῶν καλλωπιζόμενοι περιουσίᾳ, βραβευτὰς ἐν ἀγῶσι προπηλακίζουσι, καὶ χορηγοὺς ἐν Διονυσίοις λοιδοροῦσι, καὶ στρα-

F. 10. τρία λέγοντι] Legendum τρίτα λέγοντι, cum Xyl.

dum enim ſit principem in tragœdia actorem Theodorum vel Polum ſæpenumero mercede conducto hiſtrioni tertiario obſequi, et humiliter cum eo colloqui, nimirum diadema et ſceptrum gerenti: in rebus autem ſeriis ac publicis divitem ac gloria inſignem parvi facere plebeium aliquem et pauperem qui cum magiſtratu ſit, cum hac ratione dives ſuo ſplendore dignitatem urbis contumelia afficiat atque deprimat: ubi potius magiſtratum exornare ſuæ gloriæ ac potentiæ accommodatione debeat: quomodo Spartæ reges Ephoris de via decedebant, et reliquorum ut quiſque vocatus erat, non lento gradu, ſed curſim per forum ſe proripiens, obedientiam ſuam civibus oſtentabant, exultantes ob habitum magiſtratibus honorem. Non ita honeſtatis rudes atque barbari quidam, veluti comti ſuæ potentiæ abundantia, in certaminibus arbitros ac præmiorum collatores circumſcribunt, choragis in Liberalibus convi-

ων καὶ γυμνασιαρχῶν καταγελῶσιν, οὐκ εἰδότες οὐδὲ θάνοντες ὅτι τοῦ τιμᾶσθαι τὸ τιμᾶν πολλάκις ἐστὶν ξότερον. Ἀνδρὶ γὰρ ἐν πόλει δυναμένῳ μέγα, μεί- ι φέρει κόσμον ἄρχων δορυφορούμενος ὑπ' αὐτοῦ καὶ πεμπόμενος, ἢ δορυφορῶν καὶ προπέμπων· μᾶλλον δὲ ο μὲν ἀηδίαν καὶ φθόνον, ἐκεῖνο δὲ τὴν ἀληθινὴν φέ- ι τὴν ἀπ' εὐνοίας δόξαν· ὀφθεὶς δὲ ἐπὶ θύραις ποτὲ καὶ ότερος ἀσπασάμενος, καὶ λαβὼν ἐν περιπάτῳ μέσον ἐν ἀφαιρούμενος ἑαυτοῦ, τῇ πόλει κόσμον περιτίθησι.

κβ'. Δημοτικὸν δὲ καὶ βλασφημίαν ἐνεγκεῖν καὶ ὀρ- ἄρχοντος, ἢ τὸ τοῦ Διομήδους ὑπειπόντα,

Τούτῳ μὲν γὰρ κῦδος ἅμ' ἕψεται,

τοῦ Δημοσθένους, ὅτι "Νῦν οὐκ ἔστι Δημοσθένης όνον, ἀλλὰ καὶ θεσμοθέτης ἢ χορηγὸς ἢ στεφανηφόρος." θετέον οὖν τὴν ἄμυναν εἰς τὸν χρόνον· ἢ γὰρ ἐπεξιμὲν

B. 9. φέρει καὶ] καὶ forte rectius absit ut abest in E. et P.

ur, prætores ac gymna- m præsides derident: ne- scientes neque discentes rare esse interdum quam rari gloriosius. Viro e- in Republica largiter po- plus ornamenti affert sti- ab eo magistratus ac tatus, quam stipans et de- s: immo hoc invidiam lestiam, illud veram pa- benevolentia profectam m: cumque fores ejus aliquando, salutatum- rior venire cernitur, me- que ei inter deambulandum cedere locum, nihil sibi ipsi demens, civitati ornamentum confert.

XXII. Populare est etiam interdum convitium et iram magistratus ferre, vel Diomedis illud subjicientem,

Scilicet ejus in hac re gloria vertitur:

aut illud Demosthenis, *Non ipsum nunc esse Demosthenem duntaxat, sed et legumlatorem et choragum, et coronam gestare.* Defensionem autem tempori commendabimus: ita autem persequemur injuriam nobis factam, ubi ejus auctor

ἀπαλλαγέντι τῆς ἀρχῆς, ἢ κερδανοῦμεν ἐν τῷ περιμένειν, τὸ παύσασθαι τῆς ὀργῆς.

κγ΄. Σπουδῇ μέντοι καὶ προνοίᾳ περὶ τὰ κοινὰ τὴν φροντίδα πρὸς ἅπασαν ἀρχὴν ἀεὶ διαμιλλητέον· εἰ μὲν ὦσι χαρίεντες, αὐτὸν ὑφηγούμενον ἃ δεῖ καὶ φράζοντα καὶ διδόντα χρῆσθαι τοῖς βεβουλευμένοις ὀρθῶς, καὶ τὸ κοινὸν εὐδοκιμεῖν ὠφελοῦντα· ἐὰν δὲ ἐνῇ τις ἐκείνοις ὄκνος ἢ μέλλησις ἢ κακοήθεια πρὸς τὰς πράξεις, οὕτω χρὴ παρεῖναι καὶ λέγειν αὐτὸν εἰς τοὺς πολλοὺς, καὶ μὴ παραμελεῖν, μηδὲ ὑφίεσθαι τῶν κοινῶν, ὡς οὐ προσῆκον ἄρχοντος ἑτέρου πολυπραγμονεῖν καὶ παραδιοικεῖν. Ὁ γὰρ νόμος ἀεὶ τῷ τὰ δίκαια πράττοντι καὶ γινώσκοντι τὰ συμφέροντα, τὴν πρώτην τάξιν ἐν τῇ Πολιτείᾳ δίδωσιν. "Ἦν δέ "τις," φησὶν, "ἐν τῷ στρατεύματι Ξενοφῶν, οὔτε στρα-"τηγὸς, οὔτε λοχαγός·" ἀλλὰ τῷ φρονεῖν τὰ δέοντα καὶ τολμᾶν αὐτὸν εἰς τὸ ἄρχειν καταστήσας, διέσωσε τοὺς

magiſtratu abierit, aut id lucri habebimus, quod expectando iram dimiſimus.

XXIII. Omni quidem ſtudio ac providentia in curandis Reipublicæ commodis certandum eſt viro civili cum quovis magiſtratu, et, ſi quidem homo aptus eſt qui eum gerit, monere eum debet, et probe conſultata recte perficiendi occaſiones ſuppeditare, et in Reipublicæ gloria et utilitate augenda adjuvare: ubi vero magiſtratum a re gerenda vel ignavia, vel cunctatio, vel malitia abſtinet, ipſe ad populum debet eo de negotio referre, neque Rempublicam eo nomine negligere aut deſtituere, quod alio Reipublicæ præfecto ipſum non conveniat curioſum eſſe et in alienam ſe ingerere adminiſtrationem. Lex enim ſemper ei qui juſta facit, et utilia cognoſcit, primum in Republica locum tribuit. *Erat*, inquit, *Xenophon, quidam in exercitu, neque imperator, neque cohortis alicujus dux:* ſed qui quæ opus erat intelligendo audendoque ſeipſum reliquis ducem creaſſet, itaque Græcos ſervaret. Atque in-

ις. Καὶ τῶν Φιλοποίμενος ἔργων ἐπιφανέστατόν Ἄγιδος Μεσσήνην καταλαβόντος, οὐκ ἐθέλοντος στρατηγοῦ τῶν Ἀχαιῶν βοηθεῖν, ἀλλ' ἀποδειλιῶν-τὸν ὁρμήσαντα μετὰ τῶν προθυμοτάτων ἄνευ δόγ-ἐξελέσθαι τὴν πόλιν. Οὐ μὴν διὰ μικρὰ δεῖ καὶ χόντα καινοτομεῖν· ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ἀναγκαίοις, ὡς ὁ ίμην· ἢ τοῖς καλοῖς, ὡς Ἐπαμεινώνδας, ἐπιβα-τταρας μῆνας τῇ Βοιωταρχίᾳ παρὰ τὸν νόμον, ἐν τὴν Λακωνικὴν ἐνέβαλε καὶ τὰ περὶ Μεσσήνην εν· ὅπως κἂν ἀπαντᾷ τις ἐπὶ τούτῳ κατηγορία καὶ ς, ἀπολογίαν τῆς κατηγορίας τὴν ἀνάγκην ἔχω-παραμυθίαν τοῦ κινδύνου, τὸ μέγεθος τῆς πράξεως κάλλος.

'. Ἰάσονος τοῦ Θεσσαλῶν μονάρχου γνώμην ἀπο-εύουσιν, ἐφ' οἷς ἐβιάζετο καὶ παρηνώχλει τινὰς ἀεὶ ώμην, " Ὡς ἀναγκαῖον ἀδικεῖν τὰ μικρὰ τοὺς βου-

E. 6. Ἄγιδος] Νάβιδος, Mez.

inora Philopœmenis il-imum eſt illud, quod Nabis Meſſenam occu-et Achæorum prætor ire nollet præ formi-pſe ſine decreto adſcito iſſimo quoque erupit, que eam liberavit. Ne-nen novæ res levibus ralibuſcunque de cauſſis dæ ſunt: ſed vel neceſ-urgente, ut Philopœmen vel præclaræ rei gratia, aminondas, qui proro-ibi contra legem Bœot-archia in quatuor menſes, eo tempore in Laconicam irru-pit, et Meſſenam condidit. Ita fiet ut ſi propterea accu-ſetur et culpetur, neceſſitatis præſcriptione crimen amoliri, aut conſolationem periculi ha-bere poſſit magnitudinem ac pulchritudinem facti.

XXIV. Memoratur Jaſo-nis Theſſalorum tyranni dic-tum hoc, ab eo cum multis vim faceret, importuneque moleſtus eſſet, pronunciatum, *Neceſſe eſſe ut in minutis rebus*

" λομένους τὰ μεγάλα δικαιοπραγεῖν." Τοῦτον μὲν οὖν ἄν τις εὐθὺς καταμάθοι τὸν λόγον ὡς ἔστι δυναστευτικός. Ἐκεῖνο δὲ πολιτικώτερον παράγγελμα, τὸ τὰ μικρὰ τοῖς πολλοῖς προΐεσθαι χαριζόμενον, ἐπὶ τῷ τοῖς μείζοσιν ἐνίστασθαι καὶ κωλύειν ἐξαμαρτάνοντας. Ὁ γὰρ περὶ πάντα λίαν ἀκριβὴς καὶ σφοδρὸς, οὐδὲν ὑποχωρῶν οὐδὲ ὑπείκων, ἀλλὰ τραχὺς ἀεὶ καὶ ἀπαραίτητος, ἀντιφιλονεικεῖν τὸν δῆμον αὑτῷ καὶ προσδυσκολαίνειν ἐθίζει,

Μικρὸν δεῖ ποδὸς χαλάσαι μεγάλῃ κύματος ἀλκῇ·

τὰ μὲν αὐτὸν ἐνδιδόντα καὶ συμπαίζοντα κεχαρισμένως, οἷον ἐν θυσίαις καὶ ἀγῶσι καὶ θεάτροις· τὰ δὲ ὥσπερ ἐν οἰκίᾳ νέων ἁμαρτήματα προσποιούμενον παρορᾶν καὶ παρακούειν, ὅπως ἡ τοῦ νουθετεῖν καὶ παρρησιάζεσθαι δύναμις, ὥσπερ φαρμάκου, μὴ κατακεχρημένη μηδὲ ἕωλος, ἀλλ' ἀκμὴν ἔχουσα καὶ πίστιν, ἐν τοῖς μείζοσι μᾶλλον καθάπτηται καὶ

injuste agant, qui in magnis justitiam velint servare. Quam quidem vocem nemo non statim agnoscat ejus esse, qui sibi potestatem omnem usurpet. Ad rem civilem magis congruit hæc præceptio, ut quæ levia sunt, iis omittendis vulgo gratificere: in momenti alicujus rebus eidem te opponas, neque patiare eos delinquere. Qui enim omnibus in rebus nimis est accuratus et vehemens, nihilque concedit aut dissimulat, is dum se ubique asperum et implacabilem gerit, multitudinem ad certamen mutuæ contentionis ac morositatis adsuefacit. Itaque interdum debet, ut est apud poëtam, *aliquantulum remittere clavum ob magnam fluctus vim:* aliquando ipse veniam dans, ac ludendi se socium captandæ gratiæ caussa præbens, ut in sacrificiis, certaminibus, et spectaculis: nonnunquam veluti in familiis fit in puerorum peccatis, simulans se non observare quæ delinquuntur, ac surda aure prætermittens, ut facultas castigandi et libera oratione increpandi, tanquam medicamentum, non usu jam debilitata et inefficax, sed viribus suis prædita atque auctoritate in majoribus negotiis magis per-

ι τοὺς πολλούς. Ἀλέξανδρος μὲν γὰρ ἀκούσας τὴν φὴν ἐγνωκέναι τινὰ τῶν καλῶν καὶ νέων, οὐκ ἠγα-κτησεν, εἰπὼν, " Ὅτι κἀκείνῃ τι δοτέον ἀπολαῦσαι τῆς σιλείας·" οὐκ ὀρθῶς τὰ τοιαῦτα συγχωρῶν, οὐδὲ ἑαυτῷ· δεῖ γὰρ τῆς ἀρχῆς τὴν κατάλυσιν καὶ ὕβριν, αυσιν μὴ νομίζειν. Δήμῳ δὲ ὕβριν μὲν οὐδεμίαν εἰς ζαι, οὐδὲ δήμευσιν ἀλλοτρίων, οὐδὲ κοινῶν διανέ-ὁ πολιτικὸς ἐφήσει κατὰ δύναμιν, ἀλλὰ πείθων δάσκων καὶ δεδιττόμενος διαμαχεῖται ταῖς τοιαύ-ἐπιθυμίαις, οἵας οἱ περὶ Κλέωνα βόσκοντες καὶ αὔξ-πολὺν, ὥς φησιν ὁ Πλάτων, κηφῆνα τῇ πόλει τρωμένον ἐνεποίησαν. Ἐὰν δὲ ἑορτὴν πάτριον οἱ οἱ καὶ θεοῦ τιμὴν πρόφασιν λαβόντες ὁρμήσωσι πρός θεαν, ἢ νέμησιν ἐλαφρὰν, ἢ χάριν τινὰ φιλάνθρωπον οτιμίαν, ἔστω πρὸς τὰ τοιαῦτα ἡ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς εὐπορίας ἀπόλαυσις αὐτοῖς. Καὶ γὰρ τοῖς

atque mordeat multitu-. Etenim Alexander ffet certior factus foro-uam cum formofo quo-ivene rem habuiffe, non lignatus, fed *dandum hoc effe*, dixit, *ut regni ali-et ipfa fructum percipe-*ion recte ille, neque fibi nienter talia permittens: enim petulantiam et ii fubverfionem pro fruc-is duci par eft. At ci-ir contumeliam in cives ı fuis, neque publicatio-lienorum, aut diftribu-n publicorum bonorum, um omnino præftare po-teft, concedere debet: fed hujufmodi rerum affectationes, fuadendo, docendo, perterrendoque debellare, quas Cleon nutriens atque augens, multos, ut ait Plato, aculeatos fucos in Rempublicam introduxit. Si vero feftivitatem aliquam a majoribus inftitutam populus, aut Dei venerationem pro occafione arripiens ad fpectaculum aut divifionem pecuniæ modicam animo feratur, aliamve appetat aliquam rem quam largiri fit humanitatis: hic iis liceat et liberalitate et copia perfrui. Nam in Periclis et Demetrii

Περικλέους πολιτεύμασι, καὶ τοῖς Δημητρίου, πολλὰ τοιαῦτα ἔνεστι· καὶ Κίμων ἐκόσμησε τὴν ἀγορὰν πλατάνων φυτείαις καὶ περιπάτοις· Κάτων δὲ τὸν δῆμον ὑπὸ Καίσαρος ὁρῶν ἐν τοῖς περὶ Κατιλίναν διαταρασσόμενον καὶ πρὸς μεταβολὴν τῆς Πολιτείας ἐπισφαλῶς ἔχοντα, συνέπεισε τὴν βουλὴν ψηφίσασθαι νεμήσεις τοῖς πένησι, καὶ τοῦτο δοθὲν ἔστησε τὸν θόρυβον, καὶ κατέπαυσε τὴν ἐπανάστασιν. Ὡς γὰρ ἰατρὸς ἀφελὼν πολὺ τοῦ διεφθορότος αἵματος, ὀλίγον ἀβλαβοῦς τροφῆς προσέδωκεν, οὕτως ὁ πολιτικὸς ἀνὴρ μέγα τι τῶν ἀδόξων ἢ βλαβερῶν παρελόμενος, ἐλαφρᾷ πάλιν χάριτι καὶ φιλανθρωποτέρᾳ τὸ δυσκολαῖνον καὶ μεμψιμοιροῦν παρηγόρησεν.

κε'. Οὐ χεῖρον δὲ καὶ μετάγειν ἐπ' ἄλλα χρειώδη τὸ σπουδαζόμενον, ὡς ἐποίησε Δημάδης, ὅτε τὰς προσόδους εἶχεν ὑφ' ἑαυτῷ τῆς πόλεως· ὡρμημένων γὰρ ἐκπέμπειν τριήρεις βοηθοὺς τοῖς ἀφισταμένοις Ἀλεξάνδρου, καὶ χρη-

E. 7. ὡρμημένων] Revocavi ex Ald. Baf. Xyl. B. E. P. Vulgo, ὡρμημένων.

administrationibus Reipublicæ multa insunt talia: et Cimon exornavit forum platanorum constitutione ac deambulationibus: Cato etiam in Catilinaria actione populum videns a Cæsare conturbatum, et civitatem in discrimen novarum rerum adductam, senatui persuasit, ut in pauperes largitionem decerneret: eaque munificentia tumultum sedavit, ac seditionem inhibuit. Sicut enim medicus multum corrupti sanguinis ubi subduxit, modicum innoxii alimenti suggerit: sic vir civilis magna aliqua re, quæ ad dedecus aut damnum spectabat sublata, vicissim exiguo aliquo et accepto hominibus munere animos a reprehensionibus et quiritationibus avertit.

XXV. Expedit etiam id, cui populus studet, ad utilem aliquam rem traducere, sicut fecit Demades, quo tempore urbis reditus in sua habuit potestate. Cum enim adjecissent animum Athenienses ad mittendum triremes, quæ auxilium his ferrent qui ab Alex-

ελευόντων παρέχειν ὀκνῶν, “Ἔστιν ὑμῖν,” ἔφη, ματα, παρεσκευασάμην γὰρ εἰς τὺς χόας, ὥσθ' ον ὑμῶν λαβεῖν ἡμιμναῖον, εἰ δ' εἰς ταῦτα βούλεσθε λον, αὐτοὶ καταχρῆσθε τοῖς ἰδίοις·” καὶ τοῦτον τὸν , ὅπως μὴ στέροιντο τῆς διανομῆς ἀφέντων τὸν ον, ἔλυσε τὸ πρὸς Ἀλέξανδρον ἔγκλημα τοῦ Πολλὰ γὰρ ἀπ' εὐθείας οὐκ ἔστιν ἐξῶσαι τῶν λῶν, ἀλλὰ δεῖ τινος ἁμωσγέπως καμπῆς καὶ περι- οἵᾳ καὶ Φωκίων ἐχρῆτο, κελευόμενος εἰς Βοιωτίαν ῖν παρὰ καιρὸν, ἐκήρυξε γὰρ εὐθὺς ἀκολουθεῖν ἀφ' ς μέχρι ἐτῶν ἑξήκοντα· καὶ θορύβου τῶν πρεσβυτέρων ου, “Τί δεινόν;” εἶπεν, “ἐγὼ γὰρ ὁ στρατηγὸς, ήκοντα γεγονὼς ἔτη, μεθ' ὑμῶν ἔσομαι.” Τούτῳ τρόπῳ καὶ πρεσβείας διακωλυτέον ἀκαίρους, συγ- ντα πολλοὺς τῶν ἀνεπιτηδείως ἐχόντων· καὶ

F. 2. τὺς χόας] B. τὰς χόας.

efecerant, et ab ipso n poscerent, dixit, *In psis esse pecuniam: se eam ad Choas* (sacri- l erat solenne) *compa- civium quivis acci- midium minæ, quod si m id pecuniæ vellent ad Choas quisque de rret*. Atque hoc mo- ne divisione ista spo- , classis missionem o- bus, effecit ne Alex- beret quo nomine po- juste culparet. Sunt lta inutilia, quæ recta non possis amoliri, sed ad hoc requiritur aliquis utcunque flexus et circumductio: quali etiam Phocion est usus, qui cum juberetur in Bœotiam facere alieno tempore impressionem, statim edixit, ut omnes se a pubertate usque ad sexagenarios sequerentur, ac tumultuantibus senioribus, *Nullam esse rei indignitatem*, dixit, *ipso præsente ac duce octogenario*. Hoc pacto etiam intempestivæ legationes sunt disjiciendæ, allectis in numerum legatorum iis qui ad eam

κατασκευὰς ἀχρήστους, κελεύοντα συνεισφέρειν· καὶ δίκας ἀπρεπεῖς, ἀξιοῦντα συμπαρεῖναι καὶ συναποδημεῖν· πρώτους δὲ τοὺς γράφοντας τὰ τοιαῦτα καὶ παροξύνοντας ἕλκειν δεῖ καὶ παραλαμβάνειν, ἢ γὰρ ἀναδυόμενοι αὐτοὶ τὴν πρᾶξιν διαλύειν δόξουσιν, ἢ μεθέξουσι τῶν δυσχερῶν παρόντες.

κϛʹ. Ὅπου μέντοι μέγα δεῖ περανθῆναί τι καὶ χρήσιμον, ἀγῶνος δὲ πολλοῦ καὶ σπουδῆς δεόμενον, ἐνταῦθα πειρῶ τῶν φίλων αἱρεῖσθαι τοὺς κρατίστους, ἢ τῶν κρατίστων τοὺς πρᾳοτάτους· ἥκιστα γὰρ ἀντιπράξουσιν οὗτοι, καὶ μάλιστα συνεργήσουσι, τὸ φρονεῖν ἄνευ τοῦ φιλονεικεῖν ἔχοντες. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῆς ἑαυτοῦ φύσεως ἔμπειρον ὄντα δεῖ πρὸς ὃ χεῖρον ἑτέρου πέφυκας αἱρεῖσθαι τοὺς μᾶλλον δυναμένους ἀντὶ τῶν ὁμοίων· ὡς ὁ Διομήδης ἐπὶ

A. 9. συναποδημεῖν] An συναποδικεῖν? an cum verſ. Xyl. et Mez. poſt δίκας inſerendum καὶ ἀποδημίας?

rem non ſunt parati: et apparatus inutiles impedies, mandando ut eorum auctores pecuniam eo conferant: et judicia indecora, jubens ſuaſores una adeſſe; et profectiones parum honeſtas, ſi imperes auctoribus ſimul peregrinari. Maxime autem eos, qui primi talia ſuadent atque urgent, oportet in ſocietatem rei agendæ trahere: ita enim aut ipſi tergiverſando irritam rem facere videbuntur, aut partem moleſtiarum una perferent.

XXVI. Cæterum ubi res aliqua magna et utilis conficienda eſt, ſed quæ magnum certamen ac ſtudium vehemens requirat, ibi conare aut optimos amicorum, aut optimorum placidiſſimos adſciſcere: hi enim minime in diverſum nitentur, maxime adjutores negotii peragendi erunt, ſine contendendi cupiditate prudentia præditi. Veruntamen te naturæ tuæ peritum oportet ad ea, in quibus minus ipſe a natura vales, non tui ſimiles, ſed qui præſtare id quod tibi deeſt rectius poſſint, deligere: quemadmo-

κταισκοπὴν μεθ' ἑαυτοῦ τὸν φρόνιμον εἵλετο, τοὺς
ς παρελθών. Καὶ γὰρ αἱ πράξεις μᾶλλον ἰσορ-
καὶ τὸ φιλόνεικον οὐκ ἐγγίνεται πρὸς ἀλλήλους
φ' ἑτέρων ἀρετὴν καὶ δυνάμεων φιλοτιμουμένοις.
ινε δὴ καὶ δίκης συνεργὸν καὶ πρεσβείας κοινωνὸν
γειν μὴ δυνατὸς ῇς, τὸν ῥητορικὸν, ὡς Πελοπίδας
νώνδαν· κἂν ἀπίθανος πρὸς ὁμιλίαν πλήθους
ὸς, ὡς Καλλικρατίδας, τὸν εὔχαριν καὶ θεραπευ-
κἂν ἀσθενὴς τὸ σῶμα καὶ δύσεργος, τὸν φιλόπονον καὶ
ον, ὡς Νικίας Λάμαχον. Οὕτω γὰρ ἦν ὁ Γηρυόνης
ς, ἔχων σκέλη πολλὰ καὶ χεῖρας καὶ ὀφθαλμοὺς, εἰ
μία ψυχὴ διῴκει· τοῖς δὲ πολιτικοῖς ἔξεστι μὴ
α μηδὲ χρήματα μόνον, ἀλλὰ καὶ τύχας καὶ δυνά-
ἀρετὰς, ἂν ὁμονοῶσιν, εἰς μίαν χρείαν συντιθέν-

γὸν] συνήγερον, magis probabile.
ἦν] Forte, γὰρ ἂν ἦν: alioquin, ſequens εἰ mutandum in εἷς, quod ne ſic quidem placet.
ει] Vulgo et omnes libri διώκει.

omedes ad ſpeculantibus præteritis pruſibi ſocium aſſumſit. m modo et actionum qualia dividuntur ins momenta: et a dirtutibus profecta gloiditas contentionibus obnoxia. Ergo in judicio aut legatione, ion ſis facundus, arte inſtructum tibi adt Epaminondam Pelot ſi ad perſuadendum ini ineptus ſis, atque ualis fuit Callicratidas, gratioſum aliquem et demerendi populi gnarum: ſi corpus imbecillum et laboris impatiens ſit, laborum tolerantem ac robuſtum aliquem, ut Nicias Lamachum. Sic enim in admiratione fuit Geryones, habens crura multa, et manus, et oculos, quibus omnibus unus præfuit animus. Datur autem civilibus hoc, ut non corpora tantum et pecunias, ſed et fortunas, et potentiam, et virtutem, ſi quidem concordes ipſi ſint, in communem uſum conferre, ac

ζειν, μᾶλλον εὐδοκιμεῖν ἄλλυ περὶ τὴν αὐτὴν πρᾶξιν· οὐχ ὥσπερ οἱ Ἀργοναῦται τὸν Ἡρακλέα καταλιπόντες ἠναγκάζοντο διὰ τῆς γυναικωνίτιδος καταδυόμενοι καὶ καταφαρμακευόμενοι, σώζειν ἑαυτοὺς καὶ κλέπτειν τὸ νάκος. Χρυσὸν μὲν εἰς ἔνια τῶν ἱερῶν εἰσιόντες ἔξω καταλείπουσιν, σίδηρον δὲ, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, εἰς οὐδὲν συνεισφέρουσιν· ἐπεὶ δὲ κοινόν ἐστιν ἱερὸν τὸ βῆμα Βουλαίου τε Διὸς καὶ Πολιέως, καὶ Θέμιδος καὶ Δίκης, αὐτόθεν μὲν ἤδη φιλοπλουτίαν καὶ φιλοχρηματίαν, ὥσπερ σίδηρον, καὶ μιαρὸν νόσημα, τῆς ψυχῆς ἀποδυσάμενος, εἰς ἀγορὰς καπήλων ἢ δανειστῶν ἀπόρριψον·

—— αὐτὸς δ' ἀπὸ νόσφι τραπέσθαι,

τὸν ἀπὸ δημοσίων χρηματιζόμενον ἡγούμενος ἀφ' ἱερῶν κλέπτειν, ἀπὸ τάφων, ἀπὸ φίλων, ἐκ προδοσίας, ἀπὸ ψευδομαρτυρίας, σύμβουλον ἄπιστον εἶναι, δι-

D. 5. ἄλλυ] Forte vitii quid subest. B. ἐν' ἄλλῳ, quod non satisfacit.

majore quam unus aliquis alius cum gloria rem gerere possint: quod contra Argonautis evenit, qui, Hercule deserto, coacti sunt ad gynæceum confugere, magicisque incantationibus et veneficiis subditi vitam suam servare, vellusque furtim auferre. Aurum quidem in quædam fana intrantes foris relinquunt: ferrum autem omnino in nullum important templum. Quando igitur tribunal commune quoddam est templum Consultoris atque Urbitenentis Jovis, ac Themidis et Justitiæ; jam inde ab initio divitiarum et pecuniæ cupiditatem, tanquam ferrum et morbum animi æruginis plenum exuens, in cauponum aut fœneratorum fora abjice,

—longeque avertere ab illis:

atque sic habe, eum qui quæstum e publico captat, furari de sacris, de bustis, de amicis, proditione, falsi testimonii dictione lucrum quærere; infidum esse consiliarium, perjurum judicem, magistratum

ἐπιόρκων, ἀρχόντων, δωροδοκιῶν, ἐπιδημιῶν ἀκα-
θαρεύειν ἀδικίας. Ὅθεν οὐ δεῖ πολλὰ περὶ τούτων.

. Ἡ δὲ φιλοτιμία, καίπερ οὖσα σοβαρωτέρα
λοκερδείας, οὐκ ἐλάττονας ἔχει κῆρας ἐν Πολιτείᾳ.
ὰρ τὸ τολμᾷν αὐτῇ πρόσεστι μᾶλλον· ἐμφύεται
α ἀργαῖς οὐδὲ ταπειναῖς, ἀλλὰ ἐρρωμέναις μά-
; νεανικαῖς προαιρέσεσι· καὶ τὸ παρὰ τῶν ὄχλων
πολλάκις συνεξαῖρον αὐτὴν καὶ συνεξωθοῦν τοῖς ἐπ-
ἀκατάσχετον ποιεῖ καὶ δυσμεταχείριστον. Ὥσπερ
Πλάτων ἀκουστέον εἶναι τοῖς νέοις ἔλεγεν ἐκ παίδων
ὡς οὔτε περικεῖσθαι χρυσὸν αὐτοῖς ἔξωθεν οὔτε
σθαι θέμις, οἰκεῖον ἐν τῇ ψυχῇ συμμεμιγμένον
;, αἰνιττόμενος, οἶμαι, τὴν ἐκ γένους διατείνουσαν
ς φύσεις αὐτῶν ἀρετήν· οὕτω παραμυθώμεθα τὴν
ίαν, λέγοντες ἐν ἑαυτοῖς χρυσὸν ἔχειν ἀδιάφ-
καὶ ἀκήρατον καὶ ἄχραντον ὑπὸ φθόνου καὶ μώμου

ptantem, denique nul-
genere injustitiæ ob-
n. Ut hac de re non
is opus verbis.
VII. Ambitio autem,
am sit cupiditate quæſ-
dior, tamen non pau-
in Republica gignit
Magis enim ei adest
, quippe non ignavis
ectis, sed acribus maxi-
præcipitibus animis in-
i: eamque plerumque
is impetus evehens
is atque incitans effræ-
eddit atque intractabi-

lem. Quemadmodum igitur
Plato præcipit adolescentibus
a tenera statim ætate incul-
candum, non esse eis fas foris
aurum appositum gestare, ne-
que omnino possidere, cum in
animis suum aurum peculiare
habeant admixtum: signifi-
cans nimirum virtutem, quæ
a genere in ingenia eorum
propagatur: sic ab ambitione
etiam nos animum abduca-
mus, monendo habere nos in
nobis aurum corruptelæ ex-
pers, sincerum, et illæsum ab
invidia et reprehensionibus ho-

τιμήν, ἅμα λογισμῷ καὶ παραθεωρήσει τῶν πεπραγμένων ἡμῖν καὶ πεπολιτευμένων αὐξανόμενον· διὸ μὴ δεῖσθαι γραφομένων τιμῶν ἢ πλαττομένων ἢ χαλκο- B τυπουμένων, ἐν αἷς καὶ τὸ εὐδοκιμοῦν ἀλλότριόν ἐστιν. Ἐπαινεῖται γὰρ οὐχ ᾧ γέγονεν, ἀλλ' ὑφ' οὗ γέγονεν, ὁ σαλπιγκτὴς καὶ ὁ δορυφόρος· ὁ δὲ Κάτων, ἤδη ποτὲ τῆς Ῥώμης ἀναπιμπλαμένης ἀνδριάντων, οὐκ ἐῶν αὑτοῦ γενέσθαι, "Μᾶλλον," ἔφη, "βούλομαι πυνθάνεσθαί τινας διὰ τί μου ἀνδριὰς οὐ κεῖται, ἢ διὰ τί κεῖται." Καὶ γὰρ φθόνον ἔχει τὰ τοιαῦτα, καὶ νομίζουσιν οἱ πολλοὶ τοῖς μὴ λαβοῦσιν αὐτοὶ χάριν ὀφείλειν, τοὺς δὲ λαβόντας αὐτοῖς καὶ βαρεῖς εἶναι, οἷον ἐπὶ μισθῷ τὰς χρείας ἀπαιτοῦντες. Ὥσπερ οὖν ὁ παραπλεύσας C τὴν Σύρτιν, εἶτα ἀνατραπεὶς περὶ τὸν πορθμόν, οὐδὲν μέγα πεποίηκεν οὐδὲ σεμνόν· οὕτως ὁ τὸ ταμεῖον φυλαξάμενος καὶ τὸ δημοσιώνιον, ἁλοὺς δὲ περὶ τὴν προ-

A. 9. παραθεωρήσει] Malim ἀναθεωρήσει. Ald. Bas. Xyl. περιθεωρήσει.
C. 1. ἀπαιτοῦντες] Forte, ἀποτελοῦντες vel οἷον ἐπὶ ταῖς χρείαις μισθὸν ἀπαιτοῦντες.

norem, qui simul cum ratiocinatione et contemplatione factorum, et in Republica gestorum a nobis augetur: ideoque nihil opus esse honoribus pictis, fictis, aut ex ære ductis, in quibus etiam id quod præclarum habetur, alienum est. Non enim cui, sed is a quo factus est tubicen aut stipator, laudatur. Et Cato, cum jam tum statuis Roma oppleretur, nullam sibi passus est poni, quod diceret *malle quæri cur non, quam cur ipsi statua esset collocata.* Sunt enim id genus res invidiæ expositæ, ac plerique censent gratiam se iis debere, quibus tale dederint nihil: deberi autem sibi ab iis qui acceperint, eosque molestos esse, qui veluti mercede suam locent operam. Ergo sicut qui Syrti evitata navem ad fretum subvertit, nihil præclarum aut memorabile præstitit: sic qui ærario et redemturis publicis cum abstinuisset, vincitur prima in consessu dignitate aut

ἢ τὸ πρυτανεῖον, ὑψηλῷ προσέπταισεν ἀκρω-
, βαπτίζεται δὲ ὁμοίως. Ἄριστος μὲν οὖν ὁ μηδενὸς
νος τῶν τοιούτων, ἀλλὰ φεύγων καὶ παραιτούμενος·
ἢ μὴ ῥᾴδιον δήμου τινὰ χάριν ἀπώσασθαι καὶ
ερσύνην πρὸς τοῦτο ῥυέντος, ὥσπερ οὐκ ἀργυρίτην
δωρίτην ἀγῶνα Πολιτείας ἀγωνιζομένοις, ἀλλὰ
ὡς ἀληθῶς καὶ στεφανίτην, ἐπιγραφή τις ἀρκεῖ, κ.
ιον, καὶ ψήφισμα, καὶ θαλλὸς, ὡς Ἐπιμενίδης
ν ἐξ ἀκροπόλεως, καθήρας τὴν πόλιν. Ἀναξ-
ς δὲ, τὰς διδομένας ἀφεὶς τιμὰς, ᾐτήσατο τὴν
ν ἐκείνην καθ' ἣν ἂν τελευτήσῃ, τοὺς παῖδας
ι παίζειν καὶ σχολάζειν ἀπὸ τῶν μαθημάτων.
δὲ τοὺς Μάγους ἀνελοῦσιν ἑπτὰ Πέρσαις, ἔδωκαν
καὶ τοῖς ἀπ' αὐτῶν γενομένοις εἰς τοὔμπροσθεν τ.
ῆς τὴν τιάραν φορεῖν· τοῦτο γὰρ ἐποιήσαντο σύμ-
ὡς ἔοικε, χωροῦντες ἐπὶ τὴν πρᾶξιν. Ἔχει

C. 5. προσέπταισεν] Sic B. E. Vulgo, προσέπταικεν.

eo, is sublimi quidem ;it. promontorio, nihilo minus mergitur. Optaque cum eo agitur, hil cum ulla tali re est i, sed fugit ac recusat. Quod si populi huc dentis gratiam ac stuon facile sit repudiare: ublica, ut certamine de o non argenteo aut peio, sed sacro et coronascriptio aliqua sufficiet, lla, et decretum, et germen, sicut ex arce accepit Epimenides, cum urbem lustrasset. Et Anaxagoras honoribus qui offerebantur recusatis, postulavit ut ea qua decessisset e vivis die, pueris vacatio scholarum et discendi concederetur. Et septem Persis qui Magos interfecerunt, eorumque posteris concessum est ut tiaram in anteriorem capitis partem obverterent: apparet enim eos cum rem eam aggrederentur, hac fuisse

δέ τι καὶ ἡ τοῦ Πιττακοῦ τιμὴ πολιτικόν· ἧς γὰρ ἐκτήσατο χώρας τοῖς πολίταις, γῆν ἣν ἂν ἐθέλοι λαβεῖν κελευσθεὶς, ἔλαβε τοσαύτην ὅσην ἐπῆλθε τὸ ἀκόντιον αὐτοῦ βαλόντος· ὁ δὲ Ῥωμαῖος Πόπλιος, ἣν ἡμέρᾳ μιᾷ χωλὸς ὢν περιηρόσεν. Οὐ γὰρ μισθὸν εἶναι δεῖ τῆς πράξεως, ἀλλὰ σύμβολον, τὴν τιμὴν, ἵνα καὶ διαμένῃ πολὺν χρόνον, ὥσπερ ἐκεῖναι διέμειναν. Τῶν δὲ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως τριακοσίων ἀνδριάντων οὐδεὶς ἔσχεν ἰὸν οὐδὲ πίνον, ἀλλὰ πάντες ἔτι ζῶντος προανῃρέθησαν· τοὺς δὲ Δημάδου κατεχώνευσαν εἰς ἀμίδας· καὶ πολλαὶ ταῦτα τιμαὶ πεπόνθασιν, οὐ μοχθηρίᾳ τοῦ λαβόντος μόνον, ἀλλὰ καὶ μεγέθει τοῦ δοθέντος δυσχερανθεῖσαι. Διὸ κάλλιστον καὶ βεβαιότατον εὐτέλεια τιμῆς φυλακτήριον· αἱ δὲ μεγάλαι καὶ ὑπέρογκοι καὶ βάρος ἔχουσαι, παραπλησίως τοῖς ἀσυμμέτροις ἀνδριάσι, ταχὺ περιτρέπονται.

E. 5. Πόπλιος] Κόκλης Xyl. Mez. Forte loco ἣν ponendum ὅσην.

ufos teſſera. Habet etiam Pittaci honor civile quippiam: juſſus enim de agro, quem civibus acquiſiverat, ſumere ſibi quantam vellet portionem, tantum accepit, quantum miſſo jaculo conſequebatur: ut Cocles Romanus, quantum una die claudus ipſe circum araret. Debet enim honor non merces facinoris eſſe, ſed ſignum: ut et diu perduret, ſicuti illi duraverunt. At de trecentis ſtatuis Demetrii Phalerei, nullam cepit ærugo aut robigo, ſed omnes vivente ipſo everſæ ſunt: Demadis ſtatuæ conflatæ ſunt in matulas. Multaque talia honoribus contigerunt, non tantum ob ejus cui decreti eſſent pravitatem, ſed etiam ob molem ſuam in odium adducti. Itaque tenuitas ſumtuum optime et firmiſſime ad honoris cuſtodiam facit: magna et immodica, itidem ut ſtatuæ non reſpondentes proportioni, ſubvertuntur.

'. Ὀνομάζω δὲ νῦν τιμὰς ἃς οἱ πολλοὶ κατ᾽
ἰδοκλέα,

Ἡ θέμις καλῶσιν· ὅμως ἐπίφημι καὶ αὐτός·

τὴν γε ἀληθινὴν τιμὴν καὶ χάριν ἱδρυμένην ἐν
καὶ διαθέσει τῶν μεμνημένων οὐχ ὑπερόψεται
κὸς ἀνήρ, οὐδὲ γε δόξαν ἀτιμάσει, "φεύγων τὸ
πέλας ἀνδάνειν," ὡς ἠξίου Δημόκριτος. Οὐδὲ γὰρ
ἀσπασμός, οὐδὲ ἵππων εὔνοια, θηραταῖς καὶ ἱπ-
φοις ἀπόβλητον, ἀλλὰ καὶ χρήσιμον καὶ ἡδὺ συν-
ις καὶ συνήθεσι ζώοις τοιαύτην ἐνεργάσασθαι διά-
πρὸς αὐτόν, οἵαν ὁ Λυσιμάχου κύων ἐπεδείκνυτο,
οἷς Ἀχιλλέως ἵππων ὁ ποιητὴς διηγεῖται περὶ τὸν
ροκλον· οἶμαι δ᾽ ἂν καὶ τὰς μελίττας ἀπαλλάττειν
ιν, εἰ τοὺς τρέφοντας καὶ θεραπεύοντας ἀσπάζεσθαι
ρεύεσθαι μᾶλλον ἢ κεντεῖν καὶ χαλεπαίνειν ἐβούλοντο·
ὲ ταύτας μὲν καπνῷ κολάζουσιν· ἵππους δὲ ὑβρισ-

F. 11. καλῶσιν] Rectius ὃ καλεῦσιν cum Mez.

:VIII. Voco autem
ıonores, quos, ut Em-
:o loquar more,

*lgo dicunt, tamen haud assentior
ıse:*

:rum honorem, gratiam-
ndatam in benevolentia
ue memorum affec-
ıon despiciet vir civilis,
gloriam contemnet, *fu-
ıroximis placere*, ut vo-
)emocritus. Nam ne-
num salutatio, neque e-
n benevolentia, venatoribus et qui equos alunt videtur aspernanda: immo utile est ad jucundum in animalibus familiaribus et una viventibus hujusmodi affectionem erga se generasse, qualem Lysimachi canis demonstravit, et de Achillis equis erga Patroclum poëta refert. Existimo etiam cum apibus melius actum iri, si eos a quibus nutriuntur et curantur admittere potius et adblandiri, quam abigere et pungere velint; nunc eas fumo puniunt: equos au-

τὰς καὶ κύνας ἀποστάτας κλοιοῖς καὶ χαλινοῖς ἄγουσιν ἐξηναγκασμένους· ἄνθρωπον δὲ ἀνθρώπῳ χειροήθη καὶ πρᾶον ἑκουσίως οὐδὲν ἀλλ' ἢ πίστις εὐνοίας καὶ καλοκἀγαθίας δόξα καὶ δικαιοσύνης παρίστησιν. Ἦ, καὶ Δημοσθένης ὀρθῶς μέγιστον ἀποφαίνεται πρὸς τοὺς τυράννους φυλακτήριον, ἀπιστίαν, ταῖς πόλεσι· τοῦτο γὰρ μάλιστα τῆς ψυχῆς τὸ μέρος ᾧ πιστεύομεν ἁλώσιμόν ἐστιν. Ὥσπερ οὖν τῆς Κασάνδρας ἀδοξούσης ἀνόνητος ἦν ἡ μαντικὴ τοῖς πολίταις,

> Ἄκραντα γάρ με (φησὶν) ἔθηκε θεσπίζειν θεὸς,
> Καὶ πρὸς παθόντων, καὶ κακοῖσι κειμένων
> Σοφὴ κέκλημαι, πρὶν παθεῖν δὲ μαίνομαι·

οὕτως ἡ πρὸς Ἀρχύταν πίστις, καὶ πρὸς Βάττον εὔνοια τῶν πολιτῶν, μεγάλα τοὺς χρωμένους αὐτοῖς διὰ τὴν δόξαν ὠφέλησε. Καὶ τοῦτο μὲν πρῶτον καὶ μέγιστον ἔνεστι τῇ δόξῃ τῇ τῶν πολιτικῶν ἀγαθόν, ἡ πάροδον ἐπὶ τὰς πράξεις διδοῦσα πίστις· δεύτερον δέ, ὅτι πρὸς τοὺς

B. 6. Ἦ, καὶ] Sic Baſ. Xyl. Mez. Vulgo, ἦν καί.

tem petulantes, et infidos canes invitos numellis agunt ac frænis. At hominem homini obſequentem ultro cicuremque nihil aliud facit, quam fides benevolentiæ, integritatiſque et juſtitiæ opinio. Quo nomine Demoſthenes recte pronunciavit, *nullam civitatibus adverſus tyrannos meliorem eſſe diffidentia cautionem:* maxime enim ea pars animi, qua fidem adhibemus, capi poteſt. Sicuti ergo Caſſandræ vaticinium civibus inutile erat, quod fides vati derogabatur: ut ipſa dixit,

> *Voluit enim Deus me fari incredita:*
> *Et a ſuum jam nactis infortunium*
> *Sapiens vocor, furere cum dicerer antea:*

ſic civium erga Archytam fides, et in Battum benevolentia, ob exiſtimationem eorum plurimum conduxit his qui opera ipſorum uterentur. Atque hic primus eſt et maximus civilium virorum exiſtimationis uſus, quod auctoritas iis aditum ad res gerendas conficit: alter eſt, quod mul-

ινας καὶ πονηροὺς ὅπλον ἡ παρὰ τῶν πολλῶν τοῖς ἀγαθοῖς ἐστιν,

——— ὡς ὅτε μήτηρ
Παιδὸς ἐέργει μυῖαν ὅθ' ἡδέϊ λέξεται ὕπνῳ,

ουσα τὸν φθόνον καὶ πρὸς τὰς δυνάμεις ἐπανι- τὸν ἀγεννῆ τοῖς εὐπατρίδαις, καὶ τὸν πένητα τοῖς ιοις, καὶ τὸν ἰδιώτην τοῖς ἄρχουσι· καὶ ὅλως ὅταν ια καὶ ἀρετὴ προσγένηται, φορὸν ἐστι πνεῦμα κ ν ἐπὶ τὴν Πολιτείαν. Σκόπει δὲ τὴν ἐναντίαν ανθάνων διάθεσιν ἐν τοῖς παραδείγμασι. Τοὺς ρ Διονυσίου παῖδας καὶ τὴν γυναῖκα καταπορ- τες οἱ περὶ τὴν Ἰταλίαν ἀνεῖλον, εἶτα κατακαύ- ; τὰ σώματα, τὴν τέφραν κατέσπειραν ἐκ πλοίου τῆς θαλάττης. Μενάνδρου δέ τινος ἐν Βάκτροις ῶς βασιλεύσαντος, εἶτα ἀποθανόντος ἐπὶ στρα- υ, τὴν μὲν ἄλλην ἐποιήσαντο κηδείαν κατὰ τὸ αἱ πόλεις, περὶ δὲ τῶν λειψάνων αὐτοῦ καταστάντες ῶνα, μόλις συνέβησαν, ὥστε νειμάμενοι μέρος ἴσον

is benevolentia adver- ridos ac malignos teli ꝭt bonis viris,

filioli, somno sua membra soluti, mordacem pellit matercula mus- ,

m arcens, et æqualem ribus potentia reddens em patriciis, pauperem is, et privatum magiſ- s: denique accedenti- ritate et virtute, exiſti- ecundus eſt ad Reipub- miniſtrationem tenden- ventus. Jam contra- riam affectionem conſideratis exemplis perpende. Dionyſii liberos et uxorem, libidinoſe corporibus tractatis Itali neca- verunt, et crematis cadaveri- bus cinerem e navi in mare diſperſerunt. At Menandri cujuſdam, qui apud Bactra regnum moderate geſſerat, in caſtris mortui civitates funus cum pro conſuetudine procu- raſſent, de reliquiis in certa- men pervenerunt, ægreque pax hac conditione coiit, ut ſingulæ, parte cinerum ablata

τῆς τέφρας ἀπελθεῖν, καὶ γενέσθαι μνημεῖα παρ' αὐτοῖς τοῦ ἀνδρός. Αὖθις Ἀκραγαντῖνοι μὲν ἀπαλλαγέντες Φαλάριδος ἐψηφίσαντο μηδένα φορεῖν ἱμάτιον γλαυκόν· οἱ γὰρ ὑπηρέται τοῦ τυράννου γλαυκίνοις ἐχρῶντο περιζώμασι. Πέρσαι δ' ὅτι γρυπὸς ἦν Κῦρος, ἔτι καὶ νῦν ἐρῶσι τῶν γρυπῶν, καὶ καλλίστους ὑπολαμβάνουσι.

κθ'. Οὗτος ἁπάντων ἐρώτων ἰσχυρότατος ἅμα καὶ θειότατός ἐστιν ὁ πόλεσι καὶ δήμοις πρὸς ἕνα δι' ἀρετὴν ἐγγινόμενος· αἱ δὲ ἀπὸ θεάτρων ἢ νεμήσεων ἢ μονομάχων ψευδώνυμοι τιμαὶ καὶ ψευδομάρτυρες ἑταιρικαῖς ἐοίκασι κολακείαις ὄχλων, ἀεὶ τῷ διδόντι καὶ χαριζομένῳ προσμειδιώντων ἐφήμερόν τινα καὶ ἀβέβαιον δόξαν. Εὖ μὲν οὖν ὁ πρῶτος εἰπὼν, " Καταλυθῆναι δῆμον ὑπὸ " τοῦ πρώτου δεκάσαντος," συνεῖδεν ὅτι τὴν ἰσχὺν ἀπο-

F. 2. Οὗτος] Forte, οὕτως cum Xyl. vers. et Reisk.

F. 8. ὁ πρῶτος εἰπὼν—δεκάσαντος] Legendum, ὁ εἰπὼν, πρῶτον καταλυθῆναι δῆμον ὑπὸ τοῦ πρώτου δεκάσαντος: ut est T. I. p. 220. B.

æquali, monimentum ei viro apud se quæque ponerent. Rursus Agrigentini Phalaride exonerati, decreto sanxerunt, ne quis glauca veste uteretur, quia famuli tyranni glaucis subligaculis fuissent usi. At Persæ, quia Cyrus adunco fuisset naso, etiamnum tales amant, ac pro formosissimis habent.

XXIX. Adeo omnium amorum cum validissimus est, tum divinissimus, is quem civitates et populi erga unum aliquem ob virtutem ejus concipiunt. Falso autem sic dicti honores, ac falsa testimonia, quæ propter spectacula, diribitiones, ac ludos gladiatorios deferuntur a multitudine, similes sunt meretriciarum adulationum, plebe subinde ei qui dat ac gratificatur aliquid arridente, uniusque diei et instabilem gloriolam blandiendo tribuente. Recte dixit, quicunque tandem dicti ejus est auctor, *populum ab eo primum fuisse enervatum, qui eum largitione inescasset primus:* intellexit enim multitudinem re-

οἱ πολλοὶ, τοῦ λαμβάνειν ἥττονες γενόμενοι·
τοὺς δεκάζοντας οἴεσθαι καταλύειν ἑαυτοὺς,
ιμάτων μεγάλων ὠνούμενοι τὴν δόξαν, ἰσχυροὺς
θερασεῖς τοὺς πολλοὺς, ὡς μέγα τι καὶ ἀφ-
δοῦναι κυρίους ὄντας.
ι μὴν διὰ τοῦτο μικρολογητέον ἐν τοῖς κενο-
φιλοτιμήμασι, τὴν πραγμάτων εὐπορίαν
· ὡς μᾶλλον οἱ πολλοὶ μὴ μεταδιδόντα τὴν
πιον, ἢ πένητα τὴν δημοσίαν κλέπτοντα δι'
ουσι, ὑπερηφανίαν τοῦτο καὶ περιφρόνησιν αὐ-
ο δὲ ἀνάγκην ἡγούμενοι. Γιγνέσθωσαν οὖν
τῆς πρῶτον μὲν ἀντὶ μηδενός· οὕτω γὰρ ἐκ-
καὶ χειροῦνται μᾶλλον τοὺς λαμβάνοντας·
ι καιρῷ πρόφασιν ἀστείαν καὶ καλὴν ἔχοντι,
ς θεοῦ πάντως ἀγούσης πρὸς εὐσέβειαν· ἐγ-
ι ἅμα τοῖς πολλοῖς ἰσχυρὰ διάθεσις καὶ δόξα
ιόνιον τῆς εἰ μέγα καὶ σεμνὸν, ὅταν οὓς αὐτοὶ

ιittere, dum acci-
ιbecillior. Sed et
um eft, largitores
quoque ipforum
:, quando gloriam
:nfis mercati, va-
ocem reddunt ple-
fe magni alicujus
dimendi poteftate
iftimat.
Neque tamen in-
: agendum eft in
; fecundum leges
ıbi copia rerum
Etenim vulgo ma-
eft dives de fuo

nihil largiens, quam pauper publica depeculans: hoc enim neceffitati, illud fuperbiæ et contemtui fui imputant. Primum ergo largitiones gratuitæ fint. Sic enim eos qui accipiunt facilius permovent atque devinciunt. Deinde per occafionem fiant, quæ prætextum habeat elegantem atque honeftum, conjunctum cum cultu dei omnino ad pietatem ducente: fic enim fimul in animis multorum excitatur et confirmatur opinio, numen effe magnum aliquid ac vene-

τιμῶσι καὶ μεγάλους νομίζωσιν, οὕτως ἀφειδῶς καὶ προθύμως περὶ τὸ θεῖον ὁρῶσι φιλοτιμουμένους. Ὥσπερ οὖν ὁ Πλάτων ἀφεῖλε τῶν παιδευομένων νέων τὴν ἁρμονίαν τὴν Λύδιον καὶ τὴν Φρύγιον, τὴν μὲν, τὸ θρηνῶδες καὶ φιλοπενθὲς ἡμῶν ἐγείρουσαν τῆς ψυχῆς, τὴν δὲ, τὸ πρὸς ἡδονὰς ὀλισθηρὸν καὶ ἀκόλαστον αὔξουσαν· οὕτω σὺ τῶν φιλοτιμιῶν ὅσαι τὸ φονικὸν καὶ θηριῶδες ἢ τὸ βωμολόχον καὶ ἀκόλαστον ἐρεθίζουσι καὶ τρέφουσι, μάλιστα μὲν ἐξέλαυνε τῆς πόλεως, εἰ δὲ μὴ, φεῦγε, καὶ διαμάχου τοῖς πολλοῖς αἰτουμένοις τὰ τοιαῦτα θεάματα· χρηστὰς δὲ καὶ σώφρονας ἀεὶ ποίου τῶν ἀναλωμάτων ὑποθέσεις, τὸ καλὸν ἢ τὸ ἀναγκαῖον ἐχούσας τέλος, ἢ τό γουν ἡδὺ καὶ κεχαρισμένον ἄνευ βλάβης καὶ ὕβρεως προσούσης.

λα'. Ἂν δὲ ἡ τὰ τῆς οὐσίας μέτρια καὶ κέντρῳ καὶ διαστήματι περιγραφόμενα πρὸς τὴν χρείαν, οὔτε ἀγεννὲς οὔτε ταπεινὸν οὐδέν ἐστι πενίαν ὁμολογοῦντα τοῖς τῶν ἐχό-

rāndum; cum quos ipsi colunt et in magnis viris censent, eos ita liberaliter atque alacriter sumtus in venerationem deorum facere cernunt. Quo igitur pacto ab adolescentibus qui liberali instituerentur doctrina, prohibuit Plato Lydiam et Phrygiam harmoniam, quod altera animi facultatem ad lugendum et dolendum proclivem excitaret, altera propensam ad voluptatem et libidines partem impelleret: sic tu eas largitiones, quæ belluinum et trucem, aut scurrilem et intemperantem motum animorum efficiunt atque fovent, omnino ex civitate profliga: sin vero, fuge et repugna multitudini hujusmodi spectacula deposcenti: bona autem semper et modesta sumtuum argumenta facito, quæ ad finem honestum aut necessarium spectent, aut eam saltem voluptatem ac gratiam, a qua damnum ac petulantia absit.

XXXI. Quod si facultates sint mediocres, et ad usus vitæ quasi circino circumscriptæ, nequaquam indecorum est, neque abjecti animi confessum

ίσασθαι φιλοτιμίαις, καὶ μὴ δανειζόμενον οἰκτρὸν καταγέλαστον (ἐστὶ) περὶ τὰς λειτουργίας· οὐ γὰρ σιν ἐξασθενοῦντες, ἢ φίλοις ἐνοχλοῦντες, ἢ θω-ς δανειστὰς, ὥστε μὴ δόξαν αὐτοῖς μηδὲ ἰσχὺν, μᾶλλον αἰσχύνην καὶ καταφρόνησιν ἀπὸ τῶν τοιούτων ιάτων ὑπάρχειν. Διὸ χρήσιμον ἀεὶ πρὸς τὰ μεμνῆσθαι τοῦ Λαμάχου καὶ τοῦ Φωκίωνος· ιων γὰρ, ἀξιούντων αὐτὸν ἐν θυσίᾳ τῶν Ἀθη-πιδοῦναι, καὶ κροτούντων πολλάκις, "Αἰσχυνοίμην εἶπεν, "ὑμῖν μὲν ἐπιδιδοὺς, Καλλικλεῖ δὲ τούτῳ ἀποδιδοὺς," δείξας τὸν δανειστήν· Λάμαχος δὲ ἐν ς στρατηγίας ἀεὶ προσέγραφεν ἀπολογισμοῖς ἀρ-ἰς κρηπῖδας αὐτῷ καὶ ἱμάτιον· Ἕρμωνι δὲ Θεσ-φεύγοντι τὴν ἀρχὴν ὑπὸ πενίας, ἐψηφίσαντο οἴνου κατὰ μῆνα διδόναι, καὶ μέδιμνον ἀλφίτων ίσης τετράδος. Οὕτως οὔτε ἀγεννές ἐστι πενίαν

upertatem eorum qui-est liberalitati locum e, neque in publicis us simul et miserabi-i et ridiculum: non norantur qui destitu-t vel amicis sunt mo-l fœneratores deme-dulando: ut plane hu-impensis non gloriam ntiam, sed dedecus po-ontemtum sibi parent. itile semper est in tali plorum Lamachi ac is meminisse: quo-in sacrificio quodam ous Atheniensibus ali-quid ut contribueret, sæpiusque plausum dantibus, *At vero*, inquit, *pudeat me vobis dare, et huic Callicli* (simul fœneratorem cui debebat ostendens) *non reddere:* at Lamachus in præturæ suæ militaris rationibus semper ascripsit argentum quod pro se in calceos et vestem impendisset: Hermoni quoque Thessalo magistratus administrationem paupertatis caussa detrectanti, populares in mensem decreverunt lagenam vini, et modium farinæ, in singula quatridua. Ita neque servile est paupertа-

ὁμολογεῖν, ὅτι λείπονται πρὸς δύναμιν ἐν πόλεσι τῶν ἑστιώντων καὶ χορηγούντων οἱ πένητες, ἂν παῤῥησίαν ἀπ' ἀρετῆς καὶ πίστιν ἔχωσι. Δεῖ δὴ μάλιστα κρατεῖν ἑαυτοῦ ἐν τοῖς τοιούτοις, καὶ μήτε εἰς πεδία καταβαίνειν πρὸς ἱππεῦσι μαχούμενον, μήτε ἐπὶ στάδια καὶ θυμέλας καὶ τραπέζας πένητα πλουσίοις ὑπὲρ δόξης καὶ δυναστείας διαγωνιζόμενον· ἀλλ' ἀπ' ἀρετῆς καὶ φρονήματος ἀεὶ μετὰ λόγου πειρωμένοις ἄγειν τὴν πόλιν, οἷς οὐ μόνον τὸ καλὸν καὶ τὸ σεμνὸν, ἀλλὰ καὶ τὸ κεχαρισμένον καὶ τὸ ἀγωγὸν ἔνεστι,

Κροισείων αἱρετώτερον στατήρων.

Οὐ γὰρ αὐθάδης οὐδὲ ἐπαχθὴς ὁ χρηστὸς, οὐδὲ αὐθέκαστός ἐστιν ὁ σώφρων ἀνὴρ, καὶ

Στείχει πολίταις ὄμμ' ἔχων ἰδεῖν πικρόν·

ἀλλὰ πρῶτον μὲν εὐπροσήγορος καὶ κοινὸς ὢν πελάσαι καὶ προσελθεῖν ἅπασιν· οἰκίαν τε παρέχων ἄκλειστον, ὡς λι-

F. 7. πειρωμένοις] Legendum, πειρώμενον, cum Mez.

tem suam præ se ferre, neque in civitatibus posteriores cœnas et ludos exhibentibus habentur pauperes: si sua sibi virtute libertatem dicendi fidemque paraverint. Sane oportet quam maxime in talibus rebus seipsum continere, ut ne pedester in campum descendat contra equitem pugnaturus: hoc est, ne pauper gloriæ potentiæve caussa cum divitibus de stadiis, scenæ apparatu, aut epulis in contentionem sese det, sed ut conetur iis se æquare, qui virtute, prudentia, ac facundia urbem volunt temperare: quibus rebus non modo honestas atque majestas, sed gratia etiam adest, et ad pelliciendum vis, *Crœsi optabilior stateribus*. Vir enim bonus non insolens neque moleste odiosus est, neque vir modestus sua tantum probans,

Incedit inviso omnibus ore civibus,

sed primum facilem se compellatu præbet omnibus, neminemque non admittit ad suam

ξιμον ἀεὶ τοῖς χρῄζουσι· καὶ τὸ κηδεμονικὸν καὶ
υπον οὐ χρείαις οὐδὲ πράξεσι μόνον, ἀλλὰ καὶ
λγεῖν πταίουσι, καὶ κατορθοῦσι συγχαίρειν, ἐπι-
νος· οὐδαμῆ δὲ λυπηρὸς, οὐδὲ ἐνοχλῶν οἰκείων
περὶ λουτρὸν, ἢ καταλήψεσι τόπων ἐν θεάτροις,
ς εἰς τρυφὴν καὶ πολυτέλειαν ἐπιφθόνοις περί-
ἀλλ' ἴσος καὶ ὁμαλὸς ἐσθῆτι καὶ διαίτῃ καὶ τρο-
ήδων, καὶ θεραπείᾳ γυναικὸς, οἷον ὁμοδημεῖν καὶ
ωπεῖν τοῖς πολλοῖς βουλόμενος. Ἔπειτα σύμ-
ὔνουν καὶ συνήγορον ἄμισθον καὶ διαλλακτὴν εὐ-
ρὸς γυναῖκας ἀνδρῶν, καὶ φίλων πρὸς ἀλλήλους,
ἑαυτόν· οὐ, μικρὸν ἡμέρας μέρος ἐπὶ τοῦ βή-
ἢ τοῦ λογείου πολιτευόμενος, εἶτα ἤδη περὶ
ἄλλον βίον

ου—βίον] λογείου eſt ex A. P. Ceterum ſecutus ſum Baſ. et Xyl. Vulgo, λογίου πολιτευόμενος, ἢ τὰ μὴ παρὰ τῶν ἄλλων, εἶτα ἤδη τὸν ἄλλον ίον.

ım, domum ſuam tan-
ɪrtum perfugii identi-
ıibus habens apertam,
humanitatem et pro
procurationem, non
navando tantum et a-
ed et adverſa patien-
ium ſe doloris exhi-
et gratulando iis qui
us utuntur bonis de-
: neque uſpiam mo-
multitudine famulo-
balneo, aut occupa-
orum in theatro, ne-
inſignis quæ invidiæ
n et ſumtuum magni-
ſunt obnoxia: ſed æ-
qualis veſtitu ac victus ra-
tione et liberorum educatione
ac muliebri familia reliquis,
ut qui ſimul cum aliis unam
eandemque popularem tenere
rationem, utque alii homines
degere velit. Deinde conſili-
arium ſe et advocatum nulla
mercede conductum, benig-
numque arbitrum præſtat vi-
rorum uxoribus reconcilian-
dorum, amicorumque in gra-
tiam reponendorum: neque,
exiguam diei partem in tri-
bunali aut concione Rempub-
licam tractans, reliquo vitæ
tempore, *veluti Cæcias nubes*,

Ἕλκων ἐφ' ἑαυτὸν, ὥστε Καικίας νέφη,

τὰς χρείας καὶ τὰς οἰκονομίας πανταχόθεν· ἀλλὰ δημοσιεύων ἀεὶ ταῖς φροντίσι, καὶ τὴν πολιτείαν, βίον καὶ πρᾶξιν, οὐκ ἀσχολίαν, ὥσπερ οἱ πολλοὶ, καὶ λειτουργίαν ἡγούμενος, πᾶσι τούτοις καὶ τοῖς τοιούτοις ἐπιστρέφει καὶ προσάγεται τοὺς πολλοὺς, νόθα καὶ κίβδηλα τὰ τῶν ἄλλων θωπεύματα καὶ δελεάσματα πρὸς τὴν τούτου κηδεμονίαν καὶ φρόνησιν ὁρῶντας. Οἱ μὲν γὰρ Δημητρίου κόλακες οὐκ ἠξίουν βασιλεῖς τοὺς ἄλλους προσαγορεύειν, ἀλλὰ τὸν μὲν Σέλευκον ἐλεφαντάρχην, τὸν δὲ Λυσίμαχον γαζοφύλακα, τὸν δὲ Πτολεμαῖον ναύαρχον ἐκάλουν, τὸν δὲ Ἀγαθοκλέα, νησιάρχην· οἱ δὲ πολλοὶ κἂν ἐν ἀρχῇ τὸν ἀγαθὸν καὶ φρόνιμον ἀπορρίψωσιν, ὕστερον καταμανθάνοντες αὐτοῦ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ ἦθος, τοῦτον ἡγοῦνται μόνον πολιτικὸν καὶ δημοτικὸν καὶ ἄρχοντα, τῶν δὲ ἄλλων, τὸν μὲν χορηγὸν, τὸν δὲ ἑστιάτορα, τὸν δὲ γυμ-

C. 1. ἐφ' ἑαυτὸν] ἐφ' αὑτὸν cum Mez. legendum: a reliqua oratione, ut versum, distinxi.

ad se itidem attrahit undequaque usus civium et procurationes: sed curis semper suis publico est intentus, et Reipublicæ administrationem vitam sibi opusque, non negotium et servitutem, ut faciunt multi, deputans, his omnibus eorumque similibus in se convertit, sibique conciliat multitudinem, quæ aliorum adulationes et illecebras cum hujus procuratione et providentia comparatas animadvertat adulterina esse et fucata irritamenta. Etenim Demetrii adulatores reliquos non dignabantur nomine regis, sed Seleucum elephantorum magistrum, Lysimachum gazæ custodem, Ptolemæum classis præfectum, Agathoclem insulæ præsidem appellabant. At multitudo, etiamsi initio bonum ac prudentem virum rejiciat, tamen postea temporis ejus deprehendens veritatem atque ingenium, hunc solum judicat civilem, popularem, atque principem esse: reliquos, alium choragum, alium epuli præbitorem, alium gymnasiar-

ρον καὶ νομίζουσι καὶ καλοῦσιν. Εἶτα ὥσπερ ἐν τοῖς
ποις, Καλλίου δαπανῶντος ἢ Ἀλκιβιάδου, Σω-
; ἀκούεται, καὶ πρὸς Σωκράτην πάντες ἀποβλέ-
οὕτως ἐν ταῖς ὑγιαινούσαις πόλεσιν Ἰσμηνίας μὲν
σι, καὶ δειπνίζει Λίχας, καὶ χορηγεῖ Νικήρατος,
ινώνδας δὲ καὶ Ἀριστείδης καὶ Λύσανδρος καὶ ἄρχουσι
τεύονται καὶ στρατηγοῦσι. Πρὸς ἃ χρὴ βλέποντα
πεινοῦσθαι, μηδὲ ἐκπεπλῆχθαι τὴν ἐκ θεάτρων
νείων καὶ πολυανδρίων προσισταμένην τοῖς ὄχλοις
ὡς ὀλίγον χρόνον ἐπιζῶσαν, καὶ τοῖς μονομάχοις
ις σκηναῖς ὁμοῦ συνδιαλυομένην, ἔντιμον δὲ μηδὲν
εμνὸν ἔχουσαν.

'. Οἱ μὲν οὖν ἔμπειροι θεραπείας καὶ τροφῆς με-
τὸν μάλιστα βομβοῦντα τὸν σίμβλον καὶ θορύβου
τοῦτον εὐθηνεῖν καὶ ὑγιαίνειν νομίζουσιν· ᾧ δὲ τοῦ λο-

ισταμένην] Haud affirmem ſanum eſſe locum : niſi accipi poſſit *ſatie-tatem gloriæ*, quod hæc ſententia vix capit ; ſuſpicer potius ſcriptum fuiſſe, προσγενομένην τοῖς ὀχλαγαγοῖς.

putant et nominant. :, ſicuti in conviviis :ge aut Alcibiade So- men auditur, in eum- t omnium oculi con- c in recte habentibus ıblicis ſumtus facit Iſ- et Lichas cœnas præ- ırum inſtruit Nicera- aminondas autem, et s, et Lyſander impe- empublicam ac bella In quæ intuentem : non ſubmittere ani- eque terreri ea exiſti- matione, quæ plebi ex theatris, cauponis, ac cœtibus hominum frequentibus adeſt: cum ea perexiguo duret tempore, ſimulque cum gladiatoriis et ſcenicis ludis diſſipetur, honore aut veneratione dignum habeat nihil.

XXXII. Qui apum curæ atque educationis periti ſunt, eum alveum maxime ſanas et feliciter agentes apes putant habere, ad quem ſtrepitus eſt tumultuſque plurimum. At vero is, cui deus ratione do-

γικοῦ καὶ πολιτικοῦ σμήνους ἐπιμέλειαν ἔχειν ὁ θεὸς ἔδωκεν, ἡσυχίᾳ μάλιστα καὶ πρᾳότητι δήμου τεκμαιρόμενος εὐδαιμονίαν, τὰ μὲν ἄλλα τοῦ Σόλωνος ἀποδέξεται, καὶ μιμήσεται κατὰ δύναμιν, ἀπορήσει δὲ καὶ θαυμάσει τί παθὼν ἐκεῖνος ὁ ἀνὴρ ἔγραψεν, ἄτιμον εἶναι τὸν ἐν στάσει πόλεως μηδετέροις προσθέμενον. Οὔτε γὰρ ἐν σώματι τῷ νοσοῦντι γίνεται μεταβολῆς ἀρχὴ πρὸς τὸ ὑγιαίνειν ἀπὸ τῶν συννοσούντων μερῶν, ἀλλ' ὅταν ἡ παρὰ τοῖς ἐρρωμένοις ἰσχύσασα κρᾶσις ἐκστήσῃ τὸ παρὰ φύσιν· ἔν τε δήμῳ στασιάσαντι μὴ δεινὴν μηδὲ ὀλέθριον στάσιν, ἀλλὰ παυομένην, τότε δεῖ τὸ ἀπαθὲς καὶ τὸ ὑγιαῖνον ἐγκαταμίγνυσθαι πολὺ, καὶ παραμένειν καὶ συνοικεῖν· ἐπιρρεῖ γὰρ τούτῳ τὸ οἰκεῖον ἐκ τῶν σωφρονούντων, καὶ δίεισι διὰ τοῦ νοσοῦντος· αἱ δὲ δι' ὅλων ἀναταραχθεῖσαι πόλεις, κα-

A. 2. τῷ νοσοῦντι] Recepi ex P. loco vulgati τὸ νοσοῦν: nec inepte Mez. et Salmas. νοσοῦντι.
A. 6. παυομένην, τότε δεῖ] Legendum ex correctione Mez. et Salmas. παυσομένην ποτε, δεῖ—.
A. 7. τούτῳ] Rectius οὕτω, Mez.

nati ac civilis examinis curam imposuit, tranquillitate præcipue et placiditate populi felicitatem æstimans, Solonis reliqua et probabit, et pro viribus imitabitur: id tamen in dubium vocabit, admirabiturque, quid in mentem illi venerit ut legem ferret, qua qui seditione in civitate exorta neutri parti se adjunxisset, infamia notatur. Nam neque in corpore e morbo ad sanitatem redeundi initium fit ab una correptis morbo membris, sed tum, cum recte valentium partium temperies prævalens id quod naturæ repugnabat depellit: et in populo non atroci neque exitiosa seditione conturbato, sed quæ componatur aliquando, maxime necesse est, ut quod incorruptum ac sanum mansit, multum contemperetur, adsit, atque una habitet: ad hoc enim confluit quidquid sanorum hominum est idem sentiens, eorumque vis etiam per eos diffunditur qui vitiati fuerant. At civitates in universum seditionibus conturbatæ funditus peri-

διεφθάρησαν, ἂν μὴ τινος ἀνάγκης ἔξωθεν τυχοῦσαι ...ολάσεως, ὑπὸ κακῶν βίᾳ σωφρονήσωσιν. Οὐ μὴν ...θητον, οὐδ᾽ ἀνάλγητον ἐν στάσει καθῆσθαι προσήκει, περὶ αὐτὸν ἀταραξίαν ὑμνοῦντα καὶ τὸν ἀπράγ-μονα βίον καὶ μακάριον, ἐν ἑτέροις ἐπιτερπόμενον ἀγνω-...σιν· ἀλλ᾽ ἐνταῦθα δεῖ μάλιστα τὸν Θηραμένους κό-... ὑποδούμενον, ἀμφοτέροις ὁμιλεῖν, καὶ μηδετέροις ...σθαι· δόξεις γὰρ οὐχὶ τῷ μὴ συναδικεῖν ἀλλό-..., ἀλλὰ τῷ βοηθεῖν κοινὸς εἶναι πάντων· καὶ τὸ μὴ ...τυχεῖν, οὐχ ἕξει φθόνον, ἂν πᾶσι φαίνῃ συναλγῶν ...ος. Κράτιστον δὲ προνοεῖν ὅπως μηδέποτε στασιά-..., καὶ τοῦτο τῆς πολιτικῆς ὥσπερ τέχνης, μέγιστον ἡγεῖσ-... καὶ κάλλιστον. Ὅρα γὰρ ὅτι τῶν μεγίστων ἀγαθῶν ταῖς ...σιν, εἰρήνης, ἐλευθερίας, εὐετηρίας, εὐανδρίας, ὁμο-... πρὸς μὲν εἰρήνην οὐδὲν οἱ δῆμοι τῶν πολιτικῶν

B. 3. καὶ μακάριον] Forte, ὡς μακάριον.

..., nisi aliqua foris ingru- necessitate, malisque cas- e vi ad sanitatem redige- r. Neque vero decet in one nullo mali sensu, nul- lore perculsum sedere, ac perturbationis vacuita- vitamque otiosam et bea- prædicare, interim alio- erroribus delectari. Sed maxime Theramenis in- dus est cothurnus, itaque ue cum parte conferen- ermo, ut neutri te aggre- Existimaberis enim non uod nullius faciendæ injuriæ socium te geras, alienus a civibus, sed ob auxilii lationem omnibus esse communis: neque invidebitur tibi si non venias in partem calamitatis, cum videare omnium ex æquo sortem dolere. Est autem præclarissimum, in id operam dare, nulla ut unquam oriatur seditio: idque artis quasi civilis opus maximum est et pulcherrimum existimandum. Hoc enim considera, cum maxima quæ civitatibus contingere possunt bona, sint pax, libertas, ubertas,

γικοῦ καὶ πολιτικοῦ σμήνους ἐπιμέλειαν ἔχειν ὁ θεὸς ἔδωκεν, ἡσυχίᾳ μάλιστα καὶ πρᾳότητι δήμου τεκμαιρόμενος εὐδαιμονίαν, τὰ μὲν ἄλλα τοῦ Σόλωνος ἀποδέξεται, καὶ μιμήσεται κατὰ δύναμιν, ἀπορήσει δὲ καὶ θαυμάσει τί παθὼν ἐκεῖνος ὁ ἀνὴρ ἔγραψεν, ἄτιμον εἶναι τὸν ἐν στάσει πόλεως μηδετέροις προσθέμενον. Οὔτε γὰρ ἐν σώματι τῷ νοσοῦντι γίνεται μεταβολῆς ἀρχὴ πρὸς τὸ ὑγιαίνειν ἀπὸ τῶν συννοσούντων μερῶν, ἀλλ' ὅταν ἡ παρὰ τοῖς ἐρρωμένοις ἰσχύσασα κρᾶσις ἐκστήσῃ τὸ παρὰ φύσιν· ἔν τε δήμῳ στασιάσαντι μὴ δεινὴν μηδὲ ὀλέθριον στάσιν, ἀλλὰ παυομένην, τότε δεῖ τὸ ἀπαθὲς καὶ τὸ ὑγιαῖνον ἐγκεκρᾶσθαι πολὺ, καὶ παραμένειν καὶ συνοικεῖν· ἐπιῤῥεῖ γὰρ τούτῳ τὸ οἰκεῖον ἐκ τῶν σωφρονούντων, καὶ δίεισι διὰ τοῦ νενοσηκότος· αἱ δὲ δι' ὅλων ἀναταραχθεῖσαι πόλεις, κο-

A. 2. τῷ νοσοῦντι] Recepi ex P. loco vulgati τὸ νοσοῦν: nec inepte Mez. et Salmaſ. νοσοῦντι.
A. 6. παυομένην, τότε δεῖ] Legendum ex correctione Mez. et Salmaſ. παυομένην ποτε, δεῖ—.
A. 7. τούτῳ] Rectius οὕτω, Mez.

nati ac civilis examinis curam impoſuit, tranquillitate præcipue et placiditate populi felicitatem æſtimans, Solonis reliqua et probabit, et pro viribus imitabitur: id tamen in dubium vocabit, admirabiturque, quid in mentem illi venerit ut legem ferret, qua qui ſeditione in civitate exorta neutri parti ſe adjunxiſſet, infamia notatur. Nam neque in corpore e morbo ad ſanitatem redeundi initium fit ab una correptis morbo membris, ſed tum, cum recte valentium partium temperies prævalens id quod naturæ repugnabat depellit: et in populo non atroci neque exitioſa ſeditione conturbato, ſed quæ componatur aliquando, maxime neceſſe eſt, ut quod incorruptum ac ſanum manſit, multum contemperetur, adſit, atque una habitet: ad hoc enim confluit quidquid ſanorum hominum eſt idem ſentiens, eorumque vis etiam per eos diffunditur qui vitiati fuerant. At civitates in univerſum ſeditionibus conturbatæ funditus peri-

ιεφθάρησαν, ἂν μή τινος ἀνάγκης ἔξωθεν τυχοῦσαι
ιάσεως, ὑπὸ κακῶν βίᾳ σωφρονήσωσιν. Οὐ μὴν
ητον, οὐδ' ἀνάλγητον ἐν στάσει καθῆσθαι προσήκει,
ρεῖ αὐτὸν ἀταραξίαν ὑμνοῦντα καὶ τὸν ἀπράγ-
βιον καὶ μακάριον, ἐν ἑτέροις ἐπιτερπόμενον ἀγνω-
ν· ἀλλ' ἐνταῦθα δεῖ μάλιστα τὸν Θηραμένους κό-
ὑποδούμενον, ἀμφοτέροις ὁμιλεῖν, καὶ μηδετέροις
θεσθαι· δόξεις γὰρ οὐχὶ τῷ μὴ συναδικεῖν ἀλλό-
ἀλλὰ τῷ βοηθεῖν κοινὸς εἶναι πάντων· καὶ τὸ μὴ
χεῖν, οὐχ ἕξει φθόνον, ἂν πᾶσι φαίνῃ συναλγῶν
. Κράτιστον δὲ προνοεῖν ὅπως μηδέποτε στασιά-
ὶ τοῦτο τῆς πολιτικῆς ὥσπερ τέχνης, μέγιστον ἡγεῖσ-
κάλλιστον. Ὅρα γὰρ ὅτι τῶν μεγίστων ἀγαθῶν ταῖς
ν, εἰρήνης, ἐλευθερίας, εὐετηρίας, εὐανδρίας, ὁμο-
ρὸς μὲν εἰρήνην οὐδὲν οἱ δῆμοι τῶν πολιτικῶν

B. 3. καὶ μακάριον] Forte, ὡς μακάριον.

nisi aliqua foris ingru-
ecessitate, malisque cas-
vi ad sanitatem redige-
Neque vero decet in
e nullo mali sensu, nul-
re perculsum sedere, ac
perturbationis vacuita-
tamque otiosam et bea-
ædicare, interim alio-
roribus delectari. Sed
ixime Theramenis in-
is est cothurnus, itaque
e cum parte conferen-
mo, ut neutri te aggre-
Existimaberis enim non
od nullius faciendæ injuriæ socium te geras, alienus a civibus, sed ob auxilii lationem omnibus esse communis: neque invidebitur tibi si non venias in partem calamitatis, cum videare omnium ex æquo sortem dolere. Est autem præclarissimum, in id operam dare, nulla ut unquam oriatur seditio: idque artis quasi civilis opus maximum est et pulcherrimum existimandum. Hoc enim considera, cum maxima quæ civitatibus contingere possunt bona, sint pax, libertas, ubertas,

ἔν γε τῷ παρόντι χρόνῳ δέονται· πέφευγε γὰρ ἐξ ἡμῶν καὶ ἠφάνισται πᾶς μὲν Ἑλλήνων, πᾶς δὲ βάρβαρος πόλεμος· ἐλευθερίας δὲ ὅσον οἱ κρατοῦντες νέμουσι τοῖς δήμοις μέτεστι, καὶ τὸ πλέον ἴσως οὐκ ἄμεινον· εὐφορίαν δὲ γῆς ἄφθονον, εὐμενῆ τε κρᾶσιν ὡρῶν, καὶ τίκτειν γυναῖκας ἐοικότα τέκνα γονεῦσι, σωτηρίαν τοῖς γεννωμένοις, εὐχόμενος ὅγε σώφρων αἰτήσεται παρὰ θεῶν τοῖς αὑτοῦ πο- D
λίταις. Λείπεται δὴ τῷ πολιτικῷ μόνον ἐκ τῶν ὑποκειμένων ἔργων, ὃ μηδενὸς ἔλαττόν ἐστι τῶν ἀγαθῶν, ὁμόνοιαν ἐμποιεῖν καὶ φιλίαν πρὸς ἀλλήλους ἀεὶ τοῖς συνοικοῦσιν, ἔριδας δὲ καὶ διχοφροσύνας καὶ δυσμένειαν ἐξαίρειν ἅπασαν, ὥσπερ ἐν φίλων διαφοραῖς, ὃ μᾶλλον οἰόμενον ἀδικεῖσθαι μέρος ἐξομιλοῦντα πρότερον καὶ συναδικεῖσθαι δοκοῦντα καὶ συναγανακτεῖν· εἶτα οὕτως ἐπιχειροῦντα

C. 8. εὐφορίαν] Sic B. Vulgo, εὐπορίαν.
C. 9. ὡρῶν] Sic A. B. E. Ald. Baſ. Xyl. Stephanus eumque ſecuti ὀρῶν.

hominum copia, et concordia: ad pacem quidem in præſentia nihil eſt quod operam civilium virorum requirant populi, omni et Græcanico et barbarico bello penitus ſublato: libertatis quoque tantum eſt civitatibus, quantum imperatores concedunt: neque expediret fortaſſe amplius: tum ut ſit terræ ubertas, ac frugum copia abundans, annique temporum conſtitutio ſalubris,

Nupta faciat ſimilique virum nunc prole parentem,

ut proli vita et ſalus conſtet, a diis precabitur prudens. Ergo ex officio civilis viri ſubjectis rebus hoc unum ei reſtat, quod nulli alteri bono præſtantia cedit, ut cives ſuos concordia, mutuaque amicitia inter ſeſe uti doceat, lites, diſcordias, inimicitiaſque omnes aboleat. Qua in re idem aget, quod in amicorum diſſenſionibus: cum ea parte, quæ injuria affici videbitur, ita colloquetur, ut ipſe quoque particeps injuriæ acceptæ indignationiſque videatur: deinde animum placare ejus conabitur, ac docere eos qui injurias di-

πραΰνειν, καὶ διδάσκειν ὅτι τῶν βιάζεσθαι καὶ νικᾶν ἐριζόντων οἱ παρέντες, οὐκ ἐπιεικείᾳ καὶ ἤθει μόνον ἀλλὰ καὶ φρονήματι καὶ μεγέθει ψυχῆς διαφέρουσι, καὶ μικρὸν ὑφιέμενοι νικῶσιν ἐν τοῖς καλλίστοις καὶ μεγίστοις· ἔπειτα καὶ καθ' ἕνα καὶ κοινῇ διδάσκοντα καὶ φράζοντα τὴν τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων ἀσθένειαν, ἧς ἐναπολαῦσαι ἄμεινόν ἐστι τοῖς εὖ φρονοῦσι καὶ μεθ' ἡσυχίας καὶ ὁμονοίας καταβιῶναι, μηδὲν ἐν μέσῳ τῆς τύχης ἆθλον ὑπολελοιπυίας. Τίς γὰρ ἡγεμονία, τίς δόξα τοῖς περιγενομένοις; ποία δύναμις, ἣν μικρὸν ἀνθυπάτου διάταγμα κατέλυσεν, ἢ μετέστησεν εἰς ἄλλο; οὐδὲν, οὐδ' ἂν παραμένῃ σπουδῆς ἄξιον ἔχουσαν. Ἐπεὶ δὲ ὥσπερ ἐμπρησμὸς οὐ πολλάκις ἐκ τόπων ἱερῶν ἄρχεται καὶ δημοσίων, ἀλλὰ λύχνος τις ἐν οἰκίᾳ παραμεληθεὶς, ἢ συρφετὸς διακαεὶς ἀνῆκε φλόγα πολλὴν, καὶ δημοσίαν φθορὰν ἀπεργάζεται· οὐ-

D. 10. παρέντες] Sumsi a Not. Xyl. Mez. et Salmas. poterat et παριέντες corrigi, quo ducit Bong. V. Anon. παριέντες. Vulgo, παρόντες.

E. 8. κατέλυσεν—εἰς ἄλλο] Legendum, οὐ κατέλυσεν—εἰς ἄλλον.

mittunt quibus sunt affecti, his qui contendere et vincere litigando instituerunt, non æquitate modo et placiditate, sed et animi magnitudine potiores esse: et cum de suo jure paulum remiserint, in pulcherrimis maximisque rebus victoriam reportare: post et singulos et universos de imbecillitate rerum Græcarum edocebit, qua perfrui cordatus quisque satius arbitretur, et in pace et concordia inter suos vita defungi, quam certamen, cujus nullum fortuna præmium fecerit reliquum, obire. Quis enim principatus, quæ gloria victorem, quæ manet potentia, quam non leve aliquod proconsulis edictum vel abolere possit, vel alio transferre? nihil studio dignum habituram, ne si quidem perduraret. Quoniam autem sicuti incendium non sæpe a sacris et publicis exoritur locis, sed plerumque neglecta in domo aliqua lucerna, aut inflammatæ quisquiliæ ingentem ediderunt ignem, ac publicam perniciem: sic non sem-

πως οὐκ ἀεὶ στάσιν πόλεως αἱ περὶ τὰ κοινὰ φιλονεικίαι διακαίουσιν, ἀλλὰ πολλάκις ἐκ πραγμάτων καὶ προσκρουσμάτων ἰδίων εἰς δημόσιον αἱ διαφοραὶ παρελθοῦσαι συνετάραξαν ἅπασαν τὴν πόλιν· οὐδενὸς ἧττον τῷ πολιτικῷ προσήκει ταῦτα ἰᾶσθαι καὶ προκαταλαμβάνειν, ὅπως τὰ μὲν οὐδὲ ὅλως ἔσται, τὰ δὲ παύσεται ταχέως, τὰ δὲ οὐ λήψεται μέγεθος, οὐδὲ ἅψεται τῶν δημοσίων, ἀλλ' ἐν αὐτοῖς μενεῖ τοῖς διαφερομένοις, αὐτόν τε προσέχοντα καὶ φράζοντα τοῖς ἄλλοις ὡς ἴδια κοινῶν μικρὰ μεγάλων αἴτια καθίσταται παροφθέντα, καὶ μὴ τυχόντα θεραπείας ἐν ἀρχῇ μηδὲ παρηγορίας. Οἷον ἐν Δελφοῖς ὁ μέγιστος λέγεται γενέσθαι νεωτερισμὸς ὑπὸ Κράτητος, οὗ μέλλων θυγατέρα γαμεῖν Ὀργίλαος ὁ Φάλιδος, εἶτα τοῦ κρατῆρος αὐτομάτως ἐπὶ ταῖς σπονδαῖς μέσου ῥαγέντος, οἰωνισάμενος καὶ καταλιπὼν τὴν νύμφην ἀπῆλθε μετὰ τοῦ πατρός· ὁ δὲ Κράτης ὀλίγῳ ὕστερον θύουσιν αὐτοῖς ὑποβαλὼν χρυσίον τι τῶν ἱερῶν,

per seditionem contentiones de publicis negotiis excitant: sed sæpenumero ex rebus et offensis privatis in publicum propagatæ lites totam exagitant civitatem; civili viro in hoc non minor, quam ulla in alia re, ponenda est industria, ut his occurrat medeaturque, ut aliæ quidem lites omnino ne existant quidem, aliæ mox sopiantur, aliæ non faciant incrementum, neque ad Rempublicam pertingant, sed penes ipsos maneant adversarios: et cum ipse animum debet his rebus attendere, tum alios docere, privata publicis, parva magnis caussam præbere si negligantur, neque ab initio iis medicina et correctio adhibeatur. Quo quidem modo Crates apud Delphos maximam periculosæ rerum mutationi occasionem suppeditavit. Erat filiam hujus ducturus uxorem Orgilaus Phalidis filius; cumque in ipsis sponsalibus cratera media crepuisset, eo casu in omen tracto, derelicta sponsa, cum patre discesserat. His paulo post sacrificantibus vas aureum eorum quæ sacra sunt subdidit, indic-

ρήμνισε τὸν Ὀργίλαον καὶ τὸν ἀδελφὸν ἀκρίτως, καὶ τῶν φίλων τινὰς καὶ οἰκείων ἱκετεύοντας ἐν τῷ ἱερῷ ρονοίας ἀνεῖλε· πολλῶν δὲ τοιούτων γενομένων, ἀποντες οἱ Δελφοὶ τὸν Κράτητα καὶ τοὺς στασιάσαντας, τῶν χρημάτων, ἐναγκῶν προσαγορευθέντων, τοὺς ναοὺς ἀνῳκοδόμησαν. Ἐν δὲ Συρακούσαις δυοῖν κων συνήθων, ὁ μὲν τὸν ἐρώμενον τοῦ ἑταίρου λαβὼν λαττειν, διέφθειρεν ἀποδημοῦντος· ὁ δὲ ἐκείνῳ πάλιν ἀνταποδιδοὺς ὕβριν, ἐμοίχευσε τὴν γυναῖκα· τῶν ρεσβυτέρων τις εἰς βουλὴν παρελθὼν, ἐκέλευσεν τέρους ἐλαύνειν πρὶν ἀπολέσαι καὶ ἀναπλησθῆναι πόλιν ἀπ᾽ αὐτῶν τῆς ἔχθρας· οὐ μὴν ἔπεισεν, καὶ ἐκ τούτου στασιάσαντες ἐπὶ συμφοραῖς μεγάλαις ρίστην πολιτείαν ἀνέτρεψαν. Ἔχεις δὲ δή που καὶ οἰκεῖα παραδείγματα, τὸ Παρδάλου πρὸς Τυρ-

νὰς καὶ οἰκείων] καὶ additum ex B. E. P.
νοίας] Forte, Προναίας. P. Wesseling. ad Diod. Sic. T. I. p. 415.
σιάσαντας] Forte στασιώτας: quo tendere item videtur A. E. στασιάτας.
ῳκοδόμησαν] Sic E. Vulgo, ἐνῳκοδόμησαν.

caussa Orgilaum cum le saxo praecipitavit, rurs e amicorum familiari- uosdam supplicantes in Providentiae interfecit. nulta talia essent perpe- Delphi Cratetem et se- s socios necaverunt, et niis, quas nefastas ap- unt, templa exaedificave- nferiora. Syracusis de s familiaribus adolescen- alter amasium alterius ustodiae a peregre pro- nte creditum absente illo vitiavit: reversus, ut vicem rependeret, adulteravit alterius uxorem: tum quidam seniorum in concilium progressus consuluit esse utrumque ejiciendum, prius quam sua inimicitia urbem corrumpentes exitio essent: neque tamen is persuasit, sed orta ex hac occasione seditio maximis cum calamitatibus optimam Reipublicae formam pessundedit. Habes nimirum et ipse domestica exempla, Pardali cum Tyrrheno inimicitiam, quae

μιον ἔχθραν, ὡς ὀλίγου ἐδέησεν ἀνελεῖν τὰς Σάρδεις, ἐξ αἰτιῶν μικρῶν καὶ ἰδίων εἰς ἀπόστασιν καὶ πόλεμον ἐμβαλοῦσα. Διὸ χρὴ μὴ καταφρονεῖν τῶν πολιτικῶν, ὥσπερ ἐν σώματι, προσκρουσμάτων διαδρομὰς ὀξείας ἐχόντων· ἀλλὰ ἐπιλαμβάνεσθαι καὶ πιέζειν καὶ βοηθεῖν· προσοχῇ γὰρ, ὥς φησιν ὁ Κάτων, καὶ τὸ μέγα γίνεται μικρὸν, καὶ τὸ μικρὸν εἰς τὸ μηδὲν ἄγεται. Μηχανὴ δὲ ἐπὶ ταῦτα πειθοῦς οὐκ ἔστι μείζων, ἢ τὸ παρέχειν ἑαυτὸν ἐν ταῖς ἰδίαις διαφοραῖς ἥμερον διαλλακτὴν, ἀμήνιτον ἐπὶ τῶν πρώτων αἰτιῶν μένοντα, καὶ μηδενὶ προστιθέντα φιλονεικίαν μηδὲ ὀργὴν, μηδὲ ἄλλο πάθος ἐμποιοῦν τραχύτητα καὶ πικρίαν τοῖς ἀναγκαίοις ἀμφισβητήμασι. Τῶν μὲν γὰρ ἐν ταῖς παλαίστραις διαμαχομένων ἐπισφαίρας περιδέουσι τὰς χεῖρας, ὅπως εἰς ἀνήκεστον ἡ ἅμιλλα μηδὲν ἐκπίπτῃ, μαλακὴν ἔχουσα τὴν πληγὴν καὶ ἄλυπον· ἐν δὲ ταῖς κρίσεσι καὶ ταῖς δίκαις πρὸς τοὺς ἀν-

D. 4. τῶν πολιτικῶν] τὸν πολιτικὸν E. Coll. Muret. Schott. Anon. T. V. B. P.

parum abfuit quin Sardes perderet ab exiguis et privatis initiis defectione et bello conflatis. Non itaque sunt negligendæ civium veluti uno in corpore offensæ, quæ discursus habent celeres : sed injicienda manus, opprimendæque sunt, et facienda medicina: nam, ut ait Cato, attentione et magna in parva, et parva in nihilum rediguntur. Ad hanc rem non alia major est persuadendi efficacior machina, quam seipsum præstare in propriis dissidiis placidum pacificatorem, sine ira in primis caussis persistentem, nullique adhibentem contendendi vehementiam, aut iram, aut alium affectum aliquem, qui necessariis disceptationibus asperitatem acerbitatemque ingerat. Etenim eorum qui in palæstra decertant manibus globos quosdam præligant, ne certamen in plagam aliquam atrociorem et lethalem desinat. At in disceptationibus caussarum et judiciis præstat nudis puris

…ς, ἄμεινόν ἐστι καθαραῖς καὶ ψιλαῖς ταῖς αἰτίαις …μενον ἀγωνίζεσθαι, καὶ μὴ, καθάπερ βέλη, τὰ πράγ… …κ χαράσσοντα καὶ φαρμάσσοντα ταῖς βλασφημί… καὶ ταῖς κακοηθείαις, καὶ ταῖς ἀπειλαῖς, ἀνήκεστα καὶ …ὅλα καὶ δημόσια ποιεῖν. Ὁ γὰρ οὕτω προσφερόμε… …τοῖς καθ' αὐτὸν, ὑπηκόους ἕξει καὶ τοὺς ἄλλους· αἱ …δὲ τὰ δημόσια φιλοτιμίαι, τῶν ἰδίων ὑφαιρουμένων …χθειῶν, εὐτελεῖς γίνονται, καὶ δυσχερὲς οὐδὲν οὐδὲ ἀνή…ν ἐπιφέρουσιν.

F. 4. φιλοτιμίαι] B. φιλονεικία. Pol. Jannot. φιλονεικίαι.

…caussæ fundamentis rem …re, neque res tanquam ja… …acuendo convitiisque ma… …itate et minis veluti vene… …mbuendo, magnas, publi… …insanabiles reddere. Qui …n quo dixi modo eos qui… …um ipsi res est tractat, alios quoque sibi habebit obtemperantes: at contentiones de publicis negotiis, ubi privatæ inimicitiæ fuerint detractæ, viles fiunt, neque magnum ullum aut atrox malum inferunt.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΕΡΙ

ΝΑΡΧΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΟΛΙΓΑΡΧΙΑΣ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΕΡΙ

ΜΟΝΑΡΧΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΟΛΙΓΑΡΧΙΑΣ.

PLUTARCHI

DE

UNIUS IN REPUBLICA DOMINATIONE, POPULARI STATU, ET PAUCORUM IMPERIO.

α΄. ΕΙΣ τοῦτο δὴ τὸ δικαστήριον καὶ αὐτὸς εἰσάγων τὴν
B γενομένην μοὶ πρὸς ὑμᾶς διάλεξιν ἐχθὲς,
ᾤμην τῆς πολιτικῆς ἀρετῆς ὕπαρ οὐκ ὄναρ ἀκοῦσαι λεγούσης,

Κικρότηται χρυσία κρηπὶς ἱεραῖσιν ἀοιδαῖς·

προτρεπόμενος καὶ διαίρων ἐπὶ Πολιτείαν βέβληται λόγος·

A. 8. Εἰς τοῦτο δὴ] Libellus initio et fine mutilus, ut oftendemus in Animadverfionibus.
B. 2. οὐκ ὄναρ] Sic Xyl. Vulgo, ἢ ὄναρ.
B. 4. προτρεπόμενος καὶ διαίρων] Legendum, ὁ προτρεπόμενος. Tum διαίρων ex emendatione Salmafii, pro διαιρῶν. Ald. Baf. Xyl. διαιρών.

I. QUAM heri vobifcum habui difputationem, ad vos difceptatum adducens, vifus fum mihi non per fomnium fed reipfa civilem virtutem dicere,

Nunc jacta fundamenta facris
Aurea funt quidem camœnis:

hortans et ad Rempublicam incitans oratio; ut fundamen-

εἰ Ἀτλικῷ μὲν ἤδη τὴν ὀφειλομένην ἐποικοδομοῦντες τῇ προτροπῇ διδασκαλίαν, ὀφείλεται δὲ τῷ παραδεδεγμένῳ τὴν ἐπὶ τὸ πράττειν τὰ κοινὰ προτροπὴν καὶ ὁρμὴν, ἑξῆς ἀκοῦσαι καὶ λαβεῖν παραγγέλματα Πολιτείας, οἷς χρώμενος, ὡς ἀνυστόν ἐστιν ἀνθρώπῳ, δημωφελὴς ἔσται, μετ' ἀσφαλείας ἅμα καὶ τιμῆς δικαίας εὖ τιθέμενος τὸ οἰκεῖον. C
Ὃ δὲ πάρεργον μέν ἐστιν εἰς τὰ μέλλοντα, τοῖς δὲ προλελεγμένοις ἕπεται σκεπτέον, ἥτις ἀρίστη Πολιτεία· καθάπερ γὰρ ἀνθρώπου βίοι πλέονες, ἔστι καὶ δήμου Πολιτεία βίος· ὥστε λαβεῖν τὴν ἀρίστην ἀναγκαῖον· ἢ γὰρ ἐκ πασῶν αἱρήσεται ταύτην ὁ πολιτικὸς, ἢ τῶν λοιπῶν τὴν ὁμοιοτάτην, εἰ ταύτην ἀδύνατον.

β'. Λέγεται μὲν δὴ Πολιτεία καὶ μετάληψις τῶν ἐν πόλει δικαίων· ὡς φαμὲν, Ἀλεξάνδρῳ Πολιτείαν Μεγαρεῖς ψηφίσασθαι· τοῦ δ' εἰς γέλωτα θεμένου τὴν σπου-

B. 5. εἰ Ἀτλικῷ μὲν] Monſtrum lectionis transformandum in ἐκτέτακμεν.
B. 7. ἑξῆς] Sic Mez. et Reiſk. Vulgo, ἐξ ἧς.
C. 5. ὥστε λαβεῖν] Videntur nonnulla excidiſſe.

tum, jacta eſt: abſolvamus reliqua, debitam doctrinam exhortationi ſuperſtruentes: debetur autem ei qui exhortationem ad capeſſendam Rempublicam recepit, deinceps audienda proponere præcepta, quibus utens, quantum humana fert conditio, utilis in publicum ſit tuto ſimul et cum honore merito ſuas res recte componens. Quod autem ad ſequentia maxime conducit, et ab his pendet, quæ jam dicta ſunt, conſideremus quæ Reipublicæ forma ſit optima. Sicut enim homo plures vitæ degendæ rationes habet propoſitas, ita et de formis Reipublicæ, quæ ſunt quaſi vita civitatis, deligere oportet optimam. Hanc vero civilis homo aut ex omnibus formis deliget, aut ſi non poſſit eam, ſimillimam ſaltem ejus præferet reliquis.

II. Civilis ratio (ſic enim *politiam* liceat exprimere) dicitur communicatio juris quod in aliqua eſt Republica: quomodo dicuntur Megarenſes Alexandro jus civitatis decreviſſe: cumque is ſtudium ipſorum pro ridiculo haberet,

αὐτῶν, εἰπεῖν ἐκείνους, Ὅτι μόνῳ παρέτυχον τὴν ...τείαν Ἡρακλεῖ καὶ μετ' ἐκεῖνον αὐτῷ ψηφίσαιντο· τὴν ...ιυμάσαντα δέξασθαι, τὸ τίμιον ἐν τῷ σπανίῳ τι-...ον. Λέγεται δὲ καὶ βίος ἀνδρὸς πολιτικοῦ καὶ τὰ κοινὰ ...τ́τοντος Πολιτεία· καθὸ τὴν Περικλέους Πολιτείαν ...ὖμεν καὶ τὴν Βίαντος, ψέγομεν δὲ τὴν Ὑπερβόλου καὶ ...νος. Ἔνιοι δὲ καὶ μίαν πρᾶξιν εὔστοχον εἰς τὰ κοινὰ ...μπρὰν, Πολιτείαν προσαγορεύουσιν, οἷον χρημάτων ...σιν, διάλυσιν πολέμου, ψηφίσματος εἰσήγησιν· καθὸ πολιτεύσασθαι τὸν δεῖνα σήμερον λέγομεν, εἰ τύχοι ...απραξάμενος ἐν κοινῷ τῶν δεόντων.

...'. Παρὰ πάντα ταῦτα λέγεται Πολιτεία, τάξις ...κατάστασις πόλεως διοικοῦσα τὰς πράξεις· καθὰ τρεῖς εἶναι Πολιτείας, Μοναρχίαν, καὶ Ὀλιγαρχίαν,

Παρὰ πάντα] Sic E. G. Venet. Anon. T. V. B. Mez. Vulgo, περὶ πάντα.

...disse ipsos, *Nemini se honorem unquam nisi olim ...li, nunc Alexandro ha-...*: itaque Alexandrum ...tum raritatem, quæ ho-...ı secum traheret, boni ...ue id decretum consulu-... Vita quoque hominis ..., et qui rem administrat ...am, *politia* dicitur: ut Periclis aut Biantis in ...la Republica occupatio-...*(politiam)* laudamus, Hy-...li et Cleonis vitupera-... Sunt qui unicam illus-...t Reipublicæ caussa sus-...n actionem, quæ sco-...attigerit, *politiam* appellant: ut pecuniæ elargitionem in cives, belli in pacem mutationem, decreti alicujus promulgationem: quomodo certos homines dicimus gessisse Rempublicam, id est, tractavisse *politiam*, si quid eorum confecerint, quæ optimo publico prosunt.

III. Denique *politia* appellatur ordo et constitutio civitatis, ad quam diriguntur actiones: quomodo tres *politiæ*, id est, formæ Reipublicæ, dicuntur, Monarchia, quæ unius est dominatio: Oligarchia, quæ paucorum: Democratia, quæ penes populum

καὶ Δημοκρατίαν· ὧν καὶ Ἡρόδοτος ἐν τῇ τρίτῃ σύγκρισιν πεποίηται, καὶ δοκοῦσι γενικώταται εἶναι. Τὰς γὰρ ἄλλας, ὥσπερ ἐν τοῖς μουσικοῖς διαγράμμασι τῶν πρώτων τρόπων ἀνιεμένων ἢ ἐπιτεινομένων, συμβέβηκε παρεκβάσεις καὶ διαφθορὰς κατ᾽ ἔλλειψιν ἢ ὑπερβολὴν εἶναι. Ταύτας δὲ καὶ πλεῖστον καὶ μέγιστον ἐν ἡγεμονίαις δυνηθείσας τῶν ἐθνῶν ἀπεκληρώσατο τὰς Πολιτείας· Πέρσαι μὲν αὐτοκρατῆ Βασιλείαν καὶ ἀνυπεύθυνον, Σπαρτιάται δὲ ἀριστοκρατικὴν Ὀλιγαρχίαν καὶ αὐθέκαστον, Ἀθηναῖοι δὲ αὐτόνομον καὶ ἄκρατον Δημοκρατίαν. Ὧν ἁμαρτανομένων παρατροπαὶ καὶ ὑπερχύσεις εἰσὶν αἱ λεγόμεναι τυραννίδες καὶ δυναστεῖαι, καὶ ὀχλοκρατίαι· ὅταν Βασιλεία μὲν ὕβριν ἐντέκῃ ἀνυπεύθυνον· Ὀλιγαρχία δέ, ὑπερφροσύνην

F. 1. καὶ πλεῖστον—τὰς Πολιτείας] Legendum, αἱ πλεῖστον καὶ μέγιστον δυνηθεῖσαι ἡγεμονίαι ἐθνῶν ἀπεκληρώσαντο.

A. 1. ὅταν Βασιλεία—ἀνόητον] Corrigendum, ὅταν Βασιλεία μὲν ὕβριν ἐντέκῃ τὸ ἀνυπεύθυνον· Ὀλιγαρχία δὲ ὑπερφροσύνην τὸ αὔθαδες· Δημοκρατία δὲ ἀναρχίαν ἰσότης· ἀμετρίαν δὲ πάσαις τὸ ἀνόητον. Item verti.

ſummam gubernationis ponit. Has etiam Herodotus libro tertio inter ſe comparavit, videnturque eſſe præcipuæ. Reliquæ enim, intentione aut remiſſione harum ortæ, vitia potius ſunt et corruptelæ quam formæ Reipublicæ: quomodo in muſico concentu modis ſeu tonis principibus nimium aut non ſatis contentis error incidit. Has formas delegerunt illi gentium principatus qui maximum plurimumque valuerunt. Perſæ Regnum cum propria poteſtate nulli obnoxia judicio: Spartani paucorum optimatum liberam dominationem: Athenienſes legibus ſuis contentam meram populi adminiſtrationem. Hæ formæ ubi vitiantur, depravatus fit et confuſus Reipublicæ ſtatus: quales ſunt tyrannis, paucorum potentia, plebis licentia, exiſtunt enim et in Regno, quando libidinem ingenerat illa nullis ſubjecta judiciis potentia: et in paucorum dominatione, quando contemtum aliorum faſtus ſecum trahit: et in populari ſtatu, quando æqualitas imperia magiſtra-

ἤθαδες· Δημοκρατία δὲ, ἀναρχίαν· ἰσότης, ἀμε-
· πᾶσαι δὲ τὸ ἀνόητον.

. Ὥσπερ οὖν ὁ ἁρμονικὸς καὶ μουσικὸς ἀνὴρ παντὶ
ργάνῳ χρήσεται προσῳδῷ, τεχνικῶς ἁρμοσάμενος,
όγῳ κρούων ἕκαστον, ὡς πέφυκεν ἐμμελὲς ὑπηχεῖν·
λύτοι συμβούλῳ Πλάτωνι χρησάμενος, πηκτίδας,
ύκας, καὶ ψαλτήρια πολύφθογγα καὶ βαρβίτους καὶ
να παραπέμψας, τὴν λύραν καὶ τὴν κιθάραν προτι-
τὸν αὐτὸν τρόπον ὁ πολιτικὸς ἀνὴρ εὖ μὲν Ὀλιγαρχίαν
ωνικὴν καὶ Λυκούργειον μεταχειριεῖται, συναρμοσά-
αὐτῷ τοὺς ἰσοκρατεῖς καὶ ὁμοτίμους ἄνδρας, ἡσυχῇ
βιαζόμενος· εὖ δὲ πολυφθόγγῳ καὶ πολυχόρδῳ συν-
ι Δημοκρατίᾳ, τὰ μὲν ἀνιεὶς, τὰ δὲ ἐπιτείνων τῆς
ιτείας, χαλάσας τε ἐν καιρῷ, καὶ καρτερῶς αὖθις
ς, ἀντιβῆναι καὶ ἀντισχεῖν ἐπιστάμενος· εἰ δ' αἵρεσις
ι δοθείη, καθάπερ ὀργάνων, τῶν Πολιτειῶν, οὐκ ἂν

A. 10. τρίγωνα] Sic T. V. Anon. Mez. Salmaſ. Vulgo, τρίζωνα.

labefactavit: in omni-
ſenique, quando mentis
ia ingeneravit immodera-
otentiam.

. Ergo quemadmodum
uſicæ peritus quovis in-
nento oblato uti artificio-
lque tractare affabre no-
ut pro ſua conditione vo-
concinnam reddat: nihil-
ius tamen Platonis con-
parens, omiſſis pectidi-
ſambucis, pſalteriis, bar-
, triquetris, aliis inſtru-
tis quæ varias edunt vo-
lyram et citharam iis præ-
fert; ſic civilis vir probe ad-
miniſtrabit Oligarchiam La-
conicam, qualis a Lycurgo
inſtituta fuit, æquales digni-
tate et potentia viros placide
ad ſocietatem gerendæ Rei-
publicæ invitans: probe e-
tiam ſe accommodabit Demo-
cratiæ, tanquam variis nervis
et ſonis inſtructo inſtrumento,
aliquando remittens, interdum
intendens, tempeſtiveque fræ-
na laxans, et rurſum contra-
hens, ubi multitudini reſiſten-
di locus datur: attamen, ſi ei
detur optio formam Reipub-

ἄλλην ἕλοιτο, πλὴν τὴν Μοναρχίαν, Πλάτωνι πειθόμενος, τὴν μόνην δυναμένην τὸν ἐντελῆ καὶ ὄρθιον ἐκεῖνον ὡς ἀληθῶς τῆς ἀρετῆς τόνον ἀνασχέσθαι, καὶ μήτε πρὸς C ἀνάγκην, μήτε πρὸς χάριν ἁρμόσαι τοῦ συμφέροντος. Αἱ μὲν γὰρ ἄλλαι Πολιτεῖαι τρόπον τινὰ κρατούμεναι κρατοῦσι, καὶ φερόμεναι φέρουσι τὸ πολιτικὸν οὐκ ἔχοντα τὴν ἰσχὺν βέβαιον ἐπὶ τούτους παρ' ὧν ἔχει τὸ ἰσχύον, ἀλλὰ πολλάκις ἀναγκαζόμενον τὸ Αἰσχύλειον ἀναφωνεῖν ὃ πρὸς τὴν τύχην ἐχρῆτο Δημήτριος ὁ πολιορκητὴς ἀποβαλὼν τὴν ἡγεμονίαν,

Σύ τοι με φυσᾷς, σύ με καταιθεῖν μοι δοκεῖς.

C. 2. τοῦ συμφέροντος] Excidit quid, forte ἄνευ: forte vitium est in ἁρμόσαι.
C. 5. ἐπὶ τούτους] Sic Mez. et Reisk. Vulgo, ἐπὶ τούτου.
C. 9. μοι δοκεῖς] Sic Xyl. et locus in Vita Demetr. p. 905. D. Vulgo, μοι abest.

licæ tanquam musicum instrumentum suo arbitratu capessendi, nullam profecto delegerit aliam quam Monarchiam, Platonis fidem secutus. Ea enim sola potest perfectum istum et *orthium* sive rectum virtutis tonum et contentionem sustinere, et utilitatem neque necessitatis neque gratiæ caussa inflectere. Reliquæ id habent, ut fere is qui imperat, sub imperio et potestate sit, et qui gerit eas, ipse geratur feraturque, quod non habet vim solidam et stabilem, qualis est in Monarchia: sed sæpe cogitur Æschyleum illud exclamare, quo usus est Demetrius Poliorcetes amisso imperio,

Tu me creasti, tu fers exitium mihi.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΕΡΙ

ΤΟΥ ΜΗ ΔΕΙΝ ΔΑΝΕΙΖΕΣΘΑΙ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΕΡΙ

ΤΟΥ ΜΗ ΔΕΙΝ ΔΑΝΕΙΖΕΣΘΑΙ.

PLUTARCHI

DE

VITANDO ÆRE ALIENO.

Ὁ ΠΛΑΤΩΝ ἐν τοῖς Νόμοις οὐκ ἐᾷ μεταλαμβάνειν ὕδατος ἀλλοτρίου τοὺς γείτονας, ἂν μὴ παρ' αὐτοῖς ὀρύξαντες ἄχρι τῆς κεραμίτιδος καλουμένης γῆς, ἄγονον εὕρωσι νάματος τὸ χωρίον· ἡ γὰρ κεραμῖτις, φύσιν ἔχουσα λιπαρὰν καὶ πυκνὴν, στέγει παραλαβοῦσα τὸ ὑγρὸν, καὶ οὐ διίησι· δεῖ δὲ μεταλαμβάνειν ἀλλοτρίου τοὺς ἴδιον κτήσασθαι μὴ δυναμένους· ἀπο-

E. 4. δεῖ δὲ] Xyl. δεῖν δὲ, rectius.

PLATO in Legibus vicinos alienæ aquæ participes fieri non finit, nisi ubi communi solo usque ad terram ceramitidem (ita argillam vocat) exhausto, aquæ id sterile deprehenderint: argilla enim, cum sit pingui ac densa natura, humorem acceptum continet, neque dimittit extra se: eos autem vult alienorum in partem venire, qui propria

ρίᾳ γὰρ βοηθεῖν τὸν νόμον. Ἄρα δέδεικται περὶ χρημάτων εἶναι νόμον, ὅπως μὴ δανείζωνται παρ' ἑτέρων, μηδ' ἐπ' ἀλλοτρίας πηγὰς βαδίζωσι, μὴ πρότερον οἴκοι τὰς αὐτῶν ἀφορμὰς ἐξελέγξαντες, καὶ συναγαγόντες, ὥσπερ ἐκ λιβάδων, τὸ χρήσιμον καὶ ἀναγκαῖον αὐτοῖς. Νυνὶ δὲ ὑπὸ τρυφῆς καὶ μαλακίας ἢ πολυτελείας οὐ χρῶνται τοῖς ἑαυτῶν ἔχοντες, ἀλλὰ λαμβάνουσιν ἐπὶ πολλῷ παρ' ἑτέρων μὴ δεόμενοι· τεκμήριον δὲ μέγα· τοῖς γὰρ ἀπόροις οὐ δανείζουσιν, ἀλλὰ βουλομένοις εὐπορίαν τινὰ ἑαυτοῖς κτᾶσθαι, καὶ μάρτυρα διδῶσι καὶ βεβαιωτὴν ἄξιον, ὅτι ἔχει πιστεύεσθαι· δέον ἔχοντα μὴ δανείζεσθαι.

β. Τί θεραπεύεις τὸν τραπεζίτην, ἢ πραγματευτήν; ἀπὸ τῆς ἰδίας δάνεισαι τραπέζης· ἐκπώματα ἔχεις, παροψίδας ἀργυρᾶς, λεκανίδας, ὑπόθου ταῦτα τῇ χρείᾳ· τὴν δὲ τράπεζαν ἡ καλὴ Αὐλὶς ἢ Τένεδος

E. 6. Ἄρα δέδεικται] Forte, Ἄρα δὴ ἴδει καὶ, ut Bongarſ. et Mez. niſi quod pro δὴ habent δέ.

F. 6. ἀλλὰ βουλομένοις — πιστεύεσθαι] Forte, ἀλλ' ἢ βουλομένοις εὐπορίαν τινὰ ἑαυτοῖς κτᾶσθαι, καὶ μάρτυρα διδοῦσιν καὶ βεβαιωτὴν ἄξιον ὅτι ἔχουσι δέον πιστεύεσθαι.

parare nequeunt, lege inopiæ opitulante. Nonne evidens eſt eam legem ad rem pecuniariam pertinere, ne ab aliis mutuum ſumant, alienoſque fontes adeant, non ante domi ſuis copiis examinatis, ut quaſi guttatim collegerint quod uſibus et neceſſitati eorum ſuppeditet? Nunc luxu, mollitie, et prodigalitate adducti non utuntur ſuis, ſed magno fœnore ab aliis accipiunt nulla neceſſitate compulſi. Magnumque eſt hujus rei argumentum, quod egeno pecuniam nemo credit, ſed iis qui ſibi copiam aliquam parare volunt, teſtemque et ſponſorem habent eſſe ſe quibus tuto mutuum committatur: cum debuerit, cui res eſt, mutuum nihil ſumere.

II. Quid menſarium aut negotiatorem demereris? quin tu a tua menſa petis mutuum? pocula habes et paropſides et pelves argenteas: hæc uſibus tuis adhibe: menſam Aulis aut Tenedus viciſſim ornabunt

κοσμῆσαι τοῖς κεραμεοῖς καθαρωτέροις οὖσι τῶν ἀργυ-
οὐκ ὄζει τόκου βαρὺ καὶ δυσχερές, ὥσπερ ἰοῦ καθ'
ραν ἐπιῤῥυπαίνοντος τὴν πολυτέλειαν· οὐδὲ ἀναμνήσαι
καλανδῶν καὶ τῆς νουμηνίας, ἣν ἱερωτάτην ἡμερῶν
ν, ἀποφράδα ποιοῦσιν οἱ δανεισταὶ καὶ στυγνόν. Τοὺς μὲν
ντὶ τοῦ πωλεῖν τιθέντας ἐνέχυρα τὰ αὐτῶν, οὐδ' ἂν
ς σώσειεν ὁ Κτήσιος· αἰσχύνονται τιμὴν λαμβάνοντες,
αἰσχύνονται τόκον τῶν ἰδίων διδόντες. Καίτοι ὅγε Πε-
ῆς ἐκεῖνος τὸν τῆς θεᾶς κόσμον ἄγοντα τάλαντα τεσ-
κοντα χρυσίου ἀπέφθου, περιαιρετὸν ἐποίησεν, ὅπως,
χρησάμενοι πρὸς τὸν πόλεμον, αὖθις ἀποδῶμεν
λαττον· οὐκοῦν καὶ ἡμεῖς, ὥσπερ ἐν πολιορκίᾳ, ταῖς
αις μὴ παραδεχώμεθα φρουρὰν δανειστοῦ πολεμίου,
ὁρᾷν τὰ αὐτῶν ἐπὶ δουλείᾳ διδόμενα· ἀλλὰ τῆς
πέζης περιελόντες τὰ μὴ χρήσιμα, τῆς κοίτης, τῶν

καὶ ὁρᾷν] Addendum ἀνεχώμεθα, ut vidit Xyl. Poſſit et loco ὁρᾷν ſcriptum fuiſſe περιορῶμεν, ut Mez. ſuſpicatur.

is purioribus quam ſint
itea iſta: non enim ex-
t gravem iſtum ac mo-
n fœnoris odorem tan-
ı æruginis quotidie con-
antis luxum, neque Ka-
rum et novilunii admo-
it, quam ſacratiſſimam
fœneratores atram et a-
nandam faciunt. Atqui
qui potius quam vendant,
ri ſua opponunt, ne Ju-
quidem a poſſidendo Cte-
ictus ſervare poſſit: pu-
retium ſuarum rerum ac-
, uſuras perſolvere non

pudet. At enim Pericles mundum Minervæ appendentem auri excocti talenta quadraginta, ita compoſuit ut detrahi poſſet: hac de cauſſa, ut aiebat, ut ſi eo auro Athenienſes aliquando ad bellum uterentur, æquale poſtmodo reſtituerent. Ergo et nos tanquam in obſidione uſibus noſtris inſervientes, non patiamur nobis ab hoſte fœneratore præſidium imponi, neque ſuſtineamus res noſtras mancipio duci: ſed a menſa auferendo quorum uſus neceſſarius non

ὀχημάτων, τῆς διαίτης, ἐλευθέρους διαφυλάττωμεν ἑαυτοὺς, ὡς ἀποδώσοντες αὖθις, ἐὰν εὐτυχήσωμεν.

γʹ. Αἱ μὲν οὖν Ῥωμαίων γυναῖκες εἰς ἀπαρχὴν τῷ Πυ- C
θίῳ Ἀπόλλωνι τὸν κόσμον ἐπέδωκαν, ὅθεν ὁ χρυσοῦς κρατὴρ εἰς Δελφοὺς ἐπέμφθη· αἱ δὲ Καρχηδονίων γυναῖκες ἐκείραντο τὰς κεφαλὰς, καὶ ταῖς θριξὶν ἐντείνειν τὰς μηχανὰς καὶ τὰ ὄργανα παρέσχον ὑπὲρ τῆς πατρίδος· ἡμεῖς δὲ τὴν αὐτάρκειαν αἰσχυνόμενοι καταδουλοῦμεν ἑαυτοὺς ὑποθήκαις καὶ συμβολαίοις, δέον εἰς αὐτὰ τὰ χρήσιμα συσταλέντας καὶ συσπειραθέντας, ἐκ τῶν ἀχρήστων καὶ περιττῶν κατακοπέντων ἢ πραθέντων, ἐλευθερίας αὐτοῖς ἱερὸν ἱδρύσασθαι, καὶ τέκνοις καὶ γυναιξίν. Ἡ μὲν
γὰρ Ἄρτεμις ἡ ἐν Ἐφέσῳ τοῖς χρεώσταις, ὅταν καταφύ- D
γωσιν εἰς τὸ ἱερὸν αὐτῆς, ἀσυλίαν παρέχει καὶ ἄδειαν ἀπὸ τῶν δανείων· τὸ δὲ τῆς εὐτελείας, καὶ ἄσυλον καὶ ἄβατον, πανταχοῦ τοῖς σώφροσιν ἀναπέπταται, πολλῆς σχολῆς εὐρυχωρίαν παρέχον ἱλαρὰν καὶ ἐπίτιμον. Ὡς γὰρ

est, a sponda, a vehiculis, de victus ratione detrahendo, libertatem nostram tueamur: otiosa ista reparaturi ubi res secundæ affluxerint.

III. Romanæ mulieres mundum suum Apollini Pythio dederunt primitiarum loco, ex quo aureus crater confectus Delphos venit: Carthaginienses autem mulieres capita totonderunt pro patria, ut crinibus earum machinæ et instrumenta intenderentur. Nos, dum contentos esse nostris rebus pudet, dandis pignoribus contractibusque subeundis in servitutem nosmet damus; ubi par erat contractis ad utilia cupiditatibus, inutilia nos et otiosa concidere aut divendere, itaque nobis ac familiæ fanum libertatis exstruere. Diana quæ Ephesi colitur, debitores, qui ad ipsius templum confugiunt, tutos a creditoribus et intactos præstat. At frugalitatis asylum ubique patet temperantibus, cum multo otio amplitudinem parans hilarem atque honorificam. Sicut enim bello Me-

ια τοῖς Ἀθηναίοις περὶ τὰ Μηδικὰ τεῖχος ξύ-
ιδοῦναι τὸν θεὸν ἔφη, κἀκεῖνοι τὴν χώραν καὶ τὴν
καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς οἰκίας ἀφέντες, εἰς τὰς
κατέφυγον ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας· οὕτως ἡμῖν ὁ θεὸς
ξυλίνην τράπεζαν, καὶ κεραμεᾶν λεκάνην, καὶ
ἱμάτιον, ἐὰν ἐλεύθεροι ζῆν θέλωμεν.

Μηδὲ σοί γε ἱπποσύνας τε μέλειν,

χήματα ζευκτὰ κερασφόρα καὶ κατάργυρα, ἃ
ταχεῖς καταλαμβάνουσι καὶ παρατρέχουσιν· ἀλλ'
τῷ τυχόντι καὶ καβάλλῃ χρώμενος, φεῦγε πο-
καὶ τύραννον δανειστήν, οὐ πῦρ αἰτοῦντα καὶ ὕδωρ,
Μῆδος, ἀλλὰ τῆς ἐλευθερίας ἁπτόμενον, καὶ προσ-
τα τὴν ἐπιτιμίαν· κἂν μὴ διδῷς, ἐνοχλοῦντα·
ῃς, μὴ λαμβάνοντα· κἂν πωλῇς, ἐπευωνίζοντα·
πωλῇς, ἀναγκάζοντα· κἂν δικάζῃς, ἐντυγχά-
κἂν ὀμόσῃς, ἐπιτάττοντα· κἂν βαδίζῃς ἐπὶ θύρας,

—ζευκτά] Forte, Μηδὲ σύ γ' ἱπποσύνας τε μένειν, ut libri scripti, et editi ante Stephanum.

] Rectius γῆν ut vertit Xyl. et monitum a Mez. et Reisk.

ζῃς] Forte δικάζῃ, ut verti.

hia Atheniensibus lig-
nurum divinitus dari
isset, illi regione, urbe,
et domibus relictis,
s servandæ caussa se in
ontulerunt: ita nobis
: deus ligneam men-
vim figlinam, et ves-
eram, si liberi vivere
s.

cornipedes exspecta,——

as cornutas atque ar-
rnatas, quæ celeribus
fœnoribus antevertuntur: sed
quovis asino aut caballo utens,
fuge hostem et tyrannum fœ-
neratorem, qui non terram et
aquam Xerxis more poscit,
sed libertatem invadit tuam,
et dignitatem tuam prostituit:
si nihil des, obturbat: si habes,
non accipit: si quid vendis,
pretium diminuit: si nihil ven-
dis, ut vendas cogit: si eum
in jus vocas, te convenit: si
juras, imperat: si ad fores e-

ἀποκλείοντα· κἂν οἴκοι μένῃς, ἐπισταθμεύοντα καὶ θυροκοποῦντα.

Δ'. Τί γὰρ ὤνησε Σόλων Ἀθηναίους ἀπαλλάξας τοῦ ἐπὶ τοῖς σώμασιν ὀφείλειν; δουλεύουσι γὰρ ἅπασι τοῖς ἀφανισταῖς, μᾶλλον δὲ οὐδ' αὐτοῖς· τί γὰρ ἦν τὸ δεινόν; ἀλλὰ δούλοις ὑβρισταῖς καὶ βαρβάροις καὶ ἀγρίοις, ὥσπερ οὓς ὁ Πλάτων φησὶ καθ' ᾅδου διαπύρους κολαστὰς καὶ δημοκοίνους ἐφεστάναι τοῖς ἠσεβηκόσι· καὶ γὰρ οὗτοι τὴν ἀγορὰν ἀσεβῶν χῶραν ἀποδείξαντες τοῖς ἀθλίοις χρεώσταις, γυπῶν δίκην ἔσθουσι καὶ ἀποδείρουσιν αὐτούς,

——— δέρτρον ἔσω δύνοντες,

τοὺς δὲ ὥσπερ Ταντάλους ἐφεστῶτες εἴργουσι γεύσασθαι τῶν ἰδίων, τρυγῶντας καὶ συγκομίζοντας. Ὡς δὲ Δαρεῖος ἐπὶ τὰς Ἀθήνας ἔπεμψε Δᾶτιν καὶ Ἀρταφέρνην, ἐν ταῖς χερσὶν ἁλύσεις ἔχοντας καὶ δεσμὰ κατὰ τῶν αἰχμαλώτων, παραπλησίως οὗτοι τῶν χειρογράφων καὶ συμβο-

F. 6. ἀφανισταῖς] Mez. Reisk. δανισταῖς.
F. 6. οὐδ' αὐτοῖς] Sic Xyl. Mez. Vulgo, οὐδ' abest.
A. 3. ἐφεστῶτες] Sic B. E. P. Xyl. Mez. Vulgo, ἐφεστῶτας.

jus venis, excludit: si domi inclusus es, ostium servat atque pulsitat.

IV. Nam quid profuit Atheniensibus Solon, lege lata ne corpora debitorum obligarentur? Quasi vero non serviant fœneratoribus, qui debent iis? Immo ne ipsis quidem serviunt: quid enim mali esset? sed servis eorum contumeliosis, barbaris, sævis, eorumque similibus, quos apud inferos Plato ait ignitos pœnarum exactores sceleratis adsistere. Hi sunt qui miseris debitoribus de foro locum flagitiosorum pœnis destinatum reddiderunt: vulturum instar eos edentes et laniantes, et

Altius inserto tundentes viscera rostro,

aliis tanquam Tantalis adstant, vetantque eorum quicquam gustare quæ colligunt. Sicut autem Darius Athenas misit Datin et Artaphernem, catenas et vincula manibus gestantes ad vinciendum captivos: ita hi syngrapharum et tabularum tanquam compe-

λαίων ὥσπερ πέδων ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα κομίζοντες ἀγγεῖα μεστὰ, τὰς πόλεις ἐπιπορεύονται καὶ διελαύνουσι, σπείροντες οὐχ ἥμερον καρπὸν, ὡς ὁ Τριπτόλεμος, ἀλλ᾽ ὀφλη-
B μάτων ῥίζας πολυπόνους καὶ πολυτόκους καὶ δυσεκλείπτους φυτεύσαντες, αἳ κύκλῳ νεμόμεναι καὶ παραβλαστάνουσαι κάμπτουσι καὶ ἄγχουσι τὰς πόλεις. Τοὺς μὲν γὰρ λαγὼς λέγουσι τίκτειν ἅμα καὶ τρέφειν ἕτερα καὶ ἐπικυΐσκεσθαι πάλιν· τὰ δὲ τῶν μαστιγιῶν τούτων καὶ βαρβάρων χρέα, πρὶν ἢ συλλαβεῖν τίκτει· διδόντες γὰρ εὐθὺς ἀπαιτοῦσι, καὶ τιθέντες
C αἴρουσι, καὶ δανείζουσιν ὃ λαμβάνουσιν ὑπὲρ τοῦ δανεῖσαι.

έ. Λέγεται μὲν παρὰ Μεσσηνίοις,

> Ἔστι Πύλος πρὸ Πύλοιο, Πύλος γε μέν ἐστι καὶ ἄλλος·

λεχθήσεται δὲ πρὸς τοὺς δανειστὰς,

> Ἔστι τόκος πρὸ τόκοιο, τόκος γε μέν ἐστι καὶ ἄλλος.

Εἶτα τῶν φυσικῶν δήπου καταγελῶσι, λεγόντων, μηδὲν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος γενέσθαι· παρὰ τούτοις γὰρ ἐκ τοῦ μηδὲ τ᾽ ὄντος μηδὲ ὑφεστῶτος γεννᾶται τόκος· καὶ τὸ τελωνεῖν ὀνει-

dum plena vasa Græciæ importantes, circum urbes ambulant easque transeunt, non, ut Triptolemus, mitem frugem ferentes, sed debitorum radices laboriosas et fœcundas atque inextricabiles: quæ circumquaque succrescentes et germina proferentes, premunt atque suffocant civitates. Lepores ferunt simul eodemque tempore et parere, et alere, et alios concipere fœtus. At verberonum istorum et barbarorum debita pariunt ante quam concipiant. Nam simul atque dederunt, reposcunt, ac ponendo tollunt, et in fœnore collocant ipsum fœnus.

V. Fertur apud Messenios,

> *Est Pylus ante Pylum, Pylus atque alius tamen exstat:*

in fœneratorem autem recte sic torseris,

> *Fœnus præcedit fœnus, superest quoque fœnus.*

Et rident proinde isti physicos, qui *ex eo, quod non sit, existere quicquam posse* negant: nam apud ipsos ex eo quod neque est neque subsistit, nascitur fœnus. Et cum publicanum esse pro dedecore du-

δος ἡγοῦνται, τοῦ νόμου διδόντος, αὐτοὶ παρανόμως δανείζουσι τελωνοῦντες, μᾶλλον δ', εἰ δεῖ τἀληθὲς εἰπεῖν, ἐν τῷ δανείζειν χρεωκοποῦντες· ὁ γὰρ οὐ γράφει λαμβάνων ἔλαττον, χρεωκοπεῖται. Καίτοι Πέρσαι γε τὸ ψεύδεσθαι δεύτερον ἡγοῦνται τῶν ἁμαρτημάτων, πρῶτον δὲ τὸ ὀφείλειν· ὅτι καὶ τὸ ψεύδεσθαι τοῖς ὀφείλουσι συμβαίνει πολλάκις. Ψεύδονται δὲ μᾶλλον οἱ δανείζοντες, καὶ ῥᾳδιουργοῦσιν ἐν ταῖς ἑαυτῶν ἐφημερίσι, γράφοντες ὅτι τῷ δεῖνι τοσοῦτον διδόασιν, ἔλαττον D διδόντες· καὶ τὸ ψεῦδος αἰτίαν ἔχει πλεονεξίας, οὐκ ἀνάγκην, οὐδ' ἀπορίαν, ἀλλ' ἀπληστίαν, ἧς ἀναπόλαυστόν ἐστιν αὐτοῖς τὸ τέλος καὶ ἀνωφελές, ὀλέθριον δὲ τοῖς ἀδικουμένοις. Οὔτε γὰρ ἀγροὺς οὓς ἀφαιροῦνται τῶν χρεωστῶν γεωργοῦσιν, οὔτε οἰκίας αὐτῶν ἐκβάλλοντες ἐκείνους οἰκοῦσιν, οὔτε τραπέζας παρατίθενται, οὔτε ἐσθῆτας ἐκείνων· ἀλλὰ πρῶτός τις ἀπώλετο, καὶ δεύτερος κυνηγεῖται ὑπ' ἐκείνου δελεαζόμενος. Νέμεται

C. 7. αὐτοὶ παρανόμως] Legendum cum Mez. αὐτοὶ δὲ παρανόμως.
C. 9. ὁ γὰρ οὐ γράφει] Sic Bongarſ. Mez. Xyl. verſ. et not. Vulgo, ὃ γὰρ οὐ γράφει.
D. 2. πλεονεξίας] Legendum, πλεονεξίαν.

cant, quod tamen leges permittunt, ipſi contra leges fœnerando ſibi homines vectigales faciunt, aut potius, ut verum dicam, inter fœnerandum defraudantes: qui enim minus accipit quam in tabulas accepti retulit, is circumſcribitur. Enimvero Perſæ ſecundum locum inter peccata adſignant mendacio, primum æri alieno. Nam plerumque mendacium comitatur debito. Magis autem mentiuntur qui dant quam qui accipiunt: mala enim fraude in ſuis adverſariis ſolent plus ſcribere quam dederint. Cujus mendacii cauſſam habent non neceſſitatem, non inopiam, ſed inſatiabilem avaritiam, cujus finis ipſis non datur fruendus, neque quicquam utilitatis eis affert, pernicie interim ſtat eorum quos illi premunt. Non enim agros eorum, quibus eos eximunt, colunt: neque, debitoribus ejectis, domos eorum inhabitant: neque menſas ſpoliatorum apponunt, aut veſtes uſurpant. Sed ſtatim uno peſſundato, alium venantur atque

ις πῦρ τὸ ἄγριον αὐξόμενον ὀλέθρῳ καὶ φθορᾷ τῶν ἐμ-
ιπτόντων, ἄλλον ἐξ ἄλλου καταναλίσκον· ὁ δὲ τοῦτο ῥι-
ων καὶ τρέφων ἐπὶ πολλοὺς δανειστὴς, οὐδὲν ἔχει πλέον
ὰ χρόνου λαβὼν ἀναγνῶναι πόσους πέπρακε καὶ πό-
ἐκβέβληκε, καὶ πόθεν συ κυλινδόμενον καὶ σωρευόμενον
βέβηκε τὸ ἀργύριον.

ϛ'. Καὶ ταῦτα μή με οἴεσθε λέγειν πόλεμον ἐξ-
οχότα πρὸς τοὺς δανειστάς·

Οὐ γάρ πώποτ' ἐμὰς βοῦς ἤλασαν, οὐδὲ μὲν ἵππους,

ἐνδεικνύμενοι τοῖς προχείρως δανειζομένοις ὅσην ἔχει
πρᾶγμα αἰσχύνην καὶ ἀνελευθερίαν, καὶ ὅτι τὸ δανείζεσθαι
χάτης ἀφροσύνης καὶ μαλακίας ἐστίν. Ἔχεις; μὴ δα-
, οὐ γὰρ ἀπορεῖς· οὐκ ἔχεις; μὴ δανείσῃ, οὐ γὰρ ἐκτίσεις.
ἰδίαν δὲ οὕτως ἑκάτερα σκοπῶμεν. Ὁ Κάτων πρός
πρεσβύτην πονηρευόμενον, "Ὦ ἄνθρωπε, τί τῷ γήρᾳ,"

E. 1. ἐμπιπτόντων] Sic B. Vulgo, ἐκπιπτόντων.

ant. Serpit enim ignis r malum cum pernicie et o eorum quos arripit, u- i post alium consumens. m autem hunc qui exsuf- rit atque aluit fœnerator, l amplius habet, quam ut rdam suas rationes rele- s notet quam multos ad ionem bonorum facien- adegerit, quam multos o exegerit, unde et ubi itatum argentum creve-

I. Neque hoc me dicere tis, quasi qui bellum fœ- toribus indixerim :

Nam nemo illorum de nostris bobus equisve
Avertit prædam——

hoc specto, ut iis qui faciles sunt ad pecuniam fœnore sumendam, demonstrem, quantum ea res turpitudinis habeat, quantum illiberalitatis: denique quam sit extremæ cum dementiæ tum mollitiei. Habes? noli te ære alieno obstringere, cum non indigeas. Non habes? ne sumito mutuum, non es enim solvendo. Verum hæc singulatim perpendamus. Cato cuidam seni male se gerenti, *Heus homo,* dixit, *cur senectuti multis alio-*

ἔφη, « πολλὰ κακὰ ἔχοντι, τὴν ἐκ τῆς πονηρίας αἰσχύνην « προστίθης; » Οὐκοῦν καὶ σὺ τῇ πενίᾳ, πολλῶν κακῶν παρόντων, μὴ ἐπισώρευε τὰς ἐκ τοῦ δανείζεσθαι καὶ ὀφείλειν ἀμηχανίας, μηδὲ ἀφαιρῇ τῆς πενίας, ᾧ μόνῳ τοῦ πλούτου διαφέρει, τὴν ἀμεριμνίαν. Ἐπεὶ τὸ τῆς παροιμίας ἔσται γελοῖον·

Οὐ δύναμαι τὴν αἶγα φέρειν, ἐπίθετέ μοι τὸν βοῦν.

Πενίαν φέρειν μὴ δυνάμενος, δανειστὴν ἐπιτίθης σεαυτῷ, φορτίον καὶ πλουτοῦντι δύσοιστον. Πῶς οὖν διατραφῶ; Τοῦτο ἐρωτᾷς, ἔχων χεῖρας, ἔχων πόδας, ἔχων φωνήν, ἄνθρωπος ὤν, ᾧ τὸ φιλεῖν ἐστι καὶ φιλεῖσθαι, καὶ τὸ χαρίζεσθαι καὶ τὸ εὐχαριστεῖν; γράμματα διδάσκων, καὶ παιδαγωγῶν, καὶ θυρωρῶν, πλέων, παραπλέων; οὐδέν ἐστι τούτων αἴσχιον, οὐδὲ δυσχερέστερον τοῦ ἀκοῦσαι ΑΠΟΔΟΣ.

ζ. Ὁ Ῥουτίλιος ἐκεῖνος ἐν Ῥώμῃ τῷ Μουσωνίῳ προσ-

A. 5. ἐπίθετέ μοι] Mez. ἐπιθῆτέ μοι. Reisk. ἐπί μοι θέτε.

qui malis laboranti, malitiæ dedecus superimponis? Et tu, dicerem pauperi, noli paupertati, multis alioquin onustæ incommodis, difficultates mutuum petendi et ære alieno te obligandi accumulare: neque id, quo uno divitiis præstat paupertas, ei aufer, vacuitatem inquam sollicitudinum. Nam illud quidem ridiculum est, quod proverbio jactatur: *Capram non possum portare, imponite mihi bovem:* paupertatem sufferre non potes, et fœneratorem in cervices tuas imponis, onus cui ferendo difficulter etiam dives sufficiat. Dices, At quomodo alar? Hoccine, inquam, te rogare æquum est, qui habeas manus, pedes, vocem? qui homo sis, qui et amare possis et amari, beneficium accipere, et agere gratias?' ale te literis docendis, pueros liberaliter formando, janitoris munus obeundo, navigando, propter navem in lembo navigando: nihil horum turpius est, nihil molestius, quam audire hanc vocem, *Persolve quod debes.*

VII. Rutilius ille Romæ cum accessisset ad Musonium,

, " Μυσώνιε," εἶπεν, " ὁ Ζεὺς ὁ σωτὴρ, ὃν σὺ μιμῇ
ζηλοῖς, οὐ δανείζεται·" καὶ ὁ Μυσώνιος μειδιάσας, εἶ-
' Οὐδὲ δανείζει." Ὁ γὰρ Ῥυτίλιος δανείζων αὐ-
ινείδιζεν ἐκείνῳ δανειζομένῳ. Στωϊκή τις αὕτη τυ-
νία· τί γάρ σε δεῖ τὸν Δία τὸν σωτῆρα κινεῖν; αὐτόθεν
ῆσαι τοῖς φαινομένοις ἐνόν, Οὐ δανείζονται χελιδόνες,
είζονται μύρμηκες, οἷς ἡ φύσις οὐ χεῖρας, οὐ λόγον, οὐ
ν δέδωκεν· ἄνθρωποι δὲ περιουσίᾳ συνέσεως, ἀλλὰ
μήχανον, ἵππους παρατρέφουσι, κύνας, πέρδικας,
ις, κολοιούς; τί οὖν γε σεαυτοῦ κατέγνωκας, ἀπιθα-
ς ὢν κολοιοῦ, καὶ ἀφωνότερος πέρδικος, καὶ κυνὸς ἀγεν-
ς, ὥστε ἀπ' ἀνθρώπου μηδενὸς ὠφελεῖσθαι, περιέπων,
κωγῶν, φυλάττων, προμαχόμενος; Οὐχ ὁρᾷς ὡς
ὶ μὲν γῆ παρέχει, πολλὰ δὲ θάλαττα;

ωϊκή] Sic correxi, deleto ὡς. Vulgo, ὡς Στωϊκή.
γωγὸς] Forte delendum: certe abest ab E. B. Venet. P. Xyl. vertit ἐλάφους.

i, inquit, *Jupiter Ser-*
quem tu imitare atque
ris, non sumit pecuniam
n: respondit Musonius
ns, Idem neque mutuo
Nam Rutilius fœnus
danda pecunia quæ-
i exprobrabat quod mu-
cciperet pecuniam. In-
ehercle fuit hæc Stoici
affectatio. Quid enim
at Jovem Servatorem
duci, cum ex iis quæ
ante oculos sunt, li-
ita monere, *Hirundines*
eque non mutuantur,
neque rationem, neque
manus, neque artem natura de-
dit. Atqui homines abun-
dantia quadam calliditatis,
juxta se alunt equos, canes,
perdices, cervos, graculos.
Cur itaque animum ita de-
spondisti? dicerem: an minus
ad persuadendum habes gra-
culo virium? an mutior es
perdice? an cane minus ge-
nerosus? ita ut a nullo ho-
mine speres posse te juvari,
si famuli, pædagogi, oblecta-
toris, custodis, propugnatoris
munus obeas? Non vides
quam multas terra, multas
mare occasiones et materias

Καὶ μὴν Μίκυλον εἰσεῖδον——

φησὶν ὁ Κράτης,

Τῶν ἐρίων ξαίνοντα, γυναῖκά τε συγξαίνουσαν,
Τὸν λιμὸν φεύγοντας ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.

Κλεάνθην δὲ ὁ βασιλεὺς Ἀντίγονος ἠρώτα, διὰ χρόνου θεασάμενος ἐν ταῖς Ἀθήναις, Ἀλεῖς ἔτι Κλεάνθες; « Ἀλῶ, » φησὶν, « ὦ βασιλεῦ· ὃ ποιῶ ἕνεκα τοῦ ζῆν· « μόνος δὲ ἀποστῆναι μηδὲ φιλοσοφίας· » ὅσον τὸ φρόνημα D τοῦ ἀνδρὸς, ἀπὸ τοῦ μύλου καὶ τῆς μάκτρας πεττούσῃ χειρὶ καὶ ἀλούσῃ γράφειν περὶ θεῶν καὶ σελήνης καὶ ἄστρων καὶ ἡλίου. Ἡμῖν δὲ δουλικὰ δοκεῖ ταῦτα ἔργα. Τοιγαροῦν ἵνα ἐλεύθεροι ὦμεν δανεισάμενοι, κολακεύομεν οἰκότριβας ἀνθρώπους καὶ δορυφοροῦμεν καὶ δειπνίζομεν, καὶ δῶρα καὶ φόρους ὑποτελοῦμεν, οὐ διὰ τὴν πενίαν, οὐδεὶς γὰρ δανείζει πένητι, ἀλλὰ διὰ τὴν πολυτέλειαν·

C. 14. ὃ ποιῶ—φιλοσοφίας] Forte, ὅπως ἕνεκα τοῦ μὴ ζῆν, μὴ δέοι ἀποστῆναί με φιλοσοφίας. Venet. pro μόνος δὲ habet μηδέ.

D. 2. μύλου] B. μυλῶνος.

tibi tui alendi ſuggerat? Audi Cratetem:

Micylon hic etiam vidi mala magna ferentem,
Vellera carpentem uxore adjutante miſella,
Evitare famem ut poſſent ita tempore duro.

Cleanthem Antigonus rex cum longo interpoſito tempore vidiſſet Athenis, interrogavit, *Etiamnumne molis Cleanthe?* ille reſpondit, *Ego vero, O rex, idque vitæ tolerandæ gratia facio, facturus quidvis aliud, dum ne avellar a philoſophia.* En tibi ingentem viri animum, qui a piſtrino et alveo piſtorio digreſſus, ea ipſa manu, qua molam verſaverat, aut farinam coquendo pani ſubegerat, de diis, luna, ſole, ſideribus ſcriberet. Atqui iſta nobis videntur ſervilia opera. Itaque ergo libertatis retinendæ cauſſa æs alienum contrahentes, adulamur vernas, ſtipamus, cœnas præbemus, dona penſioneſque damus: non hoc paupertate cogente, nemo enim pauperi pecuniam credit, ſed prodigalitate impellente. Nam ſi con-

ὸ ἠρκούμεθα τοῖς ἀναγκαίοις πρὸς τὸν βίον, οὐκ ἂν γένος δανειστῶν, ὥσπερ οὐδὲ κενταύρων ἐστὶν, οὐδὲ γοργ-ῶν· ἀλλ' ἡ τρυφὴ δανειστὰς ἐποίησεν, οὐχ ἧττον ἢ χρυ-οῦς καὶ ἀργυροκόπους καὶ μυρεψοὺς καὶ ἀνθοβάφους. γὰρ ἄρτων οὐδὲ οἴνου τιμὴν ὀφείλομεν, ἀλλὰ χωρίων καὶ ἀνδραπόδων καὶ ἡμιόνων καὶ τρικλίνων καὶ τραπεζῶν, καὶ γοῦντες ἐκλελυμένως πόλεσι, φιλοτιμούμενοι φιλοτι-ς ἀκάρπους καὶ ἀχαρίστους· ὁ δὲ ἅπαξ ἐνειληθεὶς μένει ώστης διαπαντὸς, ἄλλον ἐξ ἄλλου μεταλαμβάνων βάτην, ὥσπερ ἵππος ἐγχαλινωθείς· ἀποφυγὴ δὲ οὐκ ἐπὶ τὰς νομὰς ἐκείνας καὶ τοὺς λειμῶνας, ἀλλὰ άζονται, καθάπερ οἱ θεήλατοι καὶ οὐρανοπετεῖς ἐκεῖνοι Ἐμπεδοκλέους δαίμονες,

Αἰθέριον μὲν γάρ σφε μένος πόντονδε διώκει,
Πόντος δὲ χθονὸς οὖδας ἀπέπτυσε, γαῖα δ' ἐς αὐγὰς
Ἠελίου ἀκάμαντος, ὁ δ' αἰθέρος ἔμβαλε δίναις·

. ἐκλελυμένως] Forte, ἐκκεχυμένως.
. δὲ χθονὸς] Mez. Reisk. δ' ἐς χθονός.

i voluissemus esse rebus ad m necessariis, tam non es- fœneratorum genus, quam est Centaurorum aut Gor- um. Ceterum luxus ut rios argentariosque fabros, unguentarios ac pretioso- i colorum tinctores, ita eratores etiam produxit. n enim panis aut vini pre- n debemus, sed prædiorum, ncipiorum, mulorum, tri- iorum, mensarum, et ea e effuse in publicum faci- lo sumtu, aut ambitiose in- literque magnificentiam af-fectando prodegimus. Jam qui semel involutus est debitis, is semper manet obæratus, alium ex alio sessorem frænati in modum equi suscipiens. Neque datur effugere in pascua illa et prata: sed vagantur sicut illi Empedoclei dæmones sive genii deorum ira impulsi ac cœlo deturbati :

Ætheris hos almi vis in maris abjicit undas :
In terram eructat pontus : Titanis ad orbem
Subvectat tellus : in vasta volumina magni
Ætheris impellit Titan ;

ἄλλος δ' ἐξ ἄλλου δέχεται τοκιστὴς ἢ πραγματευτὴς Κορίνθιος, εἶτα Πατρεύς, εἶτα Ἀθηναῖος, ἄχρις ἂν ὑπὸ πάντων περικρουόμενος εἰς τόκους διαλυθῇ καὶ κατακερματισθῇ. Καθάπερ γὰρ ἀναστῆναι δεῖ τὸν πεπηλωμένον ἢ μένειν, ὁ δὲ στρεφόμενος καὶ κυλινδούμενος ὑγρῷ τῷ σώματι καὶ διαβρόχῳ προσπεριβάλλεται πλείονα μολυσμόν· οὕτως ἐν ταῖς μεταγραφαῖς καὶ μεταπλάσεσι τῶν δανείων τοὺς τόκους προσαναλαμβάνοντες αὐτοῖς καὶ προσπλάττοντες, ἀεὶ βαρύτεροι γίνονται· καὶ τῶν χολερικῶν οὐδὲν διαφέρουσιν, οἳ θεραπείαν μὲν οὐ προσδέχονται, τὸ δὲ προστεταγμένον ἐξαίροντες, εἶτα πλέον αὖθις συλλέγοντες ἀεὶ διατελοῦσι· καὶ γὰρ οὗτοι καθαρθῆναι μὲν οὐ θέλουσιν, ἀεὶ δ' ὅσαι τοῦ ἔτους ὧραι, μετ' ὀδύνης καὶ σπαραγμῶν τὸν τόκον ἀναφέροντες, ἐπιρρέοντος εὐθὺς ἑτέρου καὶ προσισταμένου, πάλιν ναυτιῶσι καὶ καρηβα-

A. 1. ἄλλος] Sic E. P. Bongarf. Mez. Vulgo, ἄλλων.
B. 2. προστεταγμένον] Forte, προσιςάμενον.

ita alius ex alio excipit fœnerator aut negotiator, jam Corinthius, modo Patrenſis, mox Athenienſis, donec ab omnibus oppreſſus vi fœnorum, tandem diſſipetur, et in minutias quaſi diſcerpatur. Sicut enim qui in cœnum lapſus eſt, aut ſurgere debet aut manere, verſans autem ac volutans ſe madefacto corpore majorem in ſe contaminationem recipit: ſic in verſuris ſolvendis debitores alia ſuper alia contrahentes debita, magis magiſque ſenſim gravantur, ac perſimiles fiunt bile flava laborantium, qui curationem nullam admittentes, tantummodo id quod erant juſſi egerentes, deinceps amplius choleræ colligere pergunt. Nam eodem modo hi quoque expurgare malum nolunt, ſed ſingulis anni portionibus cum dolore et adflictatione fœnus pendentes ſtatim imminente ſolvendi alterius tempore, rurſum nauſea et capitis gravedine vexantur, cum debuerint

ἐρῦσι· δέον ἀπαλλαγέντας, εἰλικρινεῖς καὶ ἐλευθέρους γενέσθαι.

η'. Ἤδη γάρ μοι πρὸς τοὺς εὐπορωτέρους καὶ μαλακωτέρους ὁ λόγος ἐστί, τοὺς λέγοντας, Ἄδουλος οὖν γένωμαι καὶ ἀνέστιος καὶ ἄοικος; ὥσπερ εἰ λέγοι πρὸς ἰατρὸν
C ἄρρωστος ὑδρωπιῶν καὶ ᾠδηκὼς, Ἰσχνὸς οὖν γένωμαι καὶ κενός; Τί δὲ οὐ μέλλεις, ἵνα ὑγιαίνῃς; καὶ σὺ γενοῦ ἄδουλος, ἵνα μὴ δοῦλος ᾖς· καὶ ἀκτήμων, ἵνα μὴ κτῆμα ᾖς ἄλλου. Καὶ τὸν τῶν γυπῶν λόγον ἄκουσον· ἐμοῦντος τοῦ ἑτέρου, καὶ λέγοντος τὰ σπλάγχνα ἐκβάλλειν, ἕτερος παρὼν, Καὶ τί δεινὸν, εἶπεν, οὐ γὰρ τὰ σεαυτοῦ σπλάγχνα ἐκβάλλεις, ἀλλὰ τοῦ νεκροῦ, ὃν ἄρτι ἐσπαράττομεν. Καὶ τῶν χρεωστῶν οὐ πωλεῖ ἕκαστος τὸ ἑαυτοῦ χωρίον, οὐδὲ τὴν ἰδίαν οἰκίαν, ἀλλὰ τὴν τοῦ δανείσαντος, ὃν τῷ νόμῳ κύριον αὐτῶν πεποίηκεν. Νὴ Δία, φησὶν, ἀλλ' ὁ πατήρ μου τὸν
D ἀγρὸν τοῦτον κατέλιπε. Καὶ γὰρ καὶ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἐπιτιμίαν ὁ πατὴρ ἔδωκεν, ὧν σε δεῖ λόγον ἔχειν πλεί-

semel omnibus excussis id genus oneribus integros se ac liberos præstare.

VIII. Jam enim ad locupletiores istos mea et molliores se convertit oratio, qui dicerent, *Ergone servis carebo, et ædibus domoque?* quod perinde est, ac si infirmus et intercute aqua tumens medico diceret, *Ergo gracilem me vis inanemque fieri?* responderit sane medicus, *Quidni, ut sanitatem recuperes?* Tu quoque, inquam, servis care, ne servias: et possessionibus, ne ab alio possidearis. Atque adeo fabulam de vulturibus audi. Vomente uno, et ejicere se intestina dicente, alter adstans, *Quid*, inquit, *mali est? non enim tua egeris viscera, sed cadaveris quod recens laniavimus.* Ita etiam æs habentium alienum quilibet non suam villam, non domum vendit suam, sed creditoris, quem sibi dominum juxta leges ipse fecit. At dices, mehercle, *Agrum hunc mihi pater hæreditario reliquit.* Etiam libertatem is tibi et dignationem tradidit, quarum rerum major est ducenda ratio. Idem pe-

ονα. Καὶ τὸν πόδα καὶ τὴν χεῖρα ὁ γεννήσας ἐποίησεν· ἀλλ' ὅταν σαπῇ, μισθὸν δίδως τῷ ἀποκόπτοντι. Τῷ δὲ Ὀδυσσεῖ τὴν ἐσθῆτα ἡ Καλυψὼ περιέθηκεν,

> Εἵματ' ἀμφιέσασα εὐώδεα

χρωτὸς ἀθανάτου πνέοντα, δῶρα καὶ μνημόσυνα τῆς φιλίας ὄντα τῆς ἐκείνης· ἀλλ' ἐπεὶ περιτραπεὶς καὶ βυθισθεὶς μόλις ἀνέσχε, τῆς ἐσθῆτος γενομένης διαβρόχου καὶ βαρείας, ἐκείνην μὲν ἔρριψεν ἀποδυσάμενος, κρηδέμνῳ δέ τινι γυμνὸν ὑποζώσας τὸ στέρνον,

> Νῆχε παρὲξ ἐς γαῖαν ὀρώμενος I

καὶ διασωθεὶς, οὔτε ἐσθῆτος οὔτε τροφῆς ἠπόρησε. Τί οὖν; οὐ γίνεται χειμὼν περὶ τοὺς χρεώστας, ὅταν ἐπιστῇ διὰ χρόνου δανειστὴς λέγων, ἀπόδος;

> Ὣς εἰπὼν, σύναγεν νεφέλας, ἐτάραξε δὲ πόντον·
> Σὺν δ' εὖρός τε νότος τ' ἔπεσε ζέφυρός τε δυσαὴς

τόκων τόκοις ἐπικυλισθέντων· ὁ δὲ συγκλυζόμενος ἀντι-

D. 4. δίδως] Sic B. Vulgo, δίδωσι.
D. 6. εὐώδεα] θυώδεα apud Homer. Od. ε'. 264. ita etiam corrigunt Xyl. Mez.
E. 1. ὀρώμενος] Hoc ut Homericum ex Od. ε'. 439. cum prioribus conjunxi cum B. E. item καὶ delevi cum B. Vulgo—ὀρώμενος. διὰ καὶ διασωθεὶς—

dem et manum tibi fecit: ſed ſi quid horum computreſcat, mercede conducis qui abſcindat. Ulyſſi vero Calypſo circumdederat veſtes fragrantes divinum odorem, ſui amoris monumentum: verum ubi de rate in profundum præcipitatus ægre emerſit veſte madente ac gravi facta, exuit eam atque abjecit, nudumque pectus vittæ cuidam inſternens

> *In terram enavit,*——

ſervatuſque e mari, neque veſte, neque cibo deinde caruit. Quid? an non etiam debitoribus tempeſtas oboritur, cum interjecto temporis ſpatio fœnerator invadens, *Perſolve*, inquit?

> *Sic fatus, nimbos conduxit turbo turbans:*
> *Una Euruſque Notuſque ruunt, Zephyrique tumultus,*

fœnora ſuper fœnora illuvie obruentibus: et qui ſic ob-

ῶν βαρυνόντων, ἀπονήξασθαι καὶ φυγεῖν μὴ δυνά-
ἀλλ' ὠθεῖται κατὰ βυθοῦ, μετὰ τῶν ἐγγυησαμένων
ἀφανιζόμενος. Κράτης δὲ ὁ Θηβαῖος ὑπ' οὐδε-
τούμενος οὐδὲ ὀφείλων, αὐτὰς δὲ τὰς οἰκονομίας
τίδας καὶ περισπασμοὺς δυσχεραίνων, ἀφῆκεν οὐσίαν
λάντων, καὶ τρίβωνα καὶ πήραν ἀναλαβὼν, εἰς
ίαν καὶ πενίαν κατέφυγεν. Ἀναξαγόρας δὲ τὴν
ατέλιπε μηλόβοτον. Καὶ τί δεῖ τούτους λέγειν;
λόξενος ὁ μελοποιὸς ἐν ἀποικίᾳ Σικελικῇ, κλήρου
ν καὶ βίου καὶ οἴκου πολλὴν εὐπορίαν ἔχοντος, ὁρῶν
ὴν καὶ ἡδυπάθειαν καὶ ἀμουσίαν ἐπιχωριάζουσαν,
τοὺς θεοὺς," εἶπεν, "ἐμὲ ταῦτα τὰ ἀγαθὰ οὐκ
λεῖ, ἀλλ' ἐγὼ ταῦτα·" καὶ καταλιπὼν ἑτέροις τὸν
ἐξέπλευσεν. Οἱ δὲ ὀφείλοντες ἀπαιτούμενοι, δασ-
μενοι, δουλεύοντες, παραργυρεύοντες, ἀνέχονται,
ουσιν, ὡς ὁ Φινεὺς, ἁρπυίας τινὰς ὑποπτέρους

is reluctatur quidem
ntibus: sed cum non
atare, in fundum de-
, atque una cum a-
ii suam pro eo obli-
t fidem pessundatur.
Thebanus Crates,
mo ab ipso exigeret,
mini quidquam debe-
m rei familiaris dis-
nem, curasque et oc-
ies aversatus, rem octo
um deseruit, sumtisque
et pera, ad philoso-
t paupertatem confu-
naxagoras agrum ovi-
endum reliquit. Sed

quid necesse est hos commemorare? quando etiam Philoxenus odarum conditor in colonia Siciliensi hæreditatem, rem, domumque adeptus, cum videret luxuriam, luxum, et inscitiam vulgo obtinere, *Mehercle*, inquiens, *bona hæc me non perdent, sed ego ista:* relicta aliis hæreditate, ex insula solvit. At qui debent, dum exiguntur, tributum postulantur, serviunt, adulterina moneta circumveniuntur, omnia ista perferunt atque tolerant, instar Phinei, harpyias quasdam alatas nutrientes, diripi-

βόσκοντες· αἳ φέρουσι τὴν τροφὴν καὶ διαρπάζουσιν, οὐ καθ' ὥραν ἀλλὰ πρὶν θεριασθῆναι τὸν σῖτον ὠνούμενοι, καὶ πρὶν ἢ πεσεῖν τὴν ἐλαίαν, ἀγοράζοντες τοὔλαιον, καὶ τὸν οἶνον ἔχω, φησὶ, τοσούτου, καὶ προέγγραφον ἔδωκε τῆς τιμῆς· ὁ δὲ βότρυς κρέμαται, καὶ προσπέφυκεν ἐπὶ τὸν ἀρκτοῦρον ἐκδεχόμενος.

A. 4. αἳ φέρουσι] Ita ex veteri lectione ἀεὶ φέρουσι, quæ est in B. E. Ald. Bas. Xyl. quod non intelligentes interpolarunt alii ita, οἱ δὲ λωπαὶ ἀεὶ φέρουσι, ut est in Schott. Leonic. Jannot. Pol. unde vulgavit Steph.

entes ſuum victum alieno tempore, et frumentum ante meſſem vendentes, oleum ante quam olivæ decutiantur, vinum ante vindemiam. Emptor ait tanti ſe habere, et notari pretium jubet, interim adhuc pendente uva, et viti adhærente, atque Arcturum exſpectante.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΒΙΟΙ ΤΩΝ ΔΕΚΑ ΡΗΤΟΡΩΝ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΙΟΙ ΤΩΝ ΔΕΚΑ ΡΗΤΟΡΩΝ.

PLUTARCHI

E VITIS DECEM ORATORUM.

α΄.

ΑΝΤΙΦΩΝ.

ΝΤΙΦΩΝ Σωφίλου μὲν ἦν πατρὸς, τὸν δὲ δῆμον Ῥαμνούσιος· μαθητεύσας δὲ τῷ πατρὶ, (ἦν σοφιστὴς, ᾧ καὶ Ἀλκιβιάδην φασὶν ἔτι παῖδα ὄντα ῆσαι) καὶ δύναμιν λόγων κτησάμενος, ὥς τινες νομί-ν, ἀπὸ οἰκείας φύσεως, ὥρμησε μὲν πολιτεύεσθαι,

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ] Nomen reliquimus, ut in titulis aliorum spuriorum librorum: nam hunc non esse Plutarchi, ita manifesto arguunt cum ratio tum oratio, ut dudum jam constet de hac re inter doctos homines.
τὸν δὲ δῆμον] τῶν δὲ δήμων Ald. Baf. Xyl. incertum vere, necne.
ὥς τινες] Forte, ἢ ὥς τινες, ut Reisk.

I.

ANTIPHON.

NTIPHON Sophili filius, tribu Rhamnusius, m audivit: is enim so- a fuit, cujus opera etiam biades adolescens usus in discendo est, ut nonnulli tradunt. Facultatem dicendi adeptus (quidam suopte ingenio eam consecutum existimant) animum quidem ad rempublicam appulit: tamen prius ad scholam habendam se conver-

διατριβὴν δὲ συνέστησε, καὶ Σωκράτει τῷ φιλοσόφῳ διεφέρετο τὴν ὑπὲρ τῶν λόγων διαφορὰν, οὐ φιλονείκως, ἀλλ' ἐλεγκτικῶς, ὡς Ξενοφῶν ἱστόρηκεν ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασιν· καί τινας λόγους τοῖς δεομένοις τῶν πολιτῶν συνέγραφεν, εἰς τοὺς ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἀγῶνας, πρῶτον ἐπὶ τοῦτο τραπεὶς, ὥσπερ τινές φασιν. Τῶν γοῦν πρὸ D
αὐτοῦ γενομένων οὐδενὸς φέρεται δικανικὸς λόγος, ἀλλ' οὐδὲ τῶν κατ' αὐτὸν, διὰ τὸ μηδέπω ἐν ἔθει τοῦ συγγράφειν εἶναι· οὐ Θεμιστοκλέους, οὐκ Ἀριστείδου, οὐ Περικλέους· καίτοι πολλὰς ἀφορμὰς καὶ ἀνάγκας παρεχόντων αὐτοῖς τῶν καιρῶν· καὶ γὰρ οὐ δι' ἀσθένειαν ἀπελείποντο τοῦ συγγράφειν, ὡς δῆλον ἐκ τῶν εἰρημένων παρὰ τοῖς συγγραφεῦσι περὶ ἑνὸς ἑκάστου τῶν προειρημένων ἀνδρῶν. Ὅσους μέντοι ἔχομεν ἐπὶ τὸ παλαιότατον ἀναφέροντες ἀπομνημονεῦσαι τὴν ἰδέαν τῶν λόγων ταύτην μεταχειρισαμένους, τούτους

C. 9. πρῶτον] Rectius πρῶτος, ut Mez.
D. 3. τοῦ συγγράφειν] τὸ συγγράφειν Mez. Reisk. quamquam nec vulgatum ratione caret.

tit, et cum Socrate philoſopho de ratione diſſerendi diſputavit, non ſtudio contendendi, ſed induſtria redarguendi uſus: ita enim Xenophon in libris de dictis et factis Socratis ſcripſit. Præterea civibus quibuſdam id petentibus orationes ſcripſit quibus cauſſas in judicio ſuas tuerentur: idque primus ipſe aggreſſus a nonnullis dicitur. Sane eorum, quos ipſe ætate ſubſecutus eſt, nullius ulla juridicialis exſtat oratio: ac ne æqualium quidem ejus; quod nondum conſuetudo invaluiſſet orationes literis mandare: neque igitur orationes exſtant Themiſtoclis, Ariſtidis, Periclis: cum quidem tempora his et occaſionum ſatis offerrent, et neceſſitatis imponerent. Neque vero hos imbecillitas a ſcribendo detinuit: quod ſatis docent ea quæ de ſingulis hiſtoriarum conditores memoriæ prodiderunt: et quos habemus qui id genus orationis tractaverint, omniumque habentur

; ἂν ἐπιβεβληκότας Ἀντιφῶντι πρεσβύτῃ ἤδη Ἀλκιβιάδην, Κριτίαν, Λυσίαν, Ἀρχῖνοον. Πρῶ- ; ῥητορικὰς τέχνας ἐξήνεγκε, γενόμενος ἀγχίνους· έστωρ ἐπεκαλεῖτο. Καικίλιος δὲ ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ ιατι, Θουκυδίδου τοῦ συγγραφέως μαθητὴν τεκ- γεγονέναι, ἐξ ὧν ἐπαινεῖται παρ' αὐτῷ ὁ Ἀν- Ἐστι δὲ ἐν τοῖς λόγοις ἀκριβὴς καὶ πιθανὸς, καὶ δεινὸς ὕρεσιν, καὶ ἐν τοῖς ἀπόροις τεχνικὸς, καὶ ἐπιχειρῶν ου, καὶ ἐπὶ τοὺς νόμους καὶ τὰ πάθη τρέπων τοὺς λό- εὐπρεποῦς μάλιστα στοχαζόμενος. Γέγονε δὲ κατὰ πικὰ καὶ Γοργίαν τὸν σοφιστὴν, ὀλίγῳ νεώτερος αὐτοῦ· καὶ ακεν ἕως καταλύσεως τῆς δημοκρατίας ὑπὸ τῶν Τε- ων γενομένης, ἣν αὐτὸς δοκεῖ συγκατασκευάσαι, ὁτὲ ι τριηραρχῶν ναυσὶν, ὁτὲ δὲ στρατηγῶν, καὶ πολλὰς νικῶν, καὶ συμμαχίας μεγάλας αὐτοῖς προσαγό-

-ὴν] Sic editi libri et fcriptus E. item Photius: at Xyl. verf. T. V. ımiot. Anon. διδάσκαλον, probante Tayloro, et Ruhnkenio Diff. ıntiphont. p. 9. Si hoc tradidit fcriptor hujus libri, fcripferit fane ...θηγητὴν, quod librarii fæpe in μαθητὴν mutarunt.

.mi, eos invenies Antiam fene fubfecutos Alcibiadem, inquam, Lyfiam, Archinoum. etiam Oratoriæ artis ı edidit. Promto fuit ideoque Neftor cog- ıs. Cæcilius in com- ı quem de eo fcrip- e conjicit difcipulum idis hiftorici, ex iis in laudem Antiphon- idit. Accuratiffimus is orationibus, proba- inveniendo callidus, in perplexis rebus artificiofus, ex improvifo argumenta intentans, fermonemque ad leges et motus animi convertens, maxime decori ftudiofus. Vixit tempore Perfici belli, ac Gorgiæ fophiftæ, paulum minor natu: produxitque vitam ufque ad popularis ftatus in republica mutationem a Quadringentis factam: cujus quidem ipfe fuiffe auctor putatur, interdum duabus triremibus præfectus, interdum præturam gerens: et qui magnis potitus

μένος, καὶ τοὺς ἀκμάζοντας ὁπλίζων, καὶ τριήρεις πληρῶν ἑξήκοντα, καὶ πρεσβεύων δὲ ἑκάστοτε ὑπὲρ αὐτῶν εἰς Λακεδαίμονα, ἡνίκα ἐτετείχιστο ἡ Ἐτιωνία. Μετὰ δὲ τὴν κατάλυσιν τῶν Τετρακοσίων εἰσαγγελθεὶς σὺν Ἀρχεπτολέμῳ ἑνὶ τῶν Τετρακοσίων ἑάλω, καὶ τοῖς περὶ τῶν προδοτῶν ἐπιτιμίοις ὑπαχθεὶς, ἄταφος ἐῤῥίφη, καὶ σὺν τοῖς ἐκγόνοις ἄτιμος ἐνεγράφη. Οἱ δὲ ὑπὸ τῶν Τριάκοντα ἀνῃρῆσθαι αὐτὸν ἱστοροῦσιν, ὥσπερ Λυσίας ἐν τῷ ὑπὲρ τῆς Ἀντιφῶντος θυγατρὸς λόγῳ· ἐγένετο γὰρ αὐτῷ θυγάτριον, οὗ Κάλλαισχρος ἐπεδικάσατο· ὅτι δὲ ὑπὸ τῶν Τριάκοντα ἀπέθανεν, ἱστορεῖ καὶ Θεόπομπος ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν. Ἀλλ' οὗτός τε ἂν ἡμερώτερος Λυσιδωνίδου πατρὸς, καὶ Κρατῖνος ἐν Πυτίνῃ οὐ πονηροῦ B

A. 1. ἡ Ἐτιωνία] Ita omnes libri. Probanda emendatio Xyl. Mez. Palmer. Exercit. p. 226. Reisk. Ἠετιωνεία.

A. 10. οὗτός τε ἂν ἡμερώτερος—μνημονεύει] Recte corrigit Taylor. Lect. Lys. cap. 7. οὗτός γε ἂν εἴη ἕτερος, Λυσιδωνίδου πατρὸς, ὃ Κρατῖνος ἐν Πυτίνῃ ὡς πονηροῦ μνημονεύει. Amiot. et Mez. οὗτός γε ἦν νεώτερος Σιμωνίδου πατρὸς, οὗ Κ. ἐν Π. ὡς πονηροῦ μν. E. et P. habent ἡμέτερος, quod si ab auctore est, scriptum reliquerit, ἀλλ' οὗτός γε οὐχ ὁ ἡμέτερος, ἀλλ' ὁ Λυσιδωνίδου πατρός. Ceterum pro vulgato Πιτύνῃ sumsi Πυτίνῃ ex E. et Xyl.

victoriis multos belli socios eis adjunxisset, ætate florentes armasset, sexaginta triremes implevisset, identidemque ipsorum nomine legatus Lacedæmonem ivisset, quo tempore Etionia fuit munita. Ceterum dejectis Quadringentis istis, una cum Archeptolemo (qui unus de eorum numero fuit) in jus vocatus condemnatusque, et pœna proditoribus constituta de eo sumta, interfecti corpus insepultum abjectum, et cum tota posteritate inter infames relatus est. Sunt qui a Triginta tyrannis interfectum narrent, ut Lysias in oratione pro filia Antiphontis: reliquit enim filiolam, quam lege propinquitatis Callæschrus sibi sponsam vindicavit. Theopompus quoque quintodecimo Philippicorum libro scribit, a Triginta istis eum trucidatum. Sed ille quidem junior fuit Lysidonida patre: et Cratinus in Pytina

ονεύει· πῶς γὰρ ἂν ὁ προσπηθρεὼς καὶ ἀναιρεθεὶς ὑπὸ τῶν
ρακοσίων, πάλιν ἐπὶ τῶν Τριάκοντα εἴη; Ἔστι δὲ καὶ
ς λόγος περὶ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ· πρεσβευτὴν γὰρ
αὐτὸν εἰς Συρακούσας πλεῦσαι, ἡνίκα ἤκμαζεν ἡ
προτέρου Διονυσίου τυραννίς, γενομένης δὲ παρὰ πό-
ζητήσεως τίς ἄριστός ἐστι χαλκός, καὶ τῶν πολλῶν δια-
μένων, αὐτὸν εἰπεῖν, "Ἄριστον εἶναι ἐξ οὗ Ἁρμόδιος
Ἀριστογείτων πεποίηνται·" τοῦτο δὲ ἀκούσαντα τὸν
ύσιον, καὶ ὑπονοήσαντα προτροπὴν εἰς ἐπίθεσιν τῆς εἰ
ηθέν, προστάξαι ἀναιρεθῆναι αὐτόν. Οἱ δὲ, ὅτι τὰς
γῳδίας αὐτοῦ διέσυρε χαλεπήναντα. Φέρονται δὲ τοῦ
ους λόγοι ἑξήκοντα, ὧν κατεψευσμένους φησὶν Καικί-
τῆς εἰ τοὺς εἰκοσιπέντε. Κεκωμῴδηται δὲ εἰς φιλαργυ-
ὑπὸ Πλάτωνος σὺν Πεισάνδρῳ. Λέγεται δὲ τραγῳ-
συνθεῖναι καὶ ἰδίᾳ καὶ σὺν Διονυσίῳ τῷ τυράννῳ. Ἔτι δὲ

πῶς γὰρ—καὶ ἀναιρεθεὶς] Addidi γὰρ ex Mez. καὶ ex E.
σὺν Πεισάνδρῳ] ἐν Πεισάνδρῳ Photius, ita et corrigunt Casaub. ad Athen. p. 664. Salmas. Ruhnken. Diss. Antiph. p. 21.

ut non mali meminit: nodo enim jam ante occi- a Quadringentis, denuo Triginta tyrannis vixerit? a et alius sermo fertur de obitu. Legatum eum cusas navigasse, florente Dionysii prioris tyran- : ibi cum in vino quæstio retur, *Ecquod æs optimum* , diverse aliis responden- s, ipsum dixisse, *Id æs op- m esse, e quo statuæ Har- o et Aristogitoni essent fac-* id tyrannum, cum audi- visset, quasi exhortationem ad se insidiis petendum excepisse, et jussisse interfici Antiphontem: alii, quod inique ferret suas ab eo tragœdias exsibilari. Hujus oratoris feruntur sexaginta orationes, quarum viginti quinque spurias perhibet esse Cæcilius. Plato cum Pisandro eum in comœdiis tanquam avarum traducit. Tragœdias fertur composuisse et seorsim, et cum Dionysio tyranno. Quum adhuc poëticæ esset deditus, artem dolo-

ὢν πρὸς τῇ ποιήσει, τέχνην ἀλυπίας συνεστήσατο, ὥσπερ τοῖς νοσοῦσιν ἡ παρὰ τῶν ἰατρῶν θεραπεία ὑπάρχει· ἐν Κορίνθῳ τε κατεσκευασμένος οἴκημά τι παρὰ τὴν ἀγορὰν, προέγραψεν ὅτι δύναται τοὺς λυπουμένους διὰ λόγων θεραπεύειν· καὶ πυνθανόμενος τὰς αἰτίας, παρεμυθεῖτο τοὺς κάμνοντας. Νομίζων δὲ τὴν τέχνην ἐλάττω ἢ καθ' αὑτὸν εἶναι, ἐπὶ ῥητορικὴν ἀπετράπη. Εἰσὶ δ' οἳ καὶ τὸ Γλαύκου τοῦ Ῥηγίνου περὶ ποιητῶν βιβλίον εἰς Ἀντιφῶντα ἀναφέρουσιν. Ἐπαινεῖται δ' αὐτοῦ μάλιστα ὁ περὶ Ἡροδότου, καὶ πρὸς Ἐρασίστρατον περὶ τῶν ἰδεῶν, καὶ ὁ περὶ τῆς ἀγγελίας, ὃν ὑπὲρ ἑαυτοῦ γέγραφε, καὶ ὁ πρὸς Δημοσθένην τὸν στρατηγὸν παρανόμων. Ἔγραψε δὲ καὶ κατὰ Ἱπποκράτους τοῦ [ἰατροῦ] στρατηγοῦ λόγον, καὶ εἷλεν αὐτὸν ἐξ ἐρήμου.

D. 5. Ἡροδότου] Forte Ἡρώδου, ut Palmer. Exercit. p. 226. Fabric. B. G. T. I. p. 888. quæ oratio hodieque exſtat.
D. 5. ἰδεῶν] Sine dubio mendoſum: ταῶν veriſimillima eſt correctio Ruhnkenii Diſſ. Antiph. p. 40. Mez. ἰδίων.
D. 6. τῆς ἀγγελίας] Rectius, τῆς εἰσαγγελίας, ut Amiot. Xyl. Mez. Reiſk.
D. 8. ἰατροῦ] Uncis incluſi ut inſititium, delere non auſus ut in libris omnibus proditum, et a Photio qui ſine στρατηγοῦ ſimpliciter habet ἰατροῦ. E. ἰατροῦ στρατηγῶν, ut vertit Amiot. Xylander ἰατροῦ delevit.

rum abolendorum condidit, qualem medici ægrotantibus curationem promittunt: et Corinthi pone forum exſtructa taberna proſcripſit, *ſe eos qui in mærore eſſent, verbis ſublevare*: auditiſque ægritudinum cauſſis, conſolatus eſt ægros. Iſtam tamen artem ſe non ſatis dignam eſſe arbitratus, ad oratoriam ſe contulit. Sunt etiam, qui Glauci Rhegini de poëtis librum ei adſcribant. Maxime laudantur orationes ejus de Herodoto, adverſus Eraſiſtratum de Pavonibus, et quam pro ſe ſcripſit poſtulatus delicti contra legem non ſcriptam: et in Demoſthenem prætorem de publico flagitio. Scripſit accuſationem etiam in Hippocratem prætorem, eumque reum peregit, cum quidem is vadimonium deſeruiſſet.

ημα ἐπὶ Θεοπόμπου ἄρχοντος, ἐφ' οὗ οἱ Τε-
κατελύθησαν. Ψήφισμα, καθ' ὃ ἔδοξαν Ἀν-
ριθῆναι, ὃ Καιϰίλιος παρατέθειται.
ὄξε τῇ βουλῇ μιᾷ καὶ εἰκοστῇ τῆς πρυτανείας·
κος Ἀλωπεκῆθεν ἐγραμμάτευε, Φιλόστρατος
νεὺς ἐπεστάτει· Ἄνδρων εἶπε περὶ τῶν ἀνδρῶν,
οφαίνουσιν οἱ στρατηγοὶ πρεσβευομένους εἰς Λα-
ονα ἐπὶ κακῷ τῆς πόλεως τῆς Ἀθηναίων· καὶ ἐκ
κτοπέδου πλεῖν ἐπὶ πολεμίας νεὼς, καὶ πεζεῦ-
ὰ Δεκελείας, Ἀρχεπτόλεμον καὶ Ὀνομακλέα καὶ
όντα συλλαβεῖν καὶ ἀποδοῦναι εἰς τὸ δικαστήριον,
δῶσι δίκην. Παρασχόντων δ' αὐτοὺς οἱ στρα-
καὶ ἐκ τῆς βουλῆς οὕς τινας ἂν δοκοῖ τοῖς στρα-
προσελομένους μέχρι δέκα, ὅπως ἂν περὶ
των γένηται ἡ κρίσις. Προσκαλεσάσθωσαν

ι, καθ'] Prior vox delenda, et omisit Xyl. Mox ἔδοξεν legendum.
ım decretum initio non satis integrum videtur: repetiit hinc
lor. Vit. Lyf. p. 11.
] Ita Xyl. ex libro fcripto, item Mez. et Taylor. Vulgo, ἐπε-
τει. Legendum item Παλληνεύς.
ένους] Malim προσελομένοις, ut Reifk.

m archonte feu ırbis Theopompo, ıagiftratu Quadrin- poteftas deleta eft. fecundum quod tiphontem judicari, ınotavit.
cefimo primo Pry- ıcuit Senatui. De- Alopecenfis fcribæ ɔbiit, præfuit cog- Philoftratus Pelle- etulit Andron; vi- a prætoribus pro-

" nuntiantur legati iviffe Spar-
" tam incommodo reipublicæ
" Athenienfis, et e caftris na-
" vigaffe vecti hoftili nave, ac
" per Deceleam terra iviffe,
" Archeptolemum, Onomac-
" lem, et Antiphontem, com-
" prehendendos effe, et in cu-
" ria fiftendos, ut cauffam di-
" cant. Siftant eos prætores,
" et alii de Senatu ufque ad
" decem, quos videbitur præ-
" toribus adfcifcere, ut de præ-
" fentibus fiat judicium. Ad-

"δ' αὐτοὺς οἱ θεσμοθέται ἐν τῇ αὔριον ἡμέρᾳ, καὶ εἰσα-"γόντων, ἐπειδὰν αἱ κλήσεις ἐξήκωσιν εἰς τὸ δικαστήριον, "περὶ προδοσίας κατηγορεῖν τοὺς εἰρημένους συνηγόρους καὶ "τοὺς στρατηγούς, καὶ ἄλλους, ἄν τις βούληται. Ὅτου "δ' ἂν καταψηφίσηται τὸ δικαστήριον, περὶ αὐτοῦ ποιεῖν "κατὰ τὸν νόμον ὃς κεῖται περὶ τῶν προδόντων."

Τούτῳ ὑπογέγραπται τῷ δόγματι ἡ καταδίκη.

"Προδοσίας ὦφλον Ἀρχεπτόλεμος Ἱπποδάμου Ἀ-"γρύληθεν παρών, Ἀντιφῶν Σωφίλου Ῥαμνούσιος παρών· "τούτοιν ἐπιμήθη τοῖς ἕνδεκα παραδοθῆναι, καὶ τὰ "χρήματα δημόσια εἶναι, καὶ τῆς θεοῦ τὸ ἐπιδέκατον, καὶ "τὰς οἰκίας κατασκάψαι αὐτῶν, καὶ ὅρους θεῖναι τοῖν "οἰκοπέδοιν, ἐπιγράψαντας, ΑΡΧΕΠΤΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝ-

F. 8. εἰρημένους] T. Mez. ᾑρημένους.

F. 9. ἄλλους] Non dubitavi recipere a T. pro vulgato ἄλλος.

A. 2. ὦφλον] Sic diſtinxi cum Xyl. In Ald. Baſ. continuantur hæc antecedentibus. Porro ὦφλον eſt ex Leonic. Schott. T. V. In Ald. eſt ὦ φίλον: Baſ. Xyl. Steph. ὤφελον: idem ita diſtinguit—ἡ καταδίκη προδοσίας. Ὤφελον—. Hæc ultima vox plane abeſt in E. ejuſque loco lacuna.

A. 6. καὶ ὅρους θεῖναι] Salmaſ. καὶ ἀρὰς θεῖναι.

"vocent eos theſmothetæ ad "craſtinam diem, inducant-"que: quando in judicium "adducti aderunt, tum acto-"res, prætores, eorumque pa-"trocinium ſuſtinentes, ac ſi "quis alius voluerit, reos pro-"ditionis accuſent: qui in "judicio damnatus fuerit, in "eum animadvertendum e "præſcripto legis in prodito-"res latæ."

Huic decreto ſubſcriptum eſt,

"Damnati ſunt proditionis "Archeptolemus Hippodami "filius Agrylenſis, præſens: "Antiphon Sophili filius "Rhamnuſius, præſens. Iis "hæc pœna conſtituta eſt, ut "Undecim viris dedantur, "bona eorum publicentur, "decima portione Minervæ "conſecrata: utque eorum æ-"des ſolo æquentur, et areis "termini ponantur, cum hac "inſcriptione, ARCHEPTO-"LEMI ET ANTIPHONTIS,

ΦΩΝΤΟΣ ΤΟΙΝ ΠΡΟΔΟΤΑΙΝ. Τῷ δὲ δημάρχῳ ἀπο-
ῶσαί τε οἰκίαν ἐς τ̓, καὶ μὴ ἐξεῖναι θάψαι Ἀρχεπτό-
μον καὶ Ἀντιφῶντα Ἀθήνησι, μηδ' ὅσης Ἀθηναῖοι
κρατοῦσι· καὶ ἄτιμον (εἶναι) Ἀρχεπτόλεμον καὶ Ἀντιφῶντα,
ὶ γένος τὸ ἐκ τούτοιν, καὶ νόθους καὶ γνησίους· καὶ ἐὰν
ιήσηταί τινα τῶν ἐξ Ἀρχεπτολέμου καὶ Ἀντιφῶντος,
ιμος ἔστω ὁ ποιησάμενος· ταῦτα δὲ γράψαι ἐν
λῃ χαλκῇ, ἧπερ ἂν καὶ τὰ ψηφίσματα τὰ περὶ
υνίχου, καὶ τοῦτο θέσθαι."

β'.

ΑΝΔΟΚΙΔΗΣ.

Ανδοκίδης Λεωγόρου μὲν ἦν πατρὸς, τοῦ θεμένου
ς πρὸς Λακεδαιμονίους εἰρήνην Ἀθηναίοις, τὸν
ν δὲ Κυδαθηναῖος, ἢ Θουρεὺς, γένους εὐπατριδῶν,
ὲ Ἑλλάνικος, καὶ ἀπὸ Ἑρμοῦ, καθήκει γὰρ εἰς αὐτὸν

ἐς τὸν] Deest, ejusque loco lacuna in E. Forte tale quid exciderit, ἀπο-
φῆναι μὴ οἰκεῖν ἔτι τὸν τόπον.
ἧπερ ἂν] Forte, ἐν ᾗπερ.
τούτου] Forte τοῦτο, ut Reisk.
πατρὸς, τοῦ θεμένου] Ruhnkenius Hist. Crit. Orator. Gr. p. 49. corrigit,
πατρὸς, τοῦ Ἀνδοκίδου τοῦ θεμένου.
Κυδαθηναῖος, ἢ Θουρεὺς] Rectius Κυδαθηναιεὺς ἢ Θορεύς, ut monuit Taylor.
Lect. Lys. p. 690.

ODITORUM. Præfecto
tem populi deferre do-
m * neque permitti, ut
cheptolemus et Antiphon
henis aut in terra Athe-
ensium imperio subdita se-
liantur. Porro cum ip-
s infames haberi debere,
m qui ex iis sive spurii
re legitimi nascantur, in-
nem etiam eum, qui ex
orum progenie aliquem
optaverit. Hæc inscri-
nda esse columnæ æneæ,
" eamque ibi ponendam, ubi
" ea sita est, quæ decreta de
" Phrynicho continet."

II.

ANDOCIDES.

Andocides Leogoræ filius, ejus qui aliquando Atheniensibus pacem adversus Lacedæmonios composuit, pago Cydathenienfis, aut Thurensis, gente patricia, adeoque, si Hellanico credimus, a Mercurio propagata ortus: nam ad ipsum pertinet præconum

τὸ κηρύκων γένος· διὸ καὶ προεχειρίσθη ποτὲ μετὰ Γλαύκωνος σὺν ναυσὶν εἴκοσι Κερκυραίοις βοηθήσων, διαφερομένοις πρὸς Κορινθίους. Μετὰ δὲ ταῦτα αἰτιαθεὶς ἀσεβεῖν, ὡς καὶ αὐτὸς τοὺς Ἑρμᾶς περικόψας, καὶ εἰς τὰ τῆς Δήμητρος ἁμαρτὼν μυστήρια, διὰ τὸ πρότερον ἀκόλαστον ὄντα, νύκτωρ κωμάσαντα, θραῦσαί τι τῶν ἀγαλμάτων τοῦ θεοῦ, καὶ εἰσαγγελθέντα, ἐπειδὴ οὐκ ἠβουλήθη ὃν ἐζήτουν οἱ κατήγοροι δοῦλον ἐκδοῦναι, διαβληθῆναι, καὶ πρὸς τὴν αἰτίαν τῆς δευτέρας γραφῆς D
ὕποπτον γενέσθαι· ἣν μετ' οὐ πολὺν χρόνον τοῦ ἐπὶ Σικελίαν στόλου συνέβη γενέσθαι· Κορινθίων εἰσπεμψάντων Λεοντίνους τε καὶ Αἰγεσταίους ἄνδρας, ἰδίᾳ μελλόντων βοηθεῖν αὐτοῖς τῶν Ἀθηναίων, νύκτωρ τοὺς περὶ τὴν ἀγορὰν Ἑρμᾶς περιέκοψαν, ὡς Κράτιππός φησι, προσαμαρτὼν μυστήρια· κριθεὶς τε ἐπὶ τούτοις, ἀπέφυγεν ἐπὶ τῷ

C. 8. καὶ εἰσαγγελθέντα—προσαμαρτὼν μυστήρια] Hæc omnia et rebus turbata, et verbis corrupta sunt.

progenies. Itaque aliquando fuit cum Glaucone delectus populi votis, ut cum viginti navibus opem ferret Corcyreis, quibus adversum Corinthios lis erat. Postmodo violatæ religionis postulatus est, quod et ipse de eorum esset censu, qui statuas Mercurii truncassent, et arcana Cereris vulgassent: cui accusationi ansam præbuit, quod is homo alioqui intemperans noctu per comessationem aliquando quandam Mercurii fregisset statuam: et cum servum eum, quem actores ad quæstionem exposcebant, dedere noluisset, male ex ea re audiret, itaque secundo crimini occasionem exhiberet: quæ posterior actio adversus eum suscepta est parvo tempore ab expeditione classis in Siciliam ab Atheniensibus missæ. Cum enim Corinthii submisissent Leontinos et Ægestæos, privatim iis auxilio futuris Atheniensibus, noctu Mercurios, qui apud forum erant collocati, mutilaverunt, ut ait Cratippus. Cui delicto Andocides cum mysteriorum publicationem adjecisset, in judicium per-

ύσειν τοὺς ἀδικοῦντας· σπουδὴν δὲ πᾶσαν ἐνεγκάμενος,
ρε τοὺς περὶ | τὰ ἱερὰ ἁμαρτάνοντας, ἐν οἷς καὶ τὸν
ἱ πατέρα ἐμήνυσε· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους πάντας ἐλέγξας
ισεν ἀπολέσθαι, τὸν δὲ πατέρα ἐῤῥύσατο, καίτοι
μένον ἤδη, ὑποσχόμενος πολλὰ λυσιτελήσειν αὐτὸν
πόλει· καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἤλεγξε γὰρ ὁ Λεωγόρας
ους δημόσια χρήματα σφετεριζομένους καὶ ἄλλα
ἀδικοῦντας· καὶ διὰ μὲν ταῦτα ἀφείθη τῆς αἰτίας.
κιμῶν δὲ ὁ Ἀνδοκίδης ἐπὶ τοῖς πολιτευομένοις,
ιτο ναυκληρίᾳ, καὶ τοῖς τε Κυπρίων βασιλεῦσι καὶ
οῖς ἄλλοις δοκίμοις ἐπεξενώθη· ὅτε καὶ μίαν τῶν
ιτίδων, Ἀριστείδου θυγατέρα, ἀνεψιὰν οὖσαν αὐτῷ,
ρα τῶν οἰκείων ἐξαγαγὼν, ἔπεμψε δῶρον τῷ Κυ-
ι βασιλεῖ. Μέλλων δὲ ἐπὶ τούτοις εἰς δικαστήριον

νεγκάμενος] Legendum, εἰσενεγκάμενος, ut Phot.
μαρτάνοντας] Forte, ἁμαρτόντας, ut E.

s, ita abſolutus eſt, quod ſus eſt ſe indicium de laturum qui ſacra vio-. In qua re confici-cum nihil induſtriæ ſi-ciſſet reliquum, ſontes iſivit, atque inter eos e-patris nomen comme-it: ac reliquos quidem reos peregit, exitium-s conſcivit: patrem, ta-jam vinctum, eripuit pollicens ejus operam in rebus utilem civi-turam. Neque vero in entitus eſt; multos e-eculatores, aliiſque fla-gitiis obligatos Leogoras co-arguit: eaque de cauſſa abſo-lutus ſuo eſt crimine. Cete-rum Andocides cum ob ea quæ in republica geſſiſſet, cla-rus haberetur, animum ad na-vicularìam mercaturam adje-cit: et cum regibus Cyprio-rum, aliiſque multis viris il-luſtribus hoſpitii jus con-traxit. Quo quidem tempore etiam conſobrinam ſuam quan-dam civem, Ariſtidis filiam, ſuis clam ſubductam dono mi-ſit Cypriorum regi: ac ſen-tiens ſe eo nomine in jus per-tractum iri, rurſus eandem e

τὸ κηρύκων γένος· διὸ καὶ προεχειρίσθη ποτὲ μετὰ Γλαύκωνος σὺν ναυσὶν εἴκοσι Κερκυραίοις βοηθήσων, διαφερομένοις πρὸς Κορινθίους. Μετὰ δὲ ταῦτα αἰτιαθεὶς ἀσεβεῖν, ὡς καὶ αὐτὸς τοὺς Ἑρμᾶς περικόψας, καὶ εἰς τὰ τῆς Δήμητρος ἁμαρτὼν μυστήρια, διὰ τὸ πρότερον ἀκόλαστον ὄντα, νύκτωρ κωμάσαντα, θραῦσαί τι τῶν ἀγαλμάτων τοῦ θεοῦ, καὶ εἰσαγγελθέντα, ἐπειδὴ οὐκ ἠβουλήθη ὃν ἐζήτουν οἱ κατήγοροι δοῦλον ἐκδοῦναι, διαβληθῆναι, καὶ πρὸς τὴν αἰτίαν τῆς δευτέρας γραφῆς D ὕποπτον γενέσθαι· ἣν μετ' οὐ πολὺν χρόνον τοῦ ἐπὶ Σικελίαν στόλου συνέβη γενέσθαι· Κορινθίων εἰσπεμψάντων Λεοντίνους τε καὶ Αἰγεσταίους ἄνδρας, ἰδίᾳ μελλόντων βοηθεῖν αὐτοῖς τῶν Ἀθηναίων, νύκτωρ τοὺς περὶ τὴν ἀγορὰν Ἑρμᾶς περιέκοψαν, ὡς Κράτιππός φησι, προσαμαρτὼν μυστήρια· κριθείς τε ἐπὶ τούτοις, ἀπέφυγεν ἐπὶ τῷ

C. 8. καὶ εἰσαγγελθέντα—προσαμαρτὼν μυστήρια] Hæc omnia et rebus turbata, et verbis corrupta sunt.

progenies. Itaque aliquando fuit cum Glaucone delectus populi votis, ut cum viginti navibus opem ferret Corcyreis, quibus adversum Corinthios lis erat. Postmodo violatæ religionis postulatus est, quod et ipse de eorum esset censu, qui statuas Mercurii truncassent, et arcana Cereris vulgassent: cui accusationi ansam præbuit, quod is homo alioqui intemperans noctu per comessationem aliquando quandam Mercurii fregisset statuam: et cum servum eum, quem actores ad quæstionem exposcebant, dedere noluisset, male ex ea re audiret, itaque secundo crimini occasionem exhiberet: quæ posterior actio adversus eum suscepta est parvo tempore ab expeditione classis in Siciliam ab Atheniensibus missæ. Cum enim Corinthii submisissent Leontinos et Ægestæos, privatim iis auxilio futuris Atheniensibus, noctu Mercurios, qui apud forum erant collocati, mutilaverunt, ut ait Cratippus. Cui delicto Andocides cum mysteriorum publicationem adjecisset, in judicium per-

μηνύσειν τοὺς ἀδικοῦντας· σπουδὴν δὲ πᾶσαν ἐνεγκάμενος, ἐξεῦρε τοὺς περὶ τὰ ἱερὰ ἁμαρτάνοντας, ἐν οἷς καὶ τὸν B αὐτοῦ πατέρα ἐμήνυσε· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους πάντας ἐλέγξας ἐποίησεν ἀπολέσθαι, τὸν δὲ πατέρα ἐῤῥύσατο, καίτοι δεδεμένον ἤδη, ὑποσχόμενος πολλὰ λυσιτελήσειν αὐτὸν τῇ πόλει· καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἤλεγξε γὰρ ὁ Λεωγόρας πολλοὺς δημόσια χρήματα σφετεριζομένους καὶ ἄλλα τινὰ ἀδικοῦντας· καὶ διὰ μὲν ταῦτα ἀφείθη τῆς αἰτίας. Εὐδοκιμῶν δὲ ὁ Ἀνδοκίδης ἐπὶ τοῖς πολιτευομένοις, ἐπέθετο ναυκληρίᾳ, καὶ τοῖς τε Κυπρίων βασιλεῦσι καὶ πολλοῖς ἄλλοις δοκίμοις ἐπεξενώθη· ὅτε καὶ μίαν τῶν πολιτίδων, Ἀριστείδου θυγατέρα, ἀνεψιὰν οὖσαν αὐτῷ, λάθρα τῶν οἰκείων ἐξαγαγών, ἔπεμψε δῶρον τῷ Κυπρίων βασιλεῖ. Μέλλων δὲ ἐπὶ τούτοις εἰς δικαστήριον

D. 8. ἐνεγκάμενος] Legendum, εἰσενεγκάμενος, ut Phot.
D. 9. ἁμαρτάνοντας] Forte, ἁμαρτόντας, ut E.

tractus, ita abſolutus eſt, quod profeſſus eſt ſe indicium de iis delaturum qui ſacra violaſſent. In qua re conficienda cum nihil induſtriæ ſibi feciſſet reliquum, ſontes conquiſivit, atque inter eos etiam patris nomen commemoravit: ac reliquos quidem omnes reos peregit, exitiumque eis conſcivit: patrem, tametſi jam vinctum, eripuit neci, pollicens ejus operam multis in rebus utilem civitati futuram. Neque vero in hoc mentitus eſt; multos enim peculatores, aliiſque flagitiis obligatos Leogoras coarguit: eaque de cauſſa abſolutus ſuo eſt crimine. Ceterum Andocides cum ob ea quæ in republica geſſiſſet, clarus haberetur, animum ad navicularium mercaturam adjecit: et cum regibus Cypriorum, aliiſque multis viris illuſtribus hoſpitii jus contraxit. Quo quidem tempore etiam conſobrinam ſuam quandam civem, Ariſtidis filiam, ſuis clam ſubductam dono miſit Cypriorum regi: ac ſentiens ſe eo nomine in jus pertractum iri, rurſus eandem e

εἰσαγαγεῖν, πάλιν αὐτὴν ἐξέκλεψεν ἀπὸ τῆς Κύπρου, καὶ ληφθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐδέθη· διαδρὰς δὲ ἧκεν εἰς τὴν πόλιν, καθ' ὃν χρόνον οἱ Τετρακόσιοι διεῖπον τὰ πράγματα· δεθεὶς δὲ ὑπὸ τούτων καὶ διαφυγών, αὖθις, ὁπότε κατελύθη ἡ ὀλιγαρχία, ἐξέπεσε τῆς πόλεως, τῶν Τριάκοντα τὴν ἀρχὴν παραλαβόντων· οἰκήσας δὲ τὸν τῆς φυγῆς χρόνον ἐν Ἤλιδι, κατελθόντων τῶν περὶ Θρασύβουλον, καὶ αὐτὸς ἧκεν εἰς τὴν πόλιν· πεμφθεὶς δὲ περὶ τῆς εἰρήνης εἰς Λακεδαίμονα, καὶ δόξας ἀδικεῖν ἔφυγε. Δηλοῖ δὲ περὶ πάντων ἐν τοῖς λόγοις οἷς συγγέγραφεν· οἱ μὲν γάρ, ἀπολογουμένου περὶ τῶν μυστηρίων εἰσίν, οἱ δέ, καθόδου δεομένου. Σώζεται δὲ αὐτοῦ καὶ ὁ περὶ τῆς Ἐνδείξεως λόγος, καὶ Ἀπολογία πρὸς Φαίακα, καὶ περὶ τῆς Εἰρήνης. Καὶ ἤκμακε μὲν κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἅμα Σωκράτει τῷ φιλοσόφῳ· ἄρχει δὲ αὐτοῦ τῆς γενέσεως

A. 6. καθόδου] Sic Xyl. Mez. Valef. ad Harpocrat. p. 36. Vulgo, καθόλου.
A. 9. ἄρχει] Phot. ἀρχὴ ut Mez. conjecit: neutrum sanum: scribendum erat χρόνος vel simile.

Cypro suffuratus, comprehensusque in facinore, et in vincula datus a rege fuit: elapsusque Athenas rediit, Quadringentis viris tum rempublicam obtinentibus: a quibus in vincula conjectus, rursumque fuga elapsus, quando paucorum in republica concidit potestas, solum vertit summa rerum ad Triginta tyrannos delata, atque Elide vixit: Thrasybulo demum cum suis in urbem reverso, ipse etiam in patriam rediit. Postea de pace Lacedæmonem missus et suspectus rei mala fide gestæ, in exilium abiit. Horum omnium ipse argumenta in orationibus a se compositis reliquit. Aliæ enim sunt crimen de violata abs se religione propulsantis: aliæ reditum flagitantis: extatque ejus etiam de Indicio delato alia, et ad Phæacem, et de Pace. Floruit eodem quo Socrates philosophus tempore,

πιάς μὲν ἑβδομηκοστῇ ὀγδόῃ, ἄρχων δὲ Ἀθήνησι νίδης, ὥστε ἐι) προεσβύτερον αὐτὸν Λυσίου ἔτεσι τισὶ ν. Τούτου δὲ ἐπώνυμός ἐστι καὶ Ἑρμῆς ὁ Ἀνδοκίδου ωμένος, ἀνάθημα μὲν ὢν φυλῆς Αἰγηΐδος, ἐπικληθεὶς νδοκίδου διὰ τὸ πλησίον παρῳκηκέναι τὸν Ἀνδοκίδην. αὐτὸς δὲ ἐχορήγησε κυκλίῳ χορῷ τῇ αὑτοῦ φυλῇ ;ομένῃ διθυράμβῳ, καὶ νικήσας ἀνέθηκε τρίποδα ἐφ' ῦ, ἀντικρὺς τοῦ Πωρίνου Σειλίνου. Ἔστι δὲ ἁπλοῦς ;ατάσκευος ἐν τοῖς λόγοις, ἀφελής τε καὶ ἀσχημά-

γ'.

ΛΥΣΙΑΣ.

υσίας υἱὸς ἦν Κεφάλου τοῦ Λυσανίου τοῦ Κεφάλου, κουσίου μὲν γένος, μεταναστάντος δὲ εἰς Ἀθήνας μίᾳ τε τῆς πόλεως, καὶ Περικλέους τοῦ Ξανθίππου

τὸν] Alienum a vero. Mez. corrigit ἐννέα: Taylor. Vit. Lyf. p. 30. ὀκτώ.

ωη;ομένη] Sic E. Mez. Perizon. ad Ælian. Var. Hift. X, 6. qui item corrigit κύκλιον χορόν.

ῥίνου Σειλίνου] Legendum, πωρίνου Σειληνοῦ, quod monuit Taylor. Lect. Lyf. p. 691.

Olympiade octava et ;efima, archonte Athe-ιeogenida: ita ut Ly-ιræcefferit ætate annis iginti. Nomen ab eo etiam Mercurii fimu-n Andocideum, a tribu le dedicatum proxime ι Andocidis. Sumtus fuppeditavit choro cy-n tribus fuæ gratiam ad ιendithyrambicum. Vic-ιe potitus tripodem dedicavit loco fublimi, e regione Sileni e poro facti. In orationibus fimplex eft, apparatuque caret et figurarum ornamentis.

III.

LYSIAS.

Lyfias Cephali filius, Lyfaniæ nepos, Cephali pronepos fuit: hujus quidem Syracufani domo, fed qui Athenas commigraffet, cum urbis defiderio ejus adactus, tum Pe-

πείσαντος αὐτὸν, φίλον ὄντα καὶ ξένον, πλούτῳ διαφέρων, ὡς δέ τινες, ἐκπεσόντα τῆς Συρακουσίων, ἡνίκα ὑπὸ Γέλωνος ἐτυραννοῦντο. Γενόμενος Ἀθήνησιν ἐπὶ Φιλοκλέους ἄρχοντος τοῦ μετὰ Φρασικλῆ, κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ὀγδοηκοστῆς καὶ δευτέρας ὀλυμπιάδος, τὸ μὲν πρῶτον συνεπαιδεύετο τοῖς ἐπιφανεστάτοις Ἀθηναίων· ἐπεὶ δὲ τὴν εἰς Σύβαριν ἀποικίαν τὴν ὕστερον Θουρίους μετονομασθεῖσαν ἔστελλεν ἡ πόλις, ᾤχετο σὺν τῷ πρεσ- D
βυτάτῳ ἀδελφῷ Πολεμάρχῳ (ἦσαν γὰρ αὐτῷ καὶ ἄλλοι δύο, Εὔδιδος καὶ Βράχυλλος) τοῦ πατρὸς ἤδη τετελευτηκότος, ὡς κοινωνήσων τοῦ κλήρου, ἔτη γεγονὼς πεντεκαίδεκα, ἐπὶ Πραξιτέλους ἄρχοντος, κἀκεῖ διέμεινε παιδευόμενος παρὰ Τισίᾳ καὶ Νικίᾳ τοῖς Συρακουσίοις, κτησάμενός τε οἰκίαν καὶ κλήρῳ λαχὼν ἐπολιτεύσατο,

C. 4. διαφέρων] Forte, διαφέροντα, ut Amiot. Mez. Taylor. Vit. Lys. p. 28.
C. 7. Φρασικλῆ] Φρασικλείδη, Taylor.
D. 3. Εὔδιδος] Amiot. Xyl. vers. Mez. Εὔδημος. Taylor. Εὐθύδημος.
D. 3. Βράχυλλος] Ita omnes libri, excepto Xyl. et hinc Taylor. qui habent Βραχύλλος.
D. 7. κλήρῳ λαχὼν] κλήρου τυχὼν Phot. quod magis congruit in rem præsentem, et probat Taylor.

riclis Xanthippi filii ſuaſionibus obtemperans, quo amico atque hoſpite utebatur, homo prædives: alii expulſum Syracuſis eum fuiſſe aiunt, cum eam urbem Gelo tyrannus teneret. Natus eſt Lyſias Athenis, Philocle archonte qui Phraſicli ſucceſſit, anno ſecundo Olympiadis ſecundæ et octogeſimæ. Initio inter nobiliſſimos Athenienſium fuit inſtitutus. Cum autem civitas coloniam ad Sybarin mitteret, cui poſtea Thuriorum nomen factum fuit, eo una profectus eſt cum fratre majore natu, qui nominabatur Polemarchus, mortuo jam patre, (habuit etiam alios duos fratres, Eudemum et Brachyllum) ut in partem ſortis veniret. Actum hoc anno ætatis ejus quinto ſupra decimum, archonte Praxitele. Ibi ergo manſit, et formandum ſe Tiſiæ atque Niciæ Syracuſanis præbuit: domoque parta,

νεάρχου τοῦ Ἀθήνησιν ἄρχοντος, ἔτη ἑξήκοντα Τῷ δὲ ἑξῆς Καλλίᾳ, Ὀλυμπιάδι ἐνενηκοστῇ τῶν κατὰ Σικελίαν συμβάντων Ἀθηναίοις, καὶ γενομένης τῶν τε ἄλλων συμμάχων καὶ μάλιστα Ἰταλίαν οἰκούντων, αἰτιαθεὶς ἀττικίζειν, ἐξέπεσε λλων τριῶν. Παραγενόμενος δὲ Ἀθήνησιν ἐπὶ τοῦ μετὰ Κλεόκριτον ἄρχοντος, ἤδη τῶν Τετρακο- :τεχόντων τὴν πόλιν, διέτριβεν αὐτόθι. Τῆς δὲ ς ποταμοῖς ναυμαχίας γενομένης, καὶ τῶν Τριά- ακαταλαβόντων τὴν πόλιν, ἐξέπεσεν ἑπτὰ ἔτη ἀφαιρεθεὶς τὴν οὐσίαν καὶ τὸν ἀδελφὸν Πολέ- αὐτὸς δὲ διαδρὰς ἐκ τῆς οἰκίας ἀμφιθύρου ν ᾗ ἐφυλάσσετο ὡς ἀπολούμενος, διῆγεν ἐν Με- Ἐπιθεμένων δὲ τῶν ἀπὸ Φύλης τῇ καθόδῳ,

χου] Immo Κλεοκρίτου Taylor. et Corsin. Fast. Att. T. III. p. 251.
ήκοντα τρία] Forte, ἔτη ἔχων τριάκοντα τρία.
α] Legendum, ἐπὶ Καλλίου, cum Mez.
Rectius legatur τριακοστῶν ex Dionys. Hal. cum Xyl. et Taylor.

tus rempublicam gef- : ad id tempus, quo a fexaginta annos im- chonte Athenis Cle- Proximo anno, Callia , Olympiade nonage- fecunda, cum in Si- em accepiffent Athe- commotique effent et , et præcipue qui Ita- lebant, culpatus quod ebus faveret, cum a- ntis ejectus eft, ve- Athenas Callia poft um archonte, cum jam Quadringenti viri urbi imperarent, ibique commoratus eft. Pugna porro apud Ægofpotamos facta, cum Triginta tyranni urbem occupaffent, et ipfe jam feptem annos Athenis degiffet, relegatus, bonis fuis multatus eft, amiffo fratre Polemarcho: ipfe per pofticum domus, in qua adfervabatur ad fupplicium, elapfus Megaram venit, ibique interea degit. Cum autem cives a Phyla reditum molirentur, atque maximo ufui ip-

ἐπεὶ χρησιμώτατος ἁπάντων ὤφθη, χρήματά τε παρασχὼν δραχμὰς δισχιλίας καὶ ἀσπίδας διακοσίας, πεμφθεὶς δὲ σὺν Ἑρμᾶνι ἐπικούρους ἐμισθώσατο τριακοσίους, δύο τε ἔπεισε τάλαντα δοῦναι Θρασύλαιον τὸν Ἠλεῖον, ξένον αὐτῷ γεγονότα. Ἐφ' οἷς γράψαντος αὐτῷ Θρασυβούλου πολιτείαν μετὰ τὴν κάθοδον ἐπὶ ἀναρχίας τῆς πρὸ Εὐκλείδου, ὁ μὲν δῆμος ἐκύρωσε τὴν δωρεὰν, ἀπενεγκαμένου δὲ Ἀρχίνου γραφὴν παρανόμων διὰ τὸ ἀπροβούλευτον εἰσαχθῆναι, ἑάλω τὸ ψήφισμα· καὶ οὕτως ἀπελαθεὶς τῆς πολιτείας τὸν λοιπὸν ᾤκησε χρόνον ἰσοτελὴς ὢν, καὶ ἐτελεύτησεν αὐτόθι ὀγδοήκοντα τρία ἔτη βιοὺς, ἢ ὥς τινες, ἓξ καὶ ἑβδομήκοντα, ἢ ὥς τινες, ὑπὲρ ὀγδοήκοντα, ἰδὼν Δημοσθένην μειράκιον ὄντα. Γεννηθῆναι δέ φασιν ἐπὶ Φιλοκλέους ἄρχοντος. Φέρονται δ' αὐτοῦ λόγοι τετρακόσιοι εἰκοσιπέντε· τούτων γνησίους

F. 3. ἐπεὶ] Forte, εἶτα.
F. 5. Ἑρμᾶνι] Phot. Ἑρμῶνι.
F. 6. δύο τε ἔπεισε] Ita scripsi pro vulgato, δύο ἐπεισί τε: item fere Mez. et Taylor. ad sententiam convenit Phot.
F. 6. Θρασύλαιον] Phot. Θρασυδαῖον.

se fuisset, nam et duo millia drachmarum suppeditavit, et scuta ducenta, et cum Hermane missus trecentos milites mercede conduxit, ac Thrasylæo Eleo hospiti suo persuasit ut duo talenta conferret: Thrasybulus idcirco ei post reditum decrevit civitatem, in magistratuum vacatione ante Euclidem. Quod donum cum ratum esse jussisset populus, Archino id contra leges factum referente ad judices, quia sine auctoritate scitum fuisset, rescissum fuit. Ita repulsus a publico munere Lysias privatus reliquam ætatem exegit: mortuusque est Athenis, annos natus tres et octoginta, aut, ut alii volunt, sex et septuaginta: alii annos vixisse ultra octoginta aiunt, ab eoque Demosthenem adolescentulum visum fuisse. Natus perhibetur archonte Philocle. Orationes ejus feruntur viginti et quinque supra qua-

ν οἱ περὶ Διονύσιον καὶ Καικίλιον εἶναι διακοσίους κοντα, ἐν οἷς δὶς μόνον ἡττῆσθαι λέγεται. Ἔστι ῦ καὶ ὃν ὑπὲρ τοῦ ψηφίσματος ἐγράψατο Ἀρ-, τὴν πολιτείαν αὐτῷ περιέχων, καὶ κατὰ τῶν Τριάκ ἕτερος. Ἐγένετο δὲ πιθανώτατος καὶ βραχύταλος, ἰδιώταις τοῖς πολλοῖς λόγους ἐκδούς. Εἰσὶ δ' αὐτῷ χναι ῥητορικαὶ πεποιημέναι, καὶ δημηγορία, ἐπιστολαὶ αὶ ἐγκώμια, καὶ ἐπιτάφιοι, καὶ ἐρωτικοὶ, καὶ Σωκράτους λογία ἐστοχασμένη τῶν δικαστῶν. Δοκεῖ δὲ κατὰ τὴν εὔκολος εἶναι, δυσμίμητος ὤν. Δημοσθένης δ' ἐν κατὰ Νεαίρας λόγῳ ἐραστὴν αὐτόν φησι γεγονέναι ανείρας ὁμοδούλου τῇ Νεαίρᾳ· ὕστερον δὲ ἔγημε χίλλου τοῦ ἀδελφοῦ θυγατέρα. Μνημονεύει δὲ αὐτοῦ [Π]λάτων ἐν τῷ Φαίδρῳ ὡς δεινοτάτου εἰπεῖν καὶ Ἰσο-

Ἐστι δ' αὐτοῦ—περιέχων] Legendum videtur, Εἰσὶ δὲ οὗτοι καὶ ὁ ὑπὲρ τοῦ ψηφίσματος ὃ ἐγράψατο Ἀρχῖνος τὴν πολιτείαν αὐτοῦ περιελών: item in Versione expressi.

καὶ Σωκράτους] καὶ addidimus ex E.

Βραχύλλου] Scripsi, ut supra, cum E. et Mez.

enas: de quibus germa- affirmant Dionysius et lius esse triginta supra as: quarum in duabus m victus dicitur. Hæ oratio ejus pro decreto, Archinus reprehendit, ne s civitatem acciperet: et dversus Triginta tyran- Vim ad persuadendum t maximam, summaque us brevitate. Orationes tis hominibus vulgo de- Sunt etiam ejus Præ- artis oratoriæ, et Concio, atque Epistolæ, Laudationes, Funebres orationes, et Amatoriæ: item Defensio Socratis, ingeniis judicum accommodata. Videtur dictio ejus facilis esse, quanquam est imitatu difficilis. Demosthenes in oratione contra Neæram ait eum amatorem fuisse Metaniræ, quæ Neæræ fuerit conserva: post autem duxit filiam Brachylli fratris sui. Plato in Phædro mentionem ejus facit, ut summa vi dicendi præditi, et qui ætate I-

κράτους πρεσβυτέρου. Ἐποίησε δὲ καὶ εἰς αὐτὸν ἐπί- C
γραμμα Φιλίσκος, ὁ Ἰσοκράτους μὲν γνώριμος, ἑταῖρος δὲ Λυσίου· δι' οὗ φανερὸν ὡς προέλαβε τοῖς ἔτεσι καὶ ἐκ τῶν ὑπὸ Πλάτωνος εἰρημένων ἀποδείκνυται· ἔχει δὲ οὕτως,

Ὦ Καλλίπης θύγατερ, πολυηγόρε, Φροντίδι δείξεις
Εἴ τι φρονεῖς, καί τι περιοσσὸν ἔχεις.
Τὸν γὰρ ἐς ἄλλο σχῆμα μεθαρμοσθέντα καὶ ἄλλοις
Ἐν κόσμοισι βίου σῶμα λαβόνθ' ἕτερον.
Δεῖ σ' ἀρετῆς κήρυκα τεκεῖν τινα Λυσιδαΐμνον,
Δόντα καταφθίμενον καὶ σοφὸν ἀθάνατον.
Ὅς τότ' ἐμῆς ψυχῆς δείξαι φιλέταιρον ἅπασι.
Καὶ τὴν τοῦ φθιμένου πᾶσι βροτοῖς ἀρετήν. D

Συνέγραψε δὲ λόγον καὶ Ἰφικράτει, τὸν μὲν πρὸς Ἁρμόδιον, τὸν δὲ, προδοσίας κρίνων Τιμόθεον, καὶ ἀμφοτέρους ἐνίκα· ἀναδεξαμένου δὲ Ἰφικράτους τὰς τοῦ Τιμοθέου πράξεις, ταῖς εὐθύναις ἀναλαβὼν τὴν τῆς προδοσίας

C. 6. Ὦ Καλλίπης;—] In emendando hoc Epigrammate operam posuerunt Salmas. Markland. ap. Taylor. Vit. Lys. p. 60. Toup. Em. Suid. II. p. 194. Lennep. ad Phalar. p. 273. Reiskius etiam; de quorum conjecturis in Animadverss. dicemus. Equidem non in Lysiam, sed Lysidem Pythagoreum, scriptum arbitror. Ceterum ita constituendum videtur: Εἰ δ' ἄγε Καλλιόπης θύγατερ, πολυηγόρε φρόντι, Δείξεις εἴ τι φρονεῖς καί τι περισσὸν ἔχεις· Τῷ γὰρ ἐς ἄλλο σχῆμα μεθαρμοσθέντι καὶ ἄλλοις Ἐν κόσμοισι βίου σῶμα λαβόνθ' ἕτερον, Δεῖ σ' ἀρετῆς κήρυκα τεκεῖν τινα Λυσίδι ὕμνον, Ζῶντι κατὰ φθιμένων καὶ σοφῷ, ἀθανάτῳ, Ὅς τό τ' ἐμῆς ψυχῆς δείξαι φιλέταιρον ἅπασιν, Καὶ τὴν τοῦ φθιμένου πᾶσι βροτοῖς ἀρετήν.

D. 3. κρίνων Τιμόθεον] Legendum, κρίνοντι Τιμόθεον, cum Taylor.

ſocratem anteiverit. Philiſcus ipſius ſocius, et Iſocratis auditor, carmen compoſuit de eo: unde idem poteſt cognoſci quod ex Platone diximus: ejus ſententia hæc eſt,

Filia Calliopes argutula, nunc age monſtra
Quid ſubtile tibi, quidve ſiet ſapiens.
Namque aliam nactum formam, mundiſque in aliis
Diverſo latebris corpore conſpicuum
Lyſida præconem virtutis te parere eſt fas,
Cujus apud manes gloria ſit celebris.
Qui mea defuncti jactet præconia, laudes
Et noſtræ ſocius dicat amicitiæ.

Conſcripſit etiam orationem Iphicrati, quæ eſt in Harmodium, et aliam qua proditionis accuſavit Timotheum: vicit ambabus. Cum autem Timothei actiones in ſe recepiſſet, et crimina proditionis diluere

αἰτίαν, ἀπολογεῖται διὰ τοῦ Λυσίου λόγου καὶ αὐτὸς μὲν ἀπελύθη, ὁ δὲ Τιμόθεος ἐζημιώθη πλείστοις χρήμασι. Ἀνέγνω δὲ καὶ ἐν τῇ Ὀλυμπιακῇ πανηγύρει λόγον μέγιστον, διαλλαγέντας τοὺς Ἕλληνας καταλῦσαι Διονύσιον.

δ'.

E ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ.

Ἰσοκράτης Θεοδώρου μὲν ἦν παῖς τοῦ ἀρχιερέως τῶν μετρίων πολιτῶν, θεράποντας αὐλοποιοὺς κεκτημένου, καὶ εὐπορήσαντος ἀπὸ τούτων, ὡς καὶ χορηγῆσαι καὶ παιδεῦσαι τοὺς υἱούς· ἦσαν γὰρ αὐτῷ καὶ ἄλλοι, Τελέσιππος καὶ Διόμνηστος, ἦν δὲ καὶ θυγάτριον· ὅθεν εἰς τοὺς αὐλοὺς κεκωμώδηται ὑπὸ Ἀριστοφάνους καὶ Στράττιδος. Γεν-
F όμενος δὲ κατὰ τὴν ὀγδοηκοστὴν ἕκτην ὀλυμπιάδα Λυσιμάχου Μυῤῥινουσίου, δύο καὶ εἴκοσιν ἔτεσιν, πρεσβύτερος

E. 2. ἀρχιερέως] Legendum vel cum Phot. Ἐρχιέως, vel potius Ἐρεχθέως ut edidit Xyl. e Steph. Byz. Voc. Ἐρεχθία.

F. 1. Λυσιμάχου—ἔτεσιν] Hier. Wolfius ad Isocrat. p. 839. corrigit ex Dionys. Hal. Λυσιμάχου Μυῤῥινουσίου ἄρχοντος Ἀθήνησι, δυσὶ καὶ εἴκοσιν ἔτεσι νεώτερος Λυσίου: ad rei veritatem probabiliter.

vellet, oratione usus est ad defensionem a Lysia conscripta, estque absolutus, Timotheo maxima multato pecunia. Recitavit etiam in solenni Olympico conventu orationem, in qua ostendit Græcos hoc maximum facturos, si inter se instaurata gratia Dionysium dejiciant.

IV.

ISOCRATES.

Isocrates Theodori filius fuit, Erechthiensis, unius de mediocribus civibus, et qui famulos haberet, qui tibias conficerent, atque inde tantum rei faceret, ut et choro sumtus suppeditaret, et filios liberaliter institueret: nam præter Isocratem etiam alios habuit, Telesippum ac Diomnestum, ac filiam: itaque tibiarum gratia eum traduxere Aristophanes atque Stratis comici. Natus est sub sextam et octogesimam Olympiadem, archonte Lysimacho Myrrhinusio. Lysia posterior fuit annis viginti et duobus. Pla-

δὲ Πλάτωνος ἑπτὰ, παῖς μὲν ὢν ἐπαιδεύετο οὐδενὸς ἧττον Ἀθηναίων, ἀκροώμενος Προδίκου τε τοῦ Κείου, καὶ Γοργίου τοῦ Λεοντίνου, καὶ Τισίου τοῦ Συρακουσίου, καὶ Θηραμένους τοῦ ῥήτορος· οὗ καὶ συλλαμβανομένου ὑπὸ τῶν Τριάκοντα, καὶ φυγόντος ἐπὶ τὴν Βουλαίαν Ἑστίαν, ἁπάντων καταπεπληγμένων, μόνος ἀνέστη βοηθήσων, καὶ πολὺν χρόνον ἐσίγησε κατ᾽ ἀρχὰς, ἔπειτα ὑπ᾽ αὐτοῦ παρῃτήθη, εἰπόντος, Ὀδυνηρότερον αὐτῷ συμβήσεσθαι εἴ τις τῶν φίλων ἀπολαύσει τῆς συμφορᾶς· καὶ ἐκείνου τινὰς οὔσας τέχνας αὐτῷ φασι συμπεπραγματεύσασθαι, ἡνίκα ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἐσυκοφαντεῖτο, αἵ εἰσιν ἐπιγεγραμμέναι Βότωνος. Ἐπεὶ δὲ ἠνδρώθη, τῶν μὲν πολιτικῶν πραγμάτων ἀπέσχετο, ἰσχνόφωνός τε ὢν, καὶ εὐλαβὴς τὸν τρόπον, καὶ τὰ πατρῷα ἀποβεβληκὼς ἐν τῷ πρὸς Λακεδαιμονίους πολέμῳ· ἄλλοις δὴ μεμαρτυρηκὼς φαίνεται, ἕνα δὲ μόνον εἰπὼν λόγον τὸν περὶ τῆς Ἀντιδόσεως. Δια-

A. 8. μεμαρτυρηκὼς] μεμελετηκὼς corrigunt Wolf. et Xyl.

tone prior annis ſeptem. Puer inſtitutus eſt ita ingenue, ut quiſquam alius Athenienſium: audivitque Prodicum Ceum, Gorgiam Leontinum, Tiſiam Syracuſanum, Theramenem rhetorem. Huic, cum Triginta tyranni eum comprehendi juſſiſſent, et ad aram Curiæ confugiſſet, ſolus Iſocrates ſurrexit opitulaturus: et aliquandiu initio tacuit. Deinde ipſe eum dehortatus eſt Theramenes, quod diceret auctum ſibi iri dolorem, ſi ſuæ calamitatis amicorum aliquis fieret particeps. Sed et præcepta artis quædam a Theramene facta hunc ferunt uſurpaſſe, cum in judicio impeteretur calumniis: quæ Botoni inſcribuntur præcepta. Poſtquam virilem ætatem attigit Iſocrates, civilibus abſtinuit rebus: quod et gracili eſſet voce, et ingenio timido, et paterna bona bello contra Lacedæmonios perdidiſſet. Apparet autem aliis eum orationes compoſuiſſe, unicam ipſum dixiſſe de permutatione. Cum ſcholam inſtituiſſet, ani-

ὼ δὲ συστησάμενος, ἐπὶ τὸ φιλοσοφεῖν καὶ γράφειν νοηθεὶς ἐτράπετο, καὶ τόν τε πανηγυρικὸν λόγον καὶ ἄλλους τῶν συμβουλευτικῶν, οὓς μὲν αὐτὸς γράφων νωσκεν, οὓς δὲ ἑτέροις παρεσκεύαζεν, ἡγούμενος οὕτως τὸ τὰ δέοντα φρονεῖν τοὺς Ἕλληνας προτρέψασθαι. μαρτάνων δὲ τῆς προαιρέσεως, τούτων μὲν ἀπέστη, ις δὲ ἡγεῖτο ὥς τινές φασι, πρῶτον ἐπὶ Χίου, μαθηἔχων ἐννέα· ὅτε καὶ ἰδὼν τὸν μισθὸν ἀριθμούμενον, δακρύσας, "Ὡς ἐπέγνων ἐμαυτὸν νῦν τούτοις πεπραμένον." Ὡμίλει δὲ τοῖς βουλομένοις, χωρίσας ῶτος τοὺς ἐριστικοὺς λόγους τῶν πολιτικῶν, περὶ οὓς ούδασε. Καὶ ἀρχὰς δὲ καὶ περὶ τὴν Χίον κατέστησε, τὴν αὐτὴν τῇ πατρίδι πολιτείαν. Ἀργύριόν τε ὅσον ις σοφιστῶν εὐπόρησεν, ὡς καὶ τριηραρχῆσαι. Ἀκαὶ δ' αὐτοῦ ἐγένοντο εἰς ἑκατόν, ἄλλοι τε πολλοί, καὶ

ιανοηθεὶς] ἃ διανοηθεὶς ex Dionyf. Hal. probant Wolf. et Xyl.
τὴν αὐτὴν] Sic E. T. V. P. Anon. Wolf. Mez. Vulgo, τὴν αὐτῇ.

ad philofophandum ac :ndum applicuit: fcrip- : orationem Panegyri- et alias quafdam quæ in dendo verfantur, quas n ipfe recitavit, partim declamandas dedit, opi- ita fe Græcos ad curam n neceffariarum fufcipi- n excitaturum. Sed co- eo ad irritum cadente, o hoc inftituto, ludum iit in Chio primum, ut , novem difcipulis: cum nt ferunt, eum, ut nu- ri mercedem vidit, flentem dixiffe, *Nunc intelligo, me his effe venditum.* Ad fui confuetudinem omnes admifit, qui uti ea vellent. Primus contentiofas orationes a civilibus, quibus operam dabat, fegregavit. Quin et magiftratus in Chio conftituit, et fimilem Athenienfis formam reipublicæ. Argenti quantum nemo alius fophiftarum confecit: ita quidem, ut etiam triremes fuo fumtu inftrueret. Auditores ejus fuerunt amplius centum interque alios Timotheus Cononis filius,

Τιμόθεος ὁ Κόνωνος, σὺν ᾧ καὶ πολλὰς πόλεις ἐπῆλθε, συντιθεὶς τὰς πρὸς Ἀθηναίους ὑπὸ Τιμοθέου πεμπομένας ἐπιστολάς· ὅθεν ἐδωρήσατο αὐτῷ τάλαντον τῶν ἀπὸ Σάμου περιγενομένων. Ἐμαθήτευσε δ' αὐτῷ καὶ Θεόπομπος ὁ Χῖος, καὶ Ἔφορος ὁ Κυμαῖος· καὶ Ἀσκληπιάδης, ὁ τὰ τραγῳδούμενα συγγράψας· καὶ Θεοδέκτης ὁ Φασιλίτης, ὁ τὰς τραγῳδίας ὕστερον γράψας, οὗ ἐστι τὸ μνῆμα ἐπὶ τὴν Κυαμῖτιν πορευομένοις κατὰ τὴν ἱερὰν ὁδὸν τὴν ἐπ' Ἐλευσῖνα, πάνυ νῦν κατερηριμμένον, ἔνθα καὶ D τοὺς ἐνδόξους τῶν ποιητῶν ἀνέστησε σὺν αὐτῷ, ὧν Ὅμηρος ὁ ποιητὴς σώζεται μόνος· Λεωδάμας τε Ἀθηναῖος, καὶ Λάκριτος ὁ νομοθέτης Ἀθηναίοις· ὡς δέ τινές φασι, καὶ Ὑπερείδης, καὶ Ἰσαῖος. Καὶ Δημοσθένη δὲ ἔτι ῥητορεύοντά φασι μετὰ σπουδῆς προσελθεῖν αὐτῷ, καὶ χιλίας μὲν, ἃς μόνας εἰσεπράττετο, οὐκ ἔχειν φάναι παρασχεῖν, διακο-

D. 4. Λάκριτος ὁ νομοθέτης] Lacriti nomen nec cognitum ſatis nec hoc loco certum: Photius item habet, at ceterum rectius νομοθετήσας.
D. 5. Δημοσθένη] Sic E. T. V. Vulgo, Δημοσθένης τε.
D. 7. μόνας] Vel mutandum in τὰς μαθητάς, vel reponendum poſt διατριβὰς δὲ, cum Wolf.

cum quo multas obivit urbes, epiſtolas componens eas, quas Timotheus ad Athenienſes miſit: qui eam ob rem talento ex iis quæ a Samo erat adeptus ipſum donavit. Diſcipuli Iſocratis fuerunt etiam Theopompus Chius, Ephorus Cumæus, Aſclepiades tragœdiæ ſcriptor, et Theodectes Phaſelita, qui ipſe etiam poſtmodo tragœdias ſcripſit, (cujus monumentum fuit ad Cyamitidem euntibus via ſacra quæ Eleuſinem ducit, nunc rudera exſtant: ibi etiam cum ſua, ſtatuas nobilium poëtarum excitavit, de quibus ſolius Homeri ſupereſt:) præterea Leodamas Athenienſis, et Lacritus qui leges Athenienſibus condidit. Sunt qui Hyperiden et Iſæum addant. Sed et Demoſthenem ſtudioſe, aiunt, ſe ei etiamnum docenti artem adjunxiſſe, et quia mille drachmas (tanti is docebat) ſolvendo non eſſet, ducentas

δὲ δῶσειν ἐφ' ᾧ τε τὸ πέμπτον μέρος ἐκμάθῃ· τὸν ποκρίνασθαι ὡς, " Οὐ τεμαχίζομεν, ὦ Δημόσθενες, πραγματείαν· ὥσπερ δὲ τοὺς καλοὺς ἰχθῦς ὅλους πωλοῦμεν, οὕτω κἀγώ σοι, εἰ βούλοιο μαθητεύειν, ὁλόκληρον ἀποδώσομαι τὴν τέχνην." Ἐτελεύτα δὲ ἐπὶ ωνίδου ἄρχοντος, ἀπαγγελθέντων τῶν περὶ Χαιρώνειαν ἐν Ἱπποκράτους παλαίστρᾳ πυθόμενος, ἐξαγαγὼν αὑτοῦ βίου τετράσιν ἡμέραις διὰ τοῦ σιτίων ἀποσχέσθαι, ειπὼν τρεῖς ἀρχὰς δραμάτων Εὐριπίδου·

Δαναὸς ὁ πεντήκοντα θυγατέρων πατήρ·
Πέλοψ ὁ Ταντάλειος εἰς Πῖσαν μολών·
Σιδώνιον ποτ' ἄστυ Κάδμος ἐκλιπών·

καὶ ἐνενήκοντα ἔτη βιοὺς, ἤ, ὥς τινες, ἑκατὸν, οὐχ ειίνας τετράκις ἰδεῖν τὴν Ἑλλάδα καταδουλωμένην· ἐνιαυτοῦ, ἤ, ὥς τινες, πρὸ τεσσάρων ἐτῶν τῆς τεῆς συγγράψας τὸν Παναθηναϊκόν. Τὸν δὲ Πανηόν ἔτεσι δέκα συνέθηκεν, οἱ δὲ, δεκαπέντε λέγουσιν,

τετράκις] Sic et Phot. tamen displicet, malim vel deleri vel mutari in γεγηρακώς. Wolfius quidem interpretando expedire studet.
τῶν] Sic T. V. Anon. Wolf. Vulgo, τῆν.

isse, ut quintam partem
:et: ac respondisse Iso-
m, *At vero nos, O De-
enes, non in frusta tribui-
irtem, sed eorum more qui
pisces totos vendunt agi-
tibi, si discere est animus,
traditurі artem.* Mor-
est Chæronida archonte,
in Hippocratis palæstra
ium de Chæronensi clade
issеt: nam quatriduana
a seipsum e vita eduxit,
atus tria initia Euripidea-

rum fabularum.

Danaus natarum quinquies decem pater.
Pisas petens prognatus Tantalo Pelops.
Urbem Cadmus linquens olim Sidoniam.

Annos vixit octo supra nonaginta, aut, ut alii tradunt, centum, non sustinens videre Græciam quartum in servitutem redactam. Anno (sunt qui quatuor annos dicant) ante mortem, Panathenaicam scripsit orationem: Panegyricam annis ante exitum decem, aut, si aliis credendum sit,

τράπεζαι ἐπῆσαν ἕξ, αἳ νῦν οὐ σώζονται· αὐτῷ δὲ Ἰσοκράτει ἐπὶ τοῦ μνήματος ἐπῆν κίων τριάκοντα πηχῶν, ἐφ' οὗ σειρὴν πηχῶν ἑπτὰ συμβολικῶς, ὃ νῦν οὐ σώζεται. Ἦν δὲ καὶ αὐτοῦ τράπεζα πλησίον ἔχουσα ποιητάς τε καὶ τοὺς διδασκάλους αὐτοῦ, ἐν οἷς καὶ Γοργίαν εἰς σφαῖραν ἀστρο- D
λογικὴν βλέποντα, αὐτόν τε τὸν Ἰσοκράτην παρεστῶτα. Ἀνάκειται δὲ αὐτοῦ καὶ ἐν Ἐλευσῖνι εἰκὼν χαλκῆ, ἔμπροσθεν τοῦ προστῴου, ὑπὸ Τιμοθέου τοῦ Κόνωνος, καὶ ἐπιγέγραπται,

Τιμόθεος φιλίας τε χάριν, ξενίην τε προτιμῶν
Ἰσοκράτους εἰκὼ τήνδ' ἀνέθηκε θεαῖς·

Λεωχάρους ἔργον. Φέρονται δ' αὐτοῦ λόγοι ἑξήκοντα, ὧν εἰσι γνήσιοι, κατὰ μὲν Διονύσιον εἰκοσιπέντε, κατὰ δὲ Καικίλιον εἰκοσιοκτώ, οἱ δ' ἄλλοι κατεψευσμένοι. Εἶχε δ' ἀλλοτρίως πρὸς ἐπίδειξιν· ὡς ἀφικομένων ποτὲ πρὸς αὐτὸν τριῶν ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν, τοὺς μὲν

C. 7. κίων] Non dubitavi recipere ex T. V. Anon. Wolf. idem voluit P. κρίων. Vulgo, κριός.
D. 6. ξενίην] Phot. σύνεσιν.

rum monumentis impositæ erant mensæ sex, quæ perierunt. In ipsius autem Isocratis cippo posita fuit columna cubitorum triginta, eique incubuit Siren cubitorum septem: quod indicium fuit ipsius eloquentiæ: neque exstat amplius. Fuit etiam prope mensa, habens poëtas et magistros ejus: interque eos Gorgiam, qui in globum cœlestem intueretur, adstante Isocrate. Eleusine etiam statua ei ærea dedicata est a Timotheo Cononis filio, ante vestibulum porticus, cum hac inscriptione,

Dedicat Isocratis statuam ipsumque deabus
Hospitii et studii nomine Timotheus.

opus Leocharis. Orationes ipsius feruntur sexaginta: de quibus germanæ sunt, si Dionysium sequimur quinque et viginti: si Cæcilium, octo et viginti: reliquæ adulterinæ. Alienus fuit a declamatione publica: itaque de tribus ad ipsum audiendum aliquando

ασχεῖν, τὸ δὲ τρίτον ἀπέλυσε, φάμενος, " Εἰς
ὼ 'πιοῦσαν ἥξειν· νῦν γὰρ αὐτῷ τὸ θέατρον εἶναι
ἀκρωτηρίῳ." Εἰώθει δὲ καὶ πρὸς τοὺς γνωρίμους
λέγειν, ὡς " Αὐτὸς μὲν δέκα μνῶν διδάσκοι, τῷ
αὐτὸν διδάξαντι τόλμαν καὶ εὐφωνίαν δώσειν δισχι-
χιλίας." Καὶ πρὸς τὸν ἐρόμενον διὰ τί οὐκ ὢν
ς ἱκανός, ἄλλους ποιεῖ, εἶπεν, " Ὅτι καὶ αἱ ἀκόναι
ταὶ μὲν τεμεῖν οὐ δύνανται, τὸν δὲ σίδηρον τμητικὸν
οιοῦσιν." Εἰσὶ δ' οἳ καὶ τέχνας αὐτὸν λέγουσιν συγ-
αφέναι· οἱ δὲ οὐ μεθόδῳ, ἀλλ' ἀσκήσει χρήσασθαι.
ίτην δὲ οὐδέ ποτε εἰσέπραξε μισθόν. Προσέταττε
οῖς γνωρίμοις εἰς τὰς ἐκκλησίας ἀπαντῶσιν, ἀνα-
ν αὐτῷ τὰ εἰρημένα. Ἐλυπήθη δὲ καὶ οὐ μετρίως
τῷ Σωκράτους θανάτῳ, καὶ μελανειμονῶν τῇ ὑστεραίᾳ
ῆλθε. Πάλιν δὲ ἐρομένου τινὸς αὐτὸν τί ῥητορική,
, " Τὰ μὲν μικρὰ, μεγάλα, τὰ δὲ μεγάλα, μικρὰ

ἀκρωτηρίῳ] Legendum, ἀκροατηρίῳ, cum Wolf. Xyl. vers. Mez. Salmas.

ntibus, duos retinuit,
in posterum diem re-
: quod diceret *sibi nunc
rum esse in auditorio.* So-
etiam discipulis suis di-
*se docere decem minarum
ide: sed ei qui ipsum au-
r ac vocalem docendo red-
decem millia minarum
rum.* Interrogatus cur
ipse ad dicendum non sa-
ffet instructus, alios ta-
instrueret, respondit: *Co-
tiam non habere faculta-
secandi, habere autem vim*
ferri acuendi. Sunt qui eum praecepta artis oratoriae scripsisse dicant: alii non via ac ratione usum, sed sola exercitatione, tradunt. A cive nunquam ullo mercedem exegit. Discipulis ad concionem abeuntibus injunxit, ut quae ibi orationes habitae essent, eas ad se referrent. Morte Socratis haud mediocrem cepit [dolorem: atque adeo atratus postridie processit. Interrogatus quae vis esset rhetoricae, respondit, *de parvis magna, de*

"ποιεῖν." Ἑστιώμενος δέ ποτε παρὰ Νικοκρέοντι τῷ Κύπρου τυράννῳ, προτρεπομένων αὐτὸν τῶν παρόντων διαλεχθῆναι, ἔφη, "Οἷς μὲν ἐγὼ δεινός, οὐχ ὁ νῦν καιρός, "οἷς δὲ ὁ νῦν καιρός, οὐκ ἐγὼ δεινός." Σοφοκλέα δὲ τὸν τραγικὸν θεασάμενος ἑπόμενον ἐρωτικῶς παιδί, εἶπεν, "Οὐ "μόνον δεῖ, Σοφόκλεις, τὰς χεῖρας ἔχειν παρ' αὑτῷ, "ἀλλὰ καὶ τοὺς ὀφθαλμούς." Τοῦ δὲ Κυμαίου Ἐφόρου ἀπράκτου τῆς σχολῆς ἐξελθόντος, καὶ πάλιν ὑπὸ τοῦ πατρὸς Δημοφίλου πεμφθέντος ἐπὶ δευτέρῳ μισθῷ, παίζων Δίφρον αὐτὸν ἐκάλει, ἐσπούδασε μέντοι ἱκανῶς περὶ τὸν ἄνδρα καὶ τὴν ὑπόθεσιν τῆς χρείας αὐτὸς ὑπεθήκατο. Ἐγένετο δὲ καὶ πρὸς τὰ ἀφροδίσια καταφερής, ὡς ὑποπάστῳ παρειλκυσμένῳ ἐν τῇ κοίτῃ χρῆσθαι, κρόκῳ διαβεβρεγμένον ἔχοντα τὸ προσκεφάλαιον· καὶ νέον μὲν ὄντα μὴ γῆμαι, γηράσαντα δὲ ἑταίρᾳ συνεῖναι, ᾗ ὄνομα ἦν Λ

A. 6. Δίφρον] Δίφορον Amiot. Xyl. T. Schott. Anon. Mez. Vulgatum tamen noluì repudiare.

magnis parva facere. Conviva aliquando apud Nicocreontem Cypri tyrannum, cum ad differendum ab una accumbentibus invitaretur, respondit, *de iis rebus, in quibus valeo, nunc dicere non est tempestivum: de quibus autem dicere jam esset tempestivum, de iis nihil valeo eloqui.* Sophoclem tragœdiæ scriptorem vidéns amatorie puero cuidam comitari dixit, *Non manus modo te, O Sophocles, tecum continere, sed etiam oculos oportet.* Cum Ephorus Cumæus re infecta discederet e schola ipsius, denuoque a patre Demophilo mitteretur secundam mercedem adferens, joci gratia eum Diphorum, (hoc est *bis ferentem*) appellavit. Magnam tamen homini impendit operam, ita sane, ut etiam historiæ scribendæ argumentum ei subjecerit. Pronus porro fuit in venerem: quippe substrato prolixo utens in lecto, et cervical croco humectatum usurpans. Integra ætate non duxit uxorem, senex cum scorto consuevit, cui

Λαγίσκη, ἐξ ἧς ἔσχε θυγάτριον, ὃ γενόμενον ἐτῶν δώδεκα πρὸ γάμων ἐτελεύτησεν. Ἔπειτα Πλαθάνην τὴν Ἱππίου τοῦ ῥήτορος γυναῖκα ἠγάγετο, τρεῖς παῖδας ἔχουσαν, ὧν τὸν Ἀφαρέα, ὡς προείρηται, ἐποιήσατο, ὃς καὶ εἰκόνα αὐτοῦ χαλκῆν ἀνέθηκε πρὸς τῷ Ὀλυμπίῳ, ὡς ἐπὶ κίονος, καὶ ἐπέγραψεν,

Ἰσοκράτους Ἀφαρεὺς πατρὸς εἰκόνα τήνδ' ἀνέθηκε
Ζηνὶ θεούς τε σέβων καὶ γονέων ἀρετήν.

Λέγεται δὲ καὶ κερητίσαι, ἔτι παῖς ὤν· ἀνάκειται γὰρ ἐν ἀκροπόλει χαλκοῦς ἐν τῇ σφαιρίστρᾳ τῶν Ἀῤῥηφόρων κερητίζων ἔτι παῖς ὤν, ὡς εἶπόν τινες. Δύο δὲ ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ συνέστησαν αὐτοῦ ἀγῶνες· πρότερος μὲν, εἰς ἀντίδοσιν προκαλεσαμένου αὐτὸν Μεγακλείδου, πρὸς ὃν οὐκ ἀπήντησε διὰ νόσον, τὸν δὲ υἱὸν πέμψας Ἀφαρέα ἐνίκησε· δεύτερος δὲ, Λυσιμάχου αὐτὸν προκαλεσαμένου

B. 6. Ὀλυμπίῳ, ὡς] Forte, Ὀλυμπιείῳ, deleto ὡς.
C. 1. κερητίσαι—κερητίζων] κελητίσαι—κελητίζων Amiot. Xyl. T. V. Anon. Mez. Wolf. Haud ſcio an rectius.
C. 3. Ἔτι παῖς ὤν, ὡς εἶπόν τινες] Forte delendum.

Lagiſcæ nomen fuit: ex eaque filiolam ſuſcepit, quæ anno ætatis ſuæ duodecimo ante nuptias diem obiit. Duxit poſtea Plathanam Hippiæ rhetoris uxorem, quæ tres habebat filios: quorum natu minimum Aphareum adoptavit, ſicut ante diximus: iſque ei imaginem æream ad Olympium in columna poſuit, tali ferme inſcriptione,

Iſocratis Aphareus patris hoc poſuit ſimulacbrum,
Divos, atque Jovem venerans, meritaſque parentis.

Fertur etiamnum puer equo celere certaviſſe: ac tali ſtatura celere equo vehens æreus in ſphæriſterio arcis quod Arrephororum dicitur (erant autem hi Minervæ ſacrificuli) dedicatus fuiſſe. Duæ omnem ei per vitam lites ſunt intentatæ: una, cum eum ad permutationem Megaclides provocaret, ad cujus diſceptationem morbo impeditus non comparuit, ſed miſſo filio Aphareo vicit: altera, cum eum ad munus ſumtuum in trire-

περὶ τριηραρχίας εἰς ἀντίδοσιν, ἡττηθεὶς δὲ τὴν τριηραρχίαν ὑπέστη. Ἦν δὲ αὐτοῦ καὶ γραπτὴ εἰκὼν ἐν τῷ Πομπείῳ. Ὁ δὲ Ἀφαρεὺς συνέγραψε μὲν λόγους, οὐ πολλοὺς δὲ, δικανικούς τε καὶ συμβουλευτικούς· ἐποίησε δὲ καὶ τραγῳδίας περὶ ἑπτὰ καὶ τριάκοντα, ὧν ἀντιλέγονται δύο· ἀρξάμενος δὲ ἀπὸ Λυσιστράτου διδάσκειν, ἄχρι Σωσιγένους, ἐν ἔτεσιν εἰκοσιοκτὼ διδασκαλίας Ἀστικὰς καθῆκεν ἕξ, καὶ δὶς ἐνίκησε διὰ Διονυσίου καθεὶς, καὶ δι' ἑτέρων ἑτέρας δύο Ληναϊκάς. Τῆς δὲ μητρὸς αὐτῶν Ἰσοκράτους καὶ Θεοδώρου, καὶ τῆς ταύτης ἀδελφῆς Ἀνακοῦς, εἰκόνες ἀνέκειντο ἐν ἀκροπόλει· ὧν ἡ τῆς μητρὸς παρὰ τὴν Ὑγίαν νῦν κεῖται μετεπιγεγραμμένη· ἡ δὲ Ἀνακοῦς οὐ σώζεται. Ἔσχε δὲ υἱοὺς Ἀλέξανδρον μὲν ἐκ Κοινοῦς, Οὐσικλέα δὲ ἐκ Λυσίου.

D. 6. Ἀνακοῦς] Bis reposui cum Amiot. Xyl. Mez. Wolf. Vulgo, Νακοῦς.
D. 8. Ἔσχε—Λυσίου] Forte aliunde invectum, aut pars priorum perditorum. Ceterum pro Οὐσικλέα rectius habent Σωσικλέα T. V. Xyl. verſ. Anon. Mez. Item legendum Κοίνου: ejus loco est lacuna in E.

mem pro republica faciendorum de bonorum permutatione postularet Lysimachus: tum quidem sumtus illos, quod cecidisset caussa, in se recepit. Sed et picta ejus fuit in Pompeio effigies. Scripsit etiam Aphareus orationes juridiciales et deliberativas: sed Tragœdias etiam ad septem et triginta scripsit: de quarum duabus est controversia. Orsus sub Lysistrato docere fabulas usque ad Sosigenem perrexit annos octo et viginti: ac sexies Urbanis Dionysiis fabulas suas in certamen dedit, unde duas retulit victorias actore Dionysio: duas ex Lenaicis Dionysiis reportavit victorias, actoribus aliis. Matris eorum, Isocratis, Theodori, et amitæ Anacus simulachra in arce fuerunt dedicata. Matris nunc juxta Salutis visitur, mutata inscriptione, Anacus intercidit. Filios habuit, Alexandrum e Cœnone, Sosiclem e Lysia.

έ.

ΙΣΑΙΟΣ.

σαῖος Χαλκιδεὺς μὲν ἦν τὸ γένος, παραγενόμενος
ς Ἀθήνας καὶ σχολάσας Λυσίᾳ, κατά τε τὴν τῶν
των ἁρμονίαν, καὶ τὴν ἐν τοῖς πράγμασι δεινό-
: ὥστ' εἰ μή τις ἔμπειρος πάνυ τοῦ χαρακτῆρος τῶν
ῶν εἴη, οὐκ ἂν διαγνοίη πολλοὺς τῶν λόγων ῥᾳδίως
έρου τῶν ῥητόρων εἰσίν. Ἤκμασε δὲ μετὰ τὸν Πε-
ννησιακὸν πόλεμον, ὡς ἔστι τεκμήρασθαι ἐκ λόγων
καὶ μέχρι τῆς Φιλίππου ἀρχῆς παρέτεινε. Καθη-
το δὲ Δημοσθένους, ἀποστὰς τῆς σχολῆς, ἐπὶ δραχ-
μυρίαις· διὸ καὶ μάλιστα ἐπιφανὴς ἐγένετο· αὐτὸς
καὶ τοὺς ἐπιτροπικοὺς λόγους συνέταττε τῷ Δημοσ-
ὥς τινες εἶπον. Καταλέλοιπε δὲ λόγους ἑξήκοντα
ρας, ὧν εἰσι γνήσιοι πεντήκοντα, καὶ ἰδίας Τέχνας.
τος δὲ καὶ σχηματίζειν ἤρξατο, καὶ τρέπειν ἐπὶ τὸ

V. 3. ἐπιτροπικοὺς] Sumſi ab E. P. Phot. Xyl. Vulgo, ἐπιτροπευτικούς.

V.

ISÆUS.

æus Chalcidenſis patria, ſe Athenas contuliſſet, e operam dedit, ab eoque idicit vocabulorum con- tionem, et in cauſſis ndis vim, ut qui non s ſit generum dicendi, uterque ſectatus pro ſe e multis orationibus ju- e facile non poſſit utrum nt auctorem. Floruit bellum Peloponneſiacum, t conjicere ex ipſius ora- tionibus: et uſque ad Philippi imperium duravit. Demoſthenem docuit a ſchola deductus, mercede drachmarum decem millium, qua re maxime claruit. Sunt qui eum dicant Demoſtheni orationes compoſuiſſe, quas habuit contra ſuos tutores. Reliquit orationes quatuor et ſexaginta, de quibus quinquaginta ſunt germanæ: ſed et Præcepta peculiaria artis oratoriæ. Primus etiam figuras adhibere cœpit, et ad res civiles animum ad-

πολιτικὸν τὴν διάνοιαν· ἃ μάλιστα μεμίμηται Δημοσθένης. Μνημονεύει δὲ αὐτοῦ Θεόπομπος ὁ κωμικὸς ἐν τῷ Θησεῖ.

ϛʹ.

ΑΙΣΧΙΝΗΣ.

Αἰσχίνης Ἀτρομήτου, φυγόντος μὲν ἐπὶ τῶν Τριάκοντα, συγκαταγαγόντος δὲ τὸν δῆμον, καὶ Γλαυκοθέας· τὸν δὲ δῆμον Κοθωκίδης, οὔτε κατὰ γένος τῶν ἐπιφανῶν, οὔτε κατὰ περιουσίαν χρημάτων, νέος δὲ ὢν ἐῤῥωμένος τῷ σώματι, περὶ τὰ γυμνάσια ἐπόνει· λαμπρόφωνος δὲ ὤν, μετὰ ταῦτα τραγῳδίαν ἤσκησεν· ὡς δὲ Δημοσθένης φησίν, ὑπογραμματεύων καὶ τριταγωνιστῶν Ἀριστοδήμῳ ἐν τοῖς Διονυσίοις διετέλει, ἀναλαμβάνων ἐπὶ σχολῆς τὰς παλαιὰς τραγῳδίας, καὶ ἔτι παῖς ὢν ἐδίδασκε γράμματα σὺν τῷ πατρί. Καὶ μειράκιον ὢν ἐστρατεύετο ἐν τοῖς πολλοῖς. Ἀκροατὴς δὲ γενόμενος,

A. 4. τὸν δὲ δῆμον Κοθωκίδης] Ald. Baſ. Xyl. P. τῶν δὲ δήμων, ſolemni varietate, de qua in Animadverſſ. dicetur. Ceterum Κωθωκίδης omnes, præter Xyl. quem ſecutus ſum.

B. 2. ἐν τοῖς πολλοῖς] Tib. Hemſterhuſius ad oram exempli ſui emendat, ἐν τοῖς περιπόλοις. Sane ita ipſe de ſe prodit Æſchin. Or. Falſ. Leg. p. 269. C. et Harpocrat. Voc. περίπολος.

jecit: quod maxime imitatus eſt Demoſthenes. Mentionem ejus facit Theopompus comœdiæ ſcriptor in Theſeo.

VI.

ÆSCHINES.

Æſchines Atrometi filius (ejus qui a Triginta tyrannis in exſilium pulſus, in reducendo Athenas populo interfuit) et Glaucotheæ: tribu Cothocides, neque natalibus fuit, neque opibus præſtans. Is adoleſcens robuſto corpore, gymnaſiis operam dedit: et ob vocis claritatem poſtea tragœdiis agendis, ſi Demoſtheni credimus, Ariſtodemo in Bacchanalibus inſervivit deſcribendo, tertiaſque partes agendo, repetens in ſchola veteres tragœdias. Puer etiamnum docuit literas cum patre, et adultus inter vulgares militavit. Cum vero audiviſſet

μὲν τινες λέγουσιν, Ἰσοκράτους καὶ Πλάτωνος, ὡς Καικίλιος, Λεωδάμαντος, καὶ πολιτευόμενος οὐκ ...νῶς ἐκ τῆς ἐναντίας μερίδος τοῖς περὶ Δημοσθένη, ...ρέσβευσεν ἄλλας τε πρεσβείας πολλὰς, καὶ πρὸς ...ιππον ὑπὲρ τῆς εἰρήνης· ἐφ᾽ ᾗ κατηγορηθεὶς ὑπὸ ...οσθένους, ἀνῃρημένου τοῦ Φωκέων ἔθνους, ἔτι δὲ ὡς ...εμον ἐξάψας, ἡνίκα πυλαγόρας ᾑρέθη, Ἀμφικτύοσι ...ς Ἀμφισσεῖς, καὶ τὸν λιμένα ἐργαζομένοις· ἐξ οὗ ...βη τοὺς Ἀμφικτύονας Φιλίππῳ προσφυγεῖν, τὸν ...πὸ τοῦ Αἰσχίνου συνεργούμενον ἐπιθέσθαι τοῖς πράγ...ι, καὶ τὴν Φωκίδα λαβεῖν· ἀλλὰ συνειπόντος αὐτῷ ...ύλου τοῦ Σπινθάρου, Προβαλλουσίου, δημαγωγοῦντος, ...κοντα ψήφοις ἀπέφυγεν. Εἰσὶ δ᾽ οἵ φασι, συγ...ψαι μὲν τοὺς ῥήτορας τοὺς λόγους, ἐμποδὼν δὲ γεν-

Λεωδάμαντος] Xyl. et alii laudati D. Ruhnkenio Hist. Crit. Or. p. 63, corrigunt Ἀλκιδάμαντος.

. καὶ τὸν λιμένα ἐργαζομένοις] Rectius Wolf. τοὺς τὸν λιμένα ἐργαζομένους.

Εὐβούλου — Προβαλλουσίου] Duo errores: alter in scriptura populi, quæ requirit Προβαλισίου: alter in re, est enim Eubulus hic diversus ab Spinthari F. Probalisio, Anaphlystius: vid. D. Ruhnk. Hist. Crit. Or. p. 65.

...atem et Platonem, ut ...am dicunt, ut Cæcilius, ...amantem, et in republica ...tus contrariam Demos...icæ partem non obscure ...ret; cum alias multas le...nes obivit, tum ad Phi...um, de pace. Ob eam, ...osthenes ei actionem in...it, Phocensium exitii caus...eum, bellique inflamma...n arguens: quo tempore ...mphictyonibus Pylagoras ...isceptator adversum Amphissenses delectus fuisset portum molientibus: unde factum fuerit, ut Amphictyones ad Philippum confugerint, isque ab Æschine adjutus, res aggressus gerere, Phocidem occupaverit. Verum Æschines patrocinio Eubuli usus, qui Spinthari filius tribu Probalinthius tum ad populum orabat, triginta suffragiis fuit absolutus. Sunt qui dicant fuisse quidem orationes ab oratoribus conscriptas, sed in-

ομβίαν τὴν περὶ Χαιρώνειαν, μηκέτι τὴν δίκην εἰσελθεῖν. Χρόνῳ δ' ὕστερον Φιλίππου μὲν τετελευτηκότος, Ἀλεξάνδρου δὲ διαβαίνοντος εἰς τὴν Ἀσίαν, ἐγράψατο Κτησιφῶντα παρανόμων ἐπὶ ταῖς Δημοσθένους τιμαῖς· οὐ μεταλαβὼν δὲ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων, ἔφυγεν εἰς τὴν Ῥόδον, χιλίας δραχμὰς ὑπὲρ τῆς ἥττης οὐ βουληθεὶς καταθέσθαι. Οἱ δὲ ἀτιμίας αὐτῷ προστιμηθῆναι λέγουσιν οὐ θέλοντι ἐξελθεῖν τῆς πόλεως, καὶ ἐλθεῖν εἰς Ἔφεσον ὡς Ἀλέξανδρον. Τοῦ δὲ τελευτήσαντος ταραχῆς οὔσης, ἀπάρας εἰς τὴν Ῥόδον, ἐνταῦθα σχολὴν καταστησάμενος ἐδίδασκεν. Ἀνέγνω τε τοῖς Ῥοδίοις τὸν κατὰ Κτησιφῶντος λόγον, ἐπιδεικνύμενος· θαυμαζόντων δὲ πάντων εἰ ταῦτα εἰπὼν ἡττήθη, « Οὐκ « ἄν, » ἔφη, « ἐθαυμάζετε, Ῥόδιοι, εἰ πρὸς ταῦτα Δη« μοσθένους λέγοντος ἠκούσατε. » Σχολήν τε ἐκεῖ προσκατέλιπε, τὸ Ῥοδιακὸν διδασκαλεῖον κληθέν. Ἔπειτα πλεύσας εἰς Σάμον, καὶ διατρίβων ἐπὶ τῆς νήσου, ὀλίγον

terveniente Chæronensi clade, in judicium controversiam non esse deductam. Aliquanto post cum Alexander, patre mortuo, in Asiam trajecisset, Ctesiphontem Æschines contra leges commissi facinoris accusavit, quod is Demostheni honores decrevisset. Sed cum quintam suffragiorum partem pro se non obtinuisset, neque mille drachmas vellet, ubi cecidisset caussa, deponere, Rhodum in exsilium abiit. Alii infamia ulterius notatum aiunt, cum nollet urbe excedere: et venisse Ephesum ad Alexandrum. Quo mortuo cum turbæ fierent, Rhodum abiit, ibique scholam aperuit, atque docuit. Cum ostentandi gratia postquam Rhodiis suam in Ctesiphontem orationem recitavisset, universis admirantibus quod tali habita oratione succubuisset, dixit: *Non admiraremini, si contra hæc orantem Demosthenem audivissetis.* Ac Rhodi quidem scholam reliquit, qui ludus Rhodiacus dicitur. Navigavit deinde Samum, paululumque in

ὕστερον ἐτελεύτησεν. Ἐγένετο δὲ εὔφωνος, ὡς δῆλον ἔκ τε ὧν φησι Δημοσθένης, καὶ ἐκ τοῦ Δημοχάρους λόγου. Φέρονται δ' αὐτοῦ λόγοι τέσσαρες, ὅ, τε κατὰ Τιμάρχου, καὶ ὁ τῆς παραπρεσβείας, καὶ ὁ κατὰ Κτησιφῶντος, οἳ καὶ μόνοι εἰσὶ γνήσιοι. Ὁ γὰρ ἐπιγραφόμενος Δηλιακὸς, οὐκ ἔστιν Αἰσχίνου· ἀπεδείχθη μὲν γὰρ ἐπὶ τὴν κρίσιν τοῦ περὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Δήλῳ συσταθεὶς συνήγορος· οὐ μὴν εἶπε τὸν λόγον· ἐχειροτονήθη γὰρ Ὑπερείδης ἀντ' αὐτοῦ, ὥς φησι Δημοσθένης. Ἔσχε δὲ καὶ ἀδελφοὺς, ὥς φησιν αὐτὸς, Ἄφοβον καὶ Δημοχάρη. Ἀπήγγειλε δὲ καὶ τὴν ἐν Ταμύναις νίκην πρῶτος Ἀθηναίοις τὸ δεύτερον, ἐφ' ᾧ καὶ ἐστεφανώθη. Οἱ δὲ εἶπον, μηδὲ μαθητεῦσαι τισὶ τὸν Αἰσχίνην, ἀλλ' ἐκ τῆς ὑπογραμματείας ἀρθῆναι, ἐν τοῖς δικαστηρίοις τότε διάγοντα· πρῶτον δὲ εἰπεῖν ἐν τῷ δήμῳ κατὰ Φιλίππου, εὐδοκιμήσαντά τε,

F. 3. Δημοχάρη] Immo, Φιλόχαρη.
F. 3. Ἀπήγγειλε] Sic Bas. Xyl. P. Vulgo, ἀντήγγειλε quod Steph. fecit ex Aldino ἀντήγγειλε.
F. 4. τὸ δεύτερον] τὴν δευτέραν Amiot. Mez. At Wolf. delet.
F. 6. τισὶ] τινὶ, Mez.

ea commoratus insula, vitam cum morte commutavit. Vocalem fuisse et e verbis Demosthenis, et e Democharis oratione liquet. Quatuor ipsius feruntur orationes: quarum in Timarchum, de Male obita Legatione, contra Ctesiphontem, solæ sunt germanæ. Quæ enim Deliaca inscribitur, non est Æschinis: nam designatus quidem fuerat, ut caussam de templo in Delo oraret: sed fuit in locum ipsius delectus Hyperides, ut ait Demosthenes. Habuit etiam fratres Aphobum et Democharem, ut ipse ait. Primus etiam victoriam apud Tamynas partam denuo Atheniensibus annunciavit: qua de caussa etiam est coronatus. Quidam neminis fuisse discipulum Æschinem tradunt: sed cum in judiciis scribæ munere fungeretur, inde ad oratoriam elatum artem: primumque ipsum contra Philippum dixisse:

πρεσβευτὴν χειροτονηθῆναι πρὸς Ἀρκάδας· πρὸς δὲ ἀφικόμενον, συστῆσαι τοὺς μυρίους ἐπὶ Φίλιππον. Ἐγράψατο δὲ καὶ Τίμαρχον ἑταιρήσεως· ὁ δὲ, ἐκλιπὼν τὸν ἀγῶνα, αὑτὸν ἀνήρτησεν, ὥς που φησὶ Δημοσθένης. Ἐχειροτονήθη πρεσβευτὴς ὡς Φίλιππον κατὰ Κτησιφῶντος καὶ Δημοσθένους περὶ τῆς εἰρήνης· ἐν ᾗ ἄμεινον τοῦ Δημοσθένους ἠνέχθη· καὶ δεύτερον δέκατος ὤν, κυρώσας ὅρκοις τὴν εἰρήνην, κριθεὶς ἀπέφυγεν, ὡς προείρηται.

ζ.

ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ.

Λυκοῦργος πατρὸς μὲν ἦν Λυκόφρονος τοῦ Λυκούργου (ὃν οἱ Τριάκοντα τύραννοι ἀπέκτειναν, αἰτίου αὐτῷ τῆς ἀναιρέσεως γενομένου Ἀριστοδήμου Βατῆθεν, ὃς καὶ ἑλληνοταμίας γενόμενος, ἔφυγεν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ) τὸν δῆμον δὲ Βουτάδης, γένους τοῦ τῶν Ἐτεοβουταδῶν. Ἀκροατὴς δὲ γενόμενος Πλάτωνος τοῦ φιλοσόφου, τὰ πρῶτα

B. 3. τὸν δῆμον δὲ] Sic E. T. V. Anon. Vulgo, δῆμον δὲ τῶν: quod ex veteri, nec tamen vera lectione, ortum, τῶν δήμων δε.

et cum placuisset populo, ab eo legatum ad Arcades designatum, eo profectum eorum commune *decem millia* dictos adversus Philippum concitasse. Timarcho etiam scortationis dicam impegit: qui deserta caussæ dictione sese suspendit, ut alicubi Demosthenes inquit. Legatus ad Philippum de pace contra Ctesiphontem et Demosthenem, hoc priores tulit. Deinde cum novem aliis jurejurando pacem sanxit: et in jus vocatus, evasit: sicut diximus.

VII.

LYCURGUS.

Lycurgus Lycophronis filius, Lycurgi nepos ejus quem Triginta tyranni interfecerunt, caussam necis præbente Aristodemo Batensi: qui etiam Græcorum quæstor (hic est Hellanotamias) factus, exsulavit populo rempublicam gubernante. Populo Lycurgus fuit Butades, genere ortus Eteobutadarum. Initio philosophatus est, auditor Plato-

σόφιστεν· εἶτα καὶ Ἰσοκράτους τοῦ ῥήτορος γνώριμος
μενος, ἐπολιτεύσατο ἐπιφανῶς, καὶ λέγων καὶ πράτ-
καὶ δὴ πιστευσάμενος τὴν διοίκησιν τῶν χρημάτων·
ας γὰρ ἐγένετο ἐπὶ τρεῖς πενταετηρίδας ταλάντων
ιν τετρακισχιλίων, ἢ, ὥς τινες, μυρίων ὀκτακισχιλίων
οσίων πεντήκοντα (καὶ ὁ τὰς τιμὰς αὐτῷ ψηφίσα-
Στρατοκλῆς ὁ ῥήτωρ) τὸ μὲν πρῶτον αἱρεθεὶς
, ἔπειτα τῶν φίλων ἐπιγραψάμενός τινα, αὐτὸς
το τὴν διοίκησιν διὰ τὸ φθάσαι νόμον εἰσενεγκεῖν, μὴ
ν πέντε ἐτῶν διέπειν τὸν χειροτονηθέντα ἐπὶ τὰ δη-
χρήματα, ἀεί τε ἐφεστὼς τοῖς ἔργοις διετέλεσε, καὶ
ς καὶ χειμῶνος. Καὶ ἐπὶ τὴν τοῦ πολέμου παρασκευὴν
τονηθεὶς, πολλὰ τῆς πόλεως ἐπηνώρθωσε· καὶ τρι-
παρεσκεύασε τῷ δήμῳ τετρακοσίας· καὶ τὸ ἐν
ν γυμνάσιον ἐποίησε καὶ ἐφύτευσε, καὶ τὴν παλαίστραν

ὁ τὰς τιμὰς—ῥήτωρ] Uncis inclusi, ut perperam invectum e Psephismate, p. 852. Abest etiam in Phot.

ωιῳ] Rectius cum Mez. Λυκείῳ.

ilosophi. Postea disci- Isocratis oratoris factus, rempublicam orando oque gessit. Commissa am fuit pecuniæ administio: nam quæstor per quinquennia dispensavit orum millia quatuordeut, ut alii perhibent, taduodeviginti millia, sexa insuper et quinqua- (qui ei hunc honorem it Stratocles rhetor) ipimum ad hoc delectus, deinde amicorum aliquem præscribens ipse pecuniam administravit: fuerat enim lex lata, ne quis quæsturam eam quinque annis amplius curaret. Ceterum Lycurgus assiduus fuit in procuratione rerum conficiendarum æstate hyemeque, et ad apparatum bellicum suffragiis populi destinatus, multas urbis res correxit, populo triremes quadringenas confecit, gymnasium in Lyceo paravit ac plan-

ᾠκοδόμησε, καὶ τὸ ἐν Διονύσου θέατρον ἐπιστατῶν ἐπετέλεσε. Πιστευσάμενος δὲ ἐν παρακαταθήκῃ παρὰ τῶν ἰδιωτῶν διακόσια πεντήκοντα τάλαντα ἐφύλαξε, πομπεῖά τε χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ τῇ πόλει κατεσκεύασε, καὶ νίκας χρυσᾶς. Πολλὰ δὲ ἡμίεργα παραλαβὼν ἐξετέλεσε καὶ νεωσοίκους, καὶ τὴν σκευοθήκην· καὶ τῷ σταδίῳ τῷ Παναθηναϊκῷ τὴν κρηπῖδα περιέθηκεν, ἐξεργασάμενος τοῦτό τε καὶ τὴν χαράδραν ὁμαλὴν ποιήσας, Δεινίου τινὸς, ὃς ἐκέκτητο τοῦτο τὸ χωρίον, ἀνέντος τῇ πόλει περὶ παντὸς αὐτοῦ χαρίσασθαι Λυκούργῳ. Εἶχε δὲ καὶ τοῦ ἄστεος τὴν φυλακὴν, καὶ τῶν κακούργων τὴν σύλληψιν, οὓς ἐξήλασεν ἅπαντας, ὡς καὶ τῶν σοφιστῶν ἐνίους λέγειν, Λυκοῦργον οὐ μέλανι ἀλλὰ θανάτῳ χρίοντα τὸν κάλαμον κατὰ τῶν πονηρῶν, οὕτω συγγράφειν. Ὅθεν ἐξαιτηθέντα αὐτὸν ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως ὁ δῆμος οὐ προήκατο. Καθ' ὃν δὲ χρόνον ἐπολέμει Φίλιππος πρὸς Ἀθηναίους

E. 1. χαρίσασθαι] T. V. Anon. χαρισαμένου: malim tamen, τῇ πόλει, προσθέντος, αὐτὸ χαρίσασθαι Λυκούργῳ: ut fere Reisk.
E. 4. θανάτῳ] αἵματι corrigit Mez.

tavit, palæstram edificavit: et præfectus ædificando theatro Bacchi, opus absolvit. Idem depositum privatorum civium, talenta ducenta et quinquaginta, custodivit. Urbi, pomparum vasa aurea et argentea, victoriasque aureas adornavit: multa etiam imperfecta absolvit, et navalia, et armamentarium: stadio Panathenaico crepidinem circumposuit, et convallem complanavit, Dinia quodam, cujus ille locus erat, Lycurgo concedente potestatem ex ipsius bonis civitatem demerendi. Urbis etiam custodia ei mandata fuit, et maleficorum comprehensio: quos quidem omnes expulit; adeo ut sophistarum quidam dicerent, *Lycurgum ita contra malos scribere, ut qui calamum non atramento sed morte imbueret.* Itaque cum ab Alexandro postularetur, populus eum non dedidit. Quo tempore Philippus secundum contra

ύτερον πόλεμον, ἐπρέσβευε μετὰ Πολυεύκτου καὶ αθένους, εἴς τε Πελοπόννησον καί τινας ἑτέρας πό- διετέλεσέ τε τὸν ἅπαντα χρόνον εὐδαιμονῶν παρὰ Ἀθηναίοις, καὶ δίκαιος εἶναι νομιζόμενος, ὥστε καὶ ἐν καστηρίοις τὸ φῆσαι Λυκοῦργον, ἐδόκει βοήθημα εἶναι ναγορευομένῳ. Εἰσήνεγκε δὲ καὶ νόμους, τὸν περὶ ῳδῶν ἀγῶνα τοῖς Χύτροις ἐπιτελεῖν ἐφάμιλλον ἐν άτρῳ, καὶ τὸν νικήσαντα εἰς ἄστυ καταλέγεσθαι, πρό- οὐκ ἐξὸν, ἀναλαμβάνειν τὸν ἀγῶνα ἐκλελοιπότα. ὲ, ὡς χαλκᾶς εἰκόνας ἀναθεῖναι τῶν ποιητῶν, Αἰσ- , Σοφοκλέους, Εὐριπίδου, καὶ τὰς τραγῳδίας αὐτῶν ινῷ γραψαμένους φυλάττειν, καὶ τὸν τῆς πόλεως γραμ- α παραναγινώσκειν τοῖς ὑποκρινομένοις· οὐκ ἐξ- ρ αὐτὰς ὑποκρίνεσθαι. Καὶ τρίτον, μηδενὶ ἐξεῖναι αίων, μηδὲ τῶν οἰκούντων Ἀθήνησιν, ἐλεύθερον σῶμα σθαι ἐπὶ δουλείᾳ ἐκ τῶν ἁλισκομένων, ἄνευ τοῦ τοῦ

ταλέγεσθαι] καθεῖναι corrigit H. Valeſ. ad Harpocrat. p. 116. ita enim voluit ſcribere, non κατεῖναι ut editur.

κ ἐξεῖναι γὰρ αὐτὰς] Forte, καὶ οὐκ ἐξεῖναι παρ' αὐτάς—.

λεύθερον] Mez. ἀπελεύθερον.

ienſes bellum geſſit, le- ipſe cum Polyeucto et ſthene in Peloponneſum um alias urbes profectus Omni tempore in magna pud Athenienſes exiſti- ne, et juſtitiæ opinione: e, ut in judiciis dicta magnam patrocinii vim ent. Legum quoque r fuit: Quarum una eſt, *ædis ut ii Chytris certa- beatricó æmulum perage- victorque in Aſtu recipe- retur*: quod ante non licebat: eo pacto certamen jam obſo- leſcens renovavit. Alia, *ut æ- reæ imagines ponerentur poëtis Æſchylo, Sophocli, Euripidi: eorumque tragœdiæ exſcriptæ publice adſervarentur, eaſque ſcriba civitatis recitaret loco biſtrionum, quibus ſuo arbi- tratu eas agere non liceret.* Tertia: *non licere cuiquam Athenienſi aut Athenis habi- tanti liberum corpus captum in ſervitutem vendere ſine pri-*

ποτὲ οὐκ ἀνεχομένων αὐτοῦ δημηγοροῦντος, ἀνέκραγεν ἐκβαλλόμενος, "Ὦ Κερκυραία μάστιξ, ὡς πολλῶν ταλάντων εἶ ἀξία." Πάλιν δὲ θεὸν ἀναγορευόντων Ἀλέξανδρον, "Καὶ ποδαπὸς ἄν," εἶπεν, "ὁ θεὸς, οὗ τὸ ἱερὸν ἐξιόντας δεήσει περιρραίνεσθαι;" Ἀποθανόντος δὲ αὐτοῦ, παρέδωκαν τοὺς παῖδας τοῖς Ἕνδεκα, Μενεσαίχμου μὲν κατηγορήσαντος, γραψαμένου δὲ Θρασυκλέους· Δημοσθένους δὲ, καθ' ὃν ἔφυγε χρόνον, ἐπιστείλαντος τοῖς Ἀθηναίοις, ὡς κακῶς ἀκούοιεν ἐπὶ τοῖς Λυκούργου παιδίοις, μετενόησαν, καὶ ἀφῆκαν αὐτοὺς, Δημοκλέους τοῦ Θεοφράστου μαθητοῦ ὑπὲρ αὐτῶν ἀπολογησαμένου. Ἐτάφη δὲ αὐτὸς καὶ τῶν ἐκγόνων τινὲς δημοσίᾳ· καὶ ἔστιν αὐτῶν τὰ μνήματα ἄντικρυς τῆς Παιωνίας Ἀθηνᾶς ἐν τῷ Μελανθίου τοῦ φιλοσόφου κήπῳ, τράπεζαι πεποιημέναι, αὗταί τε τοῦ Λυκούργου καὶ τῶν παίδων αὐτοῦ ἐπιγεγραμμέναι, καὶ εἰς ἡμᾶς ἔτι σωζόμεναι. Τὸ μέ-

D. 9. Μενεσαίχμου] Μοιροκλέους corrigit D. Ruhnkenius Hist. Crit. Or. Gr. p. 80.
E. 9. αὗταί τε] Legendum, αὐτοῦ τε, cum Mez. et Reisk.
E. 10. Τὸ μέγιστον—προσιόντων] Hoc et numeris vitiosum, et perperam e superioribus repetitum.

non ferrent, exturbarentque, exclamavit, *O Corcyræa scutica, quam multorum talentorum æquas pretium!* Rursus iis Alexandrum in deos referentibus, *Qualis vero*, aiebat, *iste sit deus, cujus e templo exeuntes opus habeant aqua se lustrali conspergere!* Mortui Lycurgi filii Undecimviris traditi sunt, Menesæchmo accusante, dica a Thrasycle scripta: sed cum Demosthenes tum exsulans scripsisset Atheniensibus, male ipsos audire propter liberos Lycurgi, mutata sententia eos absolverunt, Democle Theophrasti discipulo eos defendente. Publice sepultus est Lycurgus, et quidam ex ejus posteris: suntque eorum monumenta e regione Minervæ Pæoniæ in horto Melanthii philosophi, mensæ factæ, et Lycurgo liberisque ejus inscriptæ, quæ

[illegible] χίλια διακόσια τάλαντα προσόδου τῇ πόλει κατέστησε, πρότερον ἑξήκοντα προσιόντων. Μέλλων δὲ τελευτήσειν, εἰς τὸ μητρῷον καὶ τὸ βουλευτήριον ἐκέλευσεν αὐτὸν κομισθῆναι, βουλόμενος εὐθύνας δοῦναι τῶν πεπολιτευμένων· οὐδενὸς δὲ κατηγορῆσαι τολμήσαντος πλὴν Μενεσαίχμου, τὰς διαβολὰς ἀπολυσάμενος, εἰς τὴν οἰκίαν ἀπεκομίσθη καὶ ἐτελεύτησεν, ἐπιεικὴς νομισθεὶς παρὰ πάντα τὸν βίον χρόνον, καὶ ἐν λόγοις ἐπαινεθείς· καὶ μηδένα ἀγῶνα ἁλούς, καίτοι πολλῶν κατηγορησάντων. Ἔσχε δὲ τρεῖς παῖδας ἐκ Καλλιστοῦς τῆς Ἅβρωνος μὲν θυγατρὸς, Καλαιοῦ δὲ τοῦ Ἅβρωνος Βατῆθεν ἀδελφῆς, τοῦ ταμιεύσαντος στρατιωτικῶν ἐπὶ Χαρώνδου ἄρχοντος· περὶ δὲ τῆς κηδείας ταύτης λέγει ὁ Δείναρχος ἐν τῷ κατὰ Πασίου. Κατέλιπε δὲ παῖδας Ἅβρωνα, Λυκοῦργον, Λυκόφρονα· ὧν ὁ Ἅβρων καὶ ὁ Λυκοῦργος

F. 11. Καλαιοῦ] Salmas. corrigit Καλλίου.

F. 12. Χαρώνδου] Forte, Χαιρώνδου.

A. 2. Πασίου] Πιστίου recte corrigunt Meurs. Lect. Att. III, 5. Vales. Harpocrat. p. 15.

hodieque extant. Id maximum est, quod reditus urbis, qui prius erant sexaginta talenta, ad mille et ducenta talenta auxit. Moriturus, in Metroum et curiam se jussit portari, rationem volens reddere administratæ reipublicæ: nemine autem extra unum Menesæchmum accusare auso, reportatus domum est dilutis calumniis, supremumque vitæ diem morte confecit. Toto vitæ tempore probus est habitus, orationesque ejus laudatæ, et quanquam a multis accusatus, nunquam caussa cecidit. Tres habuit liberos e Callistone Abronis filia, et Calæi Abronis, populo Batensis, sorore, ejus qui Chæronda archonte quæstor bellicam pecuniam tractavit: de hac adfinitate loquitur Dinarchus in oratione contra Passtium. Filios reliquit Abronem, Lycurgum, Lycophronem: de his Abron et Ly-

τῶν πεπλευτικότα περὶ τοὺς νόμους· καὶ θανάτου ὄντος ἐπιτιμίου, ἀλῶναι ἐποίησε, καὶ πεντήκοντα δραχμὰς ἐκ τῆς οὐσίας αὐτοῦ ἑκάστῳ τῶν πολιτῶν διένειμε, τῶν πάντων συναχθέντων ταλάντων ἑκατὸν ἑξήκοντα, ἤ, ὥς τινες, μνᾶν· Ὁ δὲ εὐθύνας Ἀριστογείτονα καὶ Κλεοκράτην καὶ Αὐτόλυκον δειλίας. Ἐπεκαλεῖτο δὲ ὁ Λυκοῦργος, Ἶβις Λυκούργῳ, Ξενοφῶντι νυκτερίς. Κατῆγον δὲ τὸ γένος ἀπὸ τούτων, καὶ Ἐρεχθέως τοῦ Γῆς καὶ Ἡφαίστου· τὰ δ' ἐγγυτάτω ἀπὸ Λυκομήδους καὶ Λυκούργου, οὓς ὁ δῆμος ταφαῖς ἐτίμησε δημοσίᾳ· καὶ ἔστιν αὕτη ἡ καταγωγὴ τοῦ γένους τῶν ἱερασαμένων τοῦ Ποσειδῶνος, ἐν πίνακι τελείῳ, ὃς ἀνάκειται ἐν Ἐρεχθείῳ, γεγραμμένος ὑπὸ Ἰσμηνίου τοῦ Χαλκιδέως· καὶ εἰκόνες ξύλινοι τοῦ τε Λυκούργου, καὶ τῶν

D. 10. ἤ, ὥς τινες, μνᾶν] Positum fuisse videtur ab auctore proxime post διένειμε.

E. 1. Ὁ δὲ εὐθύνας—δειλίας] Legendum, Λεωκράτην—δειλίας monuit Taylor. ad Lycurg. Or. præfat. fin. et ante eum Valesf. ad Harpocrat. p. 103. Vellem iidem duumviri correxissent vitiosum illud ὁ δὲ εὐθύνας.

E. 2. Ἐπεκαλεῖτο—νυκτερίς] Ἶβις Λυκούργῳ· Χαιρεφῶντι νυκτερίς: versus est Aristoph. Avib. 1296. itaque hic corrigendum; Ἐπεκαλεῖτο δὲ ὁ Λυκοῦργος Ἶβις, ὥς φησιν Ἀριστοφάνης· Ἶβις Λυκούργῳ· Χαιρεφῶντι νυκτερίς. Atque ita fere corrigit Kusterus: nec multum diverse Taylor. præfat. ad Lycurg.

E. 8. ἐν Ἐρεχθείῳ] ἐν addidi ex E. et Xyl.

paraverat, fecitque ut morte damnatus puniretur, ac quinquaginta drachmas ex opibus ejus cuivis civium dedit: summa donationis centum et sexaginta talenta æquante: alii minam viritim datam asserunt. In jus pertraxit Aristogitonem, Leocratem, et Autolyco controversiam movit status liberi * Cognominabatur autem Lycurgus Ibis, ut Chærephon noctua. Genus autem ab his deduxerunt, et Erechtheo, qui fuit Terræ et Vulcani filius, proxime autem a Lycomede et Lycurgo: quos populus publica sepultura honoravit. Est eorum generis successio, consecratorum Neptuno, in tabula perfecta, quæ dedicata est in sacrario Erechthei, picta ab Ismenia Chalcidense: et imagines Lycurgi, ejusque filio-

αὐτῷ, Ἄβρωνος, Λυκούργου, Λυκόφρονος, ἃς εἰργάσαντο Τίμαρχος καὶ Κηφισόδοτος οἱ Πραξιτέλους υἱεῖς· ... πίνακα ἀνέθηκεν Ἄβρων ὁ παῖς αὐτοῦ, λαχὼν ἐκ ... ένους τὴν ἱερωσύνην, καὶ παραχωρήσας τῷ ἀδελφῷ ... φρονι· καὶ διὰ τοῦτο πεποίηται ὁ Ἄβρων παραδιδοὺς ... τὴν τρίαιναν. Πάντων δὲ ὧν διῴκησεν ἀναγραφὴν ... άμενος, ἀνέθηκεν ἐν στήλῃ, πρὸ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ... σκευασθείσης παλαίστρας, σκοπεῖν τοῖς βουλομένοις· ... ς μέντοι ἐδυνήθη ἐλέγξαι τὸν ἄνδρα νοσφισμοῦ. ... γραψε δὲ καὶ Νεοπτόλεμον Ἀντικλέους στεφανῶσαι, καὶ ... ἀναθεῖναι, ὅτι ἐπηγγείλατο χρυσώσειν τὸν βωμὸν ... Ἀπόλλωνος ἐν ἀγορᾷ, κατὰ τὴν μαντείαν τοῦ θεοῦ. ... φίσατο δὲ καὶ Διοτίμου Διοπείθους Εὐωνυμεῖ τιμὰς ... Κτησικλέους ἄρχοντος.

ή.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ.

...ημοσθένης Δημοσθένους καὶ Κλεοβούλης τῆς Γύλωνος

...ς Γύλωνος θυγατρός] Ita Xyl. Mez. et in hoc libello editionibus De-

... Abronis, Lycurgi, et ...phronis, quas fecerunt ...rchus et Cephiſodotus ...raxitelis. Tabulam de...it Abron filius ejus, qui ...um jure adeptus ſacerdo... id fratri Lycophroni ...ſſit, ideoque pictus eſt ...ridentem traderet. Ce... Lycurgus deſcriptio... omnium abs ſe geſtarum ... fecit, et in columna ...dit ante palæſtram a ſe ...n, ut qui vellent, inſpi... poſſent: nemo tamen vi...rum arguere peculatus potuit. Retulit etiam de Neoptolemo Anticlis filio coronando, eique ſtatua dedicanda, quod promiſerat ſe aram Apollinis in foro obducturum auro, ut dei oraculum jubebat. Decrevit etiam Diotimo Diopithis filio Euonymenſi honores, archonte Cteſicle.

VIII.

DEMOSTHENES.

Demoſthenes Demoſthenis filius e Cleobula uxore Gylonis filia, curia Pæanienſis, a

θυγατρὸς, τὸν δὲ δῆμον Παιανιεὺς, καταλειφθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐτῶν ἑπτὰ, μετ' ἀδελφῆς πενταετίδος, τὸν μὲν τῆς ὀρφανίας χρόνον παρὰ τῇ μητρὶ διῆγε σχολάζων Ἰσοκρά- B
τει, ὥς τινες ἔφασαν, ὡς δὲ οἱ πλεῖστοι, Ἰσαίῳ τῷ Χαλκιδεῖ, ὃς ἦν Ἰσοκράτους μαθητὴς, διατρίβοντι ἐν Ἀθήναις, ζηλῶν Θουκυδίδην καὶ Πλάτωνα τὸν φιλόσοφον, ᾧ τινες εἶπον προηγουμένως αὐτῷ σχολάσαι. Ὡς δὲ Ἡγησίας ὁ Μάγνης φησὶν, ἐδεήθη τοῦ παιδαγωγοῦ, ἵνα Καλλιστράτου, Ἐμπαίδου, Ἀφιδναίου, ῥήτορος δοκίμου καὶ ἱππαρχήσαντος καὶ ἀναθέντος τὸν βωμὸν τῷ Ἑρμῇ τῷ ἀγοραίῳ, μέλλοντος ἐν τῷ δήμῳ λέγειν, ἀκούσῃ· ἀκούσας δὲ, ἐραστὴς ἐγένετο τῶν λόγων· καὶ τούτου μὲν ἐπ' ὀλίγον ἤκουσεν ἕως ἐπεδήμει· ἐπειδὴ δὲ ὁ μὲν ἔφυγεν εἰς Θρά- C

mosthenis præfixo, Wolf. et Lambin. Vulgo, τῆς γυναικὸς τῆς θυγατρός: Græco-Lat. 1624. assumta correctione, retento tamen vitio, τῆς γυναικὸς τῆς τοῦ Γυλῶνος θυγατρός.

B. 4. ὅν τινες—αὐτῷ] Rectius Mez, Wolf. Lambin. ᾧ τινὲς—αὐτόν.

B. 5. Ἡγησίας] Δημήτριος scribere debebat auctor. Vid. D. Ruhnkenium ad Rut. Lup. p. 27.

B. 7. Ἐμπαίδου] Immo Καλλικράτους. Nam alius fuit Callistratus Empedi F. Vid. H. Vales. ad Ammian. Marc. xxx. p. 402. et D. Ruhnken. Hist. Crit. Or. p. 60.

B. 7. καὶ ἱππαρχήσαντος] Eadem de caussa delendum, quippe ad Empedi filium, non ad Oratorem, pertinens.

patre fuit relictus pupillus annos natus septem, cum sorore annorum quinque. Orbitatis tempore apud matrem vivens, operam dedit Isocrati: ita enim quidam sentiunt: plures aiunt Isæi Chalcidensis auditorem fuisse, tunc Athenis degentis. Alii Thucydidis et Platonis fuisse studiosum narrant: atque huic quidem eum præcipue vacasse perhibent. Hegesias Magnes scribit, precibus eum a pædagogo impetrasse, ut sibi liceret audire Callistratum Empædi filium, Aphidnæum, oratorem nobilem, et qui aliquando equitum magister fuisset, ac Mercurio forensi aram dedicasset, verba tum ad populum facturum. Quem ubi audivit, amore dicendi captus, ei se quamdiu Athenis ille fuit, discipulum præbuit. Sed Callistrato in Thraciam profugo,

κὴν, ὁ δ' ἐγεγόνει ἐξ ἐφήβων, τηνικαῦτα παρέβαλλεν Ἰσοκράτει καὶ Πλάτωνι, εἶτα καὶ Ἰσαῖον ἀναλαβὼν εἰς τὴν οἰκίαν τετραετῆ χρόνον αὐτὸν διεπόνησε, μιμούμενος αὐτοῦ τοὺς λόγους. Ὡς δὲ Κτησίβιός φησιν ἐν τῷ περὶ φιλοσοφίας, διὰ Καλλίου τοῦ Συρακουσίου πορίσας τοῦ Ζήθου τοῦ Ἀμφιπολίτου λόγους, διὰ δὲ Χαρικλέους τοῦ Καρυστίου τοὺς Ἀλκιδάμαντος, ἀνέλαβεν αὐτούς. Τελειωθεὶς δὲ, ἔλαττον παρὰ τῶν ἐπιτρόπων παραλαβὼν, ἔκρινεν αὐτοὺς ἐπιτροπῆς ἐπὶ Τιμοκράτους ἄρχοντος, τρεῖς ὄντας, Ἄφοβον, Θηριππίδην, Δημοφῶντα ἢ Δημέαν· καὶ μάλιστα τούτου κατηγόρησεν, ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς ὄντος,
D δέκα τάλαντα τίμημα ἑκάστῃ τῶν δικῶν ἐπιγραψάμενος· καὶ εἷλεν αὐτούς· τῆς δὲ καταδίκης οὐδὲν ἐπράξατο, τοὺς μὲν ἀργυρίου, τοὺς δὲ καὶ χάριτος. Ἀριστοφῶντος δὲ ἤδη τὴν ἐργασίαν διὰ γῆρας καταλιπόντος, καὶ χορηγὸς ἐγένετο.

C. 4. αὐτὸν] Sic recte Xyl. Lambin. Wolf. Vulgo, αὐτῶν.
C. 6. πορίσας τοῦ] Rectius fuerat πορισάμενος τούς: hoc Mez. illud Lambin. notavit.
D. 3. χάριτος] ἀφεὶς addit Wolf. ἀφιέναι πεισθεὶς addendum notavit in margine Lambin.

tum ex ephebis egressus Isocrati se atque Platoni adjunxit. Postea Isæum domum suam recepit, ac per annos quatuor elaboravit in ejus orationibus imitandis. Ctesibius in libro de philosophia perhibet, eum Calliæ Syracusani opera Zethi Amphipolitæ, per Chariclem Alcidamantis Carystii orationes nactum, in iis sese exercuisse. Virilem ætatem adeptus, tutores suos, quod ab iis minus æquo accepisset, male administratæ tutelæ accusavit, Timocrate archonte: erant autem tres, Aphobus, Theripides, et Demophon sive Demeas: atque hunc avunculum suum, magis quam alios: et unamquamvis actionem decem talentis æstimavit: cum autem reos peregisset, multam non exegit: alios pecunia, alios etiam gratia * Aristophonte autem jam ob senectutem præfecturam deferente, etiam choragus factus est.

Μειδίαν δὲ τὸν Ἀναγυράσιον πλήξαντα αὐτὸν ἐν τῷ θεάτρῳ χορηγοῦντα, εἰς κρίσιν καταστήσας, λαβὼν τρισχιλίας ἀφῆκε τῆς δίκης. Λέγουσι δὲ αὐτὸν ἔτι νέον ὄντα, εἰς σπήλαιον ἀπιέναι, κἀκεῖ φιλολογεῖν τὸ ἥμισυ τῆς κεφαλῆς ξυράμενον, ἵνα μὴ προέρχοιτο· καὶ ἐπὶ στενῆς κλίνης χαμαιεύειν, ἵνα διὰ ταχέων ἀνίστηται· τό τε ῥῶ μὴ δυνάμενον λέγειν ἐκπονῆσαι· καὶ τὸν ὦμον ἐν τῷ μελετᾷν κινοῦντα ἀπρε- I πῶς καταπαῦσαι, προσαρτήσαντα ὀβελίσκον, ἤ, ὥς τινες, ξιφίδιον ἐκ τῆς ὀροφῆς, ἵνα φοβούμενος ἠρεμοίη· προβαίνοντα δὴ κατὰ τὴν τῶν λόγων ἰσχὺν, ἔσοπτρον ἰσομέγεθες αὐτῷ κατασκευάσαι, καὶ πρὸς τοῦτο ἀφορῶντα μελετᾷν, ἵνα ἐπανορθώσηται τὰ ἐλλείποντα· καὶ κατιόντα ἐπὶ τὸ Φαληρικὸν, πρὸς τὰς τῶν κυμάτων ἐμβολὰς τὰς σκέψεις ποιεῖσθαι, ἵν' εἴποτε θορυβοίη ὁ δῆμος, μὴ ἐκ- f σταίη· τοῦ δὲ πνεύματος αὐτῷ ἐνδέοντος, Νεοπτολέμῳ τῷ ὑποκριτῇ μυρίας δοῦναι, ἵνα ὅλας περιόδους ἀπ-

Midiam Anagyrasium qui ipsum in theatro chorum instruentem percusserat, in judicium pertraxit: sed acceptis tribus drachmarum millibus missum fecit. Ferunt, Demosthenem etiamnum adolescentem in antrum ivisse, ibique meditatum orationes fuisse, rasa dimidia capitis parte, ne exiret: inque angusta cubuisse sponda, ut cito expergisceretur: cumque literam R non posset pronunciare, labore consecutum ut proferret: cumque inter declamandum movere soleret humerum inconvenienter, id desuevisse, suspenso e culmine veru, aut, quod alii dicunt, gladio, ut ejus metu se contineret: cum jam auctus esset vi dicendi, speculum fecisse sibi æquale, inque id inspicientem se exercuisse, ut corrigeret vitia: descendisse etiam ad Phalericum litus, et adversus undas obstrepentes declamasse, ut si quando populus obturbaret, hoc sibi non esset terrori: cumque eum spiritus deficeret, Neoptolemi histrionis opera decem drachmarum millibus conducta didicisse uno spiritu integras cir-

νεύστως λέγῃ. Ἐπεὶ δὲ τῷ πολιτεύεσθαι προσῆλθεν, ὡς δύο διῃρημένων τῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ τῶν μὲν φιλιππιζόντων, τῶν δὲ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας δημηγορούντων, τὴν τῶν ἀντιπολιτευομένων Φιλίππῳ τάξιν εἵλετο· καὶ πάντος τοῦ χρόνου διετέλεσε συμβουλεύων τοῖς κινδυνεύουσιν ὑπὸ Φιλίππῳ γενέσθαι βοηθεῖν, συμπολιτευόμενος
45 Ὑπερείδῃ, Ναυσικλεῖ, Πολυεύκτῳ, Διοτίμῳ· διὸ καὶ συμμάχους τοῖς Ἀθηναίοις ἐποίησε Θηβαίους, Εὐβοεῖς, Κερκυραίους, Κορινθίους, Βοιωτούς, καὶ πολλοὺς ἄλλους πρὸς τούτοις. Ἐκπεσὼν δέ ποτε ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας καὶ ἀθυμῶν, ἐβάδιζεν οἴκοι· συντυχὼν δὲ αὐτῷ Εὔνομος ὁ Θριάσιος πρεσβύτης ἤδη ὤν, προετρέψατο τὸν Δημοσθένην· μάλιστα δὲ ὑποκριτὴς Ἀνδρόνικος, εἰπὼν ὡς οἱ μὲν λόγοι καλῶς ἔχοιεν, λείποι δὲ αὐτῷ τὰ τῆς ὑποκρίσεως· ἀπεμνημόνευσέ τε τῶν ἐπὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ὑπ' αὐτοῦ λελεγμένων· καὶ δὴ πιστεύσαντα τὸν

A. 9. ἐπὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ὑπ' αὐτοῦ] Sic E. Lambin. Wolf. Vulgo, ὑπὸ τῇ ἐκκλησίᾳ αὐτοῦ.

cuitiones efferre. Poſtquam ſe ad rempublicam contulit, diviſo in duas factiones populo, quarum altera Philippo faveret, altera pro libertate concionabatur, Philippo adverſantibus ſe addidit, omnique tempore civibus ſuaſit ut iis auxilium ferrent, quos a Philippo oppreſſum iri periculum erat: ſociosque ſui inſtituti habuit Hyperidem, Nauſiclem, Polyeuctum, Diotimum. Ideoque etiam Athenienſibus fœdere junxit Thebanos, Euboenſes, Corcyrenſes, Corinthios, Bœotos, multoſque alios. Quodam tempore, cum ejectus e concione, mœſtus domum abiret, Eunomus ei Thriaſius occurrit jam ſenex, atque cohortatus eſt. Maxime autem confirmatus eſt ab Andronico hiſtrione, eique operam dedit, edoctus ab eo *orationes ſuas bene habere*,

Δημοσθένη παραδοῦναι αὐτὸν τῷ Ἀνδρονίκῳ. Ὅθεν ἐρομένου αὐτόν τι πρῶτον ἐν ῥητορικῇ, εἶπεν, Ὑπόκρισις· καὶ τί δεύτερον, Ὑπόκρισις· καὶ τί τρίτον, Ὑπόκρισις. Παρελθὼν δὲ πάλιν εἰς τὰς ἐκκλησίας, νεωτερικῶς τινα λέγων, διεσύρετο· ὡς κωμῳδηθῆναι αὐτὸν ὑπὸ Ἀντιφάνους, καὶ Τιμοκλέους·

Μὰ γῆν, μὰ κρήνας, μὰ ποταμούς, μὰ νάματα·

ὀμόσας δὲ τοῦτον τὸν τρόπον ἐν τῷ δήμῳ, θόρυβον ἐκίνησεν. Ὤμνυε δὲ καὶ τὸν Ἀσκληπιόν, προπαροξύνων Ἀσκλήπιον· καὶ παρεδείκνυεν αὐτὸν ὀρθῶς λέγοντα· εἶναι γὰρ τὸν θεὸν ἤπιον· καὶ ἐπὶ τούτῳ πολλάκις ἐθορυβήθη. Σχολάσας δὲ Εὐβουλίδῃ τῷ διαλεκτικῷ Μιλησίῳ, ἐπηνωρθώσατο πάντα. Γενόμενος δὲ καὶ ἐν τῇ Ὀλυμπιακῇ πανηγύρει, καὶ ἀκούσας Λαμάχου τοῦ Τερειναίου, Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου ἐγκώμιον ἀναγινώσκοντος, Θηβαίων δὲ καὶ Ὀλυνθίων κατατρέχοντος,

B. 2. αὐτὸν τί] Mez. αὐτόν τινος τί.

sed actionem iis deesse. Itaque interrogatus quid primum, quid secundum, quid tertium in arte esset oratoria, subinde respondit, *Actio.* Rursus in conciones progressus, cum nove quædam diceret, exagitatus est, ut etiam comici Antiphanes et Timocles cum vexaverint:

Vos juro, terra, fontes, flumina, latices:

nam cum hoc modo apud populum jurasset, tumultu est exceptus. Quin et Asclepium (is Æsculapius Latinis est) juravit, acuta syllaba SCIL. docuitque se hoc recte facere; esse enim deum *epium* sive mitem. Quo nomine sæpe ei obturbatum est. Sed omnia ista emendavit, cum vacasset Eubulidæ dialectico Milesio. Cum venisset in solennem conventum apud Olympiam, audivissetque Lamachum Terinæum recitantem Philippi Alexandrique laudationem, Thebanosque et Olynthios perstringentem, contra ad di-

ςὰς ἀρχαίαν ποιητῶν μαρτυρίας προενέγκατο ὧν Θηβαίοις καὶ Ὀλυνθίοις καλῶς πραχθέντων, ύσασθαί τε τολοιπὸν τὸν Λάμαχον, καὶ φυγεῖν ἐκ ινηγύρεως. Φίλιππον δὲ πρὸς τοὺς ἀναφέροντας ὺς κατ' αὐτοῦ δημηγορίας, εἰπεῖν, ὅτι καὶ αὐτὸς ἂν λέγοντος Δημοσθένους, ἐχειροτόνησα τὸν ἄνδρα τὸν κατ' ἐμοῦ πόλεμον· ἐκάλει δὲ τοὺς μὲν αὐτοῦ ὁμοίους τοῖς στρατιώταις διὰ τὴν πολεμικὴν ιν, τοὺς δὲ Ἰσοκράτους, τοῖς ἀθληταῖς, τέρψιν γὰρ ειν αὐτοὺς θεατρικήν. Ἑπτὰ δὲ καὶ τριάκοντα γονὼς, λογιζομένοις ἀπὸ Δεξιθέου εἰς Καλλίμαχον, παρ' Ὀλυνθίων ἧκε πρεσβεία περὶ τῆς βοηθείας, πιέζοντο ὑπὸ Φιλίππου τῷ πολέμῳ, ἔπεισε ἐκ- η τὴν βοήθειαν· τῷ δὲ ἑξῆς, ἐφ' οὗ Πλάτων ἐτε- εν, Φίλιππος Ὀλυνθίους κατεστρέψατο. Ἔγνω ὸν καὶ Ξενοφῶν ὁ Σωκρατικὸς ἢ ἀρχόμενον, ἢ ἀκ-

ἰους] Sic E. Lambin. Wolf. Vulgo, ὁμοίως.
ιερμικὴν] Recepi ex Phot. edita lectione, Wolf. Amiot. et Xyl. verſ. Vulgo, πομπικήν.

ı ſurrexit, veterumque m teſtimoniis prolatis :laris Thebanorum at- lynthiorum factis effe- Lamachus porro quieſ- :que conventu profu- Philippus autem iis, ationes a Demoſthene ipſum habitas refere- bi, reſponderit, *Etiam , ſi audiviſſem dicentem henem, bello contra me ndo eum ducem elegiſſem.* orationes Demoſthenis us ob vim comparabat: Iſocraticas athletis, quod de- lectationem exhiberent thea- tricam. Annos natus triginta et ſeptem (a Dexitheo enim ſupputo uſque ad Callima- chum, ſub quo legatio ab O- lynthiis venit auxilium pe- tentibus, quos Philippus bello premebat) ſuaſit ut mitteren- tur Olynthiis ſuppetiæ. An- no poſtero, in quem mors Platonis incidit, Philippus O- lynthios perdidit. Noverat Demoſthenem etiam Xeno- phon Socratis diſcipulus, ſive

μάζοντα· τῷ μὲν γὰρ τὰ Ἑλληνικὰ ἐτελεῖτο εἰς τὰ
περὶ τὴν ἐν Μαντινείᾳ μάχην, ἄρχοντα δὲ Χαρικλείδην·
ὁ δὲ πρότερον ἐπὶ Τιμοκράτους εἷλε τοὺς ἐπιτρόπους.
Φεύγοντος δὲ Αἰσχίνου μετὰ τὴν καταδίκην, ἵππῳ
κατεδίωξεν αὐτόν· τοῦ δὲ οἰηθέντος αὐτὸν συλλαμβάνεσθαι,
καὶ προσπεσόντος καὶ συγκαλυψαμένου, ἀναστήσας αὐτὸν
παρεμυθήσατο, καὶ τάλαντον ἔδωκεν ἀργυρίου. Καὶ συν-
εβούλευσε δὲ τῷ δήμῳ ξενικὸν ἐν Θάσῳ τρέφειν, καὶ ἐπὶ F
τούτῳ τριηράρχης ἐξέπλευσε. Σιτώνης δὲ γενόμενος, καὶ
κατηγορηθεὶς κλοπῆς, ἀφείθη. Φιλίππου δὲ Ἐλάτειαν
καταλαμβανομένου, καὶ αὐτὸς τοῖς ἐν Χαιρωνείᾳ μαχε-
σαμένοις συνεξῆλθεν· ὅθεν καὶ δοκεῖ τὴν τάξιν λιπεῖν,
φεύγοντος δὲ αὐτοῦ βάτον ἐπιλαβέσθαι τῆς χλαμύδος, τὸν
δὲ ἐπιστραφέντα εἰπεῖν, Ζώγρει· εἶχε δὲ καὶ ἐπίσημον ἐπὶ
τῆς ἀσπίδος, Ἀγαθῇ Τύχῃ. Εἶπε μέντοι τὸν ἐπι-

E. 4. ἐτελεῖτο εἰς τὰ] εἰς additum ex Wolf. Lambin. Xyl.
F. 4. καταλαμβανομένου] E. καταλαβομένου: forte, rectius.
F. 5. ὅθεν] Forte, ὅτε.

incipientem, ſive jam florentem: res enim Græcæ ei in Mantinenſem pugnam et archontem Chariclidam deſinunt: noſter jam ante ſub Timocrate tutores reos peregit. Æſchinem fugientem a damnatione, equo eſt perſecutus: cumque is ſe comprehenſum iri putans ad pedes ei acci-diſſet capite velato, erexit hominem, conſolatuſque talento argenti donavit. Auctor fuit populo, ut milites mercenarios in Thaſo aleret, eoque navigavit ipſe triremibus præfectus. Coëmendi frumenti geſto munere, accuſatus peculatus, abſolutuſque eſt. Cum Philippus Elateam occupaſſet, ipſe etiam cum iis egreſſus in bellum, qui ad Chæroneam pugnaverunt: atque ibi eum ordines deſeruiſſe aiunt, et cum fugientis chlamydem rubus apprehendiſſet, ſe convertiſſe, ac clamaviſſe, *Vivum cape*: clypei inſigne habuit Bonam Fortunam. Orationem tamen funebrem habuit de iis

ν ἐπὶ τοῖς πεσοῦσιν. Μετὰ δὲ ταῦτα πρὸς τὴν ὴν τῆς πόλεως τῇ ἐπιμελείᾳ προσελθὼν, καὶ τειχῶν ἐπιμελητὴς χειροτονηθεὶς, ἀπὸ τῆς ἰδίας εἰσήνεγκε τὸ ἀναλωθὲν ἀργύριον, μνᾶς ἑκατόν· ἐπέδε καὶ θεωροῖς μυρίας· τριήρους τε ἐπιβὰς, περιοσε τοὺς συμμάχους ἀργυρολογῶν. Ἐφ᾽ οἷς πολἐστεφανώθη, πρότερον μὲν ὑπὸ Δημοτέλους, νίκου, Ὑπερείδου χρυσῷ στεφάνῳ, τελευταῖον δὲ, ὑ Κτησιφῶντος· καὶ γραφέντος τοῦ ψηφίσματος νόμων ὑπὸ Διοδότου καὶ Αἰσχίνου, ἀπολογούμενος εν, ὥστε τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων τὸ διώκοντα εταλαβεῖν. Ὕστερον δὲ Ἀλεξάνδρου ἐπὶ τὴν ν στρατευομένου, καὶ φυγόντος Ἁρπάλου μετὰ ἀτων εἰς Ἀθήνας, τὸ μὲν πρῶτον ἐκώλυσεν αὐτὸν χθῆναι· ἐπειδὴ δὲ εἰσέπλευσε, λαβὼν Δαρεικοὺς ς μετετάξατο· βουλομένων τε Ἀθηναίων Ἀντιο παραδοῦναι τὸν ἄνθρωπον, ἀντεῖπεν, ἔγραψέ τε

um ceciderunt. Secunæc cura ad urbem exorn conversa, cum publice murorum procurator de, impensam ei rei pecule sua persolvit pecunia, centum: impendit etiam mille drachmas iis qui e ad sacras res conficimittebantur, (theoros i appellant) et conscensa i circumvectus, a sociis iam collegit. Itaque ob epius coronatus fuit, a tele, Aristonico, Hypecoronis aureis: tandem a Ctesiphonte. Cujus decretum cum ut contra leges factum accusarent Diodorus et Æschines, ipse defendens vicit: cum sane actor quintam suffragiorum partem non obtineret. Postea temporis cum Alexander expeditionem in Asiam fecisset, atque Harpalus cum pecunia Athenas fugisset; initio, ne reciperetur, egit. Sed postquam ille navi advenit, acceptis mille Daricis sententiam mutavit: cumque Harpalum Athenienses dedere Antipatro statuissent, reclama-

ἀποθέσθαι τὰ χρήματα εἰς ἀκρόπολιν, ἤδη τῷ δήμῳ τὸν ἀριθμὸν εἰπόντα· φήσαντος δὲ Ἁρπάλου ἑπτακόσια καὶ πεντήκοντα, ἢ ὀλίγῳ πλείονα, ὥς φησι Φιλόχορος, μετὰ δὲ ταῦτα φυγόντος Ἁρπάλου ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου, ἐν ᾧ ἐφυλάσσετο μέχρις ἂν ἀφίκηταί τις παρ᾽ Ἀλεξάνδρου, καὶ πορευθέντος εἰς τὴν Κρήτην, ἢ, ὥς ἔνιοι, ἐπὶ Ταίναρον τῆς Λακωνικῆς, αἰτίαν ἔσχεν ὁ Δημοσθένης δωροδοκίας, καὶ διὰ τοῦτο, μήτε τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνακομισθέντων μεμηνυκώς, μήτε τὴν τῶν φυλασσόντων C ἀμέλειαν. Εἰσαχθεὶς δὲ εἰς δικαστήριον ὑπὸ Ὑπερείδου, Πυθέου, Μενεσαίχμου, Ἱμεραίου, Πατροκλέους, οἵ ἐποίησαν καταγνῶναι αὐτοῦ τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴν, καὶ ἁλοὺς ἔφυγε, πενταπλασίονα ἀποτῖσαι μὴ δυνάμενος, (ἔσχε δὲ αἰτίαν τριάκοντα τάλαντα λαβεῖν), ἢ, ὥς ἔνιοι, οὐχ ὑπομείνας τὴν κρίσιν. Μετὰ δὲ τοῦτον

B. 3. ἤδη] Forte ſanum: forte vitium ſubeſt: certe Photius corruptius etiam, μηδὲ—ἀποσημηνάμενος.

B. 4. καὶ πεντήκοντα] Sic Baſ. Xyl. Lambin. Wolf. Mez. Vulgo, ἢ πεντήκοντα.

C. 3. Πυθέου] Ita Xyl. P. Wolf. Lambin. Vulgo, Πυθαίου.

vit: pecuniamque promulgato decreto in arce deponi, ſummamque populo indicari juſſit: cum Harpalus dixiſſet eſſe ſeptingenta et quinquaginta, aut non multo pauciora talenta: ut eſt apud Philochorum: poſt cum e carcere profugiſſet Harpalus, in quo tantiſper adſervandus fuerat, donec aliquis ab Alexandro veniret, ac ſe in Cretam, vel Tænarum Laconiæ (nam et hoc quidam dicunt) contuliſſet; vitio datum eſt Demoſtheni, quod muneribus ſe paſſus corrumpi, neque numerum relatæ pecuniæ edidiſſet, neque cuſtodum incuriam indicaſſet. Itaque in judicium pertractus ab Hyperide, Pythea, Meneſæchmo, Himeræo, Patrocle, a concilio Areopagitico damnatus in exſilium abiit, cum quintuplum perſolvere non poſſet: etenim triginta talenta accepiſſe culpabatur: alii, eum ſubire judicii aleam noluiſſe, dicunt.

τὸν χρόνον τῶν Ἀθηναίων Πολύευκτον πεμψάντων πρεσβευτὴν πρὸς τὸ κοινὸν τῶν Ἀρκάδων, ὥστε ἀποστῆναι
D αὐτοὺς τῆς τῶν Μακεδόνων συμμαχίας, καὶ τοῦ Πολυεύκτου πεῖσαι μὴ δυναμένου, ἐπιφανεὶς Δημοσθένης καὶ συνειπὼν ἔπεισεν. Ἐφ' ᾧ θαυμασθεὶς, μετὰ χρόνον τινὰ κάθοδον εὕρατο, ψηφίσματος γραφέντος, τριήρους ἀποσταλείσης, τῶν δὲ Ἀθηναίων ψηφισαμένων εἰς ἃ ὤφειλε τριάκοντα, ποιῆσαι αὐτὸν τὸν βωμὸν τοῦ σωτῆρος Διὸς ἐν Πειραιεῖ καὶ ἀφεῖσθαι, τοῦτο γράψαντος τὸ ψήφισμα Δήμωνος Παιανιέως, ὃς ἦν ἀνεψιὸς αὐτῷ· πάλιν ἐν τούτοις ἦν πολιτευόμενος. Ἀντιπάτρου δὲ εἰς Λάμειαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων συγκλεισθέντος, τῶν Ἀθη-
E ναίων εὐαγγέλια θυόντων, πρός τινα τῶν ἑταίρων Ἀγησίστρατον ἔφη οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν τοῖς ἄλλοις περὶ τῶν πραγμάτων, ἐπίσταμαι γὰρ, εἰπεῖν, τοὺς Ἕλληνας στάδιον μὲν πολεμεῖν καὶ εἰδότας καὶ δυναμένους, δόλιχον

C. 9. ἀποστῆναι] Rectius erat, ἀποστῆσαι.
D. 9. ἐν τούτοις ἦν πολιτευόμενος] Lambin. corrigit, ἦν πάλιν ἐν τοῖς πολιτευομένοις. Photius, καὶ ἦν πάλιν κατὰ τὸ πρότερον πολιτευόμενος.

Secundum hanc tempestatem, cum Athenienses Polyeuctum ad rempublicam Arcadum misissent, ut eos a societate Macedonum abstraheret, isque persuadere nequiret, supervenit Demosthenes, patrocinansque caussæ civium persuasit. Hoc ei admirationem peperit: et aliquanto post tempore ab Atheniensibus missa triremi est revocatus in patriam: cum ii, Damone Pæaniensi, consobrino Demosthenis, auctore, scivissent ut culpa solveretur, modo de triginta quæ debebat talentis ædificaret aram Jovis Servatoris in Piræo. Hoc pacto ad rempublicam rediit. Ceterum Antipatro Lamiam a Græcis concluso, et Atheniensibus ob faustum nuncium sacrificantibus, cuidam sociorum Agesistrato dixit, *Se de rebus hisce non idem cum aliis sentire, scire enim se, Græcos stadium conficere belligerando posse, dolichum non posse.* Ut

δὲ οὐκέτι. Φάρσαλον δὲ ἑλόντος Ἀντιπάτρου, καὶ πολιορκήσειν ἀπειλοῦντος Ἀθηναίους, εἰ μὴ τοὺς ῥήτορας ἐκδοίησαν, καταλιπὼν ὁ Δημοσθένης τὴν πόλιν ἔφυγε, πρῶτον μὲν εἰς Αἴγιναν ἐπὶ τὸν Αἰάκειον καθεδούμενος, φοβηθεὶς δὲ εἰς Καλαβρίαν μετέστη. Ἐκδιδόναι δὲ τοὺς ῥήτορας τῶν Ἀθηναίων ψηφισαμένων, κἀκεῖνον, καθέζετο ἱκέτης ἐν τῷ τοῦ Ποσειδῶνος ἱερῷ, ἐλθόντος δ' ἐπ' αὐτὸν Ἀρχίου τοῦ Φυγαδοθήρου ἐπικαλουμένου, ὃς παρέβαλεν Ἀναξιμένει τῷ ῥήτορι, πείθοντος αὐτὸν ἀναστῆναι ὡς φίλον Ἀντιπάτρῳ γενησόμενον, εἶπεν ὅτι, " Οὔτε ὅτε ἐτραγῴδεις ἔπειθές με, οὔτε νῦν πείσεις συμβουλεύων" τοῦ δὲ ἐπιχειροῦντος βιάζεσθαι, ἐκώλυσαν αὐτὸν οἱ κατὰ τὴν πόλιν· καὶ Δημοσθένης ἔφη, " Οὐ σωτηρίας δεόμενος κατέφυγον εἰς Καλαβρίαν, ἀλλ' ὡς ἐλέγξων Μακεδόνας καὶ κατὰ τῶν θεῶν βιαζομένους," αἰτήσας τε γραμματεῖον,

E. 8. Αἰάκειον] Ita e Plutarchi Vit. Demosth. correxerunt Xyl. Wolf. Lambin. Vulgo, Ἀκραῖον.

E. 9. Καλαβρίαν] Ita libri. At Lambin. et Wolf. ex Plut. Vit. Demosth. rectius Καλαυρίαν, hic et infra.

Antipater Pharsalo capta minatus est se Athenas obsessurum, nisi Oratores dederent: Urbe relicta Demosthenes fugit, primum Æginam, ut in Æaci templo sessurus: deinde metu compulsus, in Calauriam transiit: cumque decrevissent Athenienses una cum aliis oratoribus ipsum quoque esse dedendum, supplex in fano Neptuni desedit. Ubi eo venit Archias, qui a conquirendis ad supplicium exsulibus nomen Phygadotheræ invenit, discipulusque fuit Anaximenis oratoris, suasitque ut progrederetur, amicus Antipatro futurus, *Neque ante*, inquit, *tragœdias agens te mihi probavisti, neque nunc consulendo persuadebis.* Cumque vim Archias moliretur, prohibuere oppidani: Demosthenes autem dixit, *Non salutis cupiditate Calauriam confugi: verum ut demonstrarem etiam sacrosancta a Macedonibus violari.* Poposcit deinde tabellam: eique, si Demetrio Mag-

ἔγραψεν, ὡς μὲν Δημήτριος ὁ Μάγνης φησὶ, τὸ ἐπὶ τῆς εἰκόνος αὐτοῦ ἐλεγεῖον, ἐπιγεγραμμένον ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ὕστερον,

> Εἴπερ ἴσην ῥώμην γνώμῃ, Δημόσθενες, ἔσχες,
> Οὔ ποτ' ἂν Ἑλλήνων ἦρξεν Ἄρης Μακεδών.

Κεῖται δὲ εἰκὼν πλησίον τοῦ περισχοινίσματος καὶ τοῦ βωμοῦ τῶν δώδεκα θεῶν, ὑπὸ Πολυεύκτου πεποιημένη. Ὡς δ' ἔνιοί φασι, τοῦτο εὑρέθη γεγραμμένον, "Δημοσθένης "Ἀντιπάτρῳ χαίρειν." Ἀποθανεῖν δὲ αὐτὸν, Φιλόχορος μέν φησι, φάρμακον πιόντα· Σάτυρος δὲ ὁ συγγραφεὺς, τὸν κάλαμον πεφαρμάχθαι, ᾧ γράφειν ἤρξατο τὴν ἐπιστολὴν, οὗ γευσάμενον ἀποθανεῖν. Ἐρατοσθένης δὲ, ἐκ πολλοῦ δεδοικότα Μακεδόνας, περὶ τῷ βραχίονι κρίκον περικεῖσθαι πεφαρμαγμένον· εἰσὶ δ' οἵ φασι, συσχόντα αὐτὸν τὸ πνεῦμα ἀποθανεῖν· οἱ δὲ εἶπον, τοῦ κατὰ τὴν σφραγῖδα φαρμάκου γευσάμενον. Ἐβίω δὲ ὡς μὲν οἱ τὰ πλείω λέγουσιν ἔτη ἑβδομήκοντα· ὡς δὲ

B. 5. Ἐβίω δὲ—Ἐπολιτεύσατο] Addidimus hæc e Photio. Vulgo deſunt.

neti credimus, inſcripſit elegiacum hoc, quod poſtmodo ipſius ſimulacro inſcribi curavere Athenienſes : ejus hic eſt ſenſus,

> *Si tibi vis animo, Demoſthenes, æqua fuiſſet,*
> *Non Macedum ferret Græcia victa jugum.*

Situm eſt ſimulachrum prope ſeptum et aram duodecim deorum, a Polyeucto factum. Alii hoc aiunt fuiſſe ſcriptum inventum, *Demoſthenes Antipatro ſalutem.* Mortuum eum eſſe tradit Philochorus epoto veneno : Satyrus autem hiſtoriæ ſcriptor, veneno imbutum fuiſſe calamum, quo ſcribere epiſtolam cœperit, eoque guſtato ipſum periiſſe : Eratoſthenes, jampridem ſibi a Macedonibus metuentem, armillam veneno infectam geſtaſſe circa brachium. Sunt qui dicant contento ſpiritu mortem ſibi paraſſe : alii, venenum hauſiſſe, quod in ſigillo habebat. Vixit, ut qui plurimum dicunt, ſeptuaginta an-

οἱ τὰ ἐλάττω, ἑπτὰ καὶ ἑξήκοντα. Ἐπολιτεύσατο δὲ δύο καὶ εἴκοσιν. Ἡνίκα δὲ Φίλιππος ἐτεθνήκει, λαμπρὰν ἐσθῆτα προῆλθεν ἔχων, καίτοι τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ νεωστὶ τετελευτηκυίας, ἐφηδόμενος τῷ τοῦ Μακεδόνος θανάτῳ. Συνήργησε δὲ καὶ Θηβαίοις πρὸς Ἀλέξανδρον πολεμοῦσι, καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἐπέρρωσεν ἀεί. C
Διόπερ Θήβας κατασκάψας, ἐξῄτει παρ' Ἀθηναίων Ἀλέξανδρος αὐτόν, ἀπειλῶν εἰ μὴ δοῖεν. Στρατευομένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ Πέρσας, καὶ αἰτοῦντι ναυτικὸν παρ' Ἀθηναίων, ἀντεῖπεν, Ἄδηλον, εἰπών, εἰ οὐ κατὰ τῶν παρασχόντων χρήσεται. Κατέλιπε δύο παῖδας ἐκ μιᾶς γυναικὸς τῶν εὐδοκίμων Ἡλιοδώρου τινὸς θυγατρός· θυγατέρα μίαν ἔσχεν, ἣ παῖς ἔτι οὖσα, πρὸ γάμου ἐτελεύτησεν· εἶχε δὲ καὶ ἀδελφήν, ἐξ ἧς καὶ Λάχου Λευκονοέως ἀδελφιδοῦς αὐτοῦ Δημοχάρης ἐγένετο, ἀνὴρ καὶ κατὰ πόλεμον ἀγαθός, καὶ κατὰ τοὺς πολιτικοὺς λόγους οὐδενὸς χείρων. Ἔστι δὲ D

C. 7. εὐδοκίμων] Sumsi a Lambin. Mez. Vulgo, εὐδοκίμου.

nos: ut qui minimum, septem supra sexaginta. Rempublicam tractavit duo et viginti. Mortuo autem Philippo, nitida indutus veste prodiit in publicum, gaudens morte istius: quanquam ipse nuper filiam amisisset. Thebanis quoque contra Alexandrum bellantibus adjumento fuit, ac reliquos Græcos subinde animavit. Itaque Alexander cum Thebas everteret, hunc ab Athenienfibus postulavit, additis, nisi dederent, minis. Huic in Persas ducenti, et navale subsidium petenti, Demosthenes contradixit: *Incertum esse*, inquiens, *an non contra præbentes id usurus eo esset*. Duos reliquit filios ex una uxore, Heliodori cujusdam probati civis filia. Unicam habuit filiam, quæ puella, antequam nuberet, e vivis excessit. Soror etiam illi fuit, qua, et Lachete Leuconensi, consobrinus natus est Demochares, vir bellicis rebus, et orationibus civilibus nemini secundus. Statua ei posita in Prytaneo ex-

αὐτοῦ εἰκὼν ἐν τῷ πρυτανείῳ εἰσιόντων πρὸς τὴν ἑστίαν δεξιᾷ, ὁ πρῶτος περιεζωσμένος ἅμα τῷ ἱματίῳ καὶ ξίφος· οὕτω γὰρ δημηγορῆσαι λέγεται, ἡνίκα Ἀντίπατρος ἐξῄτει τοὺς ῥήτορας. Χρόνῳ δὲ ὕστερον Ἀθηναῖοι σίτησίν τε ἐν πρυτανείῳ τοῖς συγγενέσι τοῦ Δημοσθένους ἔδοσαν, καὶ αὐτῷ τετελευτηκότι τὴν εἰκόνα ἀνέθεσαν ἐν ἀγορᾷ, ἐπὶ Γοργίου ἄρχοντος, αἰτησαμένου αὐτῷ τὰς δωρεὰς τοῦ ἀδελφιδοῦ Δημοχάρους· ᾧ καὶ αὐτῷ πάλιν ὁ υἱὸς Λάχης Δημοχάρους Λευκονεὺς ᾐτήσατο δωρεάς, ἐπὶ Πυθαράτου ἄρχοντος δεκάτῳ δ' ἔτει ὕστερον, εἰς τὴν τῆς εἰκόνος στάσιν ἐν ἀγορᾷ, καὶ σίτησιν ἐν πρυτανείῳ, αὐτῷ τε καὶ ἐγγόνων ἀεὶ τῷ πρεσβυτάτῳ, καὶ προεδρίαν ἐν ἅπασι τοῖς ἀγῶσι· καὶ ἔστι τὰ ψηφίσματα ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἀναγεγραμμένα· ἡ δὲ εἰκὼν τοῦ Δημοχάρους εἰς τὸ πρυτανεῖον μετεκομίσθη, περὶ ἧς προείρηται. Φέρονται δὲ αὐτοῦ λόγοι γνήσιοι ἑξήκοντα πέντε. Φασὶ δέ τινες καὶ

E. 1. δ' ἔτει] Additum ex E. H. Similiter Xyl. Lambin. Wolf. δεκάτῳ ὕστερον ἔτει. Vulgo, δεκάτῳ ὕστερον.

ſtat, ad dextram introitus partem prima, non tantum tunica, ſed etiam gladio accincta: hoc enim habitu concionatus dicitur, quo tempore Antipater Oratores quæſivit. Poſtea temporis Athenienſes cognatis Demoſthenis alimenta in Prytaneo dederunt, ipſique mortuo ſtatuam in foro poſuerunt, Gorgia archonte: cum hos honores ei flagitaſſet Demochares ſorore ipſius natus. Cui et ipſi filius Laches Democharis filii Leuconenſis dona impetravit, decennio poſt, Pytharato archonte: nempe ut ſtatua in foro poneretur: cum ipſe, tum poſterorum ſemper qui natu maximus eſſet, cibum in Prytaneo haberent, primamque ſeſſionem in omnibus certaminum ſpectaculis. Hæc de utriſque decreta, infra perſcripta leges. Statua Democharis, quam memoravimus, in Prytaneum eſt tranſlata e foro. Feruntur orationes ejus germanæ ſexaginta et quin-

ἀσώτως αὐτὸν βιῶναι, γυναικείαις τε ἐσθῆσι χρώμενον, καὶ κωμάζοντα ἑκάστοτε, ὅθεν Βάταλον ἐπικληθῆναι· οἱ δὲ ὑποκοριστικῶς ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τῆς τροφοῦ λέγουσιν αὐτὸν οὕτω λελοιδορῆσθαι. Διογένης δὲ ὁ κύων θεασάμενος αὐτόν ποτε ἐν καπηλείῳ αἰσχυνόμενον καὶ ὑποχωροῦντα εἶπεν, "Ὅσῳ μᾶλλον ὑποχωρεῖς, τοσούτῳ "μᾶλλον ἐν τῷ καπηλείῳ ἔσῃ·" ἔλεγε δὲ αὐτὸν παρασκώπτων ἐν μὲν τοῖς λόγοις Σκύθην εἶναι, ἐν δὲ ταῖς μάχαις ἀστικόν. Ἔλαβε καὶ παρὰ Ἐφιάλτου χρυσίον ἑνὸς τῶν δημαγωγῶν, ὃς πρεσβεύσας πρὸς βασιλέα χρήματα φέρων ἧκε λάθρα, ὅπως διανείμας τοῖς δημαγωγοῖς, τὸν πρὸς Φίλιππον ἐξάψῃ πόλεμον· καὶ ἰδίᾳ αὐτὸν δωροδοκῆσαι παρὰ βασιλέως φασὶ δαρεικοὺς τρισχιλίους. Ἀναξίλαν δέ τινα Ὠρείτην, ξένον αὐτοῦ γεγονότα, συλλαβὼν ἐβασάνιζεν ὡς κατάσκοπον, οὐδὲν δὲ ἐξειπόντα ἐψηφίσατο τοῖς Ἕνδεκα παραδοῦναι. Λέγεται δέ ποτε κωλυόμενος ὑπὸ Ἀθηναίων ἐν ἐκκλησίᾳ, Βραχύ,

que. Quidam eum etiam impudice victitasse narrant, vestitu usum subinde muliebri, ac comessationibus; unde *Batalus* fuerit cognominatus: alii diminutive a nutricis nomine ferunt sic per contumeliam vocatum. Diogenes, qui Canis usurpatus fuit, cum eum aliquando in caupona conspexisset, pudore commoto et intro recedenti, *Quanto magis*, inquit, *intro te recipies, tanto magis intus eris.* Eundem salse cavillans, *in orationibus* aiebat *esse Scytham, in prœliis urbanum.* Accepit etiam ab Ephialte aurum, uno popularium Oratorum, qui legatus ad regem Persarum missus, clam attulerat pecuniam, qua inter oratores Athenienses distributa, horum opera bellum contra Philippum inflammaret: ac Demosthenem a rege nominatim dono Daricorum ter mille corruptum autumant. Anaxilem Oreitem hospitem suum comprehendit, et ut exploratorem torsit: nihilque confitentem, Undecimviris tradi, facto decreto, jussit. Cum aliquando in concione Athenienses eum

ἔφη, βούλεσθαι πρὸς αὐτοὺς εἰπεῖν· τῶν δὲ σιωπησάντων, "Νεανίας," εἶπε, "θέρους ὥρᾳ ἐμισθώσατο ἐξ ἄστεος ὄνον Μεγάραδε· μεσούσης δὲ τῆς ἡμέρας, καὶ σφοδρῶς φλέγοντος τοῦ ἡλίου, ἑκάτερος αὐτῶν ἐβούλετο ὑποδύεσθαι ὑπὸ τὴν σκιάν· εἶργον δὲ ἀλλήλους, ὁ μὲν, μεμισθωκέναι τὸν ὄνον, οὐ τὴν σκιὰν, λέγων· ὁ δὲ, μεμισθωμένος, τὴν πᾶσαν ἔχειν ἐξουσίαν." Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπῄει. Τῶν δὲ Ἀθηναίων ἐπισχόντων, καὶ δεομένων πέρας ἐπιθεῖναι τῷ λόγῳ, "Εἶθ' ὑπὲρ μὲν ὄνου σκιᾶς," ἔφη, "βούλεσθε ἀκούειν, λέγοντος δὲ ὑπὲρ σπουδαίων πραγμάτων οὐ βούλεσθε;" Πώλου δέ ποτε τοῦ ὑποκριτοῦ πρὸς αὐτὸν εἰπόντος ὅτι δυσὶν ἡμέραις ἀγωνισάμενος τάλαντον λάβοι μισθὸν, "Ἐγὼ δὲ," εἶπε, "πέντε τάλαντα, μίαν ἡμέραν σιωπήσας." Παραφθαρεὶς δὲ τὴν φωνὴν ἐν ἐκκλησίᾳ καὶ θορυβηθεὶς, "Τοὺς ὑποκριτὰς," ἔφη, "δεῖν κρίνειν ἐκ τῆς φωνῆς, τοὺς δὲ ῥήτορας ἐκ τῆς γνώμης." Ὀνειδίσαντος δὲ αὐτὸν Ἐπικλέους, ὅτι

non finerent orare, breve quippiam se iis velle dicere professus est. Factoque silentio ita est fatus: *Adolescens quidam æstate asinum conduxit ex astu Megaram, eo usurus. Meridie cum solis æstus esset vehemens, cum ipse, tum asini dominus in umbra jumenti cubare volentes, alter alterum pellebat: cum dominus non umbram a se, sed asinum esse locatum: conductor in sua potestate esse omnia contenderet.* His dictis ille abire cœpit. Atheniensibus autem retinentibus, utque orationem pertexeret rogantibus, *Ergo*, inquit, *de asini umbra audire vultis, de rebus seriis differentem audire recusatis?* Polo histrioni aliquando dicenti ad ipsum, *Bidui certamine se talentum pro mercede retulisse*, respondit, *Ego quinque talentis unius diei silentium vendidi.* Aliquando in concione voce ipsum deficiente cum obturbaretur, *de histrionibus*, dixit, *e voce*, *de Oratoribus e sententia judicium esse petendum.* Exprobranti continentem meditatio-

ἀεὶ σκέπτοιτο, "Αἰσχυνοίμην γὰρ," εἶπεν, "εἰ τηλικούτῳ δήμῳ συμβουλεύων αὐτοσχεδιάζοιμι." Ἱστοροῦσι δὲ ὡς οὐδὲ λύχνον ἔσβεσεν, ἄχρι πεντήκοντα ἐτῶν ἐγένετο, διακρίνων τοὺς λόγους. Αὐτὸς δέ φησιν ὑδροποσίᾳ χρήσασθαι. Ἔγνω δὲ αὐτὸν καὶ Λυσίας ὁ ῥήτωρ, καὶ Ἰσοκράτης εἶδε πολιτευόμενον ἄχρι τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ μάχης, καί τινες τῶν Σωκρατικῶν φιλοσόφων. Τοὺς δὲ πλείστους λόγους εἶπεν αὐτοσχεδιάσας, εὖ πρὸς αὐτοὺς πεφυκώς. Πρῶτος δὲ ἔγραψε στεφανωθῆναι αὐτὸν χρυσῷ στεφάνῳ Ἀριστόνικος Νικοφάνους Ἀναγυράσιος, ὑπωμόσατο δὲ Διώνδας.

θ'.

ΥΠΕΡΙΔΗΣ.

Ὑπερίδης Γλαυκίππου μὲν ἦν πατρὸς τοῦ Διονυσίου, τὸν δὲ δῆμον Κολυττεύς· ἔσχε δὲ υἱὸν ὁμώνυμον τῷ πατρὶ Γλαύκιππον ῥήτορα, καὶ λόγους συγγράψαντα· οὗ πάλιν

C. 5. διακρίνων] Rectius, διακριβῶν, Lambin.
C. 9. πρὸς αὐτοὺς] Forte, πρὸς αὐτὸ, ut Reisk.

nem Epicli, *Ego vero*, inquit, *dedecori hoc ducerem, si tanto populo consulens aliquid subito ad animum mihi allapsum pronunciarem.* Lucernam ab eo nunquam exstinctam perhibent, ad annum ætatis quinquagesimum, orationes dijudicante. Ipse ait, se aquam potasse. Novit eum etiam Lysias orator, et Isocrates in republica versantem vidit, usque ad pugnam Chæronensem, et quidam Socraticorum philosophorum. Plerasque orationes ex tempore dixit, a natura ad hoc factus. Primus de eo aurea corona donando retulit Aristonicus Nicophanis filius Anagyrasius: quanquam Diondas jurejurando dato intercessit.

IX.

HYPERIDES.

Hyperides Glaucippi filius, Dionysii nepos, curia Colyttensis fuit. Habuit filium cognominem avo Glaucippum Oratorem, qui etiam orationes conscripsit, filiumque ha-

Ἀλφινὸς ἐγένετο. Ἀκρατὴς δὲ Πλάτωνος γενόμενος
τοῦ φιλοσόφου, ἅμα Λυκούργου καὶ Ἰσοκράτους τοῦ ῥήτορος,
ἐπολιτεύσατο Ἀθήνησιν, καθ᾽ ὃν χρόνον Ἀλέξανδρος
E τῶν Ἑλληνικῶν ἥπτετο πραγμάτων· καὶ περὶ τῶν στρα-
τηγῶν, ὧν ᾔτει παρ᾽ Ἀθηναίων, ἀντεῖπε, καὶ περὶ τῶν
τριήρων· συνεβούλευσε δὲ καὶ τὸ ἐπὶ Ταινάρῳ ξενικὸν
μὴ διαλῦσαι, οὗ Χάρης ἡγεῖτο, εὐνόως πρὸς τὸν στρα-
τηγὸν διακείμενος. Τὸ δὲ πρῶτον μισθοῦ δίκας ἔλεγε.
Δόξας δὲ κεκοινωνηκέναι τῶν Περσικῶν χρημάτων Ἐφι-
άλτῃ, τριήραρχός τε αἱρεθεὶς, ὅτε Βυζάντιον ἐπολιόρκει
Φίλιππος, βοηθὸς Βυζαντίοις ἐκπεμφθεὶς κατὰ τὸν ἐν-
ιαυτὸν τοῦτον, ὑπέστη χορηγῆσαι, τῶν ἄλλων λειτουργίας
F πάσης ἀφειμένων. Ἔγραψε καὶ Δημοσθένους τιμὰς, καὶ
τοῦ ψηφίσματος ὑπὸ Διώνδου παρανόμων γραφέντος,
ἀπέφυγε. Φίλος δὲ ὢν τοῖς περὶ Δημοσθένη καὶ Λυσι-

D. 8. Ἀλφινὸς] Ἀλφίνους E. H. et, ut videtur, P.
E. 3. συνεβούλευσε δὲ] δὲ aſſumtum ex P. Mez.

buit Alphinum. Sed Hyperides cum fuiſſet Platonis philoſophi auditor, una cum Lycurgo rempublicam geſſit, quo tempore Alexander res Græcas eſt aggreſſus: cui etiam poſtulanti prætores Athenienſium, et triremes, dicendo reſtitit. Conſilium etiam dedit de non dimittendo mercenariorum militum præſidio, quod erat Tænaro impoſitum, duce Charete, idque viſus fuit facere ob benevolentiam, qua eorum ducem complectebatur. Initio mercede conductus cauſſas oravit. Creditus eſt cum Ephialte particeps fuiſſe regiarum pecuniarum. Triremibus præfectus ſuffragiis populi, quo tempore Philippus Byzantium oppugnavit, miſſus ad ferendam ei urbi opem, eo anno ſuſtinuit chorum ſumtibus inſtruere, cum alii omni publico miniſterio ſoluti eſſent. Rogationem etiam tulit de honoribus Demoſtheni deferendis: cumque illud decretum Diondas ut contra leges factum interceſſione jurata impugnaret, abſolutus eſt. In amicitia Demoſthenis, Lyſiclis, et Ly-

κλέα καὶ Λυκοῦργον, οὐκ ἐνέμεινε μέχρι τέλους· ἀλλ', ἐπεὶ Λυσικλῆς μὲν καὶ Λυκοῦργος ἐτεθνήκεσαν, Δημοσθένης δὲ ὡς παρὰ Ἁρπάλου δωροδοκήσας ἐκρίνετο, προχειρισθεὶς ἐξ ἁπάντων, (μόνος γὰρ ἔμενεν ἀδωροδόκητος,) κατηγόρησεν αὐτοῦ. Κριθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ Ἀριστογείτονος παρανόμων ἐπὶ τῷ γράψαι μετὰ Χαιρώνειαν, τοὺς μετοίκους πολίτας ποιήσασθαι, τοὺς δὲ δούλους ἐλευθέρους, ἱερὰ δὲ καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας εἰς τὸν Πειραιᾶ ἀποθέσθαι, ἀπέφυγεν. Αἰτιωμένων δέ τινων αὐτὸν ὡς παριδόντα πολλοὺς νόμους ἐν τῷ ψηφίσματι, "Ἐπεσκότει," ἔφη, "μοι τὰ Μακεδόνων ὅπλα· καὶ οὐκ ἐγὼ τὸ ψή-" "φισμα ἔγραψα, ἡ δ' ἐν Χαιρωνείᾳ μάχη." Μετὰ μέντοι τοῦτο νεκρῶν ἔδωκεν ἀναίρεσιν ὁ Φίλιππος φοβηθεὶς, πρότερον οὐ δοὺς τοῖς ἐλθοῦσιν ἐκ Λεβαδείας κήρυξιν. Ὕστερον δὲ μετὰ τὰ περὶ Κρανῶνα συμβάντα ἐξαιτηθεὶς ὑπὸ Ἀντιπάτρου, καὶ μέλλων ἐκδίδοσθαι ὑπὸ

A. 4. Ἐπεσκότει.] Sic revocavi ex Ald. Bas. Xyl. E. H. P. Stephanus dederat Εἰ μὴ ἐπεσκότει, in quo ei assentiuntur Leonic. Schott. Anon.
A. 5. καὶ οὐκ ἐγὼ] καὶ addidi e Phot. Mez.
A. 6. Μετὰ] Sic E. H. Schott. Mez. Vulgo, Κατά.

curgi non usque ad finem permansit. Nam, his duobus vita defunctis, Demosthene in jus vocato quod ab Harpalo corruptus pecunia diceretur, ex omnibus ipse designatus (solus enim corruptelam non admiserat) eum accusavit. Postulatus violatarum legum, quod lege promulgata jussisset inquilinos in civium numerum referri, servos libertate donari, sacra, liberos, et uxores in Piræum deponi, absolutus est: ac quibusdam culpantibus, quod eo in decreto multas leges quasi non videns eas præterivisset, *Arma*, respondit, *Macedonum sibi tenebras offudisse: neque a se id decretum, sed a Chæronensi pugna fuisse confectum.* Tamen Philippus postmodo corpora tolli cæsorum permisit metu ipsi illato, cum id antea profectis a Lebadia legatis denegasset. Denique post cladem ad Cranonem acceptam cum postularetur ab Antipatro, populusque eum esset

B τοῦ δήμου, ἔφυγεν ἐκ τῆς πόλεως εἰς Αἴγιναν, ἅμα τοῖς κατεψηφισμένοις· καὶ συμβαλὼν Δημοσθένει καὶ περὶ τῆς διαφορᾶς ἀπολογησάμενος, ἀπαλλαγεὶς ἐκεῖθεν, ὑπὸ Ἀρχίου τοῦ Φυγαδοθήρου ἐπικληθέντος, Θουρίου μὲν τὸ γένος, ὑποκριτοῦ δὲ τὰ πρῶτα, τότε δὲ τῷ Ἀντιπάτρῳ βοηθοῦντος, ἐλήφθη πρὸς βίαν ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ποσειδῶνος, ἐχόμενος ἀγάλματος· καὶ ἀχθεὶς πρὸς Ἀντίπατρον εἰς Κόρινθον, ἔπειτα βασανιζόμενος, διέφαγε τὴν γλῶτταν, ὥστε μηδὲν ἐξειπεῖν τῶν τῆς πόλεως ἀπορρήτων δυνηθῆναι· καὶ οὕτως ἐτελεύτησε, Πυανεψιῶνος ἐνάτῃ ἱσταμένου. Ἕρ-

C μιππος δέ φησιν αὐτὸν γλωττοτομηθῆναι εἰς Μακεδονίαν ἐλθόντα καὶ ῥιφῆναι ἄταφον, Ἀλφίνον δὲ ἀνεψιὸν ὄντα αὐτῷ, ἤ, ὥς τινες, Γλαυκίππου τινὸς τὸν υἱὸν διὰ Φιλοπείθους τινὸς ἰατροῦ λαβόντα ἐξουσίαν τοῦ σώματος, καῦσαι αὐτὸν καὶ τὰ ὀστᾶ κομίσαι εἰς Ἀθήνας τοῖς προσήκουσι, παρὰ τὰ τῶν Ἀθηναίων καὶ Μακεδόνων δόγματα·

B. 2. καὶ περὶ] Sic E. Xyl. Vulgo, διά. P. περί.
C. 3. τινὸς τὸν υἱὸν] Xyl. τοῦ υἱοῦ: quo item ducere videtur E. H. τῶν υἱῶν.

dediturus, una cum aliis damnatis Æginam ex aſtu profugit: congreſſuſque cum Demoſthene purgavit ſe de diſſenſione. Inde profectus, ab Archia (qui cognomento Phygadotheras, Thurius patria, olim hiſtrio, tunc Antipatro inſerviebat) in templo Neptuni Hermionenſi comprehenſus, et vi a ſimulachro quod complectebatur abreptus, ad Antipatrum eſt Corinthum perductus: ibi inter tormenta quæſtionis linguam ſuam dentibus ſuis conſcidit, ne quod patriæ arcanum poſſet eloqui. Itaque mortuus eſt, menſis Pyanepſionis nona die. Hermippus ait, eum cum in Macedoniam eſſet perlatus, lingua fuiſſe mutilatum, inſepultumque abjectum: ſed Alphinum, conſobrinum ejus, ſive, ut aliorum fert opinio, nepotem e filio Glaucippo, opera Philopithis cujuſdam medici, corpore avi potitum, id cremaſſe, oſſaque Athenas ad cognatos pertuliſſe, contra et Athenienſium et Macedonum edicta: nam non exſi-

οὐ μόνον γὰρ κελεῦσαι αὐτοὺς φυγεῖν, ἀλλὰ μηδ' ἐν τῇ οἰκείᾳ ταφῆναι. Οἱ δ', ἐν Κλεωναῖς ἀποθανεῖν αὐτὸν, λέγουσιν, ἀπαχθέντα μετὰ τῶν ἄλλων, ὅπου γλωττοτμηθῆναι καὶ διαφθαρῆναι ὃν προείρηται τρόπον· τοὺς δὲ οἰκείους τὰ ὀστᾶ λαβόντας, θάψαι τε ἅμα τοῖς γονεῦσι πρὸ τῶν Ἱππάδων πυλῶν· ὥς φησιν Ἡλιόδωρος ἐν τῷ τρίτῳ περὶ μνημάτων. Νυνὶ δὲ κατερήρειπται τὸ μνῆμα, D
καὶ ἔστιν ἄδηλον. Πάντων δὲ κατὰ τὴν δημηγορίαν διενεγκεῖν λέγεται. Τέτακται δὲ ὑπὸ ἐνίων πρὸ Δημοσθένους. Φέρονται δὲ αὐτοῦ λόγοι ἑβδομηκονταεπτὰ, ὧν γνήσιοί εἰσι πεντήκοντα δύο. Ἐγένετο δὲ καὶ πρὸς τὰ ἀφροδίσια καταφερὴς, ὡς ἐκβαλεῖν μὲν τὸν υἱὸν, εἰσαγαγεῖν δὲ Μυρρίνην τὴν πολυτελεστάτην ἑταίραν· ἐν Πειραιεῖ δὲ ἔχειν Ἀρισταγόραν· ἐν Ἐλευσῖνι δὲ ἐν τοῖς ἰδίοις κτήμασι Φίλτην Θηβαίαν, εἴκοσι μνῶν λυτρωσάμενος. Ἐποιεῖτό τε τὸν περίπατον ἐν τῇ ἰχθυοπώλιδι

C. 12. Ἡλιόδωρος] Legendum, Διόδωρος ex emendatione D. Ruhnkenii Hist. Crit. Or. p. 36.

lium modo ei imperaverant, sed etiam vetabant ne in patria sepeliretur. Alii apud Cleonas eum aiunt, eo cum aliis abductum, lingua truncatum periisse, eo quo dictum est modo: cognatos autem ossa abstulisse, atque humavisse juxta parentum reliquias, ante portam Hippadem sive equestrem: auctor Heliodorus libro De monumentis tertio. Nunc illud monumentum ignotum est vetustate collapsum. In dicendo ad populum fertur omnibus aliis præstitisse. Sunt qui eum ante Demosthenem ponant. Orationes ipsius feruntur septuaginta et septem, quarum germanæ sunt duæ supra quinquaginta. Fuit etiam in rem veneream proclivis, ita quidem ut filio ejecto introduxerit in domum suam scortum sumtuosissimum Myrrhinam: in Piræo habuerit Aristagoram: Eleusine in suis prædiis Philtam Thebanam, viginti minis redemtam. Deambulavit in foro piscario

ὁσημέραι. Ὡς εἰκὸς δὲ καὶ δίκῃ Φρύνῃ τῇ ἑταίρᾳ ἀσεβεῖν κρινομένῃ συνεξητάσθη· αὐτὸς γὰρ τοῦτο ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου δηλοῖ· μελλούσης δὲ αὐτῆς ἁλίσκεσθαι, παραγαγὼν εἰς μέσον καὶ περιῤῥήξας τὴν ἐσθῆτα, ἐπέδειξε τὰ στέρνα τῆς γυναικός· καὶ τῶν δικαστῶν εἰς τὸ κάλλος ἀπιδόντων, ἀφείθη. E Συνετίθει δὲ ἡσυχῇ κατὰ τοῦ Δημοσθένους ἐγκλήματα, ὡς καὶ φωραθῆναι· νοσοῦντος γὰρ τοῦ Ὑπερείδου ἥκοντα εἰς τὴν οἰκίαν τὸν Δημοσθένη, ὡς ἐπισκεψόμενον, καταλαβεῖν κατέχοντα τὸ κατ' αὐτοῦ F βιβλίον· τούτου δὲ ἀγανακτοῦντος εἶπε, "Φίλον μὲν ὄντα "οὐδένα λυπήσει, ἐχθρὸν δὲ γενόμενον κωλύσει τι "κατ' ἐμοῦ πρᾶξαι." Ἐψηφίσατο δὲ καὶ τιμὰς Ἰόλᾳ τῷ δόντι Ἀλεξάνδρῳ τὸ φάρμακον δοῦναι. Ἐκοινώνησε δὲ καὶ Δημοσθένει τοῦ Λαμιακοῦ πολέμου, καὶ ἐπὶ τοῖς πεσοῦσιν εἶπε τὸν ἐπιτάφιον θαυμασίως. Φιλίππου δὲ πλεῖν ἐπ' Εὐβοίας παρεσκευασμένου, καὶ τῶν

E. 6. συνετίθει] Sic Ald. Baf. Xyl. Vulgo, συνετέθη.
F. 4. δοῦναι] Deleam cum Phot. et Mez.

Conjectura fert, in eum etiam una cum Phryna meretrice impietatis accusata fuisse inquisitum: id enim ipse initio orationis significat. Illam, cum jamjam damnanda esset, in medium produxit, ac derepta veste pectus mulieris ostentavit: ita judicibus pulchritudinem respicientibus ea absoluta fuit. Composuit paulatim crimina, quæ Demostheni intentaret: nec fefellit: cum enim ægrotantem ipsum Demosthenes visendi gratia accessisset, deprehendit eum tenentem librum in se scriptum: cumque indignaretur, respondit Hyperides, *Hic liber neminem amicum lædet, inimicum autem factum prohibebit quicquam adversus me agere.* Honores etiam decrevit Iolæ, qui Alexandro venenum dedit. Socius fuit Leosthenei in Lamiaco bello conflando: in eoque occisos funebri oratione admirabili celebravit. Cum Philippus classem instruxisset ad petendam Eubœam, et A-

Ἀθηναίων εὐλαβῶς ἐχόντων, τεσσαράκοντα τριήρεις ἤθροισεν ἐξ ἐπιδόσεως, καὶ πρῶτος ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ παιδὸς ἐπέδωκε δύο τριήρεις. Συστάντος δὲ πρὸς Δηλίους ἀμφισβητήματος πότεροι δεῖ προΐστασθαι τοῦ ἱεροῦ, αἱρεθέντος Αἰσχίνου συνειπεῖν, ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴ Ὑπερείδην ἐχειροτόνησεν· καὶ ἔστιν ὁ λόγος Δηλιακὸς ἐπιγεγραμμένος. Ἐπρέσβευσε δὲ καὶ πρὸς Ῥοδίους. Ἡκόντων δὲ καὶ παρὰ Ἀντιπάτρου πρέσβεων, ἐπαινούντων τὸν Ἀντίπατρον ὡς χρηστόν, ἀπαντήσας αὐτοῖς εἶπεν, "Οἶδα μὲν "ὅτι χρηστὸς ὑπάρχει, ἀλλ' ἡμεῖς γε οὐ δεόμεθα "χρηστοῦ δεσπότου." Λέγεται δὲ ἄνευ ὑποκρίσεως δημηγορῆσαι, καὶ μόνον διηγεῖσθαι τὰ πραχθέντα, καὶ τούτοις οὐκ ἐνοχλεῖν τοὺς δικαστάς. Ἐπέμφθη δὲ καὶ πρὸς Ἠλείους B
ἀπολογησόμενος ὑπὲρ Καλλίππου τοῦ ἀθλητοῦ, ἔχοντες αἰτίαν φθεῖραι τὸν ἀγῶνα· καὶ ἐνίκησε. Γραψάμενος δὲ καὶ τὴν Φωκίωνος δωρεάν, ἣν εἶπε Μειδίας Μειδίου Ἀναγυράσιος ἐπὶ Ξενίου ἄρχοντος, Γαμηλιῶνος ἑβδόμῃ φθίνοντος, ἡττήθη.

thenienſes ſibi metuerent, Hyperides quadraginta triremes comparavit, privatim contribuentibus civibus: primuſque pro ſe et filio duas contulit in publicum triremes. Controverſia cum Deliis orta Athenienſibus, utri ſacris præeſſe deberent, Æſchine delecto ut cauſſæ Athenienſium patrocinaretur, Senatus Areopagitarum Hyperidem negotio ei deſtinavit: extatque oratio ejus, *Deliaca* inſcripta. Legationem quoque ad Rhodios obivit. Cum ab Antipatro legati veniſſent, laudarentque eum a bonitate, occurrens iis dixit, *Scimus Antipatrum eſſe bonum, ſed nobis quidem bono domino opus non eſt.* Dicitur abſque geſtu ad populum oraſſe: et rebus ut erant geſtæ narrandis contentum, judices non perturbaſſe. Miſſus eſt etiam ad Eleos, excuſandi Calliæ athletæ cauſſa, qui certaminis corrupti inſimulabatur: et obtinuit cauſſam. Cum autem ſententiam de donando Phocione a Midia Midiæ filio Anagyraſio latam accuſaſſet, ſuccubuit: actum hoc archonte Xenio, Gamelionis menſis die quarta et vigeſima.

ι.

ΔΕΙΝΑΡΧΟΣ.

Δείναρχος Σωκράτους ἢ Σωστράτου, ὡς μέν τινες, ἐγχώριος, ὡς δέ τισι δοκεῖ, Κορίνθιος, ἀφικόμενος εἰς Ἀθήνας C ἔτι νέος καθ' ὃν χρόνον Ἀλέξανδρος ἐπὶ τὴν Ἀσίαν, κατοικήσας αὐτόθι, ἀκροατὴς μὲν ἐγένετο Θεοφράστου τοῦ διαδεξαμένου τὴν Ἀριστοτέλους διατριβήν· ὡμίλησε δὲ καὶ Δημητρίῳ τῷ Φαληρεῖ, μάλιστα δὲ τῷ πολιτεύεσθαι μετὰ τὴν Ἀντιπάτρου τελευτήν, τῶν μὲν ἀνῃρημένων ῥητόρων, τῶν δὲ πεφευγότων. Φίλος δὲ Κασάνδρῳ γενόμενος, ὡς ἐπιπλεῖστον προέκοψε, χρήματα τῶν λόγων εἰσπραττόμενος, οὓς τοῖς δεομένοις συνέγραφεν· ἀντετάξατο δὲ πρὸς τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν ῥητόρων, οὐκ εἰς δῆμον παριών, οὐ γὰρ οἷός τε ἦν, ἀλλὰ τοῖς ἐναντιουμένοις λόγους συγγράφων· καὶ ἐπεὶ Ἅρπαλος διέδρα, πλείους λόγους συνέγραψε κατὰ τῶν αἰτίαν λαβόντων δωροδοκῆσαι, καὶ

C. 1. ἐπὶ τὴν Ἀσίαν] Forte, ἐπῄει τὴν Ἀσίαν, ut habuit codex Xyl. aut ex Phot. addendum διέβαινε.

C. 4. δὲ τῷ πολιτεύεσθαι] Mez. δὲ ἐπολιτεύσατο: aut addendum προσῄει.

X.

DINARCHUS.

Dinarchus Socratis ſive Soſtrati filius a quibuſdam Athenienſis perhibitus: ab aliis Corinthi natus, adoleſcens etiamnum Athenas ſe contulit, ibique ſedem poſuit: quo tempore Alexander Aſiam peragravit. Auditor fuit Theophraſti, ejus qui Ariſtoteli in ſchola ſucceſſit. Uſus etiam eſt conſuetudine Demetrii Phalerei: maxime in gerenda republica poſt mortem Antipatri verſatus, cum Oratorum alii necati eſſent, alii exſularent. Amicus autem Caſſandri cum eſſet, plurimum profecit pecunias pro orationibus exigendo, quas requirentibus conſcribebat. Adverſabatur autem nobiliſſimis Oratoribus, non ad populum dicendi cauſſa procedens, neque enim poterat, ſed orationes eorum adverſariis componens. Et poſtquam Harpalus profugit, complures ſcripſit orationes in eos, qui munerum acceptorum et

τούτους τοῖς κατηγόροις ἐξέδωκεν. Χρόνῳ δὲ ὕστερον αἰτια- D
θεὶς εἰς λόγους προσγίνεσθαι Ἀντιπάτρῳ καὶ Κασσάνδρῳ
περὶ τὴν κατάληψιν τῆς Μουνυχίας, ἡνίκα ὑπὸ Ἀν-
τιγόνου καὶ Δημητρίου ἐφρουρήθη ἐπ' Ἀναξικράτους ἄρ-
χοντος, ἐξαργυρισάμενος τὰ πλεῖστα τῆς οὐσίας, ἔφυγεν
εἰς Χαλκίδα. Διατρίψας δὲ ἐπὶ τῆς φυγῆς ὡς πεντε-
καίδεκα ἔτη, καὶ πολλὴν οὐσίαν κτησάμενος, κατῆλθε,
πραξάντων αὐτῷ τὴν κάθοδον τῶν περὶ Θεόφραστον ἅμα
τοῖς ἄλλοις φυγάσιν. Καταλύσας δὲ παρὰ Προξένῳ
ἑταίρῳ αὐτοῦ, καὶ τὸ χρυσίον ἀπολέσας, ἤδη γηραιὸς ὢν
καὶ τὰς ὁράσεις ἀσθενής, βουλομένου τοῦ Προξένου ἀναζη- E
τεῖν, λαγχάνει αὐτῷ δίκην, καὶ τότε πρῶτον εἶπεν ἐν
δικαστηρίῳ. Σώζεται δὲ αὐτοῦ καὶ ὁ λόγος. Φέρονται
δὲ αὐτοῦ καὶ λόγοι γνήσιοι ἑξήκοντα τέσσαρες· τούτων
ἔνιοι παραλαμβάνονται, ὡς Ἀριστογείτονος. Ζηλωτὴς
δὲ ἐγένετο Ὑπερείδου, ἤ, ὥς τινες, διὰ τὸ παθητικόν,

E. 1. βουλομένου] οὐ βουλομένου scribendum, assentior Xylandro.

corruptelæ rei habebantur. Postea temporis, objecto sibi crimine, quod cum Antipatro et Cassandro de occupanda Munychia rem composuisset, quando eam Antigonus et Demetrius præsidio tenuerunt, Anaxicrate archonte, maxima bonorum parte in pecuniam conversa, Chalcidem profugit: inque exsilio ad quindecim annos commoratus, reque aucta, in patriam rediit, Theophrasto ei aliisque exsulibus redeundi potestatem impetrante. Usus vero tum hospitio Proxeni amici sui, aurum amisit jam senex et visu debilitato: Proxenum, quod is inquirere de furto recusaret, in jus vocavit: tuncque primum in curia dixit: exstat ea oratio. Feruntur orationes ejus germanæ sexaginta et quatuor: quarum quædam putantur esse Aristogitonis. Æmulatus est Hyperidem: aut, ut nonnulli, ex animi

Δημοσθένους, καὶ τὸ σφόδρον· τῶν σχημάτων δ' αὐτοῦ μιμητὴς ὑπάρχει.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

α'.

F Τιμοχάρης Λάχητος Λευκονεὺς αἰτεῖ Δημοσθένει τῷ Δημοσθένους Παιανιεῖ δωρεὰν εἰκόνα χαλκῆν ἐν ἀγορᾷ, καὶ σίτησιν ἐν πρυτανείῳ, καὶ προεδρίαν αὐτῷ, καὶ ἐγγόνων ἀεὶ τῷ πρεσβυτάτῳ· εὐεργέτῃ καὶ συμβούλῳ γεγονότι πολλῶν καὶ καλῶν τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων, καὶ τήν τε οὐσίαν εἰς τὸ κοινὸν καθεικότι τὴν ἑαυτοῦ, καὶ ἐπιδόντι τάλαντα ὀκτὼ καὶ τριήρη, ὅτε ὁ δῆμος ἠλευθέρωσεν Εὔβοιαν· καὶ ἑτέραν, ὅτε εἰς Ἑλλήσποντον Κηφισόδωρος ἐξέπλευσε·
51 καὶ ἑτέραν, ὅτε Χάρης καὶ Φωκίων στρατηγοὶ ἐξεπέμφθησαν εἰς Βυζάντιον ὑπὸ τοῦ δήμου· καὶ λυτρωσαμένῳ πολλοὺς τῶν ἁλόντων ἐν Πύδνῃ καὶ Μεθώνῃ καὶ Ὀλύνθῳ ὑπὸ Φιλίππου· καὶ χορηγίαν ἀνδράσιν ἐπιδόντι, ὅτε ἐκλειπόν-

F. 1. Λευκονεὺς] Ita Xyl. ut infra omnes libri: forma frequentior est Λευκονοιεύς. Vulgo, Λευκονοθεύς.

gravioribus motibus, vehementia, ac figuris colligunt, Demosthenem.

DECRETA.

I.

Demochares Lachetis filius Leuconensis postulat, Demostheni Demosthenis filio Pæaniensi dari hoc donum: ut ærea ei ponatur in foro statua, cibus detur in Prytaneo, ac princeps in consessu locus ipsi, et posterorum subinde ei qui natu est maximus. Multa enim beneficia in Populum Atheniensem contulit, sæpe consilio eum juvit, patrimoniumque suum in rempublicam contulit: talenta octo et triremem suppeditavit, quando Populus Atheniensis liberavit Eubœam: iterum triremem, quando Cephisodorus in Hellespontum navigavit: aliam, quando Chares et Phocion prætores a Populo Byzantium sunt missi: redemit pretio multos Pydnæ, Methonæ, et Olynthi, captos a Philippo: sumtus in chorum se-

τῶν τῶν Πανδιονιδῶν τῶν χορηγῶν, ἐπέδωκε, καὶ καθώπλισε τοὺς πολίτας τῶν ἐλλειπόντων· καὶ εἰς τὴν τειχοποιΐαν ἀνάλωσε, χειροτονηθεὶς ὑπὸ τοῦ δήμου, ἐπιδόντος αὐτοῦ τρία τάλαντα· καὶ ἃς ἐπέδωκε δύο τάφρους περὶ τὸν Πειραιᾶ ταφρεύσας· καὶ μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην ἐπέδωκε τάλαντον· καὶ εἰς τὴν σιτωνίαν ἐπέδωκεν ἐν τῇ σι- B
τοδείᾳ τάλαντον· καὶ ὅτι εἰς συμμαχίαν τὸν δῆμον προσηγάγετο πείσας καὶ εὐεργέτης γενόμενος καὶ σύμβουλος, δι' ὧν ἔπεισεν Θηβαίους, Εὐβοεῖς, Κορινθίους, Μεγαρέας, Ἀχαιοὺς, Λοκροὺς, Βυζαντίους, Μεσσηνίους, καὶ δυνάμεις ἃς συνεστήσατο τῷ δήμῳ καὶ τοῖς συμμάχοις, πεζοὺς μὲν μυρίους, ἱππέας δὲ χιλίους, καὶ σύνταξιν χρημάτων ἣν ἔπεισε πρεσβεύσας δίδοναι, τοὺς μὲν συμμάχους εἰς τὸν πόλεμον πλείω πεντακοσίων ταλάντων· καὶ ὡς ἐκώλυσε Πελοποννησίους ἐπὶ Θήβας Ἀλεξάνδρῳ βοηθῆσαι, χρήματα δοὺς, καὶ αὐτὸς πρεσβεύσας· καὶ ἄλλων πολλῶν καὶ καλῶν τῷ δήμῳ συμβούλῳ γενομένῳ καὶ πεπολιτευμένῳ C
τῶν καθ' ἑαυτὸν πρὸς ἐλευθερίαν καὶ δημοκρατίαν ἄριστα·

cit, cum Pandionidis deficientibus ea res cessaret: largitus etiam est et armavit cives indigos: in muri confectionem sumtus fecit trium talentorum, ad hoc munus a Populo delectus: iterum de suo insumsit, cum duabus fossis Piræum cingeret. Post Chæronensem pugnam talentum in publicum contulit: aliud in frumentationem, in penuria. Benefaciendo, consulendo, persuadendo ad societatem populi Atheniensis pertraxit Thebanos, Euboënses, Corinthios, Megarenses, Achæos, Locros, Byzantios, Messenios: copias Populo ac sociis contraxit, peditum decem millia, equitum mille. Item pecuniæ collationem ad bellum legatus impetravit a sociis, amplius quingentis talentis: legatus data pecunia obtinuit a Peloponnesiis, ne Alexandro ad Thebas auxilia mitterent. Multa alia præclara et utilia præstitit consulendo et rempublicam gerendo, ita ut nemo æqualium de libertate et imperio Populi tantum sit pro-

φυγόντι δὲ δι' ὀλιγαρχίαν καταλυθέντος τοῦ δήμου, καὶ τελευτήσαντος αὐτοῦ ἐν Καλαβρίᾳ, διὰ τὴν πρὸς τὸν δῆμον εὔνοιαν, πεμφθέντων στρατιωτῶν ἐπ' αὐτὸν ὑπὸ Ἀντιπάτρου, διαμείναντι ἐν τῇ πρὸς τὸ πλῆθος εὐνοίᾳ καὶ οἰκειότητι, καὶ οὔτε ὑποχειρίῳ γενομένῳ τοῖς ἐχθροῖς, οὔτι ἀνάξιον ἐν τῷ κινδύνῳ πράξαντι τοῦ δήμου.

β'.

Ἄρχων Πυθάρατος. Λάχης Δημοχάρους Λευκονεὺς αἰτεῖ δωρεὰν τὴν βουλὴν καὶ τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων Δημοχάρει Λάχητος Λευκονεῖ, εἰκόνα χαλκῆν ἐν ἀγορᾷ καὶ σίτησιν ἐν πρυτανείῳ, καὶ τῶν ἐγγόνων ἀεὶ τῷ πρεσβυτάτῳ, καὶ προεδρίαν ἐν πᾶσι τοῖς ἀγῶσιν, εὐεργέτῃ καὶ συμβούλῳ γεγονότι ἀγαθῷ τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων, καὶ εὐεργετηκότι τὸν δῆμον τάδε· πρεσβεύοντι, καὶ γράφοντι καὶ πολιτευομένῳ, οἰκοδομὴν τειχῶν, παρασκευὴν ὅπλων καὶ βελῶν καὶ μηχανημάτων, καὶ ὀχυρωσαμένῳ τὴν πόλιν ἐπὶ τοῦ τετραετοῦς πολέμου, καὶ εἰρήνην καὶ ἀνοχὰς

C. 4. Καλαβρίᾳ] Ald. Baſ. Xyl. Καλαυρίᾳ: idque repoſuiſſem, niſi ſupra conſtanter alteram ſcripturam retinuiſſent libri.
C. 8. οὔτι ἀνάξιον] Legendum, οὔτε τι ἀνάξιον, cum Mez.

meritus. Cumque imperio Populi everſo ob paucorum in republica potentiam exſularet, mortuus eſt in Calauria, ob benevolentiam erga Populum immiſſis ei ab Antipatro militibus, perſeverans in ſtudio et amicitia Populi: et neque in manus pervenit, neque in extremo periculo quicquam Populo indignum fecit.

II.

Archon Pytharatus. Laches Democharis filius Leuconenſis a Senatu et Populo Athenienſi poſtulat dari hoc donum Demochari Lachetis filio Leuconenſi, ut ærea ei in foro ponatur ſtatua, cibus in Prytaneo ipſi et ſubinde poſteritatis ejus natu maximo, primus conſeſſus locus in omnibus certaminibus. Quia bene et fecit et conſuluit Populo, hæcque in eum beneficia contulit: legationes obivit, rogationes tulit, rempublicam geſſit, murum refecit, arma, tela, machinaſque paravit, munivit urbem ſub bel-

καὶ συμμαχίαν ποιησαμένῳ πρὸς Βοιωτούς· ἀνθ' ὧν ἐξέπεσεν ὑπὸ τῶν καταλυσάντων τὸν δῆμον· καὶ ὡς κατῆλθεν ἐπὶ Διοκλέους ἄρχοντος ὑπὸ τοῦ δήμου, συστείλαντι τὴν διοίκησιν πρώτῳ, καὶ φεισαμένῳ τῶν ὑπαρχόντων, καὶ πρεσβεύσαντι πρὸς Λυσίμαχον, καὶ λαβόντι τῷ δήμῳ τριάκοντα τάλαντα ἀργυρίου, καὶ πάλιν ἕτερα ἑκατόν· καὶ γράψαντι πρεσβείαν πρὸς Πτολεμαῖον εἰς Αἴγυπτον, καθ' ἣν ἐκπλεύσαντες πεντήκοντα ἐκόμισαν τάλαντα ἀργυρίου τῷ δήμῳ· καὶ πρὸς Ἀντίπατρον πρεσβεύσαντι καὶ λαβόντι εἴκοσι τάλαντα ἀργυρίου καὶ Ἐλευσίνια κομισαμένῳ τῷ δήμῳ, καὶ ταῦτα πείσαντι ἑλέσθαι τὸν δῆμον καὶ πράξαντι, καὶ φυγόντι μὲν ὑπὸ δημοκρατίας, μετεσχηκότι δὲ οὐδεμιᾶς ὀλιγαρχίας, οὐδὲ ἀρχὴν οὐδεμίαν ἤρχοντι καταλελυκότος τοῦ δήμου· καὶ μόνῳ Ἀθηναίων τῶν κατὰ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν πολιτευσαμένων, μὴ μεμελετηκότι τὴν πατρίδα κινεῖν ἑτέρῳ πολιτεύματι

E. 4. φεισαμένῳ—πρεσβεύσαντι] Sumsi a Mez. Salmas. in priori consentit P. Vulgo, φεισαμένων—πρεσβευσάντων.
E. 10. καὶ Ἐλευσίνια] Amiot. καὶ Ἐλευσινάδε, et cum antecedentibus jungit.
F. 2. ὑπὸ δημοκρατίας] Xyl. et Mez. corrigunt, ὑπὲρ δημοκρατίας: recte.

lum quatuor annorum: pacem, inducias, societatemque cum Bœotis composuit. Ob hæc ejectus urbe fuit ab iis qui Populi potestatem everterunt. Reversus archonte Diocle, Populo revocante, contraxit sumtus publicos, iisque parsimonia consuluit. Lysimachum legatus adiit, Populo triginta talenta impetravit, ac rursum centum: auctor fuit legationis ad Ptolemæum mittendæ, qua functi populo quinquaginta talenta attulerunt: legatus ad Antipatrum ivit, ac viginti argenti talenta confecit, et ad Eleusinia Populo attulit. Hæc omnia egit consensu Populi, et propter hujus in republica imperium exsulavit, nihil cum ulla paucorum dominatione commune habuit, neque Populo oppresso ullum gessit magistratum: solus omnium sua ætate Atheniensium qui rempublicam gessissent, nulla alia quam popu-

τῇ δημοκρατίᾳ· καὶ τὰς κρίσεις, καὶ τοὺς νόμους, καὶ τὰ δι-
καστήρια, καὶ τὰς οὐσίας πᾶσιν Ἀθηναίοις ἐν ἀσφαλεῖ
ποιήσαντι διὰ τῆς αὐτοῦ πολιτείας, καὶ μηδὲν ὑπεναν-
τίον τῇ δημοκρατίᾳ πεπραχότι μήτε λόγῳ μήτε ἔργῳ.

γʹ.

Λυκόφρων Λυκούργου Βουτάδης ἀπεγράψατο αὐτῷ εἶναι σί-
52 τησιν ἐν πρυτανείῳ κατὰ τὴν δοθεῖσαν δωρεὰν ὑπὸ τοῦ δήμου Λυ-
κούργῳ Βουτάδῃ ἐπὶ Ἀναξικράτους ἄρχοντος, ἐπὶ τῆς Ἀντιοχί-
δος ἐν τῇ πρυτανείᾳ. Στρατοκλῆς Εὐθυδήμου Διομιδεὺς
εἶπεν. Ἐπειδὴ Λυκοῦργος Λυκόφρονος Βουτάδης παρα-
λαβὼν παρὰ τῶν ἑαυτοῦ προγόνων οἰκείαν ἐκ παλαιοῦ τὴν
πρὸς τὸν δῆμον εὔνοιαν, καὶ οἱ πρόγονοι οἱ Λυκούργου,
Διομήδης τε καὶ Λυκοῦργος, καὶ ζῶντες ἐτιμῶντο ὑπὸ τοῦ
δήμου, καὶ τετελευτηκόσιν αὐτοῖς δι᾽ ἀνδραγαθίαν ἔδω-
κεν ὁ δῆμος δημοσίας ταφὰς ἐν Κεραμεικῷ· καὶ Λυκοῦρ-
γος αὐτὸς πολιτευόμενος, νόμους τε πολλοὺς καὶ καλοὺς
B ἔθηκε τῇ πατρίδι, καὶ γενόμενος τῆς κοινῆς προσόδου τα-

lari adminiſtratione rempublicam commovit, judicia, leges, bona, omnibus Athenienſibus in tuto collocavit ſua opera: neque contra Populi in republica principatum quidquam facto dictove egit.

III.

Lycophron Lycurgi filius Butades retulit de cibo ſibi in Prytaneo dando, ſecundum donum quo Populus ornavit Lycurgum Butadem Anaxicrate archonte in præſidio Antiochidis tribus. Stratocles Euthydemi filius Diomienſis pronunciavit. Quandoquidem Lycurgus Lycophronis filius Butades a majoribus ſuis propagatam ſuſcepit erga Populum benevolentiam: ejuſque majores Diomedes et Lycurgus cum vivi in honore apud Populum fuerunt, tum mortuis ob virtutem Populus publicam in Ceramico ſepulturam conceſſit: et Lycurgus ipſe rempublicam gerens, multas bonaſque patriæ leges tulit, et publicorum redituum quæſtor

μίας τῇ πόλει, ἐπὶ τρεῖς πενταετηρίδας, καὶ διανείμας
ἐκ τῆς κοινῆς προσόδου μύρια καὶ ὀκτακισχίλια καὶ ἐνακόσια
τάλαντα· πολλὰ δὲ τῶν ἰδιωτῶν διὰ πίστεως λαβὼν, καὶ
προδανείσας καὶ εἰς τοὺς τῆς πόλεως καιρούς· καὶ τοῦ δήμου
τὰ πάντα ἑξακόσια καὶ πεντήκοντα τάλαντα· δόξας δὲ
ἅπαντα ταῦτα δικαίως διῳκηκέναι, πολλάκις ἐστεφανώθη
ὑπὸ τῆς πόλεως· ἔτι δὲ αἱρεθεὶς ὑπὸ τοῦ δήμου, χρήματα
πολλὰ συνήγαγεν εἰς τὴν ἀκρόπολιν, καὶ παρασκευάσας τῇ
θεῷ κόσμον, νίκας τε ὁλοχρύσους, πομπεῖά τε χρυσᾶ
καὶ ἀργύρεα, καὶ κόσμον χρυσοῦν εἰς ἑκατὸν κανηφόρους· C
χειροτονηθεὶς δὲ ἐπὶ τῆς τοῦ πολέμου παρασκευῆς ὅπλα
μὲν πολλὰ καὶ βελῶν μυριάδας πέντε ἀνήνεγκεν εἰς τὴν
ἀκρόπολιν· τετρακοσίας τριήρεις πλωΐμους κατεσκεύασε,
τὰς μὲν ἐπισκευάσας, τὰς δὲ ἐξ ἀρχῆς ναυπηγησάμενος· πρὸς δὲ τούτοις, ἡμίεργα παραλαβὼν τούς τε νεω-

B. 2. ἐπὶ τρεῖς] Ita repoſui ex p. 841. B. poſt Mez. et Taylor. Vulgo, ἐπὶ τριετεῖ.

B. 3. μυρία καὶ ὀκτακισχίλια—καὶ πεντήκοντα τάλαντα] Aliquid aut vitii aut difficultatis ſubeſt; de quo in Animadverſ. dicetur.

factus per tria quinquennia eos procuravit: diſtribuitque e communibus reditibus duodeviginti millia, et inſuper noningenta, talenta: multam etiam privatorum pecuniam fide mutuoque accepit opportuno urbis et civium tempore, in univerſum ſexcenta et quinquaginta talenta, omnia creditus eſt juſte diſpenſaſſe, ideoque aliquoties coronatus eſt a civitate: præterea delectus a Populo multum pecuniæ in arcem conduxit, Deæque apparavit ornatum, victorias ex ſolido auro, pomparum vaſa aurea et argentea, mundumque aureum ad Canephoras centum: præfectus etiam bellico apparatui arma multa, et jaculorum quinquaginta millia in arcem retulit, quadringentas triremes ad navigandum inſtruxit, aliis adornatis, aliis de integro fabricatis: porro cum imperfecta inveniſſet navalia, armamentarium,

σοίκους καὶ τὴν σκευοθήκην, καὶ τὸ θέατρον τὸ Διονυσιακὸν ἐξειργάσατο, καὶ ἐπετέλεσε τό τε στάδιον τὸ Παναθηναϊκὸν, καὶ τὸ γυμνάσιον καὶ τὸ Λύκειον κατεσκεύασεν, καὶ ἄλλαις πολλαῖς κατασκευαῖς ἐκόσμησε τὴν πόλιν· Ἀλεξάνδρου τε τοῦ βασιλέως ἅπασαν μὲν τὴν Ἀσίαν κατεστραμμένου,
D κοινῇ δὲ πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν ἐπιτάττειν ἀξιοῦντος, ἐξαιτήσας Λυκοῦργον, ὡς ἐναντία πράττοντος αὐτοῦ, οὐκ ἐξέδωκεν ὁ δῆμος παρ' Ἀλεξάνδρου φόβον· καὶ διδοὺς εὐθύνας πολλάκις τῶν πεπολιτευμένων ἐν ἐλευθέρᾳ καὶ δημοκρατουμένῃ τῇ πόλει, διετέλεσεν ἀνεξέλεγκτος καὶ ἀδωροδόκητος τὸν ἅπαντα χρόνον· ὅπως ἂν εἰδῶσι πάντες διότι τοὺς προαιρουμένους ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας καὶ τῆς ἐλευθερίας δικαίως πολιτεύεσθαι, καὶ ζῶντας μὲν περὶ πλεῖστον ποιοῦνται, καὶ τελευτήσασι δὲ ἀποδίδωσι χάριτας ἀειμνήστους· ἀγαθῇ τύχῃ δεδόχθαι τῷ δήμῳ, ἐπαινέσαι μὲν Λυ-
E κοῦργον Λυκόφρονος Βουτάδην ἀρετῆς ἕνεκα καὶ δικαιοσύνης,

D. 1. ἐξαιτήσας] Legendum, ἐξαιτήσαντος, cum Mez. et Taylor.
D. 2. πράττοντος αὐτοῦ] Rectius Mez. πράττοντα αὐτῷ.
D. 3. παρ' Ἀλεξάνδρου φόβον] Legendum, διὰ τὸν παρ' Ἀλεξάνδρου φόβον.
D. 8. περὶ πλεῖστον] Rectius περὶ πλείστου. Mez.

ac Liberi patris theatrum, absolvit ea: nec non stadium perfecit Panathenaicum, gymnasium, Lyceum: multisque aliis structuris urbem exornavit: cum vero Alexander rex, tota Asia subacta, imperium in omnes Græcos sibi sumens, Lycurgum sibi dedi juberet, ut qui contra ipsum egisset, Populus non dedidit eum metu Alexandri: sæpenumero etiam rationem reipublicæ gestæ reddens in libera civitate, et in qua summa rerum penes Populum esset, nunquam ullius fraudis aut corruptelæ compertus est: Ergo ut omnibus constaret eos qui pro principatu Populi et libertate juste volunt rempublicam gerere, cum vivos maximi fieri, tum mortuis honores haberi ad omnem memoriam duraturos; quod felix faustumque sit, scivit Populus laudandum esse Lycurgum Lycophronis filium Butadem virtutis ac jus-

καὶ στῆσαι αὐτοῦ τὸν δῆμον χαλκῆν εἰκόνα ἐν ἀγορᾷ, πλὴν εἴ που ὁ νόμος ἀπαγορεύει μὴ ἱστάναι, δοῦναι δὲ σίτησιν ἐν πρυτανείῳ τῶν ἐγγόνων ἀεὶ τῶν Λυκούργου τῷ πρεσβυτάτῳ εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον, ἀναθεῖναι δ' αὐτοῦ καὶ εἶναι κύρια πάντα τὰ ψηφίσματα τὸν γραμματέα τοῦ δήμου ἐν στήλαις λιθίναις, καὶ στῆσαι ἐν ἀκροπόλει πλησίον τῶν ἀναθημάτων· εἰς δὲ τὴν ἀναγραφὴν τῶν στηλῶν δοῦναι τὸν ταμίαν τοῦ δήμου πεντήκοντα δραχμὰς, ἐκ τῶν εἰς τὰ ψηφίσματα ἀναλισκομένων τῷ δήμῳ.

titiæ caussa: eique a Populo statuendam æream imaginem in foro, nisi sicubi lex eam stare vetat: dandumque in Prytaneo cibum ad omnem posteritatem quovis tempore ei qui ipsius de propagine natu sit maximus: omnia ejus decreta rata habenda, et a scriba civitatis insculpta in lapideas columnas debere dedicari in arce, ac poni prope donaria: ad columnarum scriptionem quæstorem Populi debere pendere quinquaginta drachmas, ex ea pecunia quam Populus in decreta impendit.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΣΥΓΚΡΙΣΕΩΣ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΚΑΙ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ ΕΠΙΤΟΜΗ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΣΥΓΚΡΙΣΕΩΣ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΚΑΙ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ ΕΠΙΤΟΜΗ.

EPITOME

LIBRI PLUTARCHEI

DE

COMPARATIONE ARISTOPHANIS ET MENANDRI.

α'. ΩΣ μὲν κοινῶς καὶ καθόλου εἰπεῖν, πολλῷ προκρίνει τὸν Μένανδρον· ὡς δὲ ἐπὶ μέρους, καὶ
B ταῦτα προσεπιτίθησι. Τὸ φορτικόν, φησίν, ἐν λόγοις καὶ θυμελικὸν καὶ βάναυσον ὥς ἐστιν Ἀριστοφάνει, Μενάνδρῳ δὲ οὐδαμῶς. Καὶ γὰρ ὁ μὲν ἀπαίδευτος καὶ ἰδιώτης οἷς ἐκεῖνος λέγει, ἁλίσκεται· ὁ δὲ πεπαιδευμένος, δυσχερανεῖ· λέγω δὲ τὰ ἀντίθετα καὶ ὁμοιόπτωτα καὶ παρωνυμίας.

B. 1. προσεπιτίθησι] Sic B. E. Vulgo, προτίθησι.

I. UNIVERSE ut dicam, multo præfert Menandrum. Singulatim autem hæc adjicit. Genus dicendi tumidum, scurrile, atque illiberale Aristophanem usurpasse, Menandrum neutiquam. Indoctus enim aliquis et plebeius illius oratione capitur, doctus offenditur: loquor de antithetis, similiter cadentibus, et paronymiis: quibus Menander

Τούτοις γὰρ ὁ μὲν μετὰ τοῦ προσήκοντος λόγου καὶ ὀλιγάκις χρῆται, ἐπιμελείας αὐτὰ ἀξιῶν· ὁ δὲ, καὶ πολλάκις, καὶ οὐκ εὐκαίρως, καὶ ψυχρῶς· ἐπαινεῖται γὰρ, φησὶν, ὅτι τοὺς ταμίας ἐβάπτισεν, οὐχὶ ταμίας ἀλλὰ Λαμίας ὄντας· καὶ,

——οὗτος ἤτοι κακίας ἢ συκοφαντίας πνεῖ·

καὶ,

Γαστρὶ ζῆ καὶ τοῖς ἐντέροις καὶ τοῖς κώλοις·

καὶ,

Ὑπὸ γέλωτος εἰς τὸ γελᾷν ἀφίξομαι·

καὶ,

Τί δέ σοι δράσω κακόδαιμον ἀμφορεὺς ἐξοστρακισθείς·

καὶ,

Ἄγρια γὰρ ἡμᾶς, ὦ γυναῖκες, δρᾷ κακὰ,
Ἅτε ἐν ἀγρίοις τοῖς λαχάνοις αὐτὸς τραφείς·
Ἀλλ' αἱ τριχόβρωτες τὸν λόφον μου κατέφαγον·

C. 1. κακίας] Aristoph. Equ. 435, Καικίας corrigendum monuit Kusterus: et correxit Brunckius, Ὡς οὗτος ἤδη Καικίας καὶ συκοφαντίας πνεῖ. Nostri libri in vulgata consentiunt.

C. 3. Γαστρὶ ζῆ] Ita omnes libri nostri. Rectius apud Comicum Equ. 457. Γαστρίζε καὶ τοῖς ἐντέροις, καὶ τοῖς κόλοις.

C. 5. εἰς τὸ γελᾷν] Mez. eleganter corrigit εἰς Γέλαν. Itaque jam verterat Xyl.

C. 9. δρᾷ] Recepi, pro vulgato ἄρα, ex loco Comici Thesmoph. 462. Reliqua nolui mutare.

C. 11. τριχόβρωτες] Sic Steph. ex T. et sane diserte exstat in Exemplo Turnebi. Omnes reliqui libri Ald. Bas. Xyl. B. E. Venet. τριχοῦός ρυχες. Illud ex ipso petitum Comici loco Acharn. 1110.

raro et cum ratione utitur atque accurate: alter crebro, et intempestive ac frigide. Laudatur enim, inquit, quod *tamias* submersit, non *tamiæ*, id est promicondi, sed *lamiæ* seu striges quod essent: atque

Hic sive malitiam sive sycophantiam spirat:

et,

Ventre tunde, intestinis, artubus:

et,

Præ risu ad Gelan perveniam:

et,

Quid tibi faciam misera amphora exostracisata:

et,

Agrestia enim nobis, O mulieres, infert mala,
Quippe ipse in agrestibus enutritus oleribus:

et,

Nisi crinivori cristas meas exederint:

id est, pediculi verticem meum exederint. Item,

Φέρε δεῦρο γοργόνωτον ἀσπίδος κύκλον·
Κἀμοὶ πλακοῦντος γυρόνωτον δὸς κύκλον·

πολλὰ τοιαῦτα. Ἔνεστι μὲν οὖν ἐν τῇ κατασκευῇ ομάτων αὐτοῦ τὸ τραγικὸν, τὸ κωμικὸν, τὸ σοβαρὸν, πεζὸν, ἀσάφεια, κοινότης, ὄγκος καὶ διάρμα, σπεργία καὶ φλυαρία ναυτιώδης. Καὶ τοσαύτας διακὰς ἔχουσα καὶ ἀνομοιότητας ἡ λέξις, οὐδὲ τὸ πρέπον τῇ καὶ οἰκεῖον ἀποδίδωσιν· οἷον λέγω βασιλεῖ τὸν ὄγκον, ι τὴν δεινότητα, γυναικὶ τὸ ἁπλοῦν, ἰδιώτῃ τὸ ὸν, ἀγροίκῳ τὸ φορτικόν· ἀλλ' ὥσπερ ἀπὸ κλήρου νέμει τοῖς προσώποις τὰ προστυχόντα τῶν ὀνομάτων· οὐκ ἂν διαγνοίης εἴτε υἱός ἐστιν, εἴτε πατὴρ, εἴτε ικος, εἴτε θεὸς, εἴτε γραῦς, εἴτε ἥρως, ὁ διαλεγός.

β'. Ἡ δὲ Μενάνδρου φράσις οὕτω συνέξεσται καὶ πέπνευκε κεκραμένη πρὸς ἑαυτὴν, ὥστε διὰ πολ-

. γυρόνωτον] Apud Aristoph. Acharn. 1124. est τυρόνωτον, verius, puto: licet nostrum probet Kusterus.

.. *Fer Gorgonitergum huc aspidis mihi circulum.*
. *Mihi placentæ caseitergum orbem cedo.*

taque id genus alia. Hanimirum in apparatu verum aliquid tragicum, neccomicum, protervum, pe-e, obscuritatem, commutem, fastum, elationem, locitatem, nugas quæ nau-i cieant. Cumque dictio tantum habeat dissimilitus et inæqualitatis, ne deum quidem singulis generibus et suum accommodavit locum: verbi gratia, regi fastum, oratori vim dicendi, mulieri simplicitatem, pedestrem sermonem plebeio, insolentem forensi: sed, veluti sorte, personis vocabula, ut occurrebat unumquodque, attribuit; ut dignoscere non possis filiusne loquatur, an pater, rusticus, deus, anus, heros.

II. At Menandri ita dolata est, itaque inter se conspirat contemperata dictio, ut cum per tam varios omnis generis

λῶν ἀγομένη παθῶν καὶ ἠθῶν, καὶ προσώποις ἐφαρμόττουσα παντοδαποῖς, μία τε φαίνεσθαι, καὶ τὴν ὁμοιότητα τηρεῖν ἐν τοῖς κοινοῖς καὶ συνήθεσι καὶ ὑπὸ τὴν χρείαν ὀνόμασιν· ἐὰν δέ τινος ἄρα τερατείας εἰς τὸ πρᾶγμα καὶ ψόφου δεήσῃ, καθάπερ αὐλοῦ πάντρητον ἀνασπάσας, ταχὺ πάλιν καὶ πιθανῶς ἐπέβαλε, καὶ κατέστησε τὴν φωνὴν εἰς τὸ οἰκεῖον. Πολλῶν δὲ γεγονότων εὐδοκίμων τεχνιτῶν, οὔτε ὑπόδημα δημιουργὸς, οὔτε προσωπεῖον σκευοποιὸς, οὔτε τις ἱμάτιον ἅμα ταυτὸν ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ καὶ μειρακίῳ καὶ γέροντι καὶ οἰκότριβι πρέπον ἐποίησεν· ἀλλὰ Μένανδρος οὕτως ἔδειξε τὴν λέξιν, ὥστε F πάσῃ καὶ φύσει καὶ διαθέσει καὶ ἡλικίᾳ σύμμετρον εἶναι· καὶ ταῦτα νέος μὲν ἔτι τοῦ πράγματος ἁψάμενος, ἐν ἀκμῇ δὲ τοῦ ποιεῖν καὶ διδάσκειν τελευτήσας, ὅτε μάλιστα καὶ πλείστην ἐπίδοσιν, ὡς Ἀριστοτέλης φησὶν, λαμβάνει τὰ περὶ τὴν λέξιν τοῖς γράφουσιν. Εἰ οὖν πρὸς τὰ πρῶτα τῶν Μενάνδρου δραμάτων τὰ μέσα καὶ τὰ

E. 2. ὁμοιότητα] Forte, ὁμαλότητα, quod vertendo reddidit Xyl.

motus animorum ducatur, et omnigenis accommodetur perſonis, unica tamen videatur, æquabilitatemque perſervet ſuam in vulgatis uſitatiſque vocabulis. Quod ſi alicubi res præſtigiarum aliquid ſtrepituſve requirat, tibicines ſolertes imitatur, qui omnibus tibiæ apertis foraminibus, mox vocem artificioſe in ſuam reſtituunt ſedem. Tametſi autem multi fuerunt præclari opifices, nullus tamen calceum, larvam, aut veſtem fecit, quæ ſimul viro, mulieri, adoleſcenti, ſeni, ac vernæ conveniret. At Menander tali eſt ſermone uſus, qui congrueret cuivis naturæ, ſtatui, ætati: cum quidem et juvenis ſe ad eam rem contuliſſet, et in ipſo vigore ſcribendi ac docendi fabulas mortuus ſit: quando maxime ſcribentes incrementa facere ad elocutionis virtutem, Ariſtoteles teſtatur. Si quis vero primas Menandri

τελευταῖα παραβάλοι τις, ἐξ αὐτῶν ἐπιγνώσεται ὅσα ἔμελλεν, εἰ ἐπεβίω, καὶ τούτοις ἕτερα προσθήσειν.

854. γ'. Ὅτι τῶν διδασκόντων οἱ μὲν πρὸς τὸν ὄχλον καὶ τὸν δῆμον γράφουσιν, οἱ δὲ τοῖς ὀλίγοις· τὸ δὲ ἐν ἀμφοῖν ἁρμόττον τοῖς γένεσιν οὐ ῥᾴδιον ὅτῳ τῶν πάντων ὑπῆρξεν εἰπεῖν. Ἀριστοφάνης μὲν οὖν οὔτε τοῖς πολλοῖς ἀρεστὸς, οὔτε τοῖς φρονίμοις ἀνεκτὸς, ἀλλ' ὥσπερ ἑταίρας τῆς ποιήσεως παρηκμακυίας, εἶτα μιμουμένης γαμετὴν, οὔτε οἱ πολλοὶ τὴν αὐθάδειαν περιμένουσιν, οἵ τε σεμνοὶ βδελύττονται τὸ ἀκόλαστον καὶ κακόηθες. Ὁ δὲ Μένανδρος μετὰ χαρίτων μάλιστα ἑαυτὸν αὐτάρκη παρέσχηκεν, ἐν θεάτροις, ἐν διατριβαῖς, ἐν συμποσίοις, ἀνάγνωσμα καὶ μάθημα καὶ ἀγώνισμα κοινότατον
B ὧν ἡ Ἑλλὰς ἐνήνοχε καλῶν παρέχων τὴν ποίησιν, δεικνὺς ὅ, τι δὴ καὶ ὁποῖον ἦν ἄρα δεξιότης λόγου, ἐπιὼν ἁπαν-

A. 7. περιμένουσιν] Forte, ὑπομένουσιν, ut Reiſk.

B. 1, καλῶν παρέχων] Prius revocavi ex B. E. Schott. Mez. poſterius ex Ald. Baſ. Xyl. Reiſkius item corrigendum monuit. Vulgo, καλὸν παρέχον.

fabulas cum mediis et ultimis comparet, judicare poterit, quanta fuiſſet additurus, ſi diutius vixiſſet.

III. Item. Poëtarum comicorum alios, in ſcribendo, populo et multitudini ſe accommodare, alios paucis: non facile ex omnibus inveniri, qui utrique generi ſe applicuerit. Sed Ariſtophanes, neque plebi placere, neque ferri a prudentibus potuit: nam poëſis ejus ſimilis eſt meretricis, ætate jam ultra vigorem progreſſa, matronam imitantis, cujus neque inſolentiam vulgus fert, et impudicitiam malitiamque graves homines abominantur. Contra Menander cum venuſtate quadam ubique ſe gratum aptumque exhibuit, in theatris, colloquiis, conviviis: ſuamque poëſin ita compoſuit, ut eſſet communiſſimum omnium quæ Græcia tulit bonorum, quod legeretur, diſceretur, et certatim ageretur: oſtenditque adeo quanta res eſſet dexteritas

παχόσε μετὰ πειθοῦς ἀφικνεῖται, καὶ χειρούμενος ἅπασαν ἀκοὴν καὶ διάνοιαν Ἑλληνικῆς φωνῆς. Τίνος γὰρ ἄξιον ἀληθῶς εἰς θέατρον ἐλθεῖν ἄνδρα πεπαιδευμένον, ἢ Μενάνδρου ἕνεκα; πότε δὲ θέατρα πίμπλαται ἀνδρῶν φιλολόγων, ἢ κωμικοῦ προσώπου δειχθέντος; ἐν δὲ συμποσίοις τίνι δικαιότερον ἡ τράπεζα παραχωρεῖ, καὶ τόπον ὁ Διόνυσος δίδωσι; φιλοσόφοις δὲ καὶ φιλοπόνοις, ὥσπερ ὅταν οἱ γραφεῖς ἐκπονηθῶσι τὰς ὄψεις, ἐπὶ τὰ ἀνθηρὰ καὶ ποώδη χρώματα τρέπουσιν, ἀνάπαυλα τῶν ἀκράτων καὶ συντόνων ἐκείνων, Μένανδρός ἐστιν, οἷον εὐ- C
ανθεῖ λειμῶνι καὶ σκιερῷ καὶ πνευμάτων μεστῷ δεχόμενος τὴν διάνοιαν.

δ'. Ὅτι κωμῳδίας ὑποκριτὰς τοῦ χρόνου τούτου πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς τῆς πόλεως ἐνεγκούσης, αἱ Μενάνδρου κωμῳδίαι ἀφθόνων ἁλῶν καὶ ἱερῶν μετέχουσι,

B. 7. ἢ κωμικοῦ] ἢ delendum: itaque reddidi.
B. 9. Διόνυσος] Sic B. E. Ceteri ridicule, Διονύσιος.
B. 9. φιλοπόνοις] Forte, φιλολόγοις.
C. 1. ἀκράτων] Res ipsa hoc postulabat; nec latuerat Xylandrum vertentem: Reiskius item vidit. Vulgo, ἀκροατῶν.
C. 5. ἐνεγκούσης] Hoc loco Epitomator, nonnulla ad sententiam necessaria omisit.

dicendi, ubique vi persuadendi inevitabili incedens, omniumque auditum et intelligentiam Græcæ linguæ sibi subjugans. Cujus enim rei gratia vir recte institutus venire dignaretur in theatrum quam propter Menandrum? Quando alias implentur theatra viris eruditionem amantibus, cum comica ostenditur persona? Cui in conviviis justius mensa cedit, locumque Bacchus dat? Jam sicut pictores oculis defessis ad floridos et virides se avertunt colores, ita philosophis et laboriosis requies gravium atque continentium meditationum est Menander, tanquam prato pulchre florenti et opaco atque auræ pleno excipiens animum.

IV. Item. Cum ætate illa actores comœdiarum multos bonosque urbs ferat; Menandri comœdiæ plurimos habeat

ὥσπερ ἐξ ἐκείνης γεγονότων τῆς θαλάττης ἐξ ὧν Ἀφροδίτη γέγονεν. Οἱ δὲ Ἀριστοφάνους ἅλες, πικροὶ καὶ τραχεῖς ὄντες, ἑλκωτικὴν δριμύτητα καὶ δηκτικὴν ἔχουσιν· καὶ οὐκ οἶδα ἐν οἷς ἐστὶν ἡ θρυλλουμένη δεξιότης αὐτοῦ, ἐν λόγοις ἢ προσώποις· ἀμέλει καὶ τὰ
D μεμιμημένα, πρὸς τὸ χεῖρον μεμίμηται· τὸ γὰρ πανοῦργον, οὐ πολιτικὸν, ἀλλὰ κακόηθες· καὶ τὸ ἄγροικον, οὐκ ἀφελὲς, ἀλλ' ἠλίθιον· καὶ τὸ γελοῖον, οὐ παιγνιῶδες, ἀλλὰ καταγέλαστον· καὶ τὸ ἐρωτικὸν, οὐχ ἱλαρὸν, ἀλλ' ἀκόλαστον. Οὐδενὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος ἔοικε μετρίῳ τὴν ποίησιν γεγραφέναι, ἀλλὰ τὰ μὲν αἰσχρὰ καὶ ἀσελγῆ τοῖς ἀκολάστοις, τὰ βλάσφημα δὲ καὶ πικρὰ τοῖς βασκάνοις καὶ κακοήθεσιν.

C. 11. ὑπ' αὐτοῦ] Ferri quidem potest: malim simplex αὐτοῦ.
D. 3. ἀφελὲς] Recepi, ut unice verum: nec latuerat Reiskium et Bryanum adeo ad Vit. Plut. T. II. p. 564. Vulgo, ἀσφαλές.

sacrosque sales, tanquam eo natos mari quod Venerem protulit. Aristophanis autem sales amari et asperi, acrem et mordentem, adeoque exulcerantem vim habent, ut nesciam ubi sit illa ab ipso decantata dexteritas, in verbisne an personis. Quinetiam quae imitatus est, corrupit: calliditatem facit non civilem sed malitiosam: rusticitatem non simplicem, sed fatuam: jocos non qui rideantur, sed derideantur: amores non hilares, sed impudicos. Nulli enim moderato videtur is homo suum poëma scripsisse: sed turpia et libidinosa intemperantibus, maledica et acerba invidis atque malignis hominibus.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΚΑΚΟΗΘΕΙΑΣ.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΚΑΚΟΗΘΕΙΑΣ.

PLUTARCHI

DE

HERODOTI MALIGNITATE.

α΄. ΤΟΥ Ἡροδότου πολλοὺς μὲν, ὦ Ἀλέξανδρε, καὶ ἡ λέξις, ὡς ἀφελὴς, καὶ δίχα πόνου καὶ ῥᾳδίως ἐπιτρέχουσα τοῖς πράγμασιν, ἐξηπάτηκε· πλείονες δὲ τοῦτο πρὸς τὸ ἦθος αὐτοῦ πεπόνθασιν. Οὐ γὰρ μόνον, ὥς φησιν ὁ Πλάτων, τῆς ἐσχάτης ἀδικίας, μὴ ὄντα δοκεῖν δίκαιον· ἀλλὰ κακοηθείας ἄκρας ἔργον, εὐκολίαν μι-

E. 7. Ἡροδότου πολλοὺς] Ad sententiam nil requirimus: tamen Ald. Bas. B. E. lacunam habent inter duas has voces, quam T. V. B. Anon. explent addito τοῦ λογογράφου, vel τοῦ ἱστορικοῦ.

I. HERODOTI multos, Alexander, et dictio ut simplex, et nullo labore ac facile rebus sese applicans, decepit: plures etiam ingenium ejus animusque fefellit. Non enim modo *extremæ est*, ut Plato ait, *injustitiæ*, *videri justum cum non sis*: sed summæ est malignitatis, facilita-

μεμιγμένον καὶ ἁπλότητα, δυσφώρατον εἶναι. Ἐπειδὴ δὲ τῇ κακοηθείᾳ μάλιστα πρός τε Βοιωτοὺς καὶ Κορινθίους κέχρηται, μηδὲ τῶν ἄλλων τινὸς ἀπεσχημένος, οἶμαι προσήκειν ἡμῖν, ἀμυνομένοις ὑπὲρ τῶν προγόνων ἅμα καὶ τῆς ἀληθείας, κατ' αὐτὸ τοῦτο τῆς γραφῆς τὸ μέρος· ἐπεὶ τά γε ἄλλα ψεύσματα καὶ πλάσματα βουλομένοις ἐπιδιεξιέναι, πολλῶν ἂν βιβλίων δεήσειεν. Ἀλλὰ

Δεινὸν τὸ τᾶς πειθοῦς πρόσωπον,

ὥς φησιν ὁ Σοφοκλῆς, μάλιστα δὲ ὅταν ἐν λόγῳ χάριν ἔχοντι καὶ δύναμιν τοσαύτην ἐγγένηται, τάς τε ἄλλας ἀτοπίας καὶ τὸ ἦθος ἀποκρύπτειν τοῦ συγγραφέως. Ὁ μὲν γὰρ Φίλιππος ἔλεγε πρὸς τοὺς ἀφισταμένους Ἕλληνας αὐτοῦ, καὶ τῷ Τίτῳ προστιθεμένους, ὅτι λειότερον μὲν, μακρότερον δὲ, κλοιὸν μεταλαμβάνουσιν. Ἡ δὲ Ἡροδότου κακοήθεια, λειοτέρα μὲν ἐστὶν ἀμέλει καὶ μαλακωτέρα

F. 2. δυσφώρατον] Sic E. Anon. Mez. T. V. B. Vulgo, δυσφωρότατον.
F. 2. Ἐπειδὴ δὲ τῇ κακοηθείᾳ] Recepi hæc ex Anon. T. V. Amiot. certe, aut ita, aut non multum diverſe, ſcripſit Plutarchus. In libris editis Ald. Baſ. Xyl. et ſcriptis B. E. horum loco eſt ſpatium vacuum.
F. 5. ἀμυνομένοις] Hoc Steph. ſumſit a Leonico, nec diſſentiunt excerpta ex B. E. Nam Ald. ἀμυνομένης: Baſ. Xyl. ἀμυνόμενος. Niſi exciderit proxime ante hanc vocem ἐλέγχειν αὐτὸν, vel ἀντιλέγειν πρὸς αὐτὸν, probem cum Mez. ἀμύνεσθαι.

tem et ſimplicitatem ita imitari, ut ficta ſimulatio ægre deprehendatur. Quandoquidem vero malignitate maxime adverſus Bœotos et Corinthios uſus eſt, ne aliis quidem parcens; exiſtimo decere nos patrocinium ſuſcipere et majorum, et ipſius veritatis, in hac ipſa operis parte: nam qui alia ejus mendacia et figmenta velit recenſere, multis opus habuerit libris. Sed, quod ait Sophocles,

Perſuaſionis vultus evalet,

maxime in oratione tantam gratiam et vim habente, cum alia abſurda, tum indolem animumque ſcriptoris occultare. Philippus quidem Græcis ab ipſo ad Titum Quinctium deficientibus dicebat, *eos læviori ſane ſed longiori jugo colla ſubmiſiſſe.* At Herodoti malignitas eſt ſane lævior et mollior

ῖς Θεοπόμπου, καθάπτεται δὲ καὶ λυπεῖ μᾶλλον, ὥσπερ οἱ κρύφα διὰ στενοῦ παραπνέοντες ἄνεμοι, τῶν διακεχυμένων. Δοκεῖ δέ μοι βέλτιον εἶναι, τύπῳ τινὶ λαβόντας ὅσα κοινῇ μὴ καθαρᾶς μηδ' εὐμενοῦς ἐστιν, ἀλλὰ κακοήθους, οἷον ἴχνη καὶ γνωρίσματα διηγήσεως, εἰς ταῦτα τῶν ἐξεταζομένων ἕκαστον, ἂν ἐναρμόττῃ, τίθεσθαι.

β'. Πρῶτον μὲν οὖν, ὁ τοῖς δυσχερεστάτοις ὀνόμασι καὶ ῥήμασιν, ἐπιεικεστέρων παρόντων, ἐν τῷ λέγειν τὰ πεπραγμένα χρώμενος (ὥσπερ εἰ θειασμῷ προσκείμενον ἂν ἐξὸν εἰπεῖν τὸν Νικίαν, ὁ δὲ θεόληπτον προσείποι· θρασύτητα καὶ μανίαν Κλέωνος μᾶλλον ἢ κουφολογίαν) οὐκ εὐμενής ἐστιν, ἀλλ' οἷον ἀπολαύων πως τῷ διηγεῖσθαι τοῦ πράγματος.

γ'. Δεύτερον, ὅτῳ κακὸν πρόσεστιν ἄλλως, τῇ δ' ἱστορίᾳ μὴ προσῆκον, ὁ δὲ συγγραφεὺς ἐπιδράττεται τούτου

9. πως τῷ διηγεῖσθαι] Sic Steph. ex Leonic. Schott. Anon. Nam Ald. Baſ. Xyl. ἀπολαίνων τῷ φᾶς διηγεῖσθαι, male quidem: nec multo melius B. E. ἀπολαύων τῷ σοφῶς διηγεῖσθαι. Forte verum eſt, ἀπολαύων σαφῶς τῷ δ. *manifeſto fruens*: vulgatum ad ſententiam ſatis eſt.

am Theopompi: magis aun attingit et lædit: ſicut nti per anguſtias occulte rantes moleſtiores ſunt artis. Videtur autem comdum fore, ut rudi Minerva ineemus, quæ communiter n puræ aut benevolæ, ſed lignæ narrationis quaſi veſia et notæ ſint; deinde ſinla eorum quæ examinabis eo collocaturi quo pertint.

II. Primum ſi quis in re narranda aliqua odioſiſſimis nominibus utitur, cum in promtu ſint molliora: (ut ſi quis Niciam *divino furore percitum* dicat, cum *nimis deditum divinationi* dicere liceat: aut Cleonis *ferociam et inſaniam*, cum poſſit *futilitatem*:) is non æquus eſt, ſed fruitur ac delectatur quodammodo re, narrans.

III. Deinde ſi quid vitii ineſt alias, quod ad hiſtoriam nihil facit, id ſcriptor arripiens

καὶ παρεμβάλλει τοῖς πράγμασιν οὐδὲν δεομένοις, ἀλλὰ τὴν διήγησιν ἐπεξάγων καὶ κυκλούμενος, ὅπως ἐμπεριλάβῃ ἀτύχημά τινος ἢ πρᾶξιν ἄτοπον καὶ οὐ χρηστήν, δῆλός ἐστιν ἡδόμενος τῷ κακολογεῖν. Ὅθεν ὁ Θουκυδίδης οὐδὲ τὰ Κλέωνος ἁμαρτήματα, ἀφθόνων ὄντων, ἐποιήσατο σαφῆ τὴν διήγησιν· Ὑπερβόλου τε τοῦ δημαγωγοῦ θιγὼν ἐνὶ ῥήματι, καὶ μοχθηρὸν ἄνθρωπον προσειπὼν, ἀφῆκε· Φίλιστος δὲ καὶ Διονυσίου τὰς πρὸς τοὺς βαρβάρους ἀδικίας, ὅσαι μὴ συνεπλέκοντο τοῖς Ἑλληνικοῖς πράγμασι, ἁπάσας παρέλιπεν. Αἱ γὰρ ἐκβολαὶ καὶ παρατροπαὶ τῆς ἱστορίας, μάλιστα τοῖς μύθοις δίδονται καὶ ταῖς ἀρχαιολογίαις, ἔτι δὲ πρὸς τοὺς ἐπαίνους· ὁ δὲ παρενθήκην λόγου τὸ βλασφημεῖν καὶ ψέγειν ποιούμενος, ἔοικεν εἰς τὴν τραγικὴν ἐμπίπτειν κατάραν,

——— θνητῶν ἐκλέγων τὰς συμφοράς.

C. 8. ἐνὶ] Non dubitavi recipere cum Xyl. nec Bryanum fugerat ad Vit. Plut. T. II. p. 563. Vulgo omnes ἐν.

D. 3. παρενθήκην] Sic B. E. T. Amiot. et monuit Wesseling. ad Herodot. VI, 19. Vulgo, παραθήκην.

et argumento minime postulanti admiscens, narrationem extendit et per ambages circumducit, ut calamitatem alicujus aut flagitium vel actionem illaudabilem inserat, satis ostendit se maledicendo oblectari. Itaque Thucydides ne Cleonis quidem peccata, quæ plurima erant, perspicue recensuit: et Hyperbolum popularem oratorem uno verbo attingens, *hominemque malum* appellans, missum fecit. Philistus etiam Dionysii in barbaros injurias, quæ cum Græcis rebus connexæ non essent, universas præteriit. Digressiones enim e narratione fabulis maxime permittuntur et antiquitatis explicationi, fierique ad laudandum debent: qui vero additamentum sermoni facit maledicta et vituperationes, videtur in tragicam incidere execrationem,

Pereat, qui calamitates hominum colligit.

δ'. Καὶ μὴν τό γε ἀντίστροφον τούτῳ παντὶ δῆλον ὡς καλοῦ τινος καὶ ἀγαθοῦ παράλειψίς ἐστιν, ἀνυπεύθυνον δοκοῦν πρᾶγμα εἶναι, γινόμενον δὲ κακοήθως, ἄν περ
E ἐμπίπτῃ τὸ παραλειφθὲν εἰς τόπον προσήκοντα τῇ ἱστορίᾳ· τὸ γὰρ ἀπροθύμως ἐπαινεῖν, τοῦ ψέγοντα χαίρειν, οὐκ ἐπιεικέστερον, ἀλλὰ πρὸς τῷ μὴ ἐπιεικέστερον, ἴσως καὶ χεῖρον.

ε'. Τέταρτον τοίνυν τίθεμαι σημεῖον οὐκ εὐμενοῦς ἐν ἱστορίᾳ τρόπου, τὸ δυοῖν ἢ πλειόνων περὶ ταὐτοῦ λόγων ὄντων, τῷ χείρονι προστίθεσθαι. Τοῖς γὰρ σοφισταῖς ἐφεῖται πρὸς ἐργασίαν ἢ δόξαν ἔστιν ὅτε τῶν λόγων κοσμεῖν τὸν ἥττονα παραλαμβάνοντας· οὐ γὰρ ἐμποιοῦσι πίστιν ἰσχυρὰν περὶ τοῦ πράγματος, οὐδὲ ἀρνοῦνται πολλάκις εἰς τὸ παράδοξον ἐπιχειρεῖν ὑπὲρ τῶν ἀπίστων· ὁ δὲ ἱστο-
F ρίαν γράφων, ἃ μὲν οἶδεν ἀληθῆ, λέγειν δίκαιός ἐστι, τῶν δὲ ἀδήλων τὰ βελτίονα δοκεῖν ἀληθῶς λέγεσθαι μᾶλλον ἢ

F. 1. ἀληθῆ, λέγειν—δοκεῖν] Postremum sumsi a B. E. prius consequenter correxi: utrumque unice flagitat sententia.

IV. Jam ab altera parte huic respondet, ut nemo non videt, reticentia boni facti: quae quidem impune fieri plerumque putatur, sed tamen malitiose fit, quando quod omittitur in locum incidit qui ad historiam pertinet. Illibenter enim laudare non modo non est melioris animi quam libenter vituperare, immo praeterea fortasse etiam deterioris.

V. Quartum ergo signum pono ingenii in historia scribenda parum aequi, cum duo aut plures una de re sermones feruntur, deteriorem amplecti. Sophistis quidem concessum est lucri aut gloriae caussa sententiam pejorem sumere defendendam: non enim fidem validam faciunt de rebus, et plerumque non negant gaudere se absurdis et incredibilibus probabilitatem conciliando. Qui vero historiam scribit, debet quae vera scit scribere: de incertis meliora putare rectius quam pejora prodi.

τὰ χείρονα. Πολλοὶ δὲ ὅλως τὰ χείρονα παραλείπουσιν· ὥσπερ ἀμέλει περὶ Θεμιστοκλέους Ἔφορος μὲν εἰπὼν, ὅτι τὴν Παυσανίου προδοσίαν ἀνέγνω, καὶ τὰ πρασσόμενα πρὸς τοὺς βασιλέως στρατηγοὺς, ἀλλ' οὐκ ἐπείσθη, φησὶν, οὐδὲ προσεδέξατο κοινουμένου καὶ παρακαλοῦντος αὐτὸν ἐπὶ τὰς ἐλπίδας· Θουκυδίδης δὲ καὶ τοπαράπαν τὸν λόγον τοῦτον, ὡς κατεγνωκὼς, παρῆκεν.

ϛʹ. Ἔτι τοίνυν ἐπὶ τῶν ὁμολογουμένων πεπρᾶχθαι, τὴν δ' αἰτίαν ἀφ' ἧς πέπρακται, καὶ τὴν διάνοιαν ἐχόντων ἄδηλον, ὁ πρὸς τὸ χεῖρον εἰκάζων, δυσμενής ἐστι καὶ κακοήθης· ὥσπερ οἱ κωμικοὶ τὸν πόλεμον ὑπὸ τοῦ Περικλέους ἐκκεκαῦσθαι δι' Ἀσπασίαν ἢ διὰ Φει- 856
δίαν ἀποφαίνοντες, οὐ φιλοτιμίᾳ τινὶ καὶ φιλονεικίᾳ μᾶλλον στορέσαι τὸ φρόνημα Πελοποννησίων, καὶ μηδενὸς ὑφεῖσθαι Λακεδαιμονίων ἐθελήσαντος. Εἰ μὲν γάρ τις εὐδο-

F. 5. ἀνέγνω] Forte, ἔγνω: nam ἀν ex proximo natum videtur.
F. 10. Ἔτι τοίνυν] Ita, una litera addita, correxi, ut vertendo Amiot. et Xyl. reddiderant. Omnes libri Εἰ τοίνυν.
A. 3. στορέσαι] Sic Exempl. Turneb. et proxime accedit ad veterem lectionem librorum Ald. Baf. Xyl. B. E. ἱστορῆσαι: unde Schott. Leonic. Anon. fecerunt εἰς τὸ ῥῆξαι, perperam receptum a Steph.
A. 4. Εἰ μὲν γάρ τις] Εἰ sumsi a B. E. Ald. hinc τις consequenter correxi. Vulgo, Ἐν μὲν γὰρ τοῖς.

Et hæc sunt qui omnino prætermittant. Verbi gratia, de Themistocle Ephorus scribit, *Eum Pausaniæ proditionem et quæ cum regiis ducibus tractaret legisse, non tamen passum sibi hoc persuaderi, neque admisisse Pausaniam, a quo ad spei societatem vocabatur.* Thucydides id, ut plane damnatum falsi, omisit.

VI. Porro de rebus quas gestas constat, caussa autem et institutum actionis in obscuro est, malignus est et iniquus qui in deteriorem partem conjecturas facit: ut Comici bellum a Pericle propter Aspasiam vel Phidiam incensum fuisse dicentes: non animi magnitudine et studio contendendi, retundere fastum Peloponnesiorum, et nulla in re concedere Lacedæmoniis volente. Si quis enim præclaris et laudatis factis atque

ῦσιν ἔργοις καὶ πράγμασιν ἐπαινουμένοις αἰτίαν φαύ-
υ ὑποτίθησι, καὶ κατάγεται ταῖς διαβολαῖς εἰς
οψίας ἀτόπους περὶ τῆς ἐν ἀφανεῖ προαιρέσεως τοῦ
ράξαντος αὐτό, τὸ πεπραγμένον ἐμφανῶς οὐ δυνά-
ος ψέγειν (ὥσπερ οἱ τὸν ὑπὸ Θήβας Ἀλεξάνδρου
τυράννου φόνον, οὐ μεγαλονοίας οὐδὲ μισοπονηρίας, ζήλου
τινος ἔργον καὶ πάθους γυναικείου τιθέμενοι· καὶ Κά-
α λέγοντες ἑαυτὸν ἀνελεῖν δείσαντα τὸν μετ' αἰκίας
ατον ὑπὸ Καίσαρος) εὔδηλον ὅτι φθόνου καὶ κακο-
ας ὑπερβολὴν οὐ λέλοιπε.

ζ. Δέχεται δὲ καὶ παρὰ τὸν τρόπον τοῦ ἔργου
νησις ἱστορικὴ κακοήθειαν, ἂν χρήμασι φάσκῃ μὴ δι'
τῆς κατεργάσασθαι τὴν πρᾶξιν, ὡς Φίλιππον ἔνιοι
κουσιν· ἂν σὺν οὐδενὶ πόνῳ καὶ ῥᾳδίως, ὡς Ἀλέξ-
ρον· ἂν μὴ φρονίμως, ἀλλ' εὐτυχῶς, ὡς Τιμόθεον
χθροί, γράφοντες πίναξιν εἰς κύρτον τινὰ τὰς πό-

Θήβας] Θήβης Xyl. Mez.
Δέχεται δὲ] δὲ recepi ex E.

ıs cauſſam ſubjicit vitio-
, calumniandoque in ſi-
ras abducit ſuſpiciones de
nte ejus qui rem geſſit con-
, quando ipſum factum pa-
vituperare non poteſt:
qui cædem Alexandri ty-
ıi a Theba perpetratam
magnanimitati et odio
orum, ſed obtrectationi
iam muliebri imputant:
onemque aiunt mortem ſi-
onſciviſſe, quod metueret
Cæſar ipſum turpi morte
afficeret): hunc liquet ad
ſummam invidentiam et ne-
quitiam nihil ſibi feciſſe reli-
quum.

VII. Etiam in modo a-
gendi narratio hiſtorica ma-
lignitatem admittit: ut ſi pe-
cunia quis, non virtute rem
confeciſſe dicatur, quod de
Philippo nonnulli perhibent:
ſi nullo labore, et facile, ut
de Alexandro: non prudentia,
ſed felicitate, ut Timotheum
inimici pingebant dormien-

λεις αὐτὰς ἐκείνου καθεύδοντος ὑποδυομένας. Δῆλοι
γὰρ ὅτι τῶν πράξεων ἐλαττοῦσι τὸ μέγεθος καὶ τὸ κάλλος
οἱ τὸ γενναίως καὶ φιλοπόνως καὶ κατ' ἀρετὴν καὶ δι' αὐτῶν C
ἀφαιροῦντες.

η'. Ἔτι τοίνυν τοῖς ἀπ' εὐθείας οὐ βούλονται κακῶς
λέγουσι δυσκολίαν ἐπικαλεῖν, καὶ θρασύτητα, καὶ μανίαν,
ἐὰν μὴ μετριάζωσιν· οἱ δὲ πλαγίως, οἷον ἐξ ἀφανοῦς
βέλεσι, χρώμενοι ταῖς διαβολαῖς, εἶτα περιιόντες ὀπίσω
καὶ ἀναδυόμενοι, τῷ φάσκειν ἀπιστεῖν ἃ πάνυ πιστεύεσθαι
θέλουσιν, ἀρνούμενοι κακοήθειαν, ἀνελευθερίαν τῇ κακοηθείᾳ
προσοφλισκάνουσιν.

θ'. Ἐγγὺς δὲ τούτων εἰσὶν οἱ τοῖς ψόγοις ἐπαίνους
τινὰς παρατιθέντες· ὡς ἐπὶ Σωκράτους Ἀριστόξενος, ἀπαί-
δευτον καὶ ἀμαθῆ καὶ ἀκόλαστον εἰπὼν, ἐπενήνεγκεν, „ἀδικία D
„δὲ οὐ προσῆν." Ὥσπερ γὰρ οἱ σύν τινι τέχνῃ καὶ

C. 3. Ἔτι τοίνυν—λέγουσι] Sic omnes libri, corrupte. Salmas. Ἔξεστι τοίνυν τοῖς ἀπ' εὐθείας ἃ βούλονται κακῶς λέγουσι. Mez. aliquanto probabilius, ἔστι τοίνυν τοῖς ἀπ' εὐθείας οὓς βούλονται κ. λ. Putem lenius remedium esse, Ἔτι τοίνυν βούλονται τοῖς ἀπ' εὐθείας κ. λ.

tem, et urbes ultro in retia ejus ingredientes. Nam haud dubie magnitudinem et pulchritudinem actionum deminuunt, qui generose, laboriose, per virtutem et sua ipsorum opera auctores earum egisse inficiantur.

VIII. Porro qui aperte maledicunt quibuscumque volunt, eos morosos appellamus, feroces etiam et insanos nisi modum servent: qui vero oblique et quasi ex abdito calumniis tanquam sagittis impetunt, deinde pedem referentes, eo se velant, quod non credere dicunt quae omnino credi volunt, hi ergo dum malignitatem negant, ulterius etiam illiberalitatis sese obligant.

IX. Quibus affines sunt, qui vituperationibus laudationes aliquas apponunt: ut Aristoxenus, qui cum Socratem ineruditum, inscium et libidinosum dixisset, addidit, *Injustitia tamen aberat.* Sicut e-

δεινότητι κολακεύοντες, ἔστιν ὅτε πολλοῖς καὶ μακροῖς ἐπαίνοις ψόγους παραμιγνύουσιν ἐλαφροὺς, οἷον ἥδυσμα τῇ κολακείᾳ τὴν παῤῥησίαν ἐμβάλλοντες, οὕτω τὸ κακόηθες εἰς πίστιν ὧν ψέγει προσαποτίθεται τὸν ἔπαινον.

ι'. Ἦν δὲ καὶ πλείονας καταριθμεῖσθαι τῶν χαρακτήρων· ἀρκοῦσι δὲ οὗτοι κατανόησιν τοῦ ἀνθρώπου τῆς προαιρέσεως καὶ τοῦ τρόπου παρασχεῖν.

ια'. Πρῶτα δὴ πάντων ὥσπερ ἀφ' ἑστίας ἀρξάμενος Ἰοῦς τῆς Ἰνάχου θυγατρὸς, ἣν πάντες Ἕλληνες ἐκτεθειῶσθαι νομίζουσι ταῖς τιμαῖς ὑπὸ τῶν βαρβάρων, καὶ καταλιπεῖν ὄνομα πολλαῖς μὲν θαλάτταις, πορθμῶν δὲ τοῖς μεγίστοις, ἀφ' αὐτῆς διὰ τὴν δόξαν· ἀρχὴν δὲ καὶ πηγὴν τῶν ἐπιφανεστάτων καὶ βασιλικωτάτων γενῶν παρασχεῖν· ταύτην ὁ γενναῖος ἐπιδοῦναί φησιν ἑαυτὴν Φοίνιξι φορτηγοῖς, ὑπὸ τοῦ ναυκλήρου διαφθαρεῖσαν ἑκουσίως, καὶ φοβουμένην μὴ κύουσα φανερὰ γένηται. Καὶ

D. 10. Πρῶτα δὴ πάντων] Sic B. E. Lacuna est loco πάντων in Ald. Bas. Abest item, sed sine lacuna, in Xyl. et Steph.

nim qui ex arte et callide adulantur, aliquando multis et longis laudationibus vituperationes admiscent leviculas, veluti condimentum adulationi libertatem immittentes: ita malignitas, ut fidem criminibus faciat, laudem simul ponit.

X. Licebat autem plures etiam notas enumerare, sed hæ sufficiunt ad ingenium moresque Herodoti, qualia fuerint, declaranda.

XI. Primum itaque a Vesta, quod aiunt, orsus, Io Inachi filiam, quam omnes Græci a barbaris cultam divinis honoribus, reliquisse multis maribus, et fretis maximis nomen a se ob gloriam, censent, fontemque et principium nobilissimarum ac regiarum prosapiarum præbuisse: præclarus iste negotiatoribus Phœnicibus se dedidisse ait, vitiatam a nauclero non invitam, et metuentem ne deprehenderetur a suis gravida. Mentiturque

καταψεύδεται Φοινίκων, ὡς ταῦτα περὶ αὐτῆς λεγόντων.
Περσῶν δὲ τοὺς λόγους μαρτυρεῖν φήσας, ὅτι τὴν Ἰοῦν
μετ' ἄλλων γυναικῶν οἱ Φοίνικες ἀφαρπάσειαν, εὐθὺς
ἀποφαίνεται γνώμην, τὸ κάλλιστον ἔργον καὶ μέγιστον τῆς F
Ἑλλάδος ἀβελτηρίᾳ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον γενέσθαι διὰ
γυναῖκα φαύλην, "Δῆλον γάρ," φησίν, "ὅτι εἰ μὴ
"αὗται ἐβούλοντο, οὐκ ἂν ἡρπάζοντο." Καὶ τοὺς θεοὺς
τοίνυν ἀβέλτερα ποιεῖν λέγωμεν, ὑπὲρ τῶν Λεύκτρου
θυγατέρων βιασθεισῶν μηνίοντας Λακεδαιμονίοις, καὶ κο-
λάζοντας Αἴαντα διὰ τὴν Κασάνδρας ὕβριν. Δῆλα
γὰρ δὴ καθ' Ἡρόδοτον, ὅτι εἰ μὴ αὗται ἐβούλοντο, οὐκ
ἂν ὑβρίζοντο. Καίτοι καὶ Ἀριστομένη φησὶν αὐτὸς ὑπὸ
Λακεδαιμονίων ζῶντα συναρπασθῆναι· καὶ Φιλοποίμην

E. 9. λόγους] Malim λογίους, ut est apud Herodot. I, 1.

E. 9. τὴν Ἰοῦν] Deest, ejusque loco vacuum intervallum in Ald. Baf. Xyl. B. F. Addidit Steph.

F. 5. τῶν Λεύκτρου] Amiot. et Xyl. vertunt addendo nomine proprio, *Scedaso*, et ipsum Σκεδάσου pro Λεύκτρου reponere jussit Bryan. ad Vit. Plut. T. II. p. 557. Forte nil mutandum.

F. 9. Ἀριστομένη] Recepi ab Exempl. Turneb. Leonic. Schott. Baf. Xyl. Vulgo, Ἀριστογένη, quod Steph. retinuit ex Aldina, quacum consentiunt B. E.

Phœnices hæc de ea tradidisse: et Persarum narrationes dicens testari, esse illam a Phœnicibus una cùm aliis raptam mulieribus, mox sententiam fert de pulcherrimo et maximo Græciæ facinore, stulte inquiens bellum Trojanum fuisse susceptum propter malam mulierem. *Manifestum enim est*, inquit, *nisi ipsæ voluissent, futurum non fuisse ut raperentur*. Proinde dicamus Deos etiam stulte fecisse, qui Spartanos ob violatas Leuctris Scedasi filias puniverunt, et Ajacem ob vim Cassandræ factam. Manifestum enim est, si Herodoto credimus, nisi ipsæ voluissent, non fuisse futurum ut violarentur. Atqui ipse ait, Aristomenem vivum fuisse a Spartanis correptum: idemque postmodo Philopœ-

ὕστερον ὁ τῶν Ἀχαιῶν στρατηγὸς τὸ αὐτὸ τοῦτο ἔπαθε· καὶ
157 Ῥηγοῦλον Καρχηδόνιοι ἐχειρώσαντο τῶν Ῥωμαίων ὕπατον,
ὧν ἔργον εὑρεῖν μαχιμωτέρους καὶ πολεμικωτέρους ἄν-
δρας. Ἀλλὰ θαυμάζειν οὐκ ἄξιον, ὅπου καὶ παρ-
δάλεις ζώσας καὶ τίγρις συναρπάζουσιν ἄνθρωποι· Ἡρό-
δοτος δὲ κατηγορεῖ τῶν βιασθεισῶν γυναικῶν, ἀπολογού-
μενος ὑπὲρ τῶν ἁρπασάντων.

ιβʹ. Οὕτω δὲ φιλοβάρβαρός ἐστιν ὥστε Βούσιριν ἀπο-
λύσας τῆς λεγομένης ἀνθρωποθυσίας καὶ ξενοκτονίας, καὶ
πᾶσιν Αἰγυπτίοις ὁσιότητα πολλὴν καὶ δικαιοσύνην μαρ-
τυρήσας, ἐφ᾽ Ἕλληνας ἀναστρέφει τὸ μύσος τοῦτο καὶ τὴν
μιαιφονίαν. Ἐν γὰρ τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ, "Μενέλαον,"
B φησί, "παρὰ Πρωτέως ἀπολαβόντα τὴν Ἑλένην, καὶ
"τιμηθέντα δωρεαῖς μεγάλαις, ἀδικώτατον ἄνθρωπον
"γενέσθαι καὶ κάκιστον· ὑπὸ γὰρ ἀπλοίας συνεχόμενον,
"ἐπιτεχνήσασθαι πρᾶγμα οὐχ ὅσιον, καὶ λαβόντα

A. 1. Καρχηδόνιοι] Addidi ex B. E. ubi ſolum, ſine et pro ἐχειρώσαντο, legitur.
A. 6. ὑπὲρ] Sic B. E. T. V. Anon. Xyl. Salmaſ. Vulgo, ὑπό.

meni accidit Achæorum prætori: et Carthaginienſes ceperunt Regulum, conſulem Romanorum, quibus non facile inveneris viros pugnaciores et bellicoſiores. Neque mirum hoc, quando pantheræ etiam vivæ et tigres abripiuntur ab hominibus. Herodotus vero vim paſſas mulieres accuſat, et raptoribus patrocinatur.

XII. Ita autem favet barbaris, ut Buſiridem ſacrificiis iſtis, quæ feruntur, humanis, et hoſpitum nece abſolvens, omnibuſque Ægyptiis multum divinitatis et juſtitiæ ſuo quidem teſtimonio deferens, abominandum illud ſcelus atque ſceleſta parricidia in Græcos conetur avertere. Nam in ſecundo libro, *Menelaum*, ait, *cum a Proteo recepiſſet Helenam, magniſque eſſet affectus muneribus, injuſtitia omnes ſuperaſſe homines, et improbitate. Cum enim navigandi facultate deſtitueretur, commentum eſſe rem impiam, arreptiſque duobus*

" δύο παιδία ἀνδρῶν ἐπιχωρίων, ἐντομὰς ποιῆσαι μι-
" σηθέντα δὲ ἐπὶ τούτῳ καὶ διωκόμενον, οἴχεσθαι φεύ-
" γοντα νηυσὶν ἰθὺ ἐπὶ Λιβύης." Τοῦτον δὲ τὸν λόγον οὐκ οἶδα ὅστις Αἰγυπτίων εἴρηκεν· ἀλλὰ τἀναντία, πολλαὶ μὲν Ἑλένης, πολλαὶ δὲ Μενελάου τιμαὶ διαφυλάττονται παρ' αὐτοῖς.

ιγ'. Ὁ δὲ συγγραφεὺς ἐπιμένων, " Πέρσας μὲν," φησί, " παισὶ μίσγεσθαι παρ' Ἑλλήνων μαθόντας·" (καίτοι πῶς Ἕλλησι Πέρσαι διδασκάλια ταύτης ὀφείλουσι C
τῆς ἀκολασίας, παρ' οἷς ὀλίγου δεῖν ὑπὸ πάντων ὁμολογεῖται παῖδας ἐκτετμῆσθαι πρὶν Ἑλληνικὴν ἰδεῖν θάλασσαν·) " Ἕλληνας δὲ μαθεῖν παρ' Αἰγυπτίων πομπὰς
" καὶ πανηγύρεις, καὶ τοὺς δώδεκα θεοὺς σέβεσθαι· Διο-
" νύσου δὲ καὶ τοὔνομα παρ' Αἰγυπτίων Μελάμποδα μα-
" θεῖν, καὶ διδάξαι τοὺς ἄλλους Ἕλληνας· μυστήρια δὲ
" καὶ τὰς περὶ Δήμητραν τελετὰς ὑπὸ τῶν Δαναοῦ θυ-

B. 5. ἐντομὰς] Sic omnes libri: præterea B. E. inter hanc et sequentem vocem habent parvulam lacunam. Apud Herod. II, 119. ἔντομα, rectius, judice Wess. cui assentior.

puerulis incolarum, exta eorum inspexisse: ob hoc cum laboraret invidia, et essent qui persequerentur, profugum navibus recta in Africam fuisse avectum. Hæc narratio cujusnam sit Ægyptiorum, equidem haud novi. Nam contra apud Ægyptios multi Helenæ, multi Menelao honores etiamnum habentur.

XIII. Idem Herodotus ut sibi similis maneret, *Persas*, ait, *a Græcis violationem masculi sexus didicisse:* (At qui Græcis Persæ hujus impuritatis minerval debent? apud quos fere omnes alii scriptores consentiunt mares fuisse exsectos, antequam Græcum illi attigissent mare) *Græcos autem didicisse ab Ægyptiis pompas, solennes festivitates, et cultum horum duodecim deorum. Dionysi quoque nomen,* (is est Bacchus) *Melampodem ab Ægyptiis didicisse, et alios Græcos docuisse: mysteria quoque, et Cereris sacrorum initiationes ex Ægypto a Danai filiabus al-*

"γατέρων ἐξ Αἰγύπτου κομισθεῖσαι· καὶ τύπτεσθαι μὲν "Αἰγυπτίους, φησὶ, καὶ πενθεῖν, οὐ βούλεσθαι αὐτοὺς ὀνο-"μάζειν, ἀλλ' εὐστόμως κεῖσθαι περὶ τῶν θείων." Ἡρα-
D κλέα δὲ καὶ Διόνυσον, οὓς μὲν Αἰγύπτιοι ἀποφαίνονται θεοὺς, Ἕλληνες δὲ ἀνθρώπους καταγεγηρακότας, οὐδαμοῦ ταύτην προσέθετο τὴν εὐλάβειαν· καίτοι καὶ τὸν Αἰγύπτιον Ἡρακλέα τῶν δευτέρων θεῶν γενέσθαι λέγει, καὶ τὸν Διόνυσον τῶν τρίτων, ὡς ἀρχὴν ἐσχηκότας γενέσεως, καὶ οὐκ ὄντας ἀϊδίους· ἀλλ' ὅμως ἐκείνους μὲν ἀποφαίνει θεοὺς, τούτοις δὲ ὡς φθαρτοῖς καὶ ἥρωσιν ἐναγίζειν δεῖν οἴεται, ἀλλὰ μὴ θύειν ὡς θεοῖς. Τὰ αὐτὰ καὶ περὶ Πανὸς εἴρηκε, ταῖς Αἰγυπτίων ἀλαζονείαις καὶ μυθολογίαις τὰ
E σεμνότατα καὶ ἁγνότατα τῶν Ἑλληνικῶν ἱερῶν ἀνατρέπων.

ιδ'. Καὶ οὐ τοῦτο δεινόν· ἀλλ' ἀναγαγὼν εἰς Περ-

C. 10. οὐ βούλεσθαι] Inter has et antecedentem vocem exiguum est spatium in B. E. eam explent T. V. Anon. Amiot. ita legendo πενθεῖν, διὰ τί δὲ, αὐτοὺς οὐ βούλεσθαι ὀνομάζειν—. Cetera non male: equidem lacunam expleam verbis τίσι δὲ οὐ βούλεσθαι αὐτὸς ὁ. Sententia perspicua est ex Herod. II, 61.

C. 11. Ἡρακλέα] περὶ praeponit Salmas. hoc satis est mutationis, nec opus Genitivis cum T. V. Anon.

D. 7. φθαρτοῖς] φθιτοῖς B. E.

latas: et planctum luctumque agere Ægyptios in honorem Deorum, sed se nomina eorum nolle edere, sed de numinibus os compescere. De Hercule autem et Baccho, quos Ægyptii Deos appellant, Græci, homines qui consenuerint, nusquam adhibuit istam cautionem; quamquam Herculem quoque Ægyptium in Diis secundis ponit, Bacchum in tertiis: ut qui aliquod ortus sui principium habuerint, neque æterni fuerint. Sed tamen, *illos Deos esse*, pronunciat, *his ut caducis et heroibus parentandum* putat, *non sacrificandum ut Diis*. Eadem de Pane etiam dixit: Ægyptiorum superbis nugis et fabulis sacra Græcorum maxime veneranda et casta subvertens.

XIV. Neque hoc satis atrox. Quin et Herculis genus in Perseum referens, *Per-*

σέα τὸ Ἡρακλέους γένος, Περσέα μὲν Ἀσσύριον γεγονέναι λέγει κατὰ τὸν Περσῶν λόγον· « Οἱ δὲ Δωριέων, » φησίν, « ἡγεμόνες φαίνοιντ' ἂν Αἰγύπτιοι ἰθαγενέες ἐόντες, « καταλέγοντες τοὺς ἄνω Δανάης καὶ Ἀκρισίου πατέρας. » Τὸν γὰρ Ἔπαφον, καὶ τὴν Ἰώ, καὶ τὸν Ἴασον, καὶ τὸν Ἄργον ὅλως ἀφῆκε, φιλοτιμούμενος μὴ μόνον ἄλλους Ἡρακλεῖς Αἰγυπτίους καὶ Φοίνικας ἀποφαίνειν, ἀλλὰ καὶ τοῦτον, ὃν αὐτὸς τρίτον γεγονέναι φησίν, εἰς βαρβάρους ἀποξενῶσαι τῆς Ἑλλάδος. Καίτοι τῶν παλαιῶν καὶ λογίων ἀνδρῶν, οὐχ Ὅμηρος, οὐχ Ἡσίοδος, οὐκ Ἀρχίλοχος, οὐ Πείσανδρος, οὐ Στησίχορος, οὐκ Ἀλκμάν, οὐ Πίνδαρος, Αἰγυπτίου ἔσχον λόγον Ἡρακλέους ἢ Φοίνικος, ἀλλ' ἕνα τοῦτον ἴσασι πάντες Ἡρακλέα τὸν Βοιώτιον ὁμοῦ καὶ Ἀργεῖον.

ιε'. Καὶ μὴν τῶν ἑπτὰ σοφῶν, οὓς αὐτὸς σοφιστὰς προσεῖπε, τὸν μὲν Θάλητα, Φοίνικα τῷ γένει τὸ ἀνέ-

E. 6. καταλέγοντες—Ἀκρισίου] Recte Mez. καταλέγοντι τοὺς ἄνω ἀπὸ Δανάης τῆς Ἀκρισίου—Ita Herodotus, VI, 53.

ſeum, inquit, *Aſſyrium fuiſſe Perſæ aiunt: Dorienſium autem majores videri poſſunt a prima origine indigenæ Ægyptii, ſi quis eos recenſeat qui ante Danaen Acriſii filiam fuerunt.* Nam Epaphum, Io, Argum, Iaſum alioſque omnino omiſit, hoc ſibi ſtudio ducens non modo ut alios Hercules Ægyptios et Phœnices faceret: ſed ut etiam tertium hunc e Græcia patria ejectum in barbaros deportaret. At enim de priſcis et doctis hominibus, neque Homerus, neque Heſiodus, neque Archilochus, neque Piſander, neque Steſichorus, neque Alcman, neque Pindarus ullam habent mentionem Ægyptii aut Phœnicis Herculis: ſed unum illum norunt Herculem noſtrum Bœotum et Argivum.

XV. Jam de ſeptem ſapientibus, quos ille *ſophiſtas* nominat, *Thaletem a Pœnis oriundum ac barbarum genere*

θεν ἀποφαίνεται βάρβαρον· τοῖς δὲ θεοῖς λοιδορούμενος τῷ Σόλωνος προσωπείῳ ταῦτα εἴρηκεν, " ὦ Κροῖσε, ἐπιστάμενόν με τὸ θεῖον πᾶν ἐὸν φθονερόν τε καὶ ταραχῶδες ἐπειρωτᾷς ἀνθρωπηΐων περὶ πραγμάτων." γὰρ αὐτὸς ἐφρόνει περὶ τῶν θεῶν, τῷ Σόλωνι προσβόμενος, κακοήθειαν τῇ βλασφημίᾳ προστίθησι. ιττακῷ τοίνυν εἰς μικρὰ καὶ οὐκ ἄξια λόγου χρησάμενος, ὃ μέγιστόν ἐστι τῶν πεπραγμένων τῷ ἀνδρὶ καὶ λλιστον, ἐν ταῖς πράξεσι γενόμενος παρῆκε. Πολεύντων γὰρ Ἀθηναίων καὶ Μιτυληναίων περὶ Σιγείου, ιώνος τοῦ στρατηγοῦ τῶν Ἀθηναίων προκαλεσαμένου βουλόμενον εἰς μονομαχίαν, ἀπήντησεν ὁ Πιττακὸς, καὶ τύῳ περιβαλὼν τὸν ἄνδρα ῥωμαλέον ὄντα καὶ μέγαν, έκτεινε· τῶν δὲ Μιτυληναίων δωρεὰς αὐτῷ μεγάλας όντων, ἀκοντίσας τὸ δόρυ, τοῦτο μόνον τὸ χωρίον ἠξίωσεν ον ἐπέσχεν ἡ αἰχμή· καὶ καλεῖται μέχρι νῦν Πιττάον. Τί οὖν ὁ Ἡρόδοτος, κατὰ τὸν τόπον γενόμενος τοῦ-

6. γενόμενος] Ita edidi et verti, ut jam Reisk. viderat. Omnes libri γενόμενον.

nunciat. Diis autem maicens sub persona Solonis: , inquit, *gnarum omne nu- invidum esse ac tumultuo-, de rebus humanis interro-*. Suam enim de Diis Soi tribuens sententiam, manitatem impio sermoni adixit. Pittaco idem in pau- et memoratu indignis usus, ximum illius viri factum pulcherrimum omisit, quum eum historiæ locum venis-.. Atheniensibus enim et Mitylenæis de Sigeo bellum gerentibus, Phrynoni Atheniensium duci ad singulare certamen provocanti si quis congredi vellet, occurrit, retique circumjiciens hominem robustum ac magnum interfecit: ac Mitylenæis magna ei dona offerentibus, conjecta hasta, id duntaxat agri petiit, quo cuspis pertigisset: locusque is etiamnum Pittacium dicitur. Quid Herodotus, cum eo loci pervenisset? Pro re a Pittaco

τον; Ἀντὶ τῆς Πιττακοῦ ἀριστείας, τὴν Ἀλκαίου διηγούμενος τοῦ ποιητοῦ φυγὴν ἐκ τῆς μάχης, τὰ ὅπλα ῥίψαντος· τῷ τὰ μὲν χρηστὰ μὴ γράψαι, τὰ δ᾽ αἰσχρὰ μὴ παραλιπεῖν, μαρτυρήσας τοῖς ἀπὸ μιᾶς κακίας καὶ τὸν φθόνον φύεσθαι καὶ τὴν ἐπιχαιρεκακίαν λέγουσι.

ιϛ΄. Μετὰ ταῦτα τοὺς Ἀλκμαιωνίδας, ἄνδρας γενομένους, καὶ τὴν πατρίδα τῆς τυραννίδος ἐλευθερώσαντας, εἰς αἰτίαν ἐμβαλὼν προδοσίας, « δέξασθαί φησι τὸν « Πεισίστρατον ἐκ τῆς φυγῆς, καὶ συγκαταγαγεῖν ἐπὶ « τῷ γάμῳ τῆς Μεγακλέους θυγατρός· τὴν δὲ παῖδα « πρὸς τὴν μητέρα φράσαι τὴν ἑαυτῆς, ὅτι ὦ μάμ- « μιον ὁρᾷς, οὐ μίγνυταί μοι κατὰ νόμον Πεισίστρατος· « ἐπὶ τούτῳ δὲ τοὺς Ἀλκμαιωνίδας τῷ παρανομήματι « σχετλιάσαντας ἐξελάσαι τὸν τύραννον.»

ιζ΄. Ἵνα τοίνυν μηδ᾽ οἱ Λακεδαιμόνιοι τῶν Ἀθηναίων ἔλαττον ἔχωσι τῆς κακοηθείας, τὸν ἐν αὐτοῖς μάλιστα θαυμαζόμενον καὶ τιμώμενον ὅρα πῶς διαλελύμανται τὸν

C. 10. ἐν αὐτοῖς] Sic E. Ald. Bas. Xyl. Vulgo, ἑαυτοῖς.

bene gesta fugam Alcæi ponit, arma in prœlio abjicientis: bene facta non scribendo, turpiter acta non prætermittendo testimonium perhibens iis qui ex eadem malitia nasci invidiam et malevolentiam alienis gaudentem incommodis aiunt.

XVI. Secundum hæc Alcmæonidas, qui viros se præstiterunt, patriamque tyrannide liberaverunt, proditionis insimulans ait, *recepisse ab exsilio Pisistratum, et reduxisse in patriam pactis filiæ Megaclis nuptiis: puellam autem matri narrasse, a Pisistrato se non ut fas est cognosci: hoc scelus Alcmæonidas indigne tulisse, ac tyrannum ejecisse.*

XVII. Ne autem malignitas ejus minus in Spartanos quam in Athenienses redundaret, vide ut Othryadam, in summa apud illos admiratione

Ὀθρυάδαν. « Τὸν δὲ ἕνα, » φησὶ, « τὸν περιλειφθέντα D « τῶν τριηκοσίων, αἰσχυνόμενον ἀπονοστέειν εἰς Σπάρτην « τῶν συλλοχιτέων διεφθαρμένων, αὐτοῦ μιν ἐν τοῖσι Θυ- « ρεοῖσι καταχρήσασθαι ἑωυτόν. » Ἄνω μὲν γὰρ ἀμφοτέροις ἐπίδικον εἶναι τὸ νίκημά φησιν, ἐνταῦθα δὲ τῇ αἰσχύνῃ τοῦ Ὀθρυάδου ἧτταν τῶν Λακεδαιμονίων καταμαρτύρησεν· ἡττηθέντα μὲν γὰρ ζῆν αἰσχρὸν ἦν, περιγενέσθαι δὲ νικῶντι κάλλιστον.

ιη΄. Ἐῶ τοίνυν ὅτι τὸν Κροῖσον ἀμαθῆ καὶ ἀλαζόνα καὶ γελοῖον φήσας ἐν πᾶσιν, ὑπὸ τούτου φησὶν αἰχμαλώτου γενομένου καὶ παιδαγωγεῖσθαι καὶ νουθετεῖσθαι τὸν Κῦρον, ὃς φρονήσει καὶ ἀρετῇ καὶ μεγαλονοίᾳ πολὺ πάντων δοκεῖ πεπρωτευκέναι τῶν βασιλέων· τῷ δὲ Κροίσῳ μηδὲν E ἄλλο καλὸν ἢ τὸ τιμῆσαι τοὺς θεοὺς ἀναθήμασι πολλοῖς καὶ μεγάλοις μαρτυρήσας, αὐτὸ τοῦτο πάντων ἀσεβέστατον ἀποδείκνυσιν ἔργον. Ἀδελφὸν γὰρ αὐτοῦ Παντολέοντα

D. 8. ἀμαθῆ] Sic B. E. Xyl. Vulgo, ἐμμανῆ, quod Steph. ſumſit a Schott. Leonic. Anon. ita corrigentibus Aldinæ et Baſ. vitium ἀμανῆ.
D. 12. τῷ δὲ Κροίσῳ] δὲ addidi ex B. E. Mez.
E. 2. αὐτὸ τοῦτο—ἔργον] Forte corrigendum, αὐτὸν τοῦτον—ἔργῳ.

et honore habitum, fœdet. *Unum autem*, inquit, *de trecentis ſuperſtitem Othryadem ferunt turpe ratum Spartam redire ſociis amiſſis, ibi ad Thyreas ſibi ipſi manum intuliſſe.* Supra enim cum *incertam fuiſſe utrinque* diceret *Victoriam*, hic pudore Othryadis, victos fuiſſe Lacedæmonios, arguit. Turpe enim fuit ei vivere victo: at victori, ſervari pulcherrimum.

XVIII. Mitto nunc, quod Crœſum hominem indoctum, glorioſum, et ridiculum in omnibus faciens, ab eo capto Cyrum, qui prudentia et virtute ac magnanimitate facile omnes reges excelluiſſe creditur, inſtitutum atque officii admonitum ſcribit. Cumque de Crœſo nihil aliud laudabile teſtetur, quam multis eum ac magnis donariis Deos eſſe veneratum: hoc ipſum facinus impiiſſimum fuiſſe monſtrat. *Vivo enim patre, Pantoleontem*

περὶ τῆς βασιλείας διαφέρεσθαι, ζῶντος ἔτι τοῦ πατρὸς, τὸν οὖν Κροῖσον, ὡς εἰς τὴν βασιλείαν κατέστη, τῶν ἑταίρων καὶ φίλων τοῦ Παντολέοντος ἕνα τῶν γνωρίμων ἐπὶ γνάφου διαφθεῖραι καταξαινόμενον, ἐκ δὲ τῶν χρημάτων αὐτοῦ ποιησάμενον ἀναθήματα τοῖς θεοῖς ἀποστεῖλαι. Δηϊόκην δὲ τὸν Μῆδον ἀρετῇ καὶ δικαιοσύνῃ κτησάμενον τὴν ἡγεμονίαν, οὐ φύσει γενέσθαι φησὶ τοιοῦτον, ἐρασθέντα δὲ τυραννίδος, ἐπιθέσθαι προσποιήματι δικαιοσύνης.

ιθʹ. Ἀλλ' ἀφίημι τὰ τῶν βαρβάρων· ἀφθονίαν γὰρ αὐτὸς ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς πεποίηκεν. „Ἀθηναίους τοίνυν „καὶ τοὺς πολλοὺς τῶν ἄλλων Ἰώνων ἐπαισχύνεσθαι τῷ „ὀνόματι τούτῳ, μὴ βουλομένους, ἀλλὰ φεύγοντας Ἴωνας „κεκλῆσθαι, τοὺς δὲ νομίζοντας αὐτῶν γενναιοτάτους εἶ-

E. 4. *βασιλείας διαφέρεσθαι*] Inter has duas voces habent ἐν τῷ Ald. et hinc Steph. at B. E. αὐτῷ: unde apparet, id ex proximo temere repetitum esse, et recte deletum a Bas. Xyl. Mez.

E. 5. *τῶν ἑταίρων καὶ φίλων*] Non est quare deleatur cum Reiskio, servatum in omnibus libris; modo legas τὸν ἑταῖρον καὶ φίλον; nam γνώριμον est *nobilem*, ut recte vertit Amiotus.

E. 7. *γνάφου*] Probæ vocem formæ recepi a B. Vulgo, τάφου, quod Steph. sumsit ex Leonic. et Schott. qui ita correxerunt Ald. et Bas. νάφου, quod et E. habet. Xyl. κναφείῳ. Apud Herodot. I, 92, pro κναφείῳ restituit Wess. κνάφῳ: idem Plutarcho dedissem, si codices scripti præbuissent.

F. 3. *γενέσθαι—προσποιήματι*] Ita mutilum integravi locum ex B. E. Vulgo, γενέσθαι ἀλλὰ προσποιήματι.

F. 5. *γὰρ αὐτὸς*] Sic B. E. T. V. Anon. Xyl. Vulgo, γὰρ αὐτοί.

fratrem cum Crœso de regno contendisse: eo potitum Crœsum, unum de sociis et familiaribus fratris hominem nobilem, super carduos fullonios tractum enecasse, donariaque ex ejus pecunia facta Diis misisse. Refert etiam Medum Deiocem, qui virtute et justitia regnum in Medos sibi paravit, *non a natura talem fuisse, sed captum cupidine tyrannidis eam invasisse simulatione justitiæ.*

XIX. Sed mitto barbara, quando magnam exemplorum copiam res Græcæ sufficiunt. *Athenienses, et plerosque alios Iones*, ait, *nolle se Ionum nomine dehonestari, sed id fu-*

“ ναι, καὶ ὁρμηθέντας ἀπὸ τοῦ πρυτανηίου τοῦ Ἀθηναίων, “ ἐκ βαρβάρων παιδοποιήσασθαι γυναικῶν, πατέρας “ αὐτῶν καὶ παῖδας φονεύσαντας· διὸ τὰς γυναῖκας νό- “ μον θέσθαι, ὅρκους ἐπελάσαι, καὶ παραδοῦναι ταῖς θυ- “ γατράσι μήποτε ὁμοσιτῆσαι τοῖς γε ἀνδράσι μηδ’ “ ὀνομαστὶ βοῆσαι τὸν αὐτῆς ἄνδρα· καὶ τοὺς νῦν ὄντας “ Μιλησίους, ἐξ ἐκείνων γεγονέναι τῶν γυναικῶν·” ὑπ- ειπὼν δὲ καθαρῶς Ἴωνας γεγονέναι τοὺς Ἀπατούρια ἄγον- τας ἑορτήν, “ Ἄγουσι δὲ πάντες,” φησί, “ πλὴν Ἐφε- “ σίων καὶ Κολοφωνίων.” Τούτους μὲν οὕτως ἐκκέκλεικε τῆς εὐγενείας.

κ′. “ Πακτύην δὲ ἀποστάντα Κύρου,” φησί, “ Κυ- “ μαίους καὶ Μιτυληναίους ἐκδιδόναι παρασκευάζεσθαι “ τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ μισθῷ. Οὐ γὰρ ἔχω γε εἰπεῖν “ ἀτρεκέως” (εὖ τὸ μὴ διαβεβαιοῦσθαι πόσος ἦν ὁ

F. 10. πρυτανηίω] Sic B. E. Ald. Baf. Xyl. et Herod. I. 146. At Steph. πρυτανείω, unde et quare, nescio.

A. 4. ἐκκέκλεικε] Sic B. E. Baf. Xyl. Schott. Anon. Vulgo, ἐκκέκλεκε, quod ex Ald. adhæsit Stephano.

A. 6. Κυμαίυς—εἰδότα] Ita omnes libri. Corruptus et mutilus locus, nec conjectura probabiliter restituendus. Res quidem patet ex Herodoto I, 160, sententia item universe, quam reddidi vertendo.

gere: qui vero se nobilissimos putarent, et ex ipso Prytaneo Athenis profectos, eos prolem e barbaris procreasse uxoribus, quarum parentes et liberos interfecissent: ideoque has legem tulisse, et filiabus quoque suis servandam injunxisse, ne unquam cum marito cibum sumerent, aut eum nominatim compellarent: et qui nunc sint Milesii, eos ex istis ortos mulieribus. Postea subjiciens, *Iones puros esse eos qui Apaturia celebrant: Agunt,* ait, *omnes, Ephesiis demtis et Colophoniis:* hos ergo sic nobilitate spoliat sua.

XX. Porro *Pactyam, qui a Cyro defecerat, profugum Cumas, Cumæos ablegasse Mitylenam, Mitylenæos, ut dederent,* ait, *pretium pactos egisse: quantum, se ignorare.* Scilicet præclarum est, cum fatearis te pretium ignorare, interim

μισθός, τηλικούτῳ δὲ Ἑλληνίδι πόλει προσβαλεῖν ὄνειδος ὡς δὴ σαφῶς εἰδότα·) « Χίους μέντοι τὸν Πακτύην κομισθέντα πρὸς αὐτοὺς ἐξ ἱεροῦ Ἀθηναίης Πολιούχου « ἐκδοῦναι, καὶ ταῦτα ποιῆσαι τοὺς Χίους, τὸν Ἀταρνέα B « μισθὸν λαβόντας. » Καίτοι Χάρων ὁ Λαμψακηνός, ἀνὴρ πρεσβύτερος, ἐν τοῖς περὶ Πακτύην λόγοις γενόμενος, τοιοῦτον οὐδὲν οὔτε Μιτυληναίοις οὔτε Χίοις ἄγος προστέτριπται, ταυτὶ δὲ κατὰ λέξιν γέγραφε, « Πακτύης « δὲ ὡς ἐπύθετο προσελαύνοντα τὸν στρατὸν τὸν Περσικόν, « ᾤχετο φεύγων ἄρτι μὲν εἰς Μιτυλήνην, ἔπειτα δὲ εἰς « Χίον· καὶ αὐτοῦ ἐκράτησε Κῦρος. »

κα΄. Ἐν δὲ τῇ τρίτῃ τῶν βίβλων διηγούμενος τὴν Λακεδαιμονίων ἐπὶ Πολυκράτην τὸν τύραννον στρατείαν, « αὐτὸς μὲν οἴεσθαι, » φησί, « καὶ λέγειν Σαμίους, ὡς χά- C « ριν ἐκτίνοντες αὐτοῖς τῆς ἐπὶ Μεσσηνίους βοηθείας στρα- « τεύσειαν τούς τε φεύγοντας κατάγοντες τῶν πολιτῶν,

B. 1. ποιῆσαι] Unus Steph. credo operarum errore, πονῆσαι.
C. 1. αὐτὸς μὲν οἴεσθαι] Legendum, αὐτοὺς μὲν οἴεσθαι, ut magis congruum Herodoto III, 47: itaque verterunt Amiot. et Xyl.

quasi probe comperta re tantam urbi Græcæ infamiam impingere. *Chios*, ait, *Pactyam ad se delatum ex Minervæ Poliuchi fano avulsum tradidisse, Atarneumque mercedis loco accepisse.* At Charo Lampsacenus ætate prior, ubi de Pactya ei sermo est, nullum tale neque Mitylenæis neque Chiis flagitium imputat. Hæc autem sunt ejus verba: *Pactyas, audito exercitum Persicum appropinquare, profugit primo Mitylenam, deinde in Chium: eumque cepit Cyrus.*

XXI. In tertio deinde libro Herodotus narrans Lacedæmoniorum adversus Polycratem tyrannum expeditionem, scribit, *Samios existimare et dicere, Spartanos ipsis gratiam rependisse pro auxilio quondam iis adversus Messenios lato, ideoque et exsules reduxisse Samios, et in tyrannum*

τῷ τυράννῳ πολεμοῦντες· ἀρνεῖσθαι δὲ τὴν αἰτίαν ύτην Λακεδαιμονίους, καὶ λέγειν ὡς οὐ βοηθοῦντες, ' ἐλευθεροῦντες, ἀλλὰ τιμωρούμενοι Σαμίους στρασαιντο, κρατῆρά τινα πεμπόμενον Κροίσῳ παρ' ῶν, καὶ θώρακα πάλιν παρ' Ἀμάσιδος κομιζόμενον ελομένους." Καίτοι πόλιν ἐν τοῖς τότε χρόνοις ιλότιμον οὕτως, οὔτε μισοτύραννον ἴσμεν, ὡς τὴν δαιμονίων γενομένην· ποίου γὰρ ἕνεκα θώρακος, ἢ κρατῆρος ἑτέρου, Κυψελίδας μὲν ἐξέβαλον ἐκ ου καὶ Ἀμπρακίας, ἐκ δὲ Νάξου Λύγδαμιν, ἐξ ναίων δὲ τοὺς Πεισιστράτου παῖδας, ἐκ δὲ Σικυῶνος ην, ἐκ Θάσου δὲ Σύμμαχον, ἐκ δὲ Φωκέων Αὖἐκ Μιλήτου δὲ Ἀριστογένην· τὴν δ' ἐν Θετταλοῖς στείαν ἔπαυσαν, Ἀριστομήδη καὶ Ἄγγελον καταλύσαντες Λεωτυχίδου τοῦ βασιλέως, περὶ ὧν ἐν ἄλλοις ἀκρον γέγραπται· κατὰ δὲ Ἡρόδοτον, οὔτε κακίας, βελτηρίας ὑπερβολὴν λελοίπασιν· εἰ τὴν καλ-

ἐξων] Recepi ab Exemplo Turn. Amiot. Xyl. Ceteri omnes, ξενάγων.

movisse. Lacedæmonios id negare, ac dicere se itulandi, aut liberandi, lciscendi Samios caussa scepisse expeditionem, qui ipsis a Crœso craterem, nque ab Amaside thoraurripuissent. Atqui nula tempestate urbem ita gnificam et tyrannis ina novimus, ut fuit Sparujus enim thoracis caussa ræteris Cypselidas ejecerunt Corintho et Ambracia, Lygdamin Naxo, Pisistrati filios Athenis, Sicyone Æschinem, Thaso Symmachum, Phocide Aulin, Mileto Aristogenem, dominationem in Thessalis everterunt, Aristomede et Angelo opera Leotychidæ regis dejectis? de quibus alibi copiosius scriptum est. Si autem Herodoto credimus, nihil sibi malitiæ, nihil stultitiæ fecerunt reli-

λίστην καὶ δικαιοτάτην τῆς στρατείας ἀρνούμενοι πρόφασιν, ὁμολογοῦσι διὰ μνησικακίαν καὶ μικρολογίαν ἐπιθέσθαι δυστυχοῦσιν ἀνθρώποις καὶ κακῶς πράττουσιν.

κβ'. Οὐ μὴν ἀλλὰ Λακεδαιμονίους μὲν ἄλλως γέ πως ὑποπεσόντας αὐτοῦ τῷ γραφείῳ προσέχρωσε· τὴν δὲ Κορινθίων πόλιν ἐκτὸς δρόμου τοῦτον οὖσαν τὸν τόπον, ὅμως προσπεριλαβὼν, ὁδοῦ, φασὶ, πάρεργον, ἐνέπλησεν αἰτίας δεινῆς καὶ μοχθηροτάτης διαβολῆς. « Συνεπελάβοντο γὰρ, » φησὶ, « τοῦ στρατεύματος ἐπὶ Σάμον ὥστε γενέσθαι, Κορίνθιοι προθύμως, ὑβρίσματος εἰς αὐτοὺς ὑπὸ Σαμίων πρότερον ὑπάρξαντος· ἦν δὲ τοῦτο· Κερκυραίων παῖδας τριακοσίους τῶν πρώτων Περίανδρος ὁ Κορίνθου τύραννος ἐπ' ἐκτομῇ παρ' Ἀλυάττην ἔπεμπε· τούτους ἀποβάντας εἰς τὴν νῆσον οἱ Σάμιοι διδάξαντες ἐν ἱερῷ Ἀρτέμιδος ἱκέτας καθίζεσθαι, καὶ τρωκτὰ προσθέντες αὐτοῖς σησάμου καὶ

E. 2. ἄλλως γέ πως] Forte ἀμωσγέπως, ut Reiske.
E. 5. φασὶ] Recepi ab uno Xyl. Vulgo, φησί.
F. 6. προτιθέντες] Hoc dedi quia in E. exstat, et praestat vulgato περιτιθέντες:

quum, qui pulcherrimam et justissimam expeditionis caussam abnegantes, fassi sunt se ob acceptae injuriae memoriam, reique vilis magnam aestimationem miseros homines afflictosque adoriri.

XXII. Enimvero Lacedaemonios utcunque tum sub stylum suum venientes ibi pupugit. Corinthum autem, quae hic quidem extra cursum narrationis erat, tamen obiter quoque arripiens turpissimo crimine et calumnia pessima conspersit: *Haec*, inquit, *expeditio ut fieret, studiose Corinthii adjuverunt, quibus ipsis quoque contumelia erat olim a Samiis facta: res ita habet: Corcyraeorum pueros trecentos primarios Periander Corinthi tyrannus ad Alyattem misit castrandos: hos cum in ipsorum insulam exscensionem fecissent, docuerunt Samii in fano Dianae supplices sedere, ac placentas e sesamo et melle ad e-*

« μέλιτος, περιεποίησαν." Τοῦτο ὕβρισμα Σαμίων εἰς Κορινθίους ὁ συγγραφεὺς προσαγορεύει, καὶ διὰ τοῦτο, φησὶ, συμπαροξύναι Λακεδαιμονίους κατ' αὐτῶν ἔτεσιν οὐκ ὀλίγοις ὕστερον, ἔγκλημα ποιησαμένους ὅτι τριακοσίους παῖδας Ἑλλήνων ἐφύλαξαν ἄνδρας. Ὁ δὲ τοῦτο Κορινθίοις προστριβόμενος τοὔνειδος, ἀποφαίνει τοῦ τυράννου μοχθηροτέραν τὴν πόλιν· ἐκεῖνος μὲν γὰρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κερκυραίους ἀνελόντας ἠμύνατο· Κορίνθιοι δὲ τί παθόντες ἐτιμωροῦντο Σαμίους ἐμποδὼν στάντας ὠμότητι καὶ παρανομίᾳ τοσαύτῃ; καὶ ταῦτα μετὰ τρεῖς γενεὰς ὀργὴν καὶ μνησικακίαν ἀναφέροντες ὑπὲρ τυραννίδος, ἧς καταλυθείσης, πᾶν τὸ μνῆμα καὶ πᾶν ἴχνος ἐξαλείφοντες καὶ ἀφανίζοντες οὐκ ἐπαύοντο, χαλεπῆς καὶ βαρείας αὐτοῖς γενομένης. Ἀλλὰ δὴ τὸ μὲν ὕβρισμα τοιοῦτον ἦν τὸ Σα-

alioqui recipiendum erat παρατιθέντες ex T. V. Ceterum post αὐτοῖς B. et E. addunt ὁσημέραι.

F. 9. Λακεδαιμονίους—παῖδας] Ita supplevi locum mutilum ex B. E. Vulgo, Λακεδαιμονίους ὅτι παῖδας.

F. 13. γὰρ—ἀνελόντας] Prius sumsi a Mez. posterius ab ipsa rei veritate. Vulgo, γε—ἀνελόντα.

A. 4. τὸ μνῆμα] Forte, τι μνῆμα, ut Reisk.

dendum proponentes conserva-verunt. Hoc contumeliam Samiorum in Corinthios appellat scriptor, ideoque hos stimulos Lacedæmoniis addidisse adversus Samios multis postea annis, crimini dantes iis nimirum quod trecentos filios Græcorum mares relinqui obtinuissent. Quod scelus Corinthiis ille tribuens, urbem ipso tyranno flagitiosiorem facit. Is quidem ultus fuit Corcyræos, qui filium ejus interfecerant. Quid autem evenit Corinthiis, ut a Samiis pœnas expeterent, quod ii crudelitati et improbitati tantæ impedimento fuerunt? idque adeo post tres ætates, ut memoriam acceptæ injuriæ renovarent in ejus gratiam tyrannidis, cujus, ut quæ gravissima ipsis fuisset, extinctæ omnia monumenta et vestigia abolendi finem nullum faciebant. Talis ergo fuit Samiorum in Corinthios in-

μίων εἰς Κορινθίους· τὸ δὲ τιμώρημα ποῖόν τι τὸ Κορίν-
θίων εἰς Σαμίους; εἰ γὰρ ὄντως ὠργίζοντο Σαμίοις, οὐ παρ-
οξύνειν, ἀποτρέπειν δὲ μᾶλλον αὐτοῖς ἦν προσῆκον
Λακεδαιμονίους ἐπὶ Πολυκράτη στρατευομένους, ὅπως
μὴ τοῦ τυράννου καταλυθέντος ἐλεύθεροι Σάμιοι γένοιντο, B
καὶ παύσαιντο δουλεύοντες. Ὃ δὲ μέγιστόν ἐστι, τί δή-
ποτε Κορίνθιοι Σαμίοις μὲν ὠργίζοντο βουληθεῖσι καὶ μὴ
δυνηθεῖσι σῶσαι τοὺς Κερκυραίων παῖδας, Κνιδίοις δὲ τοῖς
σώσασι καὶ ἀποδιδοῦσιν οὐκ ἐνεκάλουν; Καί τοι Κερκυ-
ραῖοι Σαμίων μὲν ἐπὶ τούτῳ λόγον οὐ πολὺν ἔχουσι,
Κνιδίων δὲ μέμνηνται, καὶ Κνιδίοις εἰσὶ τιμαὶ καὶ ἀτέλειαι
καὶ ψηφίσματα παρ' αὐτοῖς· οὗτοι γὰρ ἐπιπλεύσαντες ἐξή-
λασαν ἐκ τοῦ ἱεροῦ τοὺς Περιάνδρου φύλακας, αὐτοὶ δὲ
ἀναλαβόντες τοὺς παῖδας εἰς Κέρκυραν διεκόμισαν, ὡς
Ἀντήνωρ τε ὁ Κρητικὸς ἱστόρηκε, καὶ Διονύσιος ὁ Χαλκι- C
δεὺς ἐν ταῖς Κτίσεσιν. Ὅτι δὲ οὐ τιμωρούμενοι Σα-

A. 10. ὅπως μὴ] Sic E. Vulgo, ὅπως μηδέ.
B. 7. μέμνηνται] Sic B. E. Baſ. Xyl. Mez. Vulgo, μέμνηται.

juria. Qualis vero pœna Corinthiorum de Samiis expetitur? Atqui, ſi vere iraſcebantur Samiis, non inſtigare, ſed dehortari potius Lacedæmonios ab expeditione in Polycratem debuerunt; ne tyranno dejecto Samii unquam libertatem recipere poſſent. Quod autem maximum est, cur tandem Corinthii Samiis iraſcebantur qui voluerunt, non potuerunt etiam, ſervare Corcyræorum pueros: Cnidios, qui ſervaverunt eos et reddiderunt, non culpant? Et quidem hac de re Corcyræi non magnam habent Samiorum rationem: Cnidiorum meminerunt, hiſque ſunt apud ipſos honores, immunitates, et decreta; nam hi navibus advecti, cuſtodes Periandri e templo expulerunt, pueroſque ad ſe receptos Corcyram pervexerunt: ut Antenor Cretenſis perhibet, ac Dionyſius Chalcidenſis libro de Origine Urbium. Non autem ulciſcendi Samios, ſed a tyranno

μίους, ἀλλ' ἐλευθεροῦντες ἀπὸ τοῦ τυράννου καὶ σώζοντες ἐστράτευσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, Σαμίοις αὐτοῖς ἔστι χρήσασθαι μάρτυσιν. Ἀρχίᾳ γὰρ ἀνδρὶ Σπαρτιάτῃ λαμπρῶς ἀγωνισαμένῳ τότε, καὶ πεσόντι, τάφον εἶναι δημοσίᾳ κατεσκευασμένον ἐν Σάμῳ, καὶ τιμώμενον ὑπ' αὐτῶν, λέγουσι· διὸ καὶ τοὺς ἀπογόνους τοῦ ἀνδρὸς ἀεὶ διατελεῖν Σαμίοις οἰκείως καὶ φιλανθρώπως προσφερομένους, ὡς αὐτὸς Ἡρόδοτος ταῦτα γοῦν ἀπομεμαρτύρηκεν.

κγ'. Ἐν δὲ τῇ πέμπτῃ, τῶν ἀρίστων Ἀθήνησι καὶ πρώ-
των ἀνδρῶν "Κλεισθένη μὲν ἀναπεῖσαι," φησὶ, "τὴν Πυ-
D "θίαν ψευδόμαντιν γενέσθαι, προφέρουσαν ἀεὶ Λακεδαι-
"μονίοις ἐλευθεροῦν ἀπὸ τῶν τυράννων τὰς Ἀθήνας·" καλ-
λίστῳ μὲν ἔργῳ καὶ δικαιοτάτῳ προσάπτων ἀσεβήματος
διαβολὴν τηλικούτου καὶ ῥᾳδιουργήματος, ἀφαιρούμενος
δὲ τοῦ θεοῦ μαντείαν καλὴν καὶ ἀγαθὴν, καὶ τῆς λεγο-
μένης συμπροφητεύειν Θέμιδος ἀξίαν· "Ἰσαγόραν δὲ
"τῆς γαμετῆς ὑφίεσθαι Κλεομένει φοιτῶντι παρ' αὐ-
"τήν·" ὡς δὲ εἰώθει, παραμιγνὺς πίστεως ἕνεκα τοῖς

liberandi caussa Spartanos expeditionem suscepisse, ipsis Samiis testibus potest doceri. Tradunt enim, Archiæ Spartano, cum is fortissime tum pugnans cecidisset, sepulchrum in Samo publice factum, idque a se honoribus affici: ideoque posteros etiam ejus semper cum Samiis familiariter atque humaniter agere: quod ipsum quidem Herodotus quoque testatus est.

XXIII. Idem libro quinto de præstantissimis Atheniensium ac principibus viris *Clisthenem*, ait, *Pythiæ persuasisse, ut Spartanis semper falsa oracula redderet, quibus juberentur Athenas a tyrannis liberare:* facto pulcherrimo et justissimo tantam sceleris ac imposturæ annectens calumniam: Deoque adimens vaticinium bonum atque verum, et dignum Themide quæ ei adsidere dicitur. Ait præterea, *conjugis suæ abusum permisisse Isagoram Cleomeni ad eam ventitanti:* et more suo

ψόγοις ἐπαίνους τινάς, “ Ἰσαγόρας δὲ,” φησὶν, “ ὁ Τι- E
“ σάνδρου οἰκίης μὲν ἦν δοκίμου, ἀτὰρ τὰ ἀνέκαθεν οὐκ
“ ἔχω φράσαι, θύουσι δὲ οἱ συγγενέες αὐτοῦ Διὶ Καρίῳ.”
Εὔρυθμός τε καὶ πολιτικὸς ὁ μυκτὴρ τοῦ συγγραφέως,
εἰς Κᾶρας ὥσπερ εἰς κόρακας ἀποδιοπομπουμένου τὸν
Ἰσαγόραν. Ἀριστογείτονα μέντοι οὐκ ἔτι κύκλῳ καλῶς,
ἀλλὰ ἄντικρυς διὰ πυλῶν εἰς Φοινίκην ἐξελαύνει, “ Γε-
“ φυραῖον γεγονέναι λέγων ἀνέκαθεν· τοὺς δὲ Γεφυραίους
“ οὐκ ἀπ᾽ Εὐβοίας, οὐδ᾽ Ἐρετριεῖς, ὥσπερ οἴονταί τινες,
“ ἀλλὰ Φοίνικας εἶναι, φησὶν, αὐτὸς οὕτω πεπεισμένος.” F
Ἀφελέσθαι τοίνυν Λακεδαιμονίους μὴ δυνάμενος τὴν
Ἀθηναίων ἐλευθέρωσιν ἀπὸ τῶν τυράννων, αἰσχίστῳ πάθει
κάλλιστον ἔργον οἷός τ᾽ ἐστὶν ἀφανίζειν καὶ καταισχύνειν.
“ Ταχὺ γὰρ μετανοῆσαι,” φησὶν, “ αὐτοὺς ὡς οὐ ποιή-
“ σαντας ὀρθῶς, ὅτι κιβδήλοισι μαντηΐοισιν ἐπαρθέντες

E. 4. Εὔρυθμός τε] τε mutandum in γε, ut et Reisk. monuit.

E. 6. καλῶς] Aut delendum, aut mutandum in melius, quod nunc probabile quidem non suppetit: an κύκλῳ πως?

F. 1. πεπεισμένος] Probabilius est πεπυσμένος ut Reisk. et jam vertit Xyl. ad auctoritatem Herodoti, V, 57.

fidei parandæ gratia admiscens vituperationibus laudes aliquas: *Isagoras*, inquit, *Tisandri filius familia fuit natus nobili, sed originem ejus non habeo dicere: cognati quidem ejus Jovi Cario sacrificant.* O hominem versuto et civili naso, qui ad Cares tanquam corvos Isagoram abominando rejiciat. Aristogitonem vero non oblique jam, sed recta portis ejectum in Phœniciam proturbat, *a Gephyræis originem eum trahere* inquiens: *esse autem Gephyræos non ex Eubœa aut Eretrienses, sed Phœnices: ut quidem ipse auditu acceperit.* Sed cum Atheniensium a tyrannis liberationem adimere Lacedæmoniis non posset; audet turpissimo affectu pulcherrimum facinus conspurcare. *Mox enim*, ait, *Spartanos correptos fuisse pœnitentia, quod adulte-*

“ ἄνδρας ξείνους ὄντας αὐτοῖσι, καὶ ὑποσχομένους ὑπο-
“ χειρίας παρέξειν τὰς Ἀθήνας, ἐξήλασαν ἐκ τῆς
“ πατρίδος τοὺς τυράννους, καὶ δήμῳ ἀχαρίστῳ παρέ-
“ δωκαν τὴν πόλιν. Εἶτα μεταπεμψαμένους Ἱππίαν
“ ἀπὸ Σιγείου κατάγειν εἰς τὰς Ἀθήνας· ἀντιστῆναι δὲ
“ Κορινθίους αὐτοῖς, καὶ ἀποστρέψαι, Σωκλέους διελθόν-
“ τος ὅσα Κύψελος καὶ Περίανδρος κατὰ τὴν Κορινθίων πό-
61 “ λιν εἰργάσαντο τυραννοῦντες.” Καίτοι Περιάνδρου χαλ-
λιώτερον οὐδὲ ὠμότερον ἔργον οὐδὲν ἱστορεῖται τῆς ἐκ-
πομπῆς τῶν τριακοσίων ἐκείνων, οὓς ἐξαρπάσασι καὶ
διακωλύσασι παθεῖν ταῦτα Σαμίοις ὀργίζεσθαί φησι
καὶ μνησικακεῖν Κορινθίους ὥσπερ ὑβρισθέντας. Τοσαύτης
ἀνάπλεών ἐστι ταραχῆς καὶ διαφωνίας τὸ κακόηθες αὐτοῦ
τῶν λόγων, ἐξ ἁπάσης τῇ διηγήσει προφάσεως ὑποδυόμενον.

F. 8. παρέξειν] Sic B. E. T. V. Anon. ut Herodot. V, 91. Vulgo, πράξειν.
F. 12. Σωκλέους] Rectius Σωσικλέος Anon. ut Herodot. V, 92. Una Græco-Lat. media anni 1620, Σοσικλέος.
F. 13. κατὰ τὴν Κορινθίων] Ita omnes libri: nec tamen non legendum κατὰ τὴν Κορινθίων—.
A. 2. ἱστορεῖται] Sumsi ex B. E. Vulgo, εἶπας, in quo Steph. cum Baf. et Xyl. consentit. Ald. ἐστὶν εἶπας, quod ortum ex vero a nobis recepto, in ἐστὶν εἰπεῖν mutarunt Leonic. T. V. B.
A. 2. ἐκπομπῆς] Revocavi ex B. E. Ald. Baf. Xyl. Mez. Vulgo, ἐκτομῆς quod Steph. dedit ex Leonic. Schott. Anon.
A. 7. τῇ διηγήσει] τῇ addidi ex B. E.

rinis moti oraculis viros hospitio sibi junctos, promittentesque ipsis Athenas in potestatem tradituros, e patria expulissent tyrannos, ingratoque populo urbem restituissent. Voluisse deinde eos Hippiam a Sigeo revocatum Athenas perducere: sed Corinthios iis obstitisse, Soscle narrante qualia egissent Cypselus et Periander Corinthi tyrannidem gerentes. Atqui nullum atrocius aut crudelius facinus memoratur, atque ista trecentorum emissio: quos quia eripuissent Samii, ac ne castrarentur prohibuissent, ideo iis ut contumelia affectos iratos fuisse Corinthios dixerat. Tanto tumultu ac dissensione malignitas ejus plena est, in narrationes quacumque passim se insinuans occasione.

χδ'. Ἐν δὲ τοῖς ἐφεξῆς τὰ περὶ Σάρδεις διηγούμενος, ὡς ἦν μάλιστα διέλυσε καὶ διελυμήνατο τὴν πρᾶξιν· ἃς μὲν Ἀθηναῖοι ναῦς ἐξέπεμψαν Ἴωσι τιμωροὺς ἀποστᾶσι βασιλέως, ἀρχεκάκους τολμήσας προσειπεῖν, ὅτι τοσαύτας πόλεις καὶ τηλικαύτας Ἑλληνίδας ἐλευθεροῦν B
ἐπεχείρησαν ἀπὸ τῶν βαρβάρων, Ἐρετριέων δὲ κομιδῇ μνησθεὶς ἐν παρέργῳ, καὶ παρασιωπήσας μέγα κατόρθωμα καὶ ἀοίδιμον. Ἤδη γὰρ ὡς * περὶ τὴν Ἰωνίαν συγκεχυμένην, καὶ στόλου βασιλικοῦ προσπλέοντος, ἀπαντήσαντες ἔξω Κυπρίους ἐν τῷ Παμφυλίῳ πελάγει κατεναυμάχησαν· εἶτα ἀναστρέψαντες ὀπίσω, καὶ τὰς ναῦς ἐν Ἐφέσῳ καταλιπόντες, ἐπέθεντο Σάρδεσι, καὶ Ἀρταφέρνην ἐπολιόρκουν, εἰς τὴν ἀκρόπολιν καταφυγόντα, βουλόμενοι τὴν Μιλήτου λῦσαι πολιορκίαν· καὶ τοῦτο μὲν C
ἔπραξαν, καὶ τοὺς πολεμίους ἀνέστησαν ἐκεῖθεν ἐν φόβῳ θαυμαστῷ γενομένους· πλήθους δὲ ἐπιχυθέντος αὐτοῖς ἀπε-

B. 4. ὡς * περὶ] Omnes libri vacuum hic habent, B. et E. quidem trium fere literarum: ergo forte corrigendum, ὡς τῶν περὶ τὴν Ἰωνίαν συγκεχυμένων. Anon. et Valcken. ad Herod. V, 99. item T. V. ὥσπερ περὶ τῆς Ἰωνίας συγκεχυμένης. Xyl. pro ἤδη dedit ᾔδει.

XXIV. In sequentibus, Sardibus gesta narrans, quantum potuit rem luxavit atque corrupit: naves, quas Athenienses Ionibus qui a rege defecerant tutandis miserunt, ausus *malorum* vocare *initium*, quod tot tantasque Græcas urbes a barbaris liberare conarentur: Eretriensium autem obiter admodum faciens mentionem, magnumque eorum et præclarum facinus reticens, ac memorabile. Jam enim ut turbatis Ioniæ rebus, classe regia adnavigante, foras obviam euntes, Cyprios in mari Pamphylio pugna navali devicerunt. Post hæc retro conversi, navibus apud Ephesum relictis, Sardes adorti sunt, et Artaphernem, qui in arcem confugerat, obsederunt, ut Miletum obsidione liberarent: quod et consecuti sunt, hostesque mirabili terrore perculsos inde amoverunt: ipsi, multitudine obrutum se iri viden-

χώρησαν. Ταῦτα δὲ ἄλλοι τε καὶ Λυσανίας ὁ Μαλλώτης ἐν τοῖς περὶ Ἐρετρίας εἴρηκε· καὶ καλῶς εἶχεν, εἰ καὶ διὰ μηδὲν ἄλλο, τῇ γοῦν ἁλώσει καὶ φθορᾷ τῆς πόλεως ἐπειπεῖν τὸ ἀνδραγάθημα τοῦτο καὶ τὴν ἀριστείαν· ὁ δὲ καὶ κρατηθέντας αὐτοὺς ὑπὸ τῶν βαρβάρων, φησὶν, εἰς τὰς ναῦς καταδιωχθῆναι, μηδὲν τοιοῦτο τοῦ Λαμψακηνοῦ Χάρωνος ἱστοροῦντος, ἀλλὰ ταυτὶ γράφοντος κατὰ λέξιν· “ Ἀθηναῖοι δὲ εἴκοσι τριήρεσιν ἔπλευσαν ἐπικουρή-
D “ σοντες τοῖς Ἴωσι, καὶ εἰς Σάρδεις ἐστρατεύσαντο· καὶ εἷλον “ τὰ περὶ Σάρδεις ἅπαντα, χωρὶς τοῦ τείχους τοῦ βασιληΐου· “ ταῦτα δὲ ποιήσαντες ἐπαναχωροῦσιν εἰς Μίλητον.”

κέ. Ἐν δὲ τῇ ἕκτῃ διηγησάμενος περὶ Πλαταιέων, ὡς σφᾶς αὐτοὺς ἐδίδοσαν Σπαρτιάταις, οἱ δὲ μᾶλλον ἐκέλευσαν πρὸς Ἀθηναίους τρέπεσθαι πλησιοχώρους ὄντας ἑαυτοῖς, καὶ τιμωρέειν οὐ κακοὺς, προστίθησιν, οὐ καθ᾿ ὑπόνοιαν οὐδὲ δόξαν, ἀλλ᾿ ὡς ἀκριβῶς ἐπιστάμενος, ὅτι ταῦτα συνεβούλευον οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐ κατ᾿ εὔνοιαν τῶν Πλα-

D. 9. εὔνοιαν] οὕτω addit Mez. et Reisk. ex Herodoto VI, 108.

tes, recesserunt. Hæc cum alii, tum Lysanias Mallotes in opere de Eretria scripserunt: et conveniebat, si nulla alia de caussa, saltem excidio urbis ejus et interitui accinere memorandum isthuc et præclarum facinus. Herodotus vero etiam *victos a barbaris eos in naves* ait *confugisse insequente hoste*: cum nihil tale Lampsacenus prodiderit Charo, cujus sunt verba: *Athenienses autem viginti triremibus navigarunt, ut auxilium ferrent Ionibus, et ad Sardes expeditione facta, omnia circa eam urbem ceperunt, excepta munitione regia: his actis Miletum reverterunt.*

XXV. Porro in sexto libro Herodotus narrans quomodo Platæenses Spartanis sese dediderint, illi vero eos ad Athenienses ablegaverint, utpote finitimos, et defensores non malos, addit non quasi suspicionem aut opinionem, sed tanquam rem sibi compertam, *Lacedæmonios non ita*

ταμιεῖον, ὡς βουλόμενοι τοὺς Ἀθηναίους ἔχειν πόνους συνεστῶτας Βοιωτοῖς. Οὐκοῦν εἰ μὴ κακοήθης Ἡρόδοτος, ἐπίβουλοι μὲν καὶ κακοήθεις Λακεδαιμόνιοι, ἀνόητοι δὲ Ἀθηναῖοι παρακρουσθέντες, Πλαταιεῖς δὲ οὐ κατ᾽ εὔνοιαν, οὐδὲ τιμὴν, ἀλλὰ πολέμου πρόφασις εἰς μέσον ἐῤῥίφησαν.

κϛ΄. Καὶ μὴν τὴν πανσέληνον ἤδη σαφῶς ἐξελήλεγκται Λακεδαιμονίων καταψευδόμενος, ἥν φησι περιμένοντας αὐτοὺς εἰς Μαραθῶνα μὴ βοηθῆσαι τοῖς Ἀθηναίοις· οὐ γὰρ μόνον ἄλλας μυρίας ἐξόδους καὶ μάχας πεποίηνται μηνὸς ἱσταμένου, μὴ περιμείναντες τὴν πανσέληνον, ἀλλὰ καὶ ταύτης τῆς μάχης, ἕκτης Βοηδρομιῶνος ἱσταμένου γενομένης, ὀλίγον ἀπελείφθησαν, ὥστε καὶ θεάσασθαι τοὺς νεκροὺς ἐπελθόντας ἐπὶ τὸν τόπον. Ἀλλ᾽ ὅμως ταῦτα περὶ τῆς πανσελήνου γέγραφεν· " Ἀδύ-

E. 2. παρακρουσθέντες] Sic B. E. Anon. T. V. Xyl. Mez. Vulgo, παρακαυσθέντες.

E. 10. ἕκτης] Legendum ἕκτῃ cum Reisk.

istud consilium benevolentia erga Plataeenses, ut studio laborem Atheniensibus incutiendi, rem cum Bœotis habituris, dedisse. Proinde, nisi malignus est Herodotus, insidiatores fuerunt et maligni Spartani: stulti autem Athenienses, ita sibi imponi qui sinerent: Plataeenses vero non honoris aut benevolentiae caussa, sed ut belli futuri ansa, in medium projecti sunt.

XXVI. Jam vero manifesti convincitur mendacii de illo plenilunio, cujus exspectatione Lacedæmonios Atheniensibus ad Marathoniam pugnam non venisse auxiliatum, scribit. Non enim modo sexcenties alias illi exercitum eduxerunt et signa contulerunt initio mensis, non præstolati plenilunium: et parum abfuit quin ad hanc pugnam, sexta Boëdromionis die commissam, venirent; adeo ut cadavera etiam spectaverint ad locum prælii jam præsentes. Et tamen Herodotus de plenilunio

« νατα δέ σφιν τὸ παραυτίκα ποιέειν ταῦτα, οὐ βουλο-
« μένοισι λύειν τὸν νόμον· ἦν γὰρ ἱσταμένου τοῦ μηνός
« ἐνάτη δὲ οὐκ ἐξελεύσεσθαι ἔφασαν, οὐ πλήρεος ἐόν-
« τος τοῦ κύκλου. Οὗτοι μὲν οὖν τὴν πανσέληνον ἔμενον."
Σὺ δὲ μεταφέρεις τὴν πανσέληνον εἰς ἀρχὴν μηνὸς, διχομηνίας οὔσης, καὶ τὸν οὐρανὸν ὁμοῦ καὶ τὰς ἡμέρας καὶ πάντα πράγματα συνταράσσεις· καὶ τὰ τῆς Ἑλλά-
62 δος ἐπαγγελλόμενος γράφειν. * Ἐσπουδακὼς δὲ περὶ τὰς Ἀθήνας διαφερόντως, οὐδὲ τὴν πρὸς Ἄγρας πομπὴν ἱστόρηκας, ἣν πέμπουσιν ἔτι νῦν τῇ Ἑκάτῃ χαριστήρια τῆς νίκης ἑορτάζοντες. Ἀλλὰ τοῦτό γε βοηθεῖ τῷ Ἡροδότῳ πρὸς ἐκείνην τὴν διαβολὴν, ἣν ἔχει κολακεύσας τοὺς

F. 5. μηνός· ἐνάτῃ δὲ] Xyl. Mez. similiter Reisk. corrigunt, μηνὸς εἰνάτῃ, εἰνάτῃ δὲ ex Herod. VI, 106.

F. 9. οὔσης] Legendum οὔσαν, sententiam assecutus est Corsinus Fast. Att. Vol. I. p. 60. Reiskius etiam verbi correctionem vidit. Abest in Ald. Bas. Xyl. E. ex B. nil notatum varietatis a vulgata. Addidit Leonic. Schott. Anon. Ergo et ἐκ διχομηνίας καὶ τ. poterat corrigi. Aliter variant T. V. B. μηνὸς καὶ διχομηνίας οὔσης καί.

A. 1. γράφειν. *] Lacunam habent omnes libri: quam T. V. Anon. Amiot. his verbis explent, τὰ τῶν βαρβάρων ἐπαίρεις τῷ λόγῳ, ex conjectura, si quid video. Forte locus restituatur, καὶ ταῦτα τὰ τῆς Ἑλλάδος ἐπαγγελλόμενος γράφειν.

A. 2. Ἄγρας—ἑορτάζοντες] In hac lectione non est quod ad sententiam desideretur: tamen Plutarchi consilium postulare videtur, ut pro τῇ Ἑκάτῃ legatur τῇ ἕκτῃ: idque unum satis est assumere ex Valckenarii conjectura ad Herodot. VI, 109.

ista scripsit: *Non poterant vero isto hæc tempore facere, quia violare legem nolebant: erat enim nona mensis dies: qua die exire sibi licere negabant, orbe Lunæ non pleno: itaque plenilunium operiebantur.* Tu quidem, Herodote, plenilunium, quod est medio mense, transfers in mensem ineuntem: unoque conatu cœlum, tempora, et res omnes conturbas; professus te res Græcas scribere. Maxime autem Atticis rebus operam impendens, ne pompam quidem cognovisti, quam solennem etiamnum Athenienses ad Agras mittunt, gratias Hecate pro victoria agentes. Verum hoc facit pro Herodoto adversus crimen quod ei objicitur, mag-

Ἀθηναίους, ἀργύριον πολὺ λαβεῖν παρ' αὐτῶν. Εἰ γὰρ ἀνέγνω ταῦτα Ἀθηναίοις, οὐκ ἂν εἴασαν οὐδὲ παρελθεῖν ἐναγῆ τὸν Φιλιππίδην παρακαλοῦντα Λακεδαιμονίους ἐπὶ τὴν μάχην ἐκ τῆς μάχης γεγενημένον, καὶ ταῦτα, δευτεραῖον εἰς Σπάρτην ἐξ Ἀθηνῶν, ὥς αὐτός φησιν, ἀφιγμένον· εἰ μὴ μετὰ τὸ νικῆσαι τοὺς πολεμίους Ἀθηναῖοι μετεπέμποντο τοὺς συμμάχους. Ὅτι μέντοι δέκα τάλαντα δωρεὰν ἔλαβεν ἐξ Ἀθηνῶν Ἀνύτου τὸ ψήφισμα γράψαντος, ἀνὴρ Ἀθηναῖος οὐ τῶν παρημελημένων ἐν ἱστορίᾳ Δίυλλος εἴρηκεν. Ἀπαγγείλας δὲ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην ὁ Ἡρόδοτος, ὡς μὲν οἱ πλεῖστοι λέγουσι, καὶ τῷ τῶν νεκρῶν ἀριθμῷ καθεῖλε τὸ ἔργον. Εὐξαμένους γάρ, φασί, τοὺς Ἀθηναίους τῇ Ἀγροτέρᾳ θύσειν χιμάρους ὅσους ἂν τῶν βαρβάρων καταβάλωσιν, εἶτα μετὰ τὴν μάχην ἀναρίθμου πλήθους τῶν νεκρῶν ἀναφανέντος, παραιτεῖσθαι

A. 7. ἐναγῆ] Immo ἐνάτῃ : in verſione quidem ita correxi.
B. 4. Ἀνύτου] Ita recepi a Baſ. Xyl. Amiot. Turneb. Vulgo, et ceteri omnes libri, ἀντὶ τοῦ.
B. 8. φασί] Sic Mez. et item corrigit Valcken. ad Herodot. VI, 109. Vulgo, φησί: quod viros doctos de hoc argumento ſcribentes in errorem induxit.

nam eum ab Athenienſibus propter adulationem accepiſſe pecuniam. Si enim his iſta recitaſſet, non omiſiſſent aut neglexiſſent locum de Phidippida, qui nona menſis die e pugna veniens Lacedæmonios ad pugnam vocaret, biduo quidem, ut ipſe ait, Athenis Spartam profectus: niſi forte Athenienſes devictis hoſtibus ad pugnam demum ſocios vocaverunt. Sane decem talenta Athenis dono veniſſe ipſi, Anyto rogationis auctore, Diyllus ſcripſit Athenienſis, homo in hiſtoria non contemnendus. Narranda porro Marathonia pugna Herodotus, ut plerique aiunt, ipſo occiſorum numero rei magnitudinem evertit. Scribunt enim Athenienſes Dianæ Agroteræ ſeu Agreſti voviſſe tot hædorum victimam, quot barbarorum corpora ſtraviſſent: poſt pugnam autem, cum immenſus videretur occiſorum numerus,

C ψηφίσματι τὴν θεὸν, ὅπως καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἀποθύωσι πεντακοσίας τῶν χιμάρων.

κζ'. Οὐ μὴν ἀλλὰ τοῦτο ἐάσαντες, ἴδωμεν τὰ μετὰ τὴν μάχην. "Τῇσι δὲ λοιπῇσιν οἱ βάρβαροι ἐξανακρουσάμενοι, καὶ ἀναλαβόντες ἐκ τῆς νήσου ἐν ᾗ ἔλιπον τὰ ἐξ Ἐρετρίης ἀνδράποδα, περιέπλεον Σούνιον, βουλόμενοι φθῆναι τοὺς Ἀθηναίους ἀφικομένους εἰς τὸ ἄστυ· αἰτίην δὲ ἔσχον Ἀθηναίοισιν ἐξ Ἀλκμαιωνιδέων μηχανῆς αὐτοὺς ταῦτα ἐπινοηθῆναι· τούτους γὰρ συνθεμένους τοῖσι Πέρσῃσιν ἀναδεῖξαι ἀσπίδα ἐοῦσιν ἤδη ἐν τῇσι νηυσί· οὗτοι μὲν δὴ περιέπλεον Σούνιον." Ἐνταῦθα τὸ μὲν τοὺς Ἐρετριέας ἀνδράποδα προσειπεῖν, D οὔτε τόλμαν Ἑλλήνων οὐδενὸς, οὔτε φιλοτιμίαν ἐνδεεστέραν παρασχομένους, καὶ παθόντας ἀνάξια τῆς ἀρετῆς, ἀφείσθω· διαβεβλημένων δὲ τῶν Ἀλκμαιωνιδῶν, ἐν οἷς οἱ μέγιστοί τε τῶν οἴκων, καὶ δοκιμώτατοι τῶν ἀνδρῶν ἦσαν,

C. 3. τὰ μετὰ τὴν μάχην.] τὰ recepi ab Anon. T. V. Mez. Vulgo abest.
C. 7. ἀφικομένους] Legendum, ἀφικόμενοι ex Herod. VI, 116: et monuit Reisk. In E. est parva lacuna paucis punctis notata ἀφικομενο...

decreto hoc Deam placasse, ut quotannis quingentos se immolaturos promitterent.

XXVII. Verum his omissis, videamus acta post pugnam. *Reliquis*, inquit, *navibus retro actis barbari, receptis ex insula ubi reliquerant mancipiis Eretriensibus, Sunium flexerunt, cupientes Athenienses suo in astu adventu antevertere. Suspicabantur Athenienses id fieri Alcmaeonidarum machinatione, qui de composito scutum Persis ostendissent, cum jam essent in navibus. Hi ergo flectebant Sunium.* Hoc loco id dissimulemus, quod Eretrienses *mancipia* nominat, quibus nemo Graecorum majore audacia ac studio remegessit, indigna passos sua virtute. Neque adeo magnam habeamus rationem calumniae Alcmaeonidis intentatae, e quibus et familiae maximae constabant,

ἐλάττων λόγος· ἀνατέτραπται δὲ τῆς νίκης τὸ μέγεθος, καὶ τὸ τέλος εἰς οὐδὲν ἥκει τοῦ περιβοήτου κατορθώματος, οὐδ' ἀγών τις ἔοικεν οὐδ' ἔργον γεγονέναι τοσοῦτον, ἀλλὰ πρόσκρουσμα βραχὺ τοῖς βαρβάροις ἀποβᾶσιν, ὥσπερ οἱ διασύροντες καὶ βασκαίνοντες λέγουσιν, εἰ μετὰ τὴν μάχην οὐ φεύγουσι κόψαντες τὰ πείσματα τῶν νεῶν τῷ φέροντι προσωτάτω τῆς Ἀττικῆς ἀνέμῳ παραδόντες E
αὑτούς· ἀλλ' αἴρεται μὲν ἀσπὶς αὐτοῖς προδοσίας σημεῖον, ἐπιπλέουσι δὲ ταῖς Ἀθήναις ἐλπίζοντες αἱρήσειν, καὶ καθ' ἡσυχίαν Σούνιον κάμψαντες ὑπεραιωροῦνται Φαλήρου, οἱ δὲ πρῶτοι καὶ δοκιμώτατοι τῶν ἀνδρῶν * ἀπεγνωκότες τὴν πόλιν· καὶ γὰρ ἀπολύων ὕστερον Ἀλκμαιωνίδας, ἑτέροις τὴν προδοσίαν ἀνατίθησιν· « ἀνεδείχθη μὲν γὰρ « ἀσπίς, καὶ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἄλλως εἰπεῖν » φησίν, αὐτὸς

E. 5. ἀνδρῶν—ἀπεγνωκότες] Lacuna forte explenda, ἀνδρῶν, ἢ καὶ δὴ ἄλλοι, συνέθεντο πρὸς αὐτοὺς ὡς ἤδη ἀπεγνωκότες τὴν πόλιν. Alii aliter corrigunt, de quibus suo loco. Illud verti.

E. 8. αὐτὸς ἰδὼν] Aut, supplendum ὡς, ut verti: aut, per cavillationem dictum putandum.

et nobilissimi viri celebrantur. Ipsius certe victoriæ de magnitudine actum est, finisque tam decantati facinoris ad nihilum redit, neque videtur certamen fuisse aut magnum aliquod opus: sed barbaris, quod invidi aiunt, rem istam traducentes, levis quædam accidisse offensio et exiguum incommodum; si quidem a pugna non fugerunt præcisis retinaculis, vento se quam longissime ab Attica provehenti dantes: sed sublato scuto proditionis tessera, Athenas classe petunt spe capiendi, et per otium Sunio circumnavigato, supra Phalerum in alto naves detinent: primi autem et illustrissimi viri, aut alii, quicumque tandem ii fuerunt, urbe desperata, cum Persis pacisci student. Nam paulo post crimine Alcmæonidas solvit, aliosque proditionis reos facit. *Nam scutum sublatum certe fuit: neque aliter dicere licet.* Hoc ac si ipse vidisset, dicit Herodotus. Fieri autem po-

F ἰδών. Τοῦτο δὲ ἀμήχανον μὲν ἦν γενέσθαι νενικηκότων κατὰ
κράτος τῶν Ἀθηναίων· γενόμενον δ᾽ οὐκ ἂν ὑπὸ τῶν
βαρβάρων συνώφθη, φυγῇ καὶ πόνῳ πολλῷ καὶ τραύ-
μασι καὶ βέλεσιν εἰς τὰς ναῦς ἐλαυνομένων, καὶ ἀπολι-
πόντων τὸ χωρίον, ὡς ἕκαστος τάχους εἶχεν. Ἀλλ᾽ ὅταν γε
πάλιν ὑπὲρ τῶν Ἀλκμαιωνιδῶν ἀπολογεῖσθαι προσποι-
ούμενος, ἃ πρῶτος ἀνθρώπων ἐπενήνοχεν ἐγκλήματα εἴη.
* καὶ οὐκ ἐνδέχομαι τὸν λόγον, "Ἀλκμαιωνίδας ἂν
" ποτε ἀναδεῖξαι Πέρσῃσιν ἐκ συνθήματος ἀσπίδα,
" βουλομένους γε εἶναι Ἀθηναίους ὑπὸ Ἱππίῃ," κόμ-
ματός τινος ἀναμιμνήσκομαι παροιμιακοῦ,

Μένε, Καρκῖνε, καί σε μεθήσω·
Τί γὰρ ἐσπούδακας καταλαβεῖν,
Εἰ καταλαβὼν μεθιέναι μέλλεις;

63 Καὶ σὺ κατηγορεῖς, εἶτα ἀπολογῇ· καὶ γράφεις κατὰ

F. 7. εἴη—ἢ οὐκ] Supplendum et corrigendum, εἴπῃ, "Θαῦμα δέ μοι, ἢ οὐκ ἐνδέχομαι τὸν λόγον, ex Herod. VI, 121.

F. 8. ἐνδέχομαι] Sic B. E. Vulgo, ἐνδέχουσαι.

F. 10. γε εἶναι] γε, ut rectius vulgato δὲ, recepi ex B. E. Aliter Herodotus.

F. 11. παροιμιακοῦ—ἐσπούδακας] Hæc ita ſupplevimus et expreſſimus ex B. E. Vulgo abſunt.

tuit nullo modo, cum Athenienſes ſolidam obtinuiſſent victoriam: et ſi factum fuiſſet, conſpici a barbaris non potuit, fuga magnoque labore inter vulnera et tela in naves ſe proripientibus, et locum quanta quiſque celeritate poterat deſerentibus. Sed ubi rurſum Alcmæonidas a ſe excuſari ſimulans iis de criminibus, quæ primus ipſe hominum ipſis objecit, ſic loquitur,

Ego autem hunc ſermonem non admitto, Alcmæonidas Perſis de compoſito clypeum extuliſſe, ac voluiſſe Athenienſes in barbarorum et Hippiæ poteſtatem dedere: cujuſdam recordor verſus proverbialis,

Exſpecta, Cancer, et te dimittam!
Quid ſtudes me deprehendere;
Si deprehenſum dimittere vis?

Ita enim accuſas, mox patrocinaris: calumniaſque de viris

ἐπιφανῶν ἀνδρῶν διαβολὰς ἃς πάλιν ἀναιρεῖς, ἀπιστῶν
δὲ σεαυτῷ δηλονότι· σεαυτοῦ γὰρ ἀκήκοας λέγοντος,
Ἀλκμαιωνίδας ἀνασχεῖν ἀσπίδα νενικημένοις καὶ φεύγουσι
τοῖς βαρβάροις. Καὶ μὴν ἐν οἷς περὶ Ἀλκμαιωνιδῶν
ἀπολογῇ, σεαυτὸν ἀποφαίνεις συκοφάντην· εἰ γὰρ "μᾶλ-
"λον ἢ ὁμοίως Καλλίῃ τῷ Φαινίππου, Ἱππονίκου πατρὶ,
"φαίνονται μισοτύραννοι ἐόντες," ὡς ἐνταῦθα γράφεις,
Ἀλκμαιωνίδαι, ποῦ θήσεις αὐτῶν ἐκείνην τὴν συνω-
μοσίαν, ἣν ἐν τοῖς πρώτοις ἔγραψας; ὡς ἐπιγαμίαν
ποιησάμενοι Πεισιστράτῳ κατήγαγον αὐτὸν ἀπὸ τῆς B
φυγῆς ἐπὶ τὴν τυραννίδα, καὶ οὐκ ἂν ἐξήλασαν αὖ-
θις, ἕως διεβλήθη παρανόμως τῇ γυναικὶ μιγνύμενος.
Ταῦτα μὲν οὖν τοιαύτας ἔχει ταραχάς, τῆς Ἀλκμαι-
ωνιδῶν διαβολῆς καὶ ὑπονοίας τοῖς Καλλίου τοῦ Φαιν-
ίππου χρησάμενος ἐπαίνοις, καὶ προσάψας αὐτῷ τὸν

A. 2. ἀπιστῶν δὲ] Legendum, ἀπιστῶν γε.
A. 9. ἐκείνην τὴν] Sic B. E. Nam Ald. Baſ. ἐκείνου. Jannot. Schott. Anon. ἐκείνων, receptum a Xyl. et Steph.
B. 4. Ἀλκμαιωνιδῶν διαβολῆς] Inter has duas voces, B. E. habent ſpatium ſex fere literarum; unde ſuſpicor corrigi debere,—ταραχάς· τῆς Ἀλκμαιωνιδῶν δὲ μεταξὺ διαβολῆς—. Item fere vertit Xyl.

illuſtribus perſcribis, quas rurſum diluas: ipſe tu tibi nimirum non credens. Nam ex teipſo audiveras Alcmæonidas victis et fugientibus barbaris clypeum oſtendiſſe. Quinetiam in his ipſis quæ pro Alcmæonidis abs te dicuntur, ſycophantam te eſſe oſtendis: quippe ſi tibi *aut magis, aut non minus infenſi tyrannis videntur Alcmæonidæ quam fuerit Callias Phænippi filius, Hipponici pater*; quo loco pones conjurationem eorum, de qua in primis ſcripſeras, auxilio eos Piſiſtrato fuiſſe, eumque ab exſilio ad tyrannidem reduxiſſe, neque ante exturbaſſe, quam is cum uxore non ut fas eſt rem habere culpatus fuit? Hæc ergo hujuſmodi habent tumultus. At inter crimina Alcmæonidis intentata atque ſuſpiciones Calliam Phænippi filium laudans,

υἱὸν Ἱππόνικον, ὃς ἦν καθ' Ἡρόδοτον ἐν τοῖς πλουσιωτάτοις Ἀθηναίων, ὡμολόγησεν ὅτι μηδὲν τῶν πραγμάτων δεομένων, ἀλλὰ θεραπείᾳ καὶ χάριτι τοῦ Ἱππονίκου, τὸν Καλλίαν παρέβαλεν.

κη'. Ἐπεὶ δὲ Ἀργείους ἅπαντες ἴσασιν οὐκ ἀπειπαμένους τοῖς Ἕλλησι τὴν συμμαχίαν, ἀξιώσαντας δέ,
C ὡς μὴ Λακεδαιμονίοις ἐχθίστοις καὶ πολεμιωτάτοις οὖσι ποιοῦντες ἀεὶ τὸ προστασσόμενον ἕπωνται, καὶ τοῦτο ἄλλως οὐκ ἦν, αἰτίαν κακοηθεστάτην ὑποβάλλεται, γράφων, "Ἐπεὶ δὲ σφέας καταλαμβάνει τοὺς Ἕλληνας "αὐτὸ δὴ ἐπισταμένους, ὅτι οὐ μεταδώσουσι τῆς ἀρχῆς "Λακεδαιμόνιοι, μεταιτέειν, ἵν' ἐπὶ προφάσεως ἡσυχίαν "ἄγωσι." Τούτων δὲ ὕστερον ἀναμνῆσαι φησὶν Ἀρταξέρξην ἀναβάντας εἰς Σοῦσα πρέσβεις Ἀργείων, κἀκεῖνον εἰπεῖν ὡς, "οὐδεμίαν νομίζοι πόλιν Ἄργεος φιλιωτέρην" εἶτα

B. 10. παρέβαλεν] Legendum, παρενέβαλεν, ut monitum jam a Reisk. et Valcken. ad Herod. VI, 121.

C. 4. καταλαμβάνει] Legendum, παραλαμβάνειν, ex Herod. VII, 150.

eique filium Hipponicum adjungens, qui, ipso teste, fuit unus de ditissimis Atheniensium, fassus est se non re quicquam isthuc exigente, sed Hipponici demerendi gratia, Calliam narrationi ingessisse.

XXVIII. Cum autem nemo nesciat Argivos societatem et auxilia Græcis nequaquam denegasse, quando petiverunt ne semper Lacedæmoniorum, quos habebant sibi infestissimos hostes, cogerentur dicto esse audientes si sequerentur; caussam Herodotus malignissime excogitatam subjicit, sic scribens: *Postquam vero se in societatem adsciſci viderunt a Græcis Argivi, tum recusaverunt, ut quiescendi prætextum haberent: cum satis scirent a Spartanis se in partem imperii admissum non iri.* Et ait, *Artaxerxem postea temporis ab Argivorum legatis, cum ad eum Susa venissent, hac de re fuisse admonitum, eumque dixisse, nullam se urbem magis sibi amicam censere, quam Argos.*

ὑπειπὼν, ὥσπερ εἴωθε, καὶ ἀναδυόμενος, "οὐκ εἰδέναι" φησὶ, "περὶ τούτων ἀτρεκέως, εἰδέναι δ' ὅτι πᾶσιν ἀν- "θρώποις ἐστὶν ἐγκλήματα, καὶ οὐκ Ἀργείοισιν αἴσ- "χιστα πεποίηται. Ἐγὼ δὲ λέγειν ὀφείλω τὰ λεγό- D "μενα, πείθεσθαί γε μὴν οὐ παντάπασιν ὀφείλω, καί "μοι τὸ ἔπος τοῦτο ἐχέτω ἐς πάντα τὸν λόγον· ἐπεὶ καὶ "ταῦτα λέγεται, ὡς ἄρα Ἀργεῖοι ἦσαν οἱ ἐπικαλε- "σάμενοι τὸν Πέρσην ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἐπειδὴ σφίσι "πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους κακῶς ἡ αἰχμὴ ἑστήκει, "πᾶν δὴ βουλόμενοι σφίσι προσεῖναι τῆς παρεούσης "λύπης." Ἆρα οὖν οὐχ, ὅπερ αὐτὸς τὸν Αἰθίοπά φησι πρὸς τὰ μύρα καὶ τὴν πορφύραν εἰπεῖν; ὡς "δο- "λερὰ μὲν τὰ ἀλείμματα, δολερὰ δὲ τὰ εἵματα τῶν "Περσέων ἐστὶ," τοῦτο ἄν τις εἴποι πρὸς αὐτὸν, ὡς δο- λερὰ μὲν τὰ ῥήματα, δολερὰ δὲ τὰ σχήματα τῶν Ἡρο- E δότου λόγων,

D. 7. προσεῖναι] Herod. VII, 152, εἶναι πρό: quod hic reſtituendum erat niſi dubium eſſet an προεῖναι ſcripſerit Plutarchus.

D. 10. ἀλείμματα] Sic Exempl. Turneb. Amiot. Anon. forte eſt correctio, ſed vera tamen antiquæ lectionis Ald. Baſ. Xyl. B. E. χείματα mutatæ a Steph. in vulgatum χρώματα. Vidit et Reiſk. probavit Weſſeling. ad Herod. III, 22. a quo in dicti forma diſſentit Plutarchus.

Poſtea ſubjiciens more ſuo aliquam tergiverſationem, ait *Nihil ſe certi hac de re ſcire: hoc ſcire, neminem ſine crimine vivere, neque Argivos eſſe omnium deterrimos. Ego autem dicere hæc*, inquit, *debeo quæ dicuntur: eaque mihi ratio valeat per totum hiſtoriæ opus. Nam et hoc dicitur: ab Argivis, cum adverſus Lacedæmonios bellum male ſuſtinerent, arceſſitum in Græciam fuiſſe Perſam, quidquid potius tolerandum ratos quam præſentem moleſtiam.* Nonne autem ſicut ipſe Æthiopem ait de unguento et purpura dixiſſe, *doloſa unguenta, doloſas veſtes eſſe Perſarum:* ita aliquis de ipſo pronunciaverit, *doloſas eſſe dictiones, doloſas dictionis Herodoteæ figuras,*

Ἑλικτὰ καὶ οὐδὲν ὑγιὲς, ἀλλὰ πᾶν πέριξ,

ὥσπερ οἱ ζωγράφοι τὰ λαμπρὰ τῇ σκιᾷ τρανώτερα ποιοῦσιν, οὕτω ταῖς ἀρνήσεσι τὰς διαβολὰς ἐπιτείνοντος αὐτοῦ, καὶ τὰς ὑπονοίας ταῖς ἀμφιβολίαις βαθυτέρας ποιοῦντος. Ἀργεῖοι δ' ὅτι .μὲν οὐ συναράμενοι τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἡγεμονίαν, καὶ τῆς ἀρετῆς F Λακεδαιμονίοις ἐκστάντες, κατῄσχυναν ἂν τὸν Ἡρακλέα καὶ τὴν εὐγένειαν, οὐκ ἔστιν ἀντειπεῖν. Σιφνίοις γὰρ ἦν καὶ Κυθνίοις ἄμεινον ἐλευθεροῦν τοὺς Ἕλληνας, ἢ Σπαρπάταις φιλονεικοῦντας ὑπὲρ ἀρχῆς ἐγκαταλιπεῖν τοσούτους καὶ τοιούτους ἀγῶνας. Εἰ δὲ αὐτοὶ ἦσαν οἱ ἐπικαλεσάμενοι τὸν Πέρσην ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, διὰ τὴν κακῶς ἑστῶσαν αὐτοῖς αἰχμὴν πρὸς Λακεδαιμονίους, πῶς οὐκ ἐμήδιζον ἀναφανδὸν ἥκοντος; οὐδ', εἰ μὴ συστρατεύειν ἐβούλοντο βασιλεῖ, τὴν γοῦν Λακωνικὴν ὑπο-

F. 1. ἐκστάντες—ἀντειπεῖν] Ita edidi ex E. Vulgo, præpoſtere, ἐκστάντες οὐκ ἔστιν ἀντειπεῖν, κατῄσχυναν ἂν τὸν Ἡρακλέα καὶ τὴν εὐγένειαν. Monuit et Reiſk.

F. 2. Σιφνίοις] Mez. Σὺν Σιφνίοις. Certe tale quid requiritur. Forte veriſimilius eſt Ὑπὸ Σιφνίοις : idque vertendo reddidi.

Perplexa, nilque ſani, ambages omnia?
qui, ſicut pictores umbris adjectis ſplendidiora faciunt quæ apparere debent, ita negando ipſas intendit calumnias, ambigendoque efficit ut ſuſpiciones altius inſideant. Argivi quidem ſi ob contentionem cum Lacedæmoniis de principatu iis cum principatu etiam virtutem ceſſerunt, neque Græcis ſe adjunxerunt, non poteſt negari quin indignos ſe Hercule geſſerint et ſua nobilitate. Præſtabat enim Argivis vel ſub ductu Siphniorum et Cythniorum Græciam liberare, quam cum Spartanis contendendo, de imperio, tot tantaque certamina ſubterfugere. Sin autem ii ſunt, qui Perſam contra Græcos acciverunt, quod bellum ipſis contra Lacedæmonios non ſatis commode ſuccederet; qui factum eſt ut Xerxe veniente non palam Medis ſe adjunxerint? aut, ſi in regis caſtra ſe noluerunt conferre, cur non Laconicam incurſio-

λειπόμενοι κακῶς ἐποίουν, ἢ Θυρέας εἵλοντο πάλιν, ἢ τρόπον ἄλλον ἀντελαμβάνοντο, καὶ παρηνώχλουν Λακεδαιμονίοις; μέγα βλάψαι δυνάμενοι τοὺς Ἕλληνας· εἰ μὴ παρῆκαν εἰς Πλαταιὰς ἐκείνους ἐκστρατεῦσαι τοσούτοις ὁπλίταις.

κθʹ. Ἀλλ' Ἀθηναίους γε μεγάλους ἐνταῦθα τῷ λόγῳ πεποίηκε, καὶ σωτῆρας ἀνηγόρευκε τῆς Ἑλλάδος· ὀρθῶς γε ποιῶν καὶ δικαίως, εἰ μὴ πολλὰ καὶ βλάσφημα προσῆν τοῖς ἐπαίνοις. Νῦν δὲ « προδοθῆναι μὲν ἂν, » λέγων, « ὑπὸ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων Λακεδαιμονίους, μο« νωθέντας δὲ ἂν καὶ ὑποδεξαμένους ἔργα μεγάλα « ἀποθανεῖν γενναίως, ἢ πρὸ τούτου ὁρῶντας καὶ τοὺς « Ἕλληνας μηδίζοντας ὁμολογίῃ ἂν χρήσασθαι πρὸς « Ξέρξεα, » δῆλός ἐστιν οὐ τούτους λέγων εἰς τὸν Ἀθηναίων ἔπαινον, ἀλλ' Ἀθηναίους ἐπαινῶν ἵνα κακῶς εἴπῃ τοὺς B

A. 9. ὑποδεξαμένους] ἀποδεξαμένους potius legendum: itaque monent Wess. et Valck. ad Herod. VII, 39: similiter Reisk. Sententiam male acceptam Interpretibus Xyl. et Amioto, rectius verti.

A. 12. τούτους λέγων] Reisk. τούτους κακῶς λέγων, non sine specie. Lenius Anon. T. V. τοῦτο.

nibus vexarunt, ipsi domi suae relicti, aut Thyreas denuo tentaverunt, aut quovis alio modo Lacedæmonios adorti sunt, et conturbaverunt? cum sane magnum Græciæ damnum inferre potuissent, his impeditis ne cum tanto gravis armaturæ exercitu ad Platæas irent.

XXIX. Sed Athenienses quidem hoc loco verbis Herodotus effert, servatoresque Græciæ appellat: recte hoc, et merito: nisi eorum laudibus multa maledicta admiscuisset. Nunc quum dicit, *nisi Athenienses fortes se præstitissent, hunc belli eventum futurum fuisse, ut Lacedæmonii a reliquis Græcis deserti magnis editis facinoribus pugnando generose occumberent, vel, videntes reliquos se Græcos Persis dedisse, pacificationem cum Xerxe potius inirent:* hoc ergo quum dicit, ostendit se non hæc laudandorum Atheniensium gratia dicere, sed Athenienses ideo laudare, ut reliquis omnibus Græcis male-

ἄλλως ἅπαντας. Τί γὰρ ἄν τις ἐπιδυσχεραίνῃ, Θηβαίους ἀεὶ καὶ Φωκέας πικρῶς αὐτοῦ καὶ κατακόρως ἐξονειδίζοντος, ὅπου καὶ τῶν προκινδυνευσάντων ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, τὴν οὐ γενομένην δ' ἄν, ὡς αὐτὸς εἰκάζοι, καταψηφίζεται προδοσίαν· αὐτοὺς δὲ Λακεδαιμονίους ἐν ἀδήλῳ θέμενος ἐπηπόρησεν εἴτε ἔπεσον ἂν μαχόμενοι τοῖς πολεμίοις, εἴτε παρέδωκαν ἑαυτοὺς, μικροῖς γε νὴ Δία τεκμηρίοις αὐτῶν ἀπιστήσας τοῖς περὶ Θερμοπύλας.

C λʹ. Διηγούμενος δὲ συμπεσοῦσαν ναυαγίαν ταῖς βασιλικαῖς ναυσὶ, καὶ ὅτι, "πολλῶν χρημάτων ἐκπεσόντων Ἀμεινοκλῆς ὁ Κρησίνεω Μάγνης ἀνὴρ ὠφελήθη μεγάλως, χρύσεα ἄφατα καὶ χρήματα περιβαλόμενος" οὐδὲ τοῦτο ἄδηκτον παρῆκεν, "ἀλλ' ὁ μὲν τἄλλα," φησὶν, "οὐκ εὐτυχέων, εὑρήμασι μέγα πλούσιος ἐγένετο·"

B. 2. ἐπιδυσχεραίνῃ] Malim ἔτι δυσχεραίνῃ, ut Reisk.
B. 5. τὴν οὐ γενομένην δ' ἂν] Legendum, τὴν οὐ γεγενημένην μὲν, γενομένην δ' ἂν, monitum item a Mez. et Reisk.
B. 9. ἀπιστήσας] Sic E. item Reisk. Vulgo, ἀποστήσας.
C. 5. οὐδὲ τοῦτο] οὐδὲ τούτων Mez. Reisk.

diceret. Quid vero attinet indignari, ubi acerbe, idque ad nauſeam uſque, Thebanos et Phocenſes ſubinde exagitat? quando etiam iis qui pro Græcia periculum pugnæ vitæque ſuſceperunt exprobrat proditionem, non factam illam, ſed eam quam, ut ipſe ſuſpicatur, forte facturi fuiſſent: et de Lacedæmoniis pro incerto ponit, maluiſſentne cadere in pugna adverſus hoſtes, an vero hoſti ſe dedere: exiguis mehercle indiciis, eorum ad Thermopylas geſtis, non credens.

XXX. Secundum hæc cum naufragium narraret, quod accidit claſſi regiæ, utque *Aminocles Cratinæ filius Magnes magnum ex ea calamitate emolumentum perceperit, auri et pecuniæ immenſam vim nactus:* ne hoc quidem a morſu ſuo immune prætermiſit. *Verum,* inquit, *iſte quidem alias parum fortunatus, repertis opibus majorem in modum locupletatus eſt: nam quod proli necem in-*

"ἦν γάρ τις καὶ τούτῳ ἄχαρις συμφορὴ λυπεῦσα παι-"δοκτόνος." Τοῦτο μὲν οὖν παντὶ δῆλον, ὅτι τὰ χρυσᾶ χρήματα, καὶ τὰ εὑρήματα, καὶ τὸν ἐκβεβρασμένον ὑπὸ τῆς θαλάσσης πλοῦτον, ἐπεισήγαγε τῇ ἱστορίᾳ, χώραν καὶ τόπον ποιῶν ἐν ᾧ θήσεται τὴν Ἀμεινοκλέους παιδοφονίαν.

λα΄. Ἀριστοφάνους δὲ τοῦ Βοιωτοῦ γράψαντος ὅτι χρή- D
ματα μὲν αἰτήσας οὐκ ἔλαβε παρ᾽ Ἀθηναίων, ἐπιχειρῶν δὲ τοῖς νέοις διαλέγεσθαι καὶ συσχολάζειν, ὑπὸ τῶν ἀρχόντων ἐκωλύθη δι᾽ ἀγροικίαν αὐτῶν καὶ μισολογίαν, ἄλλο μὲν οὐδέν ἐστι τεκμήριον· ὁ δὲ Ἡρόδοτος τῷ Ἀριστοφάνει μεμαρτύρηκε, δι᾽ ὧν τὰ μὲν ψευδῶς, τὰ δὲ διὰ * τὰ δὲ ὡς μισῶν καὶ διαφερόμενος τοῖς Θηβαίοις ἐγκέκληκε. Θεσσαλοὺς μὲν γὰρ ὑπὸ ἀνάγκης ἀποφαίνεται μηδίσαι τὸ πρῶτον, ἀληθῆ λέγων· καὶ περὶ τῶν ἄλλων

D. 2. παρ᾽ Ἀθηναίων] Legendum, παρὰ Θηβαίων, Mez. et Reisk. Amiot. viderunt. Sæpe in his nominibus permutatio turbavit.

D. 6. διὰ *] Forte, δι᾽ ἀδικίαν. Alii aliter. T. V. διὰ κολακείαν, vel δι᾽ ἔχθραν. Mez. δι᾽ ἄγνοιαν. Reisk. ψευδῶς νὴ Δία.

tulisset, id eum malum haud leviter animi angebat. Quis non videat, eum aureas istas inventas opes, ejectasque ad litus a mari divitias propterea in historiam introduxisse, ut locum faceret in quo Aminoclis cædem prolis collocaret?

XXXI. Cum autem Aristophanes Bœotus scripserit, Herodotum pecunias petentem a Thebanis nihil impetrasse: aggresso autem cum pueris differere et scholam instituere, a magistratibus fuisse interdictum ob rusticitatem eorum et odium literarum: aliud quidem certum rei nullum exstat argumentum. Sed Aristophani Herodotus testimonium tulit, dum alia falso, alia per injustitiam, alia tanquam exosus Thebanos et adversum eos jurgans vituperat. *Thessalos*, ait, *ab initio necessitate compulsos ad Medos inclinasse*, vere hoc, ut et cum ariolatus de

E Ἑλλήνων μαντευόμενος ὡς προδόντων ἂν Λακεδαιμονίους,
ὑπεῖπεν ὡς οὐχ ἑκόντων, ἀλλ᾽ ὑπ᾽ ἀνάγκης ἁλισκομένων
κατὰ πόλεις. Θηβαίοις δὲ τῆς αὐτῆς ἀνάγκης οὐ δίδωσι τὴν
αὐτὴν συγγνώμην, καίτοι πεντακοσίους μὲν εἰς τὰ Τέμπη
καὶ Μναμίαν στρατηγὸν ἔπεμψαν, εἰς δὲ Θερμοπύλας ὅσους
ᾔτησε Λεωνίδας· οἳ καὶ μόνοι σὺν Θεσπιεῦσι παρέμειναν
αὐτῷ, τῶν ἄλλων ἀπολιπόντων μετὰ τὴν κύκλωσιν· ἐπεὶ
δὲ τῶν παρόδων κρατήσας ὁ βάρβαρος ἐν τοῖς ὅροις ἦν,
καὶ Δημάρατος ὁ Σπαρτιάτης διὰ ξενίας εὔνους ὢν Ἀ-
F παγίνῳ τῷ προεστῶτι τῆς ὀλιγαρχίας, διεπράξατο φί-
λον βασιλέως γενέσθαι καὶ ξένον, οἱ δὲ Ἕλληνες ἐν ταῖς
ναυσὶν ἦσαν, πεζῇ δὲ οὐδεὶς προσήλαυνεν, οὕτω προσ-
εδέξαντο τὰς διαλύσεις, ὑπὸ τῆς μεγάλης ἀνάγκης
ἐγκαταλειφθέντες· οὔτε γὰρ θάλασσα καὶ νῆες αὐτοῖς
παρῆσαν ὡς Ἀθηναίοις, οὔτε ἀπωτάτω κατῴκουν ὡς
Σπαρτιάται τῆς Ἑλλάδος ἐν μυχῷ, μιᾶς δὲ ἡμέρας

E. 9. Ἀπαγίνῳ] Scribendum Ἀτταγίνῳ ut ap. Herodot. IX, 6, 86.
F. 5. ἐγκαταλειφθέντες] Rectius videtur ἐγκαταληφθέντες.

aliis Græcis, futurum fuisse ut proderentur ab iis Spartani, subjecit, *Non volentibus quidem, sed necessitate coactis, una post alteram capta urbe.* Thebanis tamen ejusdem necessarii facti veniam non itidem facit. At enim Thebani quingentos viros duce Mnamia in Tempe miserunt, et ad Thermopylas tot quot poposcit Leonidas: qui et soli cum Thespiensibus perseveraverunt apud hunc, reliquis a circumventione deserentibus: postquam vero barbarus aditibus occupatis in montes pervenit, et Demaratus Spartanus ob hospitium favens Apagino, tum paucorum in republica dominationis præsidi, effecit ut is amicus et hospes regis fieret: Græci autem in navibus erant, neque terra quisquam accedebat: ita demum conditiones pacis acceperunt deserti, magna eos urgente necessitate. Nam neque mare et naves iis ad manum erant ut Atheniensibus: neque procul dissiti erant, ut Spartani penetralia Græciæ incolentes: cumque sesquidiei

ὁδῷ καὶ ἡμισείας ἀπέχοντι τοῦ Μήδου συστάντες ἐπὶ τῶν στενῶν, καὶ διαγωνισάμενοι μετὰ μόνων Σπαρτιατῶν καὶ Θεσπιέων ἠτύχησαν. Ὁ δὲ συγγραφεὺς οὕτως ἐστὶ δίκαιος ὥστε Λακεδαιμονίους μὲν μονωθέντας, καὶ γενομένους συμμάχων ἐρήμους, τυχὸν ἄν φησιν ὁμολογίῃ χρῆσθαι πρὸς Ξέρξεα· Θηβαίοις δὲ τὸ αὐτὸ διὰ τὴν αὐτὴν ἀνάγκην παθοῦσι λοιδορεῖται. Τὸ δὲ μέγιστον καὶ κάλλιστον ἔργον ἀνελεῖν μὴ δυνηθεὶς ὡς οὐ πραχθὲν αὐτοῖς, αἰτίῃ φαύλη καὶ ὑπονοίᾳ διαλυμαινόμενος, ταῦτ' ἔγραφεν, "Οἱ
" μὲν ὦν ξύμμαχοι ἀποπεμπόμενοι ᾤχοντό τε ἀπιόν-
" τες, καὶ ἐπείθοντο Λεωνίδῃ· Θεσπιεῖς δὲ καὶ Θηβαῖοι
" κατέμειναν μοῦνοι παρὰ Λακεδαιμονίοισι· τούτων δὲ
" Θηβαῖοι μὲν ἀέκοντες ἔμενον καὶ οὐ βουλόμενοι, κατ-
" εῖχε γὰρ σφέας Λεωνίδης ἐν ὁμήρων λόγῳ ποιεύ- B
" μενος· Θεσπιέες δὲ ἑκόντες μάλιστα, οἳ οὐδαμᾶ ἔφα-
" σαν ἀπολιπόντες Λεωνίδην καὶ τοὺς μετὰ τούτου ἀπαλ-
" λάξεσθαι." Εἶτα οὐ δῆλός ἐστιν ἰδίαν τινὰ πρὸς Θη-

A. 3. πρὸς Ξέρξεα—λοιδορεῖται] Addita ſunt ex B. E.
A. 6. αἰτίῃ] Dubium utrum αἰτίᾳ ſcripſerit Plutarchus, an illud prudens imprudenſve ex hac Ionicæ dictionis conſuetudine tenuerit.

ſpatio itinere ab ipſis abſenti Medo cum ſolis Lacedæmoniis et Theſpienſibus ſe in faucibus anguſtiarum oppoſuiſſent, ſuccubuerant. Verum hic ſcriptor ea eſt æquitate, ut cum dixiſſet Lacedæmonios ab omnibus deſtitutos ſociis fortaſſe pactum inituros fuiſſe cum hoſte: Thebanorum maximum et pulcherrimum facinus obliterare prorſus quia non poterat, tamen veluti vitioſa cauſſa et ſuſpectione corrumpens, ita ſcripſerit, *Socii igitur qui miſſi erant, Leonidæ conſilium ſequentes abierunt. Soli apud Lacedæmonios remanſerunt Theſpienſes ac Thebani: hi quidem inviti et nolentes: ſed eos obſidum loco Leonidas retinebat. Theſpienſes admodum volentes, et qui nuſquam ſe a Leonida diſceſſuros dicerent, et iis quos ſecum habebat.* An vero non prodit

βαίους ἔχων ὀργὴν καὶ δυσμένειαν, ὑφ' ἧς οὐ μόνον διέβαλε ψευδῶς καὶ ἀδίκως τὴν πόλιν, ἀλλ' οὐδὲ τοῦ πιθανοῦ τῆς διαβολῆς ἐφρόντισεν, οὐδὲ ὅπως αὐτὸς ἑαυτῷ τὰ ἐναντία λέγων παρ' ὀλίγους ἀνθρώπους οὐ φανεῖται συνειδώς; προειπὼν γάρ, « ὡς ὁ Λεωνίδης, ἐπεί τ' ᾐσ-
« θετο τοὺς συμμάχους ἐόντας ἀπροθύμους, καὶ οὐκ ἐθέ-
C « λοντας συγκινδυνεύειν, κελεύσας σφέας ἀπαλλάττεσ-
« θαι» πάλιν μετ' ὀλίγον λέγει « τοὺς Θηβαίους ἄκοντας
« αὐτὸν κατασχεῖν,» οὓς εἰκὸς ἦν ἀπελάσαι καὶ βουλομένους παραμένειν, εἰ μηδίζειν αἰτίαν εἶχον. Ὅπου γὰρ οὐκ ἐδεῖτο τῶν μὴ προθύμων, τί χρήσιμον ἦν ἀναμεμῖχθαι μαχομένοις ἀνθρώπους ὑπόπτους; Οὐ γὰρ δὴ φρένας εἶχεν τοιαύτας ὁ τῶν Σπαρτιατῶν βασιλεὺς καὶ τῆς Ἑλλάδος ἡγεμών, ὥστε κατέχειν ἐν ὁμήρων λόγῳ τοῖς τριακοσίοις τοὺς τετρακοσίους ὅπλα ἔχοντας, καὶ προσκει-

B. 8. παρ' ὀλίγους ἀνθρώπους] Forte, πᾶσι ὀλίγου ἀνθρώποις. Nec tamen repudiandum Reiskii παρ' εὐλόγους ἀνθρώπους.
C. 1. κελεύσας] Forte κελεῦσαι, ut Herodot. VII, 220. et Reiskio visum.
C. 3. ἀπελάσαι καὶ βουλομένους] Prius sumsi ex B. E. tum μὴ delevi cum Bas. Xyl. Amiot. Reisk. Vulgo, ἀπελᾶσθαι καὶ μὴ βουλομένους.

liquido se peculiari aliquo Thebanorum odio affectum? quo impulsus non modo urbem falso et injuria vituperavit, sed etiam probabilitatem calumniæ aliquam parare, et curare ne omnibus hominibus videretur secum pugnantia dicere, sibique mendacii esse conscius, posthabuit. Nam cum dixisset Leonidam, quod sentiret non esse bene animatos neque paratos ad subeundum periculum socios, jussisse discedere: paulo post subjicit, *Thebanos invitos ab eo fuisse detentos:* quos, si ad Medos inclinare animis credebat, etiam manere volentes debuit abigere: ubi enim nulli usui sibi fore censuit non alacres, quid attinebat pugnantibus permisceri suspectos? Neque vero rex Spartanorum idemque Græciæ dux ita stultus fuit, ut trecentis suis quadringentos Thebanos armis instructos obsidum loco sibi pu-

μένων ἔμπροσθεν ἤδη καὶ ὄπισθεν ἅμα τῶν πολεμίων· καὶ γὰρ εἰ πρότερον ἐν ὁμήρων λόγῳ ποιούμενος ἦγεν αὐτούς, ἔν γε τοῖς ἐσχάτοις εἰκὸς ἦν χαίρειν ἐκείνους τε Λεωνίδα μηδὲν φροντίσαντας ἀπαλλαγῆναι, καὶ Λεωνίδαν δεῖσαι τὴν D ὑπ' ἐκείνων μᾶλλον ἢ τῶν βαρβάρων κύκλωσιν. Ἄνευ δὲ τούτων, πῶς οὐ γελοῖος ὁ Λεωνίδας, τοὺς μὲν ἄλλους Ἕλληνας ἀπεῖναι κελεύων ὡς αὐτίκα μάλα τεθνηξομένους, Θηβαίους δὲ κωλύων, ὡς ὑπ' αὐτοῦ φυλάττοιντο τοῖς Ἕλλησιν ἀποθνήσκειν μέλλοντος· εἰ γὰρ ὡς ἀληθῶς ἐν ὁμήρων λόγῳ, μᾶλλον δὲ ἀνδραπόδων, περιῆγε τοὺς ἄνδρας, οὐ κατέχειν ὤφειλεν αὐτοὺς μετὰ τῶν ἀπολλυμένων, ἀλλὰ παραδοῦναι τοῖς ἀπιοῦσι τῶν Ἑλλήνων. Ὃ δὲ λοιπὸν ἦν τῶν αἰτίων εἰπεῖν, ἴσως δὲ ἀπολουμένων κατεῖχε, καὶ τοῦτο ἀνῄρηκεν ὁ συγγραφεύς, οἷς περὶ τῆς φι- E

D. 4. τεθνηξομένους] τεθνηξόμενος T. V. Amiot. Schott. Leonic. Anon. item Xyl. vertens, et Mez.
D. 7. ὁμήρων λόγῳ] Sic B. E. Vulgo, ὁμήρου λόγῳ.
D. 8. ἀπολλυμένων] Probo Reiskii ἀπολουμένων.
D. 10. ἴσως δὲ ἀπολουμένων] Annotatiuncula hæc videtur in margine a correctore ad illud superius ἀπολλυμένων posita. Hic, cum Mez. legam, ὅτι ὡς ἀπολουμένους.

taret detinendos, hostibus maxime a fronte jam et tergo imminentibus. Nam ut prius eos obsidum loco habens secum duxerit, certe ad extremum probabile erat eos contemto Leonida fuisse discessuros, et Leonidam magis veriturum ne ab his quam ne a barbaris circumveniretur. Præter hæc qui non sit ridiculus Leonidas, si reliquos Græcos abire jubens ut mortem sibi impendere præsentem intelligens, Thebanos detinuit, scilicet Græcis eos servaturus, jamjam moriens ipse? nam si vere pro obsidibus hos, aut potius mancipiis circumduxit, non debuit inter perituros detinere, sed discedentibus Græcis eos tradere. Quæ una restabat caussa, cur Thebanos Leonidas noluisse dimittere diceretur, nempe ut una secum eos perderet: hanc quoque Herodotus ipse sustulit, de ambitione Leonidæ sic scri-

λοιπίας τοῦ Λεωνίδου κατὰ λέξιν. * "ταῦτα δὲ δὴ "ἐπιλεγόμενον Λεωνίδαν, καὶ βουλόμενον καταθέσθαι "κλέος μούνων Σπαρτιητέων, ἀποπέμψαι τοὺς συμ-"μάχους μᾶλλον ἢ τῇσι γνώμῃσι διενεχθέντας." Ὑπερβολὴ γὰρ εὐηθείας ἦν, ἧς ἀπήλαυε δόξης τοὺς συμμάχους, κατέχειν μεθέξοντας τοὺς πολεμίους. Ὅτι
F τοίνυν οὐ διεβέβλητο τοῖς Θηβαίοις ὁ Λεωνίδας, ἀλλὰ καὶ φίλους ἐνόμιζε βεβαίους, ἐκ τῶν πεπραγμένων δῆλον ἐστί. Καὶ γὰρ παρῆλθεν εἰς Θήβας ἄγων τὸ στράτευμα, καὶ δεηθεὶς ἔτυχεν οὗ μηδὲ εἷς ἄλλος, ἐν τῷ ἱερῷ κατακοιμηθῆναι τοῦ Ἡρακλέους, καὶ τὴν ὄψιν ἣν εἶδεν ὄναρ ἐξήγγειλε τοῖς Θηβαίοις· ἔδοξε γὰρ ἐν θαλάσσῃ πολλῇ ἐχούσῃ καὶ τραχὺν κλύδωνα, τὰς ἐπιφανεστάτας καὶ μεγίστας πόλεις τῆς Ἑλλάδος ἀνωμάλως διαφέρεσθαι καὶ σαλεύειν, τὴν δὲ Θηβαίων ὑπερέχειν τε πασῶν, καὶ μετέωρον ἀρθῆναι πρὸς τὸν

E. 2. λέξιν * ταῦτα] Nil nisi γράφει, aut simile, excidisse videtur.
E. 4. Σπαρτιητέων] Sic B. E. Vulgo, Σπαρτιατῶν.
E. 6. ἀπήλαυνε] Sic E. Bas. Xyl. Vulgo, ἀπήλαυε.
F. 6. ὄναρ] Sic B. E. Vulgo, Ἥραν.

bens: *Hæc reputans Leonidas, volensque gloriam hanc solis Spartanis parare, socios dimisit: magis ob hoc, quam quod eorum diversæ essent sententiæ.* Extremæ vero stultitiæ fuit, a qua gloria socios arceret, in ejus societatem pertrahere invitos hostes. Ceterum non fuisse suspectos malæ fidei Thebanos Leonidæ, sed pro amicis habitos constantibus, res gestæ demonstrant. Nam et Thebas venit exercitum ducens, et orans id impetravit, quod nemo alius, ut in fano Herculis dormiret: et visum divinitus oblatum Thebanis exposuit. Imaginatus fuit enim in mari se videre multis et asperis exagitato undis illustrissimas et maximas Græciæ urbes inæqualiter differri atque fluctuare: Thebas supra omnes alias ferri, et sublimes ad cœlum extolli, ac post

κατέστη. Ταῦτα τίς οὐκ ἂν ἐπιτιμήσειεν ἄλλως παραλιπόντος; ὁ δὲ τὴν Ἀμάσιδος ἀποψόφησιν, καὶ τὴν τῶν ὄνων τοῦ κλέπτου προσέλασιν, καὶ τὴν τῶν ἀσκῶν ἐπίδοσιν, καὶ πολλὰ τοιαῦτα συναγαγὼν, καὶ διαμνημονεύων, οὐκ ἀμελείᾳ δόξειεν ἂν καὶ ὑπεροψίᾳ προέσθαι καλὰ μὲν ἔργα, καλὰς δὲ φωνὰς, ἀλλὰ οὐκ εὐμενὴς D ὢν πρὸς ἐνίους, οὐδὲ δίκαιος.

λγ'. Τοὺς δὲ Θηβαίους πρῶτον μὲν, φησὶ, μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἐόντας, μάχεσθαι ὑπὸ ἀνάγκης ἐχομένους. Οὐ γὰρ μόνον Ξέρξης, ὡς ἔοικεν, ἀλλὰ καὶ Λεωνίδας μαστιγοφόρους εἶχεν ἑπομένους, ὑφ' ὧν οἱ Θηβαῖοι παρὰ γνώμην ἠναγκάζοντο μαστιγούμενοι μάχεσθαι· καὶ μάχεσθαι μὲν ὑπὸ ἀνάγκης φησὶ τοὺς ἀπελθεῖν καὶ φεύγειν δυναμένους, μηδίσαι δὲ ἑκόντας, οἷς οὐδεὶς παρῆν βοηθῶν. Ἑξῆς δὲ τούτοις γέ-

C. 8. τίς οὐκ ἂν] Sic Steph. post Amiot. Turneb. Leonic. Schott. Anon. At B. E. Ald. Bas. Xyl. οὐκ ἄν τις: quod in versione reliqui.

D. 2. δίκαιος] Sic omnes libri, excepto Steph. qui habet δικαίως: forte errore operarum.

D. 3. πρῶτον] Recepi a Bas. et Xyl. ut verum, quippe refertur ad sequens Ἑξῆς. Non procul abeunt Ald. B. E. πρῶτος. Deterius est vulgatum πρώτους, a Stephano sumtum ex Leonic. Schott. Anon.

omisisset, fortasse reprehensione posset carere. At, qui Amasidis crepitum, advectionem asinorum furis, utrium largitionem, multaque talia conduxisset et commemorasset, certe videri potest ille non incuria aut contemtu præteriisse pulchre facta atque dicta: sed quod quibusdam male vellet, essetque in eos injurius.

XXXIII. Thebanos autem ait primum cum Græcis conjunctos necessitate compulsos pugnavisse: credo, quia non Xerxes modo, sed etiam Leonidas haberet flagelliferos in suo comitatu, a quibus Thebani contra animi sententiam cogebantur pugnare: ac pugnasse quidem invitos ait, qui discedere poterant et fugere: ultro autem ad Medos inclinasse, quibus nullus aderat auxiliarius. Post hæc scri-

γέγραφεν, ὅτι « τῶν ἄλλων ἐπειγομένων ἐπὶ τὸν Κολωνόν, « ἀποσχισθέντες οἱ Θηβαῖοι χεῖράς τε προέτειναν, καὶ
E « ἦσαν ἆσσον τῶν βαρβάρων, λέγοντες τὸν ἀληθέστατον « τῶν λόγων, ὡς μηδίσαιεν, καὶ γῆν τε καὶ ὕδωρ ἔδοσαν « βασιλεῖ, ὑπὸ δὲ ἀνάγκης ἐχόμενοι εἰς Θερμοπύλας « ἀπικέατο, καὶ ἀναίτιοι εἶεν τοῦ τρώματος τοῦ γενομένου « βασιλεῖ· ταῦτα λέγοντες περιεγίνοντο, εἶχον γὰρ καὶ « Θεσσαλοὺς μάρτυρας τούτων τῶν λόγων.» Ὅρα διὰ τοσούτων ἐν βαρβάροις κραυγαῖς καὶ παμμιγέσι θορύβοις καὶ φυγαῖς καὶ διώξεσιν ἀκουομένην δικαιολογίαν, καὶ μαρτύρων ἀνάκρισιν, καὶ Θεσσαλοὺς μεταξὺ τῶν φονευομένων καὶ πατουμένων ὑπὸ ἀλλήλων, παρὰ τὰ στενά, Θηβαίοις
F συνδικοῦντας, ὅτι τῆς Ἑλλάδος αὐτοὺς κρατοῦντας ἄχρι Θεσπιέων ἔναγχος ἐξήλασαν μάχῃ περιγενόμενοι, καὶ τὸν ἄρχοντα Λατταμίαν ἀποκτείνοντες. Ταῦτα γὰρ ὑπῆρχε Βοιωτοῖς τότε καὶ Θετταλοῖς πρὸς ἀλλήλους, ἐπιεικὲς

E. 1. ἦσαν] ἤισαν T. V. Xyl. ut Herod. VII, 233.
E. 10. παρὰ τὰ στενά] Sic B. E. Vulgo, πάντα γὰρ στενά.
F. 2. περιγενόμενοι] Sic Amiot. et Xyl. vertendo: Mez. et Reisk. corrigendo.
F. 3. Λατταμίαν] E. Λατταμύαν.

bit, *Reliquis ad Colonum contendentibus, Thebanos ab iis se avellisse, manusque intendisse ad barbaros, acclamasse accedentes voce verissima, se Medorum rebus studuisse, regique aquam et terram præbuisse, nunc necessitate adactos ad Thermopylas venisse, et extra culpam esse de vulnere regi inflicto. Hæc eos fatos salutem impetrasse, cum Thessali etiam testimonium ipsis perhiberent.* En tibi tot verbis inter barbaricas conclamationes, omnigenos tumultus, fugas, insecutiones, exauditam caussæ dictionem, et testium examen, et Thessalos inter cædes et conculcationes in tantis angustiis, Thebanis patrocinantes: nimirum quod hos Græcia usque ad Thespias potitos Thebani nuper pugna superatos ejecerunt, occiso eorum duce Lattamya: ita enim tum inter Thessalos et Thebanos res erat, amicitia nulla aut be-

δὲ καὶ φιλάνθρωπον ἐστίν. Ἀλλὰ δὴ τῶν Θεσσαλῶν μαρτυρούντων πῶς περιεγένοντο Θηβαῖοι; « τοὺς μὲν « αὐτῶν ἀπέκτειναν οἱ βάρβαροι προσιόντας, » ὡς αὐτὸς εἴρηκε· « τοὺς δ' ἔτι πλεῦνας, κελεύσαντος Ξέρξεω, « ἔστιξαν στίγματα βασιλήϊα, ἀρξάμενοι ἀπὸ στρατηγοῦ « Λεοντιάδεω. » Οὔτε Λεοντιάδης ἐν Θερμοπύλαις ἦν στρατηγὸς, ἀλλὰ Ἀναξάνδρος, ὡς Ἀριστοφάνης ἐκ τῶν κατὰ ἄρχοντας ὑπομνημάτων ἱστόρησε, καὶ Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος· οὔτε γινώσκει τις ἀνθρώπων πρὸ Ἡροδότου στιχθέντας ὑπὸ Ξέρξου Θηβαίους. Ἐπεὶ μέγιστον ἦν ἀπολόγημα τῆς διαβολῆς, καὶ καλῶς εἶχε τὴν πόλιν ἀγάλλεσθαι τοῖς στίγμασιν ἐκείνοις, ὡς Ξέρξου δικάσαντος ἐχθίστοις χρήσασθαι Λεωνίδῃ καὶ Λεοντιάδῃ, τοῦ μὲν γὰρ ᾐκίσατο πεπτωκότος τὸ σῶμα, τοῦ δὲ ζῶντος ἔστιξε. Ὁ δὲ τὴν μὲν εἰς Λεωνίδαν ὠμότητα δήλωμα ποιού-

P. 8. πλεῦνας] Sic B. E. Xyl. Herod. l. c. Vulgo, πρεῦνας.

A. 7. δικάσαντος] Forte, δικαιώσαντος, ut Reiſk.

A. 8. Λεωνίδῃ καὶ Λεοντιάδῃ] Sic B. E. ut res ipſa poſtulat. Steph. ex Ald. vulgavit Λεωνίδῃ καὶ Λεοντίδῃ. Baſ. et Xyl. deterius fecerunt, omiſſo καὶ Λεοντιάδῃ: hic male vertit, bene Amiot.

nevolentia. Sed tamen Theſſalis teſtimonio juvantibus quomodo Thebani evaſerunt? *Alii eorum*, inquit, *accedentes a barbaris ſunt obtruncati: plures etiam mandato Xerxis notis regiis compuncti ſunt*, *initio facto a duce eorum Leontiada*. Atqui non fuit Leontiades dux Thebanorum in Thermopylis, ſed Anaxander: ut Ariſtophanes e magiſtratuum commentariis docuit, et Nicander Colophonius. Neque agnoſcit quiſquam hominum ante Herodotum compunctos a Xerxe Thebanos. Alioqui maxima hæc adverſus calumniam erat futura defenſio, debebantque gloriari ob iſtas notas Thebæ, quod Xerxes ſtatuiſſet ut inimiciſſimos ſibi tractare Leonidam et Leontiadem: ſiquidem hujus mortui corpus Xerxes contumelioſe habuit, illius vivum compunxit. Sed enim qui e crudelitate in Leonidam de-

μένος ὅτι μάλιστα δὴ ἀνδρῶν ὁ βάρβαρος ἐθυμώθη
B ζῶντι Λεωνίδῃ, Θηβαίους δὲ καὶ μηδίζοντας λέγων ἐν Θερμοπύλαις στιχθῆναι, καὶ στιχθέντας αὖθις ἐν Πλαταιαῖς μηδίζειν προθύμως, δοκεῖ μοι, καθάπερ Ἱπποκλείδης ὁ τοῖς σκέλεσι χειρονομῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης, εἰπεῖν ἄν, ἐξορχούμενος τὴν ἀλήθειαν, Οὐ φροντὶς Ἡροδότῳ.

λδʹ. Ἐν δὲ τῇ ὀγδόῃ, „τοὺς Ἕλληνας," φησί, „καταδειλιάσαντας ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου δρησμὸν βουλεύεσθαι ἔσω εἰς τὴν Ἑλλάδα· καὶ τῶν Εὐβοέων δεομένων ὀλίγον ἐπιμεῖναι χρόνον, ὅπως ὑπεκθοῖντο γενεὰς καὶ τὸ οἰκετικόν, ὀλιγωρεῖν, ἄχρις οὗ Θεμιστοκλῆς
C „ἀργύριον λαβὼν Εὐρυβιάδῃ τε μετέδωκε καὶ Ἀδειμάντῳ „τῷ Κορινθίων στρατηγῷ· τότε δὲ μεῖναι καὶ διαναυ-

B. 5. Ἡροδότῳ] Recepi ex B. E. ut accommodatius huic loco, quam vulgatum Ἱπποκλείδῃ, quod ex universa et vulgari est proverbii forma.

B. 9. ἔσω] Addidi ex B. E. Sic et Herod. VIII, 4. et Mez.

B. 10. γενεὰς] Vetus et exquisiti usus lectio, revocata est ex B. E. Ald. Bas. Xyl. non intellecta Leonico, Schott. Anon. ab iisdem mutata in γυναῖκας, quod Steph. vulgavit. Herodoto, ni fallor, restituenda pro τέκνα, VIII, 4.

monstrat maxime omnium hominum Leonidæ viventi iratum fuisse Xerxem: Thebanos autem dicens Medorum rebus studentes et apud Thermopylas fuisse notis compunctos, et tamen postea apud Platæas Medis alacriter favisse: is videtur mihi, in morem Hippoclidis istius, pedibus in mensa gesticulantis, veritate ob ineptam saltationem amissa dicturus, *Non curat hoc Herodotus.*

XXXIV. Libro octavo ait *Græcos metu captos fugam ab Artemisio in Græciam meditatos, Euboensium orantium ut exiguum temporis spatium manerent, dum familiam exponerent, nullam habuisse rationem: donec Themistocles accepta ab Euboensibus pecunia Eurybiadem et Adimantum Corinthiorum ducem impertiit: hac ratione factum ut manerent, et*

“ μαχῆσαι πρὸς τοὺς βαρβάρους.” Ὁ μὲν Πίνδαρος, οὐκ ὢν συμμάχου πόλεως, ἀλλὰ μηδίζειν αἰτίαν ἐχούσης, ὅμως τοῦ Ἀρτεμισίου μνησθεὶς ἐπιπεφώνηκε,

——— ὅθι παῖδες Ἀθηναίων ἐβάλοντο
Φαεννὰν κρηπῖδ' ἐλευθερίας.

Ἡρόδοτος δὲ, ὑφ' οὗ κεκοσμῆσθαί τινες ἀξιοῦσι τὴν Ἑλλάδα, δωροδοκίας καὶ κλοπῆς ἔργον ἀποφαίνει τὴν νίκην ἐκείνην γενομένην, καὶ τοὺς Ἕλληνας ἀκουσίως ἀγωνισαμένους, ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἐξαπατηθέντας ἀργύριον λαβόντων. Καὶ τοῦτο πέρας οὐ γέγονεν αὐτῷ τῆς κακοηθείας, ἀλλὰ πάντες μὲν ἄνθρωποι σχεδὸν ὁμολογοῦσι ταῖς D
ναυμαχίαις αὐτόθι κρατοῦντας τοὺς Ἕλληνας, ὅμως ὑφέσθαι τοῦ Ἀρτεμισίου τοῖς βαρβάροις, τὰ περὶ Θερμοπύλας ἀκούσαντας· οὐδὲ γὰρ ἦν ὄφελος ἐνταῦθα καθημένους φρουρεῖν τὴν θάλασσαν, ἐντὸς Πυλῶν τοῦ πολέμου γεγονότος, καὶ Ξέρξου τῶν παρόδων κρατοῦντος. Ἡρόδοτος δὲ, πρὶν ἀπαγγελῆναι τὸν Λεωνίδου θάνατον, ἤδη ποιεῖ

C. 6. ὅθι] Sic B. Mez. Vulgo, ὅτι.

cum barbaris navali pugna decertarent. Pindarus quidem, non sociæ urbis sed Medis favere suspectæ civis, tamen Artemisii facta mentione exclamat:

—— *Ubi filii Atheniensium*
Splendidum jecere libertatis fundamentum.

Herodotus autem, a quo nonnulli exornatam volunt Græciam, victoriam illam captorum munerum et furti opus facit, deceptos a ducibus argento corruptis Græcos contra animi sententiam pugnasse dicens. Neque hic malignitati finem statuit. Fatentur omnes homines fere, Græcos etsi navalibus præliis victoriam obtinerent, tamen Artemisio barbaris cessisse, audita clade ad Thermopylas accepta: neque enim expediebat ibi morari et mare custodire, cum hostis jam intra Pylas pervenisset, Xerxe aditus tenente. Herodotus tamen Græcos fa-

τοὺς Ἕλληνας βουλευομένους ἀποδιδράσκειν· λέγει δὲ οὕτως,
« Τρηχέως δὲ περιενεχθέντες, καὶ οὐχ ἥκιστα Ἀθηναῖοι,
« τῶν αἱ ἡμίσεαι τῶν νεῶν τετρωμέναι ἦσαν, δρησμὸν
E « ἐβούλευον εἰς τὴν Ἑλλάδα.» Καίτοι τὴν πρὸ τοῦ
ἀγῶνος ἀναχώρησιν οὕτως ὀνομάσαι, μᾶλλον δὲ ὀνειδίσαι,
δεδόσθω· ὁ δὲ καὶ πρότερον δρασμὸν εἶπεν, καὶ νῦν
δρασμὸν ὀνομάζει, καὶ μετ' ὀλίγον πάλιν ἐρεῖ δρασμόν·
οὕτω πικρῶς τῷ ῥήματι προσπέφυκε· « τοῖς δὲ βαρ-
« βάροισιν αὐτίκα μετὰ ταῦτα πλοίῳ ἦλθεν ἀνὴρ Ἑστι-
« αιεὺς ἀγγέλλων τὸν δρησμὸν τοῦ Ἀρτεμισίου τὸν τῶν
« Ἑλλήνων· οἱ δὲ ὑπὸ ἀπιστίης τὸν μὲν ἀγγέλλοντα
« εἶχον ἐν φυλακῇ, νέας δὲ ταχείας ἀπέστειλαν προκατ-
« οψομένας.» Τί σὺ λέγεις; ἀποδιδράσκειν ὡς κεκ-
ρατημένους οὓς οἱ πολέμιοι μετὰ τὴν μάχην ἀπιστοῦσι
F φεύγειν, ὡς πολὺ κρατοῦντας; Εἶτα πιστεύειν ἄξιον τού-

D. 9. περιενεχθέντες] Rectius erat, περιεφθέντες, ut Herod VIII, 18. B. περιερχθέντες.
E. 1. ἐβούλευον] Sic B. E. ut Herodot. Vulgo, ἐβουλεύοντο.
E. 3. δεδόσθω] Sic B. E. T. V. Anon. Xyl. Vulgo, δεδόσθαι.
E. 5. πικρῶς] Haud ſcio an rectius fuerit γλίσχρως.
E. 6. Ἑστιαιεὺς] Non mutavi, quod B. E. Ald. Baſ. et alii ſervant. Xyl. ex correctione ipſe ſua Ἱστιαιεὺς, ut Herod. VIII, 23.

cit nondum audita Leonidæ morte fugam molientes, his adeo verbis, *Male autem accepti, et haud minime Athenienſes, quorum navium dimidium erat confractum, fugam in Græciam meditabantur.* Liceat ſane ei diſceſſionem ante conflictum ſic appellare, aut potius hoc probro adficere: ita quidem odioſe huic vocabulo inhæret, ut et ante, et nunc, et mox rurſum *fugam* nominet. *Ad barbaros*, inquit, *ſtatim ſecundum hæc navi venit vir Heſtiæenſis fugam Græcorum ab Artemiſio factam nuntians. Illi, quod incredibilis res videbatur, nuntio in cuſtodiam dato, naves celeres ſpeculatum miſerunt.* Quid ais tandem? Fugere tanquam victos dicis, quos poſt pugnam hoſtis non credit fugere, ſciens ſuperiores multo fuiſſe? Jam par eſt homini huic credi de

τῷ γράφοντι περὶ ἀνδρὸς ἢ πόλεως μιᾶς, ὃς ἑνὶ ῥήματι τὸ νίκημα τῆς Ἑλλάδος ἀφαιρεῖται, καὶ τὸ τρόπαιον καθαιρεῖ, καὶ τὰς ἐπιγραφὰς ἃς ἔθεντο παρὰ τῇ Ἀρτέμιδι τῇ Προσηῴᾳ, κόμπον ἀποφαίνει καὶ ἀλαζονείαν; ἔχει δὲ οὕτω τὸ ἐπίγραμμα,

Παντοδαπῶν ἀνδρῶν γενεὰς Ἀσίας ἀπὸ χώρας
Παῖδες Ἀθηναίων τῷδέ ποτ' ἐν πελάγει
Ναυμαχίᾳ δαμάσαντες, ἐπεὶ στρατὸς ὤλετο Μήδων,
Σήματα ταῦτ' ἔθεσαν παρθένῳ Ἀρτέμιδι. 868

Ἐν μὲν οὖν ταῖς μάχαις οὐκ ἔταξε τοὺς Ἕλληνας, οὐδὲ ἐδήλωσεν ἣν ἑκάστη πόλις ἔχουσα χώραν ἐναυμάχησε· κατὰ δὲ τὸν ἀπόπλουν, ὃν αὐτὸς δρασμὸν προσαγορεύει, πρώτους φησὶ Κορινθίους πλεῖν, ὑστάτους δὲ Ἀθηναίους.

λε'. Ἔδει μὲν οὖν μηδὲ τοῖς μηδίσασιν Ἑλλήνων ἄγαν ἐπεμβαίνειν, καὶ ταῦτα Θούριον μὲν ὑπὸ τῶν ἄλλων νομιζόμενον, αὐτὸν δὲ Ἁλικαρνασσέων προσεχόμενον, οἳ, Δωριεῖς ὄντες, μετὰ τῆς γυναικωνίτιδος ἐπὶ τοὺς Ἕλλη-

F. 5. Προσηῴᾳ] Recepi post Xyl. ex pari loco Plutarchi, Themistocl. p. 115. F. Omnes alii libri habent πρὸς, sequente lacuna.

viro aliquo aut urbe scribenti, qui uno verbo victoriam Græcis adimit, tropæumque dejicit, et inscriptiones quas illi posuerunt apud Orientalem Dianam, fastum pronunciat esse inanemque jactantiam? Epigrammatis hæc est sententia,

Cecropia hoc quondam in pelago cum classe juventus
Devicit populos omnigenos Asiæ,
Medorum periitque exercitus: ista tropæa
Protinus erexit, virgo Diana, tibi.

Porro in præliis non indicans ordinem Græcorum, et quem quæque civitas in pugna navali tenuisset locum, in discessu, quem ipse *fugam* appellat, primos ait navigasse Corinthios, ultimos Athenienses.

XXXV. Oportebat profecto non nimis insultare Græcis Medorum partes amplexis hominem qui, ab aliis Thurius habitus, ipse se inter Halicarnassenses refert; qui cum essent Dorienses, una cum gynæceo in bellum contra Græ-

νας ἐστράτευσαν· ὁ δὲ τοσοῦτον ἀπολεῖ τοῦ πρότερον ὀνομάζειν τὰς τῶν μηδισάντων ἀνάγκας, ὥστε περὶ Θετταλῶν

B διηγησάμενος ὅτι Φωκεῦσιν ἐχθροῖς καὶ πολεμίοις οὖσι, προσέπεμψαν, ἐπαγγελλόμενοι τὴν χώραν αὐτῶν ἀβλαβῆ διαφυλάξειν, εἰ πεντήκοντα τάλαντα μισθὸν λάβοιεν, ταῦτα περὶ Φωκέων γέγραφεν αὐτοῖς ὀνόμασιν· « Οἱ γὰρ Φωκεῖς μοῦνοι τῶν ταύτῃ ἀνθρώπων οὐκ ἐμήδιζον, κατ' ἄλλο μὲν οὐδὲν, ὡς ἐγὼ συμβαλλόμενος εὑρίσκω, κατὰ δὲ τὸ ἔχθος τὸ Θεσσαλῶν· εἰ δὲ Θεσσαλοὶ τὰ Ἑλλήνων ηὖξον, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἐμήδιζον ἂν οἱ Φωκεῖς.» Καίτοι μετὰ μικρὸν αὐτὸς ἐρεῖ τρισκαίδεκα πόλεις τῶν Φωκέων ὑπὸ τοῦ βαρβάρου κατακεκαῦσθαι, διεφθάρθαι τὴν χώραν, ἐμπεπρῆσθαι τὸ ἐν Ἄβαις ἱερὸν,

C ἄνδρας ἀπολωλέναι καὶ γυναῖκας, ὅσοι μὴ διαφυγόντες ἔφθησαν εἰς τὸν Παρνασόν. Ἀλλ' ὅμως τοὺς τὰ ἔσχατα παθεῖν ἐπὶ τῷ μὴ προέσθαι τὸ καλὸν ὑπομείναντας, εἰς τὴν αὐτὴν ἔθετο κακίαν τοῖς προθυμότατα

cos sunt profecti. Ille vero tantum abest ut necessitates prius recenseat eorum qui ad barbaros defecerunt, ut de Thessalis quoque narrans, "mi- "sisse eos ad Phocenses, qui- "bus cum illis inimicitiæ et "bella intercedebant, pollici- "tosque regionem ipsorum ab "omni damno immunem præ- "stituros, mercede quinqua- "ginta talentorum accepta, "hæc de Phocensibus scrip- "serit:" *Soli enim Phocenses istis in locis non inclinabant ad Medos; nulla alia de caussa, quantum ipse conjectura assequor, quam quia oderant Thessalos: qui si Græcorum rebus studuissent, arbitror Phocenses Medis se adjuncturos fuisse.* Atqui paulo post ipse dicit, "duodecim Phocicas urbes a "barbaro fuisse combustas, e- "vastatum agrum, incensum "quod Abis erat templum, "viros et mulieres interfectos; "nisi qui fuga in Parnassum "evasissent." Et tamen eos qui sustinuerunt extrema, ne proderent honestatem, eodem ponit loco cum iis qui prom-

μηδίσωσι· καὶ τὰ ἔργα τῶν ἀνδρῶν ψέξαι μὴ δυνηθεὶς, αἰτίας ἐκάθητο φαύλας καὶ ὑπονοίας ἐπὶ τῆς γραφῆς συντιθεὶς κατ' αὐτῶν, καὶ κελεύων, οὐκ ἀφ' ὧν ἔπραξαν, ἀλλ' ἀφ' ὧν ἔπραξαν ἂν εἰ μὴ ταῦτα Θεσσαλοῖς ἔδοξε, κρίνεσθαι τὴν διάνοιαν αὐτῶν, ὥσπερ χώρας ἀντειλημμένης ὑφ' ἑτέρων, τῆς προδοσίας ἀπολειφθέντας. Εἰ τοίνυν Θεσσαλοὺς τις ἐπιχειρεῖ τοῦ μηδισμοῦ παραιτεῖσθαι, D
λέγων ὡς οὐ ταῦτα ἐβούλοντο, τῇ δὲ πρὸς Φωκέας διαφορᾷ τοῖς Ἕλλησι προστιθεμένους ὁρῶντες, αὐτοὶ παρὰ γνώμην ἐμήδισαν, ἆρα οὐκ ἂν αἴσχιστα κολακεύειν ἔδοξε καὶ πρὸς ἑτέρων χάριν αἰτίας χρηστὰς ἐπὶ πράγμασι φαύλοις πορίζων διαστρέφειν τὴν ἀλήθειαν; Ἐγὼ μὲν οἶμαι. Πῶς οὖν οὐ περιφανέστατα δόξει συκοφαντεῖν, ὁ μὴ δι' ἀρετὴν τὰ βέλτιστα Φωκεῖς ἑλομένους ἀποφαινόμενος, ἀλλ' ὅτι τἀναντία Θεσσαλοὺς

C. 7. κελεύων] Sic E. margo B. Anon. Vulgo, κωλύων, quod bifariam corrigit T. V. κελεύων et κωλύων.

C. 8. ἀλλ' ἀφ' ὧν ἔπραξαν ἂν] Ita ex codice vetere P. correxit Mez. et res ipsa loquitur.

C. 9. ἀντειλημμένης] Legendum puto κατειλημμένης. Vulgo, ἀντειλημμένοις. Receptum exstat in E. Leonic. Mez. T. V.

tissime Medum secuti sunt: et cum Phocensium facta non posset culpare, caussas malas et suspiciones stylo fingens adversus illos sedet, jubens eorum consilium æstimare non ex iis quæ fecerunt, sed ex iis quæ facturi fuissent, nisi hoc Thessalis placuisset, qui Phocensibus proditionem præripuissent ægre exclusis tamquam a loco jam ab aliis occupato. Jam si quis Thessalorum ad Medos defectionem aggressus excusare, diceret non sua voluntate eos ita egisse, sed odio Phocensium, quos viderent Græcis se adjungere, ipsos præter animi sententiam Medi partes fuisse secutos; nonne turpissime is adulari videretur, et in aliorum gratiam malis factis bonas caussas affigendo veritatem pervertere? Equidem puto. Qui ergo non aperte calumniari putetur, qui non ob virtutem Phocenses optima delegisse, ait, sed quia

ἔγνωσαν φρονοῦντας; Οὐδὲ γὰρ εἰς ἑτέρους, ὥσπερ εἴωθεν, E ἀνάγει τὴν διαβολὴν, ἀκηκοέναι λέγων, ἀλλ' αὐτὸς εὑρίσκειν συμβαλλόμενος. Εἰπεῖν οὖν ἔδει τὰ τεκμήρια, δι' ὧν ἐπείσθη τοὺς ὅμοια πράττοντας τοῖς ἀρίστοις, τὰ αὐτὰ τοῖς φαυλοτάτοις διανενοῆσθαι· τὸ γὰρ τῆς ἔχθρας γελοῖόν ἐστιν· οὔτε γὰρ Αἰγινήτας ἐκώλυσεν ἡ πρὸς Ἀθηναίους διαφορὰ, καὶ Χαλκιδεῖς ἡ πρὸς Ἐρετριέας, καὶ Κορινθίους ἡ πρὸς Μεγαρέας, τῇ Ἑλλάδι συμμαχεῖν· οὐδ' αὖ πάλιν Θεσσαλοὺς μηδίζοντες οἱ πολεμιώτατοι Μακεδόνες, τῆς πρὸς τὸν βάρβαρον φιλίας ἀπέστρεψαν· τὰς γὰρ ἰδίας ἀπεχθείας ὁ κοινὸς ἀπέκρυψε κίνδυνος, ὥστε τῶν ἄλλων παθῶν ἐκπεσόντας, ἢ τῷ καλῷ δι' ἀρετὴν, ἢ τῷ F συμφέροντι δι' ἀνάγκην προστίθεσθαι τὴν γνώμην. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἀνάγκην ἐκείνην ᾗ κατελήφθησαν ὑπὸ Μήδοις γενέσθαι, πάλιν μετεβάλοντο πρὸς τοὺς Ἕλληνας οἱ ἄνδρες, καὶ Λαοκράτης μὲν αὐτοῖς ὁ

E. 8. μηδίζοντες] Ita leviter correxi lectionem B. E. μηδίζοντας. Vulgo, κολάζοντες. Reiskius item verum vidit.

contrarium sentire Thessalos viderent? Neque enim ad alios hoc commentum, ut alias solet, auctores refert, sed *ipsum se hoc* ait *conjiciendo invenisse*. Oportebat ergo certa argumenta proferre, quibus ei persuasum fuisset eos qui similia optimorum factis edunt, eadem cum pessimis sequi consilia. Nam quod de inimicitiis adfert, ridiculum est. Neque enim Æginetas cum Atheniensibus, neque Chalcidenses cum Eretriensibus, neque Corinthios cum Megarensibus discordia a societate Græcorum abstinuit: neque rursum Thessalos infestissimi Macedones barbaro faventes ab amicitia cum barbaro averterunt. Nam privatas inimicitias commune obruebat periculum, ut reliquis animi affectionibus excussis, aut honestati virtutis studio, aut utili necessitatis impulsu quisque animum adjungeret. Enimvero post necessitatem illam, quæ ipsos coëgerat Medis parere, rursum ad Græcos se contulere Phocenses. Idque de iis

Σπαρτιάτης ἄντικρυς ἐμαρτύρησεν· αὐτὸς δὲ ὁ Ἡρόδοτος, ὥσπερ ἐκβιασθεὶς ἐν τοῖς Πλαταϊκοῖς ὁμολογεῖ καὶ Φωκέας παραγενέσθαι τοῖς Ἕλλησιν.

λϛʹ. Οὐ δεῖ δὲ θαυμάζειν εἰ τοῖς ἀτυχήσασιν ἔγκειται πικρῶς, ὅπου καὶ τοὺς παραγενομένους καὶ συγκινδυνεύσαντας εἰς τὴν τῶν πολεμίων μερίδα καὶ προδοτῶν μετατίθησι. Νάξιοι γὰρ τρεῖς ἔπεμψαν τριήρεις συμμάχους τοῖς βαρβάροις, εἷς δὲ τῶν τριηράρχων Δημόκριτος ἔπεισε τοὺς ἄλλους ἑλέσθαι τὰ τῶν Ἑλλήνων. Οὕτως οὐδὲ ἐπαινεῖν ἄνευ τοῦ ψέγειν οἶδεν, ἀλλ' εἰ εἷς ἀνὴρ ἐγκωμιασθῇ, πόλιν ὅλην δεῖ κακῶς ἀκοῦσαι καὶ δῆμον. Μαρτυρεῖ δὲ αὐτῷ τῶν μὲν πρεσβυτέρων Ἑλλάνικος, τῶν δὲ νεωτέρων Ἔφορος, ὁ μὲν ἕξ, ὁ δὲ πέντε ναυσὶν αὐτοὺς Ναξίους ἐλθεῖν τοῖς Ἕλλησι βοηθοῦντας ἱστορήσας. Αὐτὸς δὲ καὶ παντάπασιν ἑαυτὸν ὁ Ἡρόδοτος ἐξελέγχει ταῦτα

A. 6. Μαρτυρεῖ] Sententia postulat ἀντιμαρτυρεῖ, quod Xyl. vertendo secutus est.

A. 8. αὐτοὺς Ναξίους] αὐτοὺς aut delendum, aut mutandum in τοὺς, ut et Reisk. monuit.

Laocrates Spartanus palam testatus est: atque ipse Herodotus veluti vi adactus in Plataica re fatetur Phocenses etiam Græcis adfuisse.

XXXVI. Neque mirum videri debet, eum acerbe insectari eos qui adversam pertulerunt fortunam: quando etiam hos qui interfuerunt rei gerendæ, unaque cum Græcis salutem suam periclitati sunt, inter hostes et proditores numerat. *Naxios*, ait, *tres naves barbaris auxilio misisse, unum autem de triremium præfectis Democritum persuasisse civibus, ut reliqui Græcorum caussam amplecterentur.* Adeo laudare sine vituperio non potest Herodotus; ut si unum hominem laudet, male audire totam civitatem aut populum oporteat. Testimonium contra eum dicunt de vetustioribus Hellanicus, de recentioribus Ephorus, alter sex, alter quinque navibus ipsos Naxios auxilio venisse Græcis scribentes. Et ipse Herodotus planissime

πλαττόμενον. Οἱ μὲν γὰρ Ναξίων ὡρογράφοι λέγουσι,
B καὶ πρότερον Μεγαβάτην ἀπώσασθαι ναυσὶ διακο-
σίαις ἐπιπλεύσαντα τῇ νήσῳ, καὶ Δάτιν αὖθις τὸν στρα-
τηγὸν ἐξελάσαι καταπρήσαντα ποιῆσαι κακόν. Εἰ δὲ,
ὡς Ἡρόδοτος εἴρηκεν ἀλλαχόθι, τὴν μὲν πόλιν αὐτῶν
ἐμπρήσαντες διέφθειραν, οἱ δὲ ἄνθρωποι καταφυγόντες
εἰς τὰ ὄρη διεσώθησαν, ἦπου καλὴν αἰτίαν εἶχον, τοῖς
ἀπολέσασι τὴν πατρίδα πέμπειν βοήθειαν, ἀλλὰ μὴ τοῖς
ἀμυνομένοις ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἐλευθερίας ἀμύνειν. Ὅτι
δὲ οὐκ ἐπαινέσαι βουληθεὶς Δημόκριτον, ἀλλ' ἐπ' αἰσχύνῃ
Ναξίων συνέθηκε τὸ ψεῦδος, δῆλός ἐστι τῷ παραλιπεῖν
C ὅλως καὶ παρασιωπῆσαι τὸ Δημοκρίτου κατόρθωμα, καὶ
τὴν ἀριστείαν, ἣν ἐπιγράμματι Σιμωνίδης ἐδήλωσε,

Δημόκριτος τρίτος ἦρξε μάχης, ὅτε πὰρ Σαλαμῖνα
Ἕλληνες Μήδοις σύμβαλον ἐν πελάγει·

B. 3. καταπρήσαντα ποιῆσαι κακόν] Legendum puto καταπλεύσαντα ναυσὶ ἑκατόν. Turneb. καπρήσαντα πόλεις ἑκατὸν, quod reddidit Amiot. a rei natura abhorret, nisi forte pro πόλεις legas ἐπαύλεις.
B. 9. αἰσχύνῃ] Sic Leonic. T. V. B. Mez. Vulgo, αἰσχύνην.

arguit hæc a ſe fingi. Nam Naxiorum annalium ſcriptores aiunt, *ante quoque Megabatem fuiſſe ab iis repulſum, cum ad inſulam cum ducentis navibus accederet: et Datin poſt ducem profligatum ab iis, cum incendio ipſis maleféciſſet.* Quod ſi, ut alibi Herodotus dixit, urbem ipſorum barbari combuſſerunt, hominibus fuga in montes ſalutem conſecutis, nimirum juſtam cauſſam habuerunt Naxii auxilium mittendi iis qui patriam ipſorum perdidiſſent, non potius adjuvandi eos qui publicam libertatem protegebant. Non laudandi autem Democriti, ſed Naxiis infamiam parandi cauſſa, hoc mendacium eum compoſuiſſe inde apparet, quod Democriti præclarum facinus remque pulcherrime geſtam ita præteriit, ut ne verbo quidem uno attingeret: quam Simonides hoc epigrammate illuſtravit,

Tempore quo Graium robur Salamina ſub amplum,
Cum Medis pugnam ſubſtitit in pelago:
Tertius ante alios ductor Democritus ivit,

Πέντε δὲ νῆας ἕλεν δηΐων, ἕκτην δ' ὑπὸ χεῖρα
Ῥύσατο βαρβαρικὴν Δωρίδ' ἁλισκομένην.

λζ'. Ἀλλὰ τί ἄν τις ἀγανακτοίη περὶ Ναξίων;
εἰ γάρ εἰσιν Ἀντίποδες ἡμῶν, ὥσπερ ἔνιοι λέγουσι, τῆς
γῆς τὰ κάτω περιοικοῦντες, οἶμαι μηδὲ ἐκείνους ἀνηκόους
εἶναι Θεμιστοκλέους καὶ τοῦ Θεμιστοκλέους βουλεύματος, ὃ
βουλεύσας τῇ Ἑλλάδι ναυμαχῆσαι πρὸ τῆς Σαλαμῖνος,
ἱδρύσατο ναὸν Βουλῆς Ἀρτέμιδος ἐν Μελίτῃ, τοῦ βαρ- D
βάρου καταπολεμηθέντος. Τοῦτο μὲν τὸ Θεμιστοκλέους
ὁ χαρίεις συγγραφεὺς ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ παραιτούμενος, καὶ
τὴν δόξαν εἰς ἕτερον μεταφέρων, ταῦτα γράφει κατὰ λέξιν,
« Ἐνταῦθα δὲ Θεμιστοκλέα ἀφικόμενον ἐπὶ τὴν νέα, εἴρετο
« Μνησίφιλος ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ὅ, τι σφι εἴη βεβουλευ-
« μένον· πυθόμενος δὲ πρὸς αὐτοῦ, ὡς εἴη δεδογμένον
« ἀνάγειν τὰς νέας πρὸς τὸν Ἰσθμὸν, καὶ πρὸ τῆς

C. 6. βαρβαρικὴν] Sic B. E. quod satis est ad correctionem. Vulgo, βαρβαρικήν. T. V. B. ἀπὸ χειρὸς ῥ. βαρβαρικῆς. Reisk. et Brunck. Analect. T. I. p. 133. ἀπὸ χειρῶν ῥ. βαρβαρικῶν.

D. 1. Βουλῆς] Legendum videtur Ἀριστοβούλης ex Vit. Themistocl. p. 123. A. ut monuit Xyl. et sane præstat Bryani conjecturæ Βουλαίας ad Vit. Plut. T. I. p. 95.

D. 2. τὸ Θεμιστοκλέους—παραιτούμενος] Legendum, τοῦ Θεμιστοκλέους—παραιρούμενος, ut et Valckenarius monuit ad Herod. VIII, 57.

Barbaricas victor quinque ratesque tulit:
Ceperat et sextam: sed barbarus impete grandi
Victoris trepidam de manibus rapuit.

XXXVII. Sed quis pro Naxiis indignetur? Equidem, si sunt, quod nonnulli aiunt, antipodes inferiorem terræ partem versis adversus nostra vestigiis incolentes, ne illis quidem puto inauditum esse Themistoclem, et consilium Themistoclis, quo cum Græcis persuasisset ut ante Salamina navali prælio decernerent, victo barbaro in Melita templum Consulentis Dianæ dedicavit. Hoc Themistocli scitus iste scriptor quantum in ipso fuit adimens, gloriamque in alium transferens, in hæc verba scribit: *Hic Themistoclem cum in navim venisset, interrogavit Mnesiphilus vir Atheniensis, quidnam constituissent: cumque audiret decretum esse ut naves ad Isthmum reducerentur, ac*

“ Πελοποννήσου ναυμαχέειν, εἶπε, οὐκ ἄρα, ἢν ἀπαί-
“ ρωσι τὰς νέας ἀπὸ Σαλαμῖνος, οὐδὲ περὶ μιῆς ἔτι
“ πατρίδος ναυμαχήσεις· κατὰ γὰρ πόλεις ἕκαστοι τρέψονται.”
E Καὶ μετ' ὀλίγον, “ Ἀλλὰ εἴ τις ἐστὶ μηχανή, ἴθι τε καὶ
“ πειρῶ διαχέαι τὰ βεβουλευμένα, ἤν κως δύνῃ ἀναγ-
“ νῶσαι Εὐρυβιάδεα μεταβουλεύσασθαι, ὥστε αὐτοῦ με-
“ νεῖν” εἶτα ὑπειπὼν ὅτι, “ κάρτα τῷ Θεμιστοκλέϊ ἤρε-
“ σεν ἡ ὑποθήκη, καὶ οὐδὲν πρὸς ταῦτα ἀμειψάμενος,
“ ἀφίκετο πρὸς τὸν Εὐρυβιάδην,” πάλιν αὐταῖς λέξεσι
γέγραφεν, “ Ἐνταῦθα δὲ Θεμιστοκλῆς παρεζόμενος κα-
“ ταλέγει κεῖνά τε ἃ ἤκουσε Μνησιφίλου, ἑωυτοῦ ποιεύ-
F “ μενος, καὶ ἄλλα προστιθείς.” Ὁρᾷς ὅτι κακοηθείας
προστρίβεται τῷ ἀνδρὶ δόξαν, ἴδιον αὐτοῦ βούλευμα
ποιεῖσθαι τὸ τοῦ Μνησιφίλου λέγων;

λη'. Ἔτι δὲ μᾶλλον τῶν Ἑλλήνων καταγελῶν, Θεμιστοκλέα μὲν οὔτε φησὶ φρονῆσαι τὸ συμφέρον, ἀλλὰ παριδεῖν, ὃς Ὀδυσσεὺς ἐπωνομάσθη διὰ τὴν φρόνησιν·

E. 8. ποιεύμενος] Sic E. Anon. Vulgo, ποιούμενος.

navale prælium ante Peloponnesum committeretur, dixit, Non ergo tu, Themistocles, si illi naves a Salamina abducent, unquam pro patria propugnabis: quivis enim suam urbem petent. Et paulo post: *Sed si quid restat consilii, ito, et quæ decreta sunt confundere conare; si qua ratione Eurybiadi possis persuadere ut maneat mutato instituto.* Deinde subjiciens: *Themistocli perplacuisse hanc admonitionem, nulloque eum dato responso, ad Eurybiadem illico abiisse,* his ipsis verbis sic loquitur: *Proinde adsidens ei Themistocles exponit quæ e Mnesiphilo audiverat, sua esse ea fingens, et alia addens.* Vides ut Themistoclem improbitatis notet, sibi eum arrogare dicens, quod esset Mnesiphili.

XXXVIII. Amplius etiam deridens Græcos, *Themistoclem,* ait, *non potuisse perspicere quid in rem esset, sed in eo cæcutiisse:* cum quidem ob prudentiam ei nomen Ulyssis fac-

Ἀρτεμισίαν δὲ τὴν Ἡροδότου πολῖτιν, μηδενὸς διδάξαντος, αὐτὴν ἀφ' ἑαυτῆς ἐπινοήσασαν, Ξέρξῃ προειπεῖν ὡς « Οὐχ οἷοί τε πολὺν χρόνον ἔσονταί τοι ἀντέχειν « οἱ Ἕλληνες, ἀλλὰ σφέας διασκεδᾷς, κατὰ πόλις δὲ « ἕκαστοι φεύξονται· καὶ οὐκ εἰκὸς αὐτοὺς, ἢν σὺ ἐπὶ τὴν « Πελοπόννησον ἐλαύνῃς τὸν πεζὸν στρατὸν, ἀτρεμιήσειν, « οὐδέ σφιν μελήσειν περὶ τῶν Ἀθηναίων ναυμαχέειν· ἢν « δὲ αὐτίκα ἐπειχθῇς ναυμαχῆσαι, δειμαίνω μὴ ὁ « ναυτικὸς στρατὸς κακωθεὶς καὶ τὸν πεζὸν προδηλή- « σηται. » Ταῦτα μὲν οὖν μέτρων ἐνδεῖ τῷ Ἡροδότῳ, Σίβυλλαν ἀποφῆναι τὴν Ἀρτεμισίαν τὰ μέλλοντα προθεσπίζουσαν οὕτως ἀκριβῶς. Διὸ καὶ Ξέρξης αὐτῇ παρέδωκε τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας ἀπάγειν εἰς Ἔφεσον· ἐπελέληστο γὰρ ἐκ Σούσων, ὡς ἔοικεν, ἄγειν γυναῖκας, εἰ γυναικείας ἐδέοντο παραπομπῆς οἱ παῖδες.

λθ'. Ἀλλ' ὁ μὲν ἔψευσται, λόγος ἡμῖν οὐδείς·

A. 5. προδηλήσηται] Rectius apud Herod. VIII, 68, προσδηλήσηται.
A. 6. Ταῦτα μὲν οὖν] Forte, Ταῦτα μόνον.

tum fuerit. Artemisiam autem, Herodoti civem, nemine docente ipsam sua sponte re excogitata sic Xerxem monuisse: *Non diu poterunt tibi Græci resistere, sed dissipabis eos, diffugientque per oppida: neque verisimile est, eos, te terrestres copias in Peloponnesum adducente, quieturos, aut in eam curam incubituros, ut pro Atheniensibus navale prælium obeant: si vero confestim properes navale prælium committere, metuo ne classiarii tui detrimentum passi, etiam terrestribus graviter incommodent.* Nihil præter versuum mensuram defuit Herodoto, quin ex Artemisia Sibyllam faceret, ita exacte vaticinantem futura. Itaque Xerxes etiam liberos suos ei Ephesum deducendos tradidit, oblitus, quantum apparet, Susis mulieres secum abducere, siquidem muliebri comitatu ii indigebant.

XXXIX. Verum de Herodoti mendaciis non est nobis rationes incundi proposi-

B ἄδετ* ψεῦσαι μόνον ἐξετάζομεν. Φησὶ τοίνυν, "Ἀθη-
" ναίους λέγειν, ὡς Ἀδείμαντος ὁ Κορινθίων στρατηγός, ἐν
" χερσὶ τῶν πολεμίων γενομένων, ὑπερεκπλαγεὶς καὶ
" καταδείσας ἔφευγεν· οὐ πρύμναν κρουσάμενος, οὐδὲ δια-
" δὺς ἀτρέμα διὰ τῶν μαχομένων, ἀλλὰ λαμπρῶς
" ἐπαιρόμενος τὰ ἱστία, καὶ τὰς ναῦς ἁπάσας ἀπο-
" στρέψας· εἶτα μέντοι κέλης ἐλαυνόμενος αὐτῷ συνέ-
" τυχε περὶ τὰ λήγοντα τῆς Σαλαμινίας, ἐκ δὲ τοῦ
" κέλητος ἐφθέγξατό τις, Σὺ μὲν, ὦ Ἀδείμαντε, φεύ-
" γεις καταπροδοὺς τοὺς Ἕλληνας· οἱ δὲ καὶ δὴ νικῶσι,
C " καθάπερ ἠρῶντο ἐπικρατῆσαι τῶν ἐχθρῶν." Ὁ δὲ
κέλης οὗτος ἦν, ὡς ἔοικεν, οὐρανοπετής· τί γὰρ ἔδει τι-
θεσθαι μηχανῆς τραγικῆς, ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις ὑπερ-
παίοντα τοὺς τραγῳδοὺς ἀλαζονείᾳ; Πιστεύσας οὖν ὁ
Ἀδείμαντος, "ἐπανῆλθεν εἰς τὸ στρατόπεδον ἐπ' ἐξειρ-

B. 1. ἄδετ* ψεῦσαι] Forte, ἃ δὲ τῶν Ἑλλήνων κατέψευσται. Aliter Xyl. et Amiotus aliter, verterunt.

C. 2. τίθεσθαι] Subest mendum: ad sententiam quidem accommodatum est Valckenarii πτοᾶσθαι, non ad consuetudinem Plutarchi. Omnino ἀπέχεσθαι aut simile requiro.

C. 5. ἐπ' ἐξειργασμένοις] Sic margo B. Herod. VIII, 94. T. V. Vulgo, ἐπεξειργασμένος.

tum: in ea duntaxat inquirimus, quæ mentitus eo est, ut alienæ gloriæ detraheret. *Ab Athenienſibus,* ait, *narrari, Adimantum Corinthiorum ducem jam cum hoſte manus conſerturum tanto fuiſſe metu perculſum, ut non prora obverſa retrorſum, aut paulatim per pugnantes ſe ſubducens, ſed aperte ſublatis velis profugerit, averſis ſecum omnibus ſuis navibus: huic jam ſub finem oræ Salaminiæ occurriſſe navim uniremem, et quendam ex ea ſic locutum fuiſſe, Tu quidem, Adimante, fugis proditis Græcis: illi tamen vincunt, et ex voto hoſtibus ſunt ſuperiores.* Haud dubie navicula illa de cœlo fuit delata. Quid enim impediebat, quin tragicam machinam attolleret, qui omnibus aliis in rebus tragicos ſua jactantia ſuperaret? Ergo fidem habens Adimantus, *ad claſſem rediit, cum jam res confecta eſſet. Hic,* inquit, *rumor*

" γασμένοις· αὕτη φάτις ἔχει ὑπὸ Ἀθηναίων· οὐ μέν-
" τοι Κορίνθιοι ὁμολογέουσι, ἀλλ' ἐν πρώτοισι σφέας
" αὐτοὺς τῆς ναυμαχίης νομίζουσι γενέσθαι· μαρτυρεῖ δέ
" σφι καὶ ἡ ἄλλη Ἑλλάς." Τοιοῦτός ἐστιν ἐν πολλοῖς ὁ
ἄνθρωπος, ἑτέρας καθ' ἑτέρων διαβολὰς καὶ κατηγο-
ρίας κατατίθησιν, ὅπως μὴ διαμάρτῃ τοῦ φανῆναί τινα
πάντως πονηρόν· ὥσπερ ἐνταῦθα περίεστιν αὐτῷ, πιστευο- D
μένης μὲν τῆς διαβολῆς, Κορινθίους ἀδοξεῖν, ἀπιστουμένης
δὲ, Ἀθηναίους, ἢ οἱ μηδὲ Κορινθίων Ἀθηναίους, ἀλλὰ τού-
των ἀμφοτέρων ὁμοῦ καταψεύδεσθαι. Θουκυδίδης γοῦν ἀν-
τιλέγοντα ποιῶν τῷ Κορινθίῳ τὸν Ἀθηναῖον ἐν Λακεδαί-
μονι, καὶ πολλὰ περὶ τῶν Μηδικῶν λαμπρυνόμενον ἔρ-
γων καὶ περὶ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας, οὐδεμίαν αἰτίαν
προδοσίας ἢ λιποταξίας, ἐπενήνοχε Κορινθίοις· οὐδὲ γὰρ
εἰκὸς ἦν Ἀθηναίοις ταῦτα βλασφημεῖν περὶ τῆς Κορίν-

D. 3. ἢ οἱ μηδὲ—καταψεύδεσθαι] Sic mendose B. Ald. Steph. Nec melius ceteri, E. Bas. οἱ μηδὲ—Xyl. εἰ μηδέ. Legendum puto, ἢν οἶμαι μηδὲ Κορινθίων Ἀθηναίους, ἀλλὰ τούτων ἀμφοτέρων ὁμοῦ καταψεύδεσθαι: sententia in Latinis reddita est: τούτων quidem præbent T. Anon. Mez.
D. 9. εἰκὸς ἦν Ἀθηναίοις] Malim εἰκὸς ἦν Ἀθηναίους, vel Ἀθηναῖον. Plurali retento, proxime legendum erit ἑώρων, ut verterunt Xyl. Amiot. et monuit Mez.

ab Athenienſibus eſt diditus: Corinthii negant, ſeque in navali pugna inter primos ponunt, teſtimonio illos juvante reliqua Græcia. Talis eſt multis etiam aliis in rebus Herodotus, diverſa de diverſis crimina ſpargens, ne id non aſſequatur, ut certe aliquis malus videatur. Ita hic quidem id ſibi reſervavit, ut calumnia credita Corinthii, repudiata Athenienſes male audirent. Quam equidem calumniam non ab Athenienſibus in Corinthios, ſed ab iſto in utroſque ementitam arbitror. Certe Thucydides Spartæ faciens Athenienſem legatum Corinthio reſpondentem, et multa de Medico bello ſplendide jactantem ac Salaminio navali prælio, nullum proditionis aut deſerti ordinis crimen Corinthiis infert. Neque enim probabile erat hæc Athenas Co-

θίων πόλεως, ἣν τρίτην μὲν ἑώρα μετὰ Λακεδαιμονίους, καὶ μετ' αὐτοὺς ἐγχαραττομένην τοῖς ἀπὸ τῶν βαρβάρων
E ἀναθήμασιν· ἐν δὲ Σαλαμῖνι παρὰ τὴν πόλιν ἔδωκαν αὐτοῖς θάψαι τε τοὺς ἀποθανόντας, ὡς ἄνδρας ἀγαθοὺς γενομένους, καὶ ἐπιγράψαι τόδε τὸ ἐλεγεῖον,

Ὦ ξένε, εὔυδρόν ποτ' ἐναίομεν ἄστυ Κορίνθου,
Νῦν δὲ ἀνάματος νᾶσος ἔχει Σαλαμίς.
Ἐνθάδε Φοινίσσας νῆας καὶ Πέρσας ἑλόντες
Καὶ Μήδους, ἱερὰν Ἑλλάδα ῥυόμεθα.

Τὸ δ' ἐν Ἰσθμῷ κενοτάφιον ἐπιγραφὴν ἔχει ταύτην·

Ἀκμᾶς ἑσταχυῖαν ἐπὶ ξυροῦ Ἑλλάδα πᾶσαν
F *Ταῖς αὐτῶν ψυχαῖς κείμεθα ῥυσάμενοι.*

Διοδώρου δέ τινος τῶν Κορινθίων τριηράρχων ἐν ἱερῷ Λητοῦς ἀναθήμασι κειμένοις καὶ τοῦτο ἐπιγέγραπται,

Ταῦτ' ἀπὸ δυσμενέων Μήδων ναῦται Διοδώρου
Ὅπλ' ἀνέθεντο Λατοῖ, μνάματα ναυμαχίης.

D. 11. *μετ' αὐτοὺς*] Sic B. Anon. T. V. Vulgo, *μετ' αὐτῶν*: cui ut antecedens congrueret, *Λακεδαιμονίων* edidit Xyl. perperam: ſententia utroque loco poſtulat Accuſativum.

E. 5. *ἀνάματος*] Nolui mutare, ut in omnibus Plutarchi libris ſervatum. Apud Dion. Chryſ. Or. xxxvii. p. 459. C, eſt *μετ' Αἴαντος*. Brunck. Analect. T. I. p. 133. dedit *ἄμμ' Αἴαντος*.

rintho objicere flagitia, cum ſecundum Spartanos et ipſos, eam tertio loco viderent inſculptam donariis quæ erant de barbaris dedicata: et in Salamina conceſſiſſent Athenienſes, ut Corinthii prope urbem ſuorum cadavera humarent, tanquam hominum qui ſe præclare geſſiſſent; inſcriptione etiam hac poſita:

Hoſpes, aquoſa olim nobis eſt culta Corinthus:
Inſula nunc condit pauper aquæ Salamis.
Hic Pœnûm naves, Perſas, Medoſque, prementes,
Tutati bene te, Græcia diva, ſumus.

Et honorarium in Iſthmo ſepulchrum ſic eſt inſcriptum:

Nos ſitam in extremo diſcriminis Hellada cunctam
Tutati noſtris condimur hic animis.

Quin et Diodori Corinthiorum de trierarchis unius in fano Latonæ repoſitis donariis hoc eſt inſcriptum:

Arma hæc Latonæ, pugnæ monumenta marinæ
Dedicat, a Medis hæc Diodorus habet.

Αὐτός γε μὴν ὁ Ἀδείμαντος, ᾧ πλεῖστα λοιδορούμενος Ἡρόδοτος διατελεῖ, καὶ λέγων μοῦνον ἀπαίρειν τῶν στρατηγῶν ὡς φευξόμενον ἀπ' Ἀρτεμισίου, καὶ μὴ περιμενοῦντα, σκόπει τίνα δόξαν εἶχεν·

Οὗτος Ἀδειμάντου κεῖνος τάφος, ὃν διὰ πᾶσα
Ἑλλὰς ἐλευθερίας ἀμφέθετο στέφανον.

Οὔτε γὰρ τελευτήσαντι τοιαύτην εἰκὸς ἦν ἀνδρὶ δειλῷ τε καὶ προδότῃ γενέσθαι τιμήν, οὔτ' ἂν ἐτόλμησε τῶν θυγατέρων ὄνομα θέσθαι τῇ μὲν Ναυσινίκην, τῇ δὲ Ἀκροθίνιον, τῇ δὲ Ἀλεξιβίαν, Ἀριστέα δὲ καλέσαι τὸν υἱόν, εἰ μή τις ἦν ἐπιφάνεια καὶ λαμπρότης περὶ αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἔργων ἐκείνων. Καὶ μὴν ὅτι μόναι τῶν Ἑλληνίδων αἱ Κορίνθιαι γυναῖκες εὔξαντο τὴν καλὴν ἐκείνην καὶ δαιμονίην εὐχήν, ἔρωτα τοῖς ἀνδράσι τῆς πρὸς τοὺς βαρβάρους μάχης ἐμβαλεῖν τὴν θεόν, οὐχ ὅπως τοὺς περὶ τὸν Ἡρόδοτον ἀγνοῆσαι πιθανὸν ἦν, ἀλλ' οὐδὲ τὸν ἔσχατον B

F. 10. κεῖνος] Vulgo abest: addidimus ex B. E. et confirmat Dio Chrys. l. c. qui pro ὃν διὰ πᾶσα habet οὗ διὰ βουλάς.
A. 8. δαιμονίην] Forte, δαιμόνιον.
A. 9. τοὺς περὶ] τοὺς addidi ex Anon. T. V. Mez. certe, aut hoc addendum, aut περὶ delendum erat.

Ipse quidem Adimantus, quem Herodotus crebro insectatur, solumque omnium imperatorum ait fugiendi caussa ab Artemisio avectum, neque hostes subsistere tolerasse, vide in quanta sit gloria:

Cujus sese opera redimivit Graecia serto
Libero, Adimantus conditur hoc tumulo.

Nam neque mortuo probabile est homini timido et proditori tantum honoris habiturum quemquam fuisse: neque filiabus suis ausus fuisset nomina ponere Nausinicam, Acrothinium, Alexibiam, filio Aristeam; nisi quid ipse in ea pugna illustre et memorabile egisset. Jam solas Corinthiorum mulieres praeclarum illud et divinum fecisse votum Veneri, quo petierunt ut Dea maritis ipsorum amorem pugnae adversus barbaros immitteret: non est probabile vel extremo Carum, nedum Herodoto fuisse ignotum. Pervulgata enim res mansit: et

Καρῶν· διεβοήθη γὰρ τὸ πρᾶγμα, καὶ Σιμωνίδης ἐποίησεν ἐπίγραμμα, χαλκῶν εἰκόνων ἀνασταθεισῶν ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀφροδίτης, ὃν ἱδρύσασθαι Μήδειαν λέγουσιν, οἱ μὲν, αὐτὴν παυσαμένην τοῦ ἀνδρὸς, οἱ δ' ἐπὶ τῷ τὸν Ἰάσονα τῆς Θέτιδος ἐρῶντα παῦσαι τὴν θεόν· τὸ δὲ ἐπίγραμμα τοῦτό ἐστιν,

Αἵδ' ὑπὲρ Ἑλλάνων τε καὶ ἰθυμάχων πολιητᾶν
Ἔσταθεν εὐξάμεναι Κύπριδι δαιμόνιαι.
Οὐ γὰρ τοξοφόροισιν ἐμήδετο δῖ' Ἀφροδίτα
Μήδοις Ἑλλάνων ἀκρόπολιν προδόμεν.

C Ταῦτα ἔδει γράφειν καὶ τούτων μεμνῆσθαι μᾶλλον, ἢ τῆς Ἀμεινοκλέους ἐμβαλεῖν παιδοφονίαν.

μ'. Τῶν τοίνυν αἰτιῶν τῶν κατὰ Θεμιστοκλέους ἀναίδην ἐμφορηθεὶς, ἐν οἷς κλέπτοντα καὶ πλεονεκτοῦντα λάθρα τῶν ἄλλων στρατηγῶν οὔ φησι παύσασθαι περὶ τὰς νήσους· τέλος αὐτῶν Ἀθηναίων τὸν στέφανον ἀφελόμενος,

B. 4. αὐτὴν παυσαμένην] Vel addendum ἐρῶσαν, aut ἐρῶν: vel legendum, ἐπὶ τῷ αὐτὴν παῦσαι ἐρῶσαν, quod verterunt Amiot. et Xyl.

B. 6. Θέτιδος] Mes. Κρεοντίδος; vulgatum vix ſanum videtur.

B. 8. Αἵδ' ὑπὲρ—προδόμεν] Nil mutandum videbatur in hac vulgata lectione, in qua libri noſtri conſentiunt. Et ita fere Brunck. Anal. T. I. p. 132.

C. 3. ἀναίδην] Ita omnes libri: tamen legitima forma eſt ἀνέδην: frequentiſſima in libris permutatio.

Simonides inſcriptionem fecit, æneis imaginibus poſitis in fano Veneris, quod Medea condidiſſe perhibetur, ab aliis, petens ut mariti amore ipſam Venus ſolveret, ab aliis, ut illum Venus amore Thetidis liberaret. Inſcriptio hæc eſt,

Has Veneri matres ſtatuas poſuere Ephyreæ
Pro Græcis, forti proque ſuo populo.
Nam non arciferis Medis Venus Hellados arcem
Prodere, ſic votis rite vocata, volet.

Hæc potius ſcribere oportebat et commemorare, quam Aminoclis cædem proli ſuæ illatam inculcare.

XL. Poſtquam igitur abunde criminibus Themiſtocli intentatis ſatiatus utcunque fuit, dum illum clam aliis ducibus ait nullum feciſſe furandi et compilandi inſulas finem, tandem coronam victoriæ ipſis palam abſtrahens A-

Αἰγινήταις ἐπιτίθησιν, γράφων ταῦτα, « Πέμψαντες « ἀκροθίνια οἱ Ἕλληνες εἰς Δελφοὺς, ἐπηρώτων τὸν θεὸν « κοινῇ εἰ λελάβηκε πλήρεα καὶ ἀρεστὰ ἀκροθίνια· ὁ δὲ « παρ' Ἑλλήνων μὲν τῶν ἄλλων ἔφησεν ἔχειν, παρ' « Αἰγινητέων δ' οὔ· ἀλλ' ἀπαίτεε αὐτοὺς τὰ ἀριστεῖα τῆς D « ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας.» Οὐκ ἔτι Σκύθαις, οὐδὲ Πέρσαις, οὐδ' Αἰγυπτίοις τοὺς ἑαυτοῦ λόγους ἀνατίθησι πλάττων, ὥσπερ Αἴσωπος κόραξι καὶ πιθήκοις, ἀλλὰ τῷ τοῦ Πυθίου προσώπῳ χρώμενος, ἀπωθεῖ τῶν Σαλαμῖνι πρωτείων τὰς Ἀθήνας. Θεμιστοκλεῖ δὲ τῶν δευτερείων ἐν Ἰσθμῷ γενομένων, διὰ τὸ τῶν στρατηγῶν ἕκαστον αὑτῷ μὲν τὸ πρωτεῖον, ἐκείνῳ δὲ τὸ δευτερεῖον ἀποδοῦναι, καὶ τέλος τῆς κρίσεως μὴ λαβούσης, δέον αἰτιάσασθαι τὴν φιλοτιμίαν τῶν στρατηγῶν, πάντας ἀποπλεῦσαι, φησὶ, τοὺς Ἕλληνας ὑπὸ φθόνου, μὴ βου- E ληθέντας ἀναγορεῦσαι τὸν ἄνδρα πρῶτον.

D. 5. τῶν Σαλαμῖνι] Forte, τῶν ἐν Σαλαμῖνι.

thenienfibus, Æginetis imponit, ita fcribens, *Græci cum ad Delphos mitterent manubiarum primitias, communiter e Deo quæfiverunt, an eas plenas et placentes accepiſſet: ille reſpondit, ſe habere a reliquis Græcis, ſed non item ab Æginetis: ab iis enim ſe præcipuum donarium expectare, ut qui rem Salaminio prælio omnium geſſiſſent optime.* Ecce autem, non jam Scythis, aut Perfis, aut Ægyptiis fua figmenta infcribit, ficut Æfopus folet corvis et fimiis: fed perfonam Apollinis Pythii induens, Athenas a præcipua rei ad Salamina geftæ laude detrudit. Idem cum Themiftocli fecundus inter optime re gefta laudandos deferretur ab omnibus aliis ducibus locus, quod horum quivis fibi primas, Themiftocli fecundas adfignaret partes, et judicium abfolvi non poffet: cum deberet ambitionem imperatorum reprehendere; *omnes*, ait, *Græcos inde ſolviſſe, quod ob invidiam nollent Themiſtocli primas deferre.*

μα'. Ἐν δὲ τῇ ἐνάτῃ καὶ τελευταίᾳ τῶν βίβλων, ὅσον ἦν ὑπόλοιπον ἐν τῇ πρὸς Λακεδαιμονίους αὐτῷ δυσμενείᾳ, ἐκχέαι σπεύδων, τὸ παρ' αὐτὸν ἀφείλετο τὴν ἀοίδιμον νίκην καὶ τὸ περιβόητον Πλαταιᾶσι κατόρθωμα τῆς πόλεως· γέγραφε γάρ, "ὡς πρότερον μὲν ὀῤῥωδοῦντας Ἀθηναίους μὴ πεισθέντες ὑπὸ Μαρδονίου "τοὺς Ἕλληνας ἐγκαταλίπωσιν, τοῦ δὲ Ἰσθμοῦ τειχισθέντος ἐν ἀσφαλεῖ θέμενοι τὴν Πελοπόννησον, ἠμέλουν "ἤδη τῶν ἄλλων καὶ περιεώρων, ἑορτάζοντες οἴκοι, καὶ "τοὺς πρέσβεις τῶν Ἀθηναίων κατειρωνευόμενοι, καὶ
F "διατρίβοντες." Πῶς οὖν ἐξῆλθον εἰς Πλαταιὰς πεντακισχίλιοι Σπαρτιᾶται, περὶ αὐτὸν ἔχων ἀνὴρ ἕκαστος ἑπτὰ εἵλωτας; ἢ πῶς κίνδυνον αἰράμενοι τοσοῦτον, ἐκράτησαν, καὶ κατέβαλον μυριάδας τοσαύτας; Ἄκουσον αἰτίας πιθανῆς. "Ἔτυχε," φησίν, "ἐν Σπάρτῃ παρε-

E. 4. αὐτῷ δυσμενείᾳ—νίκην] Hæc, vulgo desiderata, addidimus ex B. E.
E. 7. ὀῤῥωδοῦντας; Ἀθηναίους] Legendum, ὀῤῥωδοῦν τοὺς Ἀθηναίους, ductu Herodoti VIII, 144: ut monuit etiam Reiskius.
F. 1. εἰς Πλαταιάς] Ita Leonic. Anon. T. V. Mez. Vulgo, ἐκ Πλαταιᾶς.
F. 5. παρεπιδημῶν] Ita Xyl. Anon. T. V. Vulgo, παρεπιδραμών.

XLI. Restat nonus, isque ultimus liber, in quo omne suum reliquum in Lacedæmonios odium effundere properans, quantum in ipso erat, eos defraudavit celebrata illa victoria, et nobilissima ad Platæas parta gloria. Scribit enim, *Initio Spartanos metuisse, ne Mardonium sibi hoc sinerent persuadere Athenienses ut ipsos desererent. Isthmo autem munito, eos jam omnia Peloponnesi in tuto esse ratos, reliquos etiam facile contemsisse, domique dies agitasse festos, et Atheniensium legatis illusisse eosque per jocum detinuisse.* Quomodo ergo factum est, ut Sparta ad Platæas proficiscerentur viri quinquies mille, quorum quisque secum Hilotas septem duceret? aut quomodo tam grandi periculo se objicientes, vicerunt, dejeceruntque tot hominum millia? Audi vero caussas probabiles. *Forte,* inquit, *Spartæ tum peregrina-*

« πιδημῶν ἐκ Τεγέας ἀνὴρ ὄνομα Χείλεως, ᾧ φίλοι « τινὲς καὶ ξένοι τῶν Ἐφόρων ἦσαν, οὗτος οὖν ἔπεισεν « αὐτοὺς ἐκπέμψαι τὸ στράτευμα, λέγων ὅτι τοῦ δια- « τειχίσματος οὐδὲν ὄφελός ἐστι Πελοποννησίοις, ἂν « Ἀθηναῖοι Μαρδονίῳ προσγένωνται.» Τοῦτο Παυσανίαν ἐξήγαγεν εἰς Πλαταιὰς μετὰ τῆς δυνάμεως· εἰ δέ τι κατεῖχεν οἰκεῖον ἐν Τεγέᾳ πρᾶγμα τὸν Χεί- 87 λεων ἐκεῖνον, οὐκ ἂν ἡ Ἑλλὰς περιεγένετο.

μβ'. Πάλιν δὲ τοῖς Ἀθηναίοις οὐκ ἔχων ὅ, τι χρήσαιτο, ποτὲ δὲ καταβάλλει τὴν πόλιν ἄνω καὶ κάτω μεταφέρων, ὡς Τεγεάταις μὲν εἰς ἀγῶνα λόγου περὶ τῶν δευτερείων καταστάντας, Ἡρακλειδῶν τε μεμνῆσθαι, καὶ τὰ πρὸς Ἀμαζόνας πραχθέντα προφέρειν, ταφάς τε Πελοποννησίων τῶν ὑπὸ τῇ Καδμείᾳ πεσόντων· καὶ τέλος, εἰς τὸν Μαραθῶνα καταβαίνειν τῷ λόγῳ φιλοτιμουμένους, καὶ ἀγαπῶντας ἡγεμονίας τυχεῖν

F. 9. Πελοποννησίοις] Sic B. E. Vulgo, Πελοποννησίων.
A. 4. ποτὲ δὲ καταβάλλει] Videtur proxime antea excidisse, ποτὲ μὲν αἴρει: ut et Reisk. monuit.

batur Tegeates quidam, nomine Chileus, cui amicitia et jus hospitii cum Ephoris quibusdam intercedebat: is ergo Spartanis persuasit, ut exercitum emitterent: monens istam Isthmi munitionem, qua Peloponnesum intercepissent, nullius fore momenti, si Mardonio se Athenienses adjunxissent. Hoc ergo consilium Pausaniam cum exercitu ad Platæas eduxit. Quod si Chileum istum Tegeæ aliquod privatum negotium occupasset, actum scilicet erat de Græcia.

XLII. Rursus quia nesciebat quo modo ageret cum Atheniensibus, sursum deorsumque eam jactat civitatem. Ait, *Eos de secundo loco cum Tegeatis in contentionem ingressos, mentionem Heraclidarum fecisse, et acta adversus Amazones protulisse, utque sepeliverint Peloponnesios qui sub Cadmia occubuissent: denique etiam ad Marathonem usque sermone descendisse: cum ambitiose ista proferrent, tamen contentos se fore*

B τοῦ ἀριστεροῦ κέρως· ὀλίγον δὲ ὕστερον αὐτοῖς Παυσανίαν καὶ Σπαρτιάτας τῆς ἡγεμονίας ὑφίεσθαι, καὶ παρακαλεῖν ὅπως κατὰ Πέρσας ἀντιταχθῶσι, τὸ δεξιὸν κέρας παραλαβόντες, αὐτοῖς δὲ παραδόντες τὸ εὐώνυμον, ὡς ἀηθείᾳ τὴν πρὸς τοὺς βαρβάρους μάχην ἀπολεγομένους. Καίτοι γελοῖον εἰ μὴ συνήθεις εἶεν οἱ πολέμιοι, μάχεσθαι μὴ θέλειν. Ἀλλὰ τούς γε ἄλλους Ἕλληνας εἰς ἕτερον ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἀγομένους στρατόπεδον, ὡς ἐκινήθησαν, φησί, φεύγειν ἀσμένως τὴν ἵππον πρὸς τὴν τῶν Πλαταιέων
C πόλιν· φεύγοντας δὲ ἀφικέσθαι πρὸς τὸ Ἡραῖον. Ἐν ᾧ καὶ ἀπείθειαν καὶ λειποταξίαν καὶ προδοσίαν ὁμοῦ τι πάντων κατηγόρησε. Τέλος δὲ μόνους, φησὶν, τοῖς μὲν βαρβάροις Λακεδαιμονίους καὶ Τεγεάτας, τοῖς δὲ Θηβαίοις Ἀθηναίους συμπεσόντας διαγωνίσασθαι· τὰς δὲ ἄλλας πόλεις ὁμαλῶς ἁπάσας τοῦ κατορθώματος ἀπεστέρηκε, οὐδένα συνεφάψασθαι τοῦ ἀγῶνος, ἀλλὰ καθη-

B. 5. ἀπολεγομένους] Hoc germanum Plutarcheum præbuit varia lectio in margine codicis B. Vulgo, ἀπολογουμένους.
C. 2. ὁμοῦ τι] Sic E. legitima forma. Vulgo, ὁμοῦ τοι.
C. 7. οὐδένα] Forte, οὐδένα γάρ.

ostenderent sinistri cornu præfectura. Paulo post, Pausaniam iis et Spartanos de principatu concessisse, hortatosque fuisse ut in dextro cornu contra Persas pugnarent, sinistrumque ipsis darent, qui se imperitos pugnæ adversus barbaros excusarent. Est vero ridiculum non velle pugnare in hostem, nisi cum eo pugnare consueveris. Ceterum, *reliquos Græcos in alia a ducibus translatos castra, cum essent victi, equitatum,* ait, *non sine lætitia fugisse ad Platæensium urbem, itaque ad Heræum pervenisse.* Quo quidem loco et contumaciam, et ordinum desertionem, et proditionem universis fere objicit. Ad extremum inquit, *solos Lacedæmonios et Tegeatas cum barbaris, Athenienses cum Thebanis congressos, depugnasse:* reliquas civitates ex æquo omnes laude victoriæ defraudans, dum pronunciat *neminem certamini socium se*

μένους πάντας ἐπὶ τῶν ὅπλων ἐγγὺς καταλιπεῖν καὶ προδοῦναι τοὺς ὑπὲρ αὐτῶν μαχομένους· ὀψὲ δὲ Φλιασίους καὶ Μεγαρέας πυθομένους νικῶντα Παυσανίαν, προσφερομένους καὶ ἐμπεσόντας εἰς τὸ Θηβαῖον ἱππικὸν, οὐδενὶ λόγῳ διαφθαρῆναι· Κορινθίους δὲ τῇ μὲν μάχῃ μὴ παραγενέσθαι, μετὰ δὲ τὴν νίκην ἐπειγομένους διὰ τῶν λόφων, μὴ παραπεσεῖν τοῖς ἱππεῦσι τῶν Θη- D
βαίων· οἱ γὰρ Θηβαῖοι τῆς τροπῆς γενομένης προεξιππεύοντες τῶν βαρβάρων, προθύμως παρεβοήθουν φεύγουσιν αὐτοῖς, δηλονότι τῶν ἐν Θερμοπύλαις στιγμάτων χάριν ἀποδιδόντες. Ἀλλὰ Κορινθίους τε καὶ τάξιν ἣν ἐμάχοντο τοῖς βαρβάροις, καὶ τέλος ἡλίκον ὑπῆρξεν αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ Πλαταιᾶσιν ἀγῶνος, ἔξεστι Σιμωνίδου πυθέσθαι, γράφοντος ἐν τούτοις,

Μέσσοι δ' οἵ τ' Ἔφυραν πολυπίδακα ναιετάοντες,
Παντοίης ἀρετῆς ἴδριες ἐν πολέμῳ,

C. 11. Θηβαῖον] Legendum videtur Θηβαίων, ut Reiskio.
D. 1. παραπεσεῖν] περιπεσεῖν, recte corrigit Reisk.
D. 5. ἣν ἐμάχοντο] ἣν aliquid ad integritatem requirit; legendum vel ᾗ, vel ἐν ᾗ, vel καθ' ἣν, vel ἣν ἔχοντες. Paulo ante, τε mutandum in γε.
D. 6. τέλος] Malim κλέος.
D. 9. οἵ τ' Ἔφυραν] Sic post Fulv. Ursin. Fragm. Lyr. p. 160. Brunck. Analect.

addidisse, sed armatos desedisse omnes, proditis et desertis qui pro ipsis depugnabant. Sero quidem Phliasios et Megarenses, audito Pausaniam vincere, accurrisse, cumque in equitatum incidissent Thebanum temere periisse: Corinthios pugnæ non interfuisse, parta victoria dum per colles properant, evitasse Thebanorum equites. Nam Thebani fusis barbaris equitatu suo præcedentes, promte fugientibus opem ferebant: nimirum ut pro impressis apud Thermopylas notis gratiam iis referrent. Ceterum Corinthii in Platæensi adversus barbaros pugna, quales, quo loco fuerint, quem finem consecuti, audire licet Simonidem sic canentem,

In medioque Ephyre quos misit dives aquarum
Fontibus, et belli munera gnara manus;

Οἵτε πόλιν Γλαύκοιο Κορίνθιον ἄστυ νέμοντες,
E Οἳ * κάλλιστον μάρτυν ἔθεντο πόνων
Χρυσοῦ τιμήεντος ἐν αἰθέρι· καί σφιν ἀέξει
Αὐτῶν τ' εὐρεῖαν κληδόνα καὶ πατέρων.

Ταῦτα γὰρ οὐχ οἷον ἐν Κορίνθῳ διδάσκων, οὐδὲ ᾆσμα ποιῶν εἰς τὴν πόλιν, ἄλλως δὲ, τὰς πράξεις ἐκείνας, ἐλεγεῖα γράφων, ἱστόρηκεν. Ὁ δὲ προλαμβάνων τὸν ἔλεγχον τοῦ ψεύσματος τῶν ἐρησομένων, πόθεν οὖν πο-
F λυάνδρια, καὶ θῆκαι τοσαῦται καὶ μνήματα νεκρῶν, ἐν οἷς ἐναγίζουσιν ἄχρι νῦν Πλαταιεῖς τῶν Ἑλλήνων συμπαρόντων * αἴσχιον, ὡς οἴομαι, τῆς προδοσίας τῶν γενεῶν κατηγόρηκεν ἐν τούτοις, " Τῶν δὲ ἄλλων ὅσοι καὶ φαίνονται

T. I. p. 129. Vulgo, οἵ Γέφυραν. B. T. V. οἱ γ' Ἔφυραν. Principium in libris scriptis B. E. et editis Ald. Bas. Xyl. est Μέσσουσι. Vulgatum Steph. habet a Turneb. et Anon.

E. 1. Οἳ * κάλλιστον] Fulv. Ursin. defectum explet particula καὶ, Xyl. ἐῶν. Reiskius voce θεῖον, vel κρέσσονα καλλίστων deleto οἵ: quorum hoc probat Brunck.

E. 4. οἷον] Hoc et ipsum displicet, et verbum requiritur. An forte legendum οὐκ εἶπεν?

E. 6. προλαμβάνων τὸν] Sic E. Vulgo, προλαμβάνει τό: B. προλαμβάνει τὸν: Ald. Bas. Xyl. προλαμβάνειν τόν.

*F. 2. συμπαρόντων * αἴσχιον] Locus difficilis non tam defectu notato quam proximo γενεῶν in quo item alius defectus latere videtur: sed hoc, siquidem pro *posteris*, seu *futuris generationibus* accipi possit, ita forte locus constituatur—ἐν οἷς ἐναγίζουσιν ἄχρι νῦν Πλαταιεῖς; τῶν συμπαρόντων Ἑλλήνων, ἔγκλημα πολὺ αἴσχιον τῆς προδοσίας, ἀπάντων γενεῶν κατηγόρηκεν.

Quique urbem Glauci pulchram tenuere Corinthum,
Indicium antlati grande laboris habent
Auri, quod miramur in æthere: at decus ipsis
Et fama augetur nominis, et generis.

Hæc enim non dixit Corinthi ut artem demonstrans, aut carmen in urbis laudem condens: sed obiter facinora ista, elegias scribens, memoriæ mandavit. Sed Herodotus, dum antevertere vult hanc objectionem, qua aliusvis interrogando utens mendacium ejus evinceret, quærens *unde tot polyandria, arcæ, et monumenta mortuorum, ubi etiamnum Platæenses in præsentia Græcorum parentant*; Herodotus igitur Græcis multo turpius, nisi fallor, quam proditionis, crimen eo modo impegit. Sic enim loquitur, *Reliquorum quæ visuntur apud*

" ἐν Πλαταιῆσιν ἐόντες τάφοι, τούτους δὲ, ὡς ἐγὼ πυν-
" θάνομαι, αἰσχυνομένους τῇ ἀπεστοῖ τῆς μάχης ἑκάστους
" χώματα χῶσαι κεινὰ, τῶν ἐπιγινομένων εἵνεκ᾽ ἀν-
" θρώπων." Ταύτην ἀπεστὼ τῆς μάχης προδοσίαν οὖσαν Ἡρόδοτος ἀνθρώπων μόνος ἁπάντων ᾔσθετο· Παυσανίαν δὲ καὶ Ἀριστείδην, καὶ Λακεδαιμονίους καὶ Ἀθηναίους ἔλαθον οἱ Ἕλληνες ἐγκαταλιπόντες τὸν κίνδυνον· καὶ οὔτε ϛη Αἰγινήτας Ἀθηναῖοι διαφόρους ὄντας εἶρξαν τῆς ἐπιγραφῆς, οὔτε Κορινθίους ἤλεγξαν, οὓς πρότερον νικῶντες φεύγειν ἀπὸ Σαλαμῖνος, ἀντιμαρτυρούσης αὐτοῖς τῆς Ἑλλάδος. Καίτοι Κλεάδας ὁ Πλαταιεὺς ἔτεσι δέκα ὕστερον τῶν Μηδικῶν Αἰγινήταις χαριζόμενος, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, ἐπώνυμον ἔχωσεν αὐτῶν πολυάνδριον. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Λακεδαιμόνιοι τί παθόντες εὐθὺς τότε πρὸς μὲν ἀλλήλους ὀλίγου ἐδέησαν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν περὶ τοῦ

F. 6. τῇ ἀπεστοῖ—προδοσίαν] Ita Steph. ex Turneb. probabiliter ſane. Nam in libris Ald. Baſ. Xyl. B. E. tribus defectibus notatus eſt hic locus; ita, τῇ ἀπο * τῆς μάχης, ἑκάστους: tum, ἀνθρώπων * ταύτην ἀπὸ * τῆς μάχης προδοσίαν—.

A. 3. ὡς πρότερον νικῶντες] Corrigendum videtur, ὡς πρότερον εἴκοντες.

Platæas ſepulchra, audivi ego, turpitudine motos, quod e pugna abfuiſſent, unumquemque inanem condidiſſe tumulum, poſteritatis cauſſa. Hanc a pugna abſentiam, fuiſſe proditionem ſolus hominum omnium inaudivit Herodotus. Pauſaniam enim, et Ariſtidem, et Athenienſes, et Lacedæmonios, fefellerunt Græci, qui ſe ſubduxiſſent e periculo: ac neque Æginetas, ipſis adverſarios, inſcriptione excluſerunt Athenienſes: neque Corinthios arguèrunt, quod ante partam victoriam a Salamine fugiſſent; contra teſtimonium Græcia perferente. Atqui Cleadas Platæenſis, decem poſt Medicum bellum annis gratificans, ut ait Herodotus, Æginetis, polyandrium aggeravit ab iis nomen habens. At vero qui factum eſt, ut de tropæi erectione ſtatim a bello confecto Athenienſes et Spartani pæne etiam manibus con-

τροπαίου τῆς ἀναστάσεως· τοὺς δὲ Ἕλληνας ἀποδειλιάσαντας
B καὶ ἀποδράσαντας οὐκ ἀπήλασαν τῶν ἀριστείων, ἀλλ' ἐνέγραφον τοῖς τροπαίοις καὶ τοῖς κολοσσοῖς, καὶ μετεδίδοσαν τῶν λαφύρων; τέλος δὲ τῷ βωμῷ τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο γράφοντες ἐνεχάραξαν;

Τὸν δέ ποθ' Ἕλληνες νίκης κράτει, ἔργῳ Ἄρηος,
  Εὐτόλμῳ ψυχῆς λήματι πειθόμενοι,
Πέρσας ἐξελάσαντες, ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι κοινὸν
  Ἱδρύσαντο Διὸς βωμὸν ἐλευθερίου.

μὴ καὶ τοῦτο Κλεάδας, ἤ τις ἄλλος, ὦ Ἡρόδοτε, κολακεύων τὰς πόλεις ἐπέγραψε; Τί οὖν ἐδέοντο τὴν γῆν ὀρύσσοντες διακενῆς ἔχειν τὰ πράγματα, καὶ δημι-
C ουργεῖν χώματα καὶ μνήματα, τῶν ἐπιγινομένων ἕνεκ' ἀνθρώπων κατασκευάζοντες, ἐν τοῖς ἐπιφανεστάτοις καὶ μεγίστοις ἀναθήμασι τὴν δόξαν αὐτῶν καθιερωμένην ὁρῶντες; Καὶ μὴν Παυσανίας, ὥς λέγουσιν, ἤδη τυραννικὰ φρονῶν, ἐπέγραψεν ἐν Δελφοῖς,

B. 9. μὴ καὶ τοῦτο—, ὦ Ἡρόδοτε] Sic B. E. Baſ. Xyl. Turneb. Amiot. Mez. item Ald. niſi quod ὡς Ἡρόδοτος habet. Vulgo, εἰ μὴ—ὡς Ἡρόδοτος.

ſertis litem tranſegerint? et tamen Græcos fuga prælio deterritos non arcuerint ab honore eorum qui rem optime geſſiſſent? ſed et in tropæa ac coloſſos eos inſcripſerint, et de ſpoliis partem conceſſerint? denique aræ hanc inſculpſerint inſcriptionem,

Hanc quondam Græci ſuperatis hoſtibus aram,
Libertas patriæ cum ſua tuta ſtetit,
Et profligatis ſervata eſt Græcia Perſis,
Munus Eleutherio conſtituere Jovi.

Num hoc quoque Cleadas, Herodote, aut alius aliquis adulando civitates demerens ſcripſit? Quid ergo neceſſe habuerunt terram fodiendo inanem laborem impendere, tumulos conficere, et monumenta poſteritatis cauſſa ſtatuere? cum viderent gloriam ſuam in illuſtriſſimis et maximis donariis conſecratam. Pauſanias quidem, cum jam ad tyrannidem aſpiraret, Delphis hoc inſcripſit,

Ἑλλήνων ἀρχηγὸς ἐπεὶ στρατὸν ὤλεσε Μήδων
Παυσανίας Φοίβῳ μνῆμ' ἀνέθηκε τόδε.

κοινούμενος ἁμωσγέπως τοῖς Ἕλλησι τὴν δόξαν ὧν ἑαυτὸν ἀνηγόρευσεν ἡγεμόνα· τῶν δὲ Ἑλλήνων οὐκ ἀνασχομένων, ἀλλ' ἐγκαλούντων, πέμψαντες εἰς Δελφοὺς Λακεδαιμόνιοι, τοῦτο μὲν ἐξεκόλαψαν, τὰ δὲ ὀνόματα τῶν πόλεων, ὥσπερ ἦν δίκαιον, ἐνεχάραξαν. Καίτοι πῶς εἰκός ἐστιν ἢ D τοὺς Ἕλληνας ἀγανακτεῖν τῆς ἐπιγραφῆς μὴ μετασχόντας, εἰ συνῄδεσαν ἑαυτοῖς τὴν ἀπόλειψιν τῆς μάχης; ἢ Λακεδαιμονίους τὸν ἡγεμόνα καὶ στρατηγὸν ἐκχαράξαντας, ἐπιγράψαι τοὺς ἐγκαταλιπόντας καὶ περιιδόντας τὸν κίνδυνον; Ὡς δεινότατόν ἐστιν εἰ Σωχάρης μὲν καὶ Δείπνιστος, καὶ πάντες οἱ διαπρεπῶς ἀγωνισάμενοι τὴν μάχην ἐκείνην, οὐδὲ Κυθνίων ἐπιγραφομένων τοῖς τροπαίοις

C. 8. κοινούμενος ἁμωσγέπως] Prius addidi ex E. Vulgo deest, ejusque loco lacuna in B. Alterum necessario ipse correxi, pro vulgato ἄλλως τε πως.

D. 4. ἐκχαράξαντας] Sic E. Schott. Anon. Xyl. T. V. Mez. Vulgo, ἐγχαράξαντας.

D. 6. Ὡς δεινότατόν ἐστιν] Suspicor, quid vitii latere. Forte legendum, Ὧν δ. ἐ. Sed nec hoc satisfacit.

D. 6. Συχάρης μὲν καὶ Δείπνιστος] Mendosum hoc reliqui ut in omnibus nostris libris servatum. Legendum, Σωφάνης μὲν καὶ Ἀείμνηστος ut est apud Herodot. IX, 73. et monitum a Valckenario et Wesselingio.

Istbuc Pausanias Phœbo posuit monumentum,
Medos Græcorum dux quia perdiderat.

quodammodo cum Græcis gloriam communicans, quorum se ducem profiteretur. Cum autem id Græci non ferrent, sed vitio verterent Spartanis, hi Delphos miserunt, qui exscinderent illud epigramma, et civitatum nomina, uti justum erat, insculperent. At enim quomodo probabile est, aut Græcos indigne tulisse in inscriptione sui non fieri mentionem, siquidem sibi conscii erant desertionis? aut Lacedæmonios, ducis sui nomine eraso, desertores inscripsisse, et eos qui se periculo communi subduxissent? Enimvero indignissimum fuit, Sophanem, Aeimnestum, et alios omnes, qui se eo in prælio præclarissime gesserunt, æquo animo ferre ut

E οὐδὲ Μηλίων ἠχθέσθησαν· Ἡρόδοτος δὲ τρισὶ μόναις πόλεσιν ἀναθεὶς τὸν ἀγῶνα, τὰς ἄλλας πάσας ἐκχαράττει τῶν τροπαίων καὶ τῶν ἱερῶν.

μγ'. Τεσσάρων δὲ ἀγώνων τότε πρὸς τοὺς βαρβάρους γενομένων, ἐκ μὲν Ἀρτεμισίου τοὺς Ἕλληνας ἀποδρᾶναι, φησίν· ἐν δὲ Θερμοπύλαις τοῦ στρατηγοῦ καὶ βασιλέως προκινδυνεύοντος, οἰκουρεῖν καὶ ἀμελεῖν Ὀλύμπια καὶ Κάρνεια πανηγυρίζοντας· τὰ δὲ ἐν Σαλαμῖνι διηγούμενος, τοσούτους περὶ Ἀρτεμισίας λόγους γέγραφεν, ὅσοις ὅλην τὴν ναυμαχίαν οὐκ ἀπήγγελκε· τέλος δὲ, κα-
F θημένους ἐν Πλαταιαῖς ἀγνοῆσαι μέχρι τέλους τὸν ἀγῶνα τοὺς Ἕλληνας, ὥσπερ βατραχομυομαχίας γινομένης, Πίγρης ὁ Ἀρτεμισίας ἐν ἔπεσι παίζων καὶ φλυαρῶν ἔγραψε, σιωπῇ διαγωνίσασθαι συνθεμένων ἵνα λάθωσι τοὺς

E. 2. ἐκχαράττει] Sic E. T. V. Anon. Mez. Vulgo, ἐκχαράττων.

E. 4. Τεσσάρων δὲ—] Hæc a prioribus distinxi exemplo Xyl. Amiot. Bas. Vulgo, continuata prioribus, nec nisi commate discreta erant. Monuit et Reisk.

E. 5. ἐκ μὲν Ἀρτεμισίου] Vulgo, ἐκ μὲν γὰρ Ἀρτεμισίου. Particulam γὰρ delevit Xyl. vertendo omisit Amiot. Reisk. item delendam monuit. In τοῦ mutant T. V. Anon. Orta est ex proxima syllaba.

F. 3. Πίγρης ὁ Ἀρτεμισίας] Legendum, ἦν Πίγρης ὁ Ἀρτεμισίας, subintellecto πολίτης; non *frater* ut Xyl. quod temporum rationes non sinunt. Forte πολίτης ipsum excidit. Plura in Animadvers.

Cythnii etiam et Melii inscriberentur tropæis: Herodotum tribus duntaxat civitatibus certamen illud adscribentem, omnes e tropæis et sacris donariis eradere.

XLIII. Ceterum, cum quater sit tunc adversus barbaros pugnatum, ab Artemisio profugisse Græcos, ait: ad Thermopylas Lacedæmonios, rege ipsorum discrimen mortis adeunte, domi securos desedisse, Olympia et Carneia celebrantes: rem vero ad Salamina gestam narrans, plura de Artemisia verba fecit, quam de toto prælio: denique apud Platæas Græcos desedisse otiosos, et ad finem usque ignorasse pugnam, veluti ranarum quodam et murium duello facto (ut Pigres Artemisiæ civis in suo carmine jocans, et nugans fingit), Spartanos de composito tacite pugnasse, ne

ἄλλους, αὐτοὺς δὲ Λακεδαιμονίους ἀνδρίᾳ μὲν οὐδὲν κρείττονας γενέσθαι τῶν βαρβάρων, ἀνόπλοις δὲ καὶ γυμνοῖς μαχομένους κρατῆσαι. Ξέρξου μὲν γὰρ αὐτοῦ παρόντος ὑπὸ μαστίγων μόλις ὄπισθεν ὠθούμενοι προσεφέροντο τοῖς Ἕλλησιν, ἐν δὲ Πλαταιαῖς, ὡς ἔοικεν, ἑτέρας ψυχὰς μεταλαβόντες, « λήματι μὲν καὶ ῥώμῃ οὐχ ἥσσονες ἦσαν, « ἡ δὲ ἐσθὴς ἔρημος οὖσα ὅπλων ἐδηλέετο σφέας, πρὸς « γὰρ ὁπλίτας ἐόντες γυμνῆται ἀγῶνα ἐποιεῦντο.» Τί οὖν περίεστιν ἔνδοξον ἢ μέγα τοῖς Ἕλλησιν ἀπ' ἐκείνων τῶν ἀγώνων, εἰ Λακεδαιμόνιοι μὲν ἀνόπλοις ἐμάχοντο, τοὺς δὲ ἄλλους ἡ μάχη παρόντας ἔλαθε, κενὰ δὲ πολυάνδρια τιμώμενα τοῖς ἑκάστω, ψευδῶν δὲ γραμμάτων μεστοὶ τρίποδες ἑστᾶσι καὶ βωμοὶ παρὰ τοῖς θεοῖς, μόνος δὲ τἀληθὲς Ἡρόδοτος ἔγνω, τοὺς δὲ ἄλλους ἅπαντας ἀνθρώπους ὅσοι λόγον Ἑλλήνων ἔχουσιν, ἐξηπάτηκεν ἡ

A. 5. ἐκείνων τῶν ἀγώνων] Malim, ἐκείνου τοῦ ἀγῶνος: refertur enim ad solum prælium Platæense.
A. 8. τοῖς ἑκάστω] Legendum, ἑκάστοις, ψευδῶν τε γραμμάτων. Nam τοῖς videtur appositum fuisse supra ἑκάστω ab annotatore ita vere corrigente ἑκάστοις: vide supra p. 872. F. et Herod. IX, 85.

alii exaudirent: ipsos autem Lacedæmonios fortitudine nihil præstitisse barbaris, sed vicisse, quia adversus nudos et inermes pugnarent. Nimirum Xerxe ipso præsente ægre a tergo flagellis impulsi cum Græcis congressi sunt barbari: ad Platæas aliis animis sumtis, *audacia quidem*, inquit Herodotus, *et robore inferiores non erant, sed vestis armorum expers ipsis nocuit, cum nudi adversus gravis armaturæ hostem pugnarent.* Quid ergo relinquitur magnum aut memorabile Græcis ex istis certaminibus? quando Lacedæmonii cum inermibus pugnaverunt, reliquos præsentes prælium fefellit, et eorum quibusque culta stant inania polyandria, stant mendacium inscriptionum pleni tripodes, plenæ aræ coram Diis: denique solus Herodotus veritatem habet cognitam: reliquos omnes homines, quicunque aliquam Græcorum rationem habent, decepit fama istorum facino-

φήμην τῶν τότε κατορθωμάτων, ὡς ὑπερφυῶν γενομένων; Τί δῆτα; γραφικὸς ἀνὴρ, καὶ ἡδὺς ὁ λόγος, καὶ χάρις ἔπεστι καὶ δεινότης καὶ ὥρα τοῖς διηγήμασι·

Μῦθον δ' ὡς ὅτ' ἀοιδὸς ἐπισταμένως

μὲν οὔ, λιγυρῶς δὲ καὶ γλαφυρῶς ἠγόρευκεν. Ἀμέλει ταῦτα καὶ κηλεῖ καὶ προσάγεται πάντας. Ἀλλ' ὥσπερ ἐν ῥόδοις δεῖ κανθαρίδα φυλάττεσθαι τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ, καὶ κακολογίαν λείοις καὶ ἁπαλοῖς σχήμασιν ὑποδεδυκυῖαν· ἵνα
C μὴ λάθωμεν ἀτόπους καὶ ψευδεῖς περὶ τῶν ἀρίστων καὶ μεγίστων τῆς Ἑλλάδος πόλεων καὶ ἀνδρῶν δόξας λαβόντες.

B. 5. Μῦθον—πάντας] Hæc rectius distinximus. Illa, Ἀμέλει—πάντας. Xyl. vertendo omiserat.

B. 9. κακολογίαν] Sic E. Alii omnes σμικρολογίαν, quod Salmas. in πικρολογίαν mutavit.

rum, ut præclaras et admirandas res gestas putarent. Quid ni? Homo est scribendi gnarus, oratio jucunda, venustate et vi quadam prædita, et narrationibus inest elegantia, ac

Sermonem, veluti cantor, scite

quidem non adeo, sed tamen suaviter proposuit. Hæc, profecto, cunctos et deliniunt et alliciunt. Verum sicut in rosa cantharides, ita hic cavendæ sunt calumniæ ejus et invidentia, sub lævibus et teneris latentes figuris verborum; ne per imprudentiam absurdas et falsas de præstantissimis atque maximis Græciæ civitatibus et viris opiniones concipiamus.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
REFERENCE DEPARTMENT

This book is under no circumstances to be taken from the Building

form 410